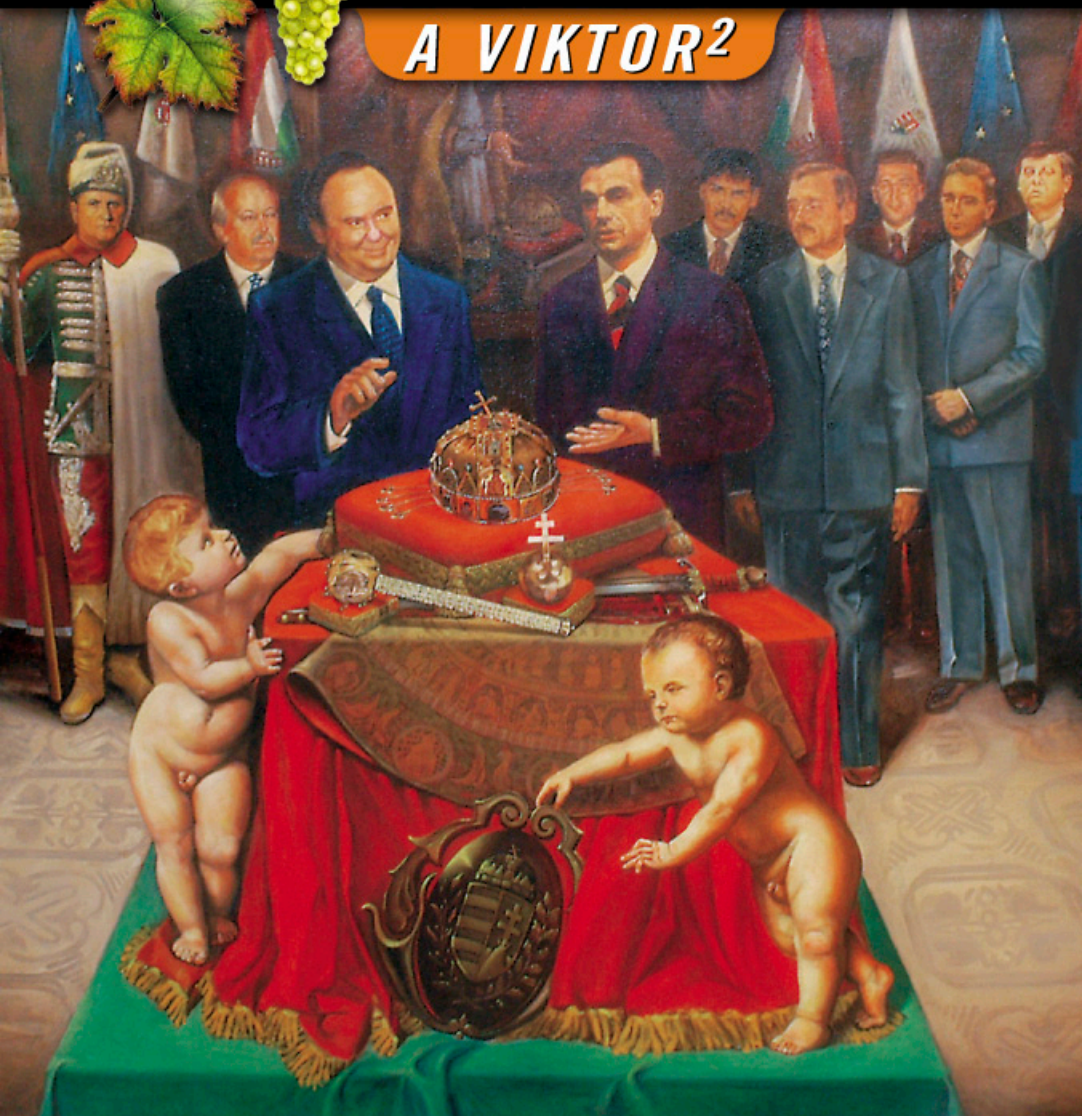

AZ IGAZI DR. KENDE PÉTER ORBÁN

A VIKTOR?

**DR. KENDE PÉTER:
AZ IGAZI ORBÁN
A VIKTOR²**

©dr. Kende Péter
Megjelent a Hibiszkusz Könyvkiadó kft. gondozásában
Felelős kiadó: a kft. ügyvezetője
Internet: www.kende.hu

A szöveget Bodor Pál (Diurnus) gondozta

Könyvterv és tördelés: WORX Stúdió

A külső borítón:
Róth István: Az Orbán-kormány című festménye
Fotó: Vancsó Zoltán

A belső borítókön: Szabó Zsuzsanna (szabo.2006@freemail.hu):
Orbán Viktor, illetve Budapest horoszkópja

A dőlt betűs szövegrészek szó szerinti idézetek

ISBN: 963 8233 13 3
Nyomtatta és kötötte a Kaposvári Nyomda Kft. –
Felelős vezető: Pogány Zoltán igazgató

**DR. KENDE PÉTER:
AZ IGAZI ORBÁN
A VIKTOR²**

Hibiszkusz Könyvkiadó Kft. 2006.

ORBÁN VIKTOR HOROSZKÓPJA – A MARS AZ ASCENDENSEN ÁLL

Mit mond Orbán Viktorról az asztrológia? Magam soha nem foglalkoztam ezzel, fogalmam sincs, tudomány-e. Olvastam, hogy például a babiloni korból is vannak ilyen emlékek: a kaldeus asztrológus, Osthanes, ie. 480 körüli írásai. Az egyiptomi Thot istenségből létrehozott (sokak szerint) képzeletbeli görög filozófus, Hermész Triszmegisztoz a csúcson, neki tulajdonítják az alkímia legrégebbi könyvét (a Tabula Smaragdina, az időszámításunk előtti huszonegyedik századból)

Orbán Viktor horoszkópjának elkészítésére Szabó Zsuzsanna asztrológust kértem föl, aki ennek részletesebb változatát a 2006-os választások előtt jelenteti meg *A 2006-os választások asztrológus szemmel* című kötetében. Horoszkópját két, tőle teljességgel független asztrológus véleményezte, észrevételeiket Szabó Zsuzsanna figyelembe vette szövege véglegesítésekor.

Hangsúlyozom, jelen kötet szerzője Az igazi Orbán Viktor című fejezet írásakor nem ismerte e horoszkópot, s Szabó Zsuzsanna sem olvashatta a horoszkóp véglegesítése előtt e fejezetet. Minden hasonlóság és egybeesés tehát... a csillagok műve.

Mivel e kötet nemcsak az asztrológiában jártasok olvasmánya lehet, Szabó Zsuzsanna leírta az alapfogalmakat is – felvilágosító textusa Orbán horoszkópjá után olvasható.

Orbán Viktor horoszkópját a Nagy Imre temetésének napján elmondott beszéde – 1989. június 16. – után készítettem el, akkor jelent meg születési adata a sajtóban. (Az erről szóló ábra e kötet első-belső borítóján található.) Orbán Viktor radix alaphoroszkópja a következőket mutatja.

A horoszkóp szerkezetét az ascendens határozza meg. Meghatározása, beállítása akkor sem egyszerű, ha a születés körülbelüli ideje ismert. A megtörtént események, élettörténet ismeretében általában szükség van korrekcióra. Szerencsére szoros összefüggés állapítható meg az ascendens és a látható jegyek, a legjellegzetesebb egyéni tulajdonságok – megjelenés, testalkat-testsúly, magasság, szem- és haj-szín, bőr, általános habitus – között.

Orbán Viktor ascendensét az oroszán végére állítottam be, elsősorban fényképei, fellépése, beszédei alapján. Az I. házban bolygókkal együtt megfelel az általános asztrológiai elvárásoknak, és hagyományoknak: például az oroszán ascendens ellenére kos jellegű is, megjelenésében is. Amikor még hosszú haja volt, skorpiós jelleget is magára vett: a Plútó és a Mars az I-es házban áll. Azóta szakemberek irányítják öltözködését; megjelenése, frizurája, testtartása, testbeszéde, sőt beszéde is jelentősen megváltozott. Eleinte nagyon hadart: kos jelleg. Ilyen átalakulásra főként akkor képes valaki, ha az ascendense közelében, az I. házban áll a Plútó. A Plútó jellegzetessége az is, hogy Orbánnak sajátos kisugárzása van, ahol megjelenik, észre lehet és kell venni. Erő, vezetőkészség árad belőle, és már a kezdetek kezdetén többen úgy vélték, hogy egyszer Magyarország miniszterelnöke lesz.

Az oroszán ascendens tipikusan vezető egyéniséget jelent. Büszke, öntudatos, nagyvonalú – különösen, ha ezt presztízs-vesztés nélkül teheti –, lendületes, erélyes. Probléma lehet, hogy hiú, nem szereti, ha háttérbe szorítják. Ha nem érzi magát nyert helyzetben: handabandázik, blöfföl.

Az I. házban álló 3 bolygó nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy egyénisége összetett.

Az ascendens Merkúr támadottsága (90°) utal a beszédbeli nehézségekre, de arra is, hogy ezeket rendkívüli önfegyelmel, szorgalommal korrigálni lehet. Pályáján a szereplés mások előtt központi kérdés. Vezetőként, miniszterelnökként jó memóriára, gyorsaságra, jó helyzetfelismerésre, gyors reakciókra van szüksége. A Merkúr az ikrekben álló Nap ura: előfordulhat néha, hogy meggondolatlanul mond valamit, vagy egy fél információ félreviszi. Az ikrekben álló Nap azt is jelenti, hogy sokoldalú; valóban egy miniszterelnöknek nagyon sokoldalúnak kell lennie, de semmiben nem lehet igazán alapos. Időnként ez nagyon zavarja.

A Plútó, a Mars és az Uránusz az I. házban igényessé teszi, mindent tudni és kézben tartani akar, hajlamos túlzásba vinni a munkát. Ez olykor bizalmatlanná teszi egy-egy terület szakértőivel szemben, mert ő is az akar lenni, vagy mert maximalista módon sok szerepet játszik egyszerre.

Különösen megnehezíti ezt a Szaturnusz nehéz fényszöge (180°) a Marssal, Uránusszal – fokozódik maximalista teljesítmény-követelménye önmagával és másokkal szemben is. Gyakran nagyon szigorú, így ítéli meg mások közszereplését, nehezen tűri a kritikát. Szélsőséges esetben zsarnoki tulajdonságok is előjöhetnek, mert önbizalma kevés. Utóbbi lesz a központi kérdés az életében, és mindent elkövet, hogy ezt leplezze. Erre utal az oroszlán Mars, az ascendens Merkúrtól való támadottsága, a Mars Uránusz együttállás, a Plútó az I. házban, a Szaturnusz helyzete ezekkel, a Nap támadott (90°) állása a Plútóval, és a Neptun IC tengelyen való támadottsága az MC tengelyen álló Vénusztól.

Miben nyilvánul meg az önbizalomhiány? Mi lehet az oka? Ha egy gyerekkori pofon életre szóló élményként megmarad, az inkább önigazolás; s a hivatkozás arra, hogy vidéki, első generációs értelmiségi elég súlytalan. Ilyenkor gyakran reinkarnációs oka van a gátlásoknak, és kegyelmi ajándék, hogy nem ismerhetjük egymás reinkarnációs múltját, s a magunkét sem..

Rendkívüli segítségnek látom, hogy a Neptun kvintilben~72° áll a Marssal és az Uránusszal – szerintem ez a szabad akarat fényszöge, annak lehetőségét mutatja, hogy tanulással, bölcsességgel, a kapcsolatok jó megválasztásával majd' minden nehézségét megoldhassa.

Sok múlik a szervezőkészségén, mert minden pillanatban ott áll mellette a megfelelő ember, csak észre kell venni. Kulcskérdés a hiúság: megakadályozhatja, hogy éljen szerencsés lehetőségeivel. Ám ez a hiúság ugyanakkor egyik legnagyobb ellensége, megfoszthatja a tisztánlátástól, eltávolíthatja a legjobb segítőt, szélsőségessé teheti minden tulajdonságát, a végletek felé sodorhatja gondolkodását.

A 2. ház ura a X. házban támadja az ascendenst és a Szaturnuszt – a pénz nagyon fontos szerepet játszik az életében, hivatásában, anyagi ügyekben kissé önfejű, adott esetben minden határt átlép, vagy megváltoztat. A Szaturnusz azonban a VII. ház csúcsán áll: minden ilyen ténykedése záros határidőn belül lelepleződik. Egész élete a nyilvánosság előtt zajlik és megítéltetik: betartja-e a szabadság, egyenlőség, testvériség, az újat alkotást szolgáló, vállalt karmikus, karizmatikus vállalását?

A Jupiter a 9. ház csúcsán tipikusan jogi végzettséget jelez, a kosban hajlamosít arra, hogy a törvényeket kissé sajátosan értelmezze, vagy átlépjen rajtuk. Törvényalkotóként részrehajló, nem alapos, részérdekeket képvisel. Szerencsére a Naptól jó fényszöveget kap (60°) – tehát ez nagymértékben egyensúlyban tartható. Ugyanakkor a Jupiter a Neptunnal nehéz fényszögben áll (150°) – nehéz kialakítania saját álláspontot, minden eszme tetszik egy kicsit, könnyen befolyásolható, pedig a jogokról alkotott véleményének kialakítása karmikus feladat. Akivel éppen tárgyal, annak ad igazat. Gondolkodásában legnagyobb ellensége a káosz kialakulásának lehetősége.

Külön figyelmet érdemel, hogy milyen helyzetben, hogyan áll a Hold, mert a Holdhoz tartozik a nép, néphez való viszony. A Hold a Szaturnusszal – a rend és a törvényesség bolygóival – nagyon nehéz fényszöveget (150°) alkot: szavait, tetteit azonnal, állandóan megítélik, szinte minden nap vizsgálják (így lehetett ez már előző életében is.). A Hold a 2. házban, a vagyonnal, anyagiakkal kapcsolatos dolgok házában áll – hajlamos kapcsolatait

saját vagyon szerzésére használni. De – a Szaturnusz a VII. házban áll – majd' minden titok, rejtett szándék viszonylag hamar lelepleződik, és nyilvánosságra kerül. A Szaturnuszt támadja a Merkúr a hivatás házából: minden végtelen magatartása – nem csak az anyagiak dolgában – következő miniszterelnökségébe kerülhet.

A Jupiter és a Mars között nincs szoros fényszög-kapcsolat, és a Jupiter a kos jegyében áll – a demokráciáról alkotott véleménye változékony, hatalmi helyzetétől függő, ellenzéki szerepben egészen más, mint amikor ő irányít. A Mars az ascendensen áll, a Jupiter a kosban, ennek ura a Mars – a játékszabályokat szereti ő diktálni, a demokrácia számára mindig azt jelenti, amit éppen ő ért rajta.

Mindezek csak alaptendenciák, lehetőségek, irányultságok. Az, hogy végül is milyen emberré neveli magát, milyen tanácsokra hallgat, melyik befolyásnak enged életében nagyobb teret, az már saját szabad akaratán múlik. Minden helyzetből lehet nagyszerűt alkotni, és minden helyzetet el lehet véteni-packázni. A kisebbrendűségi érzés sok embernek okoz gondot, közülük mégis emelkedtek ki nagyszerű tudósok, művészek, gondolkodók – akik a komplexusaikat képesek voltak egészségesen kezelni. Sajnos ismerünk tragikusan rosszul kezelt, pszichés zavarba, alkoholba hullott világtörténelmi eseteket is. Remélem, Orbán Viktornak sikerül jól megoldani minden problémáját, ehhez minden pénz, ismeret, kapcsolat, szakember rendelkezésére áll. Ebben szabad az akarata. Ilyen kapcsolat van a Nap és az ascendense között is, (72°) ami az alapegyéniség két legfontosabb jellemzője, és a Neptun és Uránusz, Mars között is, ami lehetőséget teremt, hogy önneveléssel, erős akaráttal uralja a nehezebb időszakokat.

A magánember Orbán Viktorra a legnagyobb veszély akkor leselkedik, ha a hatalmat a hatalomért magáért akarja megszerezni, megtartani, mint valami kábítószert, minden áron – nem pedig a haza szolgálatában.

Erre a következő jelek utalnak. A Plútó az I-es házban: feltűnő, vonzó egyéniség; Nap – Plútó szextil (60°): karizmatikus egyéniség.

Szaturnusz – Mars szembenállás: legnagyobb sorsfeladata az akarat belső egyensúlyának megtalálása, hiszen az akarat nem mindenható.

Uránusz–Mars együttállás az I-es házban: adott esetben és hangulatban gondolkodás nélkül tör a célja felé, elveszítheti a mértéket; Mars és ascendens az oroszánban: erőszakos, de legalább is erős benne a hatalomvágy.

A Nap a X. házban: királyi, uralkodói szerepre törekszik.

A Mars és a Jupiter, mint erő és törvény között nincs erős kapcsolat, és a Jupiter ura a Mars; a Jupiter a kosban: „a törvény az én akaratom”.

A világtörténelmet nem elemezték abból a szempontból, hogy a hatalomvágy milyen személyiségjegyekkel van összefüggésben, de sajnos abból a szempontból sem, hogy a megszerzett hatalomnak milyen súlyos személyiségromboló hatással van, illetve lehet. Pedig a világtörténelem erről is szól! Vajon mit tegyen egy király, egy miniszterelnök, vagy kisebb hatalom, ha mindig csak dicsérrettel találkozik, áradoznak arról, hogy ő milyen tökéletes, az őszinte szó, vagy kritika pedig messziről elkerüli, vagy ő maga el sem tűri?

Orbán Viktorra egyetlen szerencséje, hogy feleségét még az egyetemen ismerte meg, akkor házasodtak össze, amikor ő még nem volt híres ember. Tehát Anikó önmagáért választotta. Szerencse az is, hogy öt gyermekre vállalkoztak, tehát van esélye megtartani mindennapi kapcsolatát a világgal. Asztrológiai szempontból nézve tehát a jónál is jobb, hogy az uralomban, tehát legerősebben álló Vénusz – a nő – a hivatása legkiemelkedőbb pontján van, a X. ház csúcsán áll. Igazán nagy baj akkor lenne, ha ez a házasság felbomlana, vagy erősen megromlana, amire a Neptun szembenállása miatt van esély, nem is kicsi. 2007 után bekövetkezhet olyan, hosszú időszak, amikor házassága komoly veszélyben forog.

S milyenek 2006-os esélyei? Eddig csak az alaphoroszkóp elemzéséről volt szó. Általánosan elfogadott és használatos az asztrológiában az úgynevezett szolár horoszkóp készítése, és összehasonlítása az alaphoroszkóppal. A szolár horoszkóp egy évre vonatkozik. A 2006-os választások lezajlanak még Orbán Viktor 2006. évi születésnapja előtt, ezért a 2005-ös szolár horoszkópot kell figyelembe venni.

A szolár ascendensen áll a Jupiter, ami Magyarország legfontosabb bolygója és a szerencse, valamint az isteni törvény jelzése is. A Naptól és a Merkúrtól nagyon jó fényszöveget kap (120°), ez mind azt jelenti, hogy akár meg is nyerhetné a 2006-os választásokat. Azonban nem szabad így kiragadni egy-két elemet a horoszkópból. Ez a Jupiter a másik oldalról a Holdtól és az Uránustól a sokkal kevésbé barátságos, és kimondottan karmikus, azaz elkerülhetetlen és nehéz fényszöveget kap, ami azt jelenti, hogy Orbán eddigi tevékenysége nem csak a földi törvények és értékrend, vagy a kampányban tanúsított magatartása szerint ítéltetik meg, hanem magasabb szempontok alapján is. Hogy ez pontosan miben nyilvánul majd meg, arról kevés az információnk, mert az előző életének nem ismert következményei is „benne vannak”, valamint az, hogy mit vállalt erre az életre. Nagy kérdés, hogy jó irányba mozdult-e el nagy változásai során, meg tudta-e őrizni a gyökereit, ahonnan építkeznie kellene. A Jupiter a hit, a belső tartás bolygója is, ami csak akkor lehet szilárd, ha minden körülmények között az, és elkerülheti annak a kísértését, hogy a hatalomért mindennek és mindenkinek meg akarjon felelni. Ez a tendencia látszik a Szaturnusz aktuális állásából is: a hivatás házába került, és szintén a karmikus (150°) fényszöveget kapja a Plútótól.

A szolár Jupiter azonban szemben áll az alapbeli Jupiterrel, és emiatt kimondottan nehéz év vár Orbán Viktorra. Ugyanis legfőbb feladata ebben az időszakban, hogy egyensúlyt találjon a törvényesség – ide értve az isteni törvényeket is – és saját hivatása között, ami hangsúlyosan azt jelenti, hogy ha a kampány eldurvul, akkor ennek vesztese is lehet, minden alaptalan kijelentése lelepleződik.

Szerencsére a szolárban a Szaturnusz és a Mars között nem ellenséges a kapcsolat (120° trigon), így nem lesz nagyobb harc, mint az előző négy évben bármikor. Éppen elég probléma, hogy a Mars a Plútóval nincs barátságos viszonyban, hanem a küzdelmes, nehezen kezelhető fényszöveget (90°) kapja. Ennek van olyan értelmezése is, hogy a tökéletességre való törekvés jellemzi. Mintha előző életében már küzdött volna hasonló gondokkal, és ezt most kellene korrigálnia. Az alaphoroszkópban a Jupiternek a Neptuntól van ilyen fényszövege, úgyhogy ez egyáltalán nem lesz könnyű. A Neptun a ködös, káosz viszonyokat, jelenségeket jelöli, épp a hit és a belső tartás bolygóját támadja – belső bizonytalanságokkal küszködik. Az ikrek jegy túlsúlya miatt – a Nap, a Vénusz, a Merkúr áll itt – pszichésen egyébként is nagy a szétforgácsolódásra való hajlama.

A Nap a szolárban nagyon erős kvadrátot kap a Holdtól és az Uránustól – újból jelezve a küzdelmeket, a viták elkerülhetetlenségét, ez a 9. ház miatt azt is jelentheti, hogy ha túlhajtja magát, nem pihen eleget, akkor elveszíti belső egyensúlyát, és a kampány végén akár idegösszeroppanást kaphat, akár nyer, akár veszít. Ezért nagyon vigyáznia kell-kellene egészségére; pihenjen sokat, ne vállalja túl magát és legyen mindenben nagyon mértékletes.

Minden bizonnyal nagyon sok felkérésnek kell eleget tennie, a kampányban ez saját érdeke is, és valószínűleg a családjára jut a legkevesebb ideje, pedig nagyon nagy szüksége van a biztonságos háttérre, arra, hogy valahol lecsitulhasson. Remélhetőleg erre nem csak akkor jön rá, amikor már késő lesz. A Vénusz–Plútó szembenállás arra utal: a feleségével való kiegyensúlyozott együttműködése jövőjének eddig is és ez után is egyik alapja.

Orbán Viktor jövőbeni kilátásait csak a saját horoszkópjából kikövetkeztetni több, mint kockázatos dolog lenne. Vannak vetélytársai, nekik is van horoszkópjuk, az esélyek elemzésekor azokat is figyelembe kell venni. Különösen, hogy Gyurcsány Ferencnek is az ikrekben áll a Napja, csak 5 nap különbség van a születésnapjuk között, persze a két év is

számít. Miután miniszterelnökökről van szó, a Nap különösen fontos a politikai pályafutás elemzésekor, vagy a választási esélyek latolgatásakor.

Van az asztrológiának egy olyan szakterülete, az úgynevezett mundán asztrológia, amikor nem személyek horoszkópjáról, hanem országok, városok, helyzetek elemzéséről van szó. Kiemelt jelentőségű az ország fővárosának várható jövője. (Budapest e horoszkópja a hátsó belső borítón látható.)

Budapest esetében az a nagyon ritka eset állt elő, hogy Pest Buda és Óbuda egyesítésének időpontja ismert: 1873. október 25. 10 óra 42 perc; Budapest első embere ezen a napon Ráth Károly lett. Az asztrológiai hagyományok szerint Magyarországot mindig is a nyilas jegyű országok közé sorolták.

A mai politikai helyzet elemzéséhez azokra az információkra is szükség van, amelyek Budapest horoszkópjából, illetve a pillanatnyi bolygóállások összehasonlításából kikövetkeztethetők. A legfontosabb az, hogy Budapest horoszkópjának ascendensén rajta áll a Plútó, az ascendens közelében, de a 12. házban áll a Hold. A 2002-es választások idején szorosabban állt együtt a Plútó a Holddal, a bolygó rendkívül lassú mozgása és a látszólagos retrográd mozgás miatt 2005. szeptemberében áll a nyilas 21°-on, pontosan az ascendensen, és 2006. májusa körül is csak nyilas 23° körül áll majd. Ez azt jelenti, hogy a vallási, erkölcsi és pszichológiai értékrend alapvető változásokra szorul. Az ascendensen lévő Plútó mutatja: változik hazánknak a világban elfoglalt helye, s ehhez fűződő önértékelése, önkritikája, a múlttal való szembenézése. Az erőről, az erőszakról, sőt még a demokráciáról alkotott nézeteknek is le kell tisztulniuk, az indulatokat meg kell tanulni kezelni. Én optimista vagyok, és reménykedem abban, hogy semmiféle szélsőséges magatartás nem kerül uralomra, bár asztrológiai szempontból ennek kétségtelenül nagy az esélye. A Plútóhoz tartozik az is, hogy az ország lakosságát ennyire meg lehetett osztani ebben a kérdésben.

Minden szavazásra jogosult állampolgár megéli ezeket a problémákat, és nagy a felelőssége mindenkinek, hogy milyen választ ad e kérdésekre. Azokra is vonatkozik ez, akik azt hiszik: úgysem szólhatnak bele a döntésekbe, ezért nem mennének el szavazni.

Azt szokták mondani, minden népnek olyan vezetője van, amelyet megérdemel. Amerikában és Németországban is szoros választási eredmények születtek. 2002-ben nálunk is ez volt, és várható, hogy 2006-ban is ez lesz. Abban a történelmi helyzetben élünk, hogy a Plútó a maga szimbolikus nyelvén jelzi: Magyarországon e felsorolt kérdésekre választ kell adni.

Elkészítettem más vezető politikusok horoszkópját is. E könyv írásának idején még nem lehet tudni, hogy 2006-ban mikor lesznek a választások. A második forduló időpontjának bolygóállásait célszerű összehasonlítani minden politikus és minden párt horoszkópjával (a pártoknak is van horoszkópjuk, nemcsak Budapestnek). Asztrológiai szempontból az összehasonlításból lehet majd következtetni arra, hogy kinek van nagyobb esélye 2006-ban kormányt alakítani. De vizsgáljuk egész Magyarországot! A Plútó azt kérdi mindannyiunktól: kire, mire van nagyobb igény?

S végül az alapfogalmak – a fentiek jobb megértéséhez

A horoszkóp egy kör, amelynek középpontjában a Föld áll. Alapvető szerkezetét az ascendensnek hívott vízszintes tengely, mint átmérő határozza meg, innen indul ki az I-es ház, majd sorban az összes többi, összesen tizenkettő. A horoszkópból nyerhető információkat az adja, hogy a születés pillanatában a Nap, a Hold és egyes bolygók a Földről tekintve melyik csillagképben látszanak – a horoszkóp mely házaiba kerülnek –, és hogy a kör középpontjából tekintve milyen szöget zárnak be egymással. A bolygók, a házak, a szögek konkrét tartalmakat jelölnek. A szögek inkább a különféle kapcsolatok milyenségére utalnak, a legáltalánosabb megfogalmazás szerint lehetnek harmóniát és diszharmóniát jelölők, de persze ennél sokkal bonyolultabbak is. Elsősorban azért, mert egy-egy bolygónak több kapcsolata is lehet, s akkor mérlegelni kell, hogy melyik az erősebb, illetve mindet figyelembe kell venni. Akkor is kapunk

információt, ha egy házban nem áll bolygó, mert a bolygók a házakhoz is be vannak osztva, a jegyek által, az asztrológiai törvényszerűségek szerint. Így tükröződik az élet bonyolultsága.

Amikor valaki ismerkedik az asztrológiai alapfogalmakkal, első ránézésre nem könnyű átlátnia, miféle logika van abban a felsorolásban, amit megadnak a könyvek, például: Mars = erőszak, harc, fegyverek, vér, vas, csalán, vulkánikus táj, katona, gyulladások, és így tovább. Ezek ugyanis a Mars különféle alapanalógiái, az élet különböző területeiről.

Ahhoz, hogy megérthessük a fogalmak egymáshoz tartozását, tudnunk kell, hogy két dolog, két fogalom között kétféle összefüggés lehetséges. Az ok-okozati összefüggés: a tudomány területe, a kauzális, materialista gondolkodás, amelyben a „miért?” kérdésre mindig van válasz – például a víz 0° C alatt jéggé fagy. Az analógiás gondolkodás pedig: a művészetek területe, az ősi regék, mondák, mesék, irodalom, színház, képzőművészetek – például, hogy összefügg egymással a szív és a szeretet.

Az asztrológia a jobb agyféltekéhez tartozó „függőleges”, analógiás gondolkodás nyelvén fogalmazódott meg, ellentétben a bal agyfélteke „vízszintes”, ok-okozati gondolkodásával. Ám mindkettő emberi, csak manapság túlsúlyba került a racionalitás, és háttérbe szorultak az érzelmek, a szimbolikus összetartozás, az intuíció.

Az analógiás gondolkodásnak is megvannak a maga törvényei, a fogalmak nem önkényesen kerültek egymás mellé, és nem cserélhetők össze. A már említett Hermész Triszmegisztoz törvénye, az „amint fenn, úgy lenn” – az asztrológiában azt jelenti, hogy az élet minden területén, azaz szintjén megvannak azok a konkrétumok, amelyek az egyes bolygókhoz – analógiaként – kapcsolhatók. Például a Szaturnusz összefoglaló szimbólummal jelöljük a színek közül a feketét, az ásványokból a grafitot, az emberi testből a csontokat és a bőrt, a lelki magatartásokból a meditációt és a befelé fordulást, a balesetek közül a csonttörést, és így tovább.

Minden embernek az élet teljességével kell találkoznia életútja során. Például mindenkinek ki kell alakítania egy képet az apaságról, az anyaságról, (akkor is, ha árva, és akkor is, ha szeretettel nevelik a saját szülei), a gyerekkoráról, a saját gyerekeiről (akkor is, ha nincsenek), az egészségről, a házasságról, a társadalomban elfoglalt helyéről.

Szóval mindenkinek „le vannak osztva a lapjai” és abból felkészültségének, erkölcsének, anyagi helyzetének, egészségi állapotának megfelelően, a szabad akarata szerint főszerepet kell játszania a saját életében. Szabad akarat? Vajon hogy illik ez ide? Nem determinálnak a csillagok? Csak bizonyos mértékben. A horoszkóp természetesen csak a lehetőségeket mutatja meg, de hogy valaki mit kezd a lehetőségeivel, azt már nem. Megmutatja a tehetséget, de hogy valaki lesz-e olyan szorgalmas, hogy kibontakoztassa tehetségét, elfogadja-e ehhez a segítséget – ezt egyetlen asztrológus sem tudja megmondani. Remélhetjük, hogy igen, biztathatjuk, hogy legyen kitartása, türelme, de élni mindenki csak a saját életét élheti.

Lehetőségek? Kevés ez, vagy sok? Az emberek gyakran gondolnak arra, hogy bárcsak lenne születésünkkor egy levél, a nem létező zsebünkben, hogy merre induljunk el.

Nos, ha levelünk nincs is, de horoszkópunk van, s ha az avatott kezekbe kerül, sok segítséget kaphatunk általa. A lehetőségek ismerete nagyon sokat segíthet a pályaválasztásban, a párválasztásban, s más jelentős döntések meghozatala előtt. Persze nem egyszerű az eset, elvégre az életünk is kimondottan bonyolult. Egy-egy bolygóhoz, asztrológiai házhoz, fényszögkapcsolathoz sok-sok fogalom tartozik. A Merkúrhoz tartozik például a kommunikáció, a közlekedés és az oktatás is – honnan tudhatná az asztrológus, hogy akinek nagyon jól áll a horoszkópjában a Merkúr, az sikeres kommunikátor, ragyogó sofőr vagy kitűnő tanár lesz-e? A konkrét személy ismerete nélkül sehonnan. Az asztrológiai gondolkodás csak egy irányban működik: tendenciákat ad, amelyek bizonyos időszakokban újra és újra jelentkeznek majd az életben, lehetőségeket, amik fel-felbukkannak.

Fordítva azonban nem működik: nem a csillagkép dönti el, hogy ki mivel tölti meg az életét. Ez a szabad akarat.

A VIKTOR CÍMŰ KÖNYV UTÓÉLETE – LELŐNI, MINT EGY KUTYÁT

E fejezet mottója, s kezdete persze csak az lehetne: „Tisztességes helyen ilyenkor az ember lecsatolja a fegyverét, és lelövi, mint egy kutyát”. Ám inkább önkritikával kezdem. Első „Viktor”-könyvem megjelenése után angol újságíró barátom – megneszelve, hogy a kötet elkapkodott példányszáma rekordokat döntött, hogy 74 közönség-találkozó volt, hatalmas tömeggel, interjút kért. Idézek leveléből és válaszaimból.

1. Milyen politikai-ideológiai (filozófiai, közgazdasági) vonulat mellett kötelezte el magát Orbán Viktor, és melyiknek van uralkodó jellege? Erre még tisztességgel feleltem: Orbán pragmatikus, szentimentális, helyezkedő siker-hullámlovas. Önálló politikai irányzatot, programot, koncepciót nem képvisel. A népszerűséget nemzeti hanghordozásával hajszolja. Volt mélyen egyházellenes és lett mélyen Vatikán-barát. Volt lelkesen liberális, talán mert libertinus, rendszerváltó, antikommunista szenvedélyében a magyar liberálisokban találta meg kezdetben politikai barátait és tanítómestereit, lett később az autohtónia, a nemzeti érték forró barátja – mikor mi hozott „többet a konyhára”.

2. Mi lehetett az oka annak, hogy a liberális Internacionáléból Orbán pártja átkeresztelkedett a néppárti EU-frakcióba? Válaszul erre megelégedtem ennyivel: ugyanaz.

3. Lehet-e még politikai alapszín-változásokra számítani nála? Erre így feleltem: hogylene. Orbán nem ideologikus, nem doktriner politikus, őt a siker érdekli. Alaposan figyelni kell a közvélemény hullámverését és e hullámverés irányát – abból minden kiszámítható. Talán fundamentalista muszlim nem lesz már. A nacionalizmus minden számára szükséges árnyalatát azonban végigjátszhatja.

Angol barátomnak az első könyvem alapján ez az alapkép nem volt elég világos, s ezért nemcsak tőle kérek bocsánatot. Talán majd most.

2002. január 7-én, hétfőn adtam postára a meghívókat a 15-ei, keddi könyvbemutatóra – a solymári Aranykorona étterembe. A meghívó – a kötet borítójának kicsinyített mása, a kezét csókoló mezőkövesdi idős névvel – kétségkívül nem rejtette véka alá, milyen jellegű könyv kerül utcára. Szerepelt az invitáló kártyán a hátlap-szöveg is: *Orbán Viktor személyisége nem is olyan bonyolult, mint sokan hiszik. Kövér László a tudatalattija, és Simicska Lajos a felettes énje. Bár talán ez nem is igaz. Lehet, Simicska Lajos a tudatalattija, és Kövér László a felettes énje. Köznapibban fogalmazva: az egyszemélyes focicsapatnak – amelynek Orbán Viktor a kapusa, hátvédje, összekötője és legfőként a középcsatára – Kövér László a tréner, Simicska Lajos pedig a menedzsere. S a csapatnak – egyelőre – nem Várszegi Gábor a tulajdonosa, hanem ők hárman maguk, valamint családtagjaik, barátaik és üzletfeleik, akárcsak Nyuszínál, ahol Micimackó és Malacka egyaránt kimaradt a tulajdonosi körből. Ámbátor Magyarországon ma tízmillió Micimackó él, Orbánék viszont nincsenek többen százötvennél. De hiába: „minél inkább havazik, annál inkább hózik”.*

Négy nap múlva, január 11-én a kiadóm könyvelője telefonált: – Bejelentkezett az APEH, átfogó, teljes ellenőrzésre, 29-én jönnek – közölte, mérsékelt meglepetéssel. A Postabank-könyvem – 1999-es, szintén Orbán-kormány alatti – megjelenését is azonnali APEH-revizió követte, holott a kiadó abban az évben alakult. Az újabb kapkodásra mi sem volt jellemzőbb, mint hogy a mostani ellenőrzésről szóló hivatalos papírban közölték, vizsgálni fogják azt a

'99-es évet is, amelyet az előző revízió már jogerősen lezárt, ami tehát melleleg törvénytelen. Egyébiránt az ellenőrzés mindent rendben talált.

Szintén 11-én este ennél sokkal furább telefonhívás is ért, ez azonban névtelenül: – Ne aggódjon, Kende úr, a fiúk úgy döntöttek, nem bántják!

– Tessék? – csuklottam hetet egyvégtében.

– Ma Viktornál volt egy megbeszélés, Kövér, Stumpf együtt azt a határozatot hozták: – Nem nyúlunk hozzá, nem fogunk mártírt csinálni belőle – és ez magára vonatkozott.

– Ne viccelődjön velem, ki maga, és honnan szedi ezt a marhaságot? – kérdeztem vissza, de már csak a süket telefonnak, hívóm a túlóldalon közben letette. Nyilván csak szórakozott velem valaki.

Annak viszont már fele se volt tréfa, hogy másnap, 12-én, szombaton többen hívtak: – Tudsz róla, hogy Schillinger Erzsike körbe-karikába telefonál minden újságíróval, hogy azonnal szereznie kell egy-két példányt? – A Viktor (később Mádl) sajtófőnöke nem lehet ügyetlen, másnap már érkezett a hír, hogy szerzett.

Kedden aztán megtörtént a könyv sajtó-bemutatója. Illendőségből jó néhány pártembernek is küldtem meghívót, Dávid Ibolyának, Kuncze Gábornak, hasonlóknak – egyedül Kovács László MSZP-elnök tisztelt meg. Ez aztán a jobboldali sajtó számára ékes bizonyítéka lett annak, hogy az MSZP bértollnoka vagyok, személyesen Kovács bízott meg a kötet megírásával. Amit pár héttel később igazolva láttak, azzal, hogy az MSZP kongresszusán – amint ők fogalmaztak – „díszvendég” voltam. Ennek a kongresszusnak történetesen egyetlen díszvendége sem volt. Az viszont igaz, hogy – ugyanúgy, mint Bodor Pál, Csányi Vilmos és szegény Janikovszky Éva – én is dedikáltam a könyvárus pult mellett, de ez azért elég messze van a díszvendég státusztól.

A bemutató hete viszont meglehetősen rosszul folytatódott. A Magyar Televízió vezetőivel 2001. november eleje óta tárgyaltam a Slágertévé 2002-es szerződési feltételeiről; december elején Mendreczky Károly elnök kezét adott rá (mint a műsor producerének), hogy a 2001-es év gyártási és anyagi feltételeivel változatlanul megy tovább az MTV két legnézettebb műsorának egyike (a másik Selmeczi Tibor persze szintén megszüntetett Szatelit-je volt). Aztán – még decemberben – a szórakoztató főszerkesztőség emberei újra alkudozni kezdtek: engedjek kicsit, hogy csökkenthessék a költségeiket. Engedtem, ismét megegyeztünk pénzben, gyártási kapacitásban, reklám-feltételekben – és újfent kezét fogtunk a megállapodásra. Január 13-án rendben le is ment a soros adás, és műsorra tűzték a 27-ait is. 16-án, szerdán – írd és mondd, egy nappal a könyvbemutató után – viszont föl hívtak, hogy a megállapodott feltételekkel mégsem szerződhetnek.

Másnap bementem, s a tévések közölték: „sajnos csökkentették a költségeinket, nincs annyi pénzünk, mint amennyivel korábban számoltunk, úgyhogy nem vállalhatjuk a Slágertévé nagyon magas gyártási árát”.

– Az a baj – érdeklődtem –, hogy drága a műsor?

– Igen, igen, sajnos az idej, nagyon keményen lefaragott költségvetésünkhöz képest nagyon drága – felelték.

– Hát igen, én ezt nem vitatom – igyekeztem megértő lenni. – Hiába ez ma a Magyar Televízió legnézettebb produkciója, hiába szereti a fél ország a műsort, Kovács Katit és Haumann Pétert, meg azokat a magyar színészeket, akik itt énekelnek, bolondoznak – bizony, módfelett drága műfaj ez.

– Bizony, bizony, és hát, meg kell értened, levettek a költségvetésünkből – kezdtek megnyugodni a „szórakoztatók”, hogy veszekedés nélkül megússzák kirúgásomat.

– És mondjátok: mennyiért lenne nem drága?

– Már hogy érted?

– Megállapodtunk egy árban, az sok – ezt értem. Akkor azt mondjátok meg, mennyi nem sok?

– Hát... erre most így nem tudunk válaszolni.

– Mondjuk, ha leengedem a műsor árát az eddigi felére – az jó?

– Hát... nem, az nem jó, mert tényleg borzasztóan csökkent a keretünk.

– És ha a negyedére – az elég?

– De hát... hát... nem.

– Jó, akkor még mindig van ajánlatom: nem is kérek pénzt. Legyártom a műsort, és átadom ingyen. Rendben?

– Nem... hát... sajnos az nekünk úgy nem jó... azt úgy nem lehet.

– Rendben. Akkor mondjuk, én fizetnék egy méltányos összeget azért, hogy az én pénzemen legyártott műsort sugározzátok – azt lehet? Az úgy jó? – Nem mintha komolyan gondoltam volna bármelyik ajánlatomat is, de szeretem kiélvezni azokat a helyzeteket, amelyek erre módot adnak.

– Hát... erre így most nem adhatunk választ, de hát erre eddig nem volt gyakorlat az MTV-ben.

– Nem lehetne esetleg inkább megmondani őszintén, hogy Ádertől vagy Wermertől utasítást kaptatok, hogy rúgjatok ki a könyvem miatt? – s amikor csak hímeztek-hámoztak volna tovább, rájuk vágtam az ajtót.

Ez ügyben aztán később szereztem némi elégtételt. Áprilisban a Vidám Színpadon tartottunk négy extra előadást, azt a címet adtam ezeknek: Dafke Slágertévé. És a stáb, a színészek, az énekesek boldogan jöttek fellépni, minimális gázsiért, főként szeretetből, és azért, hogy megmutassák: őket is felhábortotta ez a nemtelen eljárás, amellyel nem velem szúrtak ki, hanem a színészekkel, más művészekkel, és legfőként a közönséggel. Én konferáltam az esteket, és a záró konferanszban nem átallottam picit politizálni is, s a közlő válaszításokra utalva halkán azzal fejezni be: – Okosabban kéne élni, annyit mondhatok! – amire megszólalt a zene, mögöttem fölment a függöny, s én beálltam az Apostol együttes tagjai közé, velük együtt énekelni: – Okosabban kéne élni, annyit mondhatok!

Pár nap múlva még egy tévé-műsor áldozatául esett A Viktornak. Juszt László hívott meg a Magyar ATV-n évek óta futó Magánbeszélgetésekbe. Kétségkívül valamivel könnyedebbre vettük a figurát a szokásosnál. Juszt az élő adás közepe táján megkért: – Felolvasnád a kötetből a Simicskával való telefon-beszélgetésedet?

– Én fel, de tele van csúnya szóval, azt lehet ebben a tévében?

– Lehet.

– Akkor kezdem... és akkor azt mondja nekem Simicska...

– Várj, a csúnya szavak helyett mégis inkább mondd csak a kezdőbetűt!

– Jó. Szóval azt mondja nekem Simicska: ide figyelj, te kis g... Mondd, Laci, a „baszd meg” helyett mit mondjak?

A Magánbeszélgetéseknek hosszú időre ez volt az utolsó adása.

A könyv kikerült a boltokba, és pillanatok alatt elindultak a „felvásárlási akciók”. Unosuntalan kaptam a telefonokat a legkülönbözőbb helyekről, hogy tucatjával-százával akarják öltönyös-nyakkendő fiatal emberek vinni. Ennek híre hamar eljutott napilapokhoz is, azok közreadták, mire a jobboldal természetesen tüstént visítózott: hazudozásommal reklámot akarok csapni a könyvnek. A legközelebb nekem telefonáló könyvkereskedőt megkértem hát szépen, értesítsen ő néhány lapot.

Újságírók utánaeredtek a hírnek, s percek alatt több helyről is ugyanarról számoltak be: valóban történtek kísérletek a fölvásárlásra, a multik be is vezették, hogy egy-egy vevő nem kaphat többet három példánynál.

Am kacifántosabb történetek is megjelentek. Több – fideszes – vidéki városban úgy vettek föl előjegyzést a könyvre, ha mindenki megadta nevét és lakáscímét. Volt olyan város is, ahol a könyvesbolt vezetőjével közölték: amikor újabb szállítmány érkezik, először a Fidesz városi elnökét köteles értesíteni, aki beült a boltba, és jegyzetelte, kik vásárolnak. Másutt megfenyegették a könyvüzletet: „ha nem veszik be a kirakatból ezt a mocskot, össze fog törni itt minden!”

Szóval elindult a hisztéria. Ezerrel folyt már a kampány, az Országimázs Központ átalakult Orbánimázs Központtá, mindenki bedobott mindent, amije volt. A Fidesz például azokat az óriásplakátokat, amelyeken Orbán Viktor csillogó kék szemmel nézett le ránk. Nézett le minket. A barnaszemű Orbán Viktor. Hamar le is cserélték, akkora lett a közröhej. Nem Viktort, a plakátot. Azt viszont nem, amelyiken a francia kiskölyök Black and Decker (amely cégnek ellopták a reklám-anyagát) tán azt kiabálta világgá: – Bányát, szőlőt akarok!

A felvásárlásokat viszont abbahagyták, pedig a kiadónak jót tett volna, ha sokáig, kitartóan próbálkoznak. Simicskának meg közvetítőn át elindítottam az üzenetet: szívesen visszavásárolom a nála lévő példányokat, mondjuk 200 forintos áron, de csak ha megígéri, hogy rendszeresen befizeti az áfát. Ez nem jött össze.

Január végén maga Orbán hajlandó volt valamit nyilatkozni arról, mit szól ehhez a róla megjelent dolgozathoz. Természetesen nagy kedvencét, az illemből itt most nem félfasisztának nevezett Vasárnapi Újságot választotta ehhez, és mintha kissé igazodott is volna hangjához: – *Lesz még olyan idő, amikor ez a hang eltűnik!* – Arra nem tért ki a vezér, hogy ezt miként gondolja megvalósítani; néhány klasszikus receptet már ismerünk, de tőle azért jobbat várunk.

Később a toleranciájáról közismert Schmidt Máriával beszélgetett egy újságíró, akitől elkallódott az interjút rögzítő magnókazetta. És eljutott hozzám. Döbbenet hallgattam a Terror Háza igazgató asszonyát rólam szólni: – *Én ismerem ezt a pasit, egy gimnáziumba jártunk, fölöttem járt. Elég jól ismerem tehát. És elolvastam a könyvet... azt tudom mondani... Tisztességes helyen ilyenkor az ember lecsatolja a fegyverét, és lelövi, mint egy kutyát. Ezt tudom mondani. Ezt tudom mondani.*

Legelőször nem értettem: miért kellene a kutyákat lelőni? Otthon vár tüneményes kis Móni névre hallgató havanéz kutyám, aztán ott van Popper Péter Lurkója, Csányi Vilmos Bukfence és Jeromosa, és még oly sok aranyos, helyes kutyus; a direktor asszony meg úgy gondolja: engem úgy kell lelőni, mint ezeket a kutyákat? Ezen bizony olyannyira megmérgeződtem, hogy azon nyomban eldöntöttem: nem első haragomban, hanem csak a második, harmadik, lassú mérgemben gondoskodom róla, hogy megbánja lövöldözős kedvét. Úgyhogy szépen eltettem a kazettát, és vártam hetekig. Aztán Kövér doktor volt szíves előállni a tőle egyébként teljesen normális szöveggel: – *Sokan vannak ma Magyarországon olyanok, akik nem tudnak örülni a kormány intézkedéseinek. Ezért azt ajánlom nekik: vegyenek egy kalapácsot, egy szöveget és egy kötelet, menjenek le az alagsorba, és egy szögre, vagy ha találnak egy jó gerendát, akkor arra kössék fel magukat!* – akkor megéreztem, hogy eljött Schmidt Mária ideje is. Úgy tippeltem, a hatalmas kampány-csinnadrattában Kövér „kötele” körülbelül egy hét alatt cseng le, utána érdemes előhozni az én kis anyagomat.

Már csak az volt feladat, hogy leteszteljük önagyságát. Sikerült. A Budapest TV-ben hangzott el elsőként a szöveg, de csak úgy, hogy – Nézz oda, miket mondanak némelyek! – és nem nevezték meg a miniszterelnöki főtanácsadót.

Két nap múlva a Népszabadság újságírója kereste meg ez ügyben Schmidt Máriát, aki kerek pereg letagadta a dolgot – *Én ilyet soha nem mondtam!* – felkiáltással.

Másnap Kovács László sajtótájékoztatóján ezt is szóba hozta, felolvasva, mi hangzott el a Budapest TV-ben, s javasolta az újságíróknak, kérdezzék meg erről újra a főigazgató asszonyt.

Következő nap a TV 2 esti Híradójának volt vendége Schmidt Mária, és a kérdésre, hogy ő mondta-e ezt a szép mondatot, vádaskodásnak minősítette az egészet.

A TV 2 riportere erre élő adásban lejátszotta a kazettát. A nagyságos asszony ekkor már derekasan vállalta, hősiesen beismerte: ez az ő hangja, úgyhogy ezt tényleg ő mondta. Magát történésznek nevezve hozzátette: ő csupán arra a korra utalt, amikor a becsületbeli ügyeket párbajjal intézték el: – Volt egy olyan kor, amikor az embernek a tisztességébe gázoló támadásokat „kard ki kard!” párbajjal intézték el, vagy lőfegyverrel álltak szembe egymással. – Majd kifejtette, az ő fölháborodását az váltotta ki, hogy alaptalanul sértettem meg és vádoltam meg valakit, aki védekezésre képtelen.¹

Ez volt az első alkalom, amikor a publikum arról értesülhetett: Orbán Viktor védekezésre képtelen. Vajha mire gondolhatott önagysága? Hogy politikai pamfletem annyira kiborította Viktort, hogy (mint rebesgették) a vele foglalkozó pszichiáter professzor azonnal elvitette a kicsiny ideg-szanatóriumba, hogy düh-rohamait, pszichotikus összeomlását sok nap alatt nagy nehezen kikezeljék? Vagy arra, hogy kötetem néhány részlete némelyek szerint olyan féktelen őrvjögést váltott ki főnökéből, hogy agyba-főbe verte emiatt orvosi ellátásra szoruló feleségét? Erre egyikre sem gondolhatott, hiszen ezek nyilván csupán rosszindulatú pletykák voltak a kampány hevében. De akkor mire? Nem derült ki.

Az viszont igen, hogy a magyar szellemi élet egén történészként tündöklő állócsillag azt tekinti „kard ki kard!” párbajnak, becsületbeli ügyek méltó elintézési módjának, ha a két fél egyike lecsatolja a fegyverét, és a másikat lelövi, mint egy kutyát. Viszont sem arra nem gondolt, hogy párbaj esetén mégiscsak az a minimum, hogy nemcsak az egyik, hanem mindkét fél lecsatolja a fegyverét, sem arra, hogy a kutyák nem szoktak párbajozni. Valamint: aki kutyának tekinti párbaj-ellenfelét, az maga nem párbajképes.

És én még szívességet tettem neki 2002-ben. Nem írtam meg azt a történetet, amelynek pedig nyilván ő az igazi főszereplője. Történt ugyanis, hogy férjének – a Magyar Hírlap akkori összesítése szerint 4 milliárdos vagyonával a 45. leggazdagabb magyar állampolgárnak – az unokaöccse 18 éves lett, és sikeresen leérettségizett. Schmidt Mária férje ebből az alkalomból egy használt autót ajándékozott a legénynek. Amit azonban visszakövetelt tőle egy év múlva, 2002-ben – amikor megjelent A Viktor, valamint a Csak a narancs volt. A férjet ugyanis Ungár Andrásnak hívják, s nem más, mint a bátyja annak az Ungár Klárának, aki mindkét könyvben nyilatkozott. A leérettségizett legény pedig Ungár Klára fia.

Persze áradtak a meghívások; a kampány-időszakban sokan akartak – író-olvasó találkozóknak csak igen nagy jóindulattal nevezhető – beszélgetéseket szervezni velem. Végül összesen 74 alkalommal vettem részt ilyeneken – életem nagy szerelme már a lelegején bedobta a törülközőt, és faképnél hagyott, mondván: nem vagyok normális, nem létezik, hogy ezt túléltem.

Voltak mások is, akik ettől tartottak – és ez az Orbán-éra legelképezetőbb borzalma, hátborzongató jellemzője, hogy ilyesmi egyáltalán eszébe juthatott bárkinek. Bodor Pál az 50. születésnapomon, 2002. februárjában így köszöntött: – Kende most nagyhatalom. Nem lőhető le. Magyarországon ma legalább olyan védett, mint egy amerikai elnök. Mint egy amerikai elnök Dallasban.

Ilyen veszély igazából nem volt, bár néhol kétségkívül erős biztosításra szorultam. Debrecenben, Szegeden buszok szedték össze a környék falvaiból is azokat, akik a sokezres pláza-beli diskurzusokat aztán próbálták szétordibálni-gyűlölködni. Viktor-rajongó kultúremlékek sokhelyütt dobálóztak, fenyegetőztek, randalíroztak.

Győre a beszélgetés előtti órában a könyvesboltban dedikáltam; egy bottal járó bácsi onnan indult a művelődési ház felé, ám útközben négy kopasz suhanc elkobozta tőle a könyvem, és közölte vele: – Takarodj haza, vén hülye, a Kende ügye ér oda a művházba, mert szétverjük a pofáját!

Győrből egyenest Csornára, Áder János szülővárosába, egyszersmind választókerzetébe vitt az utam. Ottani meghívóm értem jött Győrbe, az én autóm elé állt a sajátjával, s a város határán vallotta be ennek okát: itt bizony valamicskét tiltakozni fognak jöveitem ellen. Csornán aztán négy villogó rendőrautó lezárta utca fogadott, és valóban vagy ötven-hatvan üvöltő, kedves transzparenszekkel: *Le Kendével! Dögölj meg, rohadék!* és hasonlók. Nemhiába volt szíves Áder velem példálózni annak bizonyítására, hogy az MSZP furkósbót-kampányt folytat, még ha adós maradt is annak közlésével, hogy nekem mi közöm az MSZP-hez. Azt ugyan közölte: *az MSZP ifjúsági szervezetének egyik tagja pedig rendszeresen szervezi Kende haknijait* – csak hogy ez sima hazugság volt. Részint mert senki sem szervezte ezeket, részint mert hakninak azt szokták nevezni, amikor gázsi + útiköltség fejében valaki fellép itt-ott; én meg ingyen szerepeltem. Ez viszont nyilván nem juthatott eszébe szegény Ádernek – talán nincs szokva ilyesmihez.

Röplapokon veréssel fenyegették meg számos helyen – például Sárospatakon – azokat, akik eljönnek találkozni velem. Ugyanaznap Sátoraljaújhelyen már négy helyszínt mondta vissza a rendezvényt; a cukrászdát, amellyel már szerződésük volt a szervezőknek, megfenyegették, hogy összetörik a berendezést is. Az ötödik helyen sikerült megtartani a traccs-partit, ugyanakkor a városháza dísztermében a város fideszes polgármestere Bayer Zsolttal beszélgetett a nyilvánosság előtt.

Az ELTE-ről – arról az egyetemről, ahol két diplomát szereztem – meg egyenesen kitiltottak. A rektor azt nem kifogásolta, amikor nem sokkal korábban Csurka Istvánnal, meg Lovas Istvánnal beszélgethettek az egyetemi hallgatók, a velem szervezett találkozót viszont betiltotta. Jöttek-jöttek az egyetemisták a Múzeum körüti Gólyavárhoz, ám oda már nem mehettünk be. Telefonon elértem Vadász Jánost, a Közművelődési Dolgozók Szakszervezetének elnökét, s ő azonnal kinyitatta számunkra az ő Puskin utcai nagytermüket. Engem se kell a szomszédba szalajtani némi teátrális jelenetért – kis kerülővel ballagtunk át oda: előbb útba ejtettük a Nemzeti Múzeum kertjét.

Ott két történetet meséltem el az egyetemistáknak. Az első 1987-ből való, amikor elkészültem Közérdekű bejelentés című könyvemmel, akkori koncepciós perekről. A kötet ugyan nem jelenhetett meg, de a Politikatudományi Társaság vitára tűzte, s így sikerült többé-kevésbé új műfajt megteremtennem: az átmenetet a szamizdat és a legálisan megjelenő mű között. A Társaság titkárságán ugyanis bárki elolvashatta a kéziratot. A vitára pedig az Aczél György vezette Társadalomtudományi Intézet Benczúr utcai épületében került sor – és Aczél ugyan mélységesen helytelenítette a dolgot, engem behívatott és próbált lebeszélni, vagy legalább óvatosságra inteni – de nem tiltotta be azt. Érdekes, ugye?

A másik történetem viszont az egy évvel ez utáni Orbánról szól. '88-ban a Fidesz egyik rendezvényét a pártállami belügy betiltotta a Népligetben, a Jurta Színházban. És akkor Orbán Viktor állt a menet élére, és átvezette a Tinódi moziba: – Minket nem lehet megakadályozni, gyertek, találtunk másik helyszínt! – Nos, a Múzeum-kertben azt mondhattam: – Gratulálok Orbán Vikornak, hogy 2002-ben ugyanez a jelenet megismétlődhet!

Időközben megjelent sok-sok kritika is a könyvről – zömmel jogosak. A politikai pamflet és a politikai lektűr műfaja eleddig nemigen volt ismert Magyarországon; kevesen ismerik például a Robinson szerzőjének, Daniel Defoe-nak rablógyilkosokról szóló, életrajz- és portré-pamfletjeit, amelyeket a kivégzés helyszínén árult; vagy a Gullivert író Jonathan Swift gyilkosan maró gúnnyal készített, brutálisan satirikus politikai írásait. Nem mintha hozzájuk merném hasonlítani magam, de a műfaj tőlük való, s e hazai bemutatkozása heves indulatokat váltott ki.

Szová tették összes nagyobb-kisebb hibámat – elkövettem nem keveset, a dátum-tévesztésektől a források egyenetlenségein át a jegyzetek hiányáig, vagy odáig, hogy Kövér nagypapa (szemben azzal, amit írtam) nem hibbant meg, csupán élete vége felé nem mert kimozdulni a lakásából, ezt értelmezték néhányan tévesen, s én bedőltem nekik – amiért újfent bocsánatot kérek a családtól.

Jobboldali kritikásaim döbbenetes hűhót, zenebonát csaptak; valamennyi két fő jelző köré összpontosult: könyvem hazug és gyűlölködő. Ám hiába rimámkodtam, sorolják elő hazugságaimat, s készséggel elismerem, ha valóban elkövettem ilyen bűnt – erre sosem kaptam választ. S hogy gyűlölködő volnék? Szépen kérem, aki majd elolvassa e kötet hazugságról és gyűlölködésről szóló két fejezetét – benne Orbánnak és haverjainak, Lovasnak, Bayernek a szövegeivel –, vesse össze azokat az én bármelyik könyvemmel. És ha talál bármi azonosságot, akár a tényállításokban, a stílusban, a szófordulatokban – jelentkezzen nálam a jelentős díjért, amit erre nyugodt lélekkel fölajánlok.

Ám nemcsak jobboldalról tették többen szová elfogultságomat. És ez volt az, amit nem értettem. Számosan vonták kétségbe a jogomat ahhoz, hogy „beavatkozzam a kampányba”. Most már tehetjük múlt időbe: hogy beavatkoztam. Ám azt már senkinek sem sikerült megmagyaráznia, hogy ezzel mi a baj – hiszen engem senki sem tiltott el a közügyektől, sőt, a szólásszabadság erre biztat; akkor mi a „bűnöm”? Tollforgató értelmiségiként miért ne tehetném meg, hogy a saját eszközömmel, az írással igenis beavatkozzam a kampányba, vagyis részt vegyek azoknak az érveknek, véleményeknek a felvonultatásában, amelyek ismeretében a választók eldönthetik, hogy kire akarnak szavazni.

Elfogult vagyok? Igen, kétségkívül. Mind a mai napig szilárd meggyőződése, hogy Orbán Viktor olyasfajta személyiség, akit lehetőleg távol kell tartani a hatalomtól, mert nem képes megfékezni magát –, főként abban, hogy folyton harcoljon, akkor is, ha békét vagy kompromisszumot kellene kötni. Attól tartok, ha visszaélhet a hatalommal, nem képes ellenállni a lehetőségnek, a csábításnak. Igen, én valóban úgy ítélem meg, hogy tevékenysége, politikai gyakorlata végletesen káros az országra és népére. Igen, szerintem az a négy év, amíg ő volt a miniszterelnök, az ország mentalitásában, gondolkodásmódjában évtizedekre kiható, óriási károkat okozott.

S ha viselkedése számos téren megengedhetetlen változékonyságot mutat is, személyiségének fő elemei annyira stabilak, hogy e kötetbe kénytelen voltam átemelni néhány fontos részletet az elsőből.

Igaz, ez a könyvem némileg más hangvételű. Immár fölösleges nagyon hangosan írni Orbán Viktorról. Fölösleges minősíteni, nincs szükség elsősorban a rossz tulajdonságait kiemelni: ma már híveinek jó része is fölmérte, hogy Viktor maga a pillanathoz igazodó, tehetséges, földön járó pragmatikus, nem pedig a távlatos-koncepciózus politikus. Igen fogékony, egyben-másban rátermett, néha remekül bánik saját tömegével, s mindazokkal, akik – cseppet sem megvetendő módon – könnyebben igazodnak el egy vezéren, mint akár csak rövid polcnyi szakkönyvön. Ne restelljük, sok helyen van ez így. A legjobb plakát a vezér arca, a leggyorsabban megérthető mű a vezér szónoklata – különben is, a televízió révén sem az olvasmány, hanem a látvány és az elmondott szöveg hat.

Úgy vélem, a csak némileg is kritikus természetű hívei is bőven rájöttek, hogy Orbánnak mindezidáig nem alakult ki semmiféle koherens politikai és gazdasági elképzelése a magyar világról; rögtönzések lépőkövein, az improvizáció cikcakkjain halad, egyetlen igaz mérőeszköze az azonnali közönségsiker. Nem számít, hogy a legnagyobb tömeggyűlésen is az országnak csak töredéke van jelen.

Eldöntöttem, hogy távolságtartó, hűvös, legföljebb helyenként ironikus könyvet írok erről a sikeres, politikai szexepiles férfiúról, akinek útját tízezer kicsi siker és ujjongás kíséri, ám egyetlen jelentős elgondolás, elképzelés, alkotás sem – aki legélesebb szavait másokkal

mondhatja ki, akitől sokkal többet tudunk meg az ellenfeleiről, mint arról, amit szerinte a saját, alakváltoztató, képlékeny, hibrid politikai mozgalma jelent.

Orbán mindabban kiváló, ami a politikában manufakturális, és sajnos igénytelenné vált: program, koncepció helyett már elég neki néhány jó szlogen. Szemcséket, ízeket, színeket, fűszereket szed össze a lobogójába. Ám ez a zászló túlságosan sokat lobog, mint ahogy Orbán körül minden harang hangosabban zeng a kelletténél, minden érzelmi töltés több a modern politikában elfogadottnál – letűnt korok törzsi vezéreit, néptribunjait és kétes emlékű karizmatikus vezéreit támasztva föl. Tömeggyűlésein – amikor az egyéni tudat beszűkül, azaz föloldódik a tömegben – nem az érzelmmel teli okos szó dominál, hanem csak maga az érzelem, maguk a tudatalatti törzsi ösztönök: az együvé tartozás lelkesítő érzete, a közösség boldogságot ígérő mindenhatóságának hite, a harci hév, a háborús eufória, az ellenfél-ellenség iránti indulat fölkorbácsolása, a vezér feltétel nélküli elfogadása, tisztelete, imádata. Csakhogy aki sohasem választóinak tudatára, hanem minduntalan csak híveinek tudatalattijára akar hatni, aki nem meggyőzni akar igazáról, hanem a törzsi ösztönök előhívásával operál, aki az ellenséggel szembeni szüntelen fenekedéssel állandósított harckészültségben, háborús hevületben tartja követőit – az olyan történelmi figurák utóda, akiktől már szabadulni reméltünk.

S ehhez az állandó túlpezsgéshez Orbán „kitakarná” a háborút követő, keservesen mozgalmas, de nem teljesen egyoldalú fél évszázadot. Noha sejti, hogy – bármilyen bűnök és hibák történtek is – nem lehet elfelejteni, kiiktatni a történelemből az egész Nékosz-ifjúságot, az egyetemre jutó melósrácok és kisparaszt-gyerekek tízezreit, de a néhol ragyogó úttörőtáborokat, vagy éppen a kavalkádós KISZ-táborokban értelmes vitákat folytatók százezreit, mi több, a tisztességesnek bizonyult párttitkárokat, a reform-kommunistákat sem. Igazából ő is tudja, hogy nemcsak a közvetlen érintettek nem felejtenek, de a családok, a szülők, az unokák, az iskolák, a bíróságok sem. Meg a bölcsődék, óvodák, iskolák, kórházak, az egész, joggal sokat szidott, de alapjaiban veszélyeztetett egészségügyi rendszer sem felejt, hisz nem azért szidjuk, mert a nincstelenekről is gondoskodik, hanem azért, mert egyik-másik szegmensében egyre hitványabbul teszi azt.

Magyarán: ez a derék fiú tud csillogni, politikailag kakaskodni, nemzeti ereklyékkel és színekkel játszani, jókat mondani, öltözködni, borbélyt választani – de képtelen tényérnyi jövőképet elénk tárni. Már tényérnyi közeljövő-képpel is megelégednénk. Semmiféle koncepciót a jövő Magyarországról nem volt képes felmutatni. Ha gyalázatos akarnék lenni, azt mondanám: még a demagógia szintjén sem.

Gondolom, nem tévesztí senki össze a koncepciózus jövőképet az alap-szlogenekkel. Azzal, hogy „becsületes, alkotó, eredeti, kiemelkedő Magyarországról álmodunk”. De még az sem lehet terve a távoli és a közeli Magyarországnak, hogy valamiben (vagy több mindenben) középhatalom lesz.

Sajnos, ez a szimpatikus, ügyes, gömbölyű beszédű fiatalember a múlt tekintetében likacsosan amnéziás, a jövőről pedig halvány segédfogalma sincs. Van viszont ereje: a személyes varázsa, a nemzeti szlogenek, a mögötte láthatatlan nagyhatalomként feketéllő, furcsa katolicizmusa, showman-sége, megfélelbezheteretlen tekintélye pártja vezető magja szemében. És még sorolhatnám.

Nemcsak jövőképe (történelmi, szociológiai, gazdaságpolitikai stb. jövőképe) nincsen, de pártja se. Szerves, valamilyen felismert és elismert stratégiának elkötelezett, organikus pártja sincsen. Nem is igen lehetne. Se ez, se az.

Aki ugyanis számos alapvető pártpolitikai műnemet, műfajt, színcsaládot körbejárt és elhagyott, annak nem is lehet kifejeződött, érett képe a vágyott eljövendő évtizedek cselekvéséről – és nem lehet pártja sem, hiszen még mindig nem tudja, hogy a hatalmon kívül mit akar.

A továbbiakban nemigen foglalkozom a politika-alkotó és a párt-teremtő Orbán Viktor elemzésével. Azon is tépelődöm, tényleg a könyv első taktusához, avagy valamilyen lábjegyzet-szárnyához tartozik ez a rövid okfejtés. De azt nem tehettem, hogy minderről egy szót sem szólok. Sőt lehet, hogy erről, a fregoli-politikusról írok könyvet legközelebb.

A visszhangok és a (nem párhuzamos, de összevethető) szövegek közül különösen fontos a Debreczeni Józsefé, főképp azért, mert Orbánról szóló könyve többek között abban is különbözik az enyémtől, hogy azt megjelenés előtt Viktor is olvasta. S mi több, a kötet több helyütt közli is Orbán reflexióit a leírtakról. Gonoszok azt latolgatták baráti társaságban, hogy Viktor vajon társszerző, avagy cenzor kívánt lenni.

Debreczeni gesztusa érthető: talán alaposabban megismerte a politikust, s netán érzékelhette, hogy félni kell tőle. A furcsa az, hogy annak ellenére lektoráltatta – cenzoráltatta? – művét hőseivel, hogy nyilván ismerte Kéri László hasonló helyzetben szerzett tapasztalatait. Viktor úr Kéri kéziratába sitty-sutty beírt, átírt, kihúzott. Vajon Debreczeni nem járt pórul? Talán megírta volna, ha nem is e könyvben. Hanem az emlékirataiban, majdan.

Nos, Debreczeni így ír könyvemről, s 2002-ről. *Január közepén – a kampányfinitus kezdetére időzítve – megjelenik egy könyv, amelynek célja a miniszterelnök politikai és emberi lejárata. A könyvben szereplő portré igazi torzkép: felismerhetők ugyan rajta Orbán Viktor vonásai, de rendkívüli rosszindulattal elrajzolva és eltúlozva. A kiadvány óriási példányszámban fogy, de a hatását nehéz fölmérni. Vélhetően nemcsak árt, de valamit használ is a kormányfőnek, mert a szerző stílusa és módszerei még a vele szembenállók körében is fölháborodást keltenek. Persze nem mindenütt: az MSZP kongresszusán ugyanis nemcsak árulják a könyvet, hanem díszvendégként, név szerint köszöntik annak szerzőjét is.*²

A díszvendégségről már írtam, név szerint meg azok köszöntöttek, akik korábban ismertek, de ez mindegy.

Aztán pár oldallal odébb, a választási vereség okait elemezve még megemlíti Debreczeni. *Nyerni kellett volna. Persze – mint a fociban, főleg szoros eredmény esetén – számos okot lehet mondani, amiért ez nem sikerült... Ha az ellenzék nem folytat gyalázatos kampányt, ha a sajtó nem ilyen, ha nincs az az átkozott könyv... De hát az ellenzék mindig kampányol, a sajtóról tudtuk, hogy milyen, azt a könyvet meg kiadták.*

Előszavában egyébként – nyilván, hogy kellően elhatárolódjék tőlem – Debreczeni közli: *Ez a munka nem politikai szándékkal íródott. Sem javítani, sem rontani nem akarja Orbán Viktor pozícióját. Csupán a megítélését akarja javítani, amennyiben tárgyilagosan és jóindulatúan igyekszik bemutatni a személyiségét, a tetteit, s azok lehetséges mozgatórugóit.*

Valószínűleg Debreczeni József nem jobbítani kívánta Viktor megítélését, hanem (mondom én, a rosszindulatú) elmélyíteni, árnyalni, talán pontosítani. Valóban, én pamfletet írtam, engem a rejtett arc, a valódi természet érdekelt, nem a politikai édelgő, a nemzeti prédikátor, az udvarias társalgó. (Gondolom egyébként, Debreczenit sem.) Nem Orbán szándékolt, vágyott, építgetett image-ét árnyaltam. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy Debreczeni könyvében nincsenek alapos, fontos, érdekes elemek.

Debreczeni sok mindenben megerősített engem, akkor is alátámasztotta az általam írottakat, amikor talán az ellenkezőjére törekedett. Így jártunk egymással a papa bányájának története esetében is. Debreczeni végül ugyanarra a következtetésre jut, hogy az adónkból származó közpénz befolyt a Fideszbe, onnan átvitorlázott Fidesz-közeli cégekbe, s végül kikötött a papa cégében. Ezt Orbán nem cáfolhatta meg, amikor elolvasta Debreczeni kéziratát. Sőt! Debreczeni idézi Orbán Győzöt, a miniszterelnök édesapját, aki ugyanis a Népszabadságnak kerekén letagadta, hogy a székház-pénzből akár egy fillér is ott maradt volna az bányacégében – majd (D. J.) ezt írja: *A kézirat elolvasása után Orbán Viktor közölte, hogy tudomása szerint Simicskáék annak idején névértéken, tehát 4,75 millióért vették a*

részvényeket. A jelenlétemben felhívta édesapját, aki ezt megerősítette, mondván, hogy amikor a Népszabadságnak nyilatkozott, nem emlékezett a dologra. Tehát – miután a 4,75 millióért eladott részvénycsomagot 1,2 millióért vásárolta vissza – Orbán Győzőnek 3,55 millió nyeresége volt az üzleten.³

Ebben nem az az érdekes, hogy hány forintot keresett ezen idősebb Orbán Viktor (idősebb, mondom, hiszen Győző a latin Victor fordítása). Ebben az a fontos igazán, hogy Orbánék kisíbolták az államtól a székház-pénzt, betolták a Fideszbe, onnan a szatellit-cégekbe, majd beaprították az Orbán-bányába. Ha semmi egyéb nem derülne ki Európában Orbánról, csak ez az egyszerű ügylet, már ez is elég a teljes, publikus szalonképtelenséghez. Rossz nyelvek szerint nemcsak Európában bukna bele örökre. Perdöntő kérdésben tehát, ismerjük be, Debreczeni könyve nem kímélte Viktort. Igaz, nekem – enyhén szólva – kevésbé rokonszenves Orbán elnök úr.

Egyben-másban a két könyv szembekerült. Még tényekben is. Én például ezt írtam: *Viktor nagyon rossz gyerek volt, nagypofájú, erőszakos, akaratos; állandóan botrány volt vele, egyik intőt kapta a másik után, igazgatói intőt, rovót is szép számmal. Folyton hóbörgött, ellenkezett, verekedett; kilógott a napköziből focizni; föllőtték a labdát a tetőre, és úgy szedték le, hogy előbb föltörték a lányvécé ajtaját, majd kibontották a tetőcserepeket. Másszor büntetésben volt, s annak részeként nem kaphatott repetát az ebédből, erre megkérte az osztálytársát, vegyen el ő még egy adagot, majd nekilátott belakmározni. A tanárnő észrevette, el akarta venni tőle, mire ő a falhoz vágta a mákos süteményt, tányérostól, és tegezve kiabált: – Itt van, nesze!*⁴

Debreczeni könyve pedig így szól. *Egy alkalommal – magatartásbeli okok miatt – azzal büntetik, hogy nem kaphat repetát a menzán. Ezt jogtalannak érzi (a rabló, a gyilkos sem sújtható élelemmegvonással, különösen, ha mákos bejgli van ebédre), és nem nyugszik bele a dologba. Kis segítséggel kijátssza a tilalmat: egy osztálytárs megy repetáért (neki jár, s azt sem tiltja semmi, hogy miután megkapta, szabadon rendelkezék vele, és odaajándékozza a barátjának). A menzán felügyelő tanárnő azonban nem méltányolja az eljárást. Határozottan fellép, hogy érvényt szerezzen a fegyelmi büntetésnek, s ellentmondást nem tűrve követeli vissza a bejglit. A „hatósági erőszakkal” szembeni tehetetlen düh valósággal robban a fiúban, s ahelyett, hogy visszaadná, falhoz vágja. Az ügyből természetesen hatalmas botrány lesz, Viktort az iskolában tanító anyja ott helyben keményen elveri.*

Eddig minden rendben lenne, a két történet pontosan egyezik. Igen ám, csak hogy Debreczeni – hiszen írása felügyelet alatt nyeri el végleges formáját – lábjegyzetben hozzáteszi: *Orbán homályosan emlékszik valami menzai afférra, de a falhoz vágás szerinte nem igaz. (O. V. személyes közlése.)*⁵

Vagyis Orbán közölte személyesen Debreczenivel, hogy a falhoz vágás nem igaz.

És mit gondol, Kedves Olvasó, ki volt az, aki a Fekete Doboz kamerája előtt – Vági Gábornak, 1989. április 11-én, délután – ezt mesélte vigyorogva a mákos bejgliről: – *És azt mondtam: – Itt van, nesze! – és a falhoz vágtam?* Bizony maga Orbán Viktor.⁶

Hadd idézzek Debreczeni kötetéből olyan sztorit is, amely nálam nem szerepelt.

A liberális blokk életképtelenségét mi sem illusztrálja jobban, mint az a pikáns kis történet, amelyet Orbántól hallottam még 1995-ben. (Az eset megtörténte óta eltelt nyolc esztendő feljogosít rá, hogy közreadjam, annál is inkább, mert nemcsak a négyes pártszövetség személyes viszonyaiba engedi bepillantani az olvasót, hanem e könyv főhősének személyiségét illetően is adalékkal szolgál.)

1994 tavaszán történt, hogy a Vállalkozók Pártjának elnöke, Zwack Péter (korábban az MDF-kormány botrányos körülmények közepette távozni kényszerült washingtoni nagykövete; később az SZDSZ-frakció, majd a pártelnökség tagja) meghívta a másik három pártelnököt,

Orbán Viktort, Pető Ivánt és Nagy Tamást munkavacsorára az egyik előkelő étterembe. Zwack mint házigazda előre intézkedett az étrendről. Nem az étlapról rendeltek tehát a vendégek: a pincérek a vállalkozók elnökének útmutatásai alapján hozták számukra az ételt. A főfogás bélszín volt. Azaz: lett volna. Merthogy az csak Zwack tányérjára került, Orbánén, Petőén és Nagy Tamásén sima (és jóval olcsóbb) hátszínszelet lapult. Nem tudni, hogy a szabad demokraták és az Agrárszövetség elnöke észrevette-e a csalást, de jó képet vágott hozzá, s a szó szoros értelmében lenyelte Zwack – általam minősíteni nem kívánt – intézkedését; vagy nem tűnt fel nekik semmi. Tény, hogy szó nélkül elfogyasztották a hátszínt. Orbán viszont nem nyúlt hozzá. A többiek ettek, az ő kése és villája érintetlenül hevert a tányérja mellett. Nem színezem a történetet: Zwack valóban biztatni kezdte őt, hogy egyen. – Köszönöm, nem kérek – hangzott a válasz. – Miért? – Köszönöm, nem vagyok éhes.

Orbán azt mondta, hogy ettől kezdve tudta: Zwack nem olyan ember, akiben meg lehet bízni, akivel szövetséget lehet kötni. Pető és Nagy, a két középosztályból jött figura (egyik az urbánus zsidóság, a másik a dzsenti eredetű katonatiszti réteg leszármazottja) megengedhette magának, hogy szemet hunyjon a csalás fölött. Orbán Viktor azonban – aki Alcsútdobozról, a falu széléről érkezett a Gundelba – nem nyelhetette le a dolgot. Ő úgy érezte, tudomására kell hoznia az Amerikából jött zsidó nagypolgárnak, hogy nem etetheti meg vele bélszínként a hátszínszeletet. Ismerjük el, hogy mindezt diszkréten és kellő méltósággal tette.⁷

Nos, Pető Iván nemsokára megírta: Soha nem vacsorázott (ebédelt, reggelizett, uzsonnázott) sem a Gundelban, sem az Aranykoronában, sem a Kacsában, de még a Klauzál téri Kádárnál sem az Orbán által elmondott, Debreczeni által leírt társaságban. Majd ezt Nagy Tamás és Zwack Péter is megerősítette.

Ráadásul Zwack Péter majdhogynem vegetáriánus, egyáltalán nem eszik se disznó-, se marhahúst, se bélszínt, se hátszínt, legfeljebb néha-néha halat vagy csirkét.

A történet az elejétől a végéig hazugság. Igaza van Debreczeninek: az eset könyve főhősének „személyiségét illetően hasznos adalék”. Mert elhiszem, amit a szerző mond: „a pikáns kis történetet” Orbántól hallotta, 1995-ben – írta Pető Iván.⁸

Amihez érdemes hozzátenni: nem elég, hogy '95-ben ezt mesélte, de 2002-ben, olvasva Debreczeni kéziratát, benne hagyta a könyvben. Nemcsak a hazugságot. A zsidózást is.

És hogy ne lehessenek illúzióink, mi vár ránk, ha engedjük Orbán Viktort visszatérni a hatalomba, Debreczeni Józsefnek így nyilatkozik 2002. május 4-én, a választási vereséget követően.

– A mögötted lévő négy kormányzati év ismeretében van-e olyan dolog, amit másképp csinálnál?

– Természetesen, ha az ember visszatekint, akkor mindig talál olyat, amit másképp csinált volna. Tehát föl tudnám sorolni azt az egy-két tucat dolgot, amelyben biztos lehetett volna jobb döntést hozni. De ezek számomra kevésbé fontos részletkérdések. A lényegét illetően ugyanis nem tettem volna mást. Az elmúlt négy év meghatározó döntései esetében nem hoztam volna más döntéseket.

– Akkor konkrétan leszek. Számomra túl célratorónek és konfrontatívnak tűnt az a politika, amellyel az utódpartti hatalmi konglomerátummal szemben kiépítettetek egy ellenerőt, egy másik hatalmi bázist...

– Ennek pont az ellenkezőjét gondolom. Ha újra kezdhetném a négy évet – annyival okosabban, amennyivel az idő okosabbá tett –, akkor sokkal keményebben irányítanám a kormányzat munkáját...

Nos, ezt azért jó tudni.

A MILLENÁRIS-PANAMA ÉS A TÖBBI – MAGYAR KAYA IBRAHIMOK

Az Orbán-kormány négy évének megannyi elemét megírtam *A Viktorban*. Számos részlet azonban azóta világosabbá, megérthetőbbé vált – visszamenőleg „ésszerű” indokát adva annak is, miért nem vezettek jegyzőkönyvet azon kormány üléseiről. Ami csak szóban történik: az vagy van, vagy nincs – csupán döntés kérdése.

Lássunk erre először példát jelen kötet borítójáról.

Róth István – megrendelésre – festette meg az Orbán-kormányt 5 méter széles, 2,60 magas, életnagyságú olajfestményen, a koronával, joggal, országalmával, királyi karddal és a bájos pucér kis puttókkal. Valamint picike jóindulatú csalással: Orbán Viktor a képen nem a legalacsonyabb.

A megrendelő – bizonyíthatóan – Nemeskürty István akkori millenniumi kormánybiztos volt, aki úgy vélte, a millennium alkalmából érdemes erre is áldozni, „hiszen a következő évezredben még egy ilyen kormánya nem lesz az országnak”. S mindössze azt kérte Róth úrtól, maradjon titok e megbízatás, hadd legyen majd meglepetés a piktúra.

Róth István egy kormánybiztost csak nem sérthetett meg azzal, hogy papírt kér tőle. Százerekért hozatta Hollandiából a legkitűnőbb vásznat, a legdrágább festékeket – s több mint egy álló éven át dolgozott szinte éjjel-nappal a freskón. 2001 közepén végezte el az utolsó ecsetvonást – s azóta hűledezve értetlenkedik.

Nemeskürty István mindössze annyit írt neki: „a kép művészi értéke mellett érdekes kortörténeti dokumentumnak is tekinthető, ám ő nem tud segíteni elhelyezésében; a művész forduljon a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához”.

Amonnan szóban érkezett államtitkári üzenet: „a kép meg van véve” – csakhoggy attól a Várhegyi Attilától, akinek hűtlen kezelési ítélete miatt kiszáratva kitelt az ideje. Más pedig aztán nem volt hajlandó fogadni a hoppon maradt festőt.

A piktúra Pestlőrincen vár sorsára ma is – egy teljes év munkája árán.

Az orbáni gyakorlat azt a közvélekedést erősítette, hogy a legnagyobb üzlet az állammal „boltolni”, csak vissza kell adni a nyereség 10-20-30 százalékát. A 25-szörös áron, 260 ezer helyett 6,5 millió számlázott Toi Toi WC, s a Happy End, amely két és fél év alatt 10 milliárdot vitt ki az államkasszából, a még feleennyit kaszáló Ezüsthajó, a 14 milliárdba kerülő Millenáris – és a rengeteg hasonló eset tovább mélyítette a közhiedelemben azt, ami az egyszerűség kedvéért így fogalmazódik meg: ezek mind lopnak.

Igaz ugyan, hogy az említett históriák lényege nem sokban különbözött a Tocsik-ügytől, de abban nagyon is, hogy a Tocsik-históriának lettek következményei. Horn belebuktatta Suchman Tamás minisztert, az ügyészség pedig – láss csodát! – nem akadályozta meg valamennyi érintett bíróság elé citálását, egészen az ÁPV Rt. néhány vezetőjéig. A Happy End típusú históriákban viszont Polt Péter kinevezésével Orbán és köre előre elérte: ha leváltja őket az ország, akkor se kerül senki bűnös a vádlottak padjára.

Orbán egyéb tettei is hosszú távon torzították politikai életünket. Az elvesztett választások után is volt még mersze olyan döntésekhez, amelyek az új kormányt gúzsba kötötték. Elképesztő feltételekkel eladták a 12 állami agrártársaságot; nullára üritették a teljes környezetvédelmi kasszát, s ígérvényt adtak a következő évi keret 40 százalékára is. Mikola

miniszter úgy adta át az egészségügyi tárcát, hogy májusra az éves költségvetés 93 százalékát költötte el, az OEP-kasszában pedig 150 milliárdos hiányt produkált. A kormány évi 100 milliárdos kezesség-vállalási keretéből az első öt hónapban 96-ot kötöttek le, ebből 39 milliárdot már a második forduló, tehát a végleges veszteség után. Lásd a felsőmocsoládi sportcsarnok 100 millióját és Deutsch Tamás 5 milliárdos kalandját a stadion-beléptető rendszerekkel. Ingyen adtak át ingatlanokat egyházaknak és önkormányzatoknak; fölemelték a Magyar Fejlesztési Bank alaptőkéjét, kineveztek még 27 főtisztviselőt és 43 főtisztet, hogy sok évre bebetonozzák őket. Százezer forintért adták vissza a Vegyépszernek az államnak vétőjogot és százszoros szavazati jogot biztosító aranyrészvényt; és az aranyrészvény mellé hozományként odaadták a Bizományit, valamint újabb sokmilliárdos megrendelést autópályára.

A sok pity lenyúlás saját zsebre önmagában nem borzasztó, de következményeivel egyetemben bizony az. Az 52 milliós állami repülőgép-bérlés az amerikai díjvételhez, vagy a montreali hoki-meccs usque negyven jegye tán elég példának a kisebb főnökök számára: ha a nagyfőnök ilyen, ha ezeket ő megengedi magának, akkor természetesen a kisebb rangúak is sok mindent megtehetnek. Tehát akkor mi kivetnivaló lenne abban, hogy Vonza András, Orbán (Torgyánt váltó) földművelésügyi minisztere ideje leteltével magával vitte új munkahelyére a következőket: hat mobiltelefon, két laptop, két nyomtató, egy 9,5 milliós terepjáró, fax, fénymásoló, televízió, videomagnó, rádióerősítő, hangfal-szett, bőr ülőgarnitúra, dohányzóasztal, főnöki forgószék. Meg a Rózsadombon havi 570 ezerért bérelt lakásba kondigép és félmilliós szolárium.

Ha Orbán 37 millióért hozatta rendbe az íróasztalát, meg a háromajtós szecessziós szekrényét, ha sporttanácsadónak hívott személyi edzőjének járt a havi 300 ezres jövedelem, az 1,8-as Passat, korlátlan benzinkártyával, a két mobiltelefon és a diplomata-útlevelel – akkor rendben van például az is, hogy az állami In-Forrás Kht. vezetője havi 389 ezret számolt el benzinre, havi 1,4 millióért mobiltelefonált, és egy fő számára 404 ezer forintot számolt el vendéglátás címén. Akkor semmi kivetnivaló nincs abban, ha a hadügy kabinetfőnöke egymillióért a Bali-szigetekre ment a feleségével csere-társ nélküli csere-üdülésre, vagyis amelynek fejében onnan ide nem jött senki; igaz, ők maguk is fizettek napi hatezer forintot. Ha Orbánnak szabad – akkor például Kalmár István Posta-főnöknek is szabad 190 millióért alakítani ki tárgyalótermet, és ahhoz 209 millióért konyhát, valamint 14 millióért vezérigazgatói parkolót. És így tovább – akár a végtelenségig.

Vagy éppenséggel addig a bizarr és eddig föl nem fedett tényig, amely egymagában is híven jellemzi Orbánék négyéves országlását. Hogy ugyanis nem elég a Nemzeti Színház balhé a Budapestet büntető gödörrel, a soroksári Duna-part festői közegébe helyezett, hihetetlenül csúf épülettel – a tetejébe ezt a szörnyszülött teátrumot részben lopott anyagból építették. Bizony, lopott kőből.

A színház parkjában álló – bizonyára nemes szimbólumot szolgáló – hajó medencéje melletti, úgynevezett mediterrán kórákás, valamint e medence csatornája ugyanis lopott alapanyagból készült.

Geológiai szakértő megerősítette: a beépített anyag lókúti mészkő. Lókútról, az ottani bányából származó kő. Igaz, az ÉMI-től (az építésügyi minőség-ellenőrzéstől) beszerzett minőségi tanúsítvány eplényi-köröshegyi kőről szól, ám az valójában lókúti.

Lókút és környéke bányászatának egyedüli jogtulajdonosa pedig a Magyar Dekor Kft. – hogy gömbölyű legyen e történet –, annak a Zarándok Jánosnak a cége, aki Orbán Győző (a miniszterelnök édesapja) versenytársaként szorult ki a Dunaferrből, az autópálya-építésekben, szinte mindenhol. S aki emiatt kénytelen volt másik céget, a Mészkő- és Dolomit Kft.-t csődeljárásba küldeni, háromszáz munkatársát elbocsátani.

Zarándok még 2001-ben vette meg a lókúti bányászati jogot, s 2002. áprilisában lett jogerősen az úgynevezett bányatelek jogosítottja. Ez azonban még őt magát sem jogosítaná föl a kitermelésre, ahhoz külön engedélyre lenne szükség.

Így a lókúti mészkőre jelenleg senkinek sincs érvényes kitermelési engedélye, onnan tehát jogosan semmilyen anyag évek óta nem kerülhetne ki. Sehova. Vagyis az a kő mindmáig a magyar állam tulajdona, s – mindaddig, amíg Zarándok vagy más nem kap engedélyt a kitermelésre – aki onnan követ elvisz, az az államtól, minden magyar adófizető állampolgártól lopja el.

Ha pedig a kő mégsem lókúti, (bár az), hanem eplényi–köröshegyi, (miként azt a tanúsítvány hamisan vagy tévesen állítja), akkor azt Zarándok János itteni cégtől kellett volna vásárolni. Ő azonban a Nemzeti Színház egyetlen beszállítójának sem adott el követ.

Viszont a Nemzetibe mégiscsak beépítettek lókúti mészkövet. Hogyan lehetséges ez? Az anyag beszerzését és a beépítési munkát az ürömi székhelyű Steinburg Kft. végezte. Tulajdonosa, Fleisz Zoltán erről a II. kerületi Hidegkúti úton működő kőkereskedésében először azt nyilatkozta nekem: – Magánházakból, magánszemélyektől vettem a követ.

Kértem tőle az adás-vételi szerződéseket, s ő ígéretet is tett, hogy másnap délelőtt mind a három szerződést átadja. Ehelyett beszélgetésünk után azonnal lerohant Székesfehérvárra, Zarándok János irodájába, és Zarándok helyettesét, Molnár Lajost igyekezett (sikertelenül) rávenni, hogy írjanak alá antedatált szerződést, miszerint Zarándokéktól vette a beépített követ. Majd először letagadta, később beismerte, hogy Zarándok János helyettesének följánlotta: 300 ezer forintért és a 30 ezer forintos eljárási illetékért eladja nekik a kövük megfelelő minőségét tanúsító okmányt. Ami azt jelenti, hogy tisztában van vele: ez lókúti kő. Tehát azzal is, hogy lopott. Ezt adta el és építette be a Nemzeti Színház parkjába.

Egy kis szózással: a Fidesz tehát voltaképpen – netán elsősorban – politikai és gazdasági vállalkozás. Orbánék a pártot valójában vállalkozásként használják – az övék. Így is kezelik: ők a tulajdonosok, övék a bolt, azt tesznek vele, amit akarnak. Valamint – legfőképpen – ez a bolt addig, és csak addig létezik, amíg ők vezetik és tulajdonolják. Annyira az övék, hogy ha történetesen bármilyen okból kikerülne a kezükből, akkor nemcsak azonnal összeomlana – és megszűnne az összes kedvezményezett minden előjoga, üzleti lehetősége, kapcsolata és információja –, de rögvest kiderülne: nélkülük ez egyáltalán nem is létezik. Vagy velük, általuk és nekik, vagy sehogy. Hiszen minden ők, és minden az övék.

Ebbe a párt nevű vállalkozásba pedig természetesen az és csak az tartozhat, aki középük való, és az ő szabályaik – vagy inkább szabálynélküliségük – szerint játszik. Mindenki csak azt a szerepet alakíthatja, amelyet ők megengednek, előírnak. Öten-hatan vannak, nem is engednek be senki mást maguk közé.

Fodor Gáborék próbálkozása '93-ban, Wachslér kísérlete '94-ben azért is volt naiv és eleve halálra ítélt, mert ők hiába vették volna át esetleg a párt vezetését, pénz híján képtelenek lettek volna működtetni. Nem is kísérletezett azóta senki ilyesmivel.

Ez teremti meg annak lehetőségét, hogy a Fidesz vezetőségén belül ilyen elképesztően szolidárisak legyenek egymással. Együtt nőttek föl, együtt kezdtek politizálni, vagyonosodni, mindent tudnak egymásról, kipróbálták egymást minden létező helyzetben. Száz szállal kötötték egymáshoz sorsukat, nem adják, mert nem adhatják ki egymást. „Egy hajóban evezünk, együtt röpülünk egyre följebb, vagy süllyedünk el!” – ez az érzés és tudat munkál mindannyiukban, s a hajó kapitánya, Orbán Viktor oszt el mindent, ami van.

– Most újra lesznek leosztva a lapok! Mi okunk lenne kimaradni a jóból?– mondogatta gyakran Simicska és Varga Tamás. Addig-addig hangoztatták a „ma már nem érvényes semmilyen szabály!” elvet, amíg Orbán is hinni kezdett nekik. S már rég tagadja, hogy a lehetőségek, törvények, illetve a morál, tisztesség között létezhetne bármilyen összefüggés.

Orbánék – Simicska Lajos legjobb magyar tanítványai – úgy vélik: „a politikus nem ember!”. Számtalanszor hangoztatták ezt, szuggerálták, beleverték a fideszesek fejébe. A politikus pedig szerintük elsősorban a tekintetben nem ember, hogy nem kötik a hétköznapi emberre vonatkozó erkölcsi normák, neki más módon kell viselkednie, más módon kell közlekednie a világban. Olyasmik, mint az adott szó szentsége, az aláírt szerződés és hasonlók – ebben a szakmában nem számítanak, itt csak a nyers érdekek dominálnak, azok között kell ügyesen lavírozni. S erre rakódtak rá Simicska örök és megdönthetetlen alapelvei: – *Nekünk mindent szabad, miránk nem vonatkoznak azok a szabályok, amelyeket azok hoztak, akik szétlopták, tönkretették az országot!*, – *Nincs hatalom vagyom nélkül!*, – *A szar is le van szarva!*

Az általuk vezényelt politika – s ami az országban a hatásuk alá kerül – hovatovább nem is immorális, hanem még rosszabb: amorális; nem pusztán erkölcstelen, de erkölcs nélküli.

1998, a hatalomra kerülés után pedig négy éven át immáron nem csupán a Fideszt kezelhették vezérei saját politikai és gazdasági vállalkozásuként, de magát az országot is. És akik ebben részt vettek, a százszorosán összebéklyózott csapat, a Fidesz-elit tagjait nem kötötték morális szabályok, illik–nem illik, szabad–nem szabad megfontolások.

Egyetlen jellemző példa: a parlamentben éppen az egyik alelnök vezette az ülést. Nem adott szót valamelyik fideszes képviselőnek, mert az a házszabállyal ellentétes módon kapcsolódott volna a vitába. Áder János (ekkor még házelnök, nem frakció-vezető) erre ülés közben fölrohant az elnöki pulpitusra, és nekiállt ordítózni helyettesével, rendreutasította, kioktatta. Az illető megvárta az ülés végét, majd félrehúzta Ádert: – Te, figyelj ide! Ilyet nem lehet csinálni, hogy én vagyok a levezető elnök, és te az emelvényen kiabálsz velem. Tök mindegy, hogy melyikünknek volt igaza, de ilyet nem lehet tenni! – Áder ránézett, és olyat kérdezett, amittől az alelnök csak elsomfordálni tudott, válaszolni nem: – Miért? Miért ne lehetne? – Igen, ők ilyenek: miért ne lehetne?

Merjünk nagyot álmodni!

Hát... mertek. Például a Millenárison mindenképp.

Állítólag a rendőrök között is vita van, Simicska Lajoson túl kiket illet a szerzői jog, illetve az elsőség a „Közpénzek magánosításának technikája az Orbán-kormány támogatásával” nevű projekt (leánykori nevén: „Széchenyi-terv Autópálya Happy End Toi Toi WC”) kidolgozásában. Számosan a szolnoki klánnak, Nyerges Zsoltnak, Kun Zoltánnak, Pomázi Csabának tulajdonítják e dicsőséget, míg mások kétségbevonhatatlannak tartják Wermer András és üzleti köre, Káel Csaba, Vitézy László és Zsófia primátusát. Valamicskét utóbbiak javára billenti a mérleg nyelvét, hogy Csévharasztón, Wermer lovardával és hasonlókkal fölszerelt birodalmában a házkutatás kétoldalas kézírásos feljegyzést talált, e technika teljes leírásával, ám Nyergesék is gyakorta kérkedtek, hogy övék a kidolgozás érdeme.

Mi volt a lényege az eljárásnak? Ahol komoly, nagy pénzeket akartak kiszedni az állami költségvetésből, ott – jobb esetben, ha éppen nem autópályáról volt szó – közbeszerzési pályázatot hirdettek nagy összegre, keret-szerződésre. A pályázatot elbíráló zsűri összeállítása nem volt különösebben nehéz feladat – a Millenárisnál a pályázatokat elbíráló bizottság elnöke az akkor még büntetlen előéletű, ma pedig a később történetek ellenére pártigazgató Várhegyi Attila államtitkár volt, noha abból az egy pályázatból nem volt nehéz választani: az összes többi pályázó időben visszalépett –, a pályázatot a párthoz és a pártvezetőhöz közelálló cég nyerte meg. Ez számos munkát – legálisan – alvállalkozóknak adott ki, akik a tényleges költség többszörösét számlázták. Az alvállalkozók a különbözetet nekik beszámlázó további alvállalkozók segítségével vették ki, 30-50 százalékát megtarthatták, 50-70 százalékát pedig

fegyelmezetten visszaadták – táskában, netán nejlon-zacsiban – a fővállalkozónak, aki ennek 50-70 százalékát annak juttatta, akinek kell.

A technikának az a trükkje, hogy – amíg a Medgyessy-kormány meg nem hozta az üvegseb-törvényt –, az Állami Számvevőszék, vagy bárki más csak addig ellenőrizhette az állami pénzek útját, amíg az a legelső lépcsőben kikerült az állami szervektől – az üzleti szférában működő cégek egymás közötti számla- és pénzmozgásait már nem.

S hogy mindez miként működött, arra talán a Millenáris az egyik legtipikusabb példa.

1999. novemberében Wermer András vezette „A Millenáris központi kiállítás és a Ganz Ansaldo terület rehabilitációja” című program megbeszélését. Kitalálódott az állami tulajdonú Millenáris Kht., vagyis közhasznú társaság, amely majd elnyeri egyben a nagy pénzeket, a Kistrókus 2000 Kft., mint a terület és az épületek kezelője, valamint a Millenáris Rt., amelynek persze nem véletlenül ugyanaz a neve, mint a kht.-nek, éppen arra ment ki a játék, hogy összekuszálják a szálakat.

A beruházásra három olyan programterv is készült, amelyet az illetékesek elfogadtak, majd később módosítottak. 2001. közepén aztán a „valakik által” elfogadott előző, 3,3 milliárd forintos program összegét kerekén 6 milliárd forintra módosítva indították meg az építkezést.

A megvalósítás irányítói ehhez bevonták azokat a FIDESZ közeli cégeket – generál-tervezőt, beruházót, kivitelezőt, szakértőket – akik kritikátlanul, gyakran a vonatkozó szakmai előírások teljes figyelmen kívül hagyásával vállalkoztak a feladatra. Tény az is, hogy a piaci árakat érdemben meghaladó árakon tették ezt.

A tenderdokumentációhoz, illetve a 783 millió forintos generál-kivitelezői alapszerződéshez képest a „B”, a kiállítási épületrész generál-vállalkozói ára az átadás időpontjára 42%-kal lett magasabb. A késve, hiányosan, minőséghibásan, igen magas díjért teljesített tervezői és szakértői munkák (generál-kivitelezői árban) csak ennél az épületrésznél 275 millió forint többletköltséggel jártak. A pár évvel későbbi szűrőpróbaszerű szakértői vizsgálat is kimutatta, hogy az átnézett tételek mintegy 65 millió forint mennyiségileg valótlan összeget tartalmaznak; egyes munkanemeknél irreálisan magas anyagárak miatt 82 millióval többet számoltak el; a végelszámolásban 50 százalékot meghaladó rész „nem stimmel”. A szakértők a 7 milliárd forint összegű projektben összesen mintegy 2,3-2,5 milliárd forintra becsülték a különböző okok miatt „észrevételezhető” tételeket.

Wermerék a dátumokkal is kissé slendriánok voltak – 2001. márciusában a kht. befejezettnek jelentette a majdani kiállítást megalapozó kutatást, majd a kutatásra vonatkozó tender kiírása után két héttel létrehozott rt.-vel 2001. szeptemberében kötöttek szerződést erre a munkára –, de ez a kutyát nem zavarta.

Wermer hamar tisztázta az erőviszonyokat: a kht. folyósítja neki a pénzt, de különben kuss! Az *Álmok álmodói* kiállítás előkészítésének időszakában a kht. emberei a lábukat be nem teheték ebbe a csarnokba. Nehogy belelássanak Wermerék dolgaiba! Építettett magának egy világraszóló hiper-szuper tévéstúdiót, amiről azt nem tudta a kht.-nál senki, hogy kerül oda, kié-mié, mi célt szolgál, no, azt meg pláne nem, hogy netán fizet-e valaki bérleti díjat a helyiségért. Eredetileg bérletre írtak pályázatot – ám a tőlük megszokott technikával. Vagyis az állami Kistrókus 2000 Kft. egy évre előre kifizette a bérleti díjat, amiből a szolnoki „csókos” magáncég megvehetette a berendezéseket, majd a Kistrókus önfelelt mosollyal továbbra is bérelte azokat. Hogy olcsóbb lett volna, ha az állami cég maga megvesz mindent, és nem bérel senkitől, hiszen az összes cucc beszerzési ára 40-50 millió, az így kifizetett bérleti díj pedig majdnem 500 millió? Hát igen, csakhogynem ez volt a feladat.

Olyannyira, hogy a 2002-es választások után, az új Millenáris Kht.-vezető, Mizsei Zsuzsa a következőt volt kénytelen kijelenteni, amikor jöttek a tévéstúdió emberei reggel dolgozni, ám zárt ajtót találtak: – Csak azt engedhetem be a Millenáris bármely helyiségébe, aki annak dolgozója.

- De mi itt dolgozunk! – háborogtak a stúdiósok.
- Kérem, igazolják ezt!
- Hát... igazolni azt nem tudjuk, de mi itt vagyunk bérlők.
- Jó, akkor tessék megmutatni a bérleti szerződést! – kötötte az ebet a karóhoz az új igazgató. Ám nem került elő bérleti szerződés. Sehonnan, később sem. Ott is maradt a stúdió lezárva, utóbb a rendőrségi vizsgálat miatt ráadásul lepecsételve, a koszos kávésbögrékkel, szikkadt péksüteményekkel, a hűtőben savanyodó tejjel.

Ám ennek előtte, még Orbánék alatt beindult a pénz-szivattyú: a Millenáris Rt. (amelyben Wermerhez kötődő két cég is tulajdonos volt), valamint a Pentaton Kft. (Kolosi Tamás Orbán-tanácsadó feleségének, Zimányi Zsófiának a cége) nem nagykanállal, még csak nem is merőkanállal, hanem legalábbis bobcat-tel hordták ki a pénzt.

Legelőször „megalkották” az Álmodók álmodói kiállítás – egyébként lényegében már régen kész – koncepcióját. Ez volt az, ami nyilvánosságra kerülésekor már felháborodást sem válthatott ki, akkora lett a közröhej.

Így kezdődött a több százmillió forintos dolgozat:

Kiállításra készülünk

Ki ne hallott volna a párizsi Pompidou központról? Ez az intézmény fogalom a világban, mindenki számára a francia művészet, kultúra és tudomány kirakata.

A magyar államiság millenárisának évében Budapesten megnyílik a Millenniumi Kiállítás és Rendezvényközpont.

Ez is lehet olyan híres, mint a francia...

Még híresebb is. De mindenképpen fontosabb. Nekünk. Magyaroknak.

József Attila megmondta: „A mindenséggel mérd magad!”

És ez így is folytatódott, elképesztően. Ebben szerepelt a kiállítás gondolati görbéje elnevezésű grafikon, valamint sok-sok dakota, székely és hasonló szöveg, mint a *Hajrá magyarok!* fejezetcím, a *Jó szóval és egy stukkerrel többre mész, mint csupán jó szóval* Al Capone-idézet, a *Ha döglött a lovad, szállj le róla!* vagy dakota, vagy Orbán mondás, a *Piaci lajbi (market ing)* eszme-futtatás, valamint ez is: *A szellem óriásai. Kik ők? Bolyai János, Bartók Béla, Semmelweis Ignác, Eötvös József, Tessedik Sámuel, Széchenyi István, Kármán Tódor, Neumann János, Egerszegi Krisztina.*

Olvashattuk e pályázatban, hogy *az ország, a nemzet különleges termék. Történelme fontossá sűrűsödő pillanataiban márkává építi magát,* valamint az igazán visszafogott, Orbánékra jellemző szerénységgel megfogalmazott célt: *a pályázat kiírójával közös célunk megoldásának egyetlen számunkra elfogadható eredménye lehet csupán, nevezetesen a FELTÉTEL NÉLKÜLI HATALMAS SIKER.*

Végül is a kiállításra az Rt. gyöngé 1,8 milliárd forintot kaszált le. Ugyanebben az évben az ország összes, 812 múzeuma 1,2 milliárdot fordíthatott gyűjtemény-gyarápításra. Igaz, sokan látták az Álmodók álmodóit: az év múzeum-látogatóinak mindösszesen 6 százaléka.

A rendezvényekkel sem fukarkodtak (a Pentaton számára). Szerény 1,4 milliárd forintnak vertek a fenekére e célra. Az ország összes művelődési intézményekre fordított kiadásának 15 százaléka ment papíron a Millenárisra, miközben az ide látogatók aránya az összes ilyesmit igénybevevőnek 4,7 százaléka volt. Az egy rendezvény-látogatóra jutó ráfordítás országos átlaga 2.567.- Ft. volt, míg a Millenárison az első évben ez 10.000.- forint.

Amikor 2001. végén a Pentatonnak lejárt a szerződése, a 2002. első öt hónapjára szóló rendezvény-szervezési pályázatot – láss csodát! – a Millenáris Rt. nyerte meg. Aki olyan precízen számolta ki vállalási árát, hogy mindössze 999.999.915 forintot kért: 85 forintot gálánsan elengedett az egymilliárdból.

Össességében a Millenáris Park létrehozása és az Orbán-kormány alatti két és fél éves működése durván 14 milliárd forintot vitt el az adófizetők pénzéből.

És így folyt aztán minden. Jött a havi 120 ezer forintos haletető; a park fenntartására kiadott havi egymillió; a filmek és videók gyártására fizetett 404 millió – ami több volt, mint az abban az évben a Mozgóképek Közalapítvány által magyar játékfilmekre fordított teljes összeg. Vagyonvédelemre 108 millió, hirdetésekre 126 millió, takarításra havi 12,3 millió – egészen Berkeczné elköszönő pénzéig: 21,6 millió forint végkielégítés, a kétéves titoktartásért 10 millió hallgatási pénz, valamint egy Mitsubishi Galant.

És az órákig. Igen, igen, az órák! Ha valamiben, a Millenáris Park óra-történetében – mint cseppben a tenger – benne van Orbánék működésének minden eleme.

Hogy is volt ezekkel az órákkal?

Az ötlet úgy szólt, hogy „a látogatást fokozó marketing-eszközként” mindenki, aki ellátogat a Parkba, kap egy órát a jegye mellé. Mivel nagy lesz a siker, sok lesz a látogató, pláne ha „fokozva lesz a látogatás”, tehát sok-sok órát kell rendelni. Olyan sokat, hogy arra már mindenképpen közbeszerzési pályázatot kell kiírni. Ki is írták annak rendje és módja szerint. A közbeszerzési pályázatot történetesen – elvégre isten útjai kifürkészhetetlenek – a Millenáris Rt. nyerte meg. Meg is kötötte a szerződést a Millenáris Kht.-vel, 500 ezer darab órára, bruttó 402,5 millió forint értékben, vagyis a 15 százalékos vállalkozási díjjal és az áfával együtt darabonként bruttó 805 forintért.

Ami úgy válik igazán érthetővé, ha hozzátesszük: a Millenárison az átlagos jegyár-bevétel 244 forint volt. Az átlag-látogató tehát fizetett 244 forintot, és ezért kapott egy 805 forintos órát. Vagyis 561 forint jutalomban részesült, amiért volt szíves odalátogatni. Az én pénzemből, a te pénzedből, a mi pénzünkben – lett az ő pénzük.

A rendőrség a Millenáris tucatnyi bűncselekmény-gyanús ügylete közül ezeknek az óráknak a dolgát látta olyannak, amit holtbiztosan át tud majd lökdöszni az ügyészi ellenálláson is, ezért különös gonddal nyomozta le ezt. Legelőbb előkerítette a szereplőket.

A 2001. februárjában, a kötelező minimummal, 20 millió forint alaptőkével létrehozott Millenáris Rt. tulajdonosai ebben az időben a következők voltak: a Titanium Investments Inc., történetesen Delaware-ban, az ismert adóparadicsomban bejegyzett cég; a kalandos sorsú Közgép Rt., amelynek egy ideig Wermer András volt az egyik felügyelő bizottsági tagja; valamint a Postabank-ügyekben elhíresült Nábob Lízing Kft. Maga a Millenáris Rt. természetesen addig élt, amíg az Orbán-kormány, aztán szépen halkán hagyták – úgymond, fizetéseképtelenség miatt – felszámolni.

A Globe Trotters Kft. akkor jött létre – 2001. októberében –, amikor körvonalazódott az óra-üzlet. Kisebbségi tulajdonosa bizonyos Csavajda Szilvia tárnoki lakos; a többségi viszont a vanuatui bejegyzésű Globe Trotters Ltd. Vanuaturól annyit érdemes tudni, hogy honlapján hamarabb jön elő az „offshore business” menüpont, mint a turizmusról, a szálláshelyekről vagy a szigetek történetéről szóló link.

Szerepelt aztán itt bizonyos Burger és Burger Kft, a balatonfüredi Barabás Zoltán és a budapesti Barabás István, illetve 2001. végétől az érdi Kovács József cége. Amelyet 2002-ben – amolyan jól begyakorolt Kaya Ibrahim–Josip Tot módra – látszólag eladtak bizonyos Gyurán András Gyáli úti lakosnak, valójában az enyészetnek – nemsokára el is indult a felszámolás.

Fölkerestem: ez a Gyáli úti lakás Gyurán András rég elvált feleségéé volt; 2002-ben a munkanélküli, súlyosan alkoholista Gyurán már sok éve nem lakott abban, inkább a Népligetben csövezett. A Népliget mai hajléktalan közönsége viszont kiábrándított, amikor körükben keresgéltem Gyurán Andrást, azt mondták, valószínűleg rég halálra itta magát, mert közülük eltűnt. Igazi magyar Josip Tot volt.

Játszott még a Sárdi Trade Bt. Beltagja Sárdi Gábor, kültagja – láss csodát! – az imént említett Burger és Burger Kft. Ez a cég lényegében ugyanazt az utat járta be, mint az előző, sikeresen fantomizálták. 2002. március 6-án vette meg ózdi székhellyel az Ózd melletti Putnokon élő Kótai Ferenc, hogy aztán adószai hiába keresgéljék, s felszámolási eljárást is hiábavalóan indítsanak ellene. Szegény felszámolóbiztos erőlködött jó ideig, de senkit nem tudott előkeríteni.

Nem csoda, magam láttam. A cég állítólagos székhelye – Ózd, Sziklástető köz 23. – tényleg a világ vége, a Bükk tetején, följebb már csak néhány fa van. Szegény postáskisasszony is fújtatva, erőlködve tolja föl oda a biciklijét – Kótaiékhoz rendre hiába. Sok hivatalos iratot próbált kézbesíteni oda Kótai Ferencnek, de a címzettet soha nem találta, Kótai néni meg nem mert átvenni semmit, azt mondogatta, a fia zűrös ügyeiről hallani sem akar. Ez ugyanis Kótai mamájának romos kis házikója, Kótai gyerekkora óta sohasem lakott ott. Nem is igen jár haza, a mamával élő húga szinte semmit nem tud róla, úgy hiszi, talán Pesten kolbászol, de egyáltalán nem biztos – A Ferinél soha nem lehet tudni! – legyint rá. – Hogy itt cégnek a székhelye? Hát nézzen körül! Hacsak a kutyaólbán nem...

Putnokon – az általa megadott lakhelyén – sem találhattam meg Kótait: csak valaha, évekkel korábban lakott ott, nem akkor, amikor a cégvásárlási papírokba bejegyezte (valaki). Váradi Józsefné Serényi Béla utcai picike házrészét vette ki lakbérre, sokat is iddógált Váradi bácsival, míg az hat éve meg nem halt. Csakhogy Kótainak még annak előtte szednie kellett onnan a sátorfáját, Váradi néni úgy döntött, mégis hazamegy a férjéhez, mert hogy jó ideig külön élt tőle. Nem volt ugyan könnyű kiszekálnia Kótaiékat, az élettárs Julikával, meg a három gyerekkel, mert az istennek sem akartak elköltözni, de aztán csak sikerült valahogy. A szomszédasszony pontosan tudja ennek időpontját is, mert akkor született a kislánya, aki most már nyolc éves, tehát Kótai '97-ben hagyta el azt a helyet, amit 2002-ben lakcímekeként tüntetett föl a Sárdi Bt. kamu megvételekor. Nem csodálkozik ezen a szomszéd, azt meséli, bizony a Feri soha nem dolgozott rendesen semmit, hol amúgy feketén bálás ruhát próbált árulni, de egy hónap alatt bebukott, hol meg hízókat vett ki nevelésre, de azokat se fizette ki. Szóval igazi tősgyökeres magyar Kaya Ibrahim.

A rendőrség adatai szerint a lánc a következő volt. A Millenáris Kht. kifizetett a Millenáris Rt.-nek az órákért 402,5 milliót. A Millenáris Rt. a Globe Trotters Kft.-től 350 millióért vette meg az órákat – a Millenáris magáncégnél első körben maradt 52,5 millió. A rendőrség úgy találta, a Globe Trotters Kft. a Millenáris Rt.-nek eladott órák szállításán kívül más gazdasági tevékenységet nem végzett. Az viszont hamar kiderült, hogy e kft. alapítója, az ausztrál állampolgárságú Leslie M. régi ismerőse Klacsman Péter Györgynek, a Millenáris Rt. vezérigazgatójának. A magyarországi Globe Trotters Kft. vanuatui anyacégtől 70 millió forintos áron kapta meg az órákat, ami stimmel, a kínai gyártónak pontosan ennyit fizetett a vanuatui Globe Trotters. Az itteni kft.-nél tehát tisztán maradt újabb 280 millió.

Már csak az az aprócska feladat volt hátra, hogy kivegyék a pénzt. Akkor szállt be a Sárdi Trade Bt., valamint a Burger és Burger Kft. Szép szabályos szerződést kötöttek a Globe Trotters Kft.-vel – forgatókönyv-írásra és hasonlókra –, leszámolták a szerződésekben szereplő összegeket, a pénzt fölvtették bankszámláikról, a cégeket eladták a magyar Josip Totnak és a magyar Kaya Ibrahimnak – itt a vége, fuss el véle.

Az adóforintokból 402,5 millió ment ki, a gyártó 70-et kapott, 332,5 millió kézen-közön elúszott. Ez volt az Orbán-kormány egyik állatorvosi lova.

Vagy ott volt például a Széchenyi Terv fedőnevű blöff. Mire föl nevezem blöffnek? Nos, ilyen, hogy Széchenyi Terv – voltaképpen nem létezett. Először is nem létezett jogilag: nem

szerepelt soha az Orbán-kormány hivatalos napirendjén, nem szólt róla sem törvény, sem kormányrendelet, sem kormányhatározat. Vagyis nem volt.

De nem létezett a szó pénzügyi-költségvetési értelmében sem. Hiszen nem jött létre semmilyen új alap, új célleírányzat, vagy bármi ezekhez hasonló – mindössze az történt, hogy a költségvetésben addig is létezett célleírányzatokat használtak föl úgy, hogy elkeresztelték Széchenyi Tervnek. Igaz, legalább aztán megemelték ezek költségvetési forrásait. Valójában a Széchenyi terv nem volt más, csak kommunikáció. Szemfényvesztés.

Viszont az egész az elcsúszás, a nemtörődöm pénzhajigálás jellemezte. Az utólagos vizsgálat kimutatta: a pályázatok elbírálásakor általában nem az előzetesen lefektetett szempontrendszer alapján döntöttek. Noha már az is olyan volt, hogy a pályázatokra adható pontok harmada nem egzakt mutatószámokra épült, tehát teljesen szubjektív volt. És még ez sem volt elég, a gazdasági miniszter furtonfurt belenyúlkaált a bíráló bizottságok döntéseibe; 57-szer volt szíves minden indoklás vagy megjegyzés nélkül felülbírálni a bizottság döntését, juttatni pénzt annak, akinek a bizottság nem adott, illetve kihúzni a megszavazott pályázatok közül.

Jellemző volt az is, hogy Orbánék országglásuk vége felé már két kézzel szórták a pénzt, nyilvánvalóan érdemi elbírálás nélkül. Míg 2001-ben egy-egy héten 50-60 pályázatot bíráltak el, átlagosan 68 nap alatt, addig 2002-ben a választások első fordulójáig az elbírálási idő lecsökkent 30 napra, az összegek viszont emelkedtek: márciusban 11, áprilisban 22 milliárd. A két forduló között további 12 milliárdot dobáltak szét; egyetlen ülésen kiosztottak 1 milliárdot, mindössze 11 pályázónak; sőt, még a második forduló után is volt képük közel 20 milliárdot szétosztani.

A pénzt nyert pályázatok között a Medgyessy-kormány által végeztetett vizsgálatok szinte egyáltalán nem találtak olyat, amelynél ne történt volna egy vagy több eljárási szabálytalanság. Miért csak akkor? Mert az Orbán-kormány alatt szinte egyáltalán nem tartottak utóellenőrzéseket. Így fordulhatott elő, hogy kismillió esetben a pénzt nem arra fordították, amire kérték, nem úgy használták föl, amint ígérték. Csak egy-két példát nézzünk.

A Fürdővizek Szeged Kft. úgy produkálta fejlesztéséhez a 25 százalékos önrészt, hogy azt a városi önkormányzat támogatása jelentette, ami szögesen ellentétes a pályázati kiírásban szereplő szabállyal, miszerint a saját forrás nem származhat államháztartási pénzből. A hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Rt. gyöngye 1 milliárdot kapott, majd a beadotthoz képest jelentősen csökkentett beruházást hajtott végre, de az 1 milliárdból elfelejtett valamicskét visszaadni. A debreceni Thermál Hotel Sport Kft. 303 milliót kapott négycsillagos szálloda építésére, amelyet azonban amint elkészült, menten kiadott másnak üzemeltetésre – a támogatási szerződéssel ellentétesen.

S miközben Orbán agyonmagyarkodta ezt az egész Széchenyi Terv fedőnevű blöfföt (is), ilyesmi sületlenségekkel: – *Magyarország felemelkedett, mindennek motorja a Széchenyi terv* –, azt elegánsan elhallgatta, hogy a kedvezményezettek jó része mögött külföldi tulajdonosok álltak.

Mertek nagyot álmodni a 12 egykori állami gazdaság privatizációjával is. Az az Orbán Viktor, aki 2005-ben harsogva privatizáció-ellenes húrokat penget, kormányzása utolsó heteit többek között azzal töltötte, hogy haveri körének – a számára felcsúti földeket vásárló Bognár Sándornak, a Hír TV-t, Heti Választ vásárló Töröcskei Istvánnak, a lassan a fél országot bekebelező OTP-s Csányi Sándornak és a többieknek – kijátssza a sok százmilliárdot érő cégeket. A HVG a tőle megszokott visszafogottsággal fogalmazott: *az új tulajdonosok között az adott céghez korábban nem kötődő, ám a kormányhoz – vagy annak egyes tagjaihoz – közel álló személyek a meghatározóak*. Persze – mármint nekik persze – minden pályáztatás, közbeszerzés nélkül.

Még hozzá teljesen törvénytelenül. Kormányhatározat bízta meg a Magyar Fejlesztési Bankot a privatizáció lebonyolításával, ami egyszerre két törvénnyel volt ellentétes, konkrétan az MFB-ről és a privatizációról szólókkal. Utóbbi úgy fogalmaz: „pályáztatás és térítés nélkül csak kivételesen indokolt esetben” szabad privatizálni. S hacsak azt nem tekintette „kivételesen indokolt esetnek” a mára bőszen privatizáció-ellenes miniszterelnök, hogy érezte: percekben belül kiakolbólihatják a kormányfői székéből – bizony súlyos törvényteleniséget vezényelt.

Persze – ha már lúd, legyen kövér! – pénzügyileg is törvénytelenül jártak el. A lebonyolítás ugyanis oly módon zajlott, hogy az ÁPV Rt. 20,67 milliárd forint úgynevezett hozzárendelt vagyont adott át az MFB-nek – ez pedig azon nyomban ennyi vagyonvesztést jelentett az állami vagyonban. Valamint a cégek megvételéhez a kivásárló cégeknek olyan mértékű kedvezményeket adtak, amely mind szintúgy törvénytelen. 20 év futamidőt állapítottak meg, miközben a privatizációs törvény nem enged 15 évnél többet. De még ezt is olyan alacsony – 3 százalékos – kamatra, ami ugyancsak tiltott, mivel a törvény szerint az ilyen kamat mértéke nem lehet kevesebb, mint a jegybanki alapkamat 50 százaléka.

Hiszen az agrártársaságokat megvásárló cégeknek – nehogy szegényeknek gondjuk legyen a vételárral – 12,69 milliárd forint kölcsönt adott az MFB, az említett 20 év futamidővel, 3 százalékos kamattal. És ha ez nem lenne elég nekik, ráadásként 2 év türelmi idővel, vagyis két évig nem kell elkezdniük visszafizetni azt a hitelt, amit ahhoz kaptak, hogy megvegyék ezeket az egykor állami gazdaságokat. És – nehogy véletlenül valamelyiküknek veszélybe kerüljön a háza, az autója, meg a további vállalkozásai, ha nem fizeti vissza a hitelt – biztosítékként elfogadta az MFB azon cégek részvényeinek óvadékba helyezését, amelyeket éppen megvettek.

Mindemellett az MFB átvállalta az agrárgazdaságok kereskedelmi banki hiteleit, plusz a működéshez megnyitott számukra még 17 milliárd forintnyi hitel-keretet. A fedezet pedig a megvett társaságok részvényeinek óvadékba helyezése volt. Vagyis – ezért közepesen civilizált afrikai országokban is sokéves börtön-büntetés jár – ugyanazt a biztosítékot kétszer tudták be: először a cég-vásárlás, másodszor a plusz hitel fedezeteként.

És befejezésül hét agrártársaságnak meg odavetett az MFB 11,75 milliárd hitelt 3 százalékos kamatra, 10 év futamidőre, amely további 10 évre meghosszabbítható; másik háromnak pedig 700 milliót 0, azaz nulla százalékos kamatra, 20 év futamidőre, 1 év moratóriummal. Ezek biztosítéka persze – mi más lett volna? – ugyanaz lett.

Talán érdemes még fölidézni egy-két olyan cseppet az Orbán-tengerből, amelyben valóban megmutatkozik az egész: milyen nagyokat mertek álmodni a politikai fel- és alvilág prominensei.

Az Informatikai Kormánybizottságon a központi informatikai támogatások (20,7 milliárd forint) 84 százalékát (17,4 milliárdot) sikerült a jogszabályokat megsértő szerződésekkel elkölteni.

Viszont legalább ebből, (az „informatikai célelőirányzatból”!) vették meg az Andrassy úti Divatcsarnok épületet is, mondván, majd ott grandiózus informatikai izé készül. Csak a kákán is csomót keresők kekeckedhetnek azon, hogy a vétel után öt hónappal kínlódták ki a tranzakcióra felhatalmazó jogszabályt.

Csak éppen soha nem voltak képesek meghatározni azt a bizonyos *grandiózus* meg *informatikai* „izét”, amelynek céljából a Divatcsarnokot megvették. Hozzá sem kezdtek a munkához. Az épület azóta is ott rohad.

Ez az Informatikai Kormánybizottság más költségeiben is bemutatta az Orbán-kormány igazi arcát. A távközlési piac liberalizálásának szabályozása is megér némi firtatást.

2001. júniusában lépett hatályba az idevágó új hírközlési törvény, s az év végére kellett megírni és életbe léptetni ötvenkét végrehajtási rendeletet, hogy a Matáv monopólium helyzetének megszűnésekor szabályozott legyen a piac.

A Kormánybizottságon ugyan működött külön Szabályozási Főcsoportfőnökség, mi több, mögötte még ott állt a Hírközlési Felügyelet is, saját jogászokkal, mérnökökkel, közgazdászokkal, akik korábban minden jogszabály-alkotási, szabályozási feladatot elláttak – a fizetésükért, tehát saját költségvetésük terhére, többletkiadás nélkül.

Nos, a Sík Zoltán vezette kormánybizottság ezen kicsikét változtatott – kisvártatva kiderül, miért. A Szabályozási Főcsoportfőnökséget ez esetben nem arra használták, hogy szabályozzon, hanem arra, hogy másokat kérjen fel a szabályozásra. A Hírközlési Felügyeletet pedig (úgy, ahogy volt), kihagyták a jogalkotás teendőiből.

Ehelyett ügyvédek bízta meg a végrehajtási rendeletek megfogalmazásával. Ám ezt sem akárhogyan.

Az Ormos Ügyvédi Irodának például – amely az Orbán kormány regnálása óta addig is dolgozott már állami szerveknek 15 ezer forintos óradíjjal – ajánlatot tett Sík Zoltán: végezzék ezt a munkát 55 ezer forintos óradíjért. Az Ormos iroda ezen úgy meglepődött, hogy azt válaszolta: ez nem szokásos, legyen az ügyvédek óradíja 30 ezer, az ügyvédjelöltké 15 ezer.

Ugye ismerős? Kimegy az ember a piacra, mondjuk, a bolgár görögdinnyéshez, akinél kinn a tábla: dinnye 300 forint/kiló. Mire azt mondja a vevő: – Legyen 1.110! – Amire a bolgárkertész így felel: – Na jó, 600-ért odaadom, de csak magának!

Ám Sík Zoltán bármennyire is szereti a dinnyét – üsse kő! –, „belement” a 30 ezer forintos óradíjba is, s mihamarább szerződést kötött, nemcsak Ormosékkal, de ugyanilyen feltételekkel a Novák és Társa Ügyvédi Irodával, Kovatsits László egyéni ügyvéddel – valamint Papcsák Ferenc egyéni ügyvéddel, mellesleg fideszes parlamenti képviselővel.

Közbeszerzési pályázatot persze nem írt ki, a munka (vagy inkább a költség) hiába haladta meg a 9 milliós határt – elvégre a két irodával először 120-120, majd novemberben ezt megemelve 550-550 millió forintos szerződést kötött.

Ütemtervek nem készültek, így mindenki annyi órát számlázott, amennyit akart. A benyújtott számlákat pedig a kutya sem ellenőrizte, az összegeket automatikusan kiutalták. Nem csoda hát, ha (a „számlákba”) belekerült fű, fa, virág. Papcsák képviselő például rendszeresen más ügyvédi irodák ügyvédeinek nevére is elszámolt óradíjakat, persze olyanokéra is, akik az égedta világon semmilyen munkát nem végeztek. Valamint önfelelt mosollyal leszámolta annak a Kovatsits László ügyvédnek az összesen 30 milliónyi munkadíját is, akinek akkor már sok hónapja külön, saját szerződése volt Sík Zoltánékkal, aki tehát maga is számlázott, és szorgalmasan fölvette a pénzt.

Mintha föl sem merült volna, hogy „ki végzett munkát, és ki nem?”. Később ki is derült: tényleges munkát kizárólag az Ormos Iroda végzett, a többiek semmit. Legfeljebb alvállalkozóik munkáját adták tovább, vagy intézetektől elfekvő tanulmányokat vásároltak, s azokat becsatolták.

Ormosék viszont tényleg elvégezték a feladatot, 2001. decemberére el is készült az összes végrehajtási rendelet, a közlönyben kihirdették. Ez azonban nem akadályozta meg sem Papcsák képviselőt, sem a többieket abban, hogy 2002. január, február, március, április, május hónapra ugyanúgy kiállítsák a számlájukat, és inkasszálják a milliőkat, mint addig – ha nem jönnek közbe a választások, talán még ma is szorgosan számláznak. Csak Papcsák képviselő solymári *egyéni* ügyvédi irodája 2001. augusztusa és 2002. májusa között folyamatosan elszámolta két vezető ügyvéd, egy ügyvéd és hol négy, hol hét ügyvédjelölt óradíját, gyöngé 217 millió forintot.

Aztán nem sokat gatyázott, igen érdekes manővereket hajtott végre. 17,3 milliót például elutalt a szoftver szaktanácsadó budapesti Imega Bt.-nek, amelynek számlájára még érkezett 9

millió készpénzben ugyanaznap, amikor Papcsák ennyit vett föl a sajátjáról. Onnan a pénz Szabolcs-Szatmár legszélére, Hodász községbe érkezett, az épület, híd, alagút építése főtevékenységű Dzsengomon Kft.-hez – tulajdonosai: Lakatos Gusztáv (anyja neve Rézműves Aranka) és Rézműves Katalin. Nem sokáig maradt ott sem, a Dzsengomon átutalta a mátészalkai, épületbontásra, földmunkára és tetőfedésre szakosodott Tigáná Bt. – beltagja Rézműves Lajos, kültagja Rézműves Lajosné Balogh Gyöngyi – számlájára, ahonnan pedig Rézműves Lajos készpénzben fölvette. Hogy hová tette, kinek adta – csak találgatni lehet, ami nem is olyan nehéz.

Igaz, Papcsák Ferencnek végre kellett hajtania bizonyos feladatokat is – valószínűleg mindennek van ára. Például 85 milliót utalt át annak az Euroatlantic Kft.-nek, amelynek egyik tulajdonosa Orbán Viktor (volt) tanácsadója, Fellegi Tamás, a másik a vele egy háztartásban élő Szokolszky Ágnes. Harmadik pedig az a Szadai Károly, aki egykor Kövér László titkára volt (amikor az a titkosszolgálatokért felelő miniszter volt), majd a Magyar Rádió kuratóriumi elnökségének fideszes tagja, a Kondor Katalinnal 18 milliós szerződést kötő zseni, aki kitalálta, hogy a közrádió azért fizesse ki ezt az összeget volt elnökének, mert ő nem megy el másik rádióhoz, hanem ott marad, és kapja tovább a fizetését. Annak az Euroatlantic Kft.-nek, amellyel a Sík Zoltán vezette Informatikai Kormánybiztosság 2002. április 23-án – tehát két nappal a Fidesz választási veresége után – még szerződést kötött különböző PR-feladatok elvégzésére, mintegy 250 millió forintos összegre.

Ez egyébként ugyanaz a Papcsák Ferenc, akinek 2002-es képviselővé választása során az ő baktalórántházi választókerületében a rendkívül független alpolgármester a roma választók között elterjesztette, hogy kétezer forintot kapnak, ha Papcsákra szavaznak, s egy esetben bizonyítást is nyert e pénz átadásának ténye – úgyhogy az elkövető alpolgármestert a bíróság jogerősen el is ítélte a választás rendje elleni büntetés miatt. Papcsák viszont képviselő maradt.⁹

A Kormány bankja, az állami MFB végig úgy működött, mint viharba került hajón az elszabadult hajóágyú – nem csoda, APEH-elnöki székéből távozása után Simicska Lajos volt a fő tanácsadója. Aki úgy is közlekedett ebben a fura bankban, mint Csekonics báró Lola mámi kuplerájában: rendelt fűnek-fának, megverette a részeg vendégeket, porig alázta a vak zongoristát, de mindig gondoskodott róla, hogy amikor ő viszi szobára a legfrissebben beállt leánykát, szép muzsika szóljon. Közben soha egyetlen szál papírt nem írt alá, éppen csak bebállagott a vezérigazgató flancos szobájába, kiadta az aktuális parancsokat, majd elbandukolt a legközelebbi flaskához. Egyetlen szál papíron nem maradt rajta az aláírása.

Pedig ott sem volt mindenki akkora zseni, mint sokan hiszik. Amikor például 2001-ben kormányhatározat alapján a bank kibocsátott 450 millió euro devizakötvényt, 5 év futamidőre, fix, 5,25 százalékos kamatra – a pénzt sikerült úgy befektetni, hogy a kihelyezéseken 3,76 százaléknyi hozam keletkezik – ha keletkezik. Elvégre a hitelek jó részének kétséges a visszafizetése, hiszen olyanok vannak közöttük, mint az imént emlegetett agrártársaságok kölcsönei, amelyeket – amint Orbánék ismét hatalomra kerülnének –, bolondok lennének visszaadni a haverok. Ez így évente 1,2 milliárd veszteséget okozott az adófizetőknek. Többször javasolták a kamat-swapot (a kamat-csere ügyletet), ennek elmulasztása naponta 6,25 millió, évente 2,28 milliárd kárt okozott.

Hiteleket egyébként is úgy nyújtott ez a rendkívül prudens bank, hogy azok harmadánál egyáltalán nem volt a kölcsön mögött fedezet, hogy '98 és 2002 között a probléma-mentes hitelek állománya 87 százalékról 28-ra csökkent.

Lezajlott a 2002-es szavazások első, majd második fordulója – Orbánék elveszítették a választásokat. Kultúremberek ilyenkor egyetlenegy tehetnek – amit tett ügyvezető időszakában a Boross- és a Horn-kormány: takaréklángra állítják magukat, ügyvezetőként elboronálják a napi teendőket, és elkezdik előkészíteni az átadás-átvételt.

No, Orbán Viktor és kompániája nem így viselkedett. Úgy járt el, mint ha éppen megválasztották volna, és négy év kormányzás állna előtte.

Eladta 31 százalékos árfolyamon az orosz államadósságot a Meinl Banknak. 4,9 milliárd forintot hirtelen bepakolt a Nemzeti Földalapba. Előrehozta májusra az emelt nyugdíjak visszamenőleges kifizetését, nehogy úgy fessen, mintha az már nem az ő időszakukban zajlana. Milliárdokat dobált szerte-széjjel, akkor, amikor már le volt váltva.

És aztán támadt még egy kedves ötlete: elköszönés gyanánt megmutatja, az ő kicsi szívéhez tényleg milyen közel áll a sport ügye; hirtelen, az utolsó utáni pillanatban állami kezességet vállalt jó csomó sportlétesítmény beruházására, vagy fejlesztésére.

Rendkívül megfontolt, alapos előkészítés során kérielt döntések születtek a május 15-ei kormány-ülésen. Az Ifjúsági és Sportminisztérium 13-án késő délután küldte át a Pénzügyminisztériumba az előterjesztést, 14 sportlétesítmény-fejlesztés – köztük az 5 milliárdos stadion-beléptető rendszer, az 1,6 milliárdos Sportok Háza és a kisebbek, például a 100 milliós felsőmocsoládi – állami kezesség-vállalására. A PM illetékes főosztálya azonnal leírta: ez így mind olyannyira előkészítetlen – lényegében egyikhez sincs indoklás, nem határozza meg a feltételeket, nem tudni, valójában melyik mennyibe kerül, mivel a járulékos költségek és a kamatok nem szerepelnek –, hogy lehetetlen bevinni kormány elé, ráadásul mindegy is, hiszen az állami kezesség-vállalás kerete már kimerült. Ez senkit nem érdekelt.

A határozatok elkészítésével május 14-én bízta meg az államtitkár azt a Martonyi és Kajtár ügyvédi irodát, amely úgy szokott állami megrendelésekre szerződni, hogy 130-290 USA dollár, vagyis 26-58.000 forint óradíjat számláz. Nem havonta vagy hetente, de még csak nem is naponta számlázhat 26-58.000 forintot – óránként.

A Kormány zokszó nélkül elfogadta valamennyi előterjesztést – a 2003-as és a 2004-es költségvetés terhére. Volt köztük olyan is, amelyből még az sem derült ki: ki veheti föl a hitelt, amelynek visszafizetésére most az állam garanciát ad.

Emeljünk ki a sorból – amúgy szűrőpróba-szerűen – egyet: 1066/2002. (V. 15.) Kormányhatározat *Felsőmocsolád községben felépülő sportcsarnok finanszírozásához kapcsolódó készfizető állami kezességvállalásról*. A festői hangzású Felsőmocsoládnak talán egyedül a sportcsarnokra volt olyan szüksége, mint a falat kenyérre.

Az 560 lelkes község Balatonlelle alatt, a Kisbárapáti–Bonnya–Igal–Szentgáloskér–Mernye–Somogygeszti–Polány–Gamás nyolcszögben fekszik; kedves, szép kis hely, számos német betelepülttel. Mostanában néhány háznál nagy az öröm: hatan munkát kaptak Lellén; hiszen a tsz. megszűntével a falu lakóinak 20 százaléka állástalan. A sertés-telep, az asztalos-üzem és a kicsiny csomagoló kft. tán 20 embert, ha foglalkoztat. 2005-ben adósságrendezési eljárást kellett indítani a községi önkormányzat ellen, mert arra sem volt pénze, hogy az alkalmazottai fizetését kifizesse, mivel a vártnál kevesebbet kaptak az „önhiki” (önhibáján kívül hátrányos helyzetbe került helyi önkormányzati) támogatásból, pedig a falu bevételeinek oroslánrészét ez adja.

Két kocsmá, egy vegyesbolt, katolikus és református templom – és a Vázsonyi-kastély, amelynek nyilván jelentős szerepe volt a kormány-döntésben, lévén Mocsai Lajos, a női válogatott kézilabdacsapat edzője feleségének a tulajdona. A kastélyban a helyi iskola két osztálya tanul, a többi gyerek másik három helyen szóródik szét. Az a környék, ahová a sportcsarnokot szánták, egyelőre nincs csatornázva, és a gáz sincs bevezetve.

Annak a bizonyos sportcsarnoknak a dolga meg túlságosan sebbel-lobbal indult. Amikor Deutsch a kormány elé terjesztette a 100 milliós kezesség-vállalást, előzetes terv és költségvetés még nem készült, valamint tisztázatlan volt a majdan fölépülő létesítmény tulajdona, üzemeltetése, és annak költségei. Az önkormányzat a május 15-ei kormány-üléshez képest május 11-ei ülésén szavazta meg a Felsőmocsolád Sportcsarnok Kft. létrehozatalát, a

cég alapító okirata május 13-án készült el. A beruházás tervét és a 100 milliós hitel fölvételét az önkormányzat május 22-én, vagyis a kormány-ülés után egy héttel fogadta el.

Hogy pontosan ki kinél miért lobbizott – ma már teljesen mindegy. Az erről szóló sok legenda egyike nyilván rosszindulatúan leegyszerűsíti az állami döntések születésének motívumait. E szerint Felsőmocsolád foci-csapata – bár például Böhönye ellen a rendes játékidő 1:1-es állását követő büntető párbajban a 6. sorozatban győzött – a Felcsúttól rendszeresen kikap, legutóbb 4:0-ra. Ez pedig nagy öröm a Felcsútnak.

Szóval Felsőmocsoládon sajnos egyelőre nem épül sportcsarnok. De legalább a csónakázótó elkészült – nem 100 millióért, csak nyolcért –, bár a parkosítás még hátravan.

Ha az Orbán-féle vircsaftban még valamire mondható: cseppben a tenger – talán a Tetra az.

„Az egységes digitális rádiótávközlő rendszer kiépítése, a készenléti és a kormányzati kör rádiókommunikációs igényeinek kielégítése” – vagyis a modern K-vonal megteremtése, ez volt a feladat. Magyarán, hogy a kormányzatnak, valamint a mentőknek, rendőröknek, tűzoltóknak legyen saját rádiótelefonos hálózata, rendszere. Bizonyára fontos, megoldandó dolog, hosszú távon talán még olcsóbb is az állam számára, mint a jelenlegi töméntelen mobiltelefon számlájának kifizetése.

2001. júliusában az Orbán-kormány létre is hozta a Tetra Rt.-t, a Magyar Posta 60, az MFB 40 százalékos tulajdonlásával, 1 milliárd forint alaptökével az adófizetők pénzéből. Ezt később kipótolták még 1 milliárddal.

Az Rt. szerényen kezdett. 92 alkalmazottat vettek föl; nekik vásároltak 30 autót, 157 millió forintért. Elköltöttek 6 milliót benzinre, 7,2 milliót biztosításra, 10,5 milliót parkolásra.

A vezetők éves bérüknek 90 százalékát vették föl prémiumként, vagy 70-et jutalomként; korlátlan mobiltelefon-használattal, felső kategóriás autóval, havonként plusz 35 ezer forint üdülési és ruházati hozzájárulással. Végkielégítésként megkapták az autók tulajdonát, fejenként 2 mobiltelefont, valamint négyüknek a határozatlan idejű munkaszerződését átírták határozott, 2003. végéig szóló időtartamúra, hogy addig kelljen kifizetni őket.

A Tetra Rt. 11 hónapig működött, 2002. júliusában végelszámolták. Addigra vagyont, az 1+1 milliárdot fölélte.

Egységes rádiótávközlő rendszer nem működik, a készenléti és a kormányzati kör rádiókommunikációs igényeinek kielégítése nem történt meg.

Mellesleg ennél a Magyar Postánál – Kalmár István, Orbán informatikai tanácsadója vezetésével (aki egyébként Simicska jobbkeze is volt) – pontosan ugyanígy működött a 4,5 milliárdot felemésztő Elektronikus Közbeszerzési Rendszer, valamint az 1,2 milliárdba került Postai Elektronikus Piacter.

Néha elfelejtjük, mit jelent a *milliárd. Ezer milliót*. Tehát a 4,5 milliárd – az 4,5 ezer millió forint. 4.500.000.000 forint.

A pénzt elköltötték, a projektből semmi nem lett, mostanában teremti meg előlről a Gyurcsány-kabinet.

Ezért is olyan óriási erkölcsi élvezet, amikor a Fidesz arról a nagyon szelíd kérdéstről beszél habzó szájjal, hogy a Gyurcsány kormány netalántán a költségvetési hiányra költené a privatizációs bevételt.

AZ ÜGYÉSZSÉG BLOKKOL... – „ÉG AZ ARCOM!”

Aki végigolvasta az előző fejezetet, most nyilván hüledezve habogja:

– No de ugye ezek a fickók azóta mind vasra verve ülnek a tömlőben?

– Nos: nem.

Ahhoz azonban, hogy ez valamivel érthetőbb legyen, messzebből kell kezdeni.

1900 óta máig Magyarországon tizenhét koronaügyész, illetve főállamügyész működött. A vádat képviselő szervezetet vezető legfőbb államügyész, az igazságügyi miniszter irányításával működött szocialista legfőbb ügyész után a rendszerváltozás forгатagában ki kellett találni a parlamenti demokrácia legfőbb ügyészének újfajta helyét és szerepét – ami azonban (temérdek fontosabb konstrukció kialakítása mögött) valamelyest háttérbe szorult. Az új államberendezkedést kiötlő, széplelkű, keményen ellenzéki értelmiségiek a Nemzeti Kerekasztal tárgyalásokon erre is villámgyorsan ráhúzták ugyanazt a sémát, amelyet mindenre következetesen törekedtek érvényesíteni: a legfontosabb a politikai önállóság, a függetlenség a mindenkori kormánytól.

Látták ugyan: Európában az ügyészséget szinte mindenütt alárendelték a kormánynak, vezetője gyakorta egyenesen az igazságügy-miniszter beosztottja – ez alól annak idején csak Portugália és Norvégia volt kivétel. Az államszocialista pártirányítás rendszerének végén azonban minden más szempontnál fontosabb volt, hogy ne csak a bíróságok, de az ügyészség semleges működését is szavatolják. Vagyis a vádhatóság feje se a végrehajtó hatalomtól kapja megbízatását. Ebben meg is egyeztek, de tudottan átmeneti jelleggel, csupán a legelső időszakra nézve.

A legfőbb ügyész megválasztása viszont kimaradt a kétharmados döntések sorából. Méghozzá éppen azért, mert akik a rendszerváltozás utáni államszerkezetet kidolgozták, úgy vélték, hamarosan úgyis meglesz az ügyészségi reform, s az majd a kormány alá rendeli az ügyészséget, tehát annak vezetőjét is elegendő a kormányéhoz hasonló legitimitással fölruházni. Így a parlament egyszerű többséggel választhat legfőbb ügyészt, aki aztán rendkívül nagy önállósággal vezetheti saját szervezetét. Amely ráadásul – soha meg nem kérdőjelezett hagyománya jegyében – igen erősen központosított parancsuralmi rendszerben, szinte katonai drillben működik.

A bíróságnak valóban külön, önálló hatalmi ágaként kell működnie, ám a felsőbb bíró (elvileg) konkrét ügyekben nem befolyásolhatja az alsóbb fokon ítélező munkáját; fellebbezéskor ugyan felülbíráhatja, de amíg az alsóbb bírónál van az ügy, addig abba (szabály szerint) emberfia bele nem szólhat.

Az ügyészség erősen hierarchizált rendszerében viszont a felsőbb ügyész végeredményben bármely egyedi ügyben is úgy utasíthatja az alsóbb ügyészt, ahogy jól esik.

No meg, ha valaki ezt mostanság nem vette észre: *az ügyészség elvileg nem is önálló hatalmi ág*, soha nem is volt az.

Tíz éven át föl sem vetődött, hogy ezzel a rendszerrel lehet valami gond. Ennek magyarázatát nem az intézményben leljük fel, hanem a legfelső ügyész személyében.

1990-ben ugyanis a parlamentben a leadott szavazatok 82 százalékos többségével megválasztották, majd 1996-ban 94 százalékaival újraválasztották legfőbb ügyésznek azt a

Györgyi Kálmánt, aki többször is tudatta a politikai elittel: csak addig marad hivatalában, amíg bírja a mindenkori parlamenti többség bizalmát. Tíz éve alatt 51 interpellációt kapott, s válaszai közül 44-et azonnal, hetet második nekifutásra, az alkotmányügyi bizottság állásfoglalását követően fogadott el az Országgyűlés – egyetlenegyszer sem utasították el a válaszát. Sem az Antall-, sem a Horn-, sem pedig az Orbán-kormány időszakában. Györgyi Kálmánnak eszébe sem jutott tiltakozni az ellen, hogy az Országgyűlés választotta másik húsz közjogi méltóságtól – az alkotmánybíráktól, az ombudsmanoktól, a Legfelsőbb Bíróság elnökétől eltérően – őt 386 képviselő ráncigálhatja a Ház elé, hol komoly, hol nevetséges kérdésekkel és interpellációkkal. Ugyanis Györgyi Kálmán kitűnő (szarkasztikus) humorú, kivételesen kedves, ám fegyelmezett ember, aki ugyanolyan szívélyesen, de kimérten udvarias volt mindenkivel. Sosem kereste a pillanatnyi hatalom kegyeit, szakmai kérdésekben pedig egyszerre volt elvszerű és megértő.

Jellemző erre, hogy a '90-es taxis-blokád után a kínos büntetőperek elkerülésére ő állt elő konstruktív javaslattal, amelyet a parlament azon nyomban el is fogadott: amnesztia-törvénnyel felejtjük el az egészet.

Előfordultak természetesen olyan szakmai viták is, amelyekben veszített. 1990-ben az Alkotmánybíróság törölte el a halál-büntetést, holott Györgyi Kálmán fennen hangoztatta: erről az országgyűlésnek kellene döntenie. '93-ban az ő álláspontjával szemben minősítette az Alkotmánybíróság el nem évülőknak az '56-ban elkövetett gyilkosságokat, így a sortűz-perek másképp végződtek, mint az ügyészség gondolta. A talárosok '97-ben is felülbírálták a főállamügyész véleményét, a közösség elleni izgatás bűncselekményének egyik alakzatát alkotmányellenesnek nyilvánították és megsemmisítették, – egyébként mindmáig óriási károkat okozva. Mint ahogy kellemetlen volt a Palotás János elleni perben az ügyész máig magyarázat nélkül maradt vád-elejtése, vagy a Suzuki-vezetők hirtelen letartóztatása.

Györgyi Kálmán egyébként annak a megoldásnak volt híve, hogy az ügyészség kormány-irányítás alatt működjön – így látta volna kivitelezhetőnek, hogy a mindenkori kormánynak legyen-lehessen büntető-politikája, amelyet a rendőrség és az ügyészség egyaránt köteles végrehajtani. Ám e vitában szabályos hullámvész volt megfigyelhető az elmúlt tizenöt évben: aki kormányon van, ezt a szisztémát preferálja, viszont aki éppen ellenzékben, az visítva elveti, mondván: a kormány maga alá gyűrheti az igazságszolgáltatás nagyobb részét, ez pedig antidemokratikus. Majd aki ellenzékben kormányra kerül, az előáll az ügyészség kormány alá rendelésének javaslatával, ezt viszont az addigi kormányerő immáron ellenzékben nem hajlandó elfogadni. Lévéen pedig a kérdés kétharmados döntést igénylő – állandó pathhelyzet marad.

Mindezeknél azonban sokkal fontosabb, hogy míg Györgyi Kálmán töltötte be a legfőbb ügyész tisztségét, soha föl se merült az ügyészséggel szemben a politikai elfogultság vádja. Mindenki számára nyilvánvaló, magától értetődő volt, hogy az ügyészség intakt, politikailag se erre, se arra nem húz, döntéseit kizárólag jogi, szakmai alapon hozza meg, s aki azokon politikai részrehajlást keres, soha nem talál fogást.

Az Antall-kormány igazságügyi minisztere följelentette a Magyar Televízió két korábbi vezetőjét – az ügyészség bűncselekmény hiányában megszüntette a nyomozást. Ám ugyanez az ügyészség jó néhány büntetőeljárást indított az éppen hatalmon lévő kormánypártok érdekkörébe tartozó személyekkel szemben. A Horn-kormány alatt sem haboztak vádat emelni sem a Tocsik-ügyben, sem a szocialista Haller Zoltán képviselővel szemben, amint az Orbán-kormány színrelépését követően sem Várhegyi Attila kultuszminisztériumi politikai államtitkár, fideszes választmányi elnök, sem a Czeizel-ügyben jogi képviselőként részt vállaló Kőrmendy-Ékes Judit, az Országos Rádió és Televízió Testület fideszes elnöke ellen.

Jellemző erre, hogy '99-ben, amikor – az elmúlt tizenhat évben egyetlenegyszer – a parlament megvitatta a legfőbb ügyész beszámolóját, azt az összes (nem csupán a jelenlévő) képviselő 96,4 százaléka fogadta el – Györgyi Kálmán kilencévi munkájának elismeréseként.

Ám aztán közbejött valami – „van egy férfias titkunk”, mondta Áder János –, máig nem tudjuk pontosan, hogy mi. Emlegetik a Juszt-ügyet, az olaj-manipulációkban mutatott hatósági tehetetlenséget, leggyakrabban pedig a csonka média-kuratóriumokra vonatkozó legfőbb ügyészi álláspontot, és Áder János arra reagáló kedves megjegyzését, miszerint a legfőbb ügyész véleménye nem releváns – minden esetre Györgyi Kálmán 2000. március 6-án lemondott. Két éve lett volna még hátra, plusz az esetleges újraválasztás lehetősége.

A HVG ablakán „befújta a szél” azt a szöveget, amellyel zárt körben elkészönt kollégáitól.

*– A lemondásom én hoztam javaslatba, főként azért, mert nagyon kedvemet szegte az, hogy kifejezett szándékom ellenére több ügyben az ügyészség politikai jellegű, nem kívánt szerephez jutott... Saját szereplésemet úgy ítélt meg, hogy ilyen helyzetek kialakulásának a megelőzésében és főként a helyzetek szuverén megoldásában nem jártam el a kellő gondossággal és a kellő felelősséggel. Csak magamat hibáztatom... A lemondás egy erősen érzelmi jellegű döntés volt, a legfőbb ügyész pedig érzelem és indulat hatására nem dönthet. Az indoklásról való hallgatás pedig hiba volt, mert további, részben politikai találgatásokra adhatott okot... Váratlan lemondásom ártott az ügyészi szervezet tekintélyének, és szükségtelenül keltett ügyészségi körökben zavart... Az ügyészi testülettől ezért a méltatlan eljárásért bocsánatot kérek... Az ügyészi testületből való távozásomat nem így képzeltem el, de csak magamat okolhatom.*¹⁰

Új legfőbb ügyészt kellett tehát választani. S Orbán Viktor ugyanúgy döntött, ahogy szokott. Mintha csak így szólt volna: – Nem érdekelnek a hagyományok. – Aki pedig nem kedvelte, s netán úgy gondolta, hajlamos az önkényességre, ezt a képzelt nyilatkozatot tovább ragozhatta, s gondolatban a szájába adhatta a folytatást: pláne nem érdekelnek a demokrácia íratlan játékszabályai, gyerünk, bumm bele, erőből!

És jelölte Polt Pétert. Azt a Polt Pétert, aki egészen addig, '95-ig tagja is volt a Fidesznek, amíg esélye nem nyílt, hogy megválasszák Gönczöl Katalin ombudsman helyettesének. Akkor kilépett a pártból, elkerülendő a jogilag is megfogalmazott összeférhetetlenséget. Azt a Polt Pétert, aki 1990-94-ig az ügyvédi és oktatói munkája mellett a Fidesz jogi szakértőjeként dolgozott; akit a '94-es parlamenti választásokon a Fidesz az országos listáján is, a budapesti listáján is az előkelő 17. helyen indított jelöltként. Orbán tíz év hagyományát vágta sutba ezzel, de ez cseppet sem zavarta.

Pedig a '94-es választáson Polt alaposan leszerepelt. Egyéniben a Cinkota, Rákosszentmihály, Mátyásföld, Sashalom körzetben indult, s még csak be sem került a második fordulóba. A 41 ezernél több érvényes szavazatból 6,88 százaléknit, mindössze 2.854-et kapott. Alig többet, mint a kisgazda, meg egy ismeretlen független jelölt. Miközben a tévés Ilkei Csaba 4 ezret, a középkori történelmet kutató SZDSZ-es Vég Gábor 5 ezret, a Köztársaság Párti nagyvállalkozó, Palotás János és az MDF-es jelölt 6-6 ezret, az MSZP-s Szabó Lajos Mátyás pedig 10 ezret.

Főügyésszé jelölését kellő felháborodás is fogadta, mindenki arról beszélt, megengedhetlen, hogy ennyire nyilvánvaló és egyértelmű politikai elkötelezettségű pártkatona kerüljön erre a posztra. Olyannyira, hogy az akkor még egészen fegyelmezett koalíciós partner, az MDF – Heidrich Gábor, a Csongrád Megyei Bíróság elnöke személyében – alternatív jelöltet javasolt, akit az MSZP és az SZDSZ is támogatott. Orbán persze maga mellé állította a kisgazdákat, és csak azért sem engedett – Györgyi Kálmán 1990-es 82, illetve 1996-os 94 százalékaival szemben Poltot 2000. áprilisában a képviselők mindössze 55 százaléka választotta meg legfőbb ügyésszé. Egyetlen embernek állt volna módjában megfékezni Orbán zsákmány-politizálását: az általa államfőnek kiválasztott, jogászprofesszor Mádl Ferencnek. Nem tette meg.

Polt eskütétele máris sejtetett valamit abból, hogy könnyedén tud alkalmazkodni a mindenkori helyzethez. '95-ben, a Horn-kormány alatti frissen választott ombudsmanként ugyanis az eskü kötelező szövegéhez nem tett hozzá semmit, 2000-ben, Orbán Viktor szenteskedő uralkodásakor azonban már igen, konkrétan azt: – Isten engem úgy segítjen!

Tüstént föl is morajlottak a találgatások: vajon megmarad-e az ő vezetésével is az ügyészség politikai semlegessége vagy sem? A Várhegyi Attila Fidesz választmányi elnök, Körmendy-Ékes Judit fideszes ORTT-elnök és Atyánszky György kiscgazda képviselő elleni büntetőeljárások Polt beállásakor már abba a stádiumba jutottak, hogy abból nem lehetett következtetéseket levonni.

Azt viszont sokan reménykeltőnek találták, hogy 2000. októberében készült el Polt Péter jelentése a megfigyelési ügyről, s ez közölte: semmi sem támasztja alá Orbán Viktor 1998. augusztusában tett állítását, miszerint az előző kormány idején, közpénzből törvénytelen eszközökkel figyeltek meg fideszes politikusokat. Csak kevesen értették jól a helyzetet: annyira nem volt egy szál papír, semmilyen használható dokumentum az Orbán-blöff igazolására – ha csak a fölgyújtott Trabant, meg a számítógépekből kitörölt állományok „az a bizonyíték, hogy nincs bizonyíték” logikája –, hogy abból teremtett lélek nem készíthetett volna más jelentést.

Így az ellenzék és a sajtó liberális fele a jókora közpénz-tartozásokat fölhalmozó Fidesz-közeli cégek fantomizálását, Kaya Ibrahim és Josip Tot történetét tekintette próbakőnek.

Hát, ebből viszont nem túl biztató kép bontakozott ki.

A Fővárosi Főügyészség a BRFK nyomozóit rászorította, hogy a fantomcégek eladója, a közokirat-hamisítással, csődbüntettel és adócsalással gyanúsított Schlecht Csaba dolgában bizonyíték hiányában nyomozást megszüntető határozatot hozzanak, amelyet aztán – a följelentő panasza után – az ügyészség emelt jogerőre. Nem túl erős indokolással. Az ügyészségi határozat ugyanis hosszan taglalta, milyen adó- és járulék-tartozásokat hagytak maguk után a cégek, majd minden átmenet nélkül hirtelen közölte: „a fent részletezettek tekintettel okszerűen és a beszerezhető bizonyítékokkal összhangban jutott a nyomozó hatóság arra a következtetésre, hogy a nyomozás során a vádemeléshez szükséges bizonyítékokat beszerezni nem lehet”.

Bár kétségtelen tény, hogy nem volt könnyű beszerezni bizonyítékokat, hiszen például sokáig nem találták Schlecht Csabát, maga a legfőbb ügyész állította a parlamentben, hogy az ügyészség felügyelte rendőrség több hónap alatt sem lelte föl – egészen addig, amíg Világosi Gábor képviselő meg nem mutatta a telefonkönyv 572. oldalán Schlecht lakcímét.

Ekkor szólalt meg Bárándy Péter: – Ég az arcom! – és kifejtette, az ügyészi határozat indoklásában foglaltakhoz hasonló érvelés általában az ügyvédi beadványokban olvasható, s ezeket a nyomozó hatóságok rendre elutasítják.

Majd az Országos és a Budapesti Ügyvédi Kamara, valamint az Ügyészek Országos Egyesülete közleményt adott ki: „Az igazságszolgáltatás, mint önálló hatalmi ág függetlensége veszélyeztetett”.

Polt azonnal úgy reagált, ahogy nagyfőnökétől tanulhatta: másnap kirúgta Hegedűs András, az Ügyészek Országos Egyesületének e petíciót aláíró elnökét, a Budaörsi Városi Ügyészség vezetőjét. Akinek mellesleg alig egy hónapja ért véget egyik nagy ügye: ő képviselte a vádat a távollétében csempészet miatt börtönbüntetésre ítélt volt Fidesz-közeli vállalkozó, Varga Tamás ellen. Lehet, ez is nyomott valamicskét a latban?

Röviddel kinevezése után, májusban Polt még hangsúlyozta: először szerkezeti átalakításokkal foglalkozik, s csak azt követően hajt végre személycseréket. Ehhez képest októberben 17-én sitty-sutty felmentette Budapest és hét dél-magyarországi megye főügyését.

A HVG így tudósított a történetekről. *A menesztések ténye önmagában nem keltett volna meglepetést – az érintettek kivétel nélkül túl voltak a nyugdíjkorhatáron –, de a leváltások kivitelezését többen is méltatlannak minősítették. Polt úgy vált meg a köztársaság megyei főügyészeinek közel a felétől, ahogy arra a testületben állítólag évtizedek óta nem volt példa: a Budapestre azonnali hatállyal felrendelt vezetőkkel – akik közül senkit nem érdemesítettek semmiféle külön elismerésre – futószalagon közölték, hogy főügyészi szolgálataikra a továbbiakban nem tartanak igényt. – Én az elbocsátott takarítónőknek tapintatosabban szoktam megmondani a hasonló döntést – fakadt ki utolsó munkanapján az egyik fölmentett dunántúli főügyész.*¹¹

Polt aztán adatvédelmi és műszaki főnöknek nevezte ki azt a Zumbok Ferencet, aki Orbán Viktor igazságügyi tanácsadója, és a kancellária központi elhelyezési helyettes államtitkára volt, majd a közigazgatási és jogi osztályra azt a Felkai Lászlót, aki pedig Pintér Sándor rendőr-főkapitányi működése idején volt ezredes az ORFK-n, az Orbán-kormány alatt pedig belügyi államtitkár.

A jó kormányzati nexusok pénzre is válthatók voltak – ha nem is aprópénzre. Az Orbán-kormány költségvetése az ügyészség ellátmányát 24 százalékkal emelte meg, a beruházási forrásokat megduplázta, majd következő évre megháromszorozta – miközben a bíróságok büdtségét csupán 10 százalékkal növelte. Igaz, a bíróságok az Orbán–Solt affér után amúgy is kegyvesztetteké váltak, Orbánék négy éven át halogatták az ítéletablák fölállítását.

És jött a 2002-es választás, annak eredményeként pedig az új kormány. S előállt az enyhén szólva is faramuci helyzet, hogy olyan ügyészség működik az országban, amelynek vezetője kizárólag a parlamenti ellenzék támogatását bírja – ami nemzetközi viszonylatban is igazi kuriózum.

Polt Péterhez az elmúlt három és fél évben a parlamentben 13 interpellációt intéztek, majd mind a 13 esetben elutasították a válaszát. Polt azonban nem úgy reagált, mint korábban Györgyi Kálmán – e helyett elszaladt az Alkotmánybírósághoz panaszkodni, és kétségbe vonni az ő alkotmányban rögzített interpellálhatóságát. Az alkotmányosság legfőbb őrei persze kifaroltak: határozatban közölték, amit addig is tudott mindenki: a legfőbb ügyész igenis interpellálható, igaz, semmi sem történik, ha sorozatban nem fogadják el a válaszát.

Mint ahogy akkor is rögtön panaszra rohant, amikor a kormánykoalíció elkezdett élni a pótmagánvád törvényben biztosított új eszközével. A pótmagánvád éppen arra szolgál, hogy amennyiben a vád képviselője, az ügyész nem hajlandó vádat emelni, ám a sértett úgy látja, az ügy megállhat a bíróság előtt, megtehesse, hogy ő maga viszi bíró elé az ügyet. Keller László közpénzügyi államtitkár első – balul sikerült – ilyen kísérleteire Polt tüstént a Legfelsőbb Bíróságtól kért úgynevezett jogegységi határozatot: mondják ki, ha az állam a sértett, akkor bizony kizárólag az ügyészség képviselhet vádat, például holmi államtitkárok nem.

Szabály szerint a Legfelsőbb Bíróság öttagú jogegységi tanácsának döntés-előkészítő ülésein hivatalból részt vesz a Legfőbb Ügyészség képviselője is, így Polt Péter időnek előtte megtudta, hogy számára kínos verdikt készül – így aztán sebesen visszavonta indítványát, azt remélve, ezzel elkerülheti a nyomasztó vereséget. Nem így lett. A Legfelsőbb Bíróság éppen nyugdíjba készülő elnökhelyettese és annak utódja mégis határozatot hozott, s ebben szabályosan kioktatták Poltot alapvető jogi ismeretek tárgykörben, és lesöpörték az asztalról érveit.

Mind a rendszerváltozáskor államelméleti konstrukciókat gyártó Antall, Demszky, Hack, Sólyom, Szabad, Tölgyessy és mások, mind az 1998-as új büntetőeljárási törvényt kidolgozó, majd 2003-ban életbe léptető MSZP–SZDSZ kormány abból indult ki, hogy a rendőrséget, határőrséget, vám- és pénzügyőrséget felügyelő ügyészség vezetője konszenzusos személyiség, olyan, aki bírja valamennyi párt bizalmát. Korábban senkinek sem jutott eszébe, hogy létrejöhet más helyzet is. Minek következtében az új büntetőeljárási törvénnyel Polt

Péter ölébe olyan szisztéma hullott, amely nem az ő esetére lett kitalálva, viszont amelynek előnyeit a maga (párt-)hasznára fordíthatta.

Hamarosan kezdett is romlani a viszony a rendőrség és az ügyészség között. Eleinte csak a kifejezetten politikai érintettségű ügyekben, ám azokban olyan sebeket ejtettek és kaptak mindkét oldalon, hogy a személyes kapcsolatok is egyre hűvösebbek, majd ellenségesek lettek. A rendőrség is követett el ezenközben hibákat, ám az ügyészség bűnöket is.

A büntetőeljárás törvény szerint, az ügyészségnek papíron már 1997 óta joga volt – a rendőrség nyomozásának törvényességi felügyeletén túl – belátása szerint direkt utasításokkal is befolyásolni a nyomozást, sőt bármely ügyben bármikor át is venni azt a rendőröktől. Ám ez az új büntetőeljárás törvény – hogy legyen elegendő idő a felkészülésre – csak 2001-ben lépett volna hatályba. Ez azonban az Orbán-kormány lépései miatt csúszott két évet, csupán 2003 nyarától él az új szisztéma. Amelynek lényege, hogy az ügyészség a büntetőeljárás során nem egyszerűen a törvényesség őre, a rendőrség nyomozása fölött törvényességi felügyeletet gyakorló szerv, hanem ennél sokkal több: az ügy ura. Szabadon eldöntheti, hogy nyomoztat, vagy ő maga nyomoz, a rendőrségtől bármilyen eljárást bármikor áttemelhet magához, valamint a rendőrség nyomozását nem csak felügyeli, de irányítja is. Következésképpen nyomozati cselekményekre és azok módjára utasítást adhat, szabadon befolyásolhatja a nyomozás menetét.

Csak hogy ezt a törvényt a Horn-kormány készítette elő és hozta meg, a legfőbb ügyész személyében mindig kizárólag Györgyi Kálmánra gondolva. Eszébe nem jutott senkinek, hogy személyi változás ekkora rendszerbeli módosulást eredményezhet.

Györgyi Kálmán alatt az volt az általános – tudniillik mindenki szerint egyedül normális – gyakorlat, hogy a rendőrség saját belátása szerint végzi a nyomozást, erről rendszeresen beszámol az ügyészségnek, amely kizárólag törvényességi szempontból gyakorol felügyeletet. Ha valami törvénytelenéget észlel, annak orvoslására fölszólítja a rendőröket, valamint elbírálja a rendőrség eljárása ellen benyújtott panaszokat, fellebbezéseket.

Polt Péter viszont – az új törvény adta lehetőségeket a végsőkig kihasználva – a sarkaiból forgatta ki ezt a gyakorlatot. Egyrészt nekigyürkőzött növelni az ügyészség saját nyomozási kapacitását, létrehozta a Központi Ügyészségi Nyomozó Hivatalt, 2001 végére elérte, hogy az ügyészség is jogot kapjon titkosszolgálati eszközök használatára, ugyanúgy lehallgathasson, megfigyeltethessen bárki gyanúsítottat, mint azok a szervek, amelyeknek elsődleges feladata a nyomozás, földerítés, információszerezés.

Másrészt elérkezettnek látta az időt a törvényben lehetővé tett hierarchikus viszony tényleges gyakorlati érvényesítésére, a (mással is foglalkozó) 38.000 fős rendőrségnek az 1.400 fős ügyészi apparátus totális irányítása alá helyezésére. Nem hogy a felügyelet gyakorolása helyett az ügyészek szabályos kézi irányítással működtetik a rendőri tevékenységet, de az általuk fontosnak tartott ügyekben olyan kérdésekbe is beleszólnak, hogy X-et ki kell hallgatni tanúként, de Z-t „nem indokolt”.

Amiben mérhetetlenül nagy veszély rejlik. Ha ugyanis a rendőrség közvetlen ügyészségi irányítással működik, akkor így valójában megszűnik a nyomozás fölötti törvényességi felügyelet. Valamint soha semminek nem lesz valódi felelőse. Hiszen attól kezdve az ügyész a fölött gyakorol törvényességi kontrollt, amit ő maga írt elő, azt bírálja felül, aminek végrehajtására ő kötelezett. Miközben az ügyész határozata ellen legfeljebb a hivatali ranglétrán fölötte álló ügyészhez lehet fellebbezni, ami az erősen központosított szervezetben fából vaskarika. Az ügyészség felelősség és számonkérhetőség nélküli intézménnyé vált. Magyarán az ügyész ma lényegileg maga a jóisten. Képtelenség – de ez van.

S mindeközben Polt Péternek – és ez által egészében az általa vezetett ügyészségnek – a napi gyakorlatban esze ágában sincs úgy tenni, mintha független lenne, mintha nem húzna félre

egyértelműen Orbánék javára. Elegendőnek véli, hogy újra és újra kinyilatkoztatja a pártoktól, kormányoktól való függetlenségét, aztán azzal ellentétes gyakorlatot folytat. Lassan ahhoz a tinédzser lányhoz hasonlít, aki otthon szégyenlősen mosolyogva nyugtatgatja szüleit: ő még szűz, tehát igazán nincs mitől tartaniuk – miközben bordélyházban keresi meg a hétvégi bulikra valót.

Vajha mit szolt volna a Fővárosi Főügyészség Kiemelt Ügyek Osztálya, ha hét MSZP-s képviselő aláírását párttársuk odahamisítja valami parlamenti beadványra, tehát nyilvánvaló közokiratra? Mert amikor ezt hét fideszes képviselő tette meg – a parlament sportbizottságának elnökéhez címzett, Gyurcsány Ferenc miniszterelnök meghallgatását kezdeményező beadványon –, akkor az ügyészség megszüntette a nyomozást. Mondván: ez az eljárás „helyénvaló volt”, „mert a hét képviselő előzetes felhatalmazást adott nevének aláírására”. És az ügyészek jogi álláspontja szerint „az aláírásnak nem kell feltétlenül attól származnia, akinek a nevét tartalmazza, mert a megbízás folytán a nevét más is aláírhatja”.¹² Ami jogászoktól enyhén szólva is bohókás levezetés, hiszen a megbízás, az egészen más jogi figura. Itt legfeljebb meghatalmazásról, nem pedig felhatalmazásról lehetne szó, a meghatalmazás viszont csak írásban létezik, és úgy, hogy akkor a meghatalmazott a saját nevét írja alá a meghatalmazóé helyett, nem pedig megpróbálja leutánozni a meghatalmazó aláírását – amint azt hamisítók szokták.

S vajon tényleg csak teljességgel véletlenül fordulhatott-e elő a következő eset? Tóth Károly MSZP-s képviselő a Napkeltében nehezményezte, hogy a Kulcsár Attila botrányban az ügyészség sorozatosan kiszivárogtatja a kihallgatási jegyzőkönyveket a Magyar Nemzetnek, s megkérte Pólt Pétert, hagyja abba, hogy „együtt homokoznak Demeter Ervinnel”. Pólt beperelte Tóth Károlyt, az ügyészség személyiségi jogainak védelmében. Elindult a per, s a bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását rendelte el, a Bajza u. 52. II. emelet 329.-ben. Erre hivatalos szóval határnapot tűzött ki, mégpedig 2005. október 11-én 11 órát, azzal, hogy a bizonyítást a felek távollétében is lefolytatja. És erre az október 11-ei aktusra az idézést október 13-án küldték ki Tóth Károlynak. Akinek ügyvédje azonnal be is rohant a végzést aláíró bírósági titkárhoz. Ő beismerte: – Bizony láttam, hogy már elmúlt az a nap, amikor szól a meghívás, de én ezt az utasítást kaptam.¹³

Az ügyészség a kiemelt, nagy ügyek közül az Orbán-kormány alatt történtek miatti följelentések mindegyikénél egyértelműen arra törekszik, hogy ezek végül fulladjanak be, haljanak el. Szakmai berkekben közismert, hogy az idevágó döntések rendre a legfőbb Ügyészségen, Pólt közvetlen környezetében születnek.

Ha viszont az ügyészség minden igyekezete ellenére a rendőrség vádemelési javaslattal adja át az ügyészségnek az ilyen ügyeket – azokban mégsem születik vádirat. Így történt a Nemzeti Autópálya Rt. és a Sárhegyi és Társa Ügyvédi Iroda, valamint a Defend kft. közötti, autópálya-építésekhez kapcsolódó szerződések dolgában, az Inforrás XXI. Kht.-nál történt visszaélések ügyében, az Országimázs Központ kifizetései terén, a Happy End és a MERT 2000 esetében.

S hogy a rendőrök végre megértsék, merre hány méter, az Országimázs Központról szóló vita során a Fővárosi Főügyészség Kiemelt Ügyek Osztálya levélben tudatta az ORFK Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság Vizsgálati Osztályának Gazdasági Bűnözés Elleni Osztályával: „vádemelési javaslat megküldése csak külön ügyészi utasításra történhet!”.

Elvileg ugyebár az lenne a munkamegosztás a két szerv között, hogy a rendőrség saját szakmai szabályai és belátása szerint végzi a nyomozást, majd ha úgy tartja helyesnek, átadja vádemelési javaslattal az ügyet az ügyészségnek. E levél azt tudatta a rendőrséggel, hogy megszűnt a joga véleményt formálni arról, adott eljárásban indokoltnak véli-e a vádemelést. Nyomoz, nyomoz, eljut az eljárás szerinte méltó befejezéséhez, majd arról, hogy mi a véleménye saját nyomozásának eredményéről, kifutásáról, a szerint dönthet, hogy arról

miként vélekedik az ügyész. Hiszen a rendőrség csak akkor tehet javaslatot az ügyészségnek vádemelésre, ha az ügyészség erre külön utasítja! Brávó!

Az ügyészség rendszeresen olyan utasításokat is ad a rendőrségnek, amelyek homlokegyenest ellenkeznek a rendőrök írásba foglalt állásfoglalásaival. Magyarul: a rendőrök folytatni szeretnék a nyomozást, vagy éppen vádemelési javaslattal adni tovább – ám az ügyész arra utasítja őket, hogy zárják le az ügyet, mégpedig nyomozást megszüntető határozattal. Ez történt a Millenáris ügyeiben, az Informatikai Kormánybiztosság és az ügyvédi irodák szerződéseire nézve a hűtlen kezelés vádjával, a stadion-beléptető rendszerek terén, az MFB 450 millió eurós kötvénykibocsátása dolgában, az Országimázs Központ más cselekményeivel.

Ráadásul ez gyakran, már-már szokásszerűen úgy történik, hogy az ügyész, amikor kiadja a rendőrség álláspontjával ellenkező utasítást, egyúttal kötelezi a rendőrnnyomozókat, hogy ők fogalmazzák meg a megszüntetés indokait, majd a nyilvánosság előtt ők magyarázzák, védjék ezt a döntést.

Időnként pedig olyan ügyek, vélemények, döntések képviselőjére kötelezik a rendőrséget, amikben nem volt szerepe, nincs álláspontja, azaz amiket nem a rendőrség fedett föl, indított, gyanított vagy talált ki. Ez történt például a Postabank-ügyben. Négy éven át folyt szoros ügyészi felügyelettel a nyomozás, majd a határidő lejártá előtt egy hónappal az ügyészség megváltoztatta a tényállást, fölemelte a kárösszeget, és más bűncselekmény miatt emelt vádat, mint amire folyt a nyomozás. A rendőrök többször kérték, az ügyész adja át nekik mindazt, amire alapozza a tényállás és a minősítés megváltoztatását – azt a választ kapták: ennek kiderítése a nyomozó hatóság feladata. Nem csoda, hogy mire az ügy a bírósághoz ért, a bíró kénytelen volt azzal kezdeni: megkéri az ügyészt, netán közölje a bírósággal, milyen bűncselekmények miatt emelt vádat, mert hogy ez nem derül ki a vádiratból.

Nem egyszer az ügyészség megoldhatatlan helyzetet teremt a rendőrség számára. A martinsalagos házak rekonstrukciójáról folyó nyomozás során például a rendőrség kérte az ügyészségtől a határidő meghosszabbítását. A határidő lejártá előtti hetedik napon kelt, tehát a határidő utolsó napján érkezett válaszában az ügyészség utasította a rendőrséget, hogy szüntesse meg a nyomozást, de előtte még X-et és Y-t tanúként hallgassa ki. Amikor pedig a két tanúkihallgatásra nem került sor – értelme se sok lett volna, ha egyszer mindegy, mit vallanak a tanúk, úgyis meg kell szüntetni az eljárást –, az ügyész hosszan panaszkodott a rendőrök késlekedésére.

Miközben más esetben azért húzódott egy vesztegetési ügy, mert a kerületi és a fővárosi ügyészek közötti aktatologatás során eltűnt a teljes, 27 kötetnyi nyomozati anyag. Pár hét után ugyan előkerült 25, de kettőt véglegesen elveszítettek a soha semmiben nem hibázó ügyészek.

S hogy mindez tényleg a lehető legjobb kollegiális légkörben folyjon, arról újra és újra gondoskodnak az ügyészek. Ihász Sándor fővárosi főügyész – korábban Kulcsár Attila fő kihallgatója – például olyan levelet küldött Papp Csabának, az ORFK Gazdasági Bűnözés Elleni Osztálya vezetőjének, amelyben felhívta a figyelmét arra, hogy bármely ügyben a fokozott ügyészi felügyelet keretében adott ügyészi utasítás kritikai-tartalmi elemzése a nyomozó hatóságnak nem feladata és arra jogszerűen nincs is lehetősége... Hozzábiggyesztve a náluk már szokásos záróformulát: jelen átiratom a házi iratok között zártan kezelendő.

Ráadásul az ügyészségi eljárás közepette bizonyos ügyekben – mint a Postabank, a Nádor, a K & H bróker-botrány – állandóan kiszivárognak információk, még hozzá érdekes módon mindig csak a Magyar Nemzethez. Sosem a Népszabadsághoz, vagy a Népszavához, még csak nem is a Blikkhez, örökké csakis Orbán Viktor kedvenc napilapjához. Milyen furcsa! S amikor a politizáló közvélemény egyre hangosabban követelte annak kivizsgálását, ha kell,

szabályos kinyomozását, miként szivárognak ki komplett jegyzőkönyvek a sajtóba, az ügyészség elegendőnek ítélte megrántani a vállát: – Tőlünk nyilván nem, és punktum! – Ám esze ágában sem volt bizonyítási eljárást kezdeni: akkor kitől?

Mindezt pedig olyan stílusban adja elő az ügyészség, hogy a publikum csak hápog, s nem kap levegőt a döbbenettől. Mint például amikor a Fővárosi Főügyészség elleni panaszt a Fővárosi Ügyészségi Nyomozó Hivatal azzal a figyelemre méltó indoklással utasította el, hogy „az ügyész téves intézkedése akkor sem kötelességszegés, ha később bebizonyosodik törvénytörő volta”.

Arról nem is beszélve, amikor már az egész ország hahotázik a Kulcsár-videó láttán, a – *Na jó, akkor megvan a válasz. – Igen, igen, de mi a kérdés?, az – Ez nekem nem elég jó, az – Ezt még elmondom, aztán megyünk kajálni*, szövegek hallatán.

Elvégre a helyzet teljes tarthatatlanságának pontos fokmérője az ügyészség döbbenetes ámokfutása a Kulcsár-ügyben. A „csótányok elől” a rendőrségről átmentett Kulcsár Attila és Rejtő E. Tibor teljes nyomozásának átvételével kezdődött; a külföldre szökött Kulcsár házi őrizetbe helyezésével, majd lakhely-elhagyási tilalmával, meg azzal folytatódott, hogy menet közben jószerével eltűnt a jobboldali politikusokat (Ádert, Rogánt, Pintér Sándort, Simicska Lajost, Kövér Szilárdot) is emlegető 14 pontos Kulcsár-irat, és a sikkasztó brókernek ma már csak baloldali kapcsolatairól esik szó – és meddig tartott? Egyelőre a videóig, a „mikor szakad már le?” kérdésében tett hivatkozásig a nem létező légkondicionálóra, a személyes adatokkal együtt közölt vádiratig és a bíróságnak törvénytörően át nem adott kazettáig – úgy, hogy a Magyar Nemzet jószerével helyszíni közvetítést adott az ügyészség termeiből.

Amely videó vitájában ráadásul Polt Péter igyekezett félrevezetni a közvéleményt. Arra hivatkozott ugyanis, hogy amit nem tilt a törvény, azt szabad, az pedig nincs tiltva, hogy a gyanúsított válaszait jobbra a védőügyvéd fogalmazza meg – amint az történt Kulcsár kihallgatásakor. Nos, gyönyörű liberális szöveg ez amúgy általában. Csak hát egyáltalán nem érvényes arra a büntetőeljárás törvényre, amelynek éppen az a dolga, hogy hajszálpontosan szabályozza: kinek mit szabad tenni és mit nem, mit kötelező és hogyan a büntetőügyben. A gyanúsított kihallgatásáról például a 184. § egyértelműen fogalmaz:

(2) *Ha a gyanúsítottat az ügyész vagy a nyomozó hatóság kihallgatja, a védője a kihallgatáson jelen lehet. A védő jelen lehet az általa, illetve az általa védett gyanúsított által indítványozott tanúkihallgatáson, valamint az ilyen tanú részvételével megtartott szembesítésen is. A kihallgatáson jelen lévő védő a gyanúsítotthoz és a tanúhoz kérdéseket intézhet.*

(3) *A fogva lévő gyanúsított a kihallgatása előtt a védővel értekezhet.*

A törvény tehát azt és csak azt teszi lehetővé, hogy a terhelt *kihallgatása előtt* megbeszélhesse dolgait ügyvédjével, és egyáltalán nem azt, hogy a védő diktálja a jegyzőkönyvet, sem pedig azt, hogy a gyanúsított válaszadás előtt rendre sugdolózzon, vagy éppen fennhangon konzultáljon vele – ez esetben ugyanis nyilván nem a gyanúsított vallomása kerül jegyzőkönyvbe, hanem az ügyvédé.

Mint ahogy a 180. § (1) is pontosan szabályoz: *Nem tehető fel a gyanúsítottnak a választ, illetőleg nem bizonyított tény állítását magában foglaló... kérdés.* Például sok-sok olyan, amelyet hallhattunk a Kulcsár-videón.

Nem csoda, ha újabban rendőrségi és ügyészségi kihallgató-szobákban rendre azzal kezdi a terhelt: – Én olyan kihallgatást szeretnék, amelyet a TV-ben láttam!

S amely Kulcsár-ügyi ámokfutás közepette Polt Péter kedves kisfiús mosollyal így minősítette az általa vezetett szervezet munkáját – *Az ügyészség törvényesen, szakszerűen és eredményesen dolgozik.*

Egykori osztálytársai rögvest ráismertek az ő iskolai VB agit. prop. titkár Polt Petijükre, aki ilyen mondatokat írt annak idején a KISZ politikai képzéséről: *általános vélemény szerint*

az új politikai oktatási forma minden tekintetben felülmúlja az eddigi próbálkozásokat. A fő célkitűzéseket elértük... Majd egy-két gond elősorolását követően, mint például, hogy sokan el se járnak politikai oktatásra, mások aközben leckét írnak, beszélgetnek: *az elkövetkező időben nem lesznek ilyen problémák, s talán minden téren javulás fog mutatkozni.*¹⁴ Meg ezt: *Az 1971/72-es politikai év lényegében sikeresnek bizonyult. Ez volt az első év, amikor megvalósult az évfolyamonkénti politikai oktatás. Éppen ezért reális összehasonlítási alapunk nincs az év értékeléséhez, de mindenesetre az tény, hogy a régi, osztályonkénti politikai oktatásnál jobb az új...* Összességében: *még egyszer hangsúlyozni kell, hogy a politikai munka igen biztató, és egyre inkább felfelé ívelő tendenciát mutat.*¹⁵ Hát szent igaz: sokat nem változott a fiú.

A rendőrség és az ügyészség érdekesen alakuló viszonyának csúcspontja Bácskai János és Molnár Csaba ügye volt. Rossz nyelvek szerint kettejük nagy visszhangot vert esetének az a dekódolható lényege, hogy az ügyészek szigorúan összehúzott szemmel rászóltak a rendőrökre: – Ha nem paríroztok, így járhattok mind!

Mintha egyetlen pillanatig nem zavarná sem Poltot, sem társait, hogy nevetségessé válnak a bíróság előtt a mézes süteményekkel és a kétszáz forintos karkötővel, a Kulcsárt elfogó Molnár Csaba összejátszási és hol előre-, hol meg visszadatálási vádjával, meg a felettesei által jóváhagyott feladatokat végrehajtó Bácskai János bíróság elé ráncigálásával – csak az érdekli őket, hátha sikerül megfélemlíteniük a rendőrnyszemélyeket, hogy azok boldogok legyenek, ha teljesíthetik az ügyészek igényeit.

S az már tényleg csak hab a tortán, hogy Polt először közleményt ad ki, miszerint *az ügyészség szakmailag megalapozott döntéseket hoz, amelyeknek nem a nyilvánosság, hanem a bíróságok, illetve a felettes ügyészi szervek előtt kell megállni a helyüket* – majd kiegészítésként közli zártkörű konferencián azon kritikáját, hogy *a bíróságok nem alkalmazkodnak kellőképpen az ügyészekhez.* Vagyis a nyilvánosság, az nem számít, viszont a bíróságok se nagyon – ez tényleg a mindenható jóisten államelméleti leképeződése. Úgy tűnik, az ügyészség hatályos államelméleti koncepciójának megvalósításából ez az egyetlen elem hiányzik még: hogy az ítéleteket is az ügyészek hozzák meg.

Minderre persze még mondhatja bárki: hát, istenem, történelmileg úgy alakult, hogy nem felhőtlen a viszony a rendőrség és az ügyészség között, végső soron nem az a fontos, hogy barátkozzanak, legyen rendben a szakmai munka, a többi mellékes. Polt állandóan arra hivatkozik e téren: vádemeléseik 96 százalékában a bíróság is megállapítja a bűnösséget – ilyen fantasztikusan jó arány mindenben őt és őket igazolja.

Nos, egyben nem: azt ugyanis elfedi ez a statisztika, hogy hány ügyet nem engedtek bíróság elé kerülni, pedig azt kellett volna tenniük.

Az ugyanis egyáltalán nem lényegtelen, hogy amint az Orbán-kormány által elkövetett ügyben indul eljárás, azt az ügyészség rendre blokkolja. Hogy ez igaz-e így, tényleg tetten érhető-e ilyes részrehajlás – íme a konkrétumok.

A Magyar Televízióban Orbánék idején elkövetett visszaélésekről – a dolgozóktól levont, de be nem fizetett TB-, egészségbiztosítási és nyugdíj-járulékok, valamint annak ügyében, hogy továbbfoglalkoztatás miatt vissza kellett volna fizetniük a költségvetésnek 180 millió létszámleépítésre kapott forintot – Haraszti Miklós és Pető Iván SZDSZ-es képviselők tettek feljelentést. A rendőrség két éven át nyomozott, majd az ügyészség megszüntette az eljárást. Pető Iván panasszal élt ez ellen, amelyet a Legfőbb Ügyészség elutasított. Noha ugyanilyen tényállásért más esetben vádat emeltek.

A martinsalakos házak rekonstrukciója során történt visszaélések miatt a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és a Közpénzügyi Államtitkárság is feljelentést tett. A nyomozás tíz hónap alatt lezajlott, a rendőröknek az volt az álláspontja, hogy van miért vádat emelni, a bíróság valószínűleg bizonyítottan találja majd a bűncselekmény elkövetését. Az ügyészség azonban a nyomozás megszüntetésére utasította a rendőrséget. A véleményünkkel homlokegyenest ellenkező határozat szövegezésekor a rendőrök olyannyira kínban voltak, hogy az eljáró ügyész többször átírta velük annak a megszüntető határozatnak a szövegét, amellyel nem értettek egyet, viszont meg kellett írniuk.

A Sík Zoltán vezette Informatikai Kormánybiztosságnak az előző fejezetben részletezett ügyvédi megbízásai miatt a rendőrség a nyomozás végén hűtlen kezelés és magánokirat-hamisítás miatt javasolt vádemelést. Az ügyészség kötelezte a rendőrséget a súlyosabb bűncselekmény, a hűtlen kezelés tárgyában a nyomozás megszüntetésére, s a hamisítás miatt kegyeskedett vádat emelni. Azt is sikerült úgy összeeszkábálnia, hogy 2005. májusában az elsőfokú bíróság Papcsák Ferenc Fidesz-képviselőt fölmentette, csak Sík Zoltánt és Ormos Zoltán ügyvédet sújtotta kérésselhetetlen 100 ezer, illetve 115 ezer forintos pénzbüntetéssel.

A Nemzeti Autópálya Rt. és a Defend közötti kifizetések ügyét is vádemelésre érettnak találta a rendőrség, ám a Fővárosi Főügyészség elrendelte a nyomozás megszüntetését.

A Magyar Fejlesztési Bank 450 millió eurós (112,5 milliárd forintos) kötvény-kibocsátását is úgy ítélte meg a rendőrség, hogy a nyomozás adatai alapján Baranyai László volt vezérigazgatóval szemben vádat kell emelni. Az ügyészség ellenkezőképpen látta, s kötelezte a rendőröket az ügy lezárására.

A PSZÁF (a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete) megvert vezetője, az erősen Fidesz-kötődésű Szász Károly, és rengeteg munkatársa ellen is nyomozott a rendőrség 2003 nyarától. Az történt ugyanis, még Orbánék alatt, hogy a PSZÁF-nál úgy döntöttek, nem szeretnék komolyan venni az állami alkalmazottak jutalmazását korlátozó jogszabályokat, ezért visszadátumozott megbízási szerződésekkel néhány százezettől több millió forintig terjedő jutalmakat vetek föl vagy kétszázán.

A rendőrök jó párszor leírták, gyanúsítottként ki akarják hallgatni Szász Károlyt, hűtlen kezelés és közokirat-hamisítás gyanújával. Az ügyészség először a hűtlen kezelés miatti gyanúsítást nem engedte meg, a rendőrség szerinti kétszázkilenc rendbeli közokirat-hamisítást ötvenhat rendbeli magánokirat-hamisításra mérsékelte. Másodszor olyan határozatot hozott, hogy mindazokkal szemben meg kell szüntetni az eljárást, akik tíznél kevesebb visszadátumozott megbízási szerződést írtak alá – ők ügyészi megrovásban részesültek. Akik tíznél többet írtak alá, azok gyanúsítottak lehetnek. (Én tívé tettem a Büntető Törvénykönyvet, ezt a bűvös tízes számot keresve, ami fölött hamisítás a hamisítás – de nem leltem.)

Ezzel a picinyke váddal aztán sor kerülhetett Szász Károly gyanúsítottkénti kihallgatására is, így 2005. júniusában a rendőrség a maga részéről vádemelési javaslattal le is zárta az eljárást. November közepére jutott „eredményre” az ügyészség: Szász Károly és a tíznél kevesebbet hamisítók ellen „bűncselekmény hiányában megszüntette a magánokirat-hamisítás gyanújával folyó eljárást”, viszont a tíznél többet hamisítókkal szemben kérésselhetetlen keménységgel vádat emelt.

Nyomozta a rendőrség az Országimázs Központ, a Happy End és a MERT 2000 „apró csínyeit”. Például az Országjáró nevű kiadvány dolgát, amely valójában 868 millióba került, a

MERT 2000 azonban a Happy Endnek, az pedig az Országimázs Központnak 1,7 milliárdot számlázott és inkasszált.

Az Állami Számvevőszék azt írta: 2000-ben az Országimázs 3,7 milliárdot költött megrendelésekre, ebből 3,2 milliárd ment a Happy Endnek, 243 millió pedig az Ezüsthajónak. A szerződések után „a teljesítés tényét számvitelileg egyértelműen bizonyítható mellékleteket azonban, kérésünk ellenére, bemutatni nem tudtak”.

A rendőrség az ügyészségnek vádemelési javaslattal adta át az ügyet, amely megszüntette azt.

A Deutsch Tamás-féle stadion-beléptető rendszer miatti följelentésre indult nyomozás megállapította: a Siemens 3 milliárdos ajánlatával szemben a T Systems Dataware Kft. kapott 4,8 milliárdos megrendelést, Deutsch miniszter jóváhagyásával.

A rendőrök leírták: ez bűncselekmény, az ügyészek azt felelték: nem az. A rendőrök erre javasolták a nyomozás folytatását, az összes olyan alvállalkozó kihallgatását, aki-amely beszámolt az egyébként mindmáig raktárban rohadó gépek és programok fővállalkozójának. Az ügyész azt válaszolta: a parttalan nyomozás ellentétes a büntetőeljárás céljával, nem segíti a tényállás felderítését, és nem szolgálja az eljáró hatóságok feladatainak teljesítését.

A rendőrök tovább vitatkoztak: 38 százalék árrés volt, a 2,7 milliárd költséghez képest 4,5 milliárdot számláztak, látjuk például egyik leányvállalatuknál, hogy 351 millió költségre 519 millió bevétel jut, talán utánajárnánk, hová folytak el a közpénzek. Az ügyészek nemes egyszerűséggel kötelezték őket 10 napon belül a nyomozás megszüntetésére.

A Millenáris sok-sok elképesztő visszaélését látva a rendőrök már próbáltak óvatosabban eljárni. Hagyták a fenébe a „csip-csup pármillió”, holmi néhány tucat milliós ügyeket, kiválasztották azt az egyet, amelyről úgy vélték, napnál világosabb, hogy bűncselekmény történt: a belépők mellett ajándékként adott órák esetét. Amiként az előző fejezetben szerepelt, a 70 millióba került órákért a költségvetés az adófizetők pénzéből 402,5 milliót fizetett ki, mellékesen némi Kaya Ibrahimozással.

Még engedményre is hajlottak: javaslatot tettek az ügyészségnek, hogy lezárják az ügyet Csavajda Szilviára és Kárpáti Péterre nézve, csak Berkecz Jánosné, a volt Millenáris-igazgató és Klacsmann Péter Millenáris Rt. vezérigazgató ellen javasolnak vádat emelni.

Az ügyészség a következőket válaszolta. „A rendkívül jó marketingeszköznek tekintett órák egységára elfogadható, reális volt”. Hogy melyik egységárra gondolt, azt nem részletezte – ha ugyanis arra, hogy egy-egy darab óra valójában 112 forintba + ÁFÁ-ba került – az ekkora, félmilliósi tételnél valóban elfogadható, reális ár volt. Ha viszont ehhez képest azt nézte, hogy ezért az óráért egységáron 805 forintot volt képük kiszedni az államból – akkor ezt az indoklást azért egyszer Polt Péternek – aki nyilván látta ezt – nagy nyilvánosság előtt meg kéne magyaráznia.

Ennek alapján az eljáró ügyész nyugodtan fejezhette be így kedves levelét: „a beszerzett adatok alapján tehát a hűtlen kezelés büntetőjogi tényállásában szereplő, a jó gazda gondosságával szándékosan szembehelyezkedő, az ésszerű gazdálkodási követelményekkel tudatosan ellentétes, a jogszabályi rendelkezéseket, a vagyoni hátrány okozásának – akár eshetőleg – szándékát is magában foglaló kötelességszegő vagyongazdálkodói eljárásra semmilyen adat sem merült fel Berkecz Jánosné terhére”.

Ezzel az indoklással adott utasítást az ügyészség az eljárás megszüntetésére. Az az ügyészség, amely egyébként – amint nem Orbánék brancsáról volt szó – például egy részvénytársaság vezetője ellen vádat emelt, mert 10 forint/négyzetméter áron rendelt meg olyan gyomirtást, amely 7 forint/négyzetméterért is elvégeztethető lett volna. A bíróság jogerősen börtönbüntetésre is ítélte a vezetőt, aki nem az adófizetők pénzével tette ezt.

A PUSKAPOROS – HORDÓSZÓNOK

2002. április 7-én, vasárnap, a választások első fordulóján a Fidesz – jelentős pökhendikeppel indulva – akkorát bukott, mint ide Lacháza. Erről az estéről Nagy József, a 168 óra tudósítója a Millenáris parkban a következőket tartotta feljegyzésre érdemesnek.

Kovács László nyilatkozatára, hogy „többen vannak, akik a kormány távozását akarják”, nevetés a válasz. „– Hülye fasz, hahaha... Mekkora fasz!” – gurgulázik egy királyfi-frizurás dél-pesti önkormányzati képviselő. (Utóbb kerületének mindkét körzetét szoci nyeri, 50 százalék fölötti eredménnyel. Hát így.)

Lassan módosulnak az adatok: mint a talajvíz, jönnek fel a szocialisták. – Botrányos Budapest – szól valaki. – A vidék a jó, a pesti proletárok prosztók – kap megerősítést.

Háromnegyed kilenckor már néhányan rosszat sejtenek. Valaki a miniszterelnököt hiányolja. Társa poénnak szánja választát: – Keresd a Köztársaság téren! – Halkan lehülyézik.

Egyre olvad a Fidesz-előny, erősödik az SZDSZ is, s percek alatt billen ellenzékire több tucat egyéni körzet. A korábban Kaposvárott biztosan vezető Szita Károly átadja helyét szegfűs ellenfelének. Ez az első megrendítő pofon. Némul az aréna. „Ne bazmeg, a végén még elbukjuk” – riad valaki.

Egyéniket mutat a tévé: zsinórban öt szocialista jelölt vezet, vidul a Köztársaság tér a vászonról. Nevető, tapsoló emberek néznek le a döbbszent fideszesekre. Szőke lány a fejére húzza kabátját, csak ne lássa az újabb számokat. Mint vébédöntőn a tizenegyesek előtt. – Örültök, majmok, mi? – préseli fogai közül egy copfos. Nem érti, miként fordulhattak visszájukra a félnyolcas fényes eredmények.

– Korán keltek a komcsik, az urnákban az ő szavazataik voltak legalul - kapja a suta választ.

Az alkalmi stúdióban Pálincás József még arról beszél, hogy listán és egyéniben is vezet pártja az MSZP előtt. Állítása tíz perccel korábban sem volt igaz. Pálincás kínjában azt találja mondani, hogy a fideszesek a negyedik-ötödik-hatodik helyen álló jelöltektől vesznek majd el szavazatokat a második fordulóban. Kérdi a riporter: mit csinál májjustól a miniszter?

– Nem térek vissza az atommagkutatóhoz – néz félre a tárcavezér. Ujjong a tömeg.

A tévé bemondja: az SZDSZ választási központjába megérkezett az angol és az izraeli nagykövet. Pfujol, fütyül a fideszes nagyérdemű. Kövér szelleme lebeg át a termen. Néhány kokárdás tanácstalanul néz körbe. Tán a régi, liberális Fidesz jár eszükben. Egy szurkoló odaszól fotósunknak: – Jól fizetnek a zsidók?

Két perc múlva Magyar Bálint a szocialistákkal kötendő koalícióról. Nincs erő fütyyre. Csak Csirkára térnek magukhoz a helyiek: tapsolják, éljenzik. Úgy tíz másodpercig. Tolcsvay Béla Bod Péter Ákossal szomorkodik, Molnár Robi továbbra is optimistának mutatja magát.

Kiderül, az egyik választókörzetben csupán harmadik a fideszes. – Hol? – kérdi egy aktivista. – Ja, Tatabányán. Bunkó bányászok... – Szénbányászok. Azok bunkózhatók.

Tíz után az SZDSZ átlépi az 5 százalékot. K. O.

A jelenlévők szomjaznák Orbán szavát, de csak nem bújik elő a miniszterelnök. Bennfentes mondja az emelvény közelében: majd akkor, ha megint vezet a párt. Addig elégedjünk meg a reklámfilmjeivel: Orbán Stoiberrel, NOB-elnökkel, szlovák kormányfővel, a nép között, a Terror Házánál, a Fidesz kongresszusán. Taps.

A voksok 90 százalékának feldolgozása után, néhány kilométerrel odébb, a Duna Televízió előcsarnokában Boross Péter exminiszterelnök így szól: – Legalább a MIÉP miatt nem kell magyarázkodnunk a világnak. – Ez is valami.

Fél tizenkettő előtt pár perccel előbukkan Orbán. Ütemes Viktor-Viktor!-ral üdvözlí a Millenáris Park. Beszélne a vezér, de nem működik a mikrofonja. A színpad széle felé indul, azt hinni, hangosítás nélkül, amúgy clintonosan akarja bekiabálni a csarnokot. Tervezett akcióra gyanakszunk. Tévesen, mert a másik mikrofon se jó. Vissza a pulpitushoz. Megjavul a technika. A miniszterelnök köszöni a magas részvételi arányt. Mondja, mindössze a választók egy százaléka szavazott úgy, hogy – a két nagy párt kiegyensúlyozott küzdelmét a szocialista jövő javára billentette el –. Pfüjölás a szocikra. Majd ováció. – Rám lehet számítani – szól Viktor.

Mondja, kétféleképpen köszönhetne csapatától. Vagy úgy, hogy előre, vagy úgy: utánam. Az utóbbit választja. Szinte szótagol: – Látjátok, bár sokan vagyunk, nem vagyunk elegen. Nagyon sokat kell dolgoznunk a következő két hétben! – Lankadatlan lelkesedést kíván mindannyiuknak.

Tapsol mindenki. Még a pulpitus is, Harrachtól Dávid Ibolyán át a megroggyant, pirosuló fejű Pokorniig. Csak szegény Farkas Flóri nem ért semmit. Az nem lehet, hogy már megint...

A Köztársaság térről Medgyessy Péter öt plusz öt millió magyar miniszterelnökének nevezi magát. Kovács László meg dolomitozik egy jókorát. Tudjuk be a győzelmi márnak.

Fél óra múlva sajtótájékoztató a Millenáris Parkban. Kövér után érdeklődik egy újságíró. – Pápán van, mint minden választáson. Most is ott lehet – így Orbán. A kövéri kötélről elmondja, a kampányban előfordult, hogy egyesek mások önbecsülésébe tapostak. – Ez nem helyes. A vereségről: – A szocialista irány negyvenvalahány-ezerrel több voksot kapott. Ezt most még én sem értem. – Orbáni mosoly. De mintha remegne a szája széle. Már-már megsajnáljuk... Búcsúzóul Orbán közli még: április 19-én este nyolckor várja a miniszterelnöki vita második fordulójára Medgyessyt.

Kint Eperjes Károly bújik kabátjába. Látni, fáj neki a ma esti 6:3. És már Molnár Robi sem mosolyog. Szóba sem áll velünk. A kapuban Schmidt Mária és az exállamtitkár Várhegyi Attila nevetgél Kolosi Tamással. Mintha nyertek volna. Pedig a tárknak tripla a bukta: közvélemény-kutatóként, üzletemberként, fideszesként egyaránt. Volt MSZMP-tagként meg főleg. Kisétálunk. Dudáló kocsiból derékig kihajoló, félrészeg (egyelőre) ellenzéki fiú hecceli a szárnyaszegett jobbosokat: – Viktor, Viktor, sülyyed az Ezüsthajó!¹⁶

A Magyar Narancsban pedig Para-Kovács Imre és Mihalicz Csilla ezeket jegyezte föl.

Tízkor érkezem, amikor éppen fordul a trend, és a hatalmas csarnokban olyan csönd fogad, hogy szinte hallani, amint a távolban felzúgnak az iratmegsemmisítők... Látszik, hogy a párt nem készítette fel híveit egy esetleges vereségre, ezért most tanácstalanul ácsorognak, és boldogtalanul néznek a jövőbe, ami kétségtelenül elkezdődött.

Viktor nem ezt mondta – fénylik tekintetükben, és talán most először szembesülnek azzal a ténnyel, hogy egy politikus még akkor is tévedhet, ha szimpatikus. Mert ugye a szocialisták e szerint a forgatókönyv szerint nem tévednek, hanem direkt rosszat akarnak, mérgezik a kutat, és egyéb csínyekkel próbálják megnehezíteni a polgári összefogás életét, ami viszont öröktől fogva (19 évesen négy év még simán örökkévaló) hatalmon van, és ott is marad. Most tanácstalanok, csüggedtek, de mindent összevéve szimpatikusak, ahogy dacosan felszegik fejüket, és az elvárhatónál kicsit vadabbul tapsolják meg a képernyőn feltűnő és nyeresre álló egyéni jelölteket...

Nem biztos, hogy jó most Kövér Lászlónak lenni. Általában sem jó Kövér Lászlónak lenni, de most talán párttársai közül is közli vele valaki, hogy a politikában az a rossz, hogy a hülyeség – főleg választások előtt – közvetlenül visszaüt...

Egy Dr. K. lázálmaiktól megfertőzött szimpatizáns arról fantáziál, hogy a szocik most majd építenek egy nagy börtönt, amibe mindannyian beleférnek. Nos, nem, azok, akik köztörvényes

bolondozásra használták ezt a négy évet, simán elférnek a meglévőkben, a többiek pedig duzzoghatnak, hogy milyen hálátlan a nép, még akkor is, ha polgárnak nevezik...

– Most jövök Vácra. Igaz, hogy behozott minket a Maszop? – ragadja meg a karomat egy kapatos illető fél tizenegy táján.

– Ühüm. Sőt. – Meg se várja a választ, odébb tántorog. – Kitűzhetjük a zsidó csillagot az országra, mert ezek ellepnek bennünket – mormogja ugyanekkor a mellette haladó társának egy kövér nő.

A zsúfolásig telt nagyterem csöndes. Alig van már alkalom a tapsviharra, a híradások újabb és újabb MSZP-győztesekről szólnak. És nincs a Viktor, hogy meggyőzően, okosan elmondja, mit kell gondolniuk erről a legújabb maszopos vircsaftról. A vásznon Kuncze beszél a kormány leváltásáról.

– Örülj az ország halálának, te köcsög! – ordít egy kekiruhás vörös fejjel. Kuncze még Kovácsnál is hangosabb fütykoncertet vált ki. – Látod, ezt gondolják a budaiak a Szadeszről – lép mellém a volt évfolyamtárs. – Az a legnagyobb baj, hogy most visszatérünk Kelet-Európába, a nyolcvanas évekbe, pedig már éppen kiverekedtük magunkat. A szerencsétlen nép ma fölkelt az olajkályha mellől, és elment protestálni. Majd akkor jön rá, mit csinált, amikor megkapja a 120 százalékos gázáremelést, és nem tudja megvenni a patikában a gyógyszerét.

– A nép hiszékeny, bevette az Orbán-bányákat meg a többi maszlagot – teszi hozzá egy feldúlt arcú lány. – Amúgy te ki vagy? – kezd el vizslatni. – Ellenség – vallok szint. – Ugyan, ne hülyéskedj! – mondja békülékenyen, és bemutatkozunk.

Orbán és a vezérkar továbbra sem mutatkozik, pedig elfogytak a meglepetések. A szavazatok feldolgozottsága több mint 80 százalékos. A két Happy End-es fotós kétfelől lesben áll. A válságstáb még keresgéli, mitől is jó a Fidesznek a választás eredménye. Amíg valami előremutató üzenettel elő nem tudnak állni, nem jön a Viktor.

– Az a baj, hogy a MIÉP nem jutott be – dörmögi mellettem egy szikár öregúr. – Akkor meglenne az egyensúly. – A terem, amíg volt értelme, vadul szurkolt a MIÉP bejutásáért és az SZDSZ kieséséért. Nem tudják, nem értik, hogy a Vogue-hajón miket gondolnak róluk a nácik...

A színpad ismét üres. A hangszórókból a Listen to your heart első foszlányai bontakoznak: mire a fölajzott tömeg ráismerne, lekeverik. Várhegyi Attila lép a mikrofonhoz, és csendes távozásra szólít föl. A narancsszínű nemzedéki álom négy évre szétfoszlik, a polgári erők sajtótájékoztatója kezdetét veszi.

Előtte még nagy pillanat következik közlönyünk életében. Az elmúlt négy évben először sikerül exkluzív interjút készítenünk Orbán Viktorral. Az ünnepélyes alkalomra való tekintettel álljon itt szó szerint, szerkesztetlen változatban, teljes terjedelemben:

Magyar Narancs: – Ha két hét múlva fordulat áll be, miként önök remélik, akkor a Fidesznek az SZDSZ-szel kell koalícióra lépnie.

Orbán Viktor: – Az SZDSZ-szel nekünk soha nem kell koalíciót kötnünk. Soha. Ezt mindenképpen írja meg az újságjában.

MN: – Megírom.¹⁷

Ekkor persze Orbán hirtelen rájött: baj van. A végén még elveszíthetem a választásokat, ha el nem buktam máris. Ezért aztán rákapsolt: most aztán tényleg egyesíti a szektavezér szerepkörét a népvezér történelmileg jól bevált figurájával. Csupán saját személyisége eddig rejtett bugyraiból kellett szabadon engednie mindkettőt, hisz benne lakoztak rég, hol jobban, hol kevésbé palástoltan.

A vallási szektáktól elleste mindazt, ami azok leghatékonyabb fogása: a túlfűtött küldetés-tudatot; a riogatást ördögi veszélyekkel; a saját felsőbbrendűség hirdetését; az örökös ellenség-keresést; az uralkodást az alattvalók lelkén; a családi, baráti kapcsolatok keresztbe

metszését az egyedül igaz szektához, misztikus vezéréhez való fanatikus, kultikus hűség legfőbb elvével; a folytonos, vereségek esetén csak fokozódó sikerpropagandát. S végül a szektavezér és az eszme eggyé válik, elválaszthatatlanná – tehát a szektavezér maga az eszme. Ne feledjük, így is vallott magáról: – *Isten segedelmével lettem Magyarország miniszterelnöke.*

A népvezér pedig előhívta magából az egykori street-fightert, a tömegeket utcára vezénylő bozót harcost is, a néptribunok harsogását, a mindent leegyszerűsítő, a népet ötödikes elemistának (le)néző, rágalmakkal hergelő, az őtjüngésig heccelő szónok suttagásait és sikolyait. A hatásos látványelemekkel is operáló, fanatizáló diktátort, akinek sportolók, művészek, más ismert emberek hódolnak példaadóan a publikum előtt.

És meghallhattuk Orbán igazi hangját – mondja valaki – nem csak Berlusconi, de Mussolini hangját. Hiszen nem csak Berlusconi, de Mussolini is gyakorta így fejezte be üvöltözéseit: – *Forza Italia!* – vagyis magyarul: *Hajrá Itália!*

Először – április 9-ére, keddre – a Testnevelési Főiskolára invitálta begerjesztett híveit – konkrétan együtt a MIÉP-et és a Fideszt. Jöttek is szépen, ha ez nem lenne rájuk nézve sértő, azt mondhatnánk, annyian voltak, mint az oroszok. Ám Viktoruk fura köszöntéssel kezdte: Ravasz volt és hízelgő, az addigi erőt sugárzás helyett egészen más eszközhöz folyamodó, mint amikor a kőkemény macsó a beteg kisgyereket megjátszva bújik a nőhöz.¹⁸

– Azt gondoltam, amikor ide készültem Önökhöz és hozzátok, hogy azért kell eljönnöm, mert itt majd ugyan sokan leszünk, de számos elfáradt, szomorú és kicsit hitehagyott emberrel kell majd találkoznom, akik tőlem várják... És azt gondoltam, hogy majd az lesz a dolgom, hogy majd megpróbáljak ismét hitet, erőt és akaratot adni mindannyiunknak. Ehhez képest most itt állok meghiúsítottan, itt állok kicsit zavarban és meghiúsítottan, mint a kisgyerekek szoktak, amikor nem tudják, hogy a születésnapjukon a sok szeretettel mit kezdjenek.

Majd legelőbb azt találta mondani, hogy most nyugodt és őszinte lesz.

Magyarországnak az a része, amely nem vett részt a Testnevelési Főiskolán rendezett gyűlésen, igen pontosan tudta, hogy Viktor a legcsekélyebb mértékben sem lehet nyugodt – őszinte pedig még annyira sem. Még ellenzéke sem készült arra, hogy Orbán elárulja, milyen súlyos aggodalmak, bizonytalanságok, szinte rémületek gyötrik, és már azzal is kiegyezne, ha sikerülne palástolni a megrendültségét. És persze, még remélte, nem is egészen alaptalanul, hogy a második fordulón megváltozik minden. Végül is már győzelemhez szokott vezér volt.

– Nos, hát, tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim! Valójában egy nyugodt, komoly és visszafogott, következképpen őszinte beszélgetésre jöttem most ide mindannyiatokhoz.

Nos, tehát mit is mondott a még éppen miniszterelnök? Először a *következképpen* szóval azt, hogy az az őszinte beszéd, amely nyugodt, komoly és visszafogott. Ez még csak halandzsa. Hiszen lehet őszinte a nyugtalan, komolytalan és nem visszafogott beszéd is.

Másodszor azonban a rétor azt állította: ő ide beszélgetésre jött. Ugye nem kell hosszadalmas etimológiai fejtegetésekbe bocsátkoznom a beszéd és a beszélgetés közötti nem csekély különbség taglalására? Tisztázzuk, amit ott a helyszínen is tudott mindenki, aki józanon érkezett: ő ide kifejezetten szónoklatot tartani jött, és egyáltalán nem beszélgetni.

Bár talán volt róla szó, hogy inkább a MOM Parkba mennének, a Paulaner sörözőbe – közel is van, jó sokan beférnek, meg isteni finom a helyben főzött búzasör, és amikor nem játszik a zenekar, tényleg kitűnően lehet beszélgetni. De aztán valamiért mégis a TF mellett döntöttek, odahurcoltak happyendes erősítőt, emelvényt, kivetítőt, fityfenét; de például hordozható, a hallgatóság körében kézről kézre járó mikrofont egyet se hoztak. Se Kudlik

Julit. Igaz, a saját műsorainak nézőit hülye kurváknak nevező Philip ott volt, no meg Kiki és Grosics Gyula is, de egyikük sem kérdezőként, mind csupán hallgatóként.

Vagyis – szöges ellentétben azzal, amit Viktor volt szíves bejelenteni – itt szó nem volt beszélgetésről. Csupán arról, hogy odahömpölyög a sokadalom, a szónok szónokol, közli, hogy szereti a népet, a nép köszöni szépen, szintén szereti a szónokot, és mindenki szépen hazamegy – esetleg mégis útba ejtve a Paulaner sörözőt is, benyomva két korsóval abból az isteni finom búzasörből. Ennyi. Beszélgetés: természetesen nuku. Persze, érthető. Nehezebb pillanatokban jól esik a nemzettel folytatott meghitt párbeszédnek címkézni a vezéri szónoklatot. Nem új fogás ez.

No, ezek után természetesen részletesen kifejtette álláspontját az ördög (értsd: az összes komcsi és libsi, patákkal, krampuszfarkakkal) és az angyal (a polgár) közötti nem elhanyagolható különbségekről, majd a jobboldali, „nemzeti” vezér hallgatói arcába vágta a balpopulista tutit:

– *Ha a szocialisták alakítanának kormányt, akkor valójában Magyarországon a nagytőke és a pénztőke alakít kormányt.*

Ahhoz képest, hogy az első fordulás vereségre a temérdek csaláson kívül eladdig csak azt a magyarázatot találták, hogy a lumpenprolik szavaztak ellenük – mostanra a vezér eljutott egyrészt ahhoz a felismeréshez, hogy a szocialisták a tőkésosztály bábjai, másrészt ahhoz a módfelett logikus szociológiai tételhez, hogy a lumpenprolik a nagytőke és a pénztőke kormányát akarják beszavazni.

Ezt hosszasan bizonygatta, például azzal, hogy ha ezek a szoci tőkések nyernek, borzalmasan felemelik a gáz árát. Ezt azonban legalább e tény bekövetkeztének biztos tudatában jelenthette ki. Csak azt mulasztotta el hozzátenni, hogy ugyanis az ő kormánya írta alá Brüsszelben azt a szerződést, amely ezt kikerülhetetlenné teszi. Bizonyára azonban nem akart hátrapillantani, netán az okokra, amelyek miatt már az első fordulóban kissé leszerepelt. Csak előre! Az előretétekintés, az nagyon fontos, úgyhogy a beszédből most hosszabban idézünk.

– *Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim! Mit tehetünk, ha nem akarjuk, hogy mindez bekövetkezzék? Az első dolog, amit tennünk kell, hogy eresszük le a vállunkat, mint egy testnevelés órán, és fújjuk ki az elhasznált levegőt. Ez a legfontosabb. Utána vegyünk egy friss és mély lélegzetet!*

Nos, tehát most megtudtuk, hogy ilyenkor, választás idején mi a legeslegfontosabb: a kilégzés. Az a legfontosabb. És amikor felgyülemlik szervezetünkben mindaz a rossz levegő, amit az elmúlt négy évben beszívtunk, akkor, de csak akkor kezdjük el kifújni azt az elhasznált, ártalmas, vagy inkább direkte mérgező levegőt! De hopp! Itt a végén még baj lesz! Mert itt áll a polgár választáskor, és fújja ki azt a rohadt levegőt, fújja, fújja – de mi van, ha elfogy? Szerencsére a szónok adott erre is útmutatást, és remélhetőleg még időben eszünkbe is jut, hogy aszonta, akkor meg szíjjunk be frisset! Úgyhogy akkor most hál’ isten mégse fullad meg a polgár, hanem megnyugodva és elégedetten tekint a jövőbe, mert most már tényleg tudja, hogy választások idején a kilégzés a legfontosabb, meg a belégzés. De hallgassuk csak tovább, még mit kell tennünk!

– *Majd ezek után gondoljuk át ismét, hogy mi az, ami igazán fontos dolog az életünkben. Mert ahhoz, hogy harcolni tudjunk, ahhoz tudnunk kell, hogy mi az, ami nekünk igazán fontos az életben.*

Igen, ebben megint igaza van. Ahhoz, hogy a polgár harcolni tudjon, tudnia kell, mi a fontos neki az életben. (Vagy hogy mennyit kap a harcért. Esetleg azt is, milyen fegyverekkel, miként vívják a csatát, meg még néhány ilyesmit.)

Viszont Viktor nem köti az orrunkra: miért is kéne harcolni? Én például benne volnék abban is, hogy választáskor az emberek (meg a polgárok) a szebbik ruhájukban elballagnak a

polgármesteri hivatalba, leadják a szavazatukat, majd hazasétálnak, kirándulnak, buliznak, barátkoznak, olvasgatnak, tévét néznek – és egyáltalán nem harcolnak. De hát persze nem érthetünk egyet mindenben, kétségkívül vannak, akik jobban szeretnek harcolni. Talán éppen nekik köszön most A Viktor:

– És nagyon bízom, nagyon bízom, hogy ma azok jöttek össze itt, ebben a csarnokban, és remélem, hogy akiket most szívből üdvözlök, és kívül vannak sok ezren, ők is elsősorban.

Hát, ez a mondat most nem sikeredett valami tökéletesre. Sebaj, előfordul mindenkivel. Vagy mindannyiatokkal.

– Nos, hát azt gondolom, hogy ők is olyan emberek, akik azt gondolják, hogy az élet nem mindig könnyű. Sőt, van, amikor kifejezetten nehéz.

A szónok ismereteket terjeszt, fölvilágosítja a publikumot, miszerint az élet nem habostorta. Talán úgy gondolja, a Moszkva tér felől sokan jöttek olyanok, akik eddig azt gondolták, az élet kifejezetten könnyű, ezek most sajnos csalatkoznak. S hogy mennyire:

– De azért az élet mégiscsak több, mint a létfenntartásért folytatott pusztá küzdelem. És amivel több, az teszi igazán széppé és fontossá a számunkra: a családjunk, a gyermekeink, az emberi méltóságunk, a szabadságunk, a hitünk és a hazánk. És mindezt most meg kell védenünk!

Mitől kell mindezt megvédeni? Az ország momentán nagyobbik fele szerint Orbántól. Mástól is meg kell védeni? Vagyis azt sugallja, hogy a szocialista tőkés a családok szétzilálására szövetkeztek, arra, hogy partiba vágjanak minden csajt, különösen Görög Zitát; elvegyék a gyerekeket, és Makarenko-kolhozokba zárják őket; sárba tiporják a polgárok emberi méltóságát. Például mostantól minden polgárt varangyosbékának hívnak, és Kovács László minden reggel végigjárja a magukat polgárnak vallókat, és ad nekik két-két nagy pofont; valamint a szabadságát is jól elveszik szegény fideszeseknek, mindet becsukják, és a kulcsot eldobják nagyon messzire; valamint kötelező lesz a vallástalanság, meg az ateizmus, vagy ha esetleg mégsem, akkor meg sábesz-dekliben kell járni. Ja, és hát a hazát, azt is majd jól elárulják, megbecstelenítik, eladják a románoknak. Hát ez lesz majd, ha győznek ezek a latrok. Mindezt pedig onnan lehet tudni, hogy leírták a választási programjukban, nyilván Viktor is onnan szedi, különben nem mondaná, hogy ezt mind meg kell védeni.

– Ezért tehát, ezért tehát tartsunk ki, erősítsük meg a lelkünket, és küzdjünk!

Szóval nem elég, hogy harcolni köll, illetve amint most még szebb szóval hangzik, küzdeni – bár még mindig nem derül rá fény, miért nem lehet esetleg nem küzdeni, hanem nyugton maradni a seggünkön –, ráadásul ez itten már megint a lelkünkkel izél, hogy aszongya, meg kéne erősíteni a lelkünket. A rossebbe nem hagyja békén ez az én lelkemet, miért fáj neki az én lelkem ilyen erőtllenül, ahogy én szeretem? Tessék mondani, azt nem lehet, hogy én azt teszek a saját lelkemmel, ami nekem jól esik? Mint ahogy már korábban is jobb szerettem volna, ha rám bízta, hány gyereket és hány kereket akarok.

– Először is győzzük meg a többieket, és mondjuk el mindenhol azt, amit ma itt együtt hallhattunk. Másodjára menjünk el szavazni úgy, ahogyan ezt már megtettük az előző vasárnapon. És harmadjára mindenki hozzon magával a következő választási fordulóra még egy embert. Még egy embert!

Ezzel a többes számmal még sokszor meggyülik a baja. Elképzelem, amint Viktor megy Felcsútra, elmondani a fiúknak, amit ma itt hallott – eléggé mókás lesz a délutáni edzés. Igaz, van mivel eldicsekednie a pályán: – Tudjátok-e, kitől loptam ma? – kérdi tréfásan A Viktor.

– Tudjuk, tőlünk! Az adónkból! – viccelnek a fiúk is.

– Jaj, ne izéljetez má’! – méltatlankodik az ő egyszem fiuk. – Megmondom: a Buci Gyuritól. Bizony ám, magától a péklegény Marosán Györgytől. – Mivel Marosán mondta

annak idején, hogy a másnapi fölvonulásra „mindenki hozzon magával még egy kommunistát!” De azt csak nem mondhattam.

Négy nap múlva, szombaton a Kossuth téren jöttek össze – a főleg diszkósfiú Philip szerint kétmilliónyian. Ott volt mindenki, aki számít. Valamire.

Amit a TF-en csak sejteni lehetett, itt, a Kossuth téren látható valósággá vált: a jobboldal egységesülésének aggasztó folyamata lezárult, a MIÉP ténylegesen beolvadt a Fideszbe, azazhogy inkább a Fidesz sikeresen lenyelte a MIÉP-et. Hiába könyörögtek előtte napokon át, hogy senki ne hozzon pártjelképeket – talán akkor letagadható, mennyien közülük a MIÉP-esek –, a tér telis-tele volt az ő zászlóikkal.

Gyülekezés közben többször is eldalolták a Kossuth-nótát, és egyelőre nem jöttek rá, hogy abban tényleg saját jövőjüket énekelik meg: – ... Mindnyájunknak el kell menni!

Viktornak legelőbb összefoglalta, miként veszítettek az első fordulóban:

– Mindannyian tudjuk, mi történt április hetedikén. Április hetedikén a választások első fordulóján is sokan voltunk. Még sohasem voltunk olyan sokan, mint azon a napon. Kétmillió-háromszázezren hitet tettünk közös ügyünk mellett, a polgári Magyarország mellett, és a polgári összefogásra szavaztunk. Először fordult elő a szocializmus összeomlása óta, hogy a kormányzó pártszövetség négy év munkája után több bizalmat és szeretetet kapott, mint négy évvel korábban.

Amiközben igen-igen megdicsérte híveit, hogy ilyen klasszul sikerült elbukni az első fordulót, izgalmas új híreket közölt velünk. Hogy mennyi rengeteg szeretetet, bizalmat kaptak. Igaz, egyelőre a szavazásokon nem a szeretet és a bizalom a mértékegység, hanem sajna a szavazat. Bár ne legyünk igazságtalanok, ezzel maga Viktor is szembenézett:

– Kedves barátaim, április hetedikén sokan voltunk, de mégsem voltunk elegenden. Nem voltunk ott elegenden, hogy a polgári jövő már az első fordulóban újabb négy évre bizalmat kapjon Magyarországtól.

A tömeg felmordult, döbbsenten állt – szó megszakad, hang fennakad –, maga Philip is fölajdult: – Csak nem? Hát nem mi győztünk? Pedig az előbb még azt mondta! Atyaisten, a Viktor most meg azt mondja, nem is nyertünk! De várj csak! Hátha mégis:

– Győztünk ugyan tizenhét megyéből tizenkettőben, mégis kiegyensúlyozott eredmény született.

Most akkor, tessék mondani, mi van? – kérdezte az ő népe. Kiegyensúlyozott eredmény született? Szóval döntetlen? Remi? X? Ja nem, hát ha tizenhét megyéből tizenkettőben győztünk, akkor ugye nyertünk? Bár érdekes – bizonytalanodtak el némelyek –, a mi sulinkban azt tanították, hogy tizenkilenc megye van, meg még plusz Budapest, lehet, hogy a Viktorék sulijában csak tizenhét megyét tanítottak? Mert akkor annyi van! Na, ne tessék itten velem szórakozni, most akkor mi a rák van?

– Miért nem voltunk ott elegenden? Először is talán azért, mert a kisgazda érzelmű emberek tízezreit, úgy hiszem, szomorúsággal és elkeseredéssel töltötte el, ami a szívékhöz legközelebb álló párttal történt. Hiszem, hogy sok tízezer mezőgazdaságból élő ember otthon maradt, mert elment a kedve a választásoktól.

Jó, akkor legalább annyival beljebb vagyunk, hogy most már nemcsak azt tudjuk, hogy igazándiból nem nyertünk, hanem veszítettünk, de azt is, hogy nem mi tehetünk erről, hanem azok a seggfej kisgazdák.

Szóval most a szónok rálőcsölte az egészre arra a kisgazdapártra, amelyből személyesen ő volt szíves pépes állagú hülyét csinálni. Mert ki volt, aki a '98-as választások előtt nagy hangon dumált, hogy Torgyánról szó sem lehet, olyan kormány pedig nem létezik, amelynek Torgyán is tagja, majd hűbér-birtokként adta oda neki a teljes mezőgazdaságot, a

környezetvédelmet, és mellesleg a hadügyet? És főként ki volt az, aki kinyírta a kiscgazdapártot, miután elboronálta a kétéves költségvetést? Ki mondta a pletykák szerint farkas-vigyorral: – Jóska bátyám, vagy lemondasz, vagy lecsukatom a fiadat! – Ki ígérgetett a nyamvadt áruló kiscgazdáknak füt-fát, hogy üljenek át a Fidesz-frakcióba, vagy legalább szavazzanak velük? És most van képe rájuk lökni a balhét még a választási eredményért is? Hát ez már tényleg döbbenetes! – de ezt nem a Kossuth tér népe mondta.

Ám a szónok – ha már belekezdett az okok számolásába – folytatta az ő felsorolását. Mégpedig azzal, hogy ismételtelen lehülyézte az ő népét.

– Miért nem voltunk elegen? Másodjára talán azért, mert sokan voltak, akik elfelejthették, hogy mi történt Magyarországon 1994 és 1998 között.

Tehát a kiscgazda-ügy után *másodjára* az a nagy baj, hogy ebben az istenverte országban általában memória-zavarral küzdök laknak. Netán politikai Alzheimer-kórosok. Rendben, most már ezt is tudjuk.

– Harmadjára talán azért, mert voltak, akik féltek. Mert sokakat, talán százazreket behálóztak a félelemkeltés szakemberei.

Nos, legyünk őszinték: ez igaz. Valóban sokan féltek. Az előzetes közvélemény-kutatások és a végleges választási eredmények közti ordítóan nagy különbség teljesen egyértelműen igazolta: sokan tényleg nem merték bevallani, hogy kire adják voksukat. Tehát nagyon sokan féltek. Mégpedig konkrétan Orbánéktól. A Fidesztől, az egyre fokozódó jobbratulódástól. Olyannyira, hogy vagy 15 százaléknyan nem merték előre megmondani, kire fognak szavazni, vagy azt hazudták, majd a Fideszre, de valójában ez eszük ágába sem volt.

Több okot nem mondott, amivel viszont elhallgatta azt, amit haverjai közben nyakra-főre emlegettek: igazándiból persze azért veszítették el az első fordulót, mert csalások történtek. Nyilván – a szokásos módon – kialakították a munkamegosztást: Orbán beszél a szívről, a lélekről, a hitről; Kövér, Pokorni, Áder meg a többiek pedig harsogják: „ezek” lopnak, csalnak és hazudnak.

Ezt követően a szónok hosszan ecsetelte az előző négy év tejjel-mézzel, Széchenyi-tervvel folyó Kánaánja és a netán megalakuló MSZP-s kormány (*a szociálisan érzékeny pártnak öltözött nagytőke és pénztőke*) borzalma közti bazi nagy különbségeket, (egyszerűen: menny és pokol), majd végre megfogalmazta a feladatot:

– Azon a napon el kell hoznunk mindenkit, aki igent akar mondani. Ott kell lenniük azoknak is, akik most itt vannak, és mindenkinek vasárnapra magával kell hoznia legalább még egy embert. A választásokig minden nap többen kell, hogy legyünk. Amit a Testnevelési Egyetemen elkezdünk, és ma itt folytattunk, annak tovább kell élnie, mert április 21-én nem csak minden eddiginél többen, hanem éppen elegen kell lenniük.

Ha elegen leszünk, s talán ez a legfontosabb, ha elegen leszünk, meg fog történni. A polgári erők győzni fognak, és Magyarország nyerni fog.

Tegyük most félre sunyi megfontolásainkat a tekintetben, miként működik az ilyen *minden nap többen kell, hogy legyünk* projekt. Vizsgáljuk meg azonban az idézet záró mondatát. Polgár. Mit jelent? Normális ember elég pontosan, de legalábbis hozzávetőlegesen tudja. Csakhogy itt – a szociológia történetében, sőt, a történelemben első ízben – a polgár Fideszt jelent. Meg a csatolt részeket. Hatalmas szemantikai (jelentéstani) lelemény – mondhattam volna szebben is. Polgárságon sokan értettek némi joggal *szabadon és szívesen gondolkodókat*. Olyanokat, amilyenek a hajdani, demokrata athéniak voltak. Némelyek társadalmi osztályt, réteget, jobb módú és jobb ízlésű emberek közösségét értették e megjelölésen, akiknek zöme nem tartozott a katonai-tiszti, rendőri erőkhöz, a magas egyházi hierarchiához – embereket, akik a kivagyisággal, a nagyúrrival ellentétben szerényebbek, egyszerűbbek, éppenséggel mérsékeltek – de a *polgár* és a *jobboldali* sosem volt fölcserélhető szinonima.

Az Orbáni-Fideszes „polgár”: mintha minduntalan célzás lenne a két világháború közötti, városi, jobb módú, keresztény, Horthy-barát, katolikus, jobboldali rétegre. Mit mond erről talán legpolgárabb írónk, Márai Sándor? Még hozzá emigrációban, San Diegoban, 1984. február 21-én és azután?

A két világháború közötti Magyarországra inkább illik: fasizoid feudál-plutokrata gentry közkereseti társaság (...) éppen az a fajta demokrata magyar maradt ki a közéletből, aki a Felvidéken és Erdélyben a változó időknek megfelelő hangszereléssel folytatta a magyar reformnemzedék munkáját. (Lásd még Fejtő „történelmi leckéjét”) „Polgárság” a szó nyugati értelmében csak ott volt. A pesti polgárság nem volt öntudatos, közteherviselésre hajlamos, a Duna-Tisza között nem volt polgárság, csak civisek... A kommunizmus tragédia, de az igazi ellenfél mindig a „nemzeti” jelmezbe öltöztetett képmutató kapzsi jobboldali(...) A budapesti kommunista hivatalos Népszabadságban egy elmélkedő idéz 1943-44-es naplóból. A sorok szigorú véleményt mondanak a magyar középosztály politikai, társadalmi erkölcséről, arról, hogy a liberális reformnemzedéket követő magyar középosztály a két világháború között feladta a minőségi érvényesülés igényét, diploma helyett keresztlevéllel akart érvényesülni, faji minősítéssel árulgatta a repedezett pergament, a nemesi levelet.

S most tessék figyelni: ...ha visszagondolok az időre, mikor írtam, elcsodálkozom, milyen tartózkodó hangnemben írtam mindezt.

S még 1985. január 18-i följegyzéséből tallózik: *A Horthy-világ, a neobarokk úrhatnamság, ál-úrtság. A faji, származási előjogok cigányos fitogtatása. A vérszomjas kapzsiság. A „középosztály” magatartása. És ami utána következett... Magyarországon ma sem tudják sokan, hogy a „polgár” hivatás volt, a középosztály csak érdekszövetkezet.*¹⁹

Szóval ezzel a polgározással – polgári sajtó, polgári közvélemény, polgári érzület, végül persze polgári Magyarország – Orbánnak el kellett volna veszítenie minden gondolkodni képes ember maradék jóindulatát is.

Király Gábor jó hasonlatot ad erre. *Mondjuk, Abszurdisztánban történelmileg kialakult tény, hogy a hazafiak szeretik a sajtót. Aki nem szereti, azt mindenki gyanakodva nézi, és nincs az a rendes összeesküvés, ahova meghívást kapna. Egyszer csak Sikerpárt vezére kijelenti, ő és az övéi szeretik a sajtót. Az övéi ezt először úgy adják tovább: – Mi sajtószerező emberek vagyunk. – Egy hét múlva a pártvezér ezt mondja: – Mi a sajtót szerető emberek vagyunk. – És becsúsztott a szövegbe az a kis határozott névelő, ami elkülönülést jelez a többi embertől. A párttagság továbbmegy, néhány hónap múlva már úgy beszélnek, hogy – Mi vagyunk a sajtószerező emberek. – A Békepártiak itt gondolhatják utoljára, hogy róluk is szó van, pedig a sikerpártiak már itt is csak magukra értik. Az utolsó fázis, amikor a vezér felmegy a pódiumra, és azt mondja: – Mi vagyunk a sajtószerező emberek pártja! – Ekkor a Békepártiak megsértődnek: – Milyen jogon állítják, hogy mi nem szeretjük a sajtót? – Pedig kezdetben nem állították ezt. Csak a vezér és népe közötti kommunikáció során alakult ki ez az állítás, mert mindkettő meg akart felelni a másik elvárásainak, amely elvárás nem is létezett. Ilyenkor lép be újra a képbe a pártvezér. Megmagyarázza a hallgatóságának, hogy a Békepártiak is szeretik a sajtót, de nem annyira, amennyire a Sikerpártiak, és nem úgy, ahogy azt rendes hazafi szereti. Ettől a pillanattól kezdve rettenetes kétoldali szófosást kap a társadalom, és versengve magyarázzák, hogy hogyan kell szeretni a sajtót, hogy az legjobban kifejezze a haza iránti olthatatlan hűséget. Meg hogy ők nem is úgy gondolták, a másik oldalon is vannak sajtószerező emberek, szinte mindenki ismer egy ilyet, de a többséggel azért valami baj van sajtügyben. A vége az, hogy a Békepártiak szájában megkeseredik a sajt, és kikiáltják hazaszeretetük jeléül, hogy ők Szokolay operáit szeretik. Innen már csak egy lépés a polgárháború.*²⁰

Nos, talán ez a példa jól illusztrálja, milyen gázság így kiáltani: – *A polgári erők győzni fognak, és Magyarország nyerni fog.* Korrektebb lett volna azt mondania: – *Ha a jobboldal győz, az sokkal jobb lesz – a jobboldalnak, meg nekem, valamint barátaimnak és*

üzletfeleimnek. Eszembe se jut neveket, pénz-ügyesek nevét, némely szőlős helység mostanság nagyon megtanult nevét emlegetni. Megteszi ezt „ahá” alapon az olvasó is. Ha akarja, ha nem.

Búcsúképpen a Kossuth téren Orbán Viktor aztán visszatért a kampány hirtelen megváltoztatott szlogenjéhez.

– És most, tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim! Mielőtt elköszönnék önöktől, szeretném elmondani azt, ami a legfontosabb, és aminek az érvénye talán jóval erősebb, mintsem egyetlen választásra vonatkozzék. Kérem, hallgassanak meg, és ha tudják, vigyék magukkal a következő gondolatot. Mindig lehetnek olyanok, akik gyűlölnék. De csak akkor győzhetnek, ha te is gyűlölöd őket. Ezért mi hiszünk a szeretet és az összefogás erejében. Mi tehát hiszünk és higgyünk továbbra is a szeretet és az összefogás erejében. Isten áldja meg mindannyiukat! Hajrá Magyarország! Hajrá magyarok!

Ne törődjünk azzal az aprósággal, hogy a szónok lazán ingadozik a magázódás és a tegeződés között – ez bárkivel könnyen megesik, ha hirtelenében ivott pertut, vagy csak érzi: mindjárt abbahagyhatja a kínos szereplést. Nem kívánom firtatni, miért kételkedett abban, hogy egyszerű szavait mindenki megérti – ha nem fogta volna el a kétely, nem mondja ki: – *ha tudják, vigyék magukkal a következő gondolatot...*

Könnyen megjátszhatnám, hogy nem értem, mire véljem Viktor szép abszurdját: – *akik minket gyűlölnék, csak akkor győzhetnek, ha te is gyűlölöd őket.* – De hát persze értem a szándékot. Úgy tesz, mintha hinne abban, hogy a gyűlölködés csak akkor uralkodhat el, ha kölcsönös. Ebben van némi logika. A szillogizmus-sor próbáját azonban nem állja ki. Bevallom, ha valamiben elismerem a jobboldal fölényét ebben a másfél évtizedben, akkor az a gyűlölet. Kövér Lászlónak, Áder Jánosnak, Semjén Zsoltnak sem indulati, sem stilisztikai értelemben nincs „méltó partnere” a baloldalon. Orbánt most nem sorolom a gyűlölet éllovasai közé, hiszen megtanultuk: csak rajongói között enged hevületeinek, kiszólásainak, dühös gerjedelmeinek – ahogy szélesebb közönséghez szól, tudja, nem mindenki imádja, tehát jólnevelten viselkedik, megjátssza a szelíd lovagiast, aki nem csapja a mákos bejglit tányérostól a falhoz. Akkor legfeljebb kevély, ironikus, idézőjeles és kérdő mosolyokat enged meg magának.

Majdnem olyan okos haditanács ez, mint amelyet más helyütt talált mondani ugyanez a hadvezér: – *Az a fontos, hogy miközben támadnak minket, egy percig se érezzük azt, hogy támadnak minket.* – Érdekes, Clausewitz A háborúról című alapvető munkájában még kifejezetten azt hitte, támadás esetén fontos, hogy az ember észrevegye és érezze, hogy megtámadták, mert különben valószínűleg egyáltalán nem védekezik, nem lendül ellentámadásba, sőt – ha éppen az lenne indokolt –, még magát megadni is elfelejthet. Az a sereg, amelyet megtámadnak, és *egy percig se érzi, hogy támadják* – tekinthető ugyan mélyen emberi társaságnak, s így igen szimpatikusnak, de érett armádiának a legkevésbé sem.

Ha viszont nem az Orbán kedvelte csatamezőre gondolunk, hanem a parlamenti választásokra, akkor végképp értelmezhetetlenné válik a prédikációs tanácsa. Talán arra gondolt, hogy a szerva legyen mindig nála, az ellenfél azt el se nyerje. De hát nem kívánok besétálni Viktor utcájába. A farkasmosolyú politikusnak még a hívei sem hiszik el, hogy ő a szeretet szelíd pásztora.

A kampánycsend előtti utolsó nap estéjén pedig vidéki körútjáról – konkrétan Szeremléből, hozva a szeremleiek üdvözlését, mint egykor Lenin a Putyilov-gyári munkásokét – egyenest a Műegyetem előtti parkolóba futott be a vezér. Olyan fáradt lehetett szegény, hogy összekeverte a gyászt és a köszönet-nyilvánítást, mert rögtön az elején azt kérte a tömegtől:

– Néhány másodperc teljes csenddel köszönjük meg minden sportolónak, színésznek, zenésznek, minden ismert embernek, hogy odaállt mellénk, odaállt közénk, és nem hagyott bennünket magunkra. Isten fizesse meg nekik!

Ettől néhányan – a Dalos fedőnevű ügynök Vikidál Gyulától a kökemény diósgyőri proli-rocker, '98-ban Horn Gyula előzenekaraként is működött Pataky Attiláig (az örökbecsű – *Drága véreim! Csak, aki magyarul érez, azok értik ezt a dalt, az olyanok, mint Gyurcsány Ferenc, a magyar nemzet árulója, biztosan nem érti* – mondat előadójáig), netán a Pozsgayt és Csintalant egyelőre sikeresen leköröző Szűrös Mátyásig – hirtelen a hideg frászt kapták, mivel ők jól tudják, az *isten fizesse meg!* magyarul azt jelenti: mi ugyanis nem fizetünk, se én, se Simicska, se Győri Tibi. Am ezt a kimerültséget be is ismerte a szónok:

– Be kell valljam önöknek, be kell valljam nektek, hogy az utóbbi időben lassan már minden politikai kérdés fonalát elvesztettem...

És ezt rögvést be is bizonyította, hogy tudniillik mennyire elveszítette azt a bizonyos fonalat.

– Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim! Az elmúlt két hétben valami különös és felemelő dolog történt talán mindannyiunkkal. Itt már régen nincsen szó pártokról. Itt már régen szó sincsen politikáról. Itt most már csak valamiről, talán a legmélyebb emberi dolgokról van szó. Arról, ami itt lakik mélyen a szívünkben. Itt most már a családról, a szeretetről, az összetartozásról, a reményről, a méltóságról, a szabadságról, a hitről és a hazáról van szó, kedves barátaim!

Hát... ez az ember tényleg elfáradt a nagy csatában. Hogy nincs szó pártokról és politikáról? Úgyszólván semmi másról nincs szó. Csak pártokról és politikáról. Vajon nem vette észre, hogy kampányzáró nagygyűlést tart? Mert ha ő komolyan gondolja, hogy most éppen elsősorban családról, szeretetről van szó... De valami zavar nyilván van a fejében, azt újólag bebizonyította:

– Ritkák az ilyen pillanatok egy nemzet életében. Becsüljük meg ezeket!

Maga Orbán ekkor éppen negyedszer vezényelt le választási kampányt, ez már az ő életében sem olyan ritka. Aki meg idősebb nála, az még sokkal több választást élt meg, vannak, akik kifejezetten unják is ezeket, olyannyira, hogy el se mennek szavazni.

És – el ne feledjük! – a Fidesz és Orbán ebben az időszakban nemcsak nagygyűléseket tartott, de bevitte a politikát a templomokba, de még az iskolákba is – elkövetve a politikai pedofília elévülhetetlen bűnét.

És következett a második forduló. A Magyar Narancs tudósítója így érzékelte a hangulatot a Fidesz főhadiszállásán. *A „polgári összefogást” vasárnap éjszaka a Millenárisban elvitathatatlanul a MIÉP formálta a maga képére. A nagyteremben lengő zászlóerdőben látható „Erdély”, „Felvidék”, „15 millióan vagyunk!” feliratú lobogók, az átlagosan másfél percenként magát jól elzsidózó és „ria-ria-Hungáriázó” szurkolótábor adta meg az alaphangot... Az egybegyűltek repertoárja nem túl változatos: amikor a Fidesz–MDF vezet, azt kiáltják, hogy Áááááá!, amikor az MSZP, akkor azt, hogy Fúúúúúú! Kétségtelenül több az Áááááá!, amiből arra következtettek, hogy az elmúlt két hét brutalitása meghozta a várt eredményt, és a képernyőn megjelenő számok is ezt igazolják. A kórus ekkor módosít, a megjelenő részeredmény láttán, miszerint egy emeszpés képviselő vezet, ütemes Moszkva, Moszkva! kiáltásokba törnek ki.*

Am azok a bizonyos képernyőn megjelenő számok kérlelhetetlenül jöttek-jöttek, és mutatták az eredményt: a Fidesz elveszítette a választásokat. Méltán népszerű műsorában Máté Krisztina kihirdette a verdiktet: – Viktor! Ön a leggyöngébb láncszem. Viszlát!

Pokorni Zoltán ugyan rögvest bejelentette: egyrészt megnyerték a választást, másrészt az eredmények lényegében egyenlők, harmadrészt úgyis következik a szavazatok újraszámolása. Orbán azonban kiábrándító volt: egyszerűen beismerte, hogy vesztek. Kissé ugyan kacifántosan:

– *Mint az előbb hallhattátok, hallhatták, a választások második fordulóját megnyertük, mégsem vagyunk felhőtlenül boldogok...*

Ez például hihető: az ember, amikor éppen megtudja, mekkorát zuhant, nem felhőtlenül boldog.

– *Nem sokon múltott, mindössze hat parlamenti mandátumon, hogy nem a polgári világ hívei kerültek többségbe...*

Ez szép mondat lenne, bár nem hat, hanem tíz mandátumon múltott. És mi az, hogy „nem sokon múltott”. Pontosán tudjuk, mennyin. Amennyivel több voksot adtak le a kormányváltásra, mint az Orbán-kormány maradására: 368.318 szavazaton. Ennyin múltott. Vagy tán azért hamisít, mert ha nem tíz mandátummal, hanem csak hattal veszített volna, akkor felhőtlenül boldog lenne?

– *Nyugodtan mondjuk ki: ennyi ember Magyarországon még nem állt ki valami mellett...*

Nyugodtan mondjuk ki: ez sem igaz. Egyrészt a magyar történelemben egyszer-kétszer – jó, tényleg nem sokszor, de mondjuk, '48-ban, '56-ban – csak-csak voltak annyian, mint most a Fidesz mellett. Ráadásul épp az imént számolták meg darabra, hogy momentán egy valami mellett holtbiztosan többen álltak ki, nevezetesen amellet, hogy Orbánék húzzanak el, és jöjjön helyettük a szoclib kormány. Ezt pont ebben a helyzetben figyelmen kívül hagyni azért említésre méltó intellektuális teljesítmény.

– *Most egy kicsit megnehezült az idők járása, de sose felejtsek el, sose felejtsetek el, hogy az idő a ti oldalatokon van...*

Bizony. Az idő talán valóban. A múlt idő.

– *Vesztettünk egy fontos csatát, de – mint mondtam – az ügy jól áll.*

Örvendezz, kegyes nap, az ügy jól áll! Ihaj-csuhaj, a választásokat elvesztettük, de se baj, az ügy jól áll. És aki évekkal később furcsállva olvasgatja az újsághíreket, s azt, hogy mi minden derül ki Orbán Viktor vagyoni dolgairól, az végül megérti: ő tényleg nem áll rosszul. Aztán tett még egy kijelentést, ami csak jóval később, több év távlatából ítéhető meg igazán:

– *A parlamentben mindig támogatni fogjuk azokat a döntéseket – még akkor is, ha a mindenkori kormány összetétele számunkra nem igazán szívmelengető –, amelyek az ország polgárainak érdekét szolgálják.*

Nos, 2005 vége felé már nyugodtan kijelenthető: Orbán itt és ekkor elhangzott ígéretét sem tartották be. Talán az egyetlen eset, amikor együtt szavaztak a kormánnyal, a kettős állampolgárság elutasítása volt. Mire népszavazásra került, sikerült szembekerülniük önmagukkal is.

– *Azzal a gondolattal szeretnék ma estére, és csak ma estére elköszönni mindenkitől, hogy ha becsukódik egy ablak, az azt jelenti: valahol kinyitottak egy ajtót.*

Hajrá Magyarország! Hajrá magyarok!

Hát, a végére azért igazán rittyenthetett volna valami pofásabbat is! Például elnézést kérhetett volna mindazoktól, akiket idő hiányában, a négy év rövidege miatt nem sikerült megbántania, megsértenie. Vagy megkérhette volna híveit: – És akkor most mindenki vigyen magával még egy embert! Vagy legalább még egy ablakot. Netán ajtót: kifelé nyílot. Most, hogy az Orbán-kormány végre jó irányba mozdult el.

Ez a bizonyos „ha kinyitnak egy ajtót, becsapódik egy ablak” magyarán azt jelenti: huzat van. Ismerjük ugyan, olykor valaki elrikkantja magát: – Ajtót, marha, huzat van! –, de ezt rendszerint kínos magyarázkodás követi, mert ki kell találni, hogy az őrmester milyen állapotban van.

oroszlán vagy kabóca. Igaz, ha történelmi távlatba helyezzük a metaforikus tételt, Magyarország kétségkívül huzatos hely, gyakori, hogy hol fényes szellők, hol viharok fújják. Az újabban megtérő fiatalember azonban talán a huzat elvontabb, mondhatni, földöntúli értelmére célzott, miszerint mindennek van valami magasabb oka és értelme – ez viszont ebben az összefüggésben sületlenség. Ebből a huzatból inkább az a tanulság fű, hogy aki huzatot kap, az becsapódik, akinek meg küldetése van, azt előbb-utóbb elküldik.

Az örület sehogy sem hagyott bennük alább. Addig-addig hergelték köreiket, míg azok – Bayer Zsolt, Kosztolányi Dénes, Rogán Antal bábáskodásával – létrehozták például az Áprilisi Ifjak nevű ki tudja, micsodát, amely követelte a szavazatok újraszámllása törvényi feltételeinek megteremtését. A szelídlelkű Bayer Zsolt a tőle megszokott visszafogottsággal ilyeneket mondott: – Nagyon félnek a túloldalon, és erre van is néhány jó okuk... nincs átjárás a két oldal között, nem hagyjuk betemetni a lövészárkokat... nincs kőbe vésve semmi... nekik a haza egy hely, ahol jól be lehet zabálni.

És hamar kiderült: noha van szereposztás, ezek az őrjöngők, akármilyen vadakat kurjantanak, mégiscsak szinkronban vannak Orbánnal. . Egy hét múltán a várbeli Dísz téren maga is meghirdette, hogy akkor most majd ellenzékiből kormányoz:

– Most kell kimondanunk, most kell kimondanunk, meg fogjuk védeni, amit közösen létrehoztunk. Meg fogjuk védeni, mert képesek vagyunk rá... Nem fogjuk megengedni, mert elég erősek vagyunk, nem fogjuk megengedni, hogy visszacsempésszék a múzeumba a Szent Koronát. Nem fogjuk megengedni, nem fogjuk megengedni, hogy átkereszteljék, átrendezzék a Terror Háza Múzeumot. Nem fogjuk megengedni, mert elég erősek vagyunk hozzá, hogy mégoly ravasz módszerekkel is, külföldieknek adják el a magyar termőföldet, és kisémmizzék a magyar gazdákat. Nem fogjuk megengedni, mert elég erősek vagyunk hozzá, hogy szétrombolják a státusztörvényt. Nem hagyjuk, nem hagyjuk, nem fogjuk megengedni, hogy elvegyék a családoktól, amit már megszereztek maguknak az elmúlt esztendőkből. Ez a dolgunk, tisztelt hölgyeim és uraim, s ez elől kedves barátaim, ez elől nem futhatunk el. Hogyan is futhatnánk?

És ha az Erzsébet híd lezárására, a gazda-tüntetésekre és néhány hasonlóra gondolunk, láthatjuk: nem viccelt, tényleg megpróbálták „megvédeni, amit létrehoztak”. Legalább azzal, hogy megint rombolnak. Ilyen az, ha valaki úgy véli: ha már nem mi vagyunk a többség, legalább legyünk mi az erősebbek, meg a tökösség.

Am ott a Dísz téren kigurult a száján még ez-az.

– Megtanultuk a régi mondás igazságát, ha nem vagy eléggé megzavarodva, azt jelenti, hogy nem gondolkozol elég világosan.

Az nem baj, hogy nincs ilyen mondás – legföljebb ha dakota nem –, az már inkább, hogy ez ismét marhaság. Eszerint ha egyáltalán nem vagy megzavarodva, akkor képtelen vagy világosan gondolkodni; viszont minél inkább meg vagy zavarodva, annál világosabban gondolkodol. Ha pedig már teljesen meg vagy zavarodva, akkor teljesen világosan gondolkodol. Yossarian kapitány pedig beledől a kardjába. Mindenesetre Orbán már eléggé meg lehetett zavarodva, mert így folytatta:

– Ha nem is oszlott el minden ködfelhő, a helyzet mára világossá vált. A pártok versenyében a célszalagot a polgári összefogás szakította át elsőként. Mégis az élelmes ezüstérmes összefogott a szemfüles bronzérmessel, s ők állhattak föl a dobogó legmagasabb fokára.

Vegyük elő a választási eredményeket. Az MSZP lett az első, a Fidesz a második, az MDF a harmadik, az SZDSZ a negyedik. Orbán szerint tehát az élelmes második – a Fidesz – összefogott a szemfüles MDF-fel s ők fölálltak a dobogó legmagasabb fokára. Orbán talán

szívesen megtette volna – hiszen négy évvel korábban így ölelkezett össze meghökkentő politikai érdekházasságban Torgyánnal, aki hozományul ennek fejében nyolcvan jelöltjét léptette vissza a Fidesz javára.

2002-ben mindössze annyi történt, hogy április 10-én Csurka István „összeszorított foggal” fölszólította a MIÉP összes választóját, hogy a második fordulóban szavazzon a Fidesz jelöltjére. E nélkül Orbán talán ezüstérmet sem szerzett volna.

És itt, a Dísz-téren mondta ki Orbán azt a díszmondatot, amelyhez aztán éveken át ragaszkodott, noha sokszor írták le, mekkora aljasság:

– Meglehet, pártjaink és képviselőink az országgyűlésben ellenzékben vannak, de mi, akik itt vagyunk a téren, nem lehetünk és nem is leszünk ellenzékben, mert a haza nem lehet ellenzékben.

Magyarán: ki- és bejelentette, hogy ők – és csakis ők – a Haza. A másik oldalnak és szavazóinak nincs közük a hazához. És ehhez a galád gondolathoz azóta is tartja magát. Sőt, rövidesen – szeptemberben, az önkormányzati választások kampány-nyitóján – tisztázta, hogy ő milyen hazára gondol.

– Mi azon a vonalon állunk, amit Illyés Gyula húzott meg a számunkra: „magyarnak lenni vállalás kérdése”. Szeretném, még a gyűlölet-hullám elszabadulása előtt világossá tenni, hogy mi, akik a polgári oldalon állunk, mindenkit vállalunk, aki vállal bennünket. 15 millió magyart szolgálni nem csak a határokon túli magyarokat jelenti, beleértendőek azok is, akik a tízmilliós Magyarországon élnek, de származásukat tekintve nem magyarok. Ha ők vállalnak bennünket, mi is vállaljuk őket.

Hát ilyen hazára gondol ez az ember. Milyen az az állam, amely állampolgárait – származásuktól függetlenül – csak azzal a feltétellel vállalja, ha vállalják azt a magyarságot, amelynek nevében Orbán beszél? Orbán többes szám első személyben szólal meg, mondván: mindenkit vállalunk, aki vállal bennünket. És aki nem Orbán-mód magyar? Aki nem Orbánt tekinti a magyarság monopolisztikus képviselőjének? Miért kellene bárkinek is hitelt adnia annak a proklamációnak, mely szerint csak a Fidesz-hívő a magyar?

A vezérelv kiterjesztése az egész nemzetre kellemetlenül ismerős.

Persze, mondhatni majd, hogy rosszindulatúan értelmeztem, bosszantó szószerintiséggel Orbán első személyben tett nyilatkozatát: vállaljuk, aki minket vállal. Meggyőződésem, hogy Európa (és nemcsak Európa) bármely nyelvére lefordítva milliók értelmeznék hasonlóképpen.

És mi az, hogy *ha ők vállalnak bennünket?* Nem cifrázom: tessék történelmileg belegondolni. Voltak itt százezrek, akik vállalták magyarságukat, de az állam nem vállalta és nem védte meg őket.

Ha csak az a magyar, aki vállalja Orbánt és nézeteit, akkor nincs is miért továbbírni ezt a pamfletet. De ha csak arról van szó, hogy Orbán csak azokat vállalja magyaroknak, akik őt vállalják, akkor az félig-meddig (főleg: félig) elfogadható. A többség magyar, a nagy kisebbség Orbán-magyar.

A kedélyek a választások végeztével lenyugodtak – volna, ha Orbán hagyja. De nem hagyta.

Ehhez persze újfent szerepet kellett váltania. Megjelent a szeretett népe sorsáért aggódó, ám a helyzet miatt lehangolt, „kicsit szomorkás a hangulatom máma” stílus, a kockás plédbe burkolt ifjú nagyapó kedves, bölcs magyarázataival.

Ilyennel már miniszterelnök korában is próbálkozott, egy évvel a választások előtt:

– Olyan jól eldolgozgatok itt a kormányban miniszterelnökként az ország számára fontos ügyekben. Ezek sokkal izgalmasabbak, mint bármifajta választási kampány vagy megmérkőzés, tehát legszívesebben minden különösebb összecsapás nélkül folytatnám azt a munkát, amit az elmúlt három évben végeztünk.

Hát, igen, tudtuk korábban is, hogy szíve szerint hagyná a fenébe ezt az sok értelmetlen demokratikus firlefáncot, hogy kampány, választás meg ilyenek, és pár évtizedig olyan jól eldolgogtatna miniszterelnökként, a családi cég támogatás-ügyi tanácsadójaként, a Simicska Lajos, meg tán újra a Varga Tamás üzlettársaként. Csak hát erről azt írta valamelyik nagypofájú liberális: ehhez nemcsak a kormányváltásnál kellett volna több, hanem a rendszerváltozásnál se kevesebb; a rendszer azonban nem váltható vissza – ez különbözteti meg a sörösüvegtől.

A választások elvesztése után a MTV M1 Éjjeli menedék című műsorában ilyeneket mondott:

– A kormányváltás óta annyira megfogyatkozott a magyarok boldogsága és jövőbe vetett hite, hogy a mostani kormány négy évét minden eszközzel meg kell kurtítani, vagy legalább nem engedni, hogy még egyszer megisméltödjék... Ezért szervezkedni és készülődni kell.

Vagyis kielemezte, hogy visszakívánják őt a kormányrúdhhoz, de nagyon. Ezt meg onnan tudja ilyen biztosan, hogy van neki boldogság-mérője, meg jövőbe vetett hit mérője. És ő megmérte, hogy mennyi az ő népének a boldogsága, meg a jövőbe vetett hite. És bizony, nagyon aggasztó, elszomorító képpel szembesült. Sajnos mindkettő sokkal, de sokkal alacsonyabb volt, mint amennyit ő maga mért egy-két évvel korábban.

És ebből le is vonta legott a következtetést. No, nem azt, hogy akkor talán jobb lenne kicsit békén hagyni, nem egyfolytában hergelni az embereket, hanem engedni nyugodtan tanulni, dolgozni, élni, szeretni, hátha akkor valamivel boldogabb lennének. Inkább azt, hogy tehát szervezkedni kell és készülődni.

Mindezt abban az Éjjeli menedékben volt szíves előadni, amelyet nem sokkal később be kellett szüntetni, akkora botrány lett abból, hogy szerepeltették az Ausztriában azóta letartóztatott David Irving nemzetközileg betiltott holokauszt-tagadót, a magyar '56-ot a „zsidó kormánnyal” szembeni antiszemita lázadásnak feltüntető alakot. Aki melleleg ezt találta mondani: – Nem utálom a színes bőrűeket, derűs látvány egy néger férfi, nő vagy gyerek a reptéren, kikötőben, de egy dolog nem tetszik, amikor ők olvassák fel a híreket a tévében. Azok a mi híreink.

Nos, e műsor leállítását a vezér így kommentálta:

– Aggasztónak tartom, hogy ez már nem az első eset, amikor kifejezetten a polgári-nemzeti vagy keresztény értékrendet magáénak valló műsorokat érnek ilyen atrocitások.

Vajha tehát Orbán Viktor kifejezetten a polgári-nemzeti vagy keresztény értékrendbe sorolta először a holokauszt tagadását, másodszer azt, hogy '56-ban Magyarországon antiszemita lázadás zajlott; harmadszor pedig azt, hogy a színes bőrűek – alkalmasint a cigányok is? – maradjanak csak a helyükön, ne kotnyeleskedjenek mások dolgaiba, például hír-olvasás típusú ízetlenkedéseikkel? Mert aki az Éjjeli menedékre például Irvinget tartja jellemzőnek, akár erre is következtethet.

Több, mint furcsa, hogy bármilyen borongós hangulatban van, az ilyen csapdába mindig besétál. Amikor az általa protezsált, Demokrata című fürmedvény a budapesti nyilasok fotójával jelent meg a címlapján, még hozzá „Európa hősei” címmel – és az ehhez kapcsolódó cikkben annak részletes kifejtésével, hogy Budapest náci védői hős hazafiak voltak –, Orbán ehhez csak ennyit fűzött:

– 1945-ben, Budapest ostromakor némelyek jó okkal örültek az oroszok győzelmének, mások – úgyszintén okkal – tragédiának élték át ugyanezt. Így hát ezek az események csak szubjektíven ítéltethők meg. Politikai vádak föl sem vetődhetnek e kérdéssel kapcsolatban, mert ennek eldöntése a történészek dolga.²¹

Bizony, bizony. A történelem, az már csak ilyen szubjektíven ítéhető meg. Itt volt, teszem azt, ez a Hitler. Némelyek örültek annak, hogy elveszítette a háborút – mások meg egyáltalán nem. Sőt! Vagy mondjuk, az a Sztálin. Voltak, akiknek tetszett a Gulág – voltak, akiknek nem. Az ukránok kiéheztetésének meg a sok hasonlónak is némelyek örültek – mások tragédiának élték meg ugyanezt. – *Politikai vádak föl sem vetődhetnek e kérdésekkel kapcsolatban, mert ennek eldöntése a történészek dolga.*

Hiába, ilyen (mondjuk finoman: „kirekesztő”) szövegekért Orbánnak sose kell a szomszédba mennie. Például a 2003. februári, úgynevezett évértékelő beszédben is volt kedves bejelenteni:

– *A mi feladatunk, az önök feladata, hogy azok az értékek, amelyeket mi képviselünk, emberi méltóság, a család, a munka, a tanulás, a rend, a nemzeti összetartozás, ezek jelen legyenek a magyar közéletben. S ezek az értékek csak akkor vannak jelen, ha mi is jelen vagyunk.*

Ismét megállapította tehát, hogy a szociálliberális kormány alatt nincs jelen értéként a közéletben az emberi méltóság, a család, a munka, a tanulás, a rend, a nemzeti összetartozás. Ezek csak akkor vannak jelen, ha Orbán Viktor a miniszterelnök. Tiszta sor.

Igaz, végre megmagyarázta, miért alakultak úgy a választások, ahogy. Megtudtuk ugyanis tőle, hogy akik nem az ő táborába tartoznak, azok:

– *... honfitársaink, akiket a politikai csalafintaság, a demagógia, vagy a szakértő gyűlöletkeltők mesterkedése ellenünk hangolt.*

Ez a három oka lehetett a vereségnek. A csalafintaság, a demagógia, meg a gyűlöletkeltők mesterkedése. Magyarán: akik nem rá szavaztak, azok mind tökhülye, megteveszthető idióták. Amit kellően bizonyít, hogy ott állnak és nem itt.

Ezt az imidzset 2005 elején a Magyar Narancsban Bugyinszki György így összegezte: *Az az elképzelés, hogy Orbánt a csélcsep Gyurcsánnyal kontrasztálva egy nyugodt, öreguras figuraként mutassák be – egyenesen komikus. Magam előtt látom a miniszterelnöki vitát, ahol Orbán imígyen exkuzálja magát: – Látja, urambátyám, már nem forog úgy a nyelvem, mint egykoron, lám, ez már a kor. – (Elvégre Clinton haját is őszítették annak idején, hogy ne tűnjön annyira zöldfülűnek.) Orbán ölében pokróc, rajta egy kiscica, és néha bevesz egy szívgyógyszert – Gyurcsány persze illemtudóan vizet tölt neki, segít az agg politikusnak, hogy remegő kezével szájához emelje a poharat, majd letörli a melléfolyt vizet az egykor oly energikus néptribun álláról...*

Ha mindehhez hozzátesszük még a fogadkozó Orbánt, aki a kollektív amnéziára alapozva, egy megszeppent ministránsfiú bűnbánó szemeivel arról beszél, hogy „mi az, amiben ő, személy szerint úgy érzi, hogy megváltozott, és mi az, amit másként csinálna”, ráadásul úgy, hogy „nincs már neki olyan sok hátra a politikában”, akkor éppen hogy nem egy bölcs aggastyánt látunk magunk előtt, hanem egy hatéves kisfiút, aki hevesen bizonygatja: mostantól jó lesz, nem fog csúnyán beszélni, nincs több pukizás az asztalnál, és becsszó, nem tapossa meg soha többé más plüssmaciját. A Fidesz új emocionális üzenetrendszere tehát valahogy így hangzik: „Naaa, csak még egyszer utoljára, ígérem, most jó lesznek, lécci, lécci, lécci!

Közhely, hogy a Fidesz 2002-ben egy átlagos 12 éves gyerek értelmi szintjéhez igazítva fogalmazta meg „üzeneteit”. Jelenleg az ovinál tartunk. Ha a tendencia folytatódik, megeshet, hogy 2006-ban Orbán Viktor csecsemőkori képeivel lesz kiplakátózva a Nagykörút, alatta a szöveg: „Ugye, milyen édi? Hát lehet rá haragudni? Puszi a pocijára!”²²

Ám 2005-ben Orbán úgy döntött, szükség van még egy fordulatra. Mielőtt nekimenne a 2006-os kampánynak, ki kell próbálnia, ötvözhető-e ez az immár egész jól begyakorolt gázaras, villanyszámlás baloldali, késő-kádárista populizmus a szélsőjobboldali radikális hangvétellel.

Hiszen a kampányban éppen ezt akarja: megszerezni középről, a bizonytalanok közül a kádárista nosztalgiaakra ácsingózó ingadozókat, ugyanakkor megtartani a szélsőjobbra húzókat is. Együtt lobogtatni a nemzetiszín zászlót és pénztárcát. Megérkezni kocsiján a Nagy-Magyarország matricával, és megnyugtatni szektája leendő tagjait is: az állam majd megoldja minden gondotokat, lesz minden, még Széchenyi terv is újra.

Bár azt tán jobb lesz átnevezni, a végén még emlegetni kezdi valaki, hogy Széchenyi nem a Tudományos Akadémia pályáztatás nélküli fölépíttetéséből szedte ki egyéves jövedelmét, hanem birtokai egyéves jövedelmét ajánlotta föl a Tudományos Akadémia megépítésére – arról viszont nem érkezett hír, hogy Orbán tokaji szőlőjének és felcsúti földjeinek egy évi jövedelmét ajánlotta volna föl bármi közcélra.

A szélsőjobbra tehát közben furtonfurt ki kell kacsintania – vagy legalább huncutul és némelyeknek még ismerős módon csippentenie a szemével. Mint 2005. nyarán Tuszánfűrdőn:

– A XX. században megjelenő magyar baloldal merőben új álláspontot alakított ki a nemzeti kérdésekkel kapcsolatban. Amikor a történelemtől erre időnként lehetőséget kapott, rárontott saját nemzetére. Nem egyszerűen – ahogy Széchenyi fogalmazott – elfajult vagy hűtlenné vált, hanem rárontott. Így tettek 1919-ben Kun Béláék, így Rákosiék és azok is, akik 1956-ban az oroszok oldalára álltak. S bár nem ilyen harcias eszközökkel, ám december ötödike is tulajdonképpen egy kormányzati rárontás volt saját nemzetünkre.

Mindezek ellenére a baloldalra s ezen belül is egy nemzeti baloldalra szüksége van Magyarországnak. Sokan a végletekig szkeptikusak, mondván, hogy különböző, hát genetikainak talán túlzás lenne mondani, inkább fogalmazzunk, történeti meghatározottság miatt ennek az esélyei csekélyek.

Kinézem olvasóimból: ezt a szöveget nem is fontos értelmezni, annyira egyértelmű mindkét tétele. A történelem-hamisítás is arról, hogy a baloldal mindig rá szokott rontani nemzetére, és a nyíltszíni zsidózás is, a genetikailag meghatározott Kun Béla és Rákosi említésével, a keresztény származású Kádár vagy más elhallgatásával. Egyet azonban érdemes hozzátenni azok számára, akik csak olvasták ezt a szégyenteljes szöveget, de nem látták a tuszánfűrdői videó-felvételt. Azon egyértelművé válik: a metakommunikáció igenis azt az értelmezést igazolja, hogy Orbán zsidózik. Kimosolyog, oldalra fordulva ironikus vigyorral rábólint e félmondatára.

És most sem volt ereje utólag nyilvánosan azt mondani: pardon, hülyeséget mondtam, elnézést kérek. Mosolyogva beült Friderikusz vallatószékebe – és önelégülten vigyorogva úgy játszotta el a méltatlanul megtámadott, pedig igazat mondó okostónit, hogy lényegében megerősítette mindkét tételét, miközben látszólag elszakadt az általa mondottaktól. Kínos magyarzkodása, miszerint valóban szükséges lett volna a szóhasználat gondosabb megválasztása – azt jelentette, hogy fenntartja mondanivalója lényegét.

Amikor pedig Friderikusz azt firtatta volna, hogy vajon miként vélekedik Kövér László zentai nyilatkozatáról – amikor is Kövér előadta, hogy a kettős állampolgárságról szóló népszavazás úgy kellett nekik, mint púp a hátukra – Orbán már meg se próbált értelmes választ adni. Hablatyolt, mellébeszél.

Ám szűk belső körben valószínűleg bevallotta, hogy bizony elszólta magát, kicsúszott a száján, amit csak gondolni szabad, kimondani nem. A Fidesz honlapján ugyanis pillanatok alatt lecserélték az eredeti szöveget, az egyértelmű zsidózást kihúzták belőle, és visszahelyezték a meghamisítottat: *Mindezek ellenére a baloldalra s ezen belül is egy nemzeti baloldalra szüksége van Magyarországnak. Sokan a végletekig szkeptikusak, mondván, a történeti meghatározottság miatt ennek csekélyek az esélyei. Én azonban optimistább vagyok.*²³

Mi több, hogy újra bebizonyítsa, ő azért bizony igazi nagy harcos, ha már egy fronton visszakozott, ellentételezéseként új frontot nyitott (persze főként maga ellen). Előadta, hogy a liberalizmus bizony lejárt lemez, amely rég *beteljesítette történelmi küldetését*. S legott kifejtette, szerinte mi volt a liberalizmus történelmi küldetése:

– Ezt úgy összegezzük szerintem, hogy a liberalizmus vitathatóvá akar tenni minden tekintélyt. Voltak, akik le is akarták rombolni ezeket a tekintélyeket, de a jobbféle liberálisok, azok beérték azzal, hogy vitathatóvá tegyék, mondjuk a szülői tekintélyt, az iskolai tekintélyt, a nemzeti tekintélyt, a királyi tekintélyt, az egyházi tekintélyt...

Ezzel tett tanúságot Orbán arról, hogy egyetlen „izmusa” tényleg az utilitarizmus, a kizárólagos politikai haszonelvűség lett, ebbe pedig a történelmi tudatlanság is belefér. Hiszen, aki ennyit értett meg a francia, brit és amerikai liberálisok, Kossuth, Eötvös, Jászi és Bibó szabadságeszméből – az jobban teszi, ha politizálás helyett lassan nekifogna tanulni, olvasni, művelt és normális emberekkel beszélgetni, képezni magát. Sose késő.

Azt elmulasztotta közölni, hogy az ő képzete szerinti liberalizmusnak, a minden tekintélyt lerombolóknak mikor járt le az ideje. Persze nyilvánvaló a válasz: amikor I. Orbán Viktor hatalomra került. Addig ugyanis még volt létalapja a kétkedésnek, a kritikának, ám akkor (bizonyára történelmileg) nyilván értelmét veszítette minden aggály, kétkedés és vita.

Hogy a baloldali populizmus és a radikális jobboldaliság házasítása sikerült-e, az teljesen mindegy. Orbán biztosan azt mondja: jól sikerült. Elvégre ő képtelen tévedni. Nem is szokott. Bizonyára elhiszi magának és udvaroncainak, hogy lenyűgöző, transzba ejtő szónoki képességei „úgyis” hozzák azt a kétmillió szavazót, ha a fene fenét eszik is. Kicsit ugyan még gyakorolnia kell a kádári mozdulatot: meg-megemeli egyszerre jobb- s bal vállát, mintha csak zakóját illesztené a helyére, kikacsint oldalra, és középerősen előadja az ismert dakota szólásmondást: – A krumplileves legyen krumplileves! – Rögtön utána csak annyit kell Orbán-hangon mondani, hogy a haza mi vagyunk, egy a zászlónk, lobogtassuk!

Egyébként talán rájött, hogy a legokosabb, ha lényegében nem mond semmit, abba lehet a legkevésbé belekötni; ám a voltaképp üres semmitmondásait hatalmas, érzelemdús, hazafias, kackiás csomagolásban adja elő. Csakhogy néha kiesik szerepéből, és akkor azonnal megsért mindenkit, akit ér.

A '90-es első szabad választás óta több mint egymillió szavazó meghalt, helyükbe majdnem ugyanannyi új választó lépett. Ők másminyenek. Fiatalok, képi világon fölntettek, anyagiásabbak, racionálisabbak. Orbán tehát ezekre is gondolva, valamint amúgy is mélységesen lenézve a publikum egészét, arra jutott: nem is különösebben fontos, hogy mit mond.

Kimódolta magának: jó cégérnek nem kell bor.

Neki már az is elég, ha a „Merjünk magyarok lenni!” típusú dumáit veszi elő, azokkal aratja a legnagyobb sikert. „Merjünk nagyok lenni!” Aminek 2005 elején az újabb változata:

– Azt tapasztaltuk, hogy nem nőttünk, hanem kisebbek lettünk. Sőt... nem egyszerűen csak kisebbek lettünk, töpörödtünk, hanem szándékosan húztuk össze magunkat, mert tavaly arra tanítottak bennünket, hogy merjünk kicsik lenni!

Önteltségében Orbán Viktor rég leszokott arról, hogy belegondoljon, mit mond. Máskülönben talán eszébe jutott volna a helyes válasz: Merjünk akkorák lenni, amekkorák vagyunk!

Mint ahogy nem törődik azzal sem, ha éppen történelmi sületlenségekkel kell operálnia. A „Szent Korona” dolgában például – a „Szent Korona-tan mint a magyar jogrend alapja, nemzeti létünk elméleti bázisa jogaiba történő visszahelyezését” sürgető – Torgyán József és G. Nagyné Maczó Ágnes legjobb magyar tanítványának bizonyult. Nemcsak bevitette a

koronát a parlamentbe, de miniszterelnökként ő maga kezdeményezte azt a törvény-javaslatot, amely az alkotmányt szimbolikusan átszámozta volna 2000. évi I. törvénnyé, valamint praebulumába beemelte volna a Szent Korona méltatását.

Miközben a Szent Korona-tan a mai világban valójában főként arra alkalmas, hogy ismét fölszítsa a vad indulatokat, éles megosztottságot eredményezzen. Hiszen részben azt tanítja, hogy a magyar „nemzettestnek” elszakíthatatlan része Erdély, Horvátország, Dalmácia, Szlavónia – a Szent Korona országai. Valamint azt, hogy a Szent Korona az ország „teste”, tagjai pedig a főrendek, főpapok, bárók, nemesek és az uralkodók – tehát ebből a hatalomból értelemszerűen ki voltak-lennének rekesztve a jobbagyság és a nem magyar, tehát német, zsidó, román, cigány stb. polgárság.

S a színvonal mit sem javult azóta. 2005. októberében, a nagy konzultációk összegzésekképp a Felvonulás téren tartott beszédben megint olyanokat mondott a dakotafőnök, hogy a fülünk kettéállt.

– Azt hittük, hogy a rendszerváltoztatás önmagában gyógyír lesz a bajainkra. De nem így lett. Így utólag visszatekintve mintha a magyarok azt képzelték volna a rendszerváltoztatásról, hogy olyasmi lehet, mint egy nyugati Coca-Cola-automata. Fölül bedobjuk a szabadságzetont, alul meg kijön a dobozott jólét.

Nos, tisztázzuk, Arany Jánossal szólva: hitte a fene! Orbán már megint azt a technikát alkalmazta, hogy veszi hallgatói közül a leghülyébbeket, és azokhoz igazítja mondandóját. Hát ki volt az az ökör, aki a rendszerváltozástól nem azt remélte, ami attól valóban elvárható volt: a demokráciát, a többpárti parlamentarizmust és a piacgazdaságot? Aztán ezt a technikát beszéde későbbi részében még fokozta is annak fejtegetésekor, milyen nagyon csalódtunk abban, amiben nem is hittünk:

– Először csak oldalba taszítottuk azt a bizonyos kólaautomatát, aztán ütögetni kezdtük, aztán jó magyar szokás szerint rugdostuk is.

Tessék mondani: azt honnan szedi a szónok, hogy az a jó magyar szokás, ha az ember, amint csalódik valamiben, tüstént rugdosódní kezd? Ez legfeljebb a jó huligán-szokás. Én például számtalanszor találkoztam már nem működő automatákkal – igaz, kólát nem iszom, mert szerintem rém egészségtelen, tehát nem lenne fontos szószéken reklámozni –, de amilyen magyartalan, gyökértelen, idegenszívű globalista vagyok, én bizony még egyet se rugdaltam. Annál is kevésbé, hogy normális ember tudja, attól legfeljebb az ő lába fog fájni, az automatáé nem, valamint ha eddig nem működött az a masinéria, a rugdosástól csak még kevésbé fog.

Ám a mi Viktorunk hosszan ecsetelte, mily nagyon csalódtunk a rendszerváltásban.

– Olyan volt ez a helyzet, mint amikor az ember a régi, lassan már düledező lakásából egy új otthonba költözik. Azzal a reménnyel költözünk mindig ilyenkor, hogy ott minden jobb lesz. Aztán kiderül, hogy csak azért, mert egy új lakásba költöztünk, ez nem oldja meg a munkahelyi problémáinkat, a betegségeket, a családi gondokat, és az ember egyszer csak azon kapja magát, hogy mégsem felhőtlenül boldog az új lakásában.

Na, erről van szó! Ha valaki egy lakáscserétől várja, hogy az megoldja a munkahelyi problémáit, kigyógyítja a betegségeiből, megszünteti családi gondjait – az, lássuk be: síkhülye. Gyógykezelní kell, nem nagygyűlésre hívní, mert utóbbítól tovább súlyosbodhat az állapota. Amelyet jól jellemez, amit sámánja mesélt róla, hogy volt neki valami gyerekjátéka – amikor az Orbán-kormány játszott vele –, ami azonban, mivel nem fogta elég erősen, elgurult a szoba egy ismeretlen sarkába, és emiatt azóta nem találja. Viszont Viktora azt ígérte neki: jövőre (ha a választások úgy sikerednek), majd újra a helyükre kerülnek a dolgok.

No, kérem szépen, aki nem tudja számba venni a szoba sarkait, ettől valamelyik ismeretlen marad számára, így aztán nem képes megkeresni a játékát – annak az ápolását tényleg föl kéne gyorsítani. Azzal pedig ha szabad kérnem, ne tessék engem ijesztgetni, hogy ha megint Orbán Viktornak hívják a miniszterelnököt, akkor helyükre kerülnek a dolgok! Tessék csak az én dolgaimat békén hagyni, majd én eldöntöm, minek hol a helye, valamint azt is, hogy rendetlenségben óhajtok-e élni, vagy én magam szépen rendet rakok. Ha pedig ezt úgy közli velem a rétor, hogy majd újra a helyükre kerülnek a dolgok, akkor bizony csak az vetődik föl bennem, hogy újra lesz Millenáris meg Happy End féle tarolás, újra nem kellene parlamenti vizsgáló bizottságok, újra állandó harc vár ránk.

Valamint hiába tettem tüvé az összes statisztikai elemzést, nem találtam nyomát annak, hogy 1998 és 2002 között csökkent volna mondjuk, a betöréses rablások, az orvosi műhibák, a csalások, a közúti balesetek és a bukott diákok száma attól, hogy a miniszterelnököt Orbán Viktornak hívták.

Aztán Orbán röviden összefoglalta: ebben az országban mindenki szenved. Az állítás háttéréül mindössze a „nemzeti konzultáció” szolgált, tehát azzal nem kellett fárasztania magát, hogy ezt a meglepően zilált elmeállapotú bejelentést bizonyítsa is. Viszont felsorolta, szerinte momentán kik szenvednek ebben az országban: akik tisztességesen és becsületesen dolgoznak, a jobboldal, a baloldal, a fiatalok, a határon túli magyarok, a „belmagyarok”, az adófizetők, a mostani kormány, no meg maga jelenlegi miniszterelnök. Meg mi mind.

– Mintha egyre többen hinnénk azt, hogy szenvedni kötelező.

Hiszi a fene. Sőt, ebben az országban több millió ember – miközben persze megvan a maga gondja, baja, noha Orbán négy éve nélkül talán kevesebb lenne – elvan, és boldogulni óhajt, nem pedig szenvedni. Kéretik őket pusztán választási megfontolásból nem hergelni, nem bebeszélni nekik sem ezt, sem azt. Pláne nem úgy, ahogy ő zárta a beszédét:

– Szinte bizonyos, hogy a tegnap harcolni fog, és újabb lakatokat szerel majd a holnap ajtajára. Sebaj, kedves barátaim, ha nem nyílik, törjük rá, ez a dolgunk!

A szövegösszefüggés azt sugalmazza, hogy a volt miniszterelnöknek a tegnap a jelenlegi kormány, a baloldal, a holnap meg persze Orbán, az ajtó pedig 2006 májusában a választás.

No, ha Orbán úr odaér ahhoz a bizonyos ajtóhoz, és azon történetesen lakatot talál – jobb, ha nem rugdossa azt az ajtót (nem kólaatomata az!), és főleg nem töri rá senkire! Szépen, illetlenül kopogtasson be – az a jó magyar polgári szokás, nem a rugdosás! –, várakozzon türelmesen! Majd a tulaj – a sokmillió választópolgár – eldönti, kinek veszi le a lakatot, kit enged be az ajtón. Annyit azért segíték: általában nem azt, aki rugdos, valamint köszönés és kopogás előtt rátöri az ajtót. Arra inkább rendőrt hív.

S végezetül még hadd szedjek csokorba néhány idézetet pár konkrét kérdésre, Király Gábor alapján.²⁴

– Miért állt rá a Fidesz a nemzeti érzésekre apelláló hangvételre, az érzelmi politizálásra?

– Ha megértjük végre, hogy a nemzet újjászületése politikai létfenntartási akaratának visszanyerésétől függ, akkor világos az, hogy nem elég, ha azokat az elemeket nyerjük meg mozgalmunk számára, akik már maguk is hazafias érzelműek, hanem a tudatosan nemzetellenes tömeget is nemzeti érzelművé kell tennünk.

– Miért próbálkozott a Fidesz néhány szociális programmal?

– Nem szabad visszariadnunk a legmesszebbmenő szociális áldozattól sem, ha meg akarjuk nyerni a nagy tömeget hazánk újjászületésének eszméje számára. Bármily messzemenő gazdasági engedményeket is adunk a munkavállalóknak, ezek semmiképpen sem hasonlíthatók az egész nemzetnek ahhoz a nyereségéhez, amelyet a nép széles rétegeinek hazánk

számára való megnyerése jelent. Csakis a szociális életszínvonal emelésével lehetséges a tömegek hazafias nevelése, csak így teremthetők meg azok az előfeltételek, amelyek az egyes embert arra képesítik, hogy kivegye részét a nemzet kulturális javaiból.

A további idézetek nem nagygyűlésen, vagy hasonló nyílt fórumon, hanem zárt körben, vezetők közötti belső megbeszéléseken hangzottak el.

– Miért kellett meghirdetni a liberalizmus végét?

– A nép lelkét csak akkor sikerül megnyernünk, ha saját célunkért folyó pozitív küzdelmünkön kívül egyúttal tönkretesszük céljaink ellenségeit is. A nép az ellenfél könyörtelen megtámadásában a küzdelem jogos voltának bizonyítékát, míg az ellenféllel való megalkuvásban a bizonytalanság jelét látja. A nagy tömeg csak alkotó része a természetnek, és nem képes megérteni azt, ha olyan emberek fognak kezét egymással, akiknek nézetei merőben ellentétesek.

– Miért kellett a parlamentet lealacsonyítani, pszeudo-szervezeteket létrehozni, s mindent az elnök egyszemélyi kontrollja alá helyezni?

– Az új mozgalom – lényegéből és belső szervezetéből kifolyólag – ellensége a parlamentnek. Elveti tehát a vezért mások véleményének végrehajtóvá lealacsonyító többségi döntés jogának elvét általában éppen úgy, mint saját belső szervezetében. A mozgalom az egész vonalon a vezér feltétlen tekintélyének elvét követi, amely ennél fogva nagyobb felelősséggel is jár. Ennek az elvnek gyakorlati következménye a mozgalomra nézve a következő. A szervezet helyi csoportjának elnökét a közvetlenül felette álló vezér nevezi ki, és ő a csoport felelős vezetője. Minden bizottság az ő véleményező szerve, alárendeltje, nem pedig megfordítva... A vezető mindig kinevezés útján nyeri megbízatását, csak az egész párt vezérét választja az egyesülési jogszabályokra tekintettel a közgyűlés. Ő azután kizárólagos, felelős irányítója az egész mozgalomnak.

Nos, hadd kérdezzem olvasómat ezekről az idézetekről: emlékszik-e mindre? Meg tudja-e mondani, mikor, hol hangzottak el? És főként: kinek a szájából?

Ugyanis e válaszok nem Orbán Viktortól valók. Adolf Hitler írta mindet, a Mein Kampf-ban.

A BUKOTT POLITIKUS – A VÉNEK TANÁCSÁTÓL A FALUPARLAMENTIG

Orbán Viktor személyiségének van egy korábban rejtve maradt eleme: hamar ráun mindenre – kivéve a hatalmat. Imád új teendőkkkel, ügyekkel, jelenségekkel babrálni, határtalanul élvezni, ha meglepő (és mulatságos) újdonságokkal rukkolhat ki, ha olyat mondhat, ami (mintha) senki másnak nem jutott volna eszébe. Ám módfelett gyorsan elunja újabb és újabb játékszereit – és mint minden durcás kisgyerek, azonnal el is hajítja azt, amiből elege lett. És – ismerjük el – azonmód maga talál ki újakat. A Fidesz alakváltozásainak jelentős része – a társaskörből az elitklubig, a mozgalmár-népfronttól az avantgárdig – nem stratégiai (taktikai?) változatok sora, nem elméleti hipotézisek megtestesülése, hanem a vezéri elmejáték képződménye. Ami önmagában igazán nem rossz. Hasonlít a vonatostdi terepasztalához, az ólomkatonásdihoz. A baj ott kezdődik, ha az ország a terepasztal és a vasúti karambolokban igazi áldozatok véreznek el.

Az ilyen harcra termett, nyakra-főre csatázni vágyó embernek múlhatatlan szüksége van a szakadatlanul magas adrenalin-szintre, különben unatkozik. Ehhez állandó harci helyzet kell, meg újabb és újabb önmegvalósítási formák kiötlése. Hogy kipróbálhassa magát.

Fidesz balról, Fidesz jobbról, Vének Tanácsa, polgári körök, Demokrácia Központ, Hajrá Magyarország! mozgalom, Szövetség a Nemzetért, Professzorok Batthyányi Köre, faluparlament, Nemzeti Konzultációs Testület – megannyi új figura, s mind ugyanarra szolgál: elszórakoztatni a különben még tán elbóbiskoló vezért, egyszersmind folyton-folyvást bemutatni, mekkora nagy alakja ő a közéletnek. Ami egyébként igaz. A magyar társadalom is unatkozna nélküle.

S valamennyi kitalációjának ugyanaz is a sorsa: amint működik, a nagyvezír hátat fordít neki, s új játékszert keresgél. Baloldal, jobboldal – eloldal.

Egyetlen közös nevezője van összes ilyen – hamvába holt – ötletének: mind kívül áll a parlamenti demokrácia keretein. Rá is kérdezett erre Friderikusz Sándor, és Orbán azt hitte, frappánsan válaszol, mondván: – *A parlamentáris demokráciából vannak, akik a parlamentre, én a demokráciára helyezném a hangsúlyt.*

Vajon erre a feleletre hányast adna egy vérbeli történelemtanár?

A hatalmas garral létrehozott Szövetség a Nemzetért Polgári Kör például, írd és mondd, egy évig működött rendszeresen. Aztán néha-néha még összejött, majd teljesen kimúlt – persze anélkül, hogy ezt bárki kimondta volna. Amikor pedig ezt e kör tagja, Malgot István (aki korábban még úgy látta: *Orbán Viktornak azért nem kell jelet adnia a polgári köröknek, mert ő maga a jel; ő nem a Fidesz, ő a nemzet*) szavára tette a Szövetség című lapjában, *a cikk hatására, a Fidesz elnökére hivatkozva, kihúzták az anyagi hátteret a Szövetség mögül; a Szövetség megszűnt.*²⁵

Tökécski László persze azonnal Orbán segítségére sietett a „párttűt” Malgot Istvánnal szemben, elmagyarázva: – *Egy 35 fős testületet nehéz összehozni.* A Körnek egyébként – még a néhány kilépés előtt – 17 tagja volt.²⁶

Az elveszített választások után Orbán eltűnt. Nyilván legelőbb szembe kellett volna néznie a vereség okaival, köztük a saját felelősségével – ez elől elmenekült. A város tele volt a

pletykával: kezelik Ausztriában. Aztán előkerült, és elkezdte azzal, hogy úgymond, kivonul a rendszerből. Vagy tán megteremti a sajátját.

A döntés a maga – mondjuk: sajátos – gondolkodásmódján belül logikus volt: ha egyszer ő leválthatatlan, minden és mindenki fölött áll, akkor nem is veszíthet el semmilyen választást. Tehát ellenrendszert, a létező fölötti szisztémát kell kiépítenie magának. A bázisközösségek, a sejtek, no meg a szovjetek bőven szolgáltattak ehhez mintát. És a logikája is olyan volt, mint a „kettős hatalom” idején a szovjeteké: – *Nem érezzük magunkat ellenzékben. Elfogadom, hogy az alkotmányos szabályok szerint ellenzékben vagyunk, de nem vagyok hajlandó így is gondolkodni.* – Talán azzal a kis különbséggel, hogy Lenin éppúgy megkülönböztette ellenzéki helyzetét attól, amikor hatalmon volt – amiképpen különbséget tett önmaga és a tükörképe között.

A kampány – s még a vesztes is – a nárcizmusát szolgálta. A nárcizmusába menekült. Mintha csak arra jött volna rá, hogy nemcsak a győzelemben, az uralkodásban páratlan, de vesztésként is a nemzet ifjú atyja. Dr. Csaba királyfi.

Legelőször – még májusban, a Dísz téren – meghirdette a mindmáig értelmezhetetlen Demokrácia Központ létrehozását, valamint a polgári körök mozgalmát: – *Most egy új feladat áll előttünk. Arra kérem önöket, hogy a következő három hónapban hozzanak létre kis, néhány emberből álló csoportokat, baráti csapatokat, polgári köröket. Nem jogi formákra, hanem együttlétre, összefogásra, készenlétre van szükség... Tudnunk kell egymásról, hogy ha a sorsunk úgy hozza, hogy mozdulnunk kell, akkor egyszerre mozdulhassunk.*

Úgy megörült ennek az ötletnek, hogy a Fidesz következő, júniusi kongresszusát sikerült dögunalomba fullasztania, hogy a polgári körök másnapi, Margit-szigeti találkozója legyen a nagy esemény. Nem lett az. Pedig néhányan igazán mindent megtettek ennek érdekében. A szervezők békésen engedték a magyar és nemzetközi nyilas és antiszemita irodalom színejavát árusítani, mint ahogy nem pörölt senki az Árpád-sávós zászlók miatt sem; a Fidesz alapszervezetének tűnő Lelkiismeret '88 csoport bájos forradalmárai egyhetes éhségstrájkra buzdították mindazokat, akik a szavazatok újraszámolását kívánták.

És főként jött, ripacskodva, Kerényi Imre, a két Magyarország elmélet társszerzője. Engem ugyan megtisztelt: Spiró Györggyel, Eörsi Istvánnal és Kis Jánossal helyezett egy sorba, mint „a kunbélák Magyarországnak képviselőit”, amikor azonban a másik oldal ívét imígyen rajzolta föl: Szent István, Werbőczy, Dózsa, Szálasi, Orbán – akkor tanújelét adta aggasztó szellemi állapotának.

Orbán egyetlen érdemi mondanivalója ekkor (a polgári körök mellett) az előfizetés-gyűjtés volt Magyar Nemzetre, a Demokratára és a Heti Válaszra.

Képtelen volt belenyugodni választási vereségébe, a szokásostól eltérő kiutat keresett. Egyfelől rendben átadta a hatalmat, leköszönt, a parlamentben elmondta az illendő búcsúbeszédet, és sok sikert kívánt az új kormánynak. Igaz, rögvest megmutatta, valójában miként vélekedik erről: igen sokáig jószerivel be sem tette a lábát a parlamentbe, s azután is csak igen ritkán. Három és fél éven át nem szólalt meg a parlamentben, s tán jobban járt volna, ha arra a maradék fél évre már tartja is magát ehhez. Beszédeiben csupán érzékeltette, tetteiben viszont szemléltette: a parlament ettől kezdve mellékes színtér, nem ott történnek a fontos dolgok. De ha nem ott, akkor hol? Például az utcán. Ha nem a parlamentben, akkor természetesen nem a pártpolitikában, tehát a mozgalmakban. Tegyük tüstént hozzá: ebben volt némi következetesség. A T. Ház jelentéktelenítését aktív miniszterelnökként kezdte meg – emlékeznek, ugye? Hogy milyen értelmezést adott „hetente” szavunknak, hogyan kezelte az ellenzékét – ezt talán senki sem felejtette el.

Másfelől gőzerővel forgatta a kampánybéli fő fegyverét: a politikai hisztéria gerjesztését. Mint aki úgy gondolja, „használat előtt a nép felrázandó”. Bejelentette: szerepét a napi csatározásokon felülálló vezetőként képzelel el.

Bizonyára akad olvasóim között, aki erőltetettnek érzi célzásomat, de hát tekintsék valóban teljesen szubjektív „élménybeszámolóknak”: azt hiszem, mindenkinek feletti szerepre vágyik, mert ahhoz mindenkinek fölé helyező (ha akarják: földöntúli), hódoló érzelmek illenek. Majdhogynem azt írom: istenítő imádat. Ha Orbán netán még többpártrendszerben gondolkodik, akkor hát olyanban, amelyben valamennyi párt elnökét Orbán Viktornak hívják.

Kifordította Nagy Imre szavait: kormányom már nincs a helyén, de csapataim harcban állnak. Tovább kacérkodott a radikális szélsőjobbal. Választási csalás emlegetésével – mert ugye, csak az a választás érvényes, amelyben ő győz – lebegtette, hogy elfogadják-e a bejelentett végeredményt vagy sem. Előbb csak így-úgy érzékeltetett esélyként sejteni engedte, hogy esetleg nem is adják át a kormányrudat, majd kijelentette: ugyan átadták, de csak félig-meddig, azért a tényleges hatalom jó része náluk maradt. Állandóan ismételte, hogy hiába nyert a baloldal, ők, az erősek, ezt sem engedik, meg azt sem, mert velük van az erő. Valamint a polgári körökkel fölkészítette az egyetlen szavára mozdulni kész tömeget – ez mind-mind a hisztériát erősítette.

És ennek meg is lett az eredménye. Július 4-én tüntetők megbénították egész Budapestet, azzal, hogy leblokkolták a forgalmat az Erzsébet-hídon, a parlamenti választáson leadott szavazatok újraszámlálását követelve. Az a néhány félnótás, aki az akciót végrehajtotta (valamint azok egyáltalán nem bolond uszítói), tán nem is sejtette, hogy ez valójában Orbán erőpróbája. A Dísz téren Orbán csak szóban fenyegetőzött: nálunk az erő, mi vagyunk, akik nélkül semmi nem történhet. Az Erzsébet-hídon hú csatlósai, Budaházy György és kommandósai ezt tetté változtatták. Megmutatták: tényleg így van. Kicsivel korábban Bayer Zsolt azt harsogta: – Egy hét múlva, vasárnap Magyarország nem fogja engedni azt, hogy a vízfejtő Budapest, ezen belül Pest lumpenprolijai döntsék el, mi történjék ezzel az országgal! – És megpróbálták nem engedni.

A rendőrség vezetőiben és a politikusokban volt annyi önuralom, hogy ne azt tegyék, amit ebben a helyzetben a hatalmon lévő Orbán tett volna: hogy két-három trélerrel behajigálják a Dunába azt a pár autót, amely elállta a forgalom útját.

Augusztus végére a politikai tobzódás odáig jutott, hogy a mintegy száműzetésből előkerült Orbán a Szabadság téri tüntetésen azt követelte: osszák meg az MTV két csatornáját jobb- és baloldali adóra. És egy „velünk” szócskával befogadta, saját mártírjaivá léptette elő az Erzsébet-hídi politikai operett utcai harcosait: – *A velünk vitázók ne a gumibot nyelvén fogalmazzák meg ellenvéleményüket, ne betört, véres fejekkel tegyenek pontot a párbeszéd végére!*

Csakhogy körvonalazódott: ezek az ultrák keményebbek Orbánnál. A Szabadság tér nem is oly hatalmas, így a Pannon Rádióinak szégyenszemre otthont adó református Hazatérés Temploma előtt alakizó radikálisok összeértek a polgári körökkel – fizikailag és eszmeileg egyaránt.

Kerényi Imre autodafés ötletéből – miszerint mindenki hozzon magával balliberális lapokat, hogy ülepét majd azokra helyezve üldögélhessen – mi más lett volna, mint festőien égő máglya. Amelyen melleleg a Magyar Nemzet és a Demokrata példányai is égtek, s könyvégetés csak azért nem lett belőle, mert könyv teremtett léleknél sem volt... Viszont gyönyörűen skandálták Csurka és Franka nevét.

Orbán valószínűleg ekkor megérezte: erre nem vezet út, vagy ha igen, az nem visz sehová. Vagy csak ezt is elunta?

Mozgalmat teremteni remek játék, hiszen a vezér pusztá látványától elaléló, csápoló tömeg – Viktor! Viktor! – újra meg újra visszaigazolja nagyszerűségét; csak hát kiderült: az

adrenalin-szint karbantartásán túl semmi értelme. Aki élvezi kultuszát, elveszti minden valóságérzetét.

Közelgett az őszi önkormányzati választás, amit a '94-es balsikert is alulmúló bukással abszolválta a Fidesz és Orbán. Politikai rendezvények sorával kompenzálta, és hangulatukból sejthető volt, hogy ezekkel megint kilavírozza magát a szélsőjobbra, ahol egyszer már veszített.

A polgári körök és a Fidesz közben mindinkább utálták egymást, s egymásban a lehetséges, komoly vetélytársat. Vidéken néhol nyíltan kiásták a csatabárdot, a polgári körösök kezdték elorozni a Fidesz elől az önkormányzati képviselőjelölti helyeket. A Fideszben nem tudtak mit kezdeni a polgári körökkel, a polgári körökben a Fidesszel.

Akkor nekiugrott legújabb ötletének: pártuniót! Egy a tábor, egy a zászló! Lesz majd *Magyar Polgári MDF, Magyar Polgári Kisgazdapárt, Magyar Polgári Kereszténydemokrata Szövetség, Magyar Polgári Lungo Drom* – meg még tucatnyi magyar polgári akármí, és mindnek Orbán Viktor a vezére. A polgári köröket meg majd besöpri tömegbázisnak a pártunió alá – gondolta politikai kruprieként a már kissé kapkodó vezér.

De elügyetlenkedte. Az MDF nyomában és határozottan kikérte magának az ötletet. A MIÉP törzsközönségének jó része ugyan beáramlott a polgári körökbe, de Csurka nem volt hajlandó földadni önállóságát, parlamenti jelenlét híján sem.

Tehát csak a korábban már-már odahagyott párt, a Fidesz felé fordulhatott. Mi egyébhez foghatott, ha se a pártunió, se a polgári körök négyesítésére „nem megy”? És nekifogott a Fidesz átalakításának.

Pontosabban előbb a saját alakjának. Ugyanis nagyon meghízott. Nem csoda: ellógta az edzéseket a Felcsútnál, a munkahelyére, a parlamentbe nem járt be, jó étvággal evett, tokát eresztett, – Profilból Pozsgay! – motyogták a háta mögött. 2003 húsvétja előtt kemény fogyókúrába kezdett, nem akármilyenbe: pont negyven napos böjtbe. Cékla lé, répa lé... S negyven nap! Nem harminc, nem ötven: 40. Nem sok reformátusra jellemző.

A *kondi* rendben, következzen a párt. Vissza minden erőt az immár (majd) Polgári Szövetségnek is nevezendő pártba! Legyen új név, új szimbólum-rendszer, új irányítási rendszer! Föltalálta a kettős tagságot – mellesleg minden eredmény nélkül. Kiötlötte a tagozatokat, a Hazafias Népfront bizottságok utódjait – mulattak is sokan a munkás-, nő- és hasonló tagozatokon.

Viszont létrehozta a tökéletesen centralizált, kizárólag a kegyencelvre épülő pártirányítási rendszert. Amelyhez képest a bolsevik pártok egykori demokratikus centralizmusa maga az összevisszaság, a demokrácia túlbujánzása volt. A két alelnököt, a választmány elnökét, a frakció vezetőjét ő jelöli, a tagozatvezetőket ő kéri föl, valamint minden további „választott tisztségviselő” kiszemelése is Orbán privilégiuma. A két alelnök: Pokorni Zoltán és a „függetlensége feladását” vállaló Schmitt Pál. Az ügyvezető elnökségnek – vesztés csapaton ne változtass! – rajtuk kívül még Kövér, Áder és Szájer a tagjai – hát, itt valóban rend lesz.

S ez a rend persze fegyellemmel jár. Hont András, a Fidesz VIII. kerületi képviselőjét, valamint fővárosi frakciója delegáltját a kulturális bizottságban, úgy rúgták ki két nap alatt, mint a huzat, amikor Orbánról Arisztotelész jutott eszébe, *aki szerint, míg a királyságot hűséges emberek őrzik, addig a türannosz elsősorban barátai iránt bizalmatlan, és a hitványakat, a hízelgőket kedveli. Nem érdekelnek a konkrét személyek, sokkal inkább a mechanizmus izgat. Ha teljesen kikapcsoljuk a demokráciát, és helyette mindent egy központból akarunk eldönteni, akkor szükségszerűen a befolyással üzérkedők jutnak szerephez.*²⁷

Ebben az ultrademokratikus rendben országgyűlési képviselő-jelöltekre maguk a választókerületi tanácsok tehetnek javaslatot – s ezt a pártelnök vagy elfogadja, vagy nem. Ha kétszer egymás után nem, akkor az elnök maga nevezi meg a jelöltet. Mármint a helyi jelöltet,

más szóval a helyiek jelöltjét. A gyakorlatban aztán ez úgy zajlott, hogy Orbán csak azokkal az úgynevezett választókerületi elnökökkel – magyarán képviselő-jelöltekkel – ült le beszélgetni, akiket már jóváhagyott. Akiket nem, azoknak az elnök helyett a szolnoki ügyletekben jogerősen bűnösnek ítélt Várhegyi Attila jutott, hogy a kiesőknek ilyen-olyan, főként a kormányra kerülés esetén miniszteriális posztot ígérjessen – nehogy valamelyiküknek lázadni legyen kedve. A biztonság kedvéért azonban senkinek nem adták írásba jelöltségét – hadd érezze magát mindenki kellő bizonytalanságban, hadd legyen még kiszolgáltatottabb Orbánnak. Viszont a fejük fölé elnöki megbízottakat, valójában komisszárokat helyeztek.

A Fidesz XVII. kongresszusa – az egykorvult MSZMP-nek csak XIV-ig sikerült volna eljutnia, ha az utolsót nem keresztelik át Kongresszus '89-re – nem is tagadta meg bolsevik gyökereit. Legjelesebb felszólalója Szűrös Mátyás volt, aki az MSZMP KB-titkári széktől, a moszkvai nagyköveti poszttól az MSZP-n, majd az Új Baloldal nevű párton át jutott el a „történelmi” Szociáldemokrata Párt elnöki stallumig – hogy végül a Fidesznél landoljon. Akárcsak Mikola: Hazafias Népfront, Kereszténydemokrata Néppárt, Kisgazdapárt – Fidesz. Szép. Ellensúlynak meg ott volt a Fideszbe éppen belépett, szakmailag közismerten szentéletű Bencsik András, aki a Népszabadság pártrovatától az MDF-en és a KDNP-képviselőjelöltségen át jutott el a Fidesz-tagkönyv megszerzéséig.

Valójában ki ez a Szűrös, aki a 2002-es választáson Berettyóújfalun – még az Új Baloldal nevű közneveltség színeiben a majd 27 ezer érvényes szavazatból mindösszesen 361 voksot (1,3 százalékot) kapott? Elnézést, hogy magamat idézem, de hadd iktassak ide egy rövid részletet legutóbbi könyvemből.

Mindmáig a megérteni kevésbé, de vagdalkozni annál inkább akarók azt vágják fő vádként az egykori III/III fejéhez: még '89. október 23-a, a Köztársaság kikiáltása után is tovább folytatták a lehallgatásokat, megfigyeléseket. S ennek bizonyítékeként lobogtatják a napi operatív jelentéseket novemberből, decemberből, még '90. január elejéről is, egészen a Duna-gate kitöréséig. Így igaz, ha október 23-a óta nem is pártokat, de személyeket ugyanúgy megfigyeltek, lehallgattak, a hálózati ügynökök jelentéseit befogadták és összesítették, a pártokra vonatkozó információkat is ugyanúgy fölterjesztették.

Valamennyi csoportfőnökség megírta napi jelentését a főcsoportfőnökségnek, az összegezte, és továbbküldte a BM-nek, ott állt össze az állami-politikai vezetés számára a BM Napi Operatív Jelentés nevű elegy, állambiztonsági, rendőri és államigazgatási részekkel.

Azonban vessünk csak pillantást valamelyik ilyen napi operatív jelentés úgynevezett elosztójára is, arra, kik kapták meg azt: Németh Miklós, Pozsgay Imre, Szűrös Mátyás, Nyers Rezső, Fejti György. S akkor kérdezzük végig az egykori operatív tiszteket: szólt-e a felsorolt nagyfőnökök valamelyike is egyetlenegyszer a III/III-asoknak: – Az anyátok úristenit, miket irdogáltok ti? Hiszen ezek titkos eszközökkel szerzett információk, mit képzeltetek, hogy szabad ilyet tenni? – Nem szólt egyikük sem. Ők voltak a politikusok, az igazi nagy fehér főnökök, a III/III, az egész III, a BM felettesei, jogszabály-alkotási és utasítás-adási jogokkal! Valamint államelnöki, miniszterelnöki, pártelnöki, államminiszteri puvoárral!

Vagy volt-e legalább olyan, aki ugyan nem rendezett rumlit, de azt mondta: – Én látni se akarom ezeket a jelentéseket! – Nem volt. Inkább az történt, hogy az ideiglenes köztársasági elnök, Szűrös Mátyás, amikor egyetlen alkalommal nem kapta meg a napi jelentést, azonnal telefonon reklamált, és követelte információs fejadagját.²⁸

Az e fölötti undort csak olymódon küzdhatték le a Fidesz kongresszusi küldöttei, ha úgy tettek, mintha komolyan vennék vezérük megtérését a valláshoz. Ez ellen senkinek sem lehet kifogása, annak sem, aki emlékszik a csuhások emlegetésére, meg annak sem, aki elámul a (református) pártelnök viszonylagos katolizálásán. Azt, hogy a falvédőről frissen lejött Fidesz

a „hit, remény, szeretet” vallási közösségeként működik, amely már nem is gyűlöl senkit, már nem is vallja, hogy aki nincs velünk, az mind ellenünk van, hogy a lakótelepeken nem is bunkó panelprolik élnek, hanem jóra való, kedves emberek, akiknek *a mi szövetségünk magasabb nyugdíjat, alacsonyabb gázszámlát, munkalehetőséget, magasabb fizetést és olcsóbb iskolát jelent.* Meg esetleg a búrta, a búrta, a búrkalappal, valamint toronyórát láncsal.

A teljhatalommal fölruházott elnök üdvtörténeti megközelítésben tárgyalta a politikát is, amelyben a hatalom szeretetének már nem is választási kudarc a kockázata, hanem az örök kárhozat.

Rávilágított arra az (egyenest a Vatikánból érkezett) sugallatára is, hogy az igazi ellenség a liberalizmus, amely tudniillik mindent lerombol, valamint hogy a világnézetileg semleges állam mára fából vaskarikává lett, hiszen a nemzetek fölötti globalizációval már egyetlen eszme képes szembeszállni: a keresztény szeretet.

Szövetségünk erkölcsi alapját az esendő emberi természetből fakadó felismerések és belátások adják... Valljuk, hogy létezik erkölcsi rend, amely az emberi akarat fölött áll. Valljuk, hogy az igazság megismerhető, és a közéleti cselekvés kiindulópontjává tehető. Valljuk, hogy az ember mindenekelőtt lélek, érzés, gondolat; az emberi élet nem merül ki a fogyasztásban, s a mégoly vonzó vágyak minél gyorsabb kielégítésében... Hát – ha eddig nem vették volna észre – ennek jegyében alakult meg a vezérelvre átszervezett Fidesz Magyar Polgári Szövetség. És le a kalappal a Kongresszusi Központ – vagy ahogy ők nevezték, ízelemben: a Gesztenyészert – több száz hallgatója előtt: mindezt kibírták kuncogás nélkül. Mint ahogy szó nélkül azt, hogy teremtett lélek sem foglalkozik azzal: miért és hogyan veszítettek el két választást. Semmiképp sem bármi olyasmivel, ami nem Viktor fejéből pattant ki. Mivel megértették mindannyian: a Fideszben az alkalmasság egyetlen fokmérője immáron a lojalitás az elnökhöz.

Ezután Orbán tovább játszott a közönségnek. Hol ennek, hol annak.

Az Európai Unió választások kampányában először szabadjára engedte csahosait – Lovas Istvánt, Bayer Zsoltot és a többi radikálist –, hadd agitáljanak akármilyen vadul az Unió ellen. Majd előlépett ökegyelmessége, a nagy vezér, és hosszan morfondírozott nyilvánosan a csatlakozás előnyeiről és hátrányairól. Csak hát számolnia kellett azzal, hogy még sokan emlékezhetnek gyönyörű mondatára: – Az Európai Unió kívül is van élet – és kibökte az egyedüli helyreigazítást, amelyet tényleges politikusként még ténykedni akaró ember, még ha nyögvenyelősen, kényszeredetten is, de vállalhatott: – *A belépés mellett szóló érvek valamivel többet nyomnak a latban.*

A csatlakozási szavazáson azonban nem jelent meg a parlamentben. Talán hitelesebb, ha úgy fogalmazok: tüntetően távol maradt. Mint ahogy egy évvel korábban a csatlakozási szerződés athéni aláírására nem a magyar küldöttséggel együtt utazott ki, hanem külön, a feleségével, mint valami privát turista. A magyar delegáció közös programjain sem vett részt. Sőt, bár Medgyessy előre bejelentette, hogy azt a tollat, amit az aláíráshoz készített egy iparművész, kocképartin szeretné odaajándékozni neki, aki a legtöbb tárgyalási fejezetet tárgyalta le az unióval – erre a rendezvényre sem ment el.

Alattvalói persze kénytelenek voltak igazodni hozzá: Medgyessy Péter egynapos strasbourg-i látogatása során egyetlen fideszes képviselő sem volt jelen.

Az iraki háború ügyében viszont vidáman vállalta a nyilvánvalóan sokkal népszerűbb, ám nemzetközi politikában vállalhatatlan háború-ellenes – „béke-párti” – álláspontot, mondván: – *a közvélemény jól érzi, hogy ilyen körülmények között nem tudjuk megadni a választ arra a kérdésre, hogy mit keresünk Irakban.*²⁹ Nyilván abban bízott, már senki sem emlékszik, mit mondott ugyanő két évvel korábban: – *ha egy ország bent van egy katonai szövetségben, akkor azt nyilvánvalóan tudnia kell, hogyha közös akciók jönnek létre, akkor abban (sic!) valamilyen mértékű szerepet kell vállalni.*³⁰

Még mindig csak azt fogva föl a két választási buktából, hogy a jobbszélén már nincs több megszerezhető voks – gőzerővel húzott be tehát középre, beleesett saját kádárizmusának csapdájába.

A Nemzeti Petíció nevű álcázás tényleg a Kádár-kor legszebb szlogenjeit vette elő. *Mindenkinek joga van az otthonteremtés lehetőségéhez. Mindenkinek joga van a biztonságos megélhetéshez. Mindenkinek joga van az egészséges élet lehetőségéhez. Mindenkinek közös érdeke, hogy a magyar élelmiszerek árai ne emelkedjenek. Mindenkinek közös érdeke, hogy a gáz- és energia-áremelés ne jelentsen elviselhetetlen terhet a családok számára.*

Bizony. És még milyen hosszan sorolhatnánk, mi mindenre van mindenkinek joga, mi minden közös érdeke mindenkinek. Van, aki a kétforintos lecsókolbászról, a 3,60-as kenyérről álmodozik, van, aki a hosszúcombú, nagymellű bombázó Fazekas Piri kegyeire áhítozik, hisz' az ácsingózás végül is általános és titkos jogunk.

És hogy ezt miért közli népével a Fidesz? Kiderül a szövegből: *Fogjunk össze, oldjuk meg együtt a legsúlyosabb problémáinkat, hogy május 1-je után Magyarországon biztonságosabb legyen mindannyiunk élete, megélhetése.* Bizony ám! Csak össze kell fogni, s egy-kettő megoldódik minden május elsejére. Délután fél négyre.

S hogy mindezt miképp oldaná meg az – ugye – ellenzékben lévő Fidesz? Hát úgy, hogy *Gyűjtsünk össze 1 millió aláírást azért, hogy hazánk biztonságos csatlakozása érdekében a kormány módosítsa a költségvetést! Az összegyűjtött aláírások számáról tájékoztatjuk a kormányt.*³¹ Na, így tényleg tuti. Ha a kormány megtudja tőlünk, hogy összegyűjtöttünk egymillió aláírást, rémületében vagy összepisili magát, vagy odamódosítja a költségvetést, hogy legyen kétforintos lecsókolbász, 3,60-as kenyér, és minden pasi kapjon heti egyszeri bérletet a hosszúcombú, nagymellű bombázó Fazekas Pirihez, sőt, aki kéri, ehhez a TB-től ingyen heti egy Viagrát is.

Ugyanilyen politikai bohóctréfát adott elő a Fidesz az EU magyar biztosa ügyében is, mondván: jó, jó, hogy az MSZP-nek van jelöltje, de mi előbb megkérdezzük „sokakat”, s „az emberek jelöltje” lesz a mi jelöltünk. Holott a biztosokat valamennyi tagországban természetesen a kormány nevezi ki és punktum. A huszonöt uniós állam közül egyedül Magyarországon próbálta egy ellenzéki párt azzal hülyíteni a népet, hogy netán ő is állítana jelöltet.

2004-ben aztán Orbán beleesett Thürmer Gyula és Patrubby Miklós csapdájába. Addig-addig építgette új – szerethetően középre húzó, lenyugodott, bölcsé érett, korán öregedő – imázsát, míg előkerültek az első látszatra mindenkinek kedves ötletek. Előbb a lelkesítő, de érthetetlen, ki nem munkált, nemzetközi jogilag sajnos egyáltalán nem világos kettős állampolgárság dolga. Amit az is megkavart, hogy egy unió-tag ország netán állampolgárságot adna egy nem unió-tag ország mintegy másfél millió állampolgárának, illetve mindazoknak, akik magyaroknak vallják magukat. Vagy a kórház-privatizáció ellenzése, amikor kormányzati tényezők azt állították, hogy a kórházi ingatlanokat nem adják el, de bizonyos szolgáltatásokat megpályáztatnának, szabott időre és feltételek között.

Mivel Orbán úgy vélte, hogy politikailag keresni lehet azon, ha a kettős állampolgárság mellett és a kórház-privatizáció ellen lép fel, a mentés-lajbis vagy harisnyás Patrubby informatikus mérnök és üzletember mellé állt. Akit korábban maga semmizett ki a Magyarok Világszövetsége székházából, s az állami támogatásból.

És halkan hálaimeit is rebegetett, hogy Patrubby nem rögtön a bevonulást követelte Aradra és Kolozsvarra, a sófőrtitkár-pártelnök Thürmer pedig nem a termőföldek, a kereskedelem és főleg a bányák államosítását tűzte zászlójára – azokat kicsivel bonyolultabb lett volna azonnal támogatni, pláne ha dolomit- és kőbányára is gondol az ember fia.

Viszont Viktor ismét elemében volt: lehetett (végre megint!) harcolni. Küzdött is derekasan, és – ahogy szokta – a háborúskodásban olyan messzire hajította a követ, hogy többé maga sem találta meg: – *Aki nemmel szavaz a kettős állampolgárságra, nem pusztán a becsületes magyarok klubjából iratkozik ki, de az egész rendszerváltás sikerét szabotálja el.*

Mondta az, akinek a kormánya 2001. augusztusában – saját státustörvényét védve – ezt írta beadványában a Velencei Bizottságnak, az Európa Tanács jogi albizottságának: *A törvény, csakúgy, mint a magyar jog egésze, elismeri a szomszédos államok területi integritását, semmilyen módon nem ismeri el viszont a területi revízió gondolatát és a kettős állampolgárság fogalmát. Továbbá a törvény elismeri, hogy a külföldi magyarok az adott államok állampolgárai, és világosan elutasítja azt a gondolatot, hogy a magyarként való önmeghatározás a kettős állampolgárságon alapulhasson.*³²

Mondta az, akinek a kormánya 2001. novemberében kérte a parlamenttől annak az 1997-es európai állampolgársági egyezménynek a ratifikálását, mely kimondja, hogy az állampolgárság „személy és állam közötti jogi kötelék, amely nem utal a személy etnikai származására”; amely kizárja, hogy egy adott állam állampolgárai az állampolgárság megszerzésének módjától függően eltérő jogokkal rendelkezzenek; amely honosítás esetén az állampolgárság elnyerését az illető országban való letelepedéshez köti.

Mondta az, aki ezt a ratifikációt akkor javasolta, amikor tudható volt, hogy Portugália, Svédország és éppen Románia csak akkor írja majd alá ugyanezt, ha saját belső jogrendjébe már beépítette a kedvezményes honosítás lehetőségét, amelyet aztán a későbbi ratifikáció már nem szüntet meg. Miközben jó néhány ország – Észtország, Lettország, Litvánia, Szlovénia, Lengyelország, Ciprus, Málta – azóta sem tette saját jogává ezt az egyezményt.

Kitűnően harcolt, ragyogóan bajvívott – úgyhogy megint megbukott; a népszavazásra olyan kevesen mentek el, hogy az érvénytelen lett. A 2006-os választások előtti utolsó nagy főpróba ugyanúgy Orbán vesztét hozta, mint 2002 óta az összes megmérettetés – mindössze másfél millió szavazatot sikerült összehozni a hatalmas Orbán-show-val.

Ám ő mit sem változott: a csatavesztés végeztével újra ünnepelte magát. Szerinte az igenek győztek. És megint úgy beszélt, mintha nem bukott, hanem regnáló miniszterelnök lenne: bejelentette, törvényjavaslat kidolgozását kezdeményezi majd a kettős állampolgárságról, amit *remélhetőleg a pártérdekeken túllépő parlamenti képviselők kétharmada el is fogad majd.*

Sőt, hamarost előállt azzal, hogy ezt a törvényjavaslatot dolgozzák ki inkább a határokon túli magyarok szervezetei, az országgyűlés pedig vesszőnyi változtatás nélkül aztán fogadja el. Valószínűleg ez lett volna a világtörténelem első olyan, egyetlen országra érvényes törvényjavaslata, amelyet az illető ország határain kívül dolgoztak ki. Titokban talán azon morfondírozott, hogy eztán a világpolitika némely döntő kérdéséről a Fidesz készíti el az amerikai kongresszus és szenátus számára az alapvető törvényjavaslatokat, amelyeket azok szépen megszavaznak.

S hiába törtek ki kisebb-nagyobb belharcok – mint Áder és Orbán, Kövér és Orbán között, vagy amikor Kövér ismét elszabadult valahogy, Rogán és Orbán között, arról, hogy Kövért idejében be kéne utalni hosszabb külföldi elfoglaltságra –, Viktor addigra a már működő irányítási rendszerrel úgy bebetonozta magát, hogy onnan belátható időn belül Rogán se robbanthatja ki. Így aztán mindhiába próbálták újra és újra rávenni párttársai, hogy dolgozzon végre pártvezérként is, ő továbbra is kizárólag népvezéri mivoltában hajlandó eljárni.

Tehát létrehozta legújabb zseniális ötleteként a Nemzeti Konzultációs Testületet, ami persze pont ugyanaz, mint volt a rég odahagyott, elunt Nemzeti Kör, a Professzorok Batthyányi Köre, meg a többi játékszere. Bár igaz, a túl készséges Kudlik Julin, s a nyilvánosan mindig szélesen mosolygó Szűrös Mátyáson kívül ez a testület új, komolynak szánt elemet: is tartalmazott: Pozsgay Imrét.

Hajaj! Szomorúak Orbán Fidesz-népfront ötletei... Belegondol a virtigli fideszes Viktor-hívó szavazó a reménybeli következő Orbán-kormány összetételébe: Szűrös Mátyás külügyminiszter, Pozsgay Imre kultuszminiszter, Csintalan Sándor titkosszolgálatokat felügyelő miniszter. Óh, be gyönyörű lesz!

2005. ősze azonban Orbán újabb bukását hozta. Sorozatos kudarcai, különösen a kettős állampolgársági szavazás számára csúfos fiaskója után megint mellényúlt, olyat tett, ami ellen számos híve igen-igen berzenkedett: megszavaztatta pártjának parlamenti frakciójával a Románia uniós csatlakozását támogató nyilatkozatot. Mi több, kivételesen befáradt a parlamentbe, és ő maga is kegyeskedett megnyomni az igen gombot.

Dacára annak, hogy saját pártbeli elvtársa, Bencsik András például így vélekedett erről: *Az erdélyi autonómia kérdésében alkalmazandó vétó sorsdöntő lesz a magyarság túlélési esélyeit illetően...A harmadik évezred paradigmális próbatétele lesz az uniós csatlakozással egy időben az erdélyi magyarság autonómiájának kikényszerítése. Nem túlzás tehát azt mondani, hogy a vétóhoz való viszony fehéren-feketén megmutatja majd, hogy ki az, aki nemcsak üres közhelyekben, de a tettekben is hűséges a nemzetéhez és a hazájához. És ki az, aki beszéljen bármilyen tudálékosan vagy mézesmázosan, tulajdonképpen csak egy ócska nemzetáruló.*³³ Vagyis Orbánt ócska nemzetárulónak nevezte – igaz, előre.

Meg is jelent tüstént a parlamenti karzaton a molinó: „Hazaárulók vagytok!” Valamint Orbán Viktor a Magyarok Lapja – az „összmagyarság”, a Fideszen kívüli, „nemzeti alternatív jobboldal” és a határon túliak újságja – szavazásán megkapta „A hónap antimagyarja” címet.³⁴

A MIÉP és a Jobbik Harmadik Út néven összebútorozása, a keményen jobboldali Rácz Sándor pártalapítási kezdeményezése a Magyarok Világszövetségének támogatásával, valamint tucatnyi korábban Orbán híveként ismert konzervatív értelmiségi különködése – az Orbánnal szembeni egyre növekvő elégedetlenséget tükrözi. Valamint azt, hogy sikerült magát abba a lehetetlen helyzetbe lavírozni, hogy bármit lép, ő veszít szavazókat. A Harmadik Út elviszi legaktívabb utcai randalírozóit és radikális híveit. Ha szembefordul velük, maga ellen fordítja a szélre tartókat. Ha viszont melléjük áll, középen veszít támogatókat. Két baj lehet vele: ha van rajta sapka, meg ha nincs.

*Magyar nemzeti szubsztanciát kell alkotni, mert végveszély van*³⁵ – jelenti ki konzervatív értelmiségiek nevében Makovecz Imre, ami ugyebár nem jelent mást, mint hogy Orbán Viktor nem képes kellően nemzeti szubsztanciát alkotni. Csurka a Fidesz kiábrándító gyöngeségéről, örökös pótcselekvéseiről szólva már úgy fogalmaz: – Orbán nem ura önmagának.

Vagyis körvonalazódik: a végén talán Orbán elveszíti a jobboldal vezérének pozícióját. Mert – mivel nem képes valódi önkorrekcióra – mindenbe belebukik.

Az általa emelt építmény – egyelőre majdhogynem észrevétlenül – már repedezik. Figyeljünk csak: igazán hűségesek-e hozzá az emberei? Úgy tűnik, ebben a ciklusban – jobb híján – még igen; csak szórványosan fordul elő halvány lázadási kísérlet, kiválás, átállás. De egyre nagyobb részük már halálosan unja, hogy örökké Viktor kreatúrája legyen. Mind több, ma még halvány jele látszik: egyre többen óvatosan már Orbán utánra gondolkodnak. Rogánnal vagy mással, de Viktor nélkül.

Persze a 2006-os választások előtt Orbán még előáll néhány ötlettel – kerül, amibe kerül. Nagyon készül. Mire? A hatalomra. S hogy az milyen lesz? Lengyel László már megfogalmazta:

A 2002-es két választási és a 2004-es népszavazási vereségekből Orbán Viktor és hada nem azt tanulta, hogy okosabb lett volna együttműködést tanulni, alkukat kötni, békére törekedni. Ellenkezőleg. Azt tanulták, hogy kíméletlenebbnek és könyörtelenebbnek kellett

volna lenni, az irmagjukat sem szabadott volna kímélni. Még egyszer nem leszünk ilyen kegyelmesek, uraim! Soha többé nem térhetek vissza, erről gondoskodunk!

Kérdezték Talleyrand-tól az aggódók, hogyan fognak viselkedni a Bourbonok visszatérésükkor. – Ellenségeiknek nem kell félniük, velük igen udvariasak lesznek. Ám híveiknek több okuk van az aggódásra. – Miért? – Azért, uraim, mert mire Párizsba érkeznek, egyetlen ellenségük sem lesz. Csak a régi és új hívek éljeneznek a király hintója körül. A Bourbonok pedig arról ismeretesek, hogy ígéreteiket beváltani, számláikat kifizetni nagyon nem szeretik. Semmit sem tanultak, semmit sem felejtenek.

Aggódsz? Nincs miért. Hidegebb lesz? Igen. Dideregni fogunk? Veled udvariasak lesznek. Túléljük? Emlékszel, volt, aki hatvannyolcasként túlélte a hetvenes éveket, nyolcvankilencesként az ezredfordulót. Miért ne élhetnénk túl, sehányasok, a semmilyen, soha semmiről nem emlékezetes, jövődő esztendőket? Élet nélkül túlélni – nem lehetetlen, még ha rossz is egy nemzet életében.³⁶

A FIDESZ ÉS ÜGYNÖKEI – ROLF, KÖLTŐ, CÉRNA, FESTŐ, KOTTA

Választások előtt menetrendszerűen fölröppennek a pletykák Orbán egykori beszervezéséről. Hol arról szólnak ezek, hogy a hadseregnél – mégpedig nem első, előfelvételiként behívását követően, hanem az egyetem utáni újra behíváskor – Zalaegerszegen sikerült „beütni” őt, hol arról, hogy Pesten, az ellenzéki szervezkedések idején. – Persze, Boross Péter kiemelte az anyagát! Pintér hozott ki neki minden iratot! Kár keresni, úgyszincs meg már semmi! – legyintenek a bennfenteskedők.

Magam úgy véltem, kutyakötelességem tisztességgel utána kutatni ennek. Heteket töltöttem az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában végigböngésztem az összes olyan iratot – amit megkaptam.

Mert elképesztően sokat hiába kerestem.

Pedig a különféle jelentésekből és a néhány hozzáférhető dossziéból napnál világosabban látszik: a '80-as években a III/III alaposan beépült az alakulófélben lévő, majd a még ellenzéki Fideszbe, ügynökök, titkos megbízottak hadát foglalkoztatva – s a legbelsőbb körök összes érdemi információjához hozzájutva. Nézzünk néhány szemelvényt a napi operatív jelentésekből.³⁷

1988. április 7. *„Viktória” fedőnevű célszemély tájékoztatta Krassó Györgyöt a Fidesz megalakulásáról... „Nyüzsgő” örömmel vette tudomásul a fiatalok dinamizmusát.*

1988. április 25. *Thomas Schwarz, a BBC producere vezette forgatócsoport interjút készít Tamás Gáspár Miklóssal és Csurka Istvánnal. Csurka a forgatócsoport érkezésének időpontjára lakására invitálta Kövér Lászlót és Deutsch Tamást, a Fidesz tagjait, és... átadta részükre az MDF szervezői által a Fidesznek megszavazott 10 ezer forintot.*

„Nyüzsgő” véleménye szerint szakadás várható a Jogász Szakkollégiumban, mivel néhány hallgató erőteljesen radikalizálódik, a többiek azonban félnek, s ezt tovább erősíti, hogy a kollégium igazgatója megijedt a rá kiszabott pártbüntetés miatt.

1988. május 5. *Lezajlott Soros György látogatása a Rajk László Szakkollégiumban. A beszélgetés során felvetődött a Fidesz kérdése is. A fiatalok ismertették a megalakulás körülményeit, az eddigi tevékenységet, és felkérték Sorost, hogy nyújtson anyagi támogatást részükre. Soros ezt a kérést kategorikusan elutasította.*

1988. szeptember 19. *Vig Mónika szerint egyes bankok hajlandók anyagilag támogatni kongresszusukat, de előzetesen el kell juttatni hozzájuk programtervezetüket, és le kell írni számukra, milyen célból és miként kívánják azt lebonyolítani.*

1988. október 12. *Langmár Ferenc felelősségre vonta Fodor Gábort, amiért a Fidesz nevében, de a választmány tagjainak megkérdezése nélkül csatlakozott az alternatív katonai szolgálatot követelő petícióhoz. Nem fogadta el Fodor azon érvelését, hogy „egy óra alatt kellett döntenie a csatlakozásról”, mivel véleménye szerint a Fidesz hosszú távú dolog, ezért nem szabad belemennie olyan dolgokba, amiket egy óra alatt kell eldönteni. A történetek miatt Langmár kilátásba helyezte, hogy kilép az ideiglenes választmányból. S e jelentésen dr. Horváth József III/III-as csoportfőnök instrukciója is látható az utolsó mondatához, kézírással: Segíteni kell!*

1988. november 30. *Both Vilmos bizalmas szűk körben arról beszélt, hogy a Fideszen belül demokrácia-problémák merültek fel... az információ forrása megbízható, tartalma részben ellenőrzött.*

És így tovább – hosszan, nagyon hosszan.

Az egyes tüntetésekre, más megmozdulásokra a III/III minden esetben úgynevezett biztosítási tervet készített. E tervekben pedig rögzítette azt is, hogy az ezekről való információ-szerzésben kikre számítanak, kiktől várnak belső híreket. Méghozzá nemcsak '88-ban, de még '89-ben is.

A Jurta színházbeli Fidesz-gyűlésről Benjamin, Hortobágyi, Aradi, Virág, Fazekas és Cérna fedőnevű tmb.-k (titkos megbízottak) jelentettek.

A május 27-ei Szabadság téri fideszes ülésztrájkjéről Rolf, Aradi és Költő fedőnevű hálózati személyek informáltak.

A '89. június 29-ei, a gyógyszeráremelés elleni tiltakozás előtt Dunai, Balogh Péter, Benjámín fedőnevű tmb. és a Práter fedőnevű ügynök adott tájékoztatást a Cégnek.

A július 11-ei Vörösmarty téri tüntetésekor *a konkrét rendezvényekkel kapcsolatosan Fazekas és Rolf fedőnevű hálózati személyek végeznek mélységi felderítést.*

Az augusztus 13-ai Vörösmarty téri élőfal előkészületeiről Rolf, Költő és Piroska számolt be az állambiztonságiaknak.

A szeptember 29-ei, a Munkásörtség feloszlását követelő demonstrációról a Festő fedőnevű tmb. és a László Csaba fedőnevű ügynök informált, B.K., M.A. és F.M.A. alkalmi társadalmi kapcsolatok mellett. (A Festő fedőnevű tmb. nyilvánvalóan nem azonos a Festő fedőnevű bizalmas nyomozás célszemélyével, Galántai György képzőművésszel.)

S még 1989. október 23-án is – azon a napon, amelyen sor került a harmadik köztársaság kikiáltására – elképesztő mennyiségű tmb. és ügynök állt a III/III szolgálatában, s végzett a biztosítási terv tanúsága szerint ilyen-olyan feladatokat. Így szól az október 23-ára készített biztosítási terv egyik pontja: *az egyes Fidesz-csoportokon belül Kotta, Tirolia, Dombegyházi, Adidas, és Andrea fedőnevű kapcsolatainktól várunk elsődleges információkat.*

Nos, ezzel kapcsolatban azért fölmerül több fontos kérdés. Hogy lehet az, hogy a Fidesz mindezzel a mai napig nem nézett szembe? Hol van a László Csaba és a Práter fedőnevű ügynök? Számot adott-e besúgásairól? Ki volt a Benjámín, a Hortobágyi, az Aradi, a Fazekas, a Cérna fedőnevű tmb? Kiket takarnak ezek a fedőnevek: Rolf, Költő, Piroska, Festő? Hol van ma Kotta, Tirolia, Dombegyházi, Adidas, és Andrea? Változatlanul a Fidesz legszűkebb, belső vezetésében? Vagy kiszorultak a második körbe? Még lejjebb? Amíg nem tudjuk, kik ők, addig arról sem lehet sejtésünk, úgymond placcon vannak-e ma is, csak éppen megvédték őket?

Miként lehet, és miért alakult így, hogy a Fideszből egyetlen ember kivételével nem derült ki soha, hogy ő a III/III beépített ügynöke, besúgója volt? Miért nem nézett szembe a Fidesz soha saját múltjának e szégyenfoltjával?

A jelentések rendre az egykori Fidesz-vezetés legszűkebb belső magjából érkeztek, ez gyakran szerepel is az iratokban. Mégis a Fidesz az egyetlen párt, amely eleddig nem tárta föl saját besúgóit. Mondhatja bárki: tehette ezt azért, mert nem voltak ilyenek – ha senki nem olvasta volna az imént közölt jelentéseket. Ha viszont valaha is szembesült teremtett lélek ezekkel az iratokkal, csak föl kellett volna tennie a kérdést: – Kik voltak ezek a spiclik? Józsi? Tamás? Laci? Attila? István? Géza? Vagy ki?

Még mindig nem késő.

Feltárta-e már valaki, mi volt a „László fedőnevű operatív ellenőrzés”? Amelynek iratai³⁸ szerint 1989. szeptemberében Csáki István kémelhárító őrnagyot megkereste a magát Lászlónak és a Fidesz szűkebb magjához tartozó, ám csalódott aktivistájának nevező személy,

s konspirációs körülmények közepette följánlotta információit „a szerveknek”. Mondván, *ma már nem tudja elfogadni az Orbán–Kövér–Deutsch féle irányvonalat, miután az nyilvánvalóan az erőszakosság, az anarchia felé mutat... elege volt Orbán és a választmány zsarnokoskodásából, úgy gondolja, hogy a radikális Fidesz-szándékokat még a katasztrófa bekövetkezése előtt meg kell akadályozni. Hozzátette, hogy anyagilag nem áll túlságosan jól jelenleg, ezért ha az illetékesek értékesnek tartják információit, nem utasítana vissza némi anyagi támogatást.*

Majd legalábbis érdekes híreket közölt kapcsolat-tartójával. *A Fidesz szűkebb magjában nagy a felfordulás a „Kerekasztalon” tanúsított különállás miatt. Új partnereket keresnek az erőszakos kommunistaellenes elképzeléseikhez, és ebben az SZDSZ mellett próbálnak társakat keresni olyanokban, mint a kispesti MDF-szárny, vagy a Krassó-féle csoportosulás.*

A Fidesz most alakítja ki belső biztonsági csoportját az SZDSZ segítségével (Demszky Gábort említette), amelynek feladata az akciók biztosítása, a Fidesz szűkebb magjának védelme. A Fidesz – az SZDSZ ösztönzésére – folytatja a belügyi állomány felmérését, lakókörnyezetben, szolgálati helyeken, kiemelten a polgári ruhás állományra koncentrálna, az állambiztonsági állomány bemérésére összpontosítva. Kiemelt feladat az állambiztonsági tisztek kapcsolatkörének felmérése az „ügynökök” kiszűrése céljából. Az SZDSZ most vár egy nagyobb összefoglaló anyagot az állambiztonság legfontosabb ügyeiről.

Orbán Vikornak komoly gondot okoz az, hogy korábban volt valamilyen ügye, ami ugyan akkor elsimult, de ha nyilvánosságra kerülne, az a „politikai” szereplésének végét jelentené, olyan mértékben lejártná őt.

És így tovább, hosszan, sok-sok oldalon. Nos, kikutatta-e már bárki: létezett-e valóban ez a László, s ha igen, ki volt ő? Vagy tényleg – mint például Kenedi János feltételezi³⁹ – igazából ez az akció játszma volt, az állambiztonságiak alibi-teremtő hazugsága a lehallgatások, megfigyelések továbbfolytatásának indokaként használható mese megteremtésére. Ám akár „László”, akár az esetleg konfabuláló államvédelmis mire utal már megint, Orbán Viktor egykor elsimított, de rendkívül kellemetlen afférja dolgában?

Amiként előbb-utóbb hiteles választ kéne találni arra a kérdésre is: tényleg '89 végén, '90 elején – a Duna-gate kirobbanásáig – tűnt-e el szinte az összes, fideszesekre vonatkozó dosszié, vagy valamennyi akkor megmaradt, de később Boross, Pintér, Horváth Balázs még szemeztetett azokból? Lett légyen bármennyire is igaz, hogy a '89 végi irat-megsemmisítések időben '89-től visszafelé folytak, és a dokumentumok rendkívül magas hányadát tüntették el – nyitott marad az a kérdés: mi az oka annak, ha ez megvan, de az nincs meg.

Az 1989. október 23-ára készült biztosítási tervben 43 tmb, ügynök és jelölt szerepel. Egyikük B- vagy M-dossziéja (beszervezési vagy munka-dossziéja) sem lelhető föl ma a levéltárban.

Az 1986-87-es „Bojtár fedőnevű bizalmas nyomozásnak” – a még csak Orbán Viktor menyasszonyaként szereplő Lévai Anikó megfigyelésének, lehallgatásának, a mellé beépített ügynök jelentéseinek – valamennyi irata ma is kutatható a levéltárban. S abban számos említés esik a párhuzamosan futó „Viktória fedőnevű bizalmas nyomozásról”, amelynek célszemélye, „Viktória” Orbán Viktor. Ám a Viktória-anyagok közül egyetlen szál papírt sem ad ki a levéltár. Az egyiket bedarálták, a másikat nem?

Lehet, hogy kikerültek anyagok más úton-módon is? Például azok az egykori III/III-as iratok, amelyeket Orbán föltett saját honlapjára, annak igazolására, hogy őt csak megpróbálták beszervezni, de ellenállása miatt aztán elálltak ettől? Ezeknek az iratoknak egy részéről ugyanis hiányzik a „Történeti Hivatal” vagy „Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára” átpecsételés, márpedig anélkül a hivatal, majd levéltár nem adhat ki semmit. Ha nincs átpecsételve, máshonnan, netán máskor kellett megkapnia. Mikor? Honnan? Kitől? Miként?

Vagy szembenézett a Fidesz mindazzal, ami 2002. nyarán, a Mécs-bizottság kétségkívül csúfos tevékenysége során előkerült?

Hogy napvilágra került Boros Imre, az Orbán-kormány PHARE-ügyekért felelős, majd rövid ideig agrárminisztere D-008-as szt-tiszti (szigorúan titkos tiszti) nyilvántartási száma, hogy szerepelt a névsorban Bogár László, az Orbán-kormány politikai államtitkára, Járai Zsigmond, Orbán pénzügyminisztere, majd Nemzeti Bank elnöke, Martonyi János, Orbán külügyminisztere, Nógrádi László, az Orbán-kormány közlekedési és vízügyi minisztere? Kezdt ezzel valamit a Fidesz? Például abbahagyta a vad kommunistázást, az utódpartisággal megbélyegzést, ha már önmaga is ennyire érintett a múlt borzalmaiban? Fölszólította saját besúgóit a politikai életből visszavonulásra, vagy megmaradt annál a kevésbé elvi álláspontnál, amit a titkosszolgálatokról szóló kötetem erről szóló fejezetének címeként voltam kénytelen használni: az én ügynököm vértlen áldozat, a te ügynököd mocskos gazember!

És mi van a Szita Károly – a Fidesz önkormányzati tagozatának elnöke, Kaposvár polgármestere – története mögött? A tanulság kedvéért érdemes összefoglalni, miként zajlott a Szita-ügy.

Pár hónappal a Vikidál Gyula–Dalos ügynök kipattanása, Novák Dezső ügynök-múltjának kiderülte után, és néhány nappal Molnár Gál Péter botrányának kirobbanását követően – 2004. november 24-én, reggel 7,04-kor az Index fórumán a „ne hazudj fidesz” nevű nick (fórum-résztevő) fölújított egy topikot, *Ki lehet az a fideszes ügynök?* címen, ezzel a szöveggel: *Tegnap sokadszor vitázott a rádióban Mécs, Demeter és Tóth, a Mécs-bizottság három oszlopos tagja. Tóth elmondta, hogy a vizsgálódás során érintettnek találtak egy nagyon fontos fideszes embert, Demeterék emiatt vonultak ki és akadályozták meg a bizottság további működését. Tudja valaki, hogy ki volt az a fontos fideszes érintett ember?*⁴⁰

A fórum eleinte a maga szokásos életét élte, meglehetősen szerény eredménnyel. Ám december 10-én ezt írta „khmkhm”: *Megjelent nemrég egy könyv, Titkos magyar szolgálatok címmel. Részletesen szó esik abban a rendszerváltás körüli ilyen ügyekről is, most csak egy logikát hadd emeljek ki. A III/III 87-88-89-ben természetesen beépült az összes új pártba és szervezetbe, hiszen ez volt a dolga. Nem csak információkat akart szerezni, befolyásolni is akarta – sikeresen – ezek tevékenységét, pl. azért, hogy egyik se indítson olyan balhét, ami véres összecsapáshoz vezethet. Nos, nézzük meg, pl. a Fidesz-ből azóta lebukott-e valaki? Nem. Miközben a legfelső 5-10 ember többsége ma is az, aki annak idején is az volt. Hogy van ez? Miben érdekelt a Fidesz?*

Majd december 17-én, 12,50-kor „bugyutabela” beledurrantott a nulláslistba. *Nem tudom jó-e, hogy mindig azokat hozzátok elő, akik a Mécs bizottság előtt szerepeltek, pedig volt nagy ember, aki érintve lehetett, és mégsem került soha a bizottság elé, eltérően Járaitól és másoktól. Leírom, amit én tudok.*

A nyolcvanas évek második felében még itt, Kaposváron ismertem egy férfit, szeretett engem, titokban járt a lakásomra. Volt ott egy kis szobája is. Ma is emlékszem arra a bizonyos estére: erősen szitált az eső, neki hirtelen el kellett menni, egy környékbeli faluba, kiküldte őt a főnöke, a tanácselnök. Én meg a papírjait néztem, amiket itt hagyott az asztalon. Egy papírdarabon megragadt a szemem, egyes szám harmadik személyben írt valakinek az állásáról, és én megdöbbenve ráismertem, ez ő maga. Az írás azzal fejeződött be, hogy az illető, akiről ír, TS, és a jövőben oda fog figyelni az ellenséges megnyilvánulásokra, és az információk szerzésére. Furcsa aláírás volt rajta, nehezen olvastam a kézírását, valami olyan volt, mint a lengyelországi Krakkó város német neve. Hosszan vártam rá, volt időm, meg másológépem, és lekopiztam azt a papírt. Azt gondoltam, egyszer majd megkérdezem tőle, mi

a csoda ez. Amikor visszajött, nem mertem tőle megkérdezni, és pár hét múlva már nem volt kitől megkérdezni, mert otthagytott.

Nemrég egy könyvismertetésen hallottam, hogy az ügynökök egyes szám harmadik személyben írtak magukról, és a TS társadalmi segítő, vagyis ahogy most hívjuk, téglá simán. Az akkori szerelmem, aki a karrierjéért simán beáldozott engem, megcsinálta a karrierjét, vagyis megérte neki a TS. Itt ő az első ember, a városban mindenki előre köszön neki. Ő a király. Őt nem idézték be a Mécs bizottság elé. Hozhatnak ezek most, akármilyen törvényt, az ilyen nagy ember, mint ez – aztán igazán nagy lett és a barátai különösen, még akkor is, ha most nincsenek hatalmon – meg fogja úszni.

Kaposym

„Parabel” 15,29-kor reagált. Nu, lássuk, ki Kaposváron az első ember manapság. És lássuk, lehetett-e a nyolcvanas évek második felében tartis. Majd mindenki vonja le maga a következtetéseket. És bemásolta a fórumba Kaposvár város honlapjának nyitóoldaláról a köszöntő szöveget – Szita károly polgármester aláírásával. Hogy ugyanis ő az első ember.

Az Index megkereste Szita Károlyt, aki azt felelte: parlamenti mandátumának megszerzésekor, a többi képviselőhöz hasonlóan őt is átvilágították, múltjával kapcsolatban pedig akkor semmilyen kivetnivaló nem merült fel. Azt nem tette hozzá, hogy az átvilágítás kizárólag a III/III-as múltra vonatkozott, ő pedig a III/II-vel állt kapcsolatban, ugyanazzal a részleggel, amelynek Medgyessy Péter szigorúan titkos állományú tisztje volt.

Az Indexesek időközben megkapták „bugyutabela”-tól azt a bizonyos 1989. márciusi iratot, meg is mutatták Szita Károlynak, aki erre nemes egyszerűséggel válaszolt: – „Elmennek a bűdös fenébe!” – Majd az MTI-nek tagadta, hogy a rendszerváltás előtt beszervezték volna. – „A hír nem igaz, jogi úton elégtételt fogok követelni” – jelentette ki a volt fideszes országgyűlési képviselő, ám ez üres fenyegetőzésnek, hazugságnak bizonyult. Nem indított pert az ekkor már csak „volt” képviselő, mivel decemberben – tehát e botrány kitörését követően, sokak szerint éppen emiatt – lemondott parlamenti mandátumáról, mondván, több időt akar szentelni Kaposvár dolgainak.

Az iratok viszont a Nemzetbiztonsági Hivataltól átkerültek az Állambiztonsági Levéltárba, s föloldották azok titkosságát. Kiderült: a „Krakus” fedőnevű tmb. (titkos megbízott) 23 emberről, köztük a saját családjáról, hűgáról, munkatársairól jelentett ezt-azt. Előkerült „Krakus” 6-os kartonja is, rajta Szita Károly adataival.

– Az úgynevezett 6-os karton annyiban felel meg a valóságnak, hogy az én személyi adataimat helyesen tartalmazza. Azt azonban egyértelműen kijelenthetem, hogy személyi adataimmal visszaéltek, hogy kik, azt nem tudom, hogy milyen szándékkal, arról pedig sejtéseim vannak. Mindezek alapján úgy vélem, hogy politikai ellenfeleim célzottan összeválogatott és manipulált iratokat juttatnak el különböző fórumokhoz. Minden további irat megjelenése ezen sejtésemet mind bizonyosabbá teszi⁴¹ – nyilatkozta erre Szita, és egyre neveltségesebbé vált a tagadással. A jól ismert technikát próbálta alkalmazni: úgy hazudott, hogy látszólag igazat mondott. Azt hangoztatta ugyanis újra és újra, hogy ő nem volt ügynök. Ami szó szerint éppen igaz, mivel tmb. volt, nem ügynök.

Az ügy persze egyre nagyobb viharokat kavart. Az egyik kaposvári középiskola matematika-fizika tanára például diákjainak a Szita-ügy kapcsán „mocskos szarháziaknak” nevezte az újságírókat, akik szerinte bármit leírhatnak, s arról beszélt, hogy géppisztollyal kellene lelőni az ilyen „pletykálkodókat”.

Mi több, Orbán Viktor is megnyilatkozott, a közszolgálati tévében: – Nem látok semmi okot arra, hogy kételkedjünk Kaposvár polgármesterének, Szita Károlynak a szavában. Kár olyan forogatókönyvről beszélni, hogy mi lenne, ha Szita Károly mégsem mondott volna igazat a múltjával kapcsolatban, mert a Fideszben mindenki tudja a dolgát, ilyen esetben is tudná a dolgát... Én továbbra is inkább azoknak hiszek, akiknek eddig is megbízhattam a szavában.⁴²

Nos, nézzük, kinek hisz Orbán Viktor – dacára mindannak, ami megjelent róla, egyértelműen bizonyítva, hogy bizony ő volt a „Krakus Péter” fedőnevű titkos megbízott. Az a „Krakus”, aki tartótisztje jelentése szerint *„örül annak, hogy segíteni tudja munkánkat... megtisztelőnek tartja magára nézve a közöttünk kialakított kapcsolatot... feladatát kedvel, tőle telhető legjobb akaratával végezte”*.⁴³

Persze könnyen lehet, Orbán szerint csupán a véletlen műve néhány apró életrajzi egybeesés. „Krakus Péter” például a Növényvédő Állomáson dolgozott, Szita Károly történetesen a Növényvédő Állomáson. „Krakus” jelentésben tudatta, hogy valószínűleg hamarosan kinevezik a Somogy megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás biológiai laboratóriumának vezetőjévé – Szitát éppenséggel kinevezték a Somogy megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás biológiai laboratóriumának vezetőjévé. „Krakus Péter” ’86-ban szabadkozott, hogy csak szükszavúan jelenthet, mert a vizsgákra készül a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen – Szita Károly valamivel később a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen államvizsgázott. „Krakus” ’88-ban a Somogy megyei Tanács környezet- és természetvédelmi főmérnöke lett – Szita ’88-tól a Somogy Megyei Tanács környezet- és természetvédelmi főmérnökeként tevékenykedett. Ezután „Krakus” kevésbé volt használható, ráadásul ’87-ben megszületett Nikoletta nevű lánya – Szita Károlynak a Ki kicsoda szerint 1987-ben született lánya: Nikoletta.

„Krakus Péter” 1980-tól egészen 1989-ig folytatta titkos megbízotti karrierjét, a III/II-es, kémelhárítási csoportfőnökségen; H-65897 eredeti jelzetű, M-42141 számú M-, vagyis munka-dossziéját 1980. július 2-án nyitották meg, és 1989. április 1-jén zárták le. Ungváry Krisztián így értékelte. *A magyar demokrácia nagyobb dicsőségére ezt a jelentéktelen besúgásokat tartalmazó dossziét először 2060-ig, majd 2029. XII. 31-ig titkosították. Ha valakik nem rakták volna fel az internetre Szita Károly ügynökmúltjának adatait, akkor az akta még most is a Nemzetbiztonsági hivatalban pihenne. Ott, ahol a többi politikus, főpap és közéleti személyiség tevékenységének dokumentumait most is rejtegetik a diktatúra áldozatai elől... Nem az az érdekes, hogy mit írt vagy mit jelentett Szita Károly 25 évvel ezelőtt, hanem az, hogy mit gondol erről most. Eddig nagy nyilvánosság előtt mindig tagadta, hogy ügynök lett volna. Vagy a Nemzetbiztonsági hivatal hamisít iratokat, vagy Szita Károly hazudik. Az első eset akkora botrány, hogy a magyar demokrácia eminens érdeke az azonnali vizsgálat, a felelősök példásan szigorú felelősségre vonása. A második eset se kevésbé fontos. A legnagyobb ellenzéki párt megteheti, hogy vezető személyiségei között olyan személyt szerepeltessen, aki becsapja elvtársait, és a magyar szavazópolgár arcába hazudik? Három hónappal az eset napvilágra kerülése után sem történt még semmi, azon túlmenően, hogy a Fidesz elszabotálta az ügynöktörvény megszavazását, és ezzel mentőövet dobott Szita Károlynak is.*⁴⁴

Elvégre innen már csak egyetlen rosszindulatú ugrás a következtetés: miként is oldotta meg Tuskó Hopkins a légióban, névsorolvasáskor, hogy ne vegyék észre: ő létszám fölötti, civil léteire együtt vonul a légionáriusokkal? Úgy, hogy ő olvasta a névsort.

Csak nem ennek a névsorolvasásnak a mintájára történt az, hogy a Fidesz nem volt hajlandó megszavazni az ügynöktörvény olyan módosítását, hogy szabadon hozzáférhetővé váljanak az egykori állambiztonsági szervek iratai?

Mint ahogy az is Tuskó Hopkins módszerére emlékeztet, amiként Szita Károly úgymond megtette a szükséges jogi lépéseket. Nem indított sem sajtó-helyreigazítási, sem személyiségi jogi eljárást – sem az Index, sem Ungváry Krisztián, sem a Népszabadság ellen –, amelyekben helye lenne a valóság bizonyításának. E helyett államtitok-, és hivatali titoksértés miatt tett feljelentést a Legfőbb Ügyészségen, ami tervei szerint azzal járhat, hogy a Központi Ügyészségi Nyomozóhivatal mindössze az után kajtat, történt-e titoksértés, de nem derülhet majd ki az eredeti vádak igazságtartalma. Amely Legfőbb Ügyészség – ki tudja, csupán a választások közeledte miatt, vagy más okból – a nyomozás határidejének lejártakor semmiféle

eredménnyel nem szolgált, csupán három hónappal meghosszabbította a határidőt. Majd megint. És megint. S ugyan a harmadik hosszabbítás is lejárt már, de kézzelfogható produktum ma sincs. Na ja!

A TÓTH ILONA-ÜGY ÉS A FIDESZ CINIZMUSA – A GYILKOSSÁG BÜNTETTÉBEN NAGYON BÜNÖSNEK ÉRZEM MAGAM

Sokat töprengtem, melyik tipikus példáját írjam meg e kötetben annak, hogy Orbánék a legjobb emberi érzelmeket – az együttérzést, az igazságtalanságon, a hamisításon és rágalmon, a justizmordon való felháborodást – is hogyan használják fel pártpolitikai érzelmek felkorbácsolására. Miként vezeti el őket cinizmusuk oda, hogy képesek és hajlandók legyenek ők maguk tudatosan hamisítani, ha az avval a látszólagos sikerrel kecsegtet, hogy sistergő indulatokat, s ez által nagy érzelmi nekibuzdulásokat vált ki – ömelltük. Arra jutottam: a Tóth Ilona történet lehet a legjellemzőbb példa erre. Annak a Tóth Ilonának a históriája, akinek szobra mellett a leendő orvostanhallgatók naponta kétszer – egyszer az egyetemre menet, másodszer onnan jövet – elhaladnak, s míg meg nem ismerik róla az igazságot, nyilván azt hiszik: róla kell példát venniük.

Évekkel ezelőtt öreg barátom, évtizedeken át az orvosi egyetem tanára döbbenetes információt közölt velem: – Hallottál már Tóth Ilonáról? – Hebegésemre, hogy csak azt, ami a parlamenti vita okán elhangzott, lendülettel folytatta. – Végzős orvos volt, és vagy tucatnyi volt ávéhást ölt meg a saját kezével. És tavaly ősszel szobrot emeltek neki.

– Ölt meg? – hüledeztem, és nem akartam elhinni az idős professzor történetét. Már másnap könyvtárba siettem, az interneten bogarásztam, s láttam: ugyan nem tucatnyi, hanem egyetlen ember megölésének vádjával ítélték halálra Tóth Ilonát, ám a történet maga és különösen a megítélése enyhén szólva sem egységes.

Utána eredtem hát. Hetekig bogarásztam a levéltárban a rendőrségi, bírósági iratokat, kerestem az ellentmondásokat a vádban – de nem leltem ilyeneket.

Főlelevenedtek bennem azok a sok-sok évvel ezelőtti óráim, amikor a Rajk-per jegyzőkönyvét olvastam. Akkor unos-untalan álmélkodtam a kimódoltság, a hamis szavak, a számomra nyilvánvalónak tűnő, előre megfogalmazottság sutaságain – illetve azon, mennyire kellett vallásosan hinnie a párt szavában mindazoknak, akik tényleg elhitték a vádakot, az ítéletet. Ugyanezt az érzést vártam-reméltem föltámadni magamban a Tóth Ilona-iratok fölé görnyedve – hiába. A vallomásokban a leghalványabb nyoma sem volt valami konstruáltságnak, a vallomások között éppen annyi különbség fordult elő, amitől hitelessé válik a szomorú történet.

Kiről, miről is van szó? Tóth Ilona munkás-polgári családból jött, papája műbútorasztalos segéd, mamája tanítónő volt, tisztességgel taníttatták egyetlen gyereküket, a vallásos, szép arcú, széke, kékszemű, nagyon kedves lányt – Aki éppen azon a napon lett 24 éves, amikor kitört a forradalom. A középiskolában DISZ-titkár volt, az egyetemen is vezetőségi tag, részt vett az október 23-ai egyetemista tüntetésen. Ő maga így vallott magáról: – *Politikai felfogásom a DISZ Petőfi körének vitaestjein érlelődött olyanná, miszerint az országnak joga van minden külső befolyástól mentes, valóban önálló szocialista állammá válni, és belső rendjét a sajátos népi motívumoknak megfelelően kiépíteni.*⁴⁵ – Szigorló medikaként 25-étől a Péterfy utcai kórház önkéntes mentőszolgálatának segítője, majd a Domonkos utcai részleg megbízott vezetője lett. Itt nemcsak felkelőket fogadott be, de kezelt egy sebesült szovjet

katonát is, akit aztán ő maga szállított át a szovjet katonai kórházba. November 4-e – a szovjet megszállás – után a kórház alagsorában röpcédulákat, majd Obersovszky Gyula vezetésével az Élünk című lapot stencilezték és terjesztették. Tóth Ilona mindvégig önfeláldozóan szolgálta a felkelést – nappal ellátta a betegeket, éjszaka végezte e titkos munkát, napjában 5-6 koffein ampullát ivott meg, hogy bírja. Mindezt a lebukástól való állandó félelemben, s valószínűleg éppen ez vezetett a borzalmas tettehöz is – társaival megölték az ÁVH-snak hitt Kollár Istvánt.

Kiderült, Tóth Ilonát és társait eredetileg ugyan „csak” államellenes szervezkedés vádjával tartóztatták le, Obersovszkyék Élünk című lapja megjelenésének segítése miatt – ám az orvosnő nem bírta elviselni a büntudat lelki terhét, és amikor szembesült egyik bűntársának korábbi bűncselekményeivel, ő magától vallotta be az emberölést. Társai pedig – megtudva, hogy a doktornő már mindent elmondott, beismerték, mit tettek.

Beszélgettem ezzel-azzal, s partnereim ötlöttek-hatoltak, mellébeszéltek, kitértek. Mégiscsak a Fidesz alelnöke és az MDF elnöke avatta föl Tóth Ilona szobrát, s a '98 és 2002 közötti négy évben – ha persze nem is olyan volt a légkör, mint a Rákosi-időkből – a lelkekbe ismét beköltözött a félelem.

Kádár alatt mindaz, ami nálunk 1956-ban történt, évtizedeken át a történelem-hamisítás, az elhallgatás zsákutcájába került. Az egyikbe. És a legutóbbi években egyre határozottabban kialakulóban van a másik zsákutca. Aki '56 eseményeinek bármilyen negatívumát szóba meri hozni, az rögvést hazaáruló, nemzetellenes, rohadt komcsi lesz. Ugyanakkor rohamosan terjednek az újabb – persze a régiekkel ellentétes – hazugságok.

Kádárék Fehér könyvet jelentettek meg '56 antiszemita atrocitásairól, azt próbálva bizonyítani, hogy az „ellenforradalom” egyebek mellett zsidóellenes alapállású is volt. Nem volt az.

Én magam az 1985-ben írt, ám csak 1989-ben megjelent *Röpirat a zsidókérdésről* című kötetemben alaposnak remélt, elég terjedelmes elemzésben próbáltam bizonyítani: miközben számos, bizonyítottan zsidó-ellenes atrocitás is történt '56-ban, a felkelés egésze, az események és különösen a folyamatok egésze nem volt antiszemita. A történelem összes forradalmában, nagy megmozdulásában részt vesz a csőcselék is, s az mindig úgy viselkedik, ahogy az ilyen hirtelen felszabadult légkörben szokott: tör, zúz, lop, betör, erőszakoskodik – és megveri, lehetőleg ki is fosztja a zsidókat. '56-ban is volt ilyen, ám egyáltalán nem volt jellemző, és főként nem következett a forradalom egészének fő sodrából, elsődleges tartalmából.

Ám aki az Orbán-kormány alatt emlékeztetni próbált például arra a közismert, sokak által átélt, elmondott és leírt tényre, hogy a tüntetések egyikén-másikán megjelentek a „Lengyel-magyar határt, zsidómentes hazát!” és hasonló feliratok, illetve skandált szövegek – azt tüstént kommunista, rendszervisszaváltó, népellenes hazudozóként bélyegezték meg. Aki halkan rácsáfolt az egyre hangosabb ismételt alapszövegre, hogy a véletlenül betört portálok mögött mindenütt érintetlenül maradtak a kirakatokba helyezett ékszerek, ruhák vagy élelmiszerek – az a magyarságot támogatta és tagadta meg.

Én meg úgy vélem: volt, van ferdítés, torzítás mindkét irányban. Sőt: több irányban. Holott a történelmet föltárni és megismerni kellene, nem átírni. Ingoványos talajra téved minden politikus, amikor azt hiszi, legitimitását azzal erősíti, ha múltját, gyökereit – akár erőltetett, erőszakolt kimosdatással – politikailag bármilyen áron vegytisztítja.

Orbán azt hitte, feltétlenül találnia kell magának múltbéli kapaszkodót, s erre 1956 a legalkalmasabb. Nyilván benne volt ebben az '56-osokkal különösen jó viszonyt tartó Boross Péter személyes szerepe ugyanúgy, mint Orbán elhíresült '89-es beszéde a Nagy Imre újratemetésén, meg tán a felkapott, a Nyugaton menedzselt és szerepeltetett, a hazai jobboldal támogatta és kiaknázta jobboldali '56-osok attitűdje. Meg tán az a praktikus szempont is, hogy az MSZP-nek látszólag sokáig zavaros volt a viszonya '56-hoz, Horn pufajkához,

Grósz archívumához a szovjet levéltári anyagokkal, azok között a Nagy Imrére vonatkozókkal, és így tovább.

Amikor Orbán kijelenti, hogy '56-ban a szocializmus elleni küzdelem kezdődött, vagy azt állítja, hogy '56 szellemében kezdtük felépíteni a magángazdaság rendszerét, akkor megbuktatja magát – politikusként is – a történelem nevezetű tantárgyból. Megvédhetném: tanácsadónak kiszolgáltatottja is lehet. Sajnos, ez nem csökkenti felelősségét. Nem ajánlhatom neki balról, hogy – teszem azt – mielőtt Schmidt Mária szavait elismétli, kérje ki a nála fiatalabb Rainer M. János véleményét is.

A Fidesz négy éve alatt a politika újra nekiállt bekebelezni, fölfalni a történelmet, napi céljaira kiaknázni, ehhez akár gátlástalanul átstilizálni, ha kellett, meghamisítani. Így tett Széchenyivel és Szent Istvánnal – és '56-tal, beleértve Tóth Ilonát. A legjobb kádári hagyományok szellemében a Fidesz „Politikai Bizottsága” határozatot hozott: márpedig Tóth Ilona a miénk, hagyjuk a kukacoskodást a részletkérdésekkel, a bakafántoskodást azzal a szerencsétlen emberöléssel, az koncepció per volt, és punktum!

Be kellett bizonyítaniuk védencük szeplőtelenességét. Kivételesen nemigen találtak ehhez márkás szövetségeseket, tudorokat, az igazolási kísérlet meglehetősen silányra is sikeredett. Kivételesen – ismétlem.

Jobbágyi Gábor polgári jogász lett a Tóth Ilona ártatlanságát hangoztató társaság zászlóvivője. Milyen tényekből vonta le következtetését? Fő érve egy logikai vázlat volt. Tóth Ilonán az előzetes letartóztatásban neurológiai vizsgálatot végeztek, s az megállapította a *néma talp* jelenségét: vagyis nem volt kiváltható reflexmozgás a talpán. Ennek – mondja Jobbágyi – egyetlen oka lehet: súlyosan bántalmazták, össze-vissza verték a talpát. Ha pedig verték, ezt csak azért tehették, hogy hamis vallomást csikarjanak ki tőle, tehát a vádból egy szó sem igaz, következésképpen ez koncepció per volt, vagyis Tóth Ilona ártatlan.⁴⁶

Gyönyörű logikai sor – csak hogy a szakértők szerint a „néma talp”-nak a bántalmazáson kívül még vagy tíz más oka is lehet. Sem Tóth Ilona, sem az ügyvédje, sem egyetlen vádlott-társa soha nem említette, hogy bántalmazták volna, kivéve Gönczit, aki rövid ideig szovjet fogságban volt, s ott szerinte megverték, ám akkor még szó sem volt emberölésről. Senki nem tartotta az eljárást koncepció pernek, mindannyian beismerték a bűnösségüket, még az utolsó szó jogán, vagy a börtönben a velük együtt ülőknek is.

Jobbágyi Gábor még sok mindent összehordott. Hogy ez a Kollár (az áldozat) nem is az a Kollár, hiszen a boncolási jegyzőkönyvben nem szerepel, hogy egyik ujjja csonka. Ez ugyan lehetséges – de a holttestet a húga, az unokatestvére és a sógora is azonosította.

Közben Jobbágyi ellentmondásba keveredett önmagával is. Hol azon füstölgött, hogy nincs is boncjegyzőkönyv az áldozatról, hol azon, hogy a boncjegyzőkönyvben leírt sérülések nem halálosak. S ezt annak a patológusnak az 1989-es véleményére alapozta, aki maga írta alá az 1957-es orvos-szakértői boncolási jegyzőkönyvet, amelyben ennek az ellenkezőjét állította. Tóth Ilona letartóztatását Jobbágyi hol november 18-ára tette, hol november 21-ére, és bizonyítékot talált abban, hogy a kétségkívül eléggé slendrián rendőrségi jegyzőkönyvek dátumai nem stimmelnek.

Bizonyítékként értékelte, hogy eltűnt a másodfokú tárgyalás jegyzőkönyve. *Egyáltalán nem tekinthető véletlennek a másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv hiánya... Nagyon valószínűsíthető, ... hogy a vádlottak valamelyike – vagy többen – visszavonták eddigi vallomásukat, vagy lényegesen megváltoztatták azt. Erre azért szokott sor kerülni, mert az első fokon halálra ítélt vádlottak más perekben felmérték, hogy semmi esélyük az életben maradásra, ezért felborítják az eddigi konstrukciót. Valószínűsíthetjük, hogy itt is ez történhetett.* Amely állítás értékéből nem keveset von le az a tény, hogy e jegyzőkönyv egyáltalán nem tűnt el, hiánytalanul megvan mind a 21 oldala. Csak éppen nem az Igazságügyi Minisztérium – sajnos célzatosan összeválogatott – másolataiból kellett volna

dolgozni, hanem úgy, ahogy minden normális kutató szokott: elballagni a levéltárba, és kikérni az eredeti iratokat. S látni: senki nem vonta vissza korábbi vallomását.

Mint ahogy Jobbágyiról az is hamar kiderült: nem olvasta Eörsi Lászlónak az övénel egy évvel korábban megjelent tanulmányát a Tóth Ilona-ügyről. És írt-ír még fűt-fát – egy a lényeg: görcsösen bizonygatja, hogy márpedig Tóth Ilona ártatlan. Miért? Mert annak kell lennie.

Jobbágyi mellett a másik, magát történésznek nevező jobboldali szereplő, M. Kiss Sándor azt is állítja: Tóth Ilonát agy mosás alá vetették, a többi vádlottal együtt még a tárgyalásokon is, a bírói pulpitusról hipnotizálták őket. Hogy ezt például Obersovszky, vagy Molnár ott a vádlottak padján Tóth Ilona mellett miként nem vette észre, vagy ha igen, már a rendszerváltás után miért titkolta? Erre már nem sikerült választ adniuk az oknyomozó történészeknek. Amiképpen arra sem, miért pont ez lett volna konstruált per, amikor pedig az '56-ot követő megtorlás-hullám nem ilyen pereket „gründolt”, nem fordult elő egyszer sem, hogy önmagát el nem követett bűncselekménnyel vádolta volna az 1957-58-as perek bármelyik vádlottja. Nem mintha nem történt volna justizmord jócskán, csak hogy nem koncepcióos perek formájában. Arra sem nyújtanak magyarázatot e hamisítók: miként fordulhatna elő e „koncepcióos perben”, hogy Tóth Ilona ugyan elismeri a gyilkosság elkövetését, ám mindvégig kiáll a forradalom mellett, s hangoztatja, jogos és igaz tett volt tőlük a röpcédulázás. Az egyik vádat vállalja a koncepció kedvéért, ám a másikat – még hozzá éppen a politikailag kényeset – már nem?

*Bűne csupán az volt, hogy nagyon szerette a hazáját, hivatását, s talán azt sem tudták megbocsátani neki, hogy éppen október 23-án született – írta a Demokrata, ténybeli tévedésektől is hemzsező cikkében.*⁴⁷

Csurka lapjában már ez állt: *Rabtársai emlékezései szerint gyermekét érzéstelenítés nélkül tépték ki a testéből, majd a közvéleménnyel igyekeztek elhitetni, hogy a halálos ítéletet a szülés után hajtották végre.*⁴⁸ Hát ezt meg vajon honnan szedték? Soha egyetlen alkalommal el nem hangzott a leghalványabb utalás sem ilyesmire, még arra sem, hogy egyáltalán Tóth Ilona terhes lett volna. Majd pár hét múlva fokozták: *A bitófán ezt mondta: – Szűz vagyok, smasszerok megerőszkoltak, érzéstelenítő nélkül kikapartak.*⁴⁹

Senki soha egy szóval nem említette ezt. Talán azon egyszerű okból, hogy egy szó sem igaz belőle.

Kutatás közben meghallottam, hogy a Dávid Ibolya vezette Igazságügyi Minisztérium épületében két tárlóban Tóth Ilona kiállítás van – elbandukoltam hát a Kossuth Lajos térre, tanulmányozni ezeket. Hátha mégis: én tévedek. Az mégsem lehet – töprengtem –, hogy pontosan tudják: Tóth Ilona tudatosan, megfontoltan, orvos létére megölt egy embert, és mégis szobrot emelnek neki. Ha valahol, az Igazságügyi Minisztériumban, a jog egyik fő letéteményesének székhelyén hátha megtalálom a cáfolhatatlan bizonyítékokat arra, hogy Tóth Ilona tényleg ártatlan volt, az emberölés merő ráfogás – csak én nem kutattam eddig elég alaposan, figyelmesen.

A minisztérium negyedik emeleti folyosóján azonban nagyot csalódtam: a tárlókban semmi újat nem találtam, mindössze annyit közöltek a kiállítás létrehozói, hogy a vádak nem voltak igazak, ennek bizonyításával azonban már nem bajlódtak.

Amint a folyosón álldogálva jegyzeteltem, kényelmesen ballagva megjelent Dávid Ibolya miniszter asszony, s kedvesen üdvözölt: – Á, kit látnak szemeim, Kende úr! Mi járatban itt nálunk?

– Tóth Ilona dolgában sertepertélek, és látni akartam, a maga kedvéért miket állítottak itt ki – vettem kellően pimaszra a figurát.

– Én most ebédeltem, van kedve megkávézni velem? – mosolygott kedvesen az elnök asszony. Volt kedvem, úgyhogy kisvártatva együtt hörpöltük csinos herendiből a finom kávét.

Több mint fél órát beszélgettünk. Dávid Ibolya részletesen mesélt arról, hány '56-os küldöttség járt nála is, Boross Péternél is Tóth Ilona dolgában, ezek milyen fontosnak tekintették, hogy rehabilitálják az ártatlanul elítélt orvosnőt. Rákérdeztem: az általa vezetett minisztériumban előkészített, az Orbán-kormány által beterjesztett 2000. évi CXXX. törvény „az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról” (közkeletű nevén a harmadik semmisségi törvény) tényleg lex Tóth Ilona-e. És Dávid Ibolya készséggel elismerte: valóban az, elsősorban Tóth Ilona érdekében szavaztatták meg ezt a törvényt, többször nyilatkozta is lapoknak, *e paragrafusok Tóth Ilona-törvényként fognak majd bevonulni a jogirodalomba*. Majd behívatta azt az államtitkárát, aki ezzel az ügygel foglalkozott, és kettesben próbáltak győzködni az igazukról.

Paradox módon ez a beszélgetés győzött meg végérvényesen arról, hogy – sajnos – nekem van igazam. Dávid Ibolyának ugyanis – miközben hevesen érvelt Tóth Ilona igaza mellett – végig pontosan láttam a szemén, éreztem beszédje hangsúlyain, hogy jól tudja: nincs igaza. Lehetetlen ezt bizonyítani, de így volt: mimikája, gesztusai, egész testbeszéde arról árulkodott, hogy kényszerűen képviseli a ráerőltetett álláspontot, csak azt mondja, amit az ő székéből, pozíciójából és koalíciós helyzetéből mondania kell – de a szíve mélyén pontosan tisztában van azzal, hogy ez a felfogás védhetetlen.

Így aztán a véleményemet nyugodt szívvel írtam meg, s a cikket odaadtam a Népszabadságnak – amely nem közölte. Ám pár héttel később – közben lezajlottak a 2002-es választások – megjelentették Eörsi László Tóth Ilona és kultusza című cikkét,⁵⁰ amely ugyan egyáltalán nem vonja kétségbe a Tóth Ilona elleni vád és ítélet igazát, ám más megítélés alá vonja azokat.

Újra beküldtem a Népszabadságnak írásomat, azzal, hogy immáron ez vitacikk, a Fórum rovatnak nemigen lehet erős oka kitérni előle. Meg is jelent, így.

SZOBOR EGY GYILKOSNAK? A Tóth Ilona-ügy lehetséges más megközelítése

Eörsi László történész Dávid Ibolyának, a kisvártatva leköszönő igazságügyi miniszternek mindössze a dilettantizmusát tette szóvá Tóth Ilona és kultusza című cikkében.

Nem ismerem Eörsi Lászlót, nem tudom, miért azzal fejezi be írását: „a bíróság Tóth Ilonát a tények és nem a legendák alapján rehabilitálta. Jogosan.” Magam úgy vélem: lett legyen Tóth Ilona az '56-os forradalomnak bármily szép alakja, mégiscsak embert ölt, tehát nem lett volna szabad rehabilitálni, vagy ha mégis, akkor se lett volna szabad szobrot állítani neki.

Hiszen 2001. november 1-jén Pokorni Zoltán, a Fidesz és Dávid Ibolya, az MDF elnöke közösen szobrot avatott a Semmelweis Orvosi Egyetem főbejárata mellett. Tóth Ilona – Obersovszky Gyula könyvcíme szerint a magyar Jeanne d' Arc – mellszobrát.

Azét a Tóth Ilonáét, akit a Fővárosi Bíróság 1957. április 8-án egyrendbeli gyilkosság, izgatás és kétrendbeli személyes szabadság megsértése büntetőben bűnösnek mondott ki (lopás büntetőnek vádja alól pedig bűncselekmény hiányában fölmentett), és ezért összbüntetésül halálra ítélte. Amely ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Népbírói Tanácsa 1957. június 20-án lényegében helybenhagyott, s június 27-én végrehajtott.⁵¹

Tóth Ferenc – Tóth Ilona testvére – 1990-ben kérte az ítélet semmissé nyilvánítását, ezt a Legfelsőbb Bíróság három bíróból álló tanácsa – elfogadva a legfőbb ügyész indítványát – 1990. októberében elutasította. A határozat indokolása így szólt:

„Az eljárás bíróságok által megállapított tényállás lényege a következő. Tóth Ilona I. rendű vádlott VI. éves orvostanhallgató volt, és 1956. november 4-e és 18-a között a Péterfy Sándor utcai kórház ideiglenes vezetőjeként tevékenykedett. Az említett időszakban Angyal Istvánt és társait – akik Budapest IX. kerületében a november 4-ei harcok vezetői voltak – letartóztatták,

és az árulók felderítése érdekében Tóth Ilona és társai, Gyöngyösi Miklós II. rendű, Gönczi Ferenc III. rendű és Molnár József IV. rendű vádlottak a kórházban több személyt is kihallgattak.

1956. november 18-án, vasárnap délután Kollár István 26 éves rakodómunkás, a Magasépítő Vállalat dolgozója felkereste a munkásszálláson Polgár Erzsébet nevű ismerősét. Gyöngyösi Miklós és társai a Landler Jenő és Murányi utca sarkán elfogták Kollár Istvánt, és közölték vele, hogy a «forradalmi ifjúság» nevében letartóztatják, mert ÁVH-s. Kollár István és Polgár Erzsébet hiába tiltakozott a gyanúsítás ellen, Kollár Istvánt a Péterfy Sándor utcai kórházba kísérték. A kórházban tartózkodó Molnár József IV. rendű vádlottal közölték, elfogtak egy ÁVH-st, mire Gyöngyösi Miklós és Gönczi Ferenc vádlottak Kollár Istvánt a kórház egyik szobájába kísérték, és ott tettelegesen bántalmazták, «disznó ÁVÓ-snak» nevezték, majd Gyöngyösi Miklós II. rendű vádlott szót Tóth Ilonának, hogy «jöjjön, mert valakinek injekciót kell adni». Tóth Ilona Kollár István bántalmazását látva megkérdezte, hogy bűnös-e ez az ember, amire Gyöngyösi Miklós igennel válaszolt.

Tóth Ilona ezt követően lement a kórház földszintjén levő ambuláns szobába, ahol magához vett egy 100 köbcentis klóretiles ampullát, gázt és nyitott altatókosarat, és azzal visszament abba a szobába, ahol Kollár Istvánt tartották fogva, és közölte Kollár Istvánnal, hogy el fogja altatni. Kollár István felöltözve egy széken ült, amikor Tóth Ilona az altatást megkezdte, majd egy injekciós fecskendőbe felszívta az asztalon levő ampullák közül egynek a tartalmát, s azt nyomta Kollár István nyaki vénájába, de azt 2-3 szúrás után sem találta el. Ezt követően hozzáfogott, hogy Kollár szívébe adjon injekciót. Tóth Ilona felszólította Gönczi Ferencet, hogy szívja fel egy másik ampulla tartalmát, de Gönczi Ferenc közölte, hogy nincs több ampulla. Tóth Ilona ekkor kijelentette, hogy «a levegő is jó lesz neki». Ezt követően Tóth Ilona az injekciós tűvel több alkalommal Kollár István szívátjékára szúrt, levegőt akart benyomni, de a fecskendő Tóth Ilona kezében eltört. A nagymennyiségű altatószertől a vádlottak is szédülni kezdtek, ezért Tóth Ilona is kiment a szobából, Gyöngyösi Miklós és Gönczi Ferenc azonban ezalatt az eszméletlen Kollár Istvánt a földre fektették, és Gönczi olyan megjegyzést tett: «a fene egye meg, nem akar megdöglenni!», ezért két lábbal Kollár István torkára állt. Amikor Tóth Ilona visszatért a szobába, megvizsgálta Kollár Istvánt, hogy él-e még, s mivel élőnek találta, megállapodtak abban, hogy egyelőre a közelben levő WC-ben helyezik el. Kollár Istvánt ezután a WC-be vitték, ahol Tóth Ilona megállapította, hogy még mindig él, ezért a Gyöngyösi Miklós által felkínált zsebkést Tóth Ilona elvette, és térdepelő helyzetben a bal kezének középső és mutatóujját kinyitva a zsebkéssel Kollár István szívébe szúrt... Tóth Ilona ezután a véres kést megtörölte a sértett nyakkendőjében, majd összecsuksa, és a WC-be dobta. Kollár Istvánra ezt követően rázárták a WC-ajtót. Kollár István rövid időn belül meghalt...

A Legfelsőbb Bíróság 1990-es álláspontja szerint Kollár István életének kioltása Tóth Ilona részéről rendkívüli brutalitással, az eszközök többszöri változtatásával, az orvosi hivatás gyakorlásának felhasználásával történt. Kollár István csupán annyiban kapcsolódott a népfelkelés eseményeihez, hogy ÁVÓ-snak vélték (jóllehet nem volt az), ezért került sor a teljesen ártatlan 26 éves sértett életének kioltására, amiben Tóth Ilona részt vett. A fenti körülmények értékelése során a Legfelsőbb Bíróság arra a megfontolásra jutott, hogy az előre kitervelten végrehajtott ölési cselekmény véghezvitele Tóth Ilona részéről a népfelkeléssel összefüggésben történt ugyan, de az méltányolható okból elkövetettnek az orvosi hivatást gyakorló vádlott esetében semmiképpen sem tekinthető... Ezért a Legfelsőbb bíróság Tóth Ilona hozzátartozójának, Tóth Ferencnek az elítélés semmissé nyilvánítása iránti kérelmét elutasította.⁵²

Ezután született meg a 2000. évi CXXX. törvény az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról. A parlament úgy döntött: immáron nem kell vizsgálni, az elítélés milyen tényállás alapján, milyen

bűncselekmény miatt történt, azt sem, mindez igaz-e vagy sem, a semmisség kimondásához elegendő, ha az elítélés népbírósi eljárásban történt, és a forradalommal összefüggésbe hozott cselekmény miatt. E törvény alapján pedig a Fővárosi Bíróság 2001. február 19-én kimondta, hogy a Tóth Ilona-ítélet semmis.

Lehetne ugyan vitatkozni arról, ebben az ítéletben mennyire elfogadható, hogy egy gyilkosság „a forradalom és szabadságharc céljával, eszmeiségével való azonosulásra tekintettel a forradalommal, illetve harci cselekménnyel összefüggésbe hozott cselekmény” – ám talán nem ez a legfontosabb.

Inkább azon érdemes tünődni: komolyan, megalapozottan soha senki kétségbe nem vonta, hogy a Tóth Ilona perben megállapított tényállás döntő többsége igaz. Sokan nyilatkozták, írták amúgy en bloc, hogy ez konstruált, koncepció per lett volna, csak hogy erre semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatottak. Hangoztatnak néhányan kételyeket, például az elkészült Kollár István-boncjegyzőkönyvről, illetve az azt elemző orvos-szakértői véleményekről; ám azt még senki nem merte kétségbe vonni, hogy Kelemen Endre professzor – a soha nem politizáló, kérlelhetetlen erkölcsi tartású patológus – soha nem adta volna a nevét konstruált perhez.

Megoszlanak a vélemények arról is, vajon tényleg élt-e még Kollár István, amikor Tóth Ilona a zsebkéssel a szívébe szúrt a WC-ben. Ma is gyakorló ügyvéd – aki joghallgatóként annak idején végigülte a Tóth Ilona tárgyalás-sorozatot – ma is úgy véli: talán a sértett akkor már halott volt nyakának megtaposása miatt, ez esetben pedig a szívbeszúrás alkalmatlan tárgyon elkövetett kísérlet lett volna, s mint ilyen, nem vezethetett volna halálos ítélethez. Azt azonban ő sem vitatja, hogy a tényállás elején szereplő injekciók nyaki vénába és szívbe szúrása megtörtént, s hogy ezek önmagukban is okozhattak halált.

Lehet tehát vitatkozni, hitetlenkedni az ítélet, a tényállás több pontján, ám azt egészében megkérdőjelezni mindaddig nem lehet és nem szabad, amíg erre vonatkozó bizonyítékok nem látnak napvilágot.

S így jutunk el a fő kérdéshez: akkor azonban mit keres Tóth Ilona szobra az orvosi egyetem bejáratánál? Miként lehetséges, hogy a Fidesz és az MDF elnöke – utóbbi bevallottan saját ügyének tekintve ezt a rehabilitálást – azt éri el, hogy a következő évtizedek leendő orvosai naponta kétszer (egyszer be-, másodszor kijövet) olyan orvos szobra mellett haladjanak el, aki így vagy úgy, részben vagy egészben, de mégiscsak embert ölt? Mit akartak sugallni azzal, hogy fölavatták a szobrát annak, aki kioltotta egy ártatlan ember életét?⁵³

Persze a jobboldalon óriási patáliát csaptak. Tiltakoztak mindenféle rendkívül komoly szervezetek, mint az Orvosegyetemisták a Polgári Jövőért Egyesület alapító tagjai; a XVI. kerületi önkormányzat lemondta a Népszabadság-előfizetéseit; én tucattal kaptam ismét a fenyegető leveleket, utcai megjegyzéseket. Néhány fenekedő szervezetnek följánlottam: tartsunk végre valahol nyilvános vitát, én nyitott vagyok beismerni a tévedésemet, ha bebizonyítják – ezt persze senki nem vállalta.

A mondandó lényegében folyvást ugyanaz volt: felháborító, hogy Kende Péter az 1957-es jegyzőkönyvek alapján – amelyeket ő hitelesnek ismer el – álnok módon mocskolni kezdett valakit, aki a legtöbb diák szemében példakép... Tóth Ilona humánus volt, nem is értem, miként juthatott valaki odáig, hogy így meggyalázza az emlékét.⁵⁴

S szinte valamennyi ilyen jellegű írásban, beszédben visszatérő elem volt az újabb hamisítás: kétségbe vontam a bíróság azon 2001-es ítéletét, amely rehabilitálta Tóth Ilonát. Alulírottak tiltakozunk az ellen, hogy a rendszerváltás után 12 évvel a negyedik szabad parlamenti választások után nyilvánosan bemocskolják, és gyilkosnak nevezzék a Magyar Köztársaság független bírósága által is ártatlannak ítélt orvosegyetemista vértanút, Tóth Ilonát... – szölt például az Orvosok a Polgári Jövőért Mozgalom állásfoglalása. Hogy pusztán

félrevezetett „polgárok” dőltek be mások hadováinak, vagy ők maguk szándékosan hazudtak, azt nem tudhatom. Azt azonban igen, hogy ilyen ítélet – amire ők hivatkoztak, amely ártatlannak ítélte Tóth Ilonát – soha nem született. Szól ugyan bírósági határozat arról, hogy a Tóth Ilona elleni '57-es ítélet *semmis*, de a semmisség kimondása nem egyenlő a rehabilitálással, pláne nem azzal, ha valakiről utólag azt állapítják meg, hogy ártatlan volt, mégis elítélték. Amikor tehát a Magyar Nemzet, a Demokrata mindmáig azt emlegeti: *a rehabilitált Tóth Ilona* – nemcsak egyszerűen hazudik, de történelmet is hamisít.

Hiszen a Dávid Ibolya előkészítette, Orbán Viktor beterjesztette 2000. évi CXXX. semmisségi törvény, a lex Tóth Ilona, azt – és csak azt – mondta ki: ha az '56-os eseményekkel összefüggésben, az akkor e célra létrehozott bíróság ítélte el valakit – az az ítélet *semmis*, függetlenül attól, hogy milyen bűncselekmény miatt zajlott az eljárás. A 2001-es ítélet ennek megfelelően egyáltalán nem szólt arról, Tóth Ilona bűnös volt-e vagy ártatlan, csupán – ha egyszer új törvény született – megállapította, hogy az ítélet *semmis*.

Az ügy azóta sem hagyott nyugodni, elhatároztam, még alaposabban utánajárok a történeteknek, s ha kiderül, hogy bármiben tévedtem, kutyakötelességem megkövetni mindenkit.

Elsőként végigböngésztem a korábban már látott levéltári iratokon túl az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának összes olyan anyagát, amelyben akár csak egyetlen szó említés esik Tóth Ilonáról.⁵⁵ Semmi nem került elő, ami cáfolta volna a korábbi megállapításokat.

Ellenkezőleg. Például összehasonlítva Tóth Ilona, Gönczi, Gyöngyösi kihallgatási jegyzőkönyvét az Angyal István perhez velük készített tanúvallomásaikkal, megállapítható, hogy más rendőrök előtt, más időpontban mindent pontosan ugyanúgy mondtak el. Kivéve talán egyetlen momentumot: ekkor kiderült az is, hogy Gönczi a verés, gyilkolás közben levette Kollárról annak karóráját, és azon nyomban fölcsatolta saját karjára, Gyöngyösi pedig elvette a Kollár zsebében talált 100 forintot, s 40-ért festéket vásárolt a röpcédulák készítéséhez, 60-ért pedig cigarettát.

Majd olyan forráshelyet leltem, amely holtbiztosan nem vádolható olyasféle elfogultsággal, amelyet az én fejemhez naponta többször vágott a jobboldali sajtó. Az 1956-os Intézet Oral History Archívumában 49 olyan interjú található, amelyben a felkelés után lecsukottak, meghurcoltak – ugye ők aztán igazán nem tekinthetők az én álláspontom feltétel nélküli védelmezőinek? – vallanak emlékeikről, élményeikről, életükről. Természetesen mind a 49-et végigolvastam, a korrektség ezt követeli.

A 49-ből mindösszesen egy orvos vélekedik úgy, hogy nem igaz az egész, Tóth Ilonára ráfogták a gyilkosságot – tényekre viszont nem hivatkozik, érvei komolytalanok, s az interjú számos más témakörében is össze-vissza vagdalkozik nevetséges vádakkal.

További egy kételkedik, nincs meggyőződve arról, hogy tényleg megtörtént az emberölés. Valamint a Tóth Ilona-per IX. rendű (csak izgatásért elítélt) vádlottja véli úgy, ez tényleg koncepció per volt – csak éppen fordítva: történt egy gyilkosság, és ahhoz csapták hozzá Obersovszkyékat, hogy az ő perük csúnyább, visszataszítóbb legyen. *Ez az egész Tóth Ilona-per attól konstrukciós per, hogy őnekik az volt a céljuk, hogy az Obersovszkyt erkölcsileg tönkretegyék.*⁵⁶ Neki nyilvánvalóan igaza van.

Számosan a 49 közül csupán közvetett információkról adnak számot, mindazonáltal ezek is rendkívül fontos adalékok.

Homola László egy cellában raboskodott Gáli Józseffel, a Tóth Ilona-per V. rendű vádlottjával, ő '89-ben így emlékezik: – *A Jóska elmondta, hogy a Tóth Ilona mit csinált.*

– *Mit mondott, mit csinált?*

– *A szikével szíven szúrta az ávóst.*⁵⁷

Szintén börtön-élményeit eleveníti föl Dr. Missura Tibor, megemlítve, hogy cella-társat kapott, aki a Péterfyben volt orvos: – *És ő határozottan elmesélte, hogy ott egy ávóst Ilonka közbenjárására, vagy pedig saját maga ölte meg. Kezdetben valamilyen... azt hiszem, benzint mondott, hogy intravénás benzín-injekcióval, de nem talált bele a vénájába hosszas kísérletezés után, és akkor szívszűrővel ölte volna meg.*⁵⁸

Ugyanezt mondja el Dr. Oláh Vilmos, aki maga is a Péterfyben volt orvos, s aki aztán '91-ben ellenezte, hogy Tóth Ilona neve is fölkerüljön a Péterfy kórház aulájában állított emléktáblára.⁵⁹ Tiltakozása ugyan nem vezetett eredményre, az emléktábla már-már nevetségesen eldugott helyen, mintegy a büfé mögött ma is ott van: *Itt az 1956-os forradalom idején a felkelők kórháza működött. Emlékezzünk rájuk és azon önkéntesekre, akik életük kockáztatásával mentették százak életét, valamint a kivégzett Péch Gézára és Tóth Ilonára.*

S mit mondanak azok, akik közvetlen részesei voltak az eseményeknek?

Obersovszky Gyulát, a felkelés legendássá vált alakját, az Igazság, majd az oroszok bejövetele után az Élünk című lapok szerkesztőjét (és szinte egyetlen szerzőjét) Tóth Ilona perében ítélték először három évre, majd halálra, végül kegyelemből életfogytiglanra. Az Élünket ugyanis éppen ott, a Cházár András utcai kórházban, Tóth Ilona segítségével stencilezték, s onnan hordták szét röplapként. Ha volt koncepció elem a Tóth Ilona-perben, akkor az éppen az volt, hogy az izgatási ügyet összevonták a gyilkossággal – nyilván azért, hogy „nagyobbat szóljon”.

Interjújában⁶⁰ – 1986-87-ben – először arra emlékezik, ami 1956 novemberében zajlott, amikor még mindannyian szabadlábon voltak: – *Másnap megjelent a lap, az Élünk, aztán emlékszem, félrehívott a Jóska, és akkor elmondta, hogy itt történt valami, ami nem oké, ami nem a mi mentalitásunkba, nem a mi világunkba tartozó jelenség. Arra is emlékszem, hogy ketten együtt, még azt is mondták a Tóth Ilonának, hogy fiam, hát az orvosi eskü, nem a ti dolgotok, ennek megvan a maga... valahogy másként kell megoldani.*

– *De magyarozatként mit mondott a Tóth Ilona?*

– *Hát, hogy nem volt más kiút, érted. Nem lehetett más, mert olyan állapotban volt, hogy ő már nem tudott volna mit kezdeni vele. Viszont hogyha élő állapot, akkor mindenképpen rájuk hozza...*

– *De mitől volt olyan állapotban?*

– *Úgy összeverték.*

Majd a rendőrségi, illetve bírósági eljárásról így számol be Obersovszky:

– *A Tóth Ilona elismerte a gyilkosságot?*

– *El, igen. Ő elmondta, nagyon pontosan, precízen, úgy, ahogy történt a dolog. Lényegileg mind elmondták... Ezek észrevették, hogy figyelni őket, elkapták, bevitték, megmotozták, megtalálták azt a fényképet ÁVH-s egyenruhában. Ott ugyan úgy szerepelt, hogy izébe vette föl, ilyen sportból, nekiestek, és mire Tóth Ilonát hívták, és a Tóth Ilona látta, hogy nem tud segíteni rajta, mert olyan állapotban volt, annyira összeverték, hát azok nem szép fiúk voltak, ami igaz, az igaz.*

– *Azért adta be az injekciót, hogy eutanáziát biztosítson?*

– *Eutanáziát nem tudom, nem hiszem, de állítólag már ő akkor nem volt tudatánál, tehát öntudatlan állapotban nyomta bele, nem volt más, ezek azok az idők voltak.*

– *Tóth Ilona végül beleszúrta a zsebkést?*

– *Ez is így van, nem beleszúrta utána, ezek voltak, egy orvosnő... azok át... ahogy elnézed ezeket a sebészeket... Tóth Ilona jó sebész volt... ezeknek ott, ahol most, ezen nem az etikai részről beszélek, csak arról, hogy nekik, orvosoknak más ott szurkálni, meg böködni.*

– *Az ember azt gondolja, hogy egy orvosnő egy injekciót ad?*

– *Ez egy más traktusában volt, ez a kórháznak egy más traktusában volt, ez nem ott volt, legjobb tudomásom szerint, ahol ezek tanyáztak, ezek nem ott voltak, oda nem is mehettek,*

nem jutottak hozzá. Én sem tudom, amit én tudok, azt ott a tárgyaláson tudtam meg, ahol a Tóth Ilona elmondta, hogy talán már nincs is életben, ez is valószínű, öntudatnál már nincs, befecskendezett, de hogy biztos legyen, nehogy... azért szúrta át a...

Nos, értsük meg, mit állít maga Obersovszky Gyula, a vádlott-társ! Először látszólag ellentmond önmagának, hogy ugyanis – *amit én tudok, csak ott, a tárgyaláson tudtam meg.* Hiszen beszámol arról: már a Cházár András utcai kórházban megtudta a gyilkosság megtörténtét, társai számon is kérték Tóth Ilonán és a többiekén. Ám ez valóban csak látszólagos önellentmondás, nyilvánvalóan arról van szó, hogy a lényegét már novemberben, a kórházban megtudta, ám sok apró részletről csupán később, a tárgyaláson értesült.

Ami azonban sokkal fontosabb: Obersovszky – harminc évvel a történetek után, minden kényszer nélkül – a leghalványabb sejtetéssel sem utal arra, hogy bármi nem úgy történt volna, amint az a perben szerepelt. Egyetlen szót nem szól rendőrségi verésről (szövegében az *úgy összeverték* kitétel Kollár Istvánra, az áldozatra vonatkozik), kikényszerített vallomásról, koncepciósról. Sem saját magára, sem a többiekre, sem Tóth Ilonára nézve. Egy hanggal nem vonja kétségbe sem a gyilkosság megtörténtét, sem hogy azt Tóth Ilona követte el.

Mindössze annyit mond a visszaemlékezés más helyén, ismét nem a per, hanem még a kórházban folytatott tevékenységük idejére utalva: – *Miután utólag értesültünk mindketten Tóth Ilona borzalmasan nyomasztó tettéről, számon kértük tőle a hippokratészi esküjét.*

Hogy aztán évekkel később, amidőn Tóth Ilonából kezdtek mártírt faragni, s nekiálltak lehazudni a csillagos eget is a helyéről, Obersovszky is hirtelen vált, és koncepciósról kezd írni, magyar Jeanne d' Arc-ot emlegetni – azt mindazok, akik személyesen ismertük Obersovszkyt, eléggé könnyedén meg tudjuk magyarázni. Ám akkor sem azt írja, hogy hazug vádakkal ítélték volna el Tóth Ilonát, e helyett kidolgozza saját elméletét a történetekről. *Ő maga nem ölt, amint ez napjainkban már egyértelművé vált. Az áldozat, közbelépése idején már halott volt. Halott embert pedig megölni nem lehet.*⁶¹

Közvetlen érintettől számol be 1980-ban Krassó Györggyel készített visszaemlékezésében⁶² Lichtenstein Sándor is, még hozzá a per előtt történetek alapján: – *Aztán az előzetesben társat kaptam, mégpedig a Piros személyében, a Gyöngyösi (a II. rendű vádlott), nem tudom a másik nevét... És tőle tudtam meg akkor, ő mesélte el nekem az úgynevezett Tóth Ilona-ügyet, és nagy büszkeséggel mesélte, hogy elkapták az ávóst, és azt hogy nyírták ki, és a végén, röhögve mondta, hogy a végén kisült, hogy a pali nem is ávós volt, hanem a bátyja volt ávós, akinek az egyenruháját magára vette, és valami nő, valami menyasszonya miatt abban fényképezte le magát, meg azzal dicsekedett, hogy ő egyenruhában van. A lényeg az, nem akarom hosszú lére ereszteni, hogy mondta, mesélte, hogy jól agyonverték, meg ilyen vallomásra bírták, meg olyan vallomásra, mindent bevallott, és hát a végén hát injekciós tűvel, mit tudom én, benzint nyomtak a vénájába, és mindezt, már magát az injekciózást a Tóth Ilona nevű társuk végezte el. Vagyis Gyöngyösi nem a pert követően, hanem még az előtt számolt be neki a borzalmas eseményről, s szó nincs kényszerről, koncepcióról, hasonlóról.*

Bagó Gyula ott volt a kórházban azon az estén, november 18-án, s 1992-ben így emlékezik: – *Ica jött kifelé, és a kezében volt az injekciós tű, és azt mondta, a fene egye meg ezt a rohadt benzint... el volt vörösödve, és azt mondta, hogy a rohadt életbe, ez a szar. Mondom, mi az? Hát benzines injekció... akkor azt mondta, ez a szar benzin nem jön ki, és akkor elrohant.*⁶³

Molnár József – a per IV. rendű vádlottja – '56 novemberében azon a folyosón volt ő, ahol az eset történt, s '92-ben beszámol arról, amint az ávósnak hitt férfit bevitték a kezelőszobába, ahol hárman maradtak vele: Gönczi, Gyöngyösi és Tóth Ilona: – *A Feri azt mondta, a Gönczi, hogy ráléptem a torkára. A Feri azt mondta, hogy nehezen akart megdöglenni, pedig ráléptem a torkára. Szó szerint ezt mondta.*

– *Ki hozta ki a holttestet?*

- *A Feri meg a Gyöngyösi. És az izé jött mellette, az Ilona jött előtte.*
- *Te láttad ezt?*
- *Hát én mentem elől, utánam jött a Tóth Ilona.*

Majd magáról a rendőrségi-bírósági eljárásról, az előzetesben töltött időről Tóth Ilonára mondja: – *Egy ujjal nem nyúltak hozzá, a többiekhez sem.*

- *Próbálta neked a rendőrség sugallni, hogy olyasmit állítsál, ami nem igaz?*
- *Nem.*
- *Amit te nem hallottál? Tehát próbáltak rávenni?*
- *Nem.*⁶⁴

S végül idézzük föl még a másik nagy, legendás alakot, Krassó Györgyöt, aki mindenkivel beszélt, akit csak el tudott érni ebben az ügyben. Ugyanazt ugyanúgy meséli el a Tóth Ilona-ügy egészéről, mint a többiek, ám személyes elemmel gazdagítva: – *Tóth Ilona beleszeretett Gyöngyösibe, az utasította valahogy, hogy te, mint orvosnő, tudod, hová kell szúrni. Talán az volt az első, hogy benzín-injekciót adtak neki, és ettől nem halt meg. Akkor volt, hogy szúrja le a Tóth Ilona, és akkor a Tóth Ilona le is szúrta, és akkor meg is halt. Ez a Tóth Ilonát borzasztóan kikészítette, ez a dolog, és borzasztó lelkiismeret-furdalást okozott neki. És azt is mondta a Gálinak, az Obersovszkynak, akik ugyanott tartózkodtak, de nem voltak jelen ennél a gyilkosságnál, hogy embert öltem, közben orvosi eszközt tettem...*

*A Tóth Ilona egészen addig tagadta, amíg elé nem tették a Gyöngyösinek a priuszát, hogy ez nem politikai elítélt volt, hanem közbüntényes, és akkor úgy érezte, hogy ő be lett csapva, és olyan lelkiismeret-furdalásai támadtak, hogy ennek az embernek az utasítására ölt meg ő valakit, hogy egy ilyen teljes feltáró vallomást tett.*⁶⁵

Maga Tóth Ilona a bíróság előtt, az utolsó szó jogán így szólt: – *A gyilkosság büntetében nagyon bűnösnek érzem magam... Amikor láttam, hogy mit tettem, akkor már az az ember halott volt. Azóta nem tudok magammal szembenézni, amit tettem, azért vállalom a felelősséget, most pedig vége...*

Tóth Ilona élete és halála talán a görög sorstragédiákhoz mérhető. Obersovszky Gyulának valószínűleg igaza van: *Ne feledjük, Tóth Ilona szintén a kor gyermeke. Ő is Fagyjev Ifjú gárdáján nevelkedett. Ennek hatása alól aligha vonhatta ki magát. Az irgalmatlan, ámde szolidáris és bátor forradalmár, a jakobinus volt az eszményképe. Neki két énje lehetett. Egyfelől az orvos, aki életet ment, ápol, másfelől a forradalmár, aki az ügy érdekében kevés dologtól riad vissza.*

Ám akik közelről ismerték, máig állítják: Tóth Ilona – ha ez bármilyen módon a túlvilágról módjában állt volna – hevesen ellenezte volna, hogy szobrot állítsanak neki. A Fidesz-kormány mégis megtette.

A BÁNYÁTÓL A SZŐLŐIG – NE MI KAPJUK A LEGTÖBBET!

2004 nyarán irdatlan skandalum tört ki. A Hír TV és a Magyar Nemzet egymásra licitálva harsogta világgá: Wekler Ferenc szabaddemokrata képviselő, a parlament alelnöke állami támogatást pályázott meg és nyert el szőlő-telepítésre.

Lengyel Zoltán, a Fidesz képviselője nem tévázott, már az augusztus végi rendkívüli parlamenti ülésnapon interpellációt nyújtott be a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterhez, „Jókor jó helyen, avagy törvényszerű, hogy Wekler Ferenc, az Országgyűlés alelnöke állami pénzből gazdagodik?” címmel.

És így indokolt: – *Az elmúlt hetekben a sajtó különösen nagy figyelmet szentelt Wekler Ferenc szabad demokrata országgyűlési képviselő, a Magyar Országgyűlés alelnöke által igénybe vett vissza nem térítendő állami támogatásoknak. Az ügy komoly visszhangot keltett saját párttársai között is. A hírek szerint a kormánypárti képviselő jelentős összegekhez jutott különböző támogatások jogcímén. Ezt még tetézte az, hogy a mórági területét átsorolták egy piaci szempontból értékesebb, magasabb árkategóriájú borokat forgalmazó borvidékhez. Mi következik ebből? Röviden és tömören annyi, hogy Wekler úr jól járt, nagyon jól.*⁶⁶

A miniszteri válaszból nyomban kiderült: a hír igaz, Wekler kft-je, valamint családtagjai tényleg fölvettek állami pénzt a szőlőjük bővítésére. Valamint kezdeményezte olyan terület átsorolását, amely őt magát is kedvezően érintette volna. A jobboldal örjögve vetette magát a témára: íme, kibújt a szög a zsákból, ez a szadeszes az adózók pénzén hizlalja magángazdaságát. Lengyel Zoltán nem is fogadta el a miniszter válaszát, többek között arra hivatkozva, hogy – *a miniszter urat többször kértük egyébként támogatások odaítélésénél, hogy nyilatkozzon, mely társaságok juthattak hozzá az összegekhez. Ezt miniszter úr rendre megtagadta személyiségi jogokra való hivatkozással, illetve annak a sérelmére való hivatkozással. Ezek után feltételezhetjük, hogy több ilyen ügy is van, mint a Wekler Ferenc személye körül kialakult ügy.*

És Lengyel Zoltán nem tévedett: valóban több ilyen ügy van. Például Demeter Ervin, az Orbán-kormány titkosszolgálati minisztere is fölvelt szőlő-telepítési támogatást, ugyanazon a jogcímen, mint Wekler.

De tán nem csak ő. A Vasárnapi Hírek szeptember 19-ei száma tette közzé: a lap úgy tudja, az a kft., amelynek Orbán Viktor felesége, Lévai Anikó is tagja, több, mint 30 millió forint állami támogatásban részesült, az Orbán-kormány alatt. A hírt azonnal átvette az Index és több más internetes portál.

Másnap a parlament ülésén Török Zsolt MSZP-s képviselő tehát újabb kérdést tett föl az agrárminiszternek: – *Az elmúlt napokban több sajtótermék is cikkezett arról, hogy az Orbán-kormány ideje alatt vissza nem térítendő állami támogatást vett fel szőlőtelepítésre Orbán Viktor családi érdekeltiségébe tartozó cég. Olyan, az adófizetők pénzéből fizetett támogatási lehetőségről van szó, amellyel más politikus is élt, igaz, ő emiatt távozott is posztjáról. Ebben az ügyben a Fidesz politikusai – például Áder János, aki sajnos most nincs a teremben – morális magasságból leszólva korrupciót kiáltottak. Ehhez az erkölcsileg megalapozott állásponthoz több MDF-es politikus is csatlakozott.*

Az elmúlt napokban megjelent sajtóhírek alapján a Fidesznek ismét lehetősége van csillogtatni erkölcsiségét. A megjelent hírek szerint ugyanis az Orbán-kormány Orbán Viktor

családjának is fizetett állítólag vissza nem térítendő támogatást az adófizetők pénzéből (Közbeszólás a Fidesz soraiból: Állítólag!), a sajtó szerint több mint 30 millió forintot. Ha a hír nem igaz, cáfolni kell, mégpedig határozottan. (Szijjártó Péter: Honnan veszed?) Mégiscsak egy volt miniszterelnökről van szó. Ha igaz, arra viszont nem volt példa, hogy egy miniszterelnök az adófizetők pénzéből saját családi érdekességébe tartozó cégnek fizetett volna vissza nem fizetendő támogatást. Ez megengedhetetlen lenne.

Én nem tudom, mert nem tudhatom, megfelelnek-e a valóságnak a sajtóhírek. Ezért a miniszter urat kérdezem, igaz-e, hogy az Orbán-kormány idején Orbán Viktor családi érdekességébe tartozó cég több mint 30 millió forint vissza nem térítendő támogatást kapott az agrártárcától. Várom válaszát.

Németh Imre miniszter elképedve válaszolt. – Képviselő úr, nagyon csodálkoznék azon, ha az ön felvetésének bármilyen valóságalapja lenne. (Dr. Magda Sándor: – Pedig van!) Egyébként úgy tudom, hogy Orbán Viktor családja bányavállalkozásban utazik, ez meg meglehetősen messze van a szőlőtelepítéstől és a borelőállítástól. Azért is meg vagyok lepve, képviselő úr, mert meggyőződésem, hogy egy kormánypárti képviselő családjának szőlőtelepítése okán nem indult volna sajtókampány a kérdés etikai, politikai felelősségének megállapítása céljából, ha a Fidesz elnökének családja is hasonló cipőben járna. Ekkora politikai baklövést nem követ el Orbán Viktor, illetve a Fidesz sem. Én nem tudom ezt elképzelni. Egy miniszterelnök családja megítélésem szerint nem szorul rá arra, hogy az adófizetők pénzéből ilyen célra is felmarkoljon valamit. (Dr. Répássy Róbert: – És egy miniszter? Mennyit kap ön?) Úgy gondolom, képviselő úr, ha nem ebben a műfajban teszi fel ezt a kérdést, akkor esetleg konkrétan is tudok válaszolni (Dr. Répássy Róbert: – Földalapú támogatást kap, miniszter úr?), most én erre nem készültem.

Török Zsolt korrekten felelt. – A támogatásokkal kapcsolatban magam is azt mondom, mindenkinek jár, aki a törvényi feltételeknek megfelel. Azt is mondom, biztos, hogy törvényes, amennyiben a hírek igaznak bizonyulnak. Csak ha valaki olyan erkölcsi magasságokból próbál itt ígét hirdetni, akkor etikus-e? Etikus-e kettős mércével mérni? Éppen ezért magam is fontosnak tartanám, miniszter úr, ahogy elmondta, hogy tájékozódjon, és a tájékozódás eredményét ismerje meg az egész parlament és a széles közvélemény is.

Én csak őszintén kívánom a Fidesznek és az egész országnak, hogy ezúttal a sajtó tévedéséről legyen szó, és természetesen, ahogy a miniszter úr is jelezte, valószínűleg a következő időszakban más formában fogok visszatérni a kérdésre.

A miniszter tájékozódott, és eredményét meg is osztotta a közvéleménnyel. Kiderült – láss csodát! – valóban kapott állami támogatást a Szárhegy Dülő–Sárazsadány–Tokajhegyalja Kft is, vagyis az a cég, amelynek egyik tulajdonosa Lévai Anikó, Orbán felesége. És megjelentek a hivatalos adatok. A beruházás területe 13 hektár szőlő. A vonatkozó 2001-es FVM-rendelet értelmében legfeljebb 40 millió forintos támogatást nyújthatott a tárca pályázonként. Az említett cég ezért az FVM által nyújtott támogatásból 34 millió 324 ezer forintot nyert el, a maradék 7 millió 151 ezer forintot a Megyei Területfejlesztési Tanács nyújtotta, persze szintén állami költségvetési forrásból. Így jutottak hozzá e célra Orbánék összesen 41 millió 475 ezer forinthez az adózók pénzéből.

Arról nem esett szó sem a parlamentben, sem később a sajtóban, hogy ugyanilyen állami támogatáshoz jutott Stumpf Bálint, Stumpf Bálintné, Demján Sándorné, Rókusfalvy Pál, vagy éppen a Csányi Sándor Pincészet. Utóbbi az Orbán-kormány alatt három évben kapott 40-40-40 milliót, csak 2002-ben kellett megelégednie 38 milliócskával, mint ahogy talajjavításra is alig kapott többet az elmúlt években 56 milliónál. Azzal sem törődött senki, hogy az örökösen magyarkodó kormány működésének ideje alatt a legnagyobb összegű támogatások tekintélyes hányadát francia, olasz, spanyol tulajdonban álló cégek zsebelték be.

Úgyhogy Török Zsolt egy hét múlva ismét kérdést intézett az agrárminiszterhez, „Mennyi az értéke a morálnak?” címmel. – Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az emberek választ

várnak arra a kérdésre, hogy a szőlőbotrány indáin fennakadt Fidesz-elnök mennyi állami támogatáshoz jutott. Mennyi volt a felejtés bére, amennyiért a köz szolgálatára felesküdt politikuskok elfeledkeztek küldetésükről, és saját hasznukra fordították politikai befolyásukat?

Az iménti mondatok az MDF elnökségének állásfoglalásából, közleményéből valók, ilyen alapon tehát az elmúlt héten elmondott azonnali kérdésem nyomán kiderült, hogy abba a bizonyos szőlőindába alaposan belekeveredett Orbán Viktor, a Fidesz elnöke. Fény derült ugyanis arra a legutóbbi azonnali kérdés, illetve írásbeli kérdés alapján, hogy több mint 40 millió forintos támogatást kapott a hivatalban levő miniszterelnök oly módon, hogy saját családi érdekeltségébe tartozó cégeket támogatott a kormány, több mint 40 millió forinttal.

Hölgyeim és Uraim! Ilyet miniszterelnök a magyar demokráciák történetében még nem tett, hogy az adófizetők pénzét saját családi vállalkozásának támogatására költötte volna. Pontosan ilyen ügyben néhány hete a Fidesz politikusai még korrupciót kiáltottak, zavaros ügyekről, erkölcstelenségről beszéltek. A másik ellenzéki párt pedig arról adott ki közleményt, hogy aki ilyet tesz, annak távoznia kell a közéletből.

A Fidesz politikusai most hallgatnak, a lényegről legalábbis hallgatnak. Orbán Viktor lelepleződése után a Fidesz-frakció szóvivője azzal védekezett, hogy az Országgyűlés alelnöke, aki ugyanilyen ügy miatt távozott a posztjáról, több támogatást vett igénybe. Ha a morálról mennyiségi alapon gondolkodnak a Fidesz politikusai, kezdhetik törni a fejüket az új magyarázatokon, némileg leereszkedve a morális magasságokból, ha szabad kérnünk, a hét végi sajtóhírek alapján ugyanis újabb 10 vagy 12 millió forintos támogatásokra derülhet fény.

Kérdezem ezért a miniszter urat: az ültetvénytelepítés mellett vett-e fel támogatást az adófizetők pénzéből az Orbán-család érdekeltségébe tartozó cég? Ha vett fel ilyen támogatást, pontosan mennyit és milyen célra?

A miniszter úr szerint van-e alapja annak a védekező magyarázatnak (az elnök a csengő megkocogtatásával a hozzászólási időkeret leteltét jelzi), miszerint az Orbán Viktor feleségének tulajdonában lévő szőlőültetvényeket az állami támogatás nem érintette?

Németh Imre pedig így felelt. – Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Úr! Természetesen én annak örülnék, ha ezekre a kérdésekre maga Orbán Viktor vagy a szóvivője válaszolna, ugyanis én nem vagyok nyomozó, a Földművelésügyi Minisztérium pedig nem nyomozó hatóság a tekintetben, hogy a mezőgazdasági tevékenységük alapján támogatásban részesülők után kutasson. Így – ma délelőtt, talán éppen fél órával az idejövetelem előtt kaptam meg ezt a kérdést, nem akarom ugyanazt a választ adni, mint az elmúlt héten, hogy utánanézek, ezért – sürgősséggel előzetes információt kértem az ügyben.

Az ön felvetésére természetesen azt tudom válaszolni, hogy nem tudom, még milyen jogcímenen kért az Orbán családi vállalkozás támogatást, nem tudom, melyik évet kellene ellenőrizni. Az ön által felvetett nagyságrend tekintetében azt tudom mondani a Borsod Megyei FM Hivatal tájékoztatása szerint, hogy a 41 millió forintos ültetvénytelepítési támogatáson kívül még kért támogatást az Orbán családhoz tartozó társaság. Konkrétan: találtam egy 14 millió forintos vissza nem térítendő támogatást, amelyet kért és kapott meliorációs támogatásként 16 hektár rendbetételére.

Lévai Anikó tüstént nyilatkozott az Origónak és a Blikknek, azt a képtelenséget állítva, hogy az összesen 48 hektáron gazdálkodó cégből az ő résztulajdona 8 hektár, és az ő tulajdonrészét nem érintette a támogatás.

A botrány aztán hullámmzott – kicsiket, nagyobbacsákat –, ám hamar elült, a jó magyar „következmények nélküli ország” módjára.

Ám az ÉS 2005. márciusában folytatta sorozatát az Orbán-család és baráti köre szőlő-ügyeiről, ezúttal döbbenetes állításokkal.⁶⁷ Méghozzá egyáltalán nem csak azokkal, amiket aztán a sajtó fölkapott. (Itt jegyzem meg, hogy az Élet és Irodalom kiadója jelen könyv

kéziratának zárása után önálló dokumentum-kötetben megjelenteti az Orbánék-féle szőlő-ügy sok-sok anyagát.)

Ahhoz, hogy a későbbiek érhetőkké váljanak, tán érdemes először összefoglalni a történetet.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két ügyvéd. Az egyik: dr. Duda Attila. Önálló ügyvédi irodája: 1113 Budapest, Bartók Béla út 92-94, „A” lépcsőház, III. em. 8. Telefon: 361-1317, fax: 361-1318. A másik: dr. Szász István Attila. Önálló ügyvédi irodája: 1113 Budapest, Bartók Béla út 92-94, „A” lépcsőház, III. em. 8. Telefon: 361-1317, fax: 361-1318.

Ezek tehát: külön, önálló ügyvédi irodák – made in Hungary. (Dr. Szász István Attila ügyvéd úr lakcíme is ismerősnek tűnik: 1113 Bp. Bartók Béla út 92-94.)

Szász István Attila – valaha, a boldogult szocializmusban a Művelődési és Közoktatási Minisztérium terv- és közigazgatási főosztályának munkatársa, '85-től ügyvéd – később, az Orbán-kormány alatt az Antenna Hungária Rt. és a Magyar Villamos Művek Rt. felügyelőbizottsági tagja, olyan állami tulajdonú vagy közvetlen állami befolyás alatt álló cégek jogi képviselője volt, mint a Tokaj Kereskedőház vagy a Duna Televízió, a CD Hungary vagy a Magyar Vállalkozásfejlesztési Kht. Többek között azzal a Gansperger Gyulával is volt közös cége, aki aztán az Orbán-kormány alatt az ÁPV Rt. élén felügyelte a Tokaj Kereskedőházat, amelynek persze Szász Attila volt a jogi képviselője. De ebben az érdekszövevényben senki és semmi sem összeférhetetlen.

A két úr, Duda és Szász 1997. március 24-én egymillió forint alaptőkével Olaszliszván – ugrásra Tokaj városától – kft-t hozott létre.

Hivatalosan két hónap múlva, május végén, ténylegesen azonnal az alapítás után a cég kibővült, méghozzá igen illusztris tagokkal. Tárustulajdonos lett Szász Attila egykori szolnoki ügyvédtársa, dr. Lévai Anikó, az ellenzéki pártelnök Orbán Viktor felesége. A miniszterelnök akkoriban, '97-ben Horn Gyula volt.

Lévai Anikó későbbi (s e pillanatban: volt) first ladyvel *A Viktor* című kötetem olvasói már valamelyest megismerkedhettek. Igaz, ez esetben új oldaláról mutatkozott be: kiderült, hogy valószínűleg zseniális üzleti érzéke van.

Vásárolt ugyanis 1997. március 10-én a sárazsádányi önkormányzattól 5 és fél hektár földet 100 ezer forintért, s tizenöt nap múlva, március 25-én ezt 3 millió forintért akarta apportálni a kft.-be. Vagyis szándéka szerint mindössze két hét alatt megharmincszorozta volna a föld értékét. Erre az apportálásra azonban nem került sor – a cégbíró nem fogadta el, mondván, termőföld nem kerülhet cégtulajdonba.

A nagyságos asszonnyal együtt lépett be a kft-be bizonyos Kékessy Dezső – neki érdemes alaposabban utánaeredni.

Kékessy '56-ban kitántorgott Genf-be, ott laboráns, majd kutatóorvos lett, és diagnosztikai laboratóriumával, a Bio Medical SA és a Bio Analytic cégekben lévő érdekeltségeivel szép karriert futott be, magát módos patríciusként emlegeti. Mint látni fogjuk, ezt komolyan is gondolja, legalábbis a patrícius szó eredeti értelmét mindenképpen, hogy ugyanis amikor beköszönt számára a Római Birodalom (úgy mint Orbán Viktor országlása), azon nyomban remekül, otthon érzi magát a felső ezerben, s kiváltságaiból többé nem is enged.

Genfben Kiss Gy. Csabával alapított MDF-csoportot, s a rendszerváltozás környékén megindult hazafelé. Visszavásárolta a Hámán Kató Tsz-től nagyapja tiszafüredi kúriáját, belevetette magát a kárpótlás adta lehetőségekbe, jó sok földhöz jutott, azokon megalapította a Magor Mezőgazdasági Kft.-t, az is lehet, a Magor mozgalom atyja, Usztics Mátyás sámáni sugallatára. Heves cég-alapításba fogott – gyógyszeripar, logisztika, borászat, tejipar – jöhet minden, amiben fantázia és pénz van. Az se baj, ha állami – de ez kicsivel később következik.

Idejében összeismerkedett a még ellenzéki pártvezér Orbán Viktorral – méghozzá Szász István Attila közvetítésével. Megbarátkoztak – éppenséggel nem a közös patrícius gyökerek révén. Lévai Anikó és Orbán gyakran vendégeskedett Kékessyéknél, nyaraltak is ott.

És tényleg beköszöntött a Kékessy család számára a Kánaán: a '98-as választásokon barátjuk, Viktor lett a császár. Számukra mindenképp.

Az atyai jóbarát első „jutalma”: kinevezés párizsi nagykövetté. Jó, jó, Kékessy nem éppen karrier-diplomata, korábbi (1991) tiszteletbeli konzuli, majd főkonzuli (1997) címe és tevékenysége aligha készítette fel párizsi nagyköveti munkájára. Ő maga is így kommentálta kinevezését: *ez a miniszterelnök irántam való személyes bizalma, én az ő választása vagyok, a külügyminiszter ezt volt szíves jóváhagyni, és a Külügyminisztérium hierarchiája pedig elfogadni*. Igaz, a párizsi követség egyik alkalmazottja kissé szikárabb szövegre emlékszik, ami imígy hangzott volna: *én Orbán Viktor barátja és személyes megbízottja vagyok, mivel számos szívességet tettem neki; a diplomáciához nem értek, azért vannak önök*.

Ezen az álláspontján később sem változtatott sokat. Álljon itt két anekdota – azzal a rosszmájú megjegyzéssel, hogy az sem véletlen, milyen anekdoták hőse lesz az ember.

Híres magyar író a Kékessy Dezső párizsi magyar nagykövettel folytatott beszélgetés után, úgymond, megjegyezte: – Ez az ember két vidéket biztosan egyáltalán nem ismer: Magyarországot és Franciaországot. – Másik író viszont olyasmire próbált rábeszélni, amit ő képtelen volt elintézni Viktor barátjánál: – Ez elviselhetetlen, hogy a magyar koronán ferdén áll a kereszt, kérlek, vedd már rá Viktort, hogy egyenesíttesse ki! – Az író döbbenetében tán még azt sem árulta el Kékessynek, hogy a kereszt dőlési szöge némely elemzés szerint pontosan megegyezik a Földével.

Mint ahogy az a koreográfus se kapott levegőt, akinek néptánc-estje végeztével Kékessy uram teljes elégedetlenségét fejezte ki, mondván: – Minek kellett itt román táncokat is bemutatni a franciáknak, ez teljességgel szükségtelen és helytelen volt! – De kérlek – hebegett a neves koreográfus –, Bartók Béla román táncai voltak! – Akkor is! – zárta le a vitát a nagykövet Kékessy, a kultúra nagy barátja és értője.

Vagyis mindössze annyi történt, hogy Orbán Viktor saját feleségének üzlettársát nevezte ki párizsi nagykövetnek. Nem csoda, hogy a politikai folklór azóta is emleget mindenféle párizsi lakásokat és befektetéseket.

Bár persze kétségtelen, sokakkal osztozott Kékessy e császári kegyben: Orbán ilyen kinevezései rendre fittyet hánytak annak a magyar hagyománynak, hogy a nekünk fontos fővárosokban – mint amilyen Bécs, Róma, talán Bern és Párizs is – lehetőleg karrierdiplomaták képviseljék az országot. Orbán korábbi bizottsági munkatársa, a harmincas évei elején járó Győri Enikő Rómába, Barsiné Pataky Etelka Bécsbe, Schmitt Pál Bernbe, a Fidelitas-elnök Gyürk András papája Canberrába mehetett nagykövetnek érdemi diplomáciai előélet nélkül. Nem vitás ugyan, hogy az ilyesfajta kinevezési szokás Amerikában és néhány más országban is dívik, ám ettől még nem gusztusosabb.

Kékessynek egyébiránt Párizsban első dolga az volt, hogy a diplomatákat, pontosabban: magát a nagykövetséget kipaterolja a követség épületéből, mégpedig a 200 millió forintért Magyarok Házának átalakított épületbe – amely persze e funkciójának ekkortól nem tehetett eleget –, ő maga pedig pottom 580 millióért az addigi követségből varázsoltatott magának lakóhelyül szolgáló rezidenciát. Miközben az Antall-kormány nagykövete épp ugyanennyit költött már rezidenciára, csak éppen az nem tetszett Kékessy excellenciás úrnak – azt a feléért sem adhatják ma el.

Aztán Kékessy, a magyar patrícus – ha már Viktor, a császár a barátja – alaposan belenyúlt az állami kincstárba. 2001-ben, Tokaj központjában egy gyönyörűséges – a világörökség részét képező – műemlék-épületet úgy szerzett meg az államtól, hogy (ha igazat mondanak a hivatalok) 100 ezer forintos négyzetméter-árat fizetett érte, miközben ott ennél gyöngébb ingatlanok is 200 ezer forint körüli négyzetméter-áron keltek el.

Diagnosticum Rt-je beszállt volna a szegedi egészségügy-privatizációba – Bartha képviselő polgármester haverjával, Selmeczi Gabriella tanácsadójával, valamint Mikola miniszter öccsével közösen –, ha túl nagy botrány nem tört volna ki. A Kékessy Dezső és

lánya, Catherine Elisabeth Kékessy (ismertebb nevén: Kékessy Katinka) közös tulajdonában lévő, és persze Tokaj-hegyalján működő Patrícus Borház Kft. (felügyelő bizottsági tag: a „Postabank”-os Madarász László) az Orbán-kormány idején több mint 250 millió kincstári forinthez jutott szőlőfeldolgozó és borászati üzem létesítésére – mérlegelés után adható támogatásként –, további 20 millió állami forinthez szőlőfeldolgozásra. A Kékessy névéhez fűződő Kuntej Rt. tejjüzem korszerűsítésre kapott 91 millió állami forintot, valamint 2000-ben a földművelésügyi tárca az előző évi hitelgarancia-keretéből 1,6 milliárd forintot biztosított a Kuntej Rt.-nek – pályázat nélkül. Az ugyanebbe a körbe tartozó Magor-Dak Rt. tehenészet felújításra vehetett föl 37 millió forint állami pénzt. Az Arany Dűlő Kft. 33 millió forintot kapott, s maga a Szárhegy-dűlő Kft. közös vállalkozás meliorációra és szőlőtelepítésre több mint 68 milliót, ez viszont – mondják – normatív támogatás. Erre még visszatérünk. Szóval Kékessy különböző cégei az Orbán-kormány alatt durván 499 millió forint állami támogatásban, valamint 1,6 milliárdos hitelgaranciában részesültek. Szerény pénz.

És három nappal az után, hogy a tokaji műemlék-épületre bejegyezték a tulajdonjogát, Orbánék virányosi házvásárlására került pecsét, másfél hónap múlva pedig Viktorék Haris közti lakására jegyezték be – feltűnően magas áron – Kékessy Katinka férjének ingatlanvásárlását. Történt pedig mindez a már csak ügyvezető Orbán-kormány utolsó napjaiban, 2002-ben.

Egyébiránt Szász István Attila is kapott egyik cégén keresztül 7,3 millió forint állami támogatást. *Madarász László*, szintén a Szárhegy-dűlő Kft. résztulajdonosa, cégén, a Rekreáció Idegenforgalmi és Vendéglátó Kft.-n keresztül 90 millió állami forinthez jutott. Ez egyébként ugyanaz a Madarász, aki Orbánék alatt úgy volt a Postabank elnöke, hogy közben tanácsadói szerződésben is állt a bankkal, minek következtében gyöngye 24 millió forintos végkielégítéssel távozott onnan. *Prácser Miklós*, akinek neve többször szerepelt a Sáradsadány-kompanya taggyűlés-közeli jegyzőkönyv-közeli papírjain, 75 millió forintos támogatásban részesült.

Az Orbán-kormány egyébként az ÉS-cikkekben gyakran emlegetett, minden tokaji bortermelő – így a Szárhegy Dűlő Kft. – számára kulcsfontosságú, állami kézben lévő Tokaj Kereskedőház Rt. érdekeit is igazán szíven viselte. 1998-ban kétszázmillió forintos, 1999-ben hatvanmillió forintos, aztán 2,1 milliárd forintos tőkeemelést hajtott végre a cégnél az ÁPV Rt.-n keresztül, majd további négyszázmillió forint értékben vissza nem térítendő támogatást is adott neki – meg még csuda tudja, mikor mennyit, a parlamentben általában összesen négy milliárdot emlegettek. A Kereskedőház vezérigazgatója az a Hegedűs Zoltán lett, akinek Kékessyvel közös cége van, általános vezérigazgató-helyettesévé Stumpf István kancelláriaminiszter egyik unokatestvérét, Stumpf Miklóst, marketing-igazgatónak a másik rokont, bizonyos Stumpf Andrászt nevezték ki. A cég jogi képviselőjét pedig akkoriban ki más látta volna el, mint Orbánék üzlet- és földtulajdonostárs, Szász Attila.

A vezérigazgató Hegedűsről a Kereskedőház felügyelő bizottsága 2000 tavaszán meg is állapította: összeférhetetlen itteni pozíciója és társtulajdonosi működése helyi kapcsolatokkal rendelkező szőlős cégekben. Ráadásul úgy rúgott ki vagy száz dolgozót, hogy mindenki a cég „bebuktatásának” értelmezte e döntést, vagyis ezzel megkönnyíthetik a privatizációját. Úgyhogy a felügyelő bizottság erre, valamint az összeférhetlenségre hivatkozva kezdeményezte Hegedűs jogkörének csökkentését. Olyan választ kaptak, amelyet Orbánék általában az ilyes észrevételekre adni szoktak: az ÁPV Rt. kirúgta a felügyelő bizottság és az igazgatóság elnökét, meg mindazokat a testületi tagokat, akik kifogásolták Hegedűs „dolgoit”. Az üzemi tanács elnökét és helyettesét is kirúgták, ők bírósághoz fordultak, amely visszahelyezte őket – a Kereskedőház azonban fittyet hányt az ítéletre, nem vette vissza őket.

A kompanya tokaji terjeszkedését kellően előkészítették. '97 januárjában Szász Attila levelet írt Sáradsadány polgármesterének, az azóta elhunyt Palcsó Mihálynak. *Mint ahogyan*

azt Ön is tudja, a közelmúltban megvásároltam a Sáradsadány Sárhegy dűlőben néhány tábla szőlőt. Sáradsadány úgy számomra, mint barátaim számára adottságaiból és emberi kapcsolataiból eredően mély nyomot hagyott bennünk. E mély nyomok odáig vezettek, hogy barátaimmal együtt kb. 25-30 hektáron szeretnénk szőlőt telepíteni. Jelenleg a Sáradsadány Sárhegy dűlőt tekintettük meg, és a Sárhegy dűlőn szeretnénk megvalósítani elképzeléseinket.

Negyvenkét önkormányzati tulajdonú ingatlan helyrajzi számát sorolta föl. Ezeket vennék meg a barátai, akiket a polgármester úr is ismer. Később még egy ingatlant hozzácsapott a lajstromhoz. Úgyhogy nemsokára az öt és fél hektáros területen tizenhat ingatlant bizonyos Lévai Anikó százezer forintért vehetett meg. Nem volt ez rossz vétel. Hiszen ugyanezt kísérelte meg aztán, Lévai Anikó apportálni a kft.-be, hárommilliós érteken.

A negyvenhárom ingatlanból további tizennégyet Kékessy patrícius, tizenhárom Postabank-Madarász hozott be a kft.-be, egy-egy millió apportértéken, majd Duda és Szász további sáradsadányi földekkel gyarapította a céget, öt-ötszázezer forinton.

Ha már ilyen jó üzleteket sikerült nyélbe ütni az önkormányzattal, apró szívességeket persze érdemes volt tenni. Az például igazán semmisség, hogy Szász I. Attila maga készítette el a polgármester kft-jének alapító iratait.

Viszont maga Orbán Viktor hozta létre a Sáradsadány XXI. Század Alapítványt, fantasztikusan gáláns százezer forinttal. Az alapítvány célja a helyi hagyományok őrzése, természetvédelem, azon belül főként a szőlészet és borászat, valamint az ifjúság kulturális, egészségügyi és sportéletének megszervezése, támogatása. Ami a 309 lakosú faluban igazán nemes feladat, pláne, ha bekalkuláljuk, hogy óvodáskorú gyermek például, írj és mondd, egyetlenegy él itt. Igaz, arra meg elég százezer.

Persze 1998 tavaszától – amikor az MSZP volt szíves elveszíteni a parlamenti választásokat, végül is Orbán Viktor javára – a Sárhegy Dűlő-satöbbi Kft. összejöveleim is megváltozott a hangulat. Érthetően, elvégre az mégis csak más, ha teszem azt, a Béla király úti, kormányörökkel szigorúan őrzött, személyzettel jól ellátott kormányfői rezidencián diskurál a cég összes tulajdonosa, méghozzá gyakorta a miniszterelnök személyes részvételével. Végtere is logikus, ha ő is beleszól a tereferébe: amit neje önagysága keres ebből a cégből, az házastársi közös vagyonuk, a többiek meg mind a cimborái.

Kékessy párizsi nagykövet lett, Madarász az állami tulajdonba kerülő Postabank elnöke, Szász mindenféle állami cégben kapott jól fizető, vezető tisztségviselő stallumokat, valamint megbízásokat. És a közönség persze nem is sejtette, hogy ezek az emberek – egyáltalán nem melleleg – a miniszterelnök feleségének üzlettársai.

Az Orbán család és baráti köre meglehetősen társasági életet is élt. Vajon mikről diskuráltak?

Szász István Attila például egyik alkalommal ezt mondta: – *A kiscgazdák le akarták szakítani a kutatóintézetet* (mármint a Tokaji Kereskedőház kutatóintézetét, amelynek több száz éves kúriája óriási érték) + *a Szarvas-dűlőt, utoljára a tárgyaláson ott volt Horváth Mihály az ÁPV Rt.-től, meg kell szabadulni tőle. Horváth Mihály odahozta az FVM-et, hogy a kereskedőház mondjon le a kutatóról, mi nem járultunk hozzá.*⁶⁸

Vagyis Szász István Attila, a Sáradsadány-meg a többi Kft. társtulajdonosa – ha már a miniszterelnökkel kvaterkázik közös üzleti ügyeikről – egyúttal kifejti elvi álláspontját arról, hogy kitől kéne megszabadulni a kormány felügyelete alatt álló ÁPV Rt.-nél, mivel akadályozza közös kft.-érdekek kellő érvényesítését. S ne higgyük, hogy szavának semmi fogamatja nem lett. Horváth Mihályt ugyan nem rúgták ki az ÁPV Rt.-től, de kevéssel e párbeszéd után a Tokaj Kereskedőházzal már nem foglalkozhatott.

Például annak a kutatóintézetnek a dolgával, amelyről maga a hivatalban lévő miniszterelnök így vélekedett: – *A borkutatót nem lehet külön kihozni, óriási botrány lenne belőle. Ha szétszedjük az egészet, akkor ki lehet hozni a kutatót. 2002 után lesz aktuális.*

Nyilván arra gondolt – csak arra gondolhatott – a szőlő-ügyi előadó, hogy ha a második ciklusra is elnyerik a kormányzás lehetőségét, akkor aztán majd szabad a gazda, akkor végre tényleg azt tesznek, ami jól esik nekik.

Aztán meg is erősítette álláspontját: – *Mi közvetlenül nem vehetünk meg semmit a kereskedőháztól, forgácsokat le lehet választani az ésszerű vagyongazdálkodás keretében a kereskedőháztól.*

No, próbáljuk megérteni, mit mondott Orbán gazda! Először, hogy *közvetlenül* nem vehetünk meg semmit – ez ugyebár azt jelenti, hogy viszont közvetve persze igen. Vagyis azt mondja, majd megnyerjük a következő választást is, és akkor szabadon kihozhatunk ezt-azt... Hát, igen. Még szerencse, hogy nem nyerték meg!

Ért ő ehhez, hiszen akkor is ott üldögélt, amikor Kékessy patrícius azt találta mondani a leendő tokaji székház-épületre: – *Minket ismernek, ezért paraván-vásárlás kell. Én az esetleges vásárlásokat egy külföldi jogi személy nevének akarom bonyolítani.*

Ugye tetszik tudni, mi a paraván-vásárlás? Megbízom Gézát, netán Jenőt, hogy az én pénzemen, az én számomra, de az ő nevének vegye meg azt, amit én akarok, mivel snassz lenne, ha az én nevem forogna. A paravánnal eltakarja az ember a valóságot. Vagy az olyan műveletet, amelyet a nyilvánosság előtt jobb titkolni. Ugyanúgy, mint az általa nemes egyszerűséggel Patrícius-házzá keresztelt tokaji székház esetében: – *egy ismeretlen jogi személy fogja megvenni, mi majd jövőre megvesszük a céget.* Erről a paravánról aztán Kékessy valamiért lemondott – amikor az ÁPV Rt. átadta az épület tulajdonjogát saját kft.-jének, mivel az már versenyeztetés, pályáztatás nélkül értékesíthette –, a Kékessy Dezső és Katinka lánya Patrícius Borház Kft.-je vette meg a műemlék-épületet.

A közös partikon ezeknél vadabb kijelentések is bőven elhangzottak. A 2000. szeptember 6-ai megbeszélésük emlékeztetője, vagy ki tudja, miféle gyorsírásos tanúsítványa – amint a szőlő-telepítés került szóba – ezt rögzítette: *Orbán Viktor: megállapodás a 80 %-os állami támogatásra.*

Majd, hogy ne maradjon kétség, Viktor így szólt: – *Ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet!*

Nos, itt álljunk meg egy percre! Tehát a hivatalban lévő miniszterelnök a felesége és cimborái tulajdonolta kft. üzleti megbeszélésén e cégnek az állami költségvetésből származó szőlő-telepítési támogatására a gyorsírással készült jegyzőkönyv hiteles tudósítása szerint ezt mondta: – *Megállapodás a 80 %-os állami támogatásra.* – Meg ezt: – *Ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet!*

Fölvetődik itt legkevesebb hét komoly kérdés.

Először: tessék mondani, pontosan mit jelent: *megállapodás a 80 %-os állami támogatásra?* Ki állapodik meg kivel? Kinek a pénzéről? Mert ugye, egy baráti társaság cseverészését rögzítette a jó Duda Attila, nem a kormány ülését – amelyről, mint tudjuk, szemben e magán-traccspartival, sosem készült jegyzőkönyv –, se nem például Brüsszel és Budapest egyeztetését. De magáncég dolgairól folyó beszélgetésbe ugyan hogy kerül ilyen mondat: *megállapodás 80 %-os állami támogatásra?* Talán csak nem amiatt, hogy a baráti társaság egyik tagja – akinek száját elhagyják e szavak – történetesen éppen az ország miniszterelnöke?

Másodszor, miféle 80 százalékról esik itt szó? Ilyen magas arányú állami támogatás nem létezik. Nos, később kiderült: de majdnem lett. '99 októberében Orbán miniszterelnök kapott e-mailen egy javaslatot a Tokajhegyaljai Borvidék Hegyközségi Tanácsának elnökétől, Kardos Jánostól, hogy az előregedett szőlők lecserélésére fokozott ütemű telepítésekre lenne

szükség, ehhez pedig egy kiemelt, Tokajhegyaljára vonatkozó, 80 százalékos állami támogatás valósuljon meg. Hát erre utalhatott – nem a miniszterelnök, hanem – a baráti társaság borász tagja, akit történetesen Orbán Viktornak hívnak.

Harmadszor, hogy is hangzik ez: *ne mi kapjuk a legtöbbet?* Nem azt mondja a derék szőlőtelepítési referens: „ne mi kérjük a legtöbbet!”, hanem ezt: *ne mi kapjuk a legtöbbet!*

Elkértem többektől a pályázati kiírást, meg a kitöltendő nyomtatványokat. Tüvé tettem mindet, azt a rovatot keresve, ahol beikszelheti a pályázó, hogy annyit szeretne-e kapni, amennyit kér, kevesebbet vagy többet. Tán valahogy így:

Mennyi támogatást szeretne ön kapni?

- 1: pont annyit, amennyit kértem;
- 2: kicsivel kevesebbet, mint amennyit kértem;
- 3: sokkal kevesebbet, mint amennyit kértem;
- 4: tulajdonképpen az lenne a legjobb, ha egyáltalán nem kapnék támogatást, csak a hecc kedvéért adtam be a pályázatot;
- 5: valamicskével többet, mint amennyit kértem, csak azért kértem ilyen keveset, hogy lássák, milyen rendes, szerény magyar ember vagyok;
- 6: sokkal többet, mint amennyit kértem, mégpedig azért, mert kapzsi vagyok, és marhára szeretem a pénzt.

Ám nem leltem az ilyen rubrikákat egyik pályázati űrlapon sem. Kutattam azt a pontját is a nyomtatványoknak, ahol be lehet jelölni:

Kéri-e, hogy ön kapja a legtöbb támogatást?

- 1: igen, kapjam én a legtöbb támogatást;
- 2: nem, ne én kapjam a legtöbbet, a Kapcsolakék kapjanak többet nálam;
- 3: nem baj, ha nem én kapom a legtöbbet, elég az is, ha a Kapcsolakék kevesebbet kapnak nálam;
- 4: kapjam én a legtöbbet, és a Kapcsolakék dögöljenek meg kedden reggel, zokniban.

Hát, mit ad isten, nem találtam ezeket a rovatokat sem.

De akkor miként működött ez? Talán – ha egyszer magában a pályázatban nincs mód ezt tisztázni – valakikkel meg lehet beszélni a dolgot?

Hol? Kikkel? És kinek kell megbeszélnie?

Akik a tereferén ott ültek, azok kizárólag a kft. tagjai voltak, plusz Viktor. Ha tehát ott a derék borosgazda – mellékesen miniszterelnök – kiadja az ukázt: *Ne mi kapjuk a legtöbbet!* – ezt tudatni kell a pályázat dolgában döntést hozókkal is. Adóból származó állami pénzről lévén szó, ezt azért talán mégsem teheti meg sem Duda, sem Szász ügyvéd úr – bár, az eddigiek után a fene tudja! –, de tán még maga Lévai Anikó sem, aki ugyan szokott jókat ebédezeni a Torgyán-családdal, de talán a finom húsleves mellett nem erről beszélgettek. Márpedig – amennyiben kellő jóindulattal azt feltételezzük, hogy Orbán nem szól senkinek – ha meglátják a pályázaton a Szárhegy dülő Kft. nevét, tudva, hogy annak egyik tagja a miniszterelnök felesége, túlságosan nagy a veszélye annak, hogy mégis ők kapják a legtöbbet.

Vagyis, ha józan ésszel belegondolunk, e mondat gyakorlatba ültetésének egyetlen logikus módja képzelhető el. Viktor beballag soktornyú munkahelyére, behívja valamelyik bizalmas munkatársát, és így szól: – Figyelj ide, Anikóék beadják a pályázatot erre a szőlő-telepítési állami támogatásra, légy szíves szólj Torgyánéknál az illetékesnek, nehogy ők kapják a legtöbbet!

Igazán pusztán logikai feladványról van szó: másképp is megoldható vajon, hogy tényleg ne ez a kft. kapja a legtöbbet?

Ha tényleg csak a feleségével közli ezt az óhaját – amint később nyilatkozta –, Lévai Anikó aligha szólhat az agrárminiszternek, vagy a megyei földhivatali elnöknek. Valamiképpen értesülnie kell az összegről döntést hozóknak erről a legszemélyesebb és legközpontibb akaratról, hogy mások kapjanak többet! Ezek szerint ezt csak maga a

legfelsőbb hely közölheti velük. Lehet, hogy gyöngé a fantáziám, de nem látok más lehetséges megoldást.

Vagyis magyarul (és európain): megüzeni, ne ők kapják a legtöbbet, de persze kapjanak eleget. Beleszól az állami támogatás-elosztás menetébe, saját családi és haveri köre érdekében. Tulajdonképpen világbotrány. A támogatók támogatója úgy gondolja, ő megérdemli a támogatást.

Negyedszer: tehát Orbán valójában csak másodállásban miniszterelnök, míg főállásban a Szárhegy Dűlő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft. gazdasági-pénzügyi tanácsadója? Ez tán még nagyobb skandalum. A miniszterelnök leül kvaterkázni a haverjaival, és tanácsokat osztogat nekik, mit szerezzenek meg előbb vagy utóbb az állami tulajdonból, milyen adóból származó támogatást nyúljanak le, hogyan üzleteljenek ügyesen állami tulajdonú cégekkel – ez elképesztő, ez döbbenetes és hihetetlen. Gondoljunk bele: micsoda gondolkodásmód, miféle mentalitás az, amibe még ez is belefér? Milyen ember az, aki erre is képes?

Ötödször: a pillanatnyilag miniszterelnökként működő haver jelenlétében a baráti és üzleti társaság azt is megbeszéli, miként adják el magántermelőkként a közösen termelt szőlőt – adómentesen. Azért ebbe is érdemes belegondolni. Vagy legalább elismerőleg megállapítani: Orbán Viktor adótanácsadóként is megélné.

Hatodszor: mit jelent Orbán szájából a folytonos többes szám első személy? „*Mi* közvetlenül nem vehetünk meg semmit a kereskedőháztól”, „ne *mi* kapjuk a legtöbbet”, „mikor csináljuk a borászatot?”, „ha szétszedjük az egészséget, akkor ki lehet hozni a kutatót” -- és így tovább. Soha nem azt mondja a borász-miniszterelnök: *ti* ezt teszitek, *nektek* nem kéne a legtöbbet kapni, *ti* nem szedhettek ki ezt-azt az állami tulajdonból, hanem mindig ezt: *mi*.

Csak nem arról árulkodik ez a szóhasználat, hogy a közös ebédek-vacsorák utáni üzleti megbeszéléseken e szűk baráti kör és ennek anyagi gyarapodása Orbán Viktor számára mindennél előbbre való?

És végezetül hetedszer: miként valósult meg a tényleges gyakorlatban ez a két legfelső óhaj: *ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk*, valamint: *ne mi kapjuk a legtöbbet*?

Tehát: *ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk*.

Ha Orbán e kérése a meliorációs támogatásra vonatkozott, akkor azt sem a felesége, sem annak üzlettársi köre nem tartotta be. 2001-ben 13 hektár telepítés előtti talajjavítására ugyanis a jogszabályban előírt maximumot, 14 milliót kértek, és annyit vettek föl, amennyit kértek, 14 milliót. Majd 2002-ben még 12 millió 776 ezret.

Ha ellenben a szőlőtelepítésre értette Orbán e kívánságot, ott más a helyzet. A vonatkozó jogszabály – a 15/2001. (III. 3.) FVM rendelet – szerint a beruházási költség 55 százalékára lehetett támogatást nyújtani. A miniszterelnök házastársi vagyonába is tartozó kft. erre, a maximális 55 százalékra pályázott, 39.330.000 értékben. A szerződés 2001. augusztusában született, mindössze a beruházás 48 százalékára, és 34.324.000 forintra. Csakhogy 2001. november 30-án aláírták ennek 1. számú módosítását, amelyben kiegészítették további 10 százalékkal. Így végül – szemben a jogszabályban engedélyezett 55 százalékkal – a beruházás 58 százalékát kitevő, 41.475.000 forintot voltak szívesek kaszálni az adófizetők pénzéből.

A miniszterelnöki óhaj tehát felemás módon teljesült. Először nem nyertek annyit, amennyit kértek. Aztán meg mégis. Sőt, valójában többet nyertek, mint amennyit kértek.

Hát a másik kívánságom, a *ne mi kapjuk a legtöbbet*? Nos, az viszont csont nélkül teljesült. Ebben a 2001. évben az egész országban összesen ötszázhetvenen kaptak szőlőtelepítési támogatást. Közülük 481-en kevesebbet 10 milliónál; 533-an kevesebbet 20 milliónál; 553-an kevesebbet 30 milliónál.

40 millió forintnál több állami támogatást mindösszesen 2, azaz két cég kapott.

44.636.000-et a Royal Tokaji Borászati Kft., amelynek kizárólagos tulajdonosa a Royal Tokaji Wine Company (Hungary) Limited (39 St. James Place London SW1 A1NR England), egy angol lord, bizonyos Sir Nigel R. Wilson cége.

És 41.475.000-et pedig a Szárhegy Dülő miniszterelnök-közeli kft., Lévai Anikó és baráti körének cége.

Magyarán: két ember érdekeltségi körébe tartozó cég érdemelte ki 2001-ben, hogy az államtól 40 millió forintnál több támogatást kapjon telepítésre: Sir Nigel és Sir Viktor.

Viszont így kétségen felül megállapíthatjuk, Sir Viktor második kívánsága – miszerint *ne mi kapjuk a legtöbbet!* – száz százalékosan teljesült: akadt Magyarországon 1, azaz egy cég, amely többet kapott.⁶⁹ Igaz, annak a cégnevében hiába szerepelt a „Hungary”, tulajdonosa nem magyar állampolgár.

Szóval az adófizetők pénzéből Lévai Anikóék kft.-jébe vándorolt teljes összeg: 68 millió 251 ezer forint. Nem semmi. Nyilván azért csak ennyi, mert tanácsadójuk, a miniszterelnök szépen megkérte őket, legyenek szerények, visszafogottak. Mértékadó források szerint, az állami költségvetés kiadási főösszegéhez mérten ez a summa valóban módfelett nagy önmérsékletéről tanúskodik.

Sztálin állítólag május elsejei ünnepségen megsimogatta egy kisfiú buksi fejét. – Milyen rendes ember! – jegyezte meg több, véletlenül életben maradt szemtanú –, pedig le is lövethette volna.

És elhangzott még két döbbenetes mondat, a jó Szász Attila szájából. Az első a hegyaljai Meszes tanyára vonatkozott, amelyről Kékessy patrícus nemesen és polgárian így vélekedett: – *Jó lenne megszerezni.* – És ezért fordult Szászhoz, a Meszes tanyát akkoriban birtokló, állami tulajdonú Tokaj Kereskedőház Rt. jogi képviselőjéhez, mellesleg tulajdonostársához és haverjához: – *Meg lehet venni?*

– *Igen* – felelt Szász. – *Gerwaldék* (a Tokaj Kereskedőház korábbi vezérigazgatója) 7-8 millióért kótyavetyélték el. *Most a földterület a kereskedőház nevében van, per van folyamatban, meg fogjuk nyerni... Három részre kell osztani, rá kell bízni Stumpf Miklósról és Hegedűs Zoltánra, jól csinálják a dolgukat, mi mindent megbeszélünk hármasban.*

Nocsak. Tehát az Orbánék által kinevezett Hegedűs vezérigazgató, a Stumpf-rokon igazgató, valamint Szász, az Orbánék-féle kft egyik tulajdonosa *hármasban mindent megbeszél*, következésképpen minden úgy lesz, ahogy az Orbánék számára a leghasznosabb. A szerződéseket pedig persze majd bizonyos Szász Attila készíti elő és el. Így tényleg nem túl valószínű, hogy fennakadás lehet.

Aztán amikor Viktor azt mondta: – *forgácsokat le lehet választani, az ésszerű vagyongazdálkodás keretében a Kereskedőháztól* –, akkor Szász Attila száját elhagyta a másik hajmeresztő mondat: – *Dolgozom a Hegyalja-törvényen.* – Vagyis hogy Szász István Attila ügyvéd, a Sárzadsány-satöbbi Kft.-ben Lévai Anikó tulajdonostársa „dolgozik a Hegyalja-törvényen”.

Kovács Zoltán, az ÉS főszerkesztője teljes joggal így kommentálta ezt: *A főntebb idézett mondat („Dolgozom a Hegyalja-törvényen”) minőségileg jelent mást: már nem a magántársaság igazodik a törvényekhez, hanem előbb-utóbb a törvények igazodnak a magántársaság érdekeihez. Ezt az államhatalmi-államszervezési modellt nevezik oligarchiális modellnek.*⁷⁰

Ez így együtt – világraszóló skandalum. Legalábbis normális országokban. A legutóbbi időkben két, erre emlékeztető botrány tört ki. Stanislav Gross cseh miniszterelnök végül lemondásra kényszerült sokkal kevesebért: pusztán mert nem sikerült számot adnia arról, hogy miből vett luxuslakást Prágában. Davis Blinkett brit belügyminisztert is úgy zavarták el a politika közeléből, mint a sicc. Bűne annyi volt, hogy megérdeklődte a bevándorlási hivatalnál: föl lehet-e gyorsítani a letelepedési engedély megadását a barátnője által felfogadott ázsiai nevelőnő számára. És az utóbbi botrány egyáltalán nem arról szólt, hogy barátnője volt.

Ha mindez igaz, Orbánnak is löttek – mondogatták széltében-hosszában azok, akik erre vágytak. És vártak, figyeltek: no, most mit lép a volt miniszterelnök?

Aki legelőbb a tőle megszokottat lépte: semmit. Egy teljes héten át nem is nyilatkozott. Nyilván a szűk baráti és tanácsadói, valamint jogászi körrel előbb föl kellett vázolni a lehetséges forgatókönyveket, alaposan végiggondolni mindet, megtervezni, hogy mire mit lépnek, miről mit mondanak, mikor ki perel és így tovább. Azt sejtették: nem akármekkora a tét. Ha mindezt rábizonyítják, rámehet egész politikai karrierje.

Március 18-án, a cikk megjelenése után egy héttel kegyeskedett először megszólalni. Ekkor pedig – mulatságosnak minősítve a megjelent cikket – kifejtette: nem felel meg a valóságnak, hogy miniszterelnökként részt vett volna a Szárhegy Dülő-miegymás Kft. taggyűlésein. – *Soha semmilyen taggyűlésen nem vettem részt sem miniszterelnökként, sem miniszterelnök koromban, sem azóta* – mondta szó szerint. És erre szerinte logikus – objektíve viszont nyugodtan sületlenségnek minősíthető – magyarázatot is adott: – *taggyűlésen csak a tagok vehetnek részt.*⁷¹ – Abba nem bonyolódott bele, hogy ugyan miért ne vehetne részt egy taggyűlésen bárki, akivel a kft. tagjainak kedve szottyan taggyűlésen diskurálni.

Ha én kft-taggyűlést tartok, és meghívom Orbán Viktort – aminek nem nagy az esélye, de tételezzük fel! –, és ő megjelenik – játsszunk el a gondolattal! –, akkor bizony az én kft.-m taggyűlésén ő teljes joggal ott lehet, és bármiről elmondhatja a véleményét. Akár a könyvkiadó kiadáspolitikájáról is. Nem ígérem, hogy valamennyi javaslatát megfogadom, de egy biztos: ott lehet.

Viszont arra a kérdésre, hogy (a cikk szerint) vissza nem térítendő állami támogatások megszerzéséről is szó volt-e a taggyűlésen, azt felelte: – *Nem tudom, miről beszélnek.* – További kérdésekre pedig nem volt hajlandó válaszolni.

Lendvai Ildikó úgy vélekedett: a Fidesz első embere egyszerre volt az állami tulajdonon örökdő miniszterelnök, illetve egy családi vállalkozás üzleti tanácsadója.

Másnap a Hír TV adta meg a jobboldal számára az alaphangot. *A Fidesz szerint az MSZP ismét rágalomhadjáratot indított Orbán Viktor ellen. A Fidesz elnöke tegnap újságírók előtt cáfolta Lendvai Ildikó, valamint az Élet és Irodalom hetilap információit. A hetilap azt írta, Orbán 2001-ben több céges találkozón is jelen volt, és tanácsaival is segítette az akkor még a felesége rész tulajdonában álló vállalkozást. A Fidesz elnöke azt mondta: semmilyen taggyűlésen nem vett részt, sem miniszterelnökként, sem azóta, így arról jegyzőkönyv sem készülhetett. Orbán Viktor egyetlen cég mellett sem töltött be tanácsadói szerepet, így hazug állításaiért jogi úton kér elégtételt Lendvai Ildikótól.*

És a Fidesz szóvivője pár nap múlva megerősítette: Orbán Viktor beperli Lendvai Ildikót.

Répássy képviselő másnap reggel meg is erősítette ezt a Nap-keltében: – *Teljesen logikus, ha a politikus Orbán Viktor a politikus ellenfelétől kér elégtételt, hogyha övele kapcsolatban ilyen állításokat tesz. Hogy az Élet és Irodalom ellen nem adtunk be helyreigazítási kérelmet, annak végül is semmi jelentősége nincs.*⁷²

Lendvai Ildikót Orbán mind a mai napig nem perelte be.

Viszont józan emberek a döbbenettől tátott szájjal hallgatták Répássyt és a többi hadovamestert: amit az És írt, annak nincs jelentősége? Hát vagy igazat írt az És – akkor tessék mély csöndben maradni, és elhúzni villámgyorsan a közéletből; vagy nem igaz, akkor meg elő kell állni a cáfolhatatlan ellenbizonyítékokkal, vagy legalább perelni kell, elvégre ilyen súlyú állításokkal szemben csak ez az érvényes védekezés!

Am hogy nem ennyire egyszerű a helyzet, az kiderült a Magyar Nemzet március 22-ei számában, a Duda Attilával készült interjúból. Duda doktor ugyanis azt nyilatkozta: – *Az a jegyzőkönyv tekinthető hitelesnek, ami bekerült a cégbiróságra. (...) Meglepetéssel olvastam el ezeket a szövegeket, és természetesen összehasonlítottam őket a birtokomban lévő hivatalos iratokkal. Semmi közük nincs egymáshoz, az idézett részekben egyáltalán nem egyeznek. (...)*

Csak arra tudok gondolni, hogy a hivatalos jegyzőkönyv anyagát valamilyen okból kiegészítették, megmásították, illetve apokrif részeket illesztettek hozzájuk.

Ollé! Duda doktor menteni akarta a helyzetet, nyilvánvalóan Viktorral, Anikóval és a stábbal egyeztetve, és ezenközben kikotyogta: léteznek a birtokában olyan iratok, amelyekkel érdemes volt a megjelent nem-jegyzőkönyveket a nem-taggyűlésekről összehasonlítani, következésképpen voltak ilyen megbeszélések, e megbeszéléseken készültek valami, majdhogynem hivatalos jegyzőkönyvek, azokon valami ilyesmi el is hangzottak, csak éppen ők majd mostantól azt fogják bizonygatni, hogy az eredetieket meghamisították.

Nos, talán ezt is érdemes végiggondolni. E szerint tehát az volna a hiteles tényállás, hogy Duda doktor birtokában vannak bizonyos hivatalos iratok, amelyeknek ugyan semmi közük a megjelent, jegyzőkönyveknek nevezett szövegekhez, az ÉS-ben idézett részekben például egyáltalán nem egyeznek, de azért valamennyire nyilván legalább emlékeztetnek azokra, hiszen össze lehetett hasonlítani egyiket a másikkal. Duda doktor ezért nem is gondolhat másra, mint hogy *a hivatalos jegyzőkönyv anyagát valamilyen okból kiegészítették, megmásították, illetve apokrif részeket illesztettek hozzájuk.* (Ez az „apokrif” különösen jó szöveg, fölkelti azt a reményt, hogy kánonjogban kevésbé járatos olvasók azonnal letegyenek arról, hogy bármit is megértsenek ebből. (Bakos Ferenc szótára szerint az apokrif görög, vallási kifejezés, elsősorban „a tételes vallások által hivatalosan el nem ismert” ősi, vallási iratokat, könyveket jelent.) Azt azonban ez az ízes kifejezés sem teszi érthetővé: ha Orbán Viktor soha semmiféle taggyűlésen nem vett részt – a társasvacsorák, ebédek utáni cseverészésről miért készültek jegyzőkönyvek, még hozzá kétfélék?)

No de: vajon kik hamisítottak? És miért? Nyilván éppen azért, hogy besározzák Orbán Viktort. Ha ugyanis valakik különféle hazug Orbán-idézeteket írtak bele az eredeti iratokba, ők egyúttal rágalalmazást követtek el Orbán Viktor sérelmére. Tehát Duda doktor és a többiek bizonyára élnek az egyetlen biztos módjával annak, hogy bebizonyítsák: manipulálták az eredeti papírokat: haladéktalanul feljelentést tesznek okirat-hamisítás, valamint rágalalmazás bűncselekménye miatt.

De nem tettek. Sem haladéktalanul, sem később. Soha. Amivel indirekte elismerték, hogy a megjelent iratok nem hamisítványok.

Pár hónappal később a parlamenti vizsgálóbizottság tagjai tüzetes vizsgálat alá vetették ezeket az ÉS-ben megjelent nem taggyűlési nem jegyzőkönyveket – és bebizonyították: azok 27 pontján található olyan tények, adatok, amelyeket más forrásokból származó, hiteles dokumentumok is alátámasztanak. Olyanok, amelyek együttesen Orbán Viktoron és közvetlen körén kívül senki másnak nem állhattak rendelkezésére. Kizárt tehát, hogy e dokumentumokat valaki hamisította volna. A bizottság így arra a következtetésre jutott, hogy az ÉS-ben közölt emlékeztetők valódiak. Így viszont érthető, hogy Orbán és köre semmit nem tett Duda doktor ügyetlen nyilatkozata után és alapján.

Március 24-én ugyanis MSZP-s képviselők benyújtották az indítványt a parlamentben Orbán-ügyi vizsgáló bizottság fölállítására. Répássy Róbert erre így reagált: *Ami pedig magát az Élet és Irodalomban megfogalmazott állításokat illeti, azzal csak a következő problémák vannak. Először is a volt miniszterelnök cáfolta az Élet és Irodalom állításait, eszerint ő társasági taggyűlésen sem akkor, sem később nem vett részt, így azok az Élet és Irodalomban megfogalmazott... (Közbeszólások.) Közölte Orbán Viktor, nyilatkozott arról, hogy nem vett részt taggyűlési üléseken. Az Élet és Irodalom pedig azt állítja – már nem emlékszem a pontos dátumokra –, hogy a cikkben megjelölt három vagy négy dátumon kft-taggyűléseken Orbán Viktor ezt és ezt mondta – állítja az Élet és Irodalom. Orbán Viktor ezt cáfolta, és most a helyreigazítási kérelemben a kft.-nek az ügyvezetője is azt a nyilatkozatot tette, amelyet nyilván a helyreigazítás elutasítása után peresíteni fognak, hogy ezekben az időpontokban nem is volt a kft.-nek taggyűlése. Ha az Élet és Irodalom ebben az apróságban hazudik, akkor*

vajon a többi állításával mi a helyzet? Nyugodtan tekinthetjük azt is hazugságnak. De ezt majd természetesen a vizsgálat el fogja dönteni.

Révész Máriusz szóvivő pár nap múlva hozzátette: hamarosan büntető és polgári peres eljárásban vesznek elégtételt a „politikai boszorkányüldözésért”, hiszen a szocialisták „gyáván, sunyi módon kérdeznek, illetve sugallnak”, noha a Fidesz elnöke már tételelesen cáfolta a vádakát, és kimondta, hogy soha semmilyen taggyűlésen nem vett részt, tehát azokról jegyzőkönyv sem készülhetett.

A megígért büntetőeljárást nem indították meg.

Április 8-án ugyanis végre kiderült, milyen taktikát választottak Orbánék. Az ÉS-ben ez jelent meg:

Közlemény

Április 8-án, pénteken az alábbi kérelem érkezett a szerkesztőségbe, melyet hangsúlyozottan nem mint helyreigazítást, hanem kizárólag a kft. álláspontjaként, az olvasók informálása céljából közlünk:

„Tisztelt Szerkesztőség! A Szárhegy Dűlő–Sáradsadány–Tokajhegyalja Kft. ügyvezetőjeként az alábbiak okán fordulok a T. Szerkesztőséghez. Lapjuk 2005. március 11-i számában a Tokaji borcsaták II. c. cikk a valóságnak meg nem felelő állításokat tartalmaz.

Ezért a Magyar Köztársaság polgári törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. tv. 79. §-ára figyelemmel kérem, hogy a Szerkesztőség tegye közzé az alábbi szövegű helyreigazítást: „Helyreigazítás – Lapunk 2005. március 11-i számának Tokaji borcsaták II. című cikkében valótlanul állítottuk – illetőleg híreszteltük –, hogy a Szárhegy Dűlő–Sáradsadány–Tokajhegyalja Kft. 2000. szeptember 6-án, 2001. június 4-én, valamint 2001. december 2-án taggyűlést tartott, ezért ilyen taggyűlésekről jegyzőkönyv sem készülhetett.”

Felhívom a Szerkesztőség figyelmét arra, hogy a polgári perrendtartás 342. § (2) bekezdése értelmében a határidőben kért helyreigazítás közlését csak akkor lehet megtagadni, ha a helyreigazítási kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfolható.

Budapest, 2005. április 7. Kántor Andrea ügyvezető”

Megismételjük: a helyreigazítási kérelmet a szerkesztőség visszautasítja, álláspontját a korábbi közlésekkel kapcsolatban fenntartja.

Mint ismeretes, március 11-én Tokaji borcsaták II. címmel folytattuk Rajnai Attila riportsorozatának közlését, az első rész még 2003 őszén jelent meg. Az elmúlt hónapban az említetten kívül további négy terjedelmes írás jelent meg, amelyek összefüggéseiben tárták fel az Orbán család részvételét egy olyan kft.-ben, amely a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a 2002-es választások után szándékozott felvásárolni a Tokaj Kereskedőház Rt. Tulajdonában álló egyes vagyონrészeket. A kft. tagjai az akkor hivatalban lévő miniszterelnök feleségén kívül két jogász, az akkori párizsi magyar nagykövet és a Postabank igazgatóságának korábbi vezetője, utóbbi felesége, később a kft. ügyvezetője, a fentebb közölt helyreigazítási kérelmet jegyző Kántor Andrea.

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy bár a riportsorozat mindvégig a kft. tagjainak és a gyűlésen jelen lévő Orbán Viktornak a személyes közreműködését tárja fel, egyikük sem fordult a laphoz, helyettük a kft. ügyvezetője kér a riportok lényegét nem érintő tényre helyreigazítást A kft. mint jogi személy nem azonos a tagokkal mint természetes személyekkel.

Élet és Irodalom szerkesztősége⁷³

Mit pereltek tehát Orbánék? Azt – és csak azt! –, hogy azon a bizonyos három napon a kft. nem tartott taggyűlést. Vagyis nem perelték, hogy Orbán Viktor szabad idejében felesége kft.-jének szokott tanácsokat adni. Nem perelték, hogy Orbán azt mondta: – *Megállapodás a 80 %-os állami támogatásra.* – Nem perelték, hogy Orbán a szőlőtelepítési állami támogatásra megjegyezte: – *Ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet!* – Nem perelték, hogy Orbán kijelentette az állami tulajdonú Tokaj Kereskedőházzal: – *Forgácsokat*

le lehet választani az ésszerű vagyongazdálkodás keretében –, valamint hogy a Kereskedőházból ki lehet hozni a kutatót, 2002 után lesz aktuális. Nem perelték, hogy Orbán Viktor éppen fungáló miniszterelnök jelenlétében Szász István Attila bejelentette: – *Dolgozom a Hegyalja-törvényen.*

Ezt mind-mind nem perelték – hiszen tudták, valamennyi az utolsó szóig igaz, ami még hagyján, de iratok tanúsítják. Meg ők persze azt is tudták – amit a közönség ekkor még egyáltalán nem értett –, hogy kitől, honnan, hogyan kerültek a jegyzőkönyvek a hetilaphoz, tehát tisztában voltak azzal: nem lehet letagadni az elhangzottakat. Ezért zárkózott el sokáig Orbán attól, hogy az érdemi, a valóban lényegi kérdésekre feleljen.

Érdemi válasz helyett csak annyi, hogy (az) nem volt taggyűlés... Akárcsak annak idején Bill Clinton: a Monica Lewinskyval lebonyolított orális szex botrányakor tagadta, hogy szexuális kapcsolat fűzte volna Monicához: – *A kapcsolat nem volt szexuális természetű.* – Később világossá vált, hogy az elnök tudta: az amerikai bírói gyakorlat csak a hagyományos nemi közösülést tekinti jogilag szexnek – Monicával pedig nem az zajlott. Ha tehát jogilag nem szex, akkor az nem szex.

Vagyis pontosan ugyanúgy jártak el, mint évekkor korábban, szintén az ÉS-sel, az Orbán papa bányája históriában. Ott arról volt szó, hogy az államkincstárból a Fidesz–MDF székház fejében kifizetett pénz a Fidesz pénztárából a Quality Invest nevű Fidesz-közeli kft.-n át az Orbán-papa magáncégében landolt. Vagyis közpénz–pártpénz–magánpénz útvonalat futott be, még hozzá úgy, hogy ezzel a pénzzel Orbánék még a Fidesz tagságának sem számoltak el tisztességgel. Egzakt adatokról és számokról volt szó akkor is: a Quality Invest 4,75 millió forint névértékű üzletrészt vett meg a papa-bánya cégben, s azt fél évvel később 1,2 millióért adta el magának a kft.-nek – hogy aztán a Quality Invest természetesen Kaya Ibrahimnál kössön ki.

Nos, Orbánék akkor is azt a kommunikációs stratégiát választották, amelynek legelső és legfontosabb alapelve: nézd hülyének az embereket!

Először nekiálltak sulykolni egy korábbi, nem az ÉS, hanem a Blikk elleni perükben született ítéletet, mondván, ugyan kérem, nincs is miről beszélni, erről már eldöntötte a bíróság is, hogy hazugság.

Majd belekapaszkodtak egy kifejezetten nyelvészeti, jelentéstani álkérdésbe, miszerint más a Fidesz-cég és más a Fidesz-közeli cég. És amikor megnyerték a pert abban az ügyben, hogy a Quality Invest nem Fidesz-cég volt, hanem csupán Fidesz-közeli, akkor tele torokból harsogtak: íme, mi végig mondtuk, hogy hazudtak.

Miközben az általuk vezényelt perben egyáltalán nem volt szó arról, hogy tényleg átnyomtak-e pénzt az adófizetőktől Orbán Győző cégébe – azt nem kérdőjelezhatték meg –, hanem csak erről a nyelvi feladványról. De az ebben hozott ítéletet ráhúzták amarra. Abban bíztak, hogy az emberek nem olvasnak elég figyelmesen, nem veszik észre ezeket a praktikákat, annyit fognak föl, hogy Orbánék megnyerték a pert azokkal szemben, akik őket közpénz-síbolással vádolták, és azzal, hogy abból gazdagodott az Orbán-család.

Hát ugyanezt játszották el most is.

Talán túl nagy volt Orbánon a nyomás, esetleg ő maga is érezte, valamiképp ki kéne másznia ebből a gödörből. Vállalkozott hát arra, hogy egykori kollégiumi társa, Friderikusz Sándor műsorában, A szólás szabadságában feleljen az idevágó kérdésekre.

Friderikusz: – Na, most akkor térjünk rá arra, amire mindenki vár, az Élet és Irodalom cikksorozatára, amely Tokaji borcsaták címmel íródott. Az is valamiféle politikai ármány vagy összeesküvés lenne az ön személye ellen? Hogyan értékelte egyáltalán azt, hogy egy cikksorozat indult, amely mögött – legalábbis valamelyik nyilatkozat szerint valaki azt nyilatkozta – a Fidesz szerint komplett network van, ezt tényleg komolyan gondolják?

Orbán: – Ezt nem gondolom, hogy egy embernek a munkájáról van szó, másfelől azért nagyon nem lepett meg, tehát egy évvel a választás előtt ez így szokott történni a mi esetünkben, ha ön vissza tud még emlékezni a 2002-es választásokra, akkor pontosan egy évvel a választások előtt ugyanilyen kampányújságban, ugyanilyen kampányjellegű, lejárató célú,

Friderikusz: – Az ÉS-t kampányújságnak minősíti?

Orbán: – Hát most jobb híján nem tudok hirtelen más kifejezést találni, tehát azt kell mondanom, hogy igen, itt egy kampánnyal van dolgunk, összeesküvést nem mondanék, meg ezt a hogy is fogalmazott, komplett

Friderikusz: – Network, igen,

Orbán: – Ezt sem mondanám, de azért nehéz nem látni, hogy miről van szó, és azt kell mondanom, hogy az előttünk álló egy évre attól tartok, jellemző is lesz, egymás után várom azokat a támadásokat.

Friderikusz: – A kérdés az az, hogy igaz a történet vagy nem igaz?

Orbán: – Nézze, én most már hetek óta gondolkodom azon, hogy végül is mi az én bűnöm. És aztán megpróbáltam beazonosítani itt a feltételezéseket, ha jól értem, az első vád valami olyasmí, hogy a Tokaj Kereskedőházat meg akartam volna szerezni. Most a tény ezzel szemben az, hogy a polgári kormány idején a Tokaj Kereskedőház végig állami tulajdonban maradt, sőt mi több, törvény garantálta, hogy ott kell maradnia, és a kormányváltást követően privatizálták részlegesen, meg kiemelték belőle ezt-azt, pl. a történelmi borkészletet és így tovább, tehát azok, akik engem vádolnak privatizációs szándékkal, azok valójában privatizálták a Tokaj Kereskedőházat. A második vád az az, hogy valamifajta törvénytelen támogatást kaptunk volna. Most a helyzet úgy fest, hogy mindenki...

Friderikusz: – Mármint, hogy családilag,

Orbán: – ... igen, a feleségem révén, igen. De miután ez most már a negyedik végzálás egyébként ebben az ügyben, korábban mindenki azt mondta, hogy semmifajta törvénytelenység nem történt. A harmadik vád az az, ha jól értem, hogy valamilyen taggyűlésen vettem volna részt. A helyzet az úgy áll, hogy soha, semmilyen taggyűlésen nem vettem részt. Innentől már csak egyetlen vád maradt, ha jól értem, ha kedvem lenne viccelődni, mint ahogy nincsen, akkor azt mondanám, hogy ez valahogy úgy hangzik, hogy szóba álltam, beszéltem a feleségemmel, ez igaz, sőt az is igaz, hogy a feleségem bizonyos kérdésekben meg szokta tőlem kérdezni ilyen természetű ügyekben, hogy mit lehet és mit nem. Mindig is azt gondoltam, most is azt gondolom, hogy Magyarország mindenkori miniszterelnökének meg a feleségének kevesebb adatik meg, kevesebbet tehetnek meg, mint az ország más polgárai, hiába adnak a törvények ugyanannyi jogot, mégis kevesebbet tehetnek meg, és ezt figyelembe kell venni, ezért jól teszi, jól tette a feleségem is, amikor megkérdezte, hogy mit lehet és mit nem.

Friderikusz: – Most én hagytam, hogy ezt végigmondja, de azért itt a valóságos kérdés szerintem nem ez. A valóságos kérdés az, hogy azokat a mondatokat, amelyeket ez a jegyzőkönyv, amiből a lap idéz, mondta, vagy nem mondta. Mondta-e azt, hogy ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet?

Orbán: – Azt biztosan mondtam, hogy miután a törvény lehetővé teszi, hogy pályázzon a feleségem is, ezekre a mezőgazdasági támogatásokra, azt mondtam, hogy ezt bátran tegye meg, de semmiképpen ne ő, illetve az ő cége kapja a legtöbb támogatást. Ezt biztosan mondtam.

Friderikusz: – Vagy például a Tokaj Kereskedőházzal kapcsolatban ön azt mondja a jegyzőkönyv tanúsága szerint: „szent tehén, nehéz hozzányúlni, csak a ciklus idején lehet megoldani”. Mondta, vagy nem mondta?

Orbán: – A Tokaj Kereskedőház az a számunkra valóban szent tehén, ezt mondhattam, nem szabad eladni és még átszervezni sem szabad, szerintem, csak nagyon nagy óvatossággal, nem is vállalkoztunk erre egyébként.

Friderikusz: – De ugyanakkor hozzáteszi, hogy ezt a választások előtt nem lehet megcsinálni, mintha utalna, hogy a választások után viszont öné lesz az ország, tehát akkor lehet.

Orbán: – Bocsánat, négy évig voltam kormányfő, nem lett enyém az ország, ha a realitásokat számokban akarjuk kifejezni, akkor Tokajban 5200 hektár szőlő van, a feleségemnek ebből 8, azaz nyolc hektár volt a tulajdonában.

Friderikusz: – Aztán itt van egy újabb idézet. Kékessy Dezső a Kereskedőházról beszél, és akkor ön azt mondja: „mi közvetlenül nem vehetünk meg semmit a Kereskedőháztól, forgácsokat le lehet választani, az ésszerű vagyongazdálkodás keretében a kereskedőháztól”, mire azt mondja Szász Attila, az önök ügyvédje: „dolgozom a Hegyalja-törvényen”. Tehát mintha magánkapcsolataiban szereplő barátok, ügyvédek dolgoznának országos törvényeken.

Orbán: – Válasszuk külön a két dolgot, az első dolog az valóban az, hogy a Tokaj Kereskedőházat senki sem vehette meg, amíg ez rajtunk múlt. Azóta más a helyzet, mint mondtam. A Hegyalja-törvény az egy nagyon fontos törvény, azon szerintem sok embernek kell dolgoznia, a Tokaj Kereskedőháznak magának, meg az ott élő gazdáknak, a legfontosabb dolog a Tokaj ügyében az, hogy olyan törvényt kell hozni, amely garantálja, hogy az ott szőlőt művelő emberek meg tudnak élni ebből a vállalkozásból, tehát ebből a munkából. Ezért Hegyalja-törvényről szerintem még sokat fogunk hallani, és egyáltalán nem tartom helytelennek, ha egyébként ezzel foglalkozó ügyvédek, Tokaj Kereskedőházban dolgozó tanácsadók ezzel a kérdéssel foglalkoznak.

Friderikusz: – Azon túl, hogy tanácsaival segítette felesége üzleti kapcsolatait és ezzel visszaélt miniszterelnöki státuszával, baráti körének előnyöket nyújtott, ez is szintén elhangzik, Szász Attila ügyvéd a Tokaj Kereskedőházat, az Egészségügyi Pénztárat, a Duna TV-t, a CD Hungaryt, a Magyar Vállalkozásfejlesztési Kht.-t képviselte. Kékessy Dezső, bocsánat...

Orbán: – Bocsánat, csak álljunk meg, mert nehogy véletlenül valami rossz kép rögződjön itt a fejünkben, a szóban forgó ügyvéd egyébként állami cégnél dolgozott a Horn-kormány idején is, töltött be ehhez hasonló tisztséget is. Tehát nem nálunk kezdte a pályafutását.

Friderikusz: – Vagy Kékessy Dezső vállalkozó, akivel szintén a felesége egy kft.-ben volt. Kinevezik diplomáciai előélet nélkül a párizsi nagykövetség élére.

Orbán: – Álljunk meg itt is egy pillanatra, hogy egy olyan emberről van szó, aki '56-ban emigrált, és egyébként a '90-es évek elejétől tiszteletbeli konzul volt Genfben. Ennyit a tényekről.

Friderikusz: – Madarász László az Orbán-kormány idején szintén a kft. tagja, az állami tulajdonú Postabank elnökének nevezik ki.

Orbán: – A szóban forgó úr, szintén '56-ban, vagy az '50-es években emigrált Nyugatra, és francia bankár, Franciaországban volt bankár, egy sikeres bankár, a '90-es években itt egy bankot vezetett egyébként, a szóban forgó urak közül egyik sem szorul rá arra, hogy bárki a hóna alá nyúljon, vagy politikai természetű mankót nyújtson nekik. Tehát ezeket én rosszindulatú vádaskodásoknak tartom. Visszatérnék a lényegre, ha megengedi...

Friderikusz: – De akkor miért nem ön perelt?

Orbán: – Vissza szeretnék térni még a gondolataim elejére, ha megengedi, ha bárki azt meri állítani, hogy én valaha is törvényteleniséget követtem volna el miniszterelnökként vagy ilyesmire készültem volna, akkor azt kell mondanom, hogy az egész egyszerűen hazudik, és, ha ilyet mond vagy ír valaki, akkor elégtételt is kell majd kérnem. Ami a kérdését illeti, ugyan engem támadtak meg, de egy cégen keresztül. A helyes sorrend az, hogy a cég először rendezze a dolgot, helyreigazítást kértek, majd úgy látom, per is lesz ebből, ezt megvárom, és utána a további jogi lépésekről majd dönteni fogok.

Friderikusz: – Tehát megvárja, hogy először az tisztázódjon, hogy taggyűlés volt, vagy nem taggyűlés.

Orbán: – Így van,

Friderikusz: – Mert azért ez egy mellékes kérdés az egészhez képest, törvénytelenességgel meg senki nem vádolta önt, hanem erkölcsi szabályba ütköző dolgokkal.

Orbán: – De erkölcsi szabályba ütköző dolgok tekintetében akkor megismétlem, elnézést a nézőktől, hogy kétszer hallják ugyanazt a mondatot, továbbra is azt mondom, e szerint jártam el a múltban, és e szerint fogok eljárni a jövőben is, hogy a miniszterelnök és a családja kevesebbet engedhet meg magának, mint amit mások számára a törvény biztosít.

Friderikusz: – És azt állítja, hogy kevesebbet is engedett meg magának...

Orbán: – Így van, így van.

Friderikusz: – illetve a családnak, mint amit a törvény biztosít.

Orbán: – Így van.

Friderikusz: – Ha hibázott, vagy hibázott volna, azt nagy erő lenne bevallani?

Orbán: – Nézze, kétségkívül hibáztam abban az értelemben, hogy rosszul mértem fel a dolgot, tehát szerintem még ennyit sem engedhet meg, ez igaz, hogy amit a feleségem tett az kevesebb, mint ami másnak jár, meg megengedhető, de a tanulság az, hogy szerintem még ennyit sem lehet megengedni, függetlenül attól, hogy egyébként minden törvényes és erkölcsileg vállalható, de, ha az ember ezt a hivatalt és felelősséget vállalja, amit én vállaltam, akkor úgy látom, hogy még ez se fér bele.⁷⁴

Nos, nézzük, miket mondott ez az önérzetes, az erkölcsre büszke, rátarti pártelnök és jámbor borosgazda! Hogy az ES-t kampánylapnak nevezte, ezzel csak önmagát minősítette, kár vele többet foglalkozni. Ám felsorolta, szerinte mik a vádak ellene, hogy jól megcáfolja azokat.

Elsőként azt említette: vád ellene, hogy privatizálni akarta a Tokaj Kereskedőházat, pedig az ő kormányzása alatt semmi ilyen lépés nem történt, szemben az MSZP-kormányval. Igen ám, de szót sem vesztegetett az általa sem cáfolt, saját mondataira: – *forgácsokat le lehet választani az ésszerű vagyongazdálkodás keretében a Kereskedőháztól*, valamint a másikra: – *Ha szétszedjük az egészet, akkor ki lehet hozni a kutatót. 2002 után lesz aktuális.*

A csúsztatás akár ügyesnek is mondható lenne, ha senki nem lenne képes odafigyelni a szövegre. Hiszen most, Friderikusznak így fogalmazott: – *az első vád valami olyasmi, hogy a Tokaj Kereskedőházat meg akartam volna szerezni.* – De nem igaz ám! Ezt senki nem állította, ezzel őt senki nem vádolta. Majd ezzel a soha el nem hangzott váddal szemben oly módon védekezik, hogy közli: ő bizony nem szerezte meg a Tokaj Kereskedőházat.

Nos, tegyük fel: engem az ügyészség megvádolt azzal, hogy betörtem Orbán Viktor Cinege utcai házába, lefegyvereztem a család békés nyugalma védő örökét, erőszakoskodtam a feleségével, és a lakásból két kamionnal elvittem minden mozdítható értéket, technikai eszközöket, szobrokat és festményeket, például a vagyonbevallásából kihagyott Kokas Ignác képet. Mire én a bíróság előtt közlöm: nem igaz, hogy elloptam Orbán Viktor sötétkék kasmír télikabátját.

Tartok tőle, a bíró erre a védekezésre kedvesen megkér: esetleg ne részletezzem a sötétkék kasmír télikabát dolgát, viszont mondanék valamit az örökről, az erőszakoskodásról, valamint a kétkamionnyi technikai eszközről, szoborról és festményről, különösen pedig a Kokas Ignác képről.

A „vád” ugyanis nem az volt, hogy ő privatizálta a kereskedőházat, hanem az – és ez ügyben csak az –, hogy meg akarta szerezni a kft. számára a Kereskedőház egyik-másik elemét, és mérlegelte, hogy erre csak 2002 után lesz mód, ha ismét megnyeri a választásokat.

– *A második vád az az, hogy valamifajta törvénytelen támogatást kaptunk volna* – hamisított tovább a megkérdezett. Soha senki nem mondta, nem írta, hogy törvénytelen lett volna a támogatás. Tehát megint ugyanazt a taktikát alkalmazta: olyan vádat fogalmazott meg, amelyet a kutya sem említett korábban, persze azért, hogy azt jól megcáfolhassa. Ám legalább erre Fridi visszatért, folytassuk ott.

– *A harmadik vád az az, ha jól értem, hogy valamilyen taggyűlésen vettem volna részt. A helyzet az úgy áll, hogy soha, semmilyen taggyűlésen nem vettem részt* – közli velünk a volt miniszterelnök.

Ha valaki, ő aztán jól tudja, számos alkalommal vett részt a kft. összejövetelein, hol mert Anikó nem ért rá a gyerekektől, hol mert kedve volt a cimboráival traccsolni a közös üzleti dolgokról. Most meg majdhogynem letagadta. Majdhogynem, hiszen most is alaposan mellébeszél: nem arról szólt, hogy valóban ott volt a tereferéken, hanem csak arról, hogy nem vett részt taggyűléseken. Elvégre mire erre a tévé-interjúra sor került, ők már eldöntötték, hogy a kft. fog perelni, azzal a kamu szöveggel, hogy azok a taggyűlések nem is voltak taggyűlések, arra hivatkozva, hogy megtartásuk nem mindenben volt szabályos.

Csakhoggy Fridi végre belekérdezett a lényegbe: – *Mondta-e azt, hogy ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet?*

És ekkor Orbán – aki rég tisztában volt azzal a ténnyel, hogy az ÉS a valódi jegyzőkönyveket közölte, méghozzá abszolút hitelesen – kénytelen-kelletlen beismerte: – *Azt biztosan mondtam, hogy miután a törvény lehetővé teszi, hogy pályázzon a feleségem is ezekre a mezőgazdasági támogatásokra, azt mondtam, hogy ezt bátran tegye meg, de semmiképpen ne ő, illetve az ő cége kapja a legtöbb támogatást. Ezt biztosan mondtam.*

Mi az tehát, amit biztosan mondott? Azt – amint a megjelent cikkben is szerepelt –, hogy *ne mi kapjuk a legtöbbet.*

Olyan ez a különbség a „ne mi kérjük a legtöbbet” és a „ne mi kapjuk a legtöbbet” között, mint a Tanúban, amikor Pelikán visszaadja az összekevert papírokat: – Elnézést, Virág elvtárs, ez nem a vallomás, ez az ítélet! – Aki ugyanis azt mondja: – *Ne mi kapjuk a legtöbbet!* –, az előre tudja, annyit fog kapni, amennyit kér. Ami persze nem csoda, ha egyszer ő a miniszterelnök.

Azután szóba került Szász Attila hajmeresztő megjegyzése, amit úgy is értelmezhetünk, hogy ő tulajdonképpen vidáman helyettesíti a törvény-előkészítés komplett magyar szervezetét, erre viszont így reagált a lőre őre: – *A Hegyalja-törvény az egy nagyon fontos törvény, azon szerintem sok embernek kell dolgoznia.*

Az embernek Karinthy Frigyes jut eszébe: álomban két macska voltam, és dolgoztam a Hegyalja-törvényen. Mert ha valaki önagysága, a miniszterelnökné üzlettársa a Hegyalja szőlőjében, az talán mégse dolgozzon a Hegyalja-törvényen. Rosszindulatú csúsztatással és a változtatandók változtatásával: legközelebb Kulcsár Attilát kérjük meg, hogy kicsit munkálkodjon a brókertörvényen – bár lehet, az ügyészség már rég meg is kérte erre.

A Kékessyre, Madarászra utaló részeken ugorjunk át elegánsan, hadd bizzam kedves olvasómra azok értékelését, essen szó még a lényegről.

– *E szerint jártam el a múltban, és e szerint fogok eljárni a jövőben is, hogy a miniszterelnök és a családja kevesebbet engedhet meg magának, mint amit mások számára a törvény biztosít.*

– *És azt állítja, hogy kevesebbet is engedett meg magának...*

– *Így van, így van.*

– *... illetve a családnak, mint amit a törvény biztosít.*

– *Így van.*

Nem szívesen teszem – magam is utálom a poén-gyilkosokat –, most mégis kénytelen vagyok azt kérni olvasómtól: legyen kedves, lapozzon odébb, a - . oldalra, s ott olvassa el azt az összeállítást, amely – egzakt bizonyítékokkal – csokornyai példával illusztrálja, mennyien *nem* kapták meg *egyáltalán* azt a fajta támogatást, amelyre Orbán azt mondta: – *Ne mi kapjuk a legtöbbet!*

Ennek függvényében merengjen el újra e mondat igazság-tartalmán: *E szerint jártam el a múltban, és e szerint fogok eljárni a jövőben is, hogy a miniszterelnök és a családja kevesebbet engedhet meg magának, mint amit mások számára a törvény biztosít.*

Kevesebbet engedett meg magának Orbán Viktor, mint amit mások számára a törvény biztosít? Nem, nem! Éppen hogy többet, sokkal, de sokkal többet!

Elvégre, amit Orbán mond, az akkor és csak akkor lenne igaz, ha a sok száz szülőtelepítési támogatást igénylő mindegyike, amennyiben a kiírt feltételeknek megfelelt, megkapta volna a pénzt. Ha viszont ez nem így volt – s az előbbi lapozgatásból kedves olvasóm már megbizonyosodott erről –, akkor Orbán vakmerően és újfent: nem mondott igazat. Nem kevesebbet, hanem többet engedett meg magának, mint más, hiszen gondoskodott arról, hogy megkapjon olyan támogatást, amelyet más nem kapott meg.

Révész Máriusznak ezt pár nap múlva a következőképpen sikerült kommentálnia: *Ráadásul azért, hogy mondjam, arra, hogy ne mi nyerjünk a legtöbbet, óvatosan pályázzunk, szóval ilyen kitételekre azt mondani, hogy itt érdemi tanácsokat mondott Orbán Viktor, hát meglehetősen, meglehetősen...*⁷⁵

Hát – bizony. Igaz, ami igaz, ez a Máriusz: meglehetősen, meglehetősen...

A kitűnő Föld S. Péter így képzelte el, írta meg ironikus, karikatúraszerű tárcájában a történeteket:

Viktor, a családfő aznap fáradtan ért haza. Gondterhelt volt, mint majdnem mindig. Egy ország súlya nyomta a vállát, pedig akkor – 2001-et írtunk – még legrémesebb álmaiban sem sejtette, hogy egyszer majd mozdulni fognak, mert mozdulni kell.

Szerencsére, a levertség nem tartott soká: Anikó finom vacsorával várta, és a gyerekek is sok jó jegyet hoztak az iskolából. Egyedül Sára panaszkodott, az egyik osztálytársa azzal húzta, hogy a papája jövőre nem is lesz már miniszterelnök. Beee!

Viktor leült a fotelba, kezébe vette egyik kedvenc újságját – melynek előfizetésére egy évvel később személyesen buzdította az ország jobbik felét –, majd bekapcsolta a Kossuth rádiót.

– Hamarosan átjön néhány barátunk – vonult át a szobán Anikó. Ha négy keze lett volna, az se lett volna elegendő. A gyerekeknek segített pakolni a másnapi iskolatáskát, valami civakodást is megakadályozott, és közben még a férjéhez is beszélt.

– Milyen haverok? – kérdezte Viktor, és közben majdnem felnézett az újságból.

– Ismered őket, a Dezső, az Attila, meg a Laci – válaszolta a feleség, és közben egy szárnyat nyújtott az egyik kicsinynek.

– Meccs lesz a tévében – morogta Viktor –, a Reál játszik, tudod, mennyire kedvelem őket.

– Ez most fontosabb, mint a meccs – nézett rá kedvesen, de azért némiképp feddően Anikó.

– Tanácsot szeretnének tőled kérni.

– Soha, semmilyen taggyűlésen nem veszek részt – mondta erre Viktor, és kikapcsolta a rádiót. – Nem szeretném, ha egyszer kiszivárogná valamilyen hülye hetilapba egy jegyzőkönyv.

– Nem taggyűlés lesz, csak egy kis baráti beszélgetés – mondta Anikó. – Mindjárt jövök, csak megyek, mesélek a gyerekeknek, mielőtt elmennének aludni.

– Ma melyiket meséled nekik? – kérdezte Viktor, és szeretettel nézett távozó felesége után.

– Hát tudod, amit mindig szoktam: a rossz bácsikról, akik nem szeretik a hazát, meg a jó fiúkról, akik a hazáért mindent. Ettől mindig hamar elalszanak.

Félóra múlva csöngettek, Dezső érkezett elsőnek. Finom kis bajuszkát hordott a szája fölött, úgy nézett ki, mintha ő lett volna a Magyar Köztársaság franciaországi nagykövete. (Pedig tényleg ő volt, igaz, most nem ebben a minőségében, hanem Anikó üzlettársaként érkezett.)

– Szervusz Dezső, kérsz egy korty tokajit? – kérdezte Viktor. Dezső csak bólintott, nagyjából ugyanúgy, mint akkor, amikor rávette az osztrák vejét, hogy vegyék meg Viktorék 540 ezer forintért vásárolt Haris közti lakását, 63 millió forintért. Viktor töltött, koccintottak. – Szögezzük le, mondta Viktor, hogy ez itt most nem taggyűlés! – Dezső ismét bólintott.

– Így igaz, Viktor – mondta –, te soha, semmilyen taggyűlésen nem veszel részt.

Újabb vendégek érkeztek, a volt postabankos Laci, majd Attila, Anikó cégének az ügyvédje.

– Kerüljetek beljebb – invitálta a társaság tagjait Viktor. – De nektek is megmondom jó előre: ez itt nem taggyűlés! Én, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke, nem vehetek részt egy magántársaság taggyűlésén.

– Nem is lenne törvényszerű – mondta Attila, majd némi gondolkodás után hozzátette: – és erkölcsileg is eléggé necces.

– Csak beszélgetsek nyugodtan – mondta Viktor –, ugye nem baj, ha közben a meccset is nézem? Tudok egyszerre két helyre is figyelni! – És tényleg tudott. Valamelyik spanyol éppen mellétráfalta Figo tért ölelő indítását, amikor Viktor a következőket hallotta: pályázni fogunk, sokmilliót lehet kapni szőlőtámogatásra.

– Nana! – kapcsolódott be a beszélgetésbe – ami persze nem volt taggyűlés – Viktor. – Ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet!

– Igazad van – válaszolta valaki, talán éppen Dezső –, a Wekler is bele fog bukni, jobb az ilyet megelőzni.

Viktor nézte tovább a meccset, az előbbi spanyol csatár megint helyzetbe került, de elpattant tőle a labda. – Már dolgozom a Hegyalja törvényen – hallotta Attila hangját. Szerencsére a játékvezető lefújta az első félidőt, így Viktornak volt egy kis ideje, hogy a többiekkel foglalkozzon.

– Hagyd a fenébe a Hegyalja-törvényt! A választások előtt már nem lehet megcsinálni – mondta. – Nem lehet Tokajt feldarabolni. Szent tehát – tette hozzá –, nehéz hozzányúlni, csak a ciklus elején lehet megoldani.

Végigtekintett a baráti társaságon, és egy kissé megborzongott: a nappaliban ülők teljesen úgy néztek ki, mint a Szárhegy Dűlő–Sárazsadány–Tokajhegyalja Kft. taggyűlésének résztvevői. – Ugye biztos, hogy ti itt most nem vagytok taggyűlés? – kérdezte Viktor még egyszer, mert nem akart ebbe belebukni. (Érthető módon semmibe nem akart belebukni. Igaz, akkor még nem tudta, hogy Kővért lefizették a szocialisták, hogy a választások előtt nem sokkal kötelezzen.)

Lassan elkezdődött a második félidő. Anikó finom süteményt hozott. – Ki kér egy pohár tokajit? – kérdezte a háziasszony.

– Ha lehet, ne a miénkből hozzá! – mondta Viktor. – Tudod, az nem olyan jóízű, mint a többi.

Egyébként minden jól alakult. A Reál a második félidőben magára talált, már két góllal vezettek, ráadásul szépen is játszottak. – Még egyszer figyelmeztetek benneteket: ne mi nyerjük a legtöbbet – mondta Viktor.

– Jó, rendben van – mondták a többiek, de hát hülyének néznek bennünket a pályáznál, ha nem a maximumot kérjük. Mindenki a maximumot kéri, legföljebb valamivel kevesebbet kap. De olyan nincs, hogy valaki ne a maximumot kérje! És mi van, ha keveset kérünk, és ezért végül nem kapunk semmit?

– Annyit fogunk kapni, amennyit kérünk, ezért ne mi kérjük a legtöbbet – emelte fel a hangját Viktor. – Mit lehet ezen nem érteni?

Ha nehezen is, de megértették. Figo a hosszabbításban még bevágott egyet a jobb felsőbe. – Ha jövőre újraválasztanak, leigazolom ezt a fiút a Felcsútba – gondolta Viktor, és magában jót nevetett, mintha csak egy diáksíny jutott volna az eszébe.

Későre járt, a társaság tagjai szedelődzködni kezdtek. – Holnap reggel kirúgom a Torgyánt. Előbb várakoztatom a Parlament folyosóján, hadd ismerkedjen ott az intarziákkal, meg a berakásokkal, azután kirúgom. Hát akkor, hajrá, mindenki mindent tud – mondta Viktor búcsúzóul. – Csak óvatosan barátaim, tette hozzá, ha jövőre újra nyerünk, majd privatizálunk ezerrel. De addig hallani sem akarok a padlógázról!

– *Én már kinéztem magamnak Tokajban egy kis ingatlant – szolt vissza a kertkapuból Dezső.*

– *Várd meg a választásokat – intette Viktor –, ha miénk marad az ország, a kutatót is megkapod mellé.*

A kapuból nézte, amint a társaság tagjai beszállnak az autókba. – Nem taggyűlés volt, hanem egy baráti beszélgetés! – fenyegette meg őket tréfásan még egyszer, utoljára. – Tudjátok: soha, semmilyen taggyűlésen nem veszek részt!

Bement a házba, Anikó már pakolta el az edényeket. – Mindig otthagyják a maradékot – morgolódott halkán, de inkább szeretettel. – Miért nem lehet mindent eltüntetni a tányérról?

S 2005. május 13-án, pénteken a Fővárosi Bíróságon vagy harmincan váraoztunk a folyosón a tárgyalásra. Hajszálpontosan az előre jelzett időben kilépett a tárgyalóteremből a jegyzőkönyv-vezető hölgy, mire meglódultunk mindahányan a bejárat felé, ám ő alaposan meglepett bennünket: – A 13,30-ra hirdetett tárgyalásra csak a felek képviselői jöjjenek be!

Hatalmas fölhördülés fogadta a hírt: – Mi az, hogy zárt, hogy csak a felek, hát a tárgyalás nyilvánossága, az hol van? Mit képzelnék? Itt már mindent lehet? – és hasonlók röpködtek, míg Hanák András ügyvéd, az ÉS rendszeres jogi szak-kolumnistája le nem hűtötte a kedélyeket: – Nyilván csak megbeszéljük a játékszabályokat, aztán beengednek minket is. Nem tarthatják zártan.

– És lehet bármit is a nyilvánosság kizárásával? – méltatlankodtak tovább néhányan.

– Hát... fene tudja... talán lehet – mutatott példát szakmai szolidaritásból a jogász. És tényleg, két perc se telt el, nyílt újra az ajtó, s betódulhattunk mind, a közismerten pengeagyú, rendkívül felkészült, propelleres Pataki Árpád bíró úr picike tárgyalótermébe. Négy tévé-kamera, tíz fotós, újságírók innen-onnan – néhányan a földre kényszerültek ülni, mert nem jutott elegendő hely a fapadokon. A fotósok azonnal ide-oda ugráltak, vadul kattintgattak, felvételek özönét készítették mindenkiről. A bíró bal keze felőli, alperesi kisasztalnál ülő dr. Csapó Annamáriáról, az ÉS vékony, feketehajú, szemüveges ügyvédjéről és Tarnói Gizelláról, a lap főszerkesztő-helyetteséről, a szomszéd padon helyet foglaló szakállas, copfos Kovács Zoltán főszerkesztőről és Rajnai Attiláról, az inkriminált cikkek szerzőjéről, illetve a „rendezői balon” magányoskodó, gömbölyded dr. Karas Mónikáról, a hosszúnevű kft. ügyvédjéről. Nem akárki ő: amint most Orbánék cégét képviselte, úgy ő jár el az összes Magyar Nemzet-perben, valamint Lovas Istvánt, Bayer Zsoltot és ki tudja, még ki mindenkit is jobbra ő képvisel igen gyakori pereikben.

Pataki bíró úr – miután az összes perbeli „fél” hozzájárulását kikérte, s azok alapján engedélyezte a fotózást, tévé-forgatást – iratismertetéssel kezdte a tárgyalást. Az ÉS cikket közölt, a kft. helyreigazítási kérelmet küldött, ezt az újság nem teljesítette, így a kft. keresetet nyújtott be. *Lapunk 2005. március 11-i számának Tokaji borcsaták II. című cikkében valótlannul állítottuk – illetőleg híreszteltük –, hogy a Szárhegy Dűlő-Sárazsádány-Tokajhegyalja Kft. 2000. szeptember 6-án, 2001. június 4-én, valamint 2001. december 2-án taggyűlést tartott, ezért ilyen taggyűlésekről jegyzőkönyv sem készülhetett.* – így szol annak a helyreigazításnak a szövege, amelynek közzétételére kérte kötelezni az ÉS-t a kft.

Pataki bíró úr az iratismertetést követően megkérdezte a feleket, most mi az álláspontjuk.

– Keresetünket az írásban benyújtottal egyezően fenntartjuk, kérjük a lapot a leírt helyreigazítás közlésére kötelezni – maradt szűkszavú Karas Mónika.

Az ÉS ügyvédnöje már hosszabban szolt: – Tisztelt bíróság! Álláspontunk szerint felperesnek nincs keresetösségi, kereset-indítási joga, ezért keresetét annak érdemi vizsgálata nélkül el kell utasítani. A szóban forgó cikkben magánszemélyekről, ennek a kft-nek a tagjairól volt szó, arról, hogy összejöveteleiken ki mit mondott, illetve milyen döntéseket

hoztak. Ezek a magánszemélyek éppenséggel kérhetnének helyreigazítást, ha szerintük nem lenne igaz, amit az újságban állítottunk, ők azonban ezt nem tették. E helyett indította el jelen pert a felperes cég, amelyet a cikkben írottakkal semmiféle joghátrány nem ért, amelynek személyiségi jogait a leírtak semmilyen módon nem érintik, pláne nem sértik. Aminek a helyreigazítását felperes cég kéri, az a cikkben szereplő állításokhoz képest lényegtelen, ugyanakkor nem jogellenes, és nem sérti felperest. Önmagában az a kérdés, hogy az adott napokon volt-e taggyűlés vagy sem, teljesen érdektelen a felperes cég megítélése szempontjából. Az 1983. évi 275. számú jogeset éppen azt mondja ki, hogy lényegtelen elemek nem szolgálhatnak helyreigazítás alapjául. Véleményünk szerint, amit felperes tesz, az nem rendeltetészerű használata a jognak. Felperes arra akarja használni ezt a pert – korábban a bánya-ügyekben is ezt a technikát alkalmazta –, hogy amennyiben ebben a teljesen mellékes, a cikk állításaihoz képest nulla jelentőségű kérdésben eléri a helyreigazítást, akkor utána állandóan csak azt szajkózza: íme, a lap hazudott, a bíróság nekünk adott igazat! Miközben a valóban lényeges, az érintett magánszemélyekre nézve kínos tényállításokat nem perelte, tehát azokról aztán nem is esik szó.

Ha azonban a tisztelt bíróság nem fogadná el véleményünket, és elsődleges ellenkérelmünknek nem adna helyet, akkor készek vagyunk a valóság bizonyítására. Am előbb akkor is kérem felperest, pontosítsa a kereseti kérelmét, és árulja el, pontosan mi a kifogás tárgya, pontosan minek a helyreigazítását kéri. Azt állítja-e felperes: nem igaz, hogy a jelzett napokon a társaság tagjai együtt voltak, és a társaság helyzetéről, ügyeiről határozatokat hoztak, vagy ezt nem vitatja, csupán ezeket az együttléteket nem tekinti taggyűlésnek?

Pataki Árpád mindössze ennyit szolt: – Felperes?

– Tisztelt fővárosi bíróság! – emelkedett szólásra Karas doktornő. – Én nem kívánok kitérni arra, hogy a társaság tagjai mit tettek és mit nem tettek, úgy ítélem meg, a kereset nem szorul sem pontosításra, sem magyarázatra: mi annyit állítunk, a jelzett napokon a kft nem tartott taggyűlést. Abban pedig, hogy a felperes szempontjából mi tekinthető lényeges tényállításnak, egyedül a felperes véleménye lehet fontos. Nem kívánok arra külön nyilatkozni, hogy tartottak-e bármilyen összejevetelt a társaság tagjai vagy sem, tekintettel éppen a személyes keresetindítás lehetőségére, vagyis, hogy a magánszemélyek helyett a kft nem léphet fel. Az pedig, hogy mi tekinthető taggyűlésnek, nem szubjektív megítélésen múlik, hanem a Gt., a gazdasági társaságokról szóló törvény 150-155. §-ai szabályozzák. A taggyűlésnek különböző formái és alaki követelményei vannak. Kérem ezért, hogy a bíróság a keresetnek változatlan tartalommal adjon helyt.

Pataki ismét passzolt: – Alperes?

– Változatlanul kérem, felperes nyilatkozzon: csak azt vitatja, hogy az a megbeszélés, amit a leírt magánszemélyek tartottak, az taggyűlés volt-e vagy sem, megfelelt-e a taggyűléssel szemben támasztott alaki, formai, jogi követelményeknek – vagy pedig magát a megbeszélés tényét is tagadja, szerinte nem igaz, hogy a társaság tagjai összejöttek, megvitatták a társaság ügyeit és döntéseket hoztak. Azért fontos ez, tisztelt bíróság, mert más a valóság bizonyításának módja ebben, mint abban az esetben.

A bíró most már konzekvens maradt: – Felperes?

– A kereset szövege az, ami – nem kívánom azt magyarázgatni. Arra kívánok ismételtlen utalni, hogy a taggyűlés törvényi kritériumait a Gt. tartalmazza. Annak közlését kérem, hogy a társaság tagjai nem tartottak taggyűlést a jelzett napokon.

No, innen a felek maguktól és önállóan semmiképpen nem tágíthattak, ez nyilvánvaló volt. A teremben ülők csuda tudja, mekkora hányada kristálytisztán értette Orbánék küldöttének taktikáját: kérdésekre nem felelek, tök mindegy, mit művel az ellenfél, hajtogatom a magamét. Úgyhogy a bíró, aki nyilván ugyanezt látta, szünetet rendelt el.

A sok fegyelmezetlen újságíró vadul cigarettára gyújtott a dohányozni tilos táblák alatt, és próbált elemezni. – Tuti elrendeli a valóság-bizonyítást, ő is kíváncsi – hangzott innen. – Tök igaza van, csak azt lehet helyreigazítani, ami bármiben is sérelmes a cégre, ez meg nem az! – szólt onnan. – Pataki miért ilyen ellenséges az ÉS-szel szemben? – dörögött valaki eminnen. – Miért nem vágjátok be keményen, hogy ez joggal való visszaélés? – kotnyeleskedett bele valamelyik okostóni amonnan.

– A bíróság úgy döntött – fogadta Pataki bíró úr a visszaérkezőket –, hogy nem lát jogi indokot arra, hogy a keresetet érdemi vizsgálat nélkül elutasítsa, nem állapítható meg ugyanis az, hogy az eljárás tárgyává tett kérdésekben a felperes személyes érintettsége hiányozna. Az a kérdés pedig, hogy a perbeli állítás a felperes megítélése szempontjából lényeges vagy sem, érdemi vizsgálat tárgya kell, hogy legyen. Hozzá kell tennem: a bíróság vizsgálata szempontjából irreleváns tényező az, hogy az egyes peres felek az eljárás eredményét eshetőlegesen miként kívánják a nyilvánosság felé kommunikálni, ennek nem teheti függvényévé az eljárás lefolytatását. – Ez finom jogászai oldalvágás egyszerre kétfelé: majdhogynem igazat ad ugyan alperesnek, miszerint ez a taktika valami olyasmi, amit tényleg joggal való visszaélésnek szoktak nevezni, mindazonáltal eleget tesz felperes kívánságának. – Ezért a bíróság tájékoztatja alperest, hogy amennyiben a valóság bizonyítását kívánja, akkor az erre vonatkozó bizonyítékait elő kell terjesztenie.

– Nos, akkor – állt föl Csapó doktornő, az asztalról magához véve a jó előre odakészített lapokat –, csatolom 5/A/1. alatt a 2000. szeptember 6-ai jegyzőkönyvet, amelyet dr. Duda Attila írt alá, 5/A/2. alatt a 2001. június 4-ei taggyűlés jegyzőkönyvét, amelyet szintén dr. Duda Attila, a társaság tagja vezetett és látott el ügyvédi bélyegzőjével. Ezt az összejevetelt ő maga is a jegyzőkönyvben taggyűlésnek nevezte. Valamint 5/A/3. alatt a 2001. december 2-ai jegyzőkönyvet, amelyet a jegyzőkönyvet vezető és aláíró dr. Duda Attila szintén taggyűlésként tüntetett fel. 5/A/4. alatt csatolom a cégbíróság nyilvános cégadatainak másolatát, amely igazolja, hogy a jelzett személyek az adott időpontokban a kft tagjai voltak, kivéve az utolsó időpontban Duda Attila ügyvédet, aki ekkor már nem volt tag, ebben az esetben a jegyzőkönyvet „jegyzőként” jegyezte.

Csapó doktornő átadta az iratokat Pataki bírónak, aki rendre azonnal olvasni kezdte azokat, s a másodiknál fölpillantott: – Ezen a június 4-ein Orbán Viktor úr is jelen van, mint meghívott.

– Igen – felelt egykedvűen az ÉS ügyvédje, miközben a felperes jogi képviselőjét is ellátta ugyanezzel az olvasnivalóval. – Valóban szerepel Orbán Viktor neve, ő valóban nem volt a társaság tagja, így nyilvánvalóan meghívottként lehetett jelen. Megjegyzem, az első jegyzőkönyvben nincsenek nevek, csak monogramok, azok azonban rendre megegyeznek a társaság tagjainak neveivel.

Pataki most már tartotta magát addigi dramaturgiájához: – Felperes?

– Tisztelt bíróság! – Karas doktornőn egyértelműen látható volt: számított erre, mi több, pontosan tudta, miket kap itt a kezébe, nyilván az előkészítő csapat már alaposan megismerte mindet. – Ezek szövegszerkesztővel készített papírok, amelyek végén kézírással szignó szerepel, ráadásul fénymásolat mind. Ezek nem hiteles iratok, ilyet a mai technikával bárki előállíthat. Ugyanakkor előadom: a gazdasági társaságokról szóló törvény 155. §-a pontosan előírja, mi a taggyűlés, annak mik a szabályai, és mi az a taggyűlési jegyzőkönyv, és arra milyen szabályok vonatkoznak. A most becsatolt iratokon nem szerepel például a jelenlévők által képviselt szavazati jog mértéke, a szavazatok, ellenszavazatok aránya. A (2) bekezdés tételesen tartalmazza azt is, hogy a jegyzőkönyvet az ügyvezetőnek és a hitelesítőnek egyaránt alá kell írnia. Az alperes által csatolt dokumentumokon pedig egyikén sem szerepel ügyvezetői aláírás. A hitelesítő esetében fontos kritérium, hogy az a taggyűlésen jelen lévő hitelesítőnek megválasztott tag lehet. Szóval ezek az iratok, amelyeknek valódiságát is

vitatom, mindezen alaki követelményeknek nem tesznek eleget, így semmit nem bizonyítanak.

– A felperes által idézett előírások azokra a jegyzőkönyvekre vonatkoznak – replikázott Csapó Annamária –, amelyeket be akarnak nyújtani a cégbíróságra, mert olyasmiket tartalmaznak, amelyek cégbírósági jóváhagyásra szorulnak, például a társasági szerződés módosításai. De miért tartanak be e szabályokat azoknál a jegyzőkönyveknél, amelyeket nem fognak benyújtani a cégbíróságra, sem más külső hivatalhoz, amelyeket csak önmaguk számára készítenek? Semmi értelme nem lenne, nincs rá szükség. A most vitatott jegyzőkönyvekben nem szerepel egyetlen olyan tény sem, amely cégbírósági eljárásra tartozott volna, csupán a társaság üzleti ügyeit vitatták meg, és azokról hoztak határozatokat.

Ugyanez vonatkozik a taggyűlésekre is. Vannak szabályos és szabálytalan taggyűlések – olyannyira, hogy maga a Gt. is használja a szabálytalanul összehívott taggyűlés fogalmát, mondván, ha azon a jelenlévő tagok nem tiltakoznak a szabálytalanság miatt, és jóváhagyják a taggyűlés megtartását, akkor az érvényessé válik. Sőt a szabálytalanul összehívott taggyűlés határozatai, ha 90 napon belül nem támadják meg azokat, érvényessé is válnak. A perbeli taggyűlések esetében nincs tudomásunk olyan határozatról, amelyet utólag bárki megtámadott volna.

Kikértük a cégbíróságtól a társaság azon jegyzőkönyveit, amelyeket be kellett oda adniuk, mert tartalmaztak bármi, a cégbíróságra is tartozó döntést. Összesen kilenc ilyen találtunk. Ezek többségében benne van, hogy a taggyűlés rövid úton, telefonon, lett összehívva, az összehívás nem szabályos, de a tagok jóváhagyják, hogy ennek ellenére megtartsák azt. A cégbírósághoz benyújtott taggyűlési jegyzőkönyvek viszonylag csekély száma is azt mutatja, hogy nagy valószínűséggel a társaság tagjai a benyújtott jegyzőkönyveken kívüli időpontokban is tárgyalhattak a társaság ügyeiről és döntéseket is hozhattak. Volt olyan év, amelyben egyetlen jegyzőkönyvet sem juttattak el a cégbírósághoz. Az alperes álláspontja tehát az, hogy lehetséges ugyan, hogy a perbeli három időpont kapcsán keletkezett jegyzőkönyvek alaki hiányosságban szenvednek, de az ott született döntések meg nem támadása folytán a határozatok érvényesek maradtak.

– Felperes? – passzolt ismét Pataki.

– Tulajdonképpen örülök annak, hogy alperes csatolta a cégbírósághoz ténylegesen benyújtott jegyzőkönyvek másolatát. Ehhez képest ugyanis a tisztelt bíróság egyszerű szemrevételezéssel megállapíthatja azt, hogyan kell kinéznie egy taggyűlési jegyzőkönyvnek, szemben azokkal az iratokkal, amelyekre a jelen perben hivatkozni kíván, hogy mekkora különbség van a cégbíróságról megszerzett és a most becsatolt iratok között. A különbség is mutatja, hogy ezek a bizonyítéknak szánt papírok nem hitelesek. Ezek nem valódiak. A felperes álláspontja szerint az alperesi jogi érvelés teljesen megalapozatlan abban a körben, hogy egy ténylegesen meg sem tartott taggyűlésen ténylegesen meg nem hozott határozatok pusztán azáltal, hogy az alperes megtámadásnak nyomát nem találja, érvényessé válhatnak.

– Tisztelt bíróság! – pattant föl az ÉS ügyvédnöje – Azt javaslom, akkor térjünk vissza a felperes helyreigazításának szövegére! Tisztázzuk, mit akar felperes! Annak kimondását, hogy nem volt taggyűlés, függetlenül attól, hogy az szabályos volt-e vagy sem, avagy annak közlését, hogy a jelzett napokon semmilyen összejövetel nem történt?

– Változatlanul azt kérem, alperes hitelt érdemlően bizonyítsa, hogy a felperes a jelzett napokon taggyűlést tartott! Ennek bizonyítására az alperesi iratok, illetve előadások nem alkalmasak.

Pataki kínjában megint szünetet rendelt el, pedig elmúlt már négy óra is, ami pénteken mégiscsak kifejezetten kései időpontnak számít. Majd pár perc múlva az ÉS-hez intézte szavait: – Mivel felperes megkérdőjelezi az iratok valódiságát, kérdi a bíróság alperest, fel kíván-e ajánlani egyéb bizonyítékot is? Említeni kell, hogy ezek kétségkívül fénymásolatok. A per eldöntése szempontjából jelentősége lehet annak, hogy az alperes által csatolt,

jegyzőkönyvnek nevezett iratok tartalmilag az ott megnyilatkozó személyek valós nyilatkozatát tartalmazzák-e. A bíróság szerint ugyanis annak megítéléséhez is szükséges ennek mérlegelése, hogy valóban a felperes megítélése szempontjából lényeges közlésről van-e szó. Miután a felperes a csatolt iratok valóságát megkérdőjelezte, a bíróság álláspontja szerint az alperest terheli annak igazolása, hogy ezek az iratok valósak-e. Vagy éppenséggel meg lehetett volna vizsgálni azt is, Orbán Viktor a jelzett időpontban jelen lehetett-e, hiszen egy miniszterelnöknek elérhető a programja, például járt-e éppen akkor külföldön, és ez is adalék lehet a hitelesség bizonyítása során.

– Éppen ezért kérdem újra felperest, árulja el, mi a sérelem, ami a kft-t érte. Annak valóságát vitatja-e, hogy ezek a megbeszélések megtörténtek, vagy csak az alakiságok hiánya miatt ezeket nem tartja taggyűléseknek? Vagyis a közlések tartalmát tartja-e nem valósnak, vagy pedig azt állítja, a közlések nem szabályos taggyűlés keretében hangzottak el?

Egyébként van tanúbizonyításunk arra vonatkozóan, hogy ezek a jegyzőkönyvek valódiak, de előbb meg kell említenem egy közvetett tanút is. Becsatolom dr. Duda Attila ügyvéd nyilatkozatát a Magyar Nemzetben. Ebben Duda Attila azt mondja, idézem: „meglepetéssel olvastam el ezeket a szövegeket, és természetesen összehasonlítottam őket a birtokomban lévő hivatalos iratokkal. Semmi közük nincs egymáshoz, az idézett részekben egyáltalán nem egyeznek”. Azt is elmondta Duda úr, ő csak arra tud gondolni, hogy „a hivatalos jegyzőkönyvek anyagát valamilyen okból kiegészítették, megmásították, illetve apokrif részeket illesztettek hozzájuk”. Ez viszont azt jelenti: a jelzett napokon mégiscsak tartottak taggyűléseket, hiszen Duda Attila azoknak a jegyzőkönyveivel vetette össze az ÉS-ben megjelenteket. További esetleges bizonyítási indítványunkat annak függvényében tudjuk előterjeszteni, ha a felperes nyilatkozik végre arról, hogy önmagában a Gt. formai rendelkezéseinek meg nem tartása miatt vitatja-e a taggyűlés létét, vagy pedig tartalmi kifogása van. Meggyőződésünk szerint ugyanis a kereset nem tartalmazza igazából azt, hogy a felperesnek mi az érdemi kifogása – nagyot fújva telepedett vissza Csapó doktornő a székére, most már tényleg mérges volt erre a galád pertaktikára, amivel küzdeni kényszerült.

– Felperes? – hangzott megszokott módon a bírói felszólítás.

– Elmondom ismét – maradt viszont tökéletesen nyugodt Karas doktornő. – Az az álláspontom: a kft az adott napokon nem tartott taggyűlést. – És láthatóan egyáltalán nem zavarta, hogy éppen eljuttassa a hülyegyereket, aki képtelen fölfogni, amit mondanak neki. – A felperes részéről kifogásolom azt is, hogy alperes nem tartotta be a sajtóról szóló 1986. évi II. törvénynek a mindenoldalú tájékozódásra vonatkozó előírását, hiszen nincs adat arra, hogy az alperes bármely munkatársa a kft. arra jogosított tisztségviselőit konkrét ügyben megkereste volna. Ami az alperes által csatolt újságcikket illeti, azzal kapcsolatban előadom, hogy töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy sajtó-helyreigazítási perben sajtónyilatkozatot önmagában érdemi bizonyítékként a bíróságok nem fogadnak el.

Ami pedig az alperes által említett tanúbizonyítást illeti, azt már most elutasítom! – azt ugyan nem árulta el Karas doktornő, most akkor ő ügyvéd vagy bíró, mivel elutasítani a följánlott bizonyítási módot legfeljebb a bíróságnak van joga, de ezt a félrefogalmazást tudjuk be az izgatottságnak, azt azért a szíve mélyén ő is tudta, hogy nem akármekkora volt a tét itt. – Mégpedig arra hivatkozva, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárás speciális szabályai szerint csak olyan bizonyításnak van helye, amely az első tárgyaláson rendelkezésre áll. Tehát ha a tanú nincs jelen, emiatt, az ő meghallgatása érdekében nem lehet elnapolni a tárgyalást.

– Harmadszorra sem tudtam meg a választ arra, amit kérdeztem, nem futok neki negyedszer – nyerte vissza gyorsan higgadt nyugalmát Csapó doktornő, hiszen tudta jól, heveskedéssel Patakinál semmire sem lehet jutni. – Így kérem a bíróságot, a helyreigazítás szövegének megfogalmazásakor mérlegelje, hogy az újságban megjelenő helyreigazítás az olvasóknak szól, ebből a szövegből pedig az olvasó az égedta világon semmit nem tud meg. Nem kívántunk kitérni a cikkek készítésének körülményeire, de miután a felperes a terhünkre

rótta a sajtótörvény rendelkezéseinek be nem tartását, tájékoztatom felperest és a tisztelt bíróságot arról, hogy ha nem is a felperest, de a cikkekben szereplő személyeket a cikkek szerzője többször megkereste. Szász Attilát több esetben felhívta telefonon, aki reagálást ígért, de ezek elmaradtak. Ugyancsak megkerestük az ügyben érintett személyek közül Lévai Anikót, Duda Attilát és Kékessy Dezsőt. Írásos kérdéseket küldtünk, de nem adtak választ.

– Mármint hogy milyen helyreigazításról beszél alperes? – Pataki már korábban fölkapta a fejét, és amint Csapó Annamária pillanatra levitte a hangsúlyt, közbeszólt: – Azt mondja, hogy kéri a helyreigazítást, csak nem ezzel a szöveggel?

– Nem, nem, dehogy, bíró úr! – nevette el magát az ügyvédnö. – Hadd fogalmazzak pontosabban! Abban a nem kívánt és nem várt esetben, ha a bíróság mégis helyreigazításra kötelezné a lapot, amit mi egyáltalán nem szeretnénk, akkor kérjük a helyreigazítás szövegének olyan módosítását, amely az olvasók számára is érthetővé teszi, hogy miről van szó. De természetesen változatlanul a kereset elutasítását kérjük.

– Jó – szusszant belenyugvóan Pataki, talán már majdnem azt hitte, pillanatokon belül végezhetünk. A napilaposok amúgy is egyre gyakrabban pislogtak az órájukra: lapzártá előtt még meg kéne írniuk a tudósításukat. – Tehát?

Azt is szeretném kihangsúlyozni – folytatta Csapó doktornő –, mi azért nevezzük ezeket az összejöveleteket taggyűlésnek, mert maguk a résztvevők, a társaság tagjai annak hívták, és a jegyzőkönyvekben is ezt írták. Ha ők maguk azt írják, taggyűlés, mi nem hívhatjuk azt másnak. Felperes ezek szerint arra óhajt hivatkozni, hogy ezek a megbeszélések, mint taggyűlések nem úgy lettek összehívva, amint azt a Gt. megkívánja, valamint hogy a jegyzőkönyvek nem felelnek meg az előírt alakiságoknak. Ettől még, ha a felek azt mondják, hogy most éppen taggyűlést tartanak, majd az erről szóló iratot taggyűlési jegyzőkönyvnek nevezik, a lap nem tehet mást, mint hogy szintén így írja: taggyűlés, illetve jegyzőkönyv. Amennyiben a felperesnek az lenne a kifogása, hogy a jegyzőkönyvekben rögzítettek az abban foglaltakat nem a valóságnak megfelelően tartalmazzák, akkor a keresetének is erre vonatkozóan kéne lennie. Akkor viszont a keresetet nem a jelen per felperesének kellett volna beadnia.

Felperes a becsatolt iratokat hamisítványoknak nevezte, olyan fénymásolatoknak, amelyeket bárki elő tud állítani. Ezek az iratok valóban fénymásolatok, de határozottan állítom, az eredetiktől készültek, azokról lettek lemásolva. Erre nézve kérem tanúként meghallgatni Mayer Arankát, akit a tárgyalásra előállítottunk, és aki mindeközben a tárgyalótermen kívül várakozik, hogy a bíróság meghallgassa.

– Akkor most – állt föl gyorsan Karas doktornő – csatolom a kft jelenlegi és volt tagjainak nyilatkozatát, amelyben mindannyian sajátkezű aláírással tanúsítják, hogy a cég a megjelölt időpontokban nem tartott taggyűlést. – És az Orbán-közeli kft. ügyvédje előresétált a bírói pulpitusához, s átnyújtott Patakinak egyetlen gépelt oldalt, alján aláírásokkal, majd ugyanilyet átadott ellenfelének is. És persze tovább támadott: – A bejelentett tanú meghallgatását a leghatározottabban ellenzem, mivel ő a kft egyik tagjának válófélben lévő felesége, tehát elfogulatlanul éppen egyáltalán nem tekinthető.

Pataki már csak a fejével intett a túloldalra, hogy alperes reagálhasson.

– Nos, ez az a perjogi csiki-csuki, amit felperes végig játszik. A kft tagjai nem indítanak pert, csak a kft, most pedig elfogultnak mondanak egy tanút, akinek semmi köze a kft-hez, csak a kft. egyik tagjához. A tanúnak egyébként nem véleményét kell megosztania a bírósággal, hanem azon tény körülményeiről kell nyilatkozni, hogy látta-e az iratok eredeti alakját, illetve ezek a másolatok megegyeznek-e az eredetikkel.

A felperes által most csatolt nyilatkozatok kapcsán ismét az az észrevételem, amit a kezdetek óta kifogásolunk, hogy nem az igazán érintett tagok kezdeményezték eljárást az ügyben. Ez a nyilatkozat arra változatlanul nem ad választ, hogy a nyilatkozó személyek azt vitatják-e, hogy a jelzett időpontokban együtt voltak, a kft ügyeiről tárgyaltak, és azokról

döntéseket hoztak, vagy sem. Ez akkor lenne tisztázható, ha a nyilatkozó személyek tanúként a bíróság előtt megjelenének, így az alperesnek módjában állna hozzájuk közvetlenül kérdéseket intézni e vonatkozásban.

A jegyzőkönyvek hitelessége tekintetében egyébként bíró úr korábban felvetette, hogy Orbán Viktor úr esetében ténszerű adatok esetleg alátámaszthatják, vagy cáfolhatják azt, hogy a jegyzőkönyvek által megjelölt időpontban ő fizikailag képes lehetett-e megjelenni jelzett eseményeken. Előadom, az alperes munkatársai megkíséreltek utánajárni e körülménynek, és azt állapították meg a volt miniszterelnök programjáról, hogy a kérdéses időpontban Magyarországon, a fővárosban, a parlamentben tartózkodott.

– Ebben a perben – jött a replika – a gazdasági társaság a peres fél, és nem a társaság tagjai. Változatlanul állítom, és az érintett tagok nyilatkozatával egyértelműen bizonyítottam, hogy a jelzett időpontokban a felperesi gazdasági társaság nem tartott taggyűlést, nem volt olyan taggyűlés, amely megfelelt volna a Gt. szabályainak, és a jegyzőkönyv pedig ugyancsak megfelelt volna a törvényi rendelkezéseknek. Éppen ezért határozottan tiltakozom e bizonyítás ellen, amely teret engedne az alperes által kierőszakolni kívánt eljáráshoz, ahhoz, hogy a társaság helyett a tagokról szóljon a bizonyítás! – Karas doktornő momentán nem túl nagy meggyőződéssel tiltakozott, inkább csak a nyilván jelen lévő megfigyelőnek szólt az amerikai filmekből lopott teatrális gesztus, a tiltakozással. Az arcán pedig kezdett kiütközni: érzi a veszét, sejtí, itt ma nagyot bukhat. A terem hangulatán ugyanis kristálytisztán érezni lehetett: olyan isten nincs, hogy itt ma ne hallgassák meg a tanút. És Karas Mónika azt is tudta, akkor pedig ő és haverjai nagy bajban vannak.

– A bizonyítást változatlanul szükségesnek tartom – Csapó doktornő most már megnyugodott, ezt a menetet tuti megnyerte. – Ha a helyreigazítás csak arra irányulna, hogy a taggyűlés szabálytalan volt, illetve a jegyzőkönyvek nem felelnek meg az alaki szabályoknak, akkor nem lenne szükséges a bizonyítás – ami azt illeti, ellenfelébe bele is törli a nagykest, amivel ledöfte, de hát igaza van, megérdemli.

Úgyhogy kisvártatva a terembe lépett Mayer Aranka – vonzó negyvenes hölgy, visszafogott-vörösre festett hajjal, szépen sminkelve, manikűrözve, illendő bírósági öltözetben: fekete nadrágkosztüm, fehér blúz. Gödöllői lakos, jelenleg munkanélküli, s miután hozzájárult, hogy róla is készüljenek hang- és kép-felvételek, a bíró első kérdésére akkurátusan válaszolt: – Sem az Élet és Irodalommal, sem a Szárhegy Dűlő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft-vel perben, haragban, rokonságban nem állok. A kft egyik tagjának, Szász Attilának a volt házastársa vagyok. Ebben a minőségemben vele több perben állok, de ez nem befolyásol abban, hogy jelen perben elfogulatlan nyilatkozatot tegyek.

– Szeretném, ha megtekintené ezt a három iratot – nyújtotta felé az imént kapott papírokat Pataki bíró úr. – Ezek eredetijét látta-e, ismeri-e?

– Mindháromat láttam, az eredetiktől én készítettem fénymásolatot.

A teremben a légy zümmögését is meghallani: most és ez volt a döntő pillanat. Elhangzott tehát az a mondat, amire hetek óta várt a politizáló közvélemény. – *Az eredetiktől én készítettem fénymásolatot* – ez azt jelenti, minden szó, amit leírt az ÉS: igaz.

Ha Mayer Aranka itt ma sikeresen megvédi állítását, az azt tükrözi: hazug ember az az Orbán Viktor, aki nagy garral mondogatta: *soha semmilyen taggyűlésen nem vettem részt*. Többekből megkönnyebbült sóhaj szakadt ki, mások szörnyülködve fölszisszentek.

Mayer Aranka hihetetlen feszültség közepette folytatta: – 2002. decemberében adtam be a válóperem volt férjemtől, Szász István Attilától. Ekkor minden, otthon, a dolgozószobában található iratról – ingókról, ingatlanokról, vállalkozásokról – fénymásolatot készítettem, azért, hogy a vagyoni jogi perben legyenek adataim a közös vagyonunkról. Mivel fölvetődött, hogy volt férjem eladta különböző üzletrészeit, hogy azokat kimenekítse a vagyoni megosztás elöl.

– Ez a kft. – szötte tovább a tanú – voltaképpen egyúttal egy szoros baráti társaság volt. Gyakran, rendszerint havonta jártunk össze, férjek, feleségek együtt, hol a mi gödöllői, vagy a

sárazsadányi házunkban, hol Kékessy Dezső tiszafüredi kúriájában, de Viktor is gyakran meghívott bennünket a rezidenciára.

– Mit ért most rezidencia alatt? – tett úgy Pataki, mintha nem egészen értené.

– A miniszterelnöki rezidencián, Viktorék akkori lakóhelyén – pontosított Mayer Aranka. – Ezek mindig vagy ebéd vagy vacsora keretében zajlottak. Ha hétvégére estek a programok, akkor több közös étkezés volt. Már evés közben általában szóba kerültek a jó borok, és abból a cég ügyei, de aztán evés után minden alkalommal az urak Anikóval elvonultak, a kft ügyeit megtárgyalni, többször volt, amikor Viktor is csatlakozott hozzájuk. Ez tehát teljesen természetes volt, hogy a kft. ügyeit ilyen közös alkalmakkor megtárgyalták.

Most pedig tehát konkrétan elhangzott a kulcsmondat a vitatott állításról: *többször volt, amikor Viktor is csatlakozott hozzájuk.*

– 2001. december 2-án – folytatta Mayer Aranka – én magam is jelen voltam a miniszterelnöki rezidencián. Ez az összejövetel nekem különösen emlékezetes, mert ez volt az utolsó alkalom, amelyen én részt vettem, mivel aztán annyira megromlott a viszony volt férjemmel, hogy végül el is váltunk. Akkor közös ebéd volt, és már ebéd közben is téma volt a szőlők sorsa. Hogy milyen állapotban vannak a birtokok, milyen lesz a termés. Személy szerint én ekkor tudtam meg, hogy Duda Attila kivált a kft.-ből, üzlet részét értékesítette. Erről a feleségével akkor külön is beszéltem. Arra is jól emlékszem, amikor volt férjem, Szász Attila szólt Duda Attilának: – Nem baj, hogy te már nem vagy tag, dolgozz egy kicsit nekünk, hozd a pennád, megyünk taggyűlni!

– Felsorolná, kik vettek részt ezeken az étkezés utáni összejöveteleken? – kérte Csapó doktornő.

– Lévai Anikó, Szász Attila, Kékessy Dezső, Duda Attila és Madarász László. De gyakran előfordult, hogy az Anikó nem ért rá a gyerekektől, olyankor mindig a Viktor vett részt a taggyűléseken. Ebben mi semmi furcsát nem találtunk.

Tehát még egyszer elhangzott az Orbán Viktor szavahihetőségét mindörökre eltörlő mondat: – *gyakran előfordult, hogy Anikó nem ért rá a gyerekektől, olyankor mindig Viktor vett részt a taggyűléseken.* – Vagyis nem egyszer, nem kétszer, hanem *gyakran*. Erről mondta Orbán: *soha.*

– Ők mindig taggyűlésnek hívták ezeket a megbeszéléseiket – szólt tovább a tanúvallomás. – Azt is tudták mindannyian, hogy ezekről készül jegyzőkönyv, azt mindig a Szász ügyvédi irodában írták le. Szász Attila és Duda Attila ugyanis egy ügyvédi irodában dolgozott mindig, hivatalosan ugyan mind a kettő önálló irodaként szerepel, de ténylegesen az egy iroda. És az pedig egyértelmű volt, hogy a beszélgetésekről Duda Attila készítette a feljegyzéseket, mivel köztudott, hogy a társaság tagjai közül egyedül Duda Attila tud gyorsírni.

Amikor ezeket az anyagokat elvittem az ÉS-be, ők is kérdezték, hogyan igazolható, hogy ezek a fénymásolatok megegyeznek az eredetikkel, azon kívül, hogy a fénymásolatot az eredetiktől én készítettem, vagyis az eredetiket a kezemben tartottam. És megmutattam nekik, most megmutatom önnek is, bíró úr, hogy miként. Én nemcsak a papírokról készítettem másolatot, hanem a számítógépen lévő dokumentumokról, vagyis a papírok eredetijéről is lementettem minden adatot. És lementettem, és ki is nyomtattam ezeknek a dokumentumoknak az „adatlap” oldalát, amely igazolja, hogy ezeket ki mikor mentette el, mikor módosította.

Szeretnék még valamit elmondani. Amikor az itt szereplő iratokat elolvastam, nagyon megrézttem, megijedtem, hogy mi van a kezemben.

– Miért tartotta ezeket olyan különlegesen nagy jelentőségűnek, vagy megréztetőnek? – kérdezett bele Pataki.

– Hát, bíró úr, mégiscsak a miniszterelnökről van szó! Ezek, úgy gondolom, nagyon súlyos dolgok Orbán Viktorra nézve.

– Felperesi kérdés van?

– Igen, van. – Karas doktornő próbálkozott. – Amikor elvonultak ezeket az állítólagos taggyűléseket megtartani, ön velük ment, részt vett ezeken?

– Nem.

– Akkor honnan tudja, hogy ezeket ténylegesen megtartották?

– Utána együtt is, külön-külön is beszámoltak arról, hogy megbeszéltek mindent, amit akartak.

– Köszönöm, nincs több kérdésem – elégedett meg ennyivel felperesi képviselő, sejtve, itt ma nem sok babér terem neki. Ez sem volt ugyan valami vérbő kísérlet, de legalább azt nem mondhatja senki, hogy semmivel se próbált keresztbe tenni. Ráadásul éreznie kellett, hogy a legutóbbi pár percben a tárgyalóteremben, amint mondani szokás, megállt a kés a levegőben. Az izgatottságnak, a feszültségnek olyan ereje volt, hogy avval még ő se nagyon tudott szembeszállni. Az elhangzott mondatok súlyát túl sokan értették.

Pataki most már minek változtatott volna: – Alperes?

– Igen. Milyen gyakorisággal voltak ilyen összejövetelek, és ezeken milyen gyakorisággal vett részt Orbán Viktor?

– Nagyon gyakran. Pontos számot természetesen nem tudok mondani, de számtalanszor fordult elő, hogy a volt férjem telefonált, vagy SMS-t küldött, hogy „nem jövök haza a szokott időben, megyünk a Viktorhoz taggyűlni!” Pontosan nem tudom megmondani, hány ilyen megbeszélésen vett részt Orbán Viktor, de sokszor.

– Szeretném észrevételezni – pattant föl pulykavörösen Karas Mónika –, hogy alperes ismételten olyan irányba viszi a tárgyalást, amely nem képezi jelen eljárás tárgyát. Orbán Viktor nem tagja a felperesi társaságnak, nem értem, mi köze van a perbeli helyreigazításnak ahhoz, amit alperes kérdez.

– Köszönöm, nincs több kérdésem – hagyta rá Csapó doktornő. Végül is négyszer elmondta tanú azt, ami meghazudtolja Orbánt, ez tényleg elég.

Ekkor azonban történt egy – nyilvánvalóan nem szándékos – kisiklás, a tárgyalás eddigi abszolút korrekt menetéhez képest. Nem untattam eddig az olvasót annak leírásával, hogy valamennyi nyilatkozat elhangzását követően Pataki Árpád természetesen megállított mindent, és a pulpitusa szélén a számítógépnél ülő jegyzőkönyv-vezető hölgynek lediktálta az elhangzottak kissé rövidített összefoglalóját. Most is ezt tette, ám kihagyva Orbán Viktor nevét. Vagyis ő úgy diktálta Mayer Aranka tanúvallomását: *Számtalanszor fordult elő, hogy a volt férjem telefonált, vagy SMS-t küldött, hogy „nem jövök haza a szokott időben, megyek taggyűlni!”*. S nem úgy, amint elhangzott: *megyünk a Viktorhoz taggyűlni*. Ám nem szólt senki, a jegyzőkönyvben így, csonkán maradt. Később maga az ÉS is így közölte, mivel magát a tárgyalási jegyzőkönyvet tette közzé, azt tehát, amiből hiányzik a ténylegesen elhangzott két szó: *a Viktorhoz*.

És Pataki éppen kezdte volna elengedni a tanút, aki azonban még szót kért: – Szeretnék még valamit elmondani. Amikor megértettem, mi van a kezemben, megkerestem e-mailben és telefonon Lévai Anikót, Orbán Viktor feleségét, és a többi feleséget is, és kértem őket, rendezzük közösen a volt férjem és közöttem peren kívül a vitákat, hogy ne kerüljön sor arra, hogy ezeket a dokumentumokat én eljuttatom a sajtóhoz. Az volt a válasz: mindkettőnket szeretnek, megpróbálnak segíteni – de nem tettek semmit. Így kerültek ezek az Élet és Irodalomhoz.

– Jó – szusszant ismét nagyot Pataki bíró úr. Fél hat is elmúlt már. – Költségigénye van a bíróság előtt megjelenéssel kapcsolatban?

– Nincs – mosolygott Mayer Aranka.

– Köszönöm szépen, el lehet távozni, vagy itt is lehet maradni a tárgyalóteremben.

– Akkor itt maradnék – és Mayer Aranka leült a bíróval szemközti padra, történetesen – mert csak ott volt hely – Vásárhelyi Mária mellé.

– További bizonyítási indítvány? Alperes? – kérdezte Pataki.

– Ha felperes továbbra is ragaszkodik a helyreigazítás szövegéhez, illetve helyreigazítási igénye arra is kiterjed, hogy ezeken a taggyűléseken, vagy informális taggyűléseken az alperes által közölték nem hangzottak el, abban az esetben kérem tanúként kihallgatni a kft tagjait, a taggyűlés hiányáról nyilatkozatot tevő személyeket – Csapó doktornő bekeményített. Nyilván arra gondolt, más aláírni egy papírfecnit, és megint más odaállni a bíróság elé hazudozni, utóbbi rizikós is, snassz is.

– Jó. Felperes?

– A kft tagjai teljes bizonyító erejű magán-okiratban kijelentették, hogy nem volt taggyűlés, tehát értelmetlen őket kihallgatni. – No, ez viszont érdekes fordulat lehetne. Ha Karas doktornő szerint az a papírfecni, amit ő volt szíves becsatolni, teljes bizonyító erejű magán-okirat, akkor annak aláírói netán elkövették a magán-okirat-hamisítás bűncselekményét? Ez a kósza ötlet – úgy tűnik – csak az én fejemben futkározott, senki nem ugrott rá. – Ezért a bizonyítási indítvány teljesítését ellenzem.

– Abban a nem várt esetben – Csapó Annamária most már pontosan és vigyázva fogalmazott –, ha a bíróság mégis helyreigazítást rendelne el, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a való tények körében azon közlés elrendelését is kérjük, hogy informális taggyűlések és azokról készített informális jegyzőkönyvek viszont léteznek.

– Természetesen nem értek egyet alperes álláspontjával, hiszen egy jogszabályok szerint működő gazdasági társaság esetében kizárt ilyen kategóriák alkalmazása, hogy informális taggyűlés, meg informális jegyzőkönyv – maradt meg Karas Mónika saját védhetetlen véleményénél.

– Ahogy azt már korábban is részletesen kifejtettem, a Gt.-ben is létezik szabálytalanul összehívott taggyűlés, és azon szülehetnek döntések is.

– Jó – Pataki bírő úr megelégette az immáron tényleg teljesen fölösleges szócséplést –, a bíróság felhívja a felek figyelmét, hogy be kívánja rekeszteni a tárgyalást, tehát ha valakinek van még bármi érdemi észrevétele, azt most tegye meg. Felperes?

– Tisztelt fővárosi bíróság! Alperes nem tudta bizonyítani, hogy a cikkben szereplő időpontokban a társaság taggyűlést tartott volna, ezért keresetünkkel egyezően kérjük a keresetben szereplő szövegű helyreigazítás közlésére kötelezni alperest. Éppen felperes volt az – lepte meg a hallgatóságot Karas Mónika –, aki bizonyítékokkal alátámasztotta a keresetét. – No, az azért fogós, ravasz kérdés lenne: mire gondolt Karas doktornő, mi a fityfenével bizonyította ő a keresetét? Tán azzal a papírkával, amit a kft. tagjai aláírtak? Az azért kissé soványka ám! – gondoltam én.

– Alperes?

– Tisztelt bíróság! Változatlanul a kereset teljes elutasítását kérem. Itt egy teljes cikksorozatról van szó, amelynek lényegi állításai egyértelműen megfelelnek a valóságnak. Álláspontom szerint a bizonyítási eljárás teljes sikerre vezetett. Nem csak azt bizonyítottuk be, hogy a társaság tagjai a leírt időpontokban taggyűléseket tartottak, amelyeket maguk is taggyűléseknek neveztek, ott a cég üzleti ügyeit érintő határozatokat hoztak, amelyek utóbb teljesültek is, valamint ezekről jegyzőkönyveket vettek föl – noha ezek a taggyűlések és jegyzőkönyvek nem mindig voltak szabályosak, de ennek jelen esetben nincs semmi jelentősége. Hanem ezen túl azt is bizonyítottuk, ezek szerint a cikkünkben szereplő további állítások is igazak. A cikk lényege nem az, hogy az összejövetelek, illetve a tagok által taggyűléseknek hívott beszélgetések mindenben megfeleltek-e a Gt. összes alaki szabályának, vagy sem. Az ÉS nem jogi szakfolyóirat. Álláspontunk szerint abban az esetben, ha a felperes igazi helyreigazítási igénye arra irányult, hogy a cikkben közölték tartalmilag nem lennének valóságok, megkerülhetetlen lenne a tagok tanúkénti meghallgatása. Alperes álláspontja tehát változatlan: felperes helyreigazítási kérelme semmilyen módon nem érinti a cikk érdemi mondanivalóját, és amennyiben a bíróság jelenlegi formájában a helyreigazítási igényt

elfogadná, abban az esetben az olvasó számára a cikk lényegi tartalmáról semmilyen információ nem jelenne meg a lapban. Mindezek alapján kérem a kereset teljes elutasítását.

– Jó – szusszant megint nagyot Pataki. – A bíróság a tárgyalást berekeszti. Tessék kifáradni, a bíróság szünetet tart. – Péntek délután fél hatkor ez ugyan nem számít humánus ötletnek, de a közönségben ülők is annyira feszültek voltak, hogy már zokon se veszik az újabb csúszást. Rövid is lett a szünet, nyilván Pataki is hajlandó volt hazamenni, lepihenni.

– A bíróság meghozta a következő végzést. A bíróság a határozat kihirdetésére új határnapul 2005. május 18-a 14,30 óráját tűzi ki, ugyanebben a teremben, amelyre a bíróság jelenlévő feleket szóban idézi. A tárgyaláson való megjelenés elmaradása nem érinti annak megtartását. – Nagyot sóhajtott, hagyta szemüvegét lecsúszni az orra aljára, és fegyelmezetten megvárta, amíg mind kitódultunk tárgyalójából.

A folyosón, a lépcsőházban és a Markó utcában lázas találgatás vette kezdetét: no, most vajon Patakinak miről mi a véleménye, mit jelent az a név-kihagyás, valójában mozgatják-e őt politikai megfontolások, és ha igen, miért nem, ha meg nem, miként mégis. Ám ennek már nem volt sok értelme.

Tulajdonképpen ezek után magának az ítéletnek se lenne túlságosan nagy jelentősége, ha a helyzet, és különösen Orbánék kommunikációs technikája nem olyan lenne, mint amilyen. Hiszen láthattuk, mit műveltek a papa-bánya ügyben. És nyilván ugyanazt fogják tenni most – ha lesz rá módjuk.

Valamint akkor se számítana olyan sokat, miként fog ítélni Pataki, ha a magyar sajtó állapota nem olyan lenne, mint amilyen. Mert hogy a megalkuvásnak, a gyáva „ide is-oda is” magatartásnak alig van határa, arra mi sem jellemzőbb, mint a Népszabadság másnapi „lead”-je: *Bizonyos, hogy Orbán Viktor volt miniszterelnök még kormányfőként valószínűleg többször is részt vett olyan megbeszéléseken, ahol az akkor még részben a felesége tulajdonában álló cég ügyeiről döntöttek.*⁷⁶

Tetszik érteni? Hadd segítsek, hogy mindenki számára nyilvánvaló legyen, tessék külön figyelni a következő két dőlt betűs szóra! *Bizonyos, hogy Orbán Viktor volt miniszterelnök még kormányfőként valószínűleg többször is részt vett olyan megbeszéléseken, ahol az akkor még részben a felesége tulajdonában álló cég ügyeiről döntöttek.*

Vagyis *talán* az történt *biztosan*, hogy a cikk szerzője leadta tudósítását így: *„Bizonyos, hogy Orbán Viktor volt miniszterelnök még kormányfőként többször is részt vett olyan megbeszéléseken, ahol az akkor még részben a felesége tulajdonában álló cég ügyeiről döntöttek”.* Majd a politizáló, óvatos szerkesztő a mondat közepére beszúrta: *„valószínűleg”.*

Hogy ilyen, a stílusztika legelemibb szabályaira is fittyet hányó mondat pedig nincs? Hát aztán! Nem az a fontos.

A tárgyalás utáni hétvégét ráadás-pihenő követte: pünkösd-hétfő az Orbán-kormány jóvoltából munkaszüneti nap, hadd öltöztesse ünneplőbe a szívét valamennyi ateista, zsidó, iszlám-hívó és más nem keresztény „polgár”. Mindazonáltal tán nem szállta meg eléggé a szentlélek azokat, akik ellátják munkával Pataki bíró urat, rögtön másnap mehettem hozzá Simicska Lajos-pert meghallgatni.

Ám annak előtte már megint a Magyar Nemzet ellen zajlott sajtó-helyreigazítási per. Nosza, beoldalogtam arra is. Hát, mi nem történt? A – történetesen Karas Mónika képviselte – Magyar Nemzetet helyreigazításra kötelezte, megállapítva, hogy amit az Educatio Kht-ról írt, abból semmi nem úgy volt, ahogy a lapban írták.

Aztán még mindig nem következhetett a Simicska-ügy, rövid szünetet követően a bíróság hirtelen még egy helyreigazításra kötelezte a Magyar Nemzetet bizonyos Éltex Kft. dolgában is. Erről a debreceni cégről egészen visszafogottan állított néhány apróságot a jobboldali vezérlap, mint hogy valami globális, transznacionális hálózat részeként fegyver-, kábítószer- és emberkereskedelemmel foglalkozott, valamint gyártótevékenysége során veszélyes

hulladékokat termelt, illetve szabálytalanul helyezett el. A bíróság megállapította: a cégnek három magánszemély a tulajdonosa, semmiféle nemzetközi szervezetnek, hálózatnak nem tagja, fegyver-, kábítószer- és emberkereskedelemhez semmi köze, veszélyes hulladék-ügye nem volt, annál is kevésbé, hogy egyáltalán nem gyárt semmit. No, Karas Mónikának nem volt jó napja, fél óra alatt két pert veszített a Magyar Nemzet.

Kezdődhetett hát Simicska tárgyalása. *A mindenkinek alkotmányos joga hülyének lenni!* szlogen feltalálója, a Kaya Ibrahimozás atyamestere, Viktor és baráti köre fő pénzkeverőgépe természetesen nem méltatta a bíróságot arra, hogy személyesen megjelenjen, elegendőnek ítélte, ha kellően képviseli őt az ügyvédje – ki más, mint Karas Mónika?

Ám Orbánék jó Lajosa ezúttal nem a jól begyakorolt alperesi, hanem felperesi pozícióban szerepelt: az RTL Klub ellen indított helyreigazítási eljárást. Méghozzá azért, mert annak híradójában a Varga Tamás (közkeletű nevén a Fidesz Vargája) nevű köztörvényes bűnöző elfogásáról oly módon tudósítottak, hogy *őrizetbe vették Varga Tamást, Simicska Lajos volt üzlettársát*. Sőt, vágóképként bevágták azt, amint ő, első Simicska Lajos kiszáll a nagy dög autójából.

És mindenki Lajosa úgy ítéli meg, ez sérti az ő jó hírnévhez, a becsület védelméhez fűződő jogát. Elvégre mi sem természetesebb, mint hogy Simicska Lajosnak is van jó hírnévhez való joga, meg becsülete védelméhez való joga. A tévé ügyvédnöje közölte is: – Mi semmi többet nem állítottunk, mint hogy Varga Tamás Simicska Lajos volt üzlettársa. Ezt aztán talán igazán nem kell bizonyítani, annyira köztudomású. Nem mondtuk, hogy ma is az, mivel nem hoztuk szóba, mikor. Nem tudom, mit kéne helyreigazítanunk.

Pataki bíró úr azonban úgy döntött: Karas Mónika csak szépen hozza föl a kocsijából a kazettát, videózzunk egyet. És végignézve a híradó-részletet, végül megítélte Simicskának a helyreigazítást, mondván, a képekkel bizony azt sugallta az RTL Klub, Simicskának köze lehetne a Varga által elkövetett bűncselekményekhez. Pedig volt – nem ezekhez, hanem azokhoz, amikben az ügyészség nem volt hajlandó vádat emelni.

Simicska ügyét az Áder Jánosé követte. Alig-alig fölfogható módon őt nem Karas doktornő képviselte, hanem bizonyos Szalay Péter, szakállas, negyven körüli, rendkívül kulturált ügyvéd. Finomszavú Áder a Népszavát perelte. Azt sérelmezte, hogy a lap azt írta: *Kulcsár Attila Áder Jánossal már alaposan kitérgyalta az ügyet*. Úgyhogy Dési János főszerkesztő-helyettes, az inkriminált írás szerzője nyugodt is volt:

– Publicistaként az ember gyakran fél attól, hogy félreértik. Ennél a cikkemnél ez meg sem fordult a fejemben, pláne nem, hogy éppen Áder úr, aki a parlamentben nemrég ilyet mondott: – Amit a kormánypártok művelnek, az bűnpártolás –. A cikk nem is Áder Jánosról szól, hanem Kulcsár Attiláról és az ügyészségről, azt pedig Áder úr maga is elismerte, hogy találkozott Kulcsárral és beszélgetett vele a K & H dolgáról. Amit a kereset nekem tulajdonít, hogy ugyanis bűnpártolással vádoltam volna Áder urat, azt nem írtam, valótlan-ságot nem fogalmaztam meg, még csak nem is sugalltam ilyesmit.

Pataki bíró úr e védekezés dacára pillanatok alatt megítélte, hogy a Népszava közöljön helyreigazítást, és fizessen Ádernek 500 ezer forintot.

Amilyen rosszindulatú alak vagyok, az jutott eszembe – minden valós alap nélkül –, hogy Pataki már tudta, másnap milyen ítéletet fog kihirdetni, ezért most gyorsan kihozta 2:2-re a bal- és jobboldal viadalának állását, nehogy a holnapival 3:1 legyen a baloldal javára.

És másnap délután fél három előtt aztán igazi tumultus várta az ítélet-hirdetést. Hat kamera, vagy húsz fotós, kéttucatnyi lézengő ritter szorongott a picike tárgyalóteremben – míg Pataki bíró úr fölolvasta verdiktjét:

– A bíróság elutasítja a Szárhegy Dülő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft. felperesnek az Élet és Irodalom szerkesztősége alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt benyújtott keresetét. A bíróság kötelezi felperest, hogy fizessen meg alperesnek 17.500 forint perköltséget, az

államnak pedig 21.000 forint illetéket. Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek. Tessék leülni!

Az ítélet rövid indoklása a következő. Alperes először a keresetösségi jog hiányára hivatkozva kérte a kereset elutasítását annak érdemi vizsgálata nélkül. Ez a bíróság megítélése szerint nem helytálló, mivel amennyiben a felperes társaság a cikkben írt időpontokban nem tartott volna taggyűlést, a lap azonban azt állítaná, joggal kérheti ennek helyreigazítását. Ezért a bíróság érdemben vizsgálta a cikk állításának valóságtartalmát, így került sor az alperes részéről a valóság bizonyítására. A bíróság tanúként hallgatta meg Mayer Arankát, és az összes körülmény mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy tanú szavahihetősége és érdemi előadása a tárgyaláson nem kérdőjeleződött meg. A tanú előadásának kétségbe vonása, előadása tartalmának megkérdőjelezése iránt a felperes bizonyítást nem ajánlott fel. A bíróság szerint ugyanis a felperes által a kft. tagjaitól csatolt azon írásos nyilatkozatok, amelyek szerint ők a perbeli időpontokban nem vettek részt taggyűléseken, érdemben nem érintették a tanú szavahihetőségét.

Ennek alapján a bíróság az összes körülmény mérlegelésével, a rendelkezésre álló adatok alapján arra jutott: az nem vált kétségessé, hogy a felperesi társaság tagjai alkalmanként – és a perbeli időpontokban is – összejöttek, és érdemben a társaság ügyeit tárgyalták. Az alperesi lapban a megbeszélések tartalmáról közöltek valóságtartalmát érdemben a bíróság tudomása szerint még nem vonták kétségbe.

Ilyen körülmények között a bíróság szerint a felperes, mint gazdasági társaság megítélése szempontjából közömbös kérdés az, hogy a megbeszélések, illetve az arról készült írásos feljegyzések mindenben megfeleltek-e a Gt. szabályainak.

A bíróság mindezek alapján a felperes keresetét elutasította.

A bíróság fontosnak tartja rögzíteni azt, hogy a bíróság jogalkalmazó szervezetként még érintőlegesen sem politizálhat, továbbá a perben nem szereplő személyek magatartásáról semmilyen módon nem foglalhat állást. A felperes tagjainak azon nyilatkozatairól, hogy a jelzett időpontokban nem vettek részt taggyűlésen – a bíróság nem állapította meg azt, hogy azok tartalma ne lenne valós. Az ugyanis megállapítható volt a becsatolt fénymásolatok alapján, hogy azok nem felelnek meg a Gt. által támasztott követelményeknek, vagyis jogi értelemben a jelen bíróság nem állapította meg azt, hogy a kérdéses három alkalommal szabályos taggyűlés zajlott volna le (a résztvevők „taggyűlésen vettek volna részt”), de a jogi álláspontja az volt, hogy a korábban kifejtett okokból ennek a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége.

Ez tehát a bíróság ítéletének rövid indoklása. A részletes indokolást írásban megkapják a felek. Köszönöm a megjelenést, el lehet menni.

Percekig tartott, míg mindenki kitudszkolódott a tárgyalóból, a tévések nekiestek Kovács Zoltán főszerkesztőnek, aki mosolyogva fogadta a gratulációkat. Volt miért. Ennek a pernek nem csak Orbán Viktor és baráti köre szavahihetősége, valamint Orbán tetteinek jogi megítélése volt a tétje. Legalább ennyire kockán forgott a sajtószabadság maga is – az, hogy meg lehet-e írni még ebben az országban a visszaéléseket, túlkapásokat, vagy beköszönt a magyar újságírás számára a neves jobboldali értelmiségiek vizionálta új kor, és a hagyományos jogi alapelv, az ártatlanság vélelme helyett jön: az ártatlanság félelme.

Hanák András jogi szakíró így kommentálta az ítéletet. Pataki bíró úr nyilván rutinos szemmel fedezte fel a helyreigazítási kérelemben megbúvó, feje tetejére állított logikát, és határozottan elutasította, hogy annak alapján döntsön, hogy a kérdéses jegyzőkönyvek mindenben kielégítik-e a társasági törvény formai előírásait... A taggyűlés kifejezés jelentését a szó hétköznapi értelemben vett tartalma szerint állapította meg... Ennek alapján, az összes rendelkezésre álló körülmény mérlegelésével a bíróság számára nem volt kétséges, hogy a felperesi kft. tagjai alkalmanként, így a kifogásolt időpontokban is, összejöttek, és érdemben

tárgyalták a társaság ügyeit. A megbeszélések tartalmáról közöltek valóságtartalmát illetően semmilyen helyreigazítási kérelemmel nem élt a felperes. Mindezek alapján a bíróság alapos okkal állapította meg, hogy a sajtószabadság keretei között alkalmazandó helyreigazítási jog szerint a kft. megítélése szempontjából közömbös az a kérdés, hogy a kérdéses jegyzőkönyvek mindenben megfelelnek-e a társasági törvény szabályainak. A nyílt sisakos védekezés eredményes volt a látszólag ravasz logikára építő támadással szemben. Az ÉS elérte, hogy a valóság bizonyítása mellett a bírói eljárásban a jegyzőkönyvek hitelessége sem kérdőjeleződött meg. Így ami kezdetben látszat volt, az a jelek szerint valóság.⁷⁷

Kovács Zoltán főszerkesztő pedig *Nem érti* című glosszájában így írt. ... *A vesztes per után a Fidesz részéről – miért intézi folyton Orbán magánügyeit a párt, ki tudja? – Deutsch Tamás kifejtette, hogy az ítélet megerősítette: Orbán Viktor nem vett részt szabályos taggyűlésen, tehát az a pártelnök mellett szól.*

Akkor ugyan miért fellebbez a kft. – ha az ítélet kedvező? Hát azért, mert az ítélet egyáltalán nem erősítette meg Orbán Viktort, a magyarázat pedig hasonlatos az 1994-ben 7-1-re elvesztett holland-magyar futballmérkőzés után történetekhez: a meccs utáni letargiában valamelyik játékos megállapította, hogy „pedig nem is játszottunk rosszul”. És több gólt is lőhattünk volna, szólt a másik már az eindhoveni reptéren, s mire a társaság Ferihegyen landolt, a magyar válogatott szoros meccsen 1-0-ra legyőzte Hollandiát. Az ember elborzadva gondol arra, mi lett volna, ha a válogatott a pályán is nyer – és ha az ítélet valóban a volt miniszterelnök mellett szólott volna.

„Vegye már végre valaki a bátorságot, hogy ha törvénysértéssel vádol, egyenesen mondja meg, hogy mikor és hol sértettem meg és melyik magyar törvényt, és legyen bátorsága vállalni a következményeket!” – fakad ki az MTI híre szerint Orbán, ami végképp érthetetlen.

Ki fél itt?

Két hónapja, viszonylag széles nyilvánosság előtt állítjuk, hogy miniszterelnökként saját érdekeltégi körébe tartozó cégnek adott tanácsot, és határozott véleményünk, hogy ez legalábbis etikátlan – remélve azt, hogy a „nem jogsértő, de nem is etikus” gondolati tartománnyal már az is torkig van, aki így menti a bőrét. Ezzel szemben az, aki két hónapja saját személyében hivatalosan nem hajlandó szembenézni a lap állításaival, az Orbán Viktor maga. Először széteső nyilatkozatok ilyen-olyan perlésekről, lekezelő mondatok komoly állításokról, majd másfél hónap múltán – nyilvánvalóan Orbán helyett – perbe bocsátkozik egy kft. Nem nehéz kitalálni, hogy ez a per nem egyszerűen Orbán helyett indult, hanem annak reményében, hogy egy esetleges nyereség megkíméli őt a bonyolultabb, és az alperesi lap vagy újságírók számára a helyreigazítási pernél több jogi lehetőséget nyújtó személyiségi jogi vagy büntetőjogi per indításától. Ez az „előre küldök egy kft.-t, aztán meglátjuk, mi lesz” pertaktika, mondjuk úgy, nem méltó egy olyan emberhez, aki jövőre Magyarország miniszterelnöke akar lenni.

Egyelőre azonban ez a per is nehezen megy, ezt a pert sem sikerült első fokon megnyerni. „Kivárjuk az első jogerős ítéletet, és utána az ügyvédek meghozzák a szükséges döntést” – szögezte le, ami aztán végképp zavarba ejtő. Hogyan kerülhet Magyarország lehetséges miniszterelnöke olyan helyzetbe, amilyenre semmiféle kézzelfogható magyarázata nincs, sőt, helyzetét olyannyira problematikusnak tartja, hogy megoldására egy egész jogi kabinet több hónapos munkájára van szükség? „A lap nem mutatta be idevágó dokumentumait, nincs mi ellen védekezni” – mondta még korábban az aktuális borfiú, Répássy Róbert. Az első tárgyaláson ezek nyilvánosságra kerültek, minden kiterítve – már csak ezért sem érthető, hogy mit ért Orbán „ködösítésen és mellébeszélésen” –, ezekre a dokumentumokra kellene valamit hivatalosan mondani, de nem nyeglén és mozgás közben, hanem érdemben. Egyre érthetlenebb, hogy mit nem ért Orbán Viktor, pedig mennyire vágott az agya, amikor Kiss Elemér, Wekler Ferenc vagy a Medgyessy és a Baráth gyerekek forgolódtak állami eredetű pénzek környezetében. Mi a különbség? Alapjában véve semmi, hacsak az nem, hogy azok

vagy azok szülei a parlamenti patkó szemben lévő oldalán ülnek. Vagy ültek, amíg le nem mondtak. Most értetlenség van meg kampánylap. Sárdobálás, megvont vállak. Orrszívás.

„Megítélésem szerint semmi kivetnivaló nincs abban, hogy ha Antall József, Boross Péter, Horn Gyula, Orbán Viktor, Medgyessy Péter vagy Gyurcsány Ferenc miniszterelnöki hivatali idejében a miniszterelnöki megbízatását megelőzően kialakult baráti kapcsolatait ápolva, baráti vacsorákon vesz részt” – nyilatkozta Deutsch Tamás, a Tocsik-ügy Robin Hoodja mintegy összegezve a borügy és az elsőfokú ítélet tanulságait. A baj, mint látható, nagyobb, mint gondolnánk.⁷⁸

A hosszúnevű kft. persze fellebbezett. Ebben leelőbb jókorát belerúgott Pataki bírónak. *Határozott jogi álláspontunk az, hogy a t. elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg a tényállás alapjául szolgáló tényeket, a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem okszerűen értékelte, és határozata kialakításánál a hatályos jogszabályok téves alkalmazásával járt el...* Majd lényegében megismételte azt, amit hajtogatott a tárgyaláson is. Amire az ÉS sem tehetett mást, újfent előadta összes érvét, amit korábban szóban.

Mielőtt azonban sor került volna a másodfokú tárgyalásra a Fővárosi Ítéltáblán – amelynek megalakulását mellesleg annak idején éppen Orbán Viktor akadályozta meg –, fölvetődött: ámde kik fogják tárgyalni ezt az ügyet? A másodfokon odakerülő ilyen pereket általában Kizmanné Oszkó Marianne tanácsa intézi, ennek azonban tagja dr. Györiné dr. Maurer Amália. Akinek nevéből az első dr. viselője nem más, mint dr. Győri Tibor, a Fidesz egykori jogtanácsosa, a Fico Kft., az egyetlen bíróságilag is Fidesz-cégnek nevezhető vállalat jogtanácsosa, Simicska Lajos, Varga Tamás állandó tettestársa, a vircsaftoló fideszes haveri kör régi tagja.

Megindult a találgatás – a bülbülszavú Bayer Zsolttal szólva –: van-e a határa pofátlanságnak? Van-e képe az ítéltábla elnökének erre a tanácsra szignálni ezt a pert, valamint ennek a bírói tanácsnak arcrándulás nélkül letárgyalni az ügyet? Vagy az ilyen helyzetben egyedül normális megoldással az ítéltábla elnöke másik hármásra szignálja a pert, vagy ha ő mégsem teszi, ez a tanács bejelenti elfogultságát, és kéri, hogy ne nekik kelljen eljárni ebben a konkrét esetben.

Nos, egyik sem következett be; június 23-án, csütörtökön reggel Kizmanné dr. Oszkó Marianne tanácselnök, Böszörményiné dr. Kovács Katalin előadó bíró és dr. Györiné dr. Maurer Amália bírónő előtt indult a jogi csetepaté második felvonása. Érdemi újdonságok nélkül. Alperes, felperes előadta már ismert mondókáját – és kész.

Úgyhogy nem is töltöttünk a tárgyalóteremben fél órát sem, mehettünk szünetelni, találgatni, most mi lesz. Amikor a tippelés és traccs-parti már több mint egy órája tartott, újabb és újabb teóriák születtek arról, miért tanácskozik a bíróság ilyen hosszú ideig. Elsőprő győzelmet aratott az a feltételezés, miszerint ez csak színház, az ítélet valójában rég megszületett, eltérő nézetek mindössze arról szóltak: Lomnici szobájában, az ítéltábla elnökénél, vagy egészen másutt. A lényegről, a várható ítéletről a dohányzóban újságírók között tartott „közvélemény-kutatás” viszont 7:1-et hozott azok javára, akik szerint megváltoztatják az elsőfokú ítéletet. És lőn.

Amikor végre visszaözlött az újságíró siserehad a tárgyalóterembe, és fölúgtak a kamerák, surrogni kezdtek a diktafonok, ezt hallhattuk: – A bíróság ítéletet hirdet a Magyar Köztársaság nevében. A bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, és alperest kötelezi, hogy legközelebbi lapszámában közölje a következő szöveget: *Lapunk 2005. március 11-ei számának Tokaji borcsaták II. című cikkében valótlanul állítottuk, hogy a Szárhegy Dűlő-Sárazsádány-Tokajhegyalja Kft. 2000. szeptember 6-án, 2001. június 4-én, valamint 2001. december 2-án taggyűlést tartott, és azokon jegyzőkönyv készült.*

Vékony hangján Kizmanné bíró elmondta a szokásos egyéb jogi figurákat, majd az indokolásban – legalábbis számomra – döbbenetes állításokat fogalmazott meg. Előadta, hogy

azért nem mellékes körülmény az, hogy bizonyos napokon tartottak-e taggyűléseket, mert ezzel a ténnyel a lap olyan körülményeket kívánt alátámasztani, amelyek a felperes kft. számára nem tekinthetők lényegtelennek.

Ez ugye magyarra lefordítva a következőt jelenti: ha most mi az ítéletünkben azt mondanánk, hogy ezek taggyűlések voltak, akkor a cég tulajdonosaira, inkluzíve Orbán Viktorra ráfoghatnák, hogy Orbán tanácsokat adott a taggyűlésen, egyebek mellett a kft. állami támogatásáról, hogy a miniszterelnökkel együtt fontolgatták, miként szednek ki majd ezt-azt az állami vagyomból, milyen törvényt hoznak a maguk hasznára és így tovább.

Márpedig azt – folytatta Kizmanné bíró –, hogy voltak-e taggyűlések, az ÉS által becsatolt iratok és Mayer Aranka tanú nem támasztották alá minden kétséget kizáró módon. A bíróság sem az iratokat, sem a tanúvallomást ugyanis nem tartotta hitelt érdemlően bizonyítékként felhasználhatónak. Ebből következik, hogy a felperesre vonatkozó állítást és a sérelmezett kitévelt valótlannak kellett nyilvánítani. Ezzel szemben a felperesi kft. állítását erősítette meg a tagjainak teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata, miszerint az adott időpontokban nem tartottak taggyűlést.

Puff neki!

A perbe az ÉS által becsatolt iratok ilyeneket tartalmaztak:

2001. június 4-i taggyűlés (19.05)

Jelen vannak: Kékessy Dezső

Madarász László

Kékessy Katinka

Szász I. Attila

Orbán Viktor

Duda Attila - jkv.

Majd szó szerint, hogy ki mit mondott – például az Orbán szőlőtökés szájából elhangzottak –, valamint az 1.), 2.), 3.), 4.) és 5.) számú határozat, a végén pedig:

Jkv. lezárva 22.10

dr.Duda Attila,

valamint Duda doktor aláírása és pecsétje.

Vagy a másik:

Taggyűlés: (2001. december 2.)

Helyszín: a Rezidencia

Jelen vannak: dr. Lévai Anikó

dr. Kékessy Dezső

dr. Szász I. Attila

Madarász László

dr. Duda Attila.

Lezárva: 2001. dec. 2. 17.07.

dr.Duda Attila

jegyző⁷⁹

(Hogy a dr. és a Duda nem egybe, hanem külön írandó, nem én nem tudom, hanem dr. Duda.)

Vagyishogy mi is a helyzet? Az ítélet tábla szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a papírok alapján azt mondta ki, hogy a kft. tagjai taggyűléseket tartottak. Észbontó. Noha tény.

Ennek a kft.-nek a tagjai összejöttek, beszélgettek, és az erről készített feljegyzéseken az együttlétüket ők maguk – nem más, nem a liberálbolsevik sajtó, hanem ők maguk – taggyűléseknek nevezték. Majd az elsőfokú bíróság előtt megjelent egy tanú, és elmesélte például, hogy személyesen ott volt, valahányszor, saját szóhasználatuk szerint „az urak elvonultak, a kft. ügyeit tárgyalandó”, hogy az ő volt férje mondta Dudának: – Hozd a

pennád, megyünk taggyűlni! –, valamint hogy ő maga fénymásolta az eredetiről a jegyzőkönyvnek nevezett iratokat.

„A tanú... a jelzett időpontokban tartott taggyűlésekről konkrét nyilatkozatot nem tudott tenni... Ez a tanúvallomás nem szolgálhat alapul annak bizonyítására, hogy a kft. a kérdéses időpontokban taggyűlést tartott, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel” – állította ítéletében a másodfokú bíróság. Hozzáteve még azt is: „egyetlen tanú vallomása... még akkor sem tekinthető elegendő bizonyítéknak, ha annak elfogulatlanságára vonatkozóan semmi kétség nem merül fel”.

„A felperes... csatolta a kft. tagjainak és ügyvezetőjének teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát arról, hogy az alperes által megjelölt időpontokban nem tartott taggyűlést... A teljes bizonyító erejű magánokiratnak a Pp. 196. § (1) bekezdésében előírt bizonyító ereje a bizonyítékok mérlegelése során – annak ellenkező bizonyításáig – köti a bíróságot.”

Vagyis a bíróság – miközben fölállította az „egy tanú: nem tanú” vadonatúj, elképesztő jogi tételét, nem fogadta el az ÉS bizonyítékait, a tanút és a fénymásolt jegyzőkönyveket, elfogadta viszont a kft. bizonyítékát: a tagok nyilatkozatát.

Amiben az a rettenetes jogi káosz sejlik föl, hogy bírák – ha nem akarják? – nemcsak az élet tényeit nem képesek a logika szabályai szerint értelmezni, de magát a jogszabályt sem. A Pp. (a polgári perrendtartásról szóló törvény) említett 196. § (1) bekezdése ugyanis azt mondja, hogy a teljes bizonyító erejű magánokirat arra szolgál bizonyítékkul, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette – és természetesen nem arra, hogy amit abban nyilatkozott, az igaz is. Vagyis az ilyen magánokirat nem bizonyíték, hanem csupán bizonyítási eszköz, nem azt igazolja, hogy ami abban szerepel, az igaz, hanem mindössze azt, hogy valaki tett egy ilyen nyilatkozatot.

Ez az ítélet pedig így szólt: az ilyen magánokirat „bizonyító ereje a bizonyítékok mérlegelése során – annak ellenkező bizonyításáig – köti a bíróságot”.

Nos, tisztázzuk újra: nem köti. Aki joghallgató ezt nem tudja, az meg fog bukni a Pp.-vizsgán.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek ellenére 2005. októberében „nem fogadta be” az ÉS felülvizsgálati kérelmét, magyarán nem volt hajlandó még csak újjólag letárgyalni sem az ügyet. Lelkük rajta. Ám hogy az erről szóló végzés – rejtélyes, hiszen kivizsgálás nélkül maradt kiszivárogtatással – ismét hamarabb jelent meg a Magyar Nemzetben, mintsem hogy például az alperes ÉS értesülhetett volna arról, az sajnos azok táborát növelte, akik egyre kevésbé hisznek abban, hogy legalább a bíróságokat még elkerüli a pártoskodó részrehajlás, s akik ennek a pörnek a históriájában megerősítve látták e hitüket.

Pláne, hogy e végzés – azzal, hogy az ÉS számára kizárta a fellebbezés lehetőségét – melleleg sokak szerint nyilvánvalóan alkotmány-ellenes, így súlyosan törvénysértő is. Hiszen az Alkotmánybíróság 2004-ben a polgári perrendtartásnak pontosan azt a passzusát semmisítette meg,⁸⁰ amely az egyesbíró által hozott végzés ellen kizárta a jogorvoslatot. Ha pedig ezt a szabályt kiiktatták, akkor az azt jelenti, hogy az általános szabályok érvényesek, miszerint mód van fellebbezésre, s annak alapján tárgyaláson a jogorvoslat keresésére. Hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke ezt egyszerűen letagadta, mondván, joghézag van, majd ha a parlament törvény-módosítással pótolja az Alkotmánybíróság megsemmisítette rendelkezéseket, akkor ők azt fogják alkalmazni – pusztá mosakodásnak tűnik.

Gyakorlatilag e téren is megismétlődött az Orbán papa bányája kontra állami pénzek per históriája. Az elsőfokú bíró még túl közel volt a tényekhez, a valósághoz, és azok alapján ítelt; elsősorban magát az egész ügyet vizsgálta, amely szemszögből tökéletesen mindegy, hogy ezek formálisan is taggyűlésnek tekinthető összejövetelek voltak-e. A másodfok meg jól

szétrúgta – ha érthetetlenül is – az elsőfokú, a lényeggel foglalkozó ítéletet, és ragaszkodott az üres formalizmushoz, a csupaszigazsághoz.

A papa-bánya perben a jogerős ítélet nem volt hajlandó azzal foglalkozni, ami a lényeg volt: állami pénzből gazdagodott az Orbán-család. E helyett azt mondta ki: azok a cégek, amelyeken átfuttatták a pénzt, nem Fidesz-cégek, hanem csak Fidesz-közeli cégek. Most, a szőlő-ügyben a jogerős ítélet nem volt hajlandó azzal foglalkozni, ami a lényeg: az ország miniszterelnöke jól jövedelmező tanácsokat osztogat haveri körének, állami pénzek megszerzésére, privatizációra és hasonlókra. E helyett azt mondta ki, azok a brancs-bulik nem taggyűlések voltak, csak taggyűlés-közeli összejövések, az iratok nem jegyzőkönyvek, csupán jegyzőkönyv-közeli papírok.

Lett légyen azonban bármi is a véleményünk az ítéletről, azt mindenképpen érdemes hozzáfűzni: mit nem mondott ki a bíróság?

Nem vonta kétségbe, hogy Orbán Viktor – feleségének a kettejük baráti körével közösen létrehozott kft. megbeszélésein, úgymond tanácsadóként – rendre többes szám első személyben arról elmélkedett atyailag: mit kell tennünk, hogy a cég sikeres legyen, mit mikor hozhatunk ki az állami tulajdonból a kft.-be, milyen állami támogatást vegyünk igénybe, de ne mi kapjuk a legtöbbet.

Ezt nem kérdőjelezte meg sem a másodfokú bíróság, sem Orbán Viktor, sem más.

S az már igazán apró adalék volt a történetekhez, amikor a Népszava megírta: *Éhbéért feketén művelik az Orbán-szőlőket... Alig több mint 300 forintos órabéért feketemunkásokat dolgoztatnak az Orbán-szőlők néven elhíresült ültetvényeken... A Munkaügyi Főfelügyelőség „feketemunka kommandója” 20 személyt talált munka közben, közülük 14-ről bizonyosodott be, hogy feketén foglalkoztatják őket. A helyben csak „rabszolgahajcsárként” emlegetett K. Attila utasítására dolgoztak.*⁸¹

Amihez szabadon töredelmesen bevallanom: feketemunkásokat bizony magam is alkalmazok olykor házkörűli munkákra – de nincs képem 300 forintos órabért adni nekik.

Hamarosan fény derült azonban arra is, hogy a 2001-es évben, amikor 4 milliárd állami tőkeemelést kapott a Tokaj Kereskedőház, abból igen szorgalmasan vásárolt föl szőlőt az Orbán-közeli (copyright magyar bíróság, papa-bánya-per: Fidesz-közeli) cégektől és emberektől. A Stumpfoktól, Szász Attilától, Madarász Lászlótól, Kékessy Dezsőtől – valamint magától a Szárhegy Dülő- és a többi kft.-től. Aminek megjelenését Répássy képviselő rém egyszerűen intézte el, valószínűleg a főnökével való előzetes egyeztetés nélkül: – Gyurcsányék már megint hazudnak. – Úgyhogy meg is kapta a letolást. Révész Máriusz, aki nap mint nap a főnök körül serteper, másnap közleményben tudatta: *Répássy úr valószínűleg tévedett, amiért, ha hazajött a szabadságáról, nyilván elnézést fog kérni az érintettektől.* Répássynak jól beleverték az orrát abba, amit odapiszkított.

Közben a parlament létrehozta „Az Orbán család állami forrásból történő gazdagodása, különös tekintettel a szőlőbirtokokra” elnevezésű vizsgálóbizottságot, amelynek már az első ülése a Fidesz és személyesen Orbán elképesztő nyegleségének és arroganciájának jegyében telt el.

Történt ugyanis, hogy a legelső összejövetelen Répássy képviselő fölolvastott két kedves levelet, amelyet ő kapott. Az első levélben Kántor Andrea, a Szárhegy Dülő-satöbbi Kft. ügyvezető igazgatója – egyébként Madarász László felesége – tudatta a nagyérdeművel, hogy Lévai Anikó, a volt miniszterelnök felesége a cég magalakulásától az üzletresze eladásáig nem kapott fizetést, a cég pedig nem fizetett osztalékot 1998 és 2002 között, valamint Lévai a

6 százalékos üzletrészét névértéken adta el, így abból sem származott jövedelme. A másik levélke pedig így szól:

Tisztelt Képviselő Társam! Ezzel a levéllel szeretnék eleget tenni felkérésednek, melyet a velem kapcsolatos vizsgáló bizottság ügyében intéztél hozzám. Leveledben azt a kérdést fogalmaztad meg, hogy miniszterelnökségem idején, 1998 és 2002 között származott-e családomnak jövedelme állami támogatásból, különös tekintettel a feleségem résztulajdonában álló, szőlőműveléssel foglalkozó társaságra. Kérdésedre a következőket válaszolom:

1. Mellékelten küldöm e szóban forgó gazdasági társaság képviselőjének levelét, melyből egyértelműen kiderül, hogy a társaság tagjainak 1998 és 2002 között osztalékfizetés egyáltalán nem történt, így a tulajdonosoknak semmilyen jövedelme nem származhatott a cég tevékenységéből.

2. A mellékelt levélből az is kitűnik, hogy feleségem a cégben lévő mintegy 6 százalékos tulajdonrészét eladta. Az értékesítés névértéken történt, vagyis családomnak jövedelme ebből sem származhatott. Mindebből következik, hogy a cég által törvényesen elnyert állami támogatásokból családomnak semmilyen jövedelme nem származott.

3. Családom vagyoni helyzete 1998 óta teljesen nyilvános. Feleségem és jómagam vagyony nyilatkozatunkat minden esztendőben nyilvánosságra hozzuk, ezekből a család vagyoni helyzetének alakulása folyamatosan nyomon követhető. Vagyoni helyzetünk alakulásából bárki számára látható, hogy családunknál vagyongyarapodás állami támogatásból nem történt.

Mindezekből világosan látható, hogy 1998 és 2002 között családomnak állami támogatásból semmilyen jövedelme nem származott.

Aki mást állít, az valótlant állít. Egyebekben pedig meghívás esetén állok a bizottság rendelkezésére.

Baráti üdvözléssel: Orbán Viktor⁸²

S a fölolvadás végeztével Répássy képviselő átadta e két levelet Molnár László elnöknek, majd közölte: ily módon tehát ez a bizottság okafogyottá vált, következésképpen ők most haza is mennek – s a három fideszes fölállt, és mosolyogva, mint ki jól végezte dolgát, kivonult. Hogy ők ettől fogva nem is vesznek részt ennek az okafogyott bizottságnak a munkájában, hiszen nincs mit vizsgálni.

A pökhendi, üres fölénynek ez a foka szinte már nem is létezik, kár is lenne minősítgetni.

Figyelmezzünk azonban a levél érdemi mondandójára is: Lévai Anikónak nem származott jövedelme ebből a kft.-ből. Ez azért megéri, hogy átgondoljuk.

Először az állítás – ha mármost csupán Orbánék szándékait tekintjük – tényszerűen nem lett volna igaz. Esett már szó erről: Lévai Anikó a 100 ezer forintért vásárolt 5 és fél hektár földet 3 millió forintos értéken apportálta volna a kft.-be – ezen akkor rögtön gazdagodott volna 2 millió 900 ezer forinttal. Ezt tervezte. Ezt így taggyűlés-közeli összejevetelen szépen le is tárgyalták, a többiek elfogadták, írásba is foglalták – csak hogy (ugye, emlékszünk rá?) a cégbíróság nem fogadta el, mivel földet momentán nem szabad cégbe apportálni.

Másodszor elmélkedjünk kicsinyég az üzleti élet alapfogalmain. Létezik-e a következő? Valakinek van egy kft.-ben üzletrésze X forintért, abba a cégbe bekerül 68 millió 251 ezer forint kiadásokkal nem ellentételezett bevétel, tehát ingyen-pénz, ugyanis állami támogatás – majd ezt az üzletrészét közel hat év múlva eladja ugyanazon X forintért? Nem beszámítva sem a bejött ingyen-pénznek legalább az ő üzletrésze eső értékét, sem majd' hat év inflációját, sem a cég időközben bekövetkezett egyéb érték-növekedését? Hát, én bizony úgy vélekedem: aki azt állítja magáról vagy a vele házastársi vagyonközösségben élő feleségéről, hogy ilyet tesz – az...

Nem, nem ragadtatom el magam. Aki akarja, higgye el. És gondoljon hozzá akármit.

Hogy Orbán Viktor rendszeres pörrel fenyegetőzésére is tekintettel legyek: nem állítom, hogy Lévai Anikó mondjuk, 50 millióért adta el Kékessy Dezsőéknek a 3 milliós üzletrészt, amiből a szerződésbe beírták a 3 millió névértéket, a többit meg elintézték a szokásos magyar módra, papír és adó nélkül, zsebbe. Nem állítom azt sem, hogy Kékessy Dezső azért vétette meg leendő vejével Orbánék Haris közti lakását a reális értéknél vagy 30 millióval drágábban, mert így fizette ki Anikó üzletrészenek a névérték és a vételár közötti különbözetét. Nem állítok ilyeneket, mert nem tudom, így történt-e. Azt azonban nyugodt lélekkel állítom: amit ők mondanak, az igen nehezen hihető, még akkor is, ha az ember beleszámítja a kalkulusbba a lehetséges politikai hasznot, tőkét. Vagy azt mérlegeli, hogy ez a beállítás – ahogy mostanában az ilyesmit emlegetik: mennyire életszerű. Mennyire „business-like”.

A parlamenti vizsgálóbizottság munkáját persze Orbán a továbbiakban is igyekezett a maga ízlése, érdeke, stílusa szerint terelgetni. Aligha gondolhatnók, ne beszéltek volna meg vele, hogy a bizottsági meghívás ellenére sem Szász Attila, sem Duda Attila, sem Kántor Andrea, a szőlős kft. ügyvezetője nem megy el a meghallgatásra. Amint nyilván azt is jól tudta a nagy fehér szőlő-főnök, hogy Kántor Andrea, meg Duda Attila a bizottság kérte cég-iratokat sem küldi el, mondván, személyiség-védelmi okokból azokat nem szolgáltatathatja ki.

A bizottság első ülése így – Szász és Kántor híján – nem is sikeredett valami fényesre. Az ÉS teljes gárdája ugyan rendelkezésére állt a bizottságnak vagy két órán át, ám ez jobbára úgy telt el, hogy félig-meddig lejátszották a harmadfokú bírósági eljárást.

A második, július 6-ai ülésnek Orbán elévágott: előző nap sajtótájékoztatót tartott, amelyen beszámolt családja vagyoni helyzetéről. Előadta: családja 122 millió forintos vagyonnal rendelkezik. Ebből 25 millió forint hitelfelvételből származik: 20 milliót a XII. kerületi, Cinege utcai – mintegy 91 millió forintot érő – ingatlan megvásárlására vettek fel, ötmilliót a felcsúti parasztház építésére, ami mintegy 17-20 millió forintot emészt fel. Hozzátette: rendelkeznek 52 hektárnyi földterülettel Felcsút határában, amelyet mintegy 10 millió forintért vettek, Sáradsányban felesége nevében nyolchektárnyi terület van, amelyet mintegy kétmillió forintért vásároltak, és gépkocsival, amelyet használtan szereztek kétmillió forintért. Vagyonukból 63 millió forint a Haris közti lakás eladásából származik, tehát összesen 36 millió forintot takarítottak meg házasságuk 19 éve alatt, évente átlagosan 1,9 millió forintot, amelyből vagyontárgyaikat vették.

Másnap, a bizottsági ülés elején Mayer Arankát hallgatták meg, aki elmesélte lényegében ugyanazt, mint a bíróság előtt. Hozzátéve: 1997-től hol havonta, hol kéthavonta együtt voltak, de olyan év biztosan nem volt, hogy ötnél kevesebbszer tartottak volna családi összejövetelt, amely mindig együtt járt taggyűléssel. Alig egy órácskát kérdezték a képviselők az elvált asszonyt, s megérkezett Orbán Viktor – vajszerű zakóban, világoszöld ingben, frissen, vidáman. És reggelire – hamm –, bekapta, megette a bizottságot.

Olyan magabiztos volt – maga mögött tudva a jogerős ítéletet –, hogy dermesztő pillanatok is okozott hallgatóságának: még azt is letagadta, amiről addig mindenki azt hitte, már beismerte. Amint ugyanis Szabó Zoltán képviselő a kezébe adta a Mayer Aranka által lefénymásolt „jegyzőkönyveket”, amelyek azt írták saját magukról, hogy taggyűlésen készültek volna, így reagált: – *Ilyen papírt életemben soha nem láttam, és olyan beszélgetésen, amiről a papír szól, soha nem vettem részt.*

Majd Szabó újabb kérdésére újra kijelentette: – *Mint a bíróság is egyébként ezt megerősítette, soha, semmilyen taggyűlésen nem vettem részt, és soha semmilyen olyan megbeszélésen nem vettem részt, ahol egyébként bármilyen cégnek üzleti ügyeiről volt szó.*

És innen aztán ember ki nem mozdíthatta – vagy legalábbis ennek a bizottságnak ez nem sikerült. Szabó Zoltán hiába próbálta így-úgy kimondatni vele: akkor hamisítványok-e ezek a papirosok, lepergett róla minden ilyen kísérlet. Orbán slágfertig volt, penge-okos, kígyó-ügyességgel bújt ki három órán át valamennyi veszélyes kérdés alól. Kijelentette, többek

között: – *Én Kékessy Dezsővel soha semmilyen üzleti kérdésben szót nem váltottam. Majd ráerősített: – Vásárlásokról, ingatlanokról, nem tudom kicsodáról én soha senkivel nem beszéltem, sem Kékessy úrral, sem mással. Méltatlannak találtam volna a miniszterelnöki hivatalhoz, és illetéktelennek is éreztem volna magam, mert mi közöm nekem ahhoz, hogy egyébként valaki hol, mit, hogyan akar megvenni.*⁸³

Persze nem ez volt az egyetlen elképesztő momentum. Amikor szóba került, hogy felesége mikor milyen földeket vásárolt Szász István Attilától, ezt közölte: – *a feleségem vásárolt a szóban forgó ügyvédtől földterületeket. Ha gondolja, el is tudom mondani, hogy mikor, mennyit. Tehát az eladó ez a bizonyos Szász Attila nevű ügyvéd úr, és egyszer vásárolt tőle a feleségem. Bár hozzáteszem, ez a miniszterelnökségem után volt, tehát egy kicsit a bizottság, nem tudom, hogy ez tartozik-e ide, tehát már nem voltam miniszterelnök...2002-ben vásárolt 1824 négyzetméternyi szőlőt. Ez egy futballpályának körülbelül a kicsit megnagyobbított tizenhatosával azonos terület, amiről beszélünk, ha segíték ezzel, és a vételár pedig 81 ezer forint volt.*

Hogy Orbán miért tartotta fontosnak hangsúlyozni, hogy már nem volt miniszterelnök, amikor felesége Szász Attila ügyvédtől földet vett – az nem derült ki. Az viszont igen, hogy ahhoz képest kissé meglepő ez az állítása, hogy az adásvételi szerződések és a tulajdoni lapok tanúsága szerint a három, összesen körülbelül 25.000 négyzetméternyi ingatlan (föld és szőlő) vásárlása 2001. december 11-én történt, amikor Orbán – bármennyire is fájalták ezt oly sokan – még miniszterelnök volt.

Mint ahogy arról is mást mondott, mint amit a papírok tanúsítanak, hogy eljárt-e Szász Attila a felesége, Lévai Anikó „strómanjaként”. – *Valószínűtlennek tartom, hogy a feleségem, aki egyébként egy jogvégzett asszony, megbízást adott volna valakinek arra, hogy az ő nevében, de ne a saját nevére vásároljon. Tehát ezt kizártnak tartom.* – mondta, miközben az egyik jegyzőkönyv-közeliraton ezt olvassuk Lévai Anikótól: – *Az első 6,2 hektár régi termőterület, ez Szász Attila nevében van, bár 1,2 hektár anyagi fedezetét mi teremtettük meg. Tessék mondani, nem ez a „strómanként vétel”, ha valaki más pénzen az ő számára vásárol – és később valóban el is adja neki?*

Következő ülésén a vizsgálóbizottság a Tokaj Kereskedőház volt és jelenlegi vezérigazgatóját hallgatta meg. Nulla-közelirattal eredménnyel.

Am két érdemi mozzanat azért történt. Az első az volt, amikor a bizottság valamelyik tagja rákérdezett a Szász Attila szájából elhangzott, minden képzeletet felülmúló mondatra: – *Dolgozom a Hegyalja-törvényen.*

Kiss László, a Kereskedőház jelenlegi vezérigazgatója ugyanis a következőképpen felelt: – A borszakma egésze nem tudott arról, hogy készülne Hegyalja-törvény. Ezt azért merem a szakma egészének nevében kijelenteni, mert 2001 eleje óta én vagyok a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának elnöke, tehát ha valakinek, nekem e posztomon kellett volna értesülnöm erről.

Idézzük csak föl ismét, mit kegyeskedett mondani erről Orbán! – *A Hegyalja-törvény az egy nagyon fontos törvény, azon szerintem sok embernek kell dolgoznia, a Tokaj Kereskedőháznak magának, meg az ott élő gazdáknak, a legfontosabb dolog a Tokaj ügyében az, hogy olyan törvényt kell hozni, amely garantálja, hogy az ott szőlőt művelő emberek meg tudnak élni ebből a vállalkozásból, tehát ebből a munkából. Ezért Hegyalja-törvényről szerintem még sokat fogunk hallani, és egyáltalán nem tartom helytelennek, ha egyébként ezzel foglalkozó ügyvédek, Tokaj Kereskedőházban dolgozó tanácsadók ezzel a kérdéssel foglalkoznak.*

Nos, ezek szerint ez ügyben ismét – enyhén szólva – tájékozatlan volt. Szó nincs arról, hogy a Hegyalja-törvényen sok ember dolgozott volna. Ha sem a Tokaj Kereskedőház, sem a szőlész-borász szakma legfőbb szerve, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa nem dolgozott a

Hegyalja-törvényen, akkor ugyan ki? Hát Szász Attila, Orbánné üzlettársa! Vagyis még csak az sem igaz, hogy ha már a Kereskedőház nem, a szakmai szervezet nem, legalább a kereskedőház tanácsadói... Azok közül is mindössze egy: aki történetesen Lévai Anikóval közösen üzletelt.

Fölvetődött az is, volt-e szó a Tokaj Kereskedőház privatizációjáról. Kiss László pedig elmagyarázta a bizottság tagjainak: nem az lett volna furcsa, ha beszélnek a privatizációról, sokkal inkább az, ha nem beszélnek.

A világon ugyanis abszolút unikum – hogy egy másik italfajta is előkerüljön – az, hogy bortermelő vagy borkereskedő cég állami tulajdonban legyen. Vagyis amikor Orbán újra és újra azzal a blöffel magyarázta ez irányú szorgalmatosságát, hogy bizony, neki ez az elvi álláspontja, a Tokaj Kereskedőház valóban szent tehén, annak igenis állami tulajdonban kell maradnia – akkor a védekezés kedvéért úgy tesz, mintha épp ő nem tudná: sehol a világon borral foglalkozó vállalat nincs állami tulajdonban – legfeljebb, talán ha Kubában, meg Észak-Koreában. Akkor nálunk miért lenne? Ha érdekében állna, nyilván ezzel érvelne Viktor is. Mivel azonban azzal vádolták, hogy privatizálni akart részeket ebből az állami vállalatból, előállt ezzel, és ezt hajtogatta – bízva abban, hogy senki nem gondol bele.

A roppant skandalum a jobboldali sajtóban természetesen egészen másként hangzott. Bencsik András kétszer is nekieresztette klaviatúráját a „gaz rágalmozóknak”. Először bődületes tétellel sikerült előállnia. *Ha azonban – feltéve, de meg nem engedve – elhisszük, hogy Orbán Viktor miniszterelnöksége idején egy baráti magántársaságban tényleg azt mondta, amit ez a posványlap leköszölt, mégpedig szó szerint, akkor még nagyobb baj van: Orbán Viktor ekkor ugyanis miniszterelnök volt, akit valakik lehallgattak, a felvételt elrejtették, s alkalmas pillanatban politikai ellenfeleikhez juttatták. Ha le lehet hallgatni, méghozzá büntetlenül a magyar miniszterelnököt, akkor nagyon nagy baj van, ugyanis egy miniszterelnöknek helyzetéből fakadóan gyakran kell olyan dolgokról beszélnie vagy olyan dolgokat meghallgatnia, amik titoknak minősülnek. Ha igaz a vád, akkor felmerül a kérdés: hol volt a magyar titkosszolgálat? Miért nem tudott vigyázni a magyar miniszterelnökre? Avagy éppen ez hallgatta le Orbán Viktort? És kinek a megbízására dolgozott? Ki finanszírozta? De a leginkább megrázó a dologban, hogy ezt a kérdést a magyar sajtó hetek óta nem teszi fel.*⁸⁴

Nincs túl jó véleményem sajtónk általános állapotáról, de erre még én is felelhetek: sajtónk azért nem tette föl ezt a kérdést, mert még nem minden ízében csúszott le erre a szintre, sem erkölcsileg, sem mentálisan. És most nem minősítem Orbán vagy Pokorni kedvelt, ajánlgatott lapját és főszerkesztőjét, és nem lobogtatom megérdemelt politikai és szakmai jelzőit.

Második nekifutásra Bencsik már egyszerűbben fogalmazott. *Álljunk meg, emberek! Nem Orbán Viktor van csapdában, hanem mi mindannyian. Neki könnyű a helyzete. Semmi, de semmi nem volt igaz abból, amivel vádolták.*⁸⁵

Hát, azt azért meggondolhatta volna a Munkásör című lap egykori szerkesztője, mielőtt ezt leírja: mit kezdünk viszont azon vádakkal, amelyeket igaznak ismert el maga Orbán Viktor? Hogy ugyanis valóban mondta ezt is, meg azt is.

A közszolgálati rádiós Vasárnapi Újság lelkipásztora (tényleg pap) *Mondom néktek* című rovatában viszont magától a Jóistentől tudhatta pontosan, mi történt. *A sarokba szorított hörgő ördög különféle emberi alakokban hónapokig mérgezte a magyar közvéleményt és az össznemzeti kedélyállapotot azzal a bejelentéssel, hogy egy, a magyarság érdekeit szívből képviselő magyar ember magyar földet vett Tokajban, hogy a föld, minél több föld magyar kézben maradjon, de mivel ezt nem lehetett kifogásként felróni, hát ráborította a ténykedésre a becstelenkedés árnyát.* Hát igen... eleddig ez az egy nem derült ki – mi, nemzetietlen ördögök számára –, hogy Orbánék igazándiból csak azért vettek földet, hogy az magyar kézben maradjon.

Csontos János a Magyar Nemzetben a tőle megszokott eleganciával azt írta, szerinte egyszerűen az történt, hogy az ÉS jegyzőkönyvet hamisított.

Aztán a Magyar Nemzet előállt a nagy hírrel: Rajnai Attila, az ÉS-cikkek szerzője havi fix összeget vesz föl egy MSZP-s önkormányzattól, mint sajtós, tehát valójában itt „az MSZP közpénzeiből is fizetett üres rágalmon alapuló politikai háborút folytat Orbán Viktor ellen”.

Előkerült ugyanis bizonyos Ivanics, a Fidesz parlamenti és megyei önkormányzati képviselője azzal, hogy Rajnai havi 300 ezer forintot számláz az MSZP-s megyei önkormányzatnak. Két aprósággal nem számolt a vakmerő Ivanics.

Először azzal, hogy amikor ő erről sajtótájékoztatót hív össze, mint a nagyok, akkor ott a megye újságírói a szakmai hitelesség és szolidaritás nálunk egészen új, gyönyörű cselekedetét mutatják be: Ivanicsot egyszerűen elküldik a búbánatba, kikérik maguknak, hogy a sajtóban járatlan pártember politikai támadást indítson kollégájuk ellen, majd szolidaritási nyilatkozatot fogadnak el az egyébként egyáltalán nem MSZP-s Rajnai Attila mellett. Vagyis simán bohócot csinálnak Ivanicsból és a Fideszből. Másodszor azzal nem kalkulált bizonyos Ivanics, amit pedig kezdő dakoták is tudnak, hogy ne nagyon mászkáljon a napon, akinek vaj van a fején. A megyei közgyűlés elnöke ugyanis nyílt levélben válaszolt neki, elősorolva az önkormányzat korábbi, fideszes időszakának néhány érdekes szerződését.

Azt, amelyik alapján az akkori – fideszes – elnök tanácsadója havi 485 ezret kaszált, ám égen-földön nem találtak egyetlenegy szál olyan iratot, amely az ő munkája lett volna. Meg azt, amely szerint az az osztályvezető, akinek nem sikerült letennie a beosztásához szükséges szakvizsgát, s ezért a fideszes elnök politikai főtanácsadóvá ütötte, úgyszintén gyöngé havi 485 ezret vitt haza. És akik egyebek mellett abban különböztek a nem párttag Rajnaitól, hogy mindketten Fidesz-tagok voltak. Úgyhogy – szólt a javaslat bizonyos Ivanicsnak – ha az ember azt keresi, hol szokás közpénzen fizetni a saját párttagokat, először talán a saját portáján lenne érdemes sörögetnie kicsit.

Aztán lerántották a leplet Molnár Lászlóról, a vizsgálóbizottság elnökéről is: kétszer is bíróság elé került okirat-hamisításért és hasonlókért. Azt ugyan nem közölték, mi köze a képviselő évekkal ezelőtti, még nem képviselőként elkövetett ügyeinek a mai helyzethez, miért nem volt fontos ezzel az eget rengető hírrel előjönni mondjuk, tavaly ilyenkor – de mivel a tény valós, egyébiránt igazuk volt: az is kereshetné másutt a kenyerét, aki kitalálta és jóváhagyta, hogy éppen Molnár elnököljön ilyen vizsgáló bizottságot.

Majd nekimentek a per koronatanújának. A zseniális oknyomozók megtudták: Mayer Aranka szülei a korábbi lakásukat Aranka lányuk nevére vették meg, most, márciusban pedig eladták a régi lakást, és a II. kerületben vettek másikat, szintén lányuk nevére. A két ház között Révész Máriusz hites ingatlan-szakértő szerint 20-30 millió forintnyi értékkülönbség van, márpedig *vannak olyan erők Magyarországon, akiknek bizony 20-30 millió forintot, de ennek az összegnek a sokszorosát is megérné, ha Orbán Viktort be tudnák feketíteni, be tudnák sározni. Tehát ha megvizsgáljuk, hogy Mayer Aranka mivel védekezik, és ezt összevetjük azzal, hogy az elmúlt időszakban TV műsorban, bizottsági meghallgatáson, bíróságon miket mondott, akkor egyértelműen megállapítható, hogy nem mondott igazat, félrevezette a közvéleményt.*⁸⁶

Az lényegtelen mellékszál csupán, hogy a két lakás ára közti különbség nem 25-30, hanem 15 millió. Az a rágalom viszont, hogy ezt az összeget ne Mayer Aranka szülei spórolták volna össze, hanem azok az erők adták, akiknek érdekében áll Orbán Viktort besározni – vérlázító rágalom, kivéve, ha Révész Máriusz bebizonyítja, hogy ki kinek mennyit adott.

És mókás módon egyáltalán nem csak a jobboldal, hanem a sajtó általában újra és újra megismételte azt, amit Orbán kenyeres pajtása, a jó Bayer Zsolt a Hír tv-ben fogalmazott meg: *Ez egy normatív támogatás, amely mindenkinek jár, aki a feltételeknek megfelel, olyan, mint a családi pótlék.* Majd a Fidesz szóvivője rá is erősített: *köztudott, hogy a földalapú támogatás alanyi jogon jár.*

Nos, ehhez azért van némi hozzáfűznivalóm. Tisztázzuk előbb a fogalmat. A normatív támogatás ugyebár azt – és csak azt – jelenti: aki arra szabályosan, az előírt módon pályázik, és sem pályázatában, sem az előírt feltételek tekintetében nincs kifogásolnivaló, az megkapja, pontosabban: annak meg kell kapnia a kiírásban szereplő összeget.

Vagyis a Fidesz szóvivője, s Orbán Viktor közeli jó barátja – nyilvánvalóan Orbánnal előzetesen egyeztetett módon – állítja: a szülő-telepítési támogatás normatív állami támogatás.

Amint Demeter Ervin, volt titkosszolgálati miniszter, a Fidesz egyik függetlenített pitbullja, mellesleg szintén e támogatás kedvezményezettje is kifejtette a parlament 2005. április 11-ei ülésén: *Nagyon sok szó esett a telepítési támogatásról. Vizsgáljuk meg ezt! A telepítési támogatás arról szól, hogy ha valaki beruházott, tehát ültetvényt telepített, egy részét visszafizetik neki, vagyis olcsóbbá teszik. Ez általában 30-50 százalék között van. Mindenki megkapta ezt, aki kérte, nagy multinacionális vállalatok is, aki a feltételeknek megfelelt. (Közbeszólások az MSZP soraiból: Te is! Meg a képviselő úr is!) Mindenki megkapta, aki kérte, így nagy multinacionális vállalatok is azt tették, hogy olcsóbbá tették. Erre azért volt szükség – és ezt megtették az Antall-kormány, a Horn-kormány, az Orbán-kormány és a Medgyessy-kormány alatt is –, mert az Európai Unióban telepítési stop van, és ezen próbált az állam segíteni. Aki nem vett volna igénybe telepítési támogatást, hátrányos helyzetbe került volna a piacon, mert drágább lett volna neki a beruházás. De ez a dolog teljesen egyértelmű, mindenkinek járt, teljesen törvényesen, ezt önök el sem vitatják.*

Vagy amint maga Orbán szülősgazda a parlamenti vizsgálóbizottság előtt kijelentette: *az állam azért adja ezt a támogatást – újra mondom: mindenkinek –, mert...*

Majd e bizottság tagjával, Eörsi Mátyással is szóváltásba került erről, imígyen:

– *Volt egy olyan kérdés, hogy mondta-e Ön azt, hogy ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet. Erre Ön a Friderikusz-műsorban azt válaszolta, hogy ezt biztosan mondta. Megismétli a bizottság előtt, hogy ezt mondta: ne kapjunk annyit, amennyit kértünk, ne mi nyerjük a legtöbbet? Még egyszer: a Friderikusz műsorban azt mondta, hogy ezt biztosan mondta. Lehet, hogy azóta átgondolta – fondorlatoskodott Eörsi képviselő.*

– *Szívesen megnézném a műsornak a leírt szövegét – felelt a szőlőtökés.*

– *Itt van nálam – maradt készséges Eörsi.*

– *Köszönöm szépen! Tegyük meg. Ilyen szavakat és ilyen mondatokat biztosan nem mondtam, de tartalmilag ezt mondhattam – kezdett kibújni a derék borász.*

– *Tartalmilag mit mondott?*

– *Tartalmilag azt mondhattam, ez egy elvi álláspont, hogy a mindenkori miniszterelnök és annak felesége, az kevesebbet engedhet meg magának, mint amennyit a törvény mások számára lehetővé tesz. Ezt az elvet vallottam, ezt követtem, ezt vallom most is. És ezért minden olyan mondat lehetséges, ami arról szólt, hogy ezt az elvi álláspontot kértem, hogy érvényesítse a feleségem. Ez lehetséges. Sőt, remélem, hogy mondtam is azt, hogy, hanem annál csakis kevesebbet. Ez így van.*

Mit mond tehát Orbán gazda is? Hogy a támogatást *mindenkinek* adja az állam. Valamint, hogy semmiképpen ne annyit kapjunk, mint *amennyi bárki mást megillet.* Amennyi bárki mást megillet!

Rendben. Tegyük most félre, amit már tudunk, hogy 2001-ben mindösszesen 1, azaz egy cég kapott többet, mint az Orbán-család-közeli kft. Figyelmezzünk csupán arra, hiszen ha ezt mondják, akkor biztos így van: ez normatív támogatás, járt mindenkinek, aki kérte, megkapta

mindenki, aki igényelte. Megillet mindenkit. Meg úgy is fogalmaz a családfő a Friderikusz műsorban: – *Amit a feleségem tett, az kevesebb, mint ami másnak jár. Mint ami másnak jár!*

Nos, akkor van néhány kérésem és kérdésem Orbán Viktor főborászhoz és baráti köréhez.

Orbán mostanában módfelett szívesen jár vidékre, azt mondja, szeretné megismerni „az emberek” véleményét az ország dolgairól. 2004. nyarán például elvetődött Kakasdra, az egyhamar hamvába holt faluparlamentek egyikére. Tüvé tettem ottani programját, de nem leltem nyomát annak, hogy – ha már ott van Kakasdon – bekopogott volna Fábián Péterhez, és meghallgatta volna őt is. Pedig tanulságos lett volna számára, hiszen Fábián úr megmutathatta volna neki az első hivatalos választlevelet, miszerint jogosult a szőlőtelepítési pályázatra, minden rendben van a beadott papírjaival. Meg a két héttel később érkezett másodikat: viszont elfogyott a keret, sajnos nem adhatnak neki egy petákot sem. Jární járt neki is, akárcsak a Szárhegy Dülő-mifene Kft-nek, csak neki, Fábián Péternek nem jutott. Úgyhogy Orbánnak alkalomadtán talán vissza kellene mennie Kakasdra, megkövetni Fábián urat.

Aztán, ha már azon a környéken jár, szaladjon át Bonyhádvarasdra, János Tibornéhoz, és kérdezze meg tőle, ő miért nem kapott ebből a teljesen normatív állami támogatásból. És ha János Tiborné azt feleli neki, keret-hiány miatt, akkor ne higgye el neki, csak erősködjön: az nem lehet, hiszen ez egy normatív támogatás, amely mindenkinek jár, aki a feltételeknek megfelel. És ha erre János Tiborné előveszi a papírokat, és megmutatja: ő bizony mindenben megfelelt a feltételeknek, és azt a hivatalos választ kapta, kizárólag keret-hiány miatt utasítják el a pályázatát – akkor Orbán Viktor először csodálkozzon el, milyen forgandó a sors, ám utána szégyenkezzék egy kicsit.

S Bonyhádvarasdról legfeljebb, ha tíz kilométert kell megtennie, hogy Szekszárdra érjen zarándokútján. Ott csöngessen be dr. Hózsza Istvánhoz, és magyarázza el neki, ha Lévai Anikóék hosszúnevű kft-je részesülhetett támogatásban, az hogy lehet, hogy Hózsza doktor viszont kizárólag azért nem kapott egyetlen huncut fillért sem ebből a nagyon normatív állami támogatásból, mert forrás-hiánnyal küszködött a szőlő-telepítési támogatási keret. Magyarán, mert elfogyott a pénz időnek előtte, vagy legalábbis annak előtte, hogy Hózsza doktor úr kaphatott volna belőle – pedig nem késett el a teljes és szabályos pályázat beadásával.

De el kell mennie Felsőnyékre is. Móriczék is nagyon várják őt. Szeretnék megérteni, a hiánytalan pályázatukra miért felelte azt a hivatal: „forrás-hiány miatt elutasítva”, ha Orbánéknak nem ezt válaszolták.

Onnan már hamar átröpíti az autó Báta községbe, ahol Pávkovics András szívesen elmeséli neki, hogy éppen abban az évben, amikor a Sáradsadányos kft. részesült állami támogatásban, akkor a Pávkovics család nagy túróban részesült, nem támogatásban, noha semmiféle hibát nem találtak a pályázatukban.

Aztán ebben a kedves kis faluban ugorjon át Sütőné Újváry Ágneshez, és hallgassa meg az ő beszámolóját: milyen az, ha azért nem kap az ember a normatív támogatásból, mert „elfogyott a keret”.

Ám ennek végeztével még mindig ne szaladjon el szégyenében Bátáról, mert a Rózsa 2001 Kft. tagjai is készséggel felvilágosítják őt: az egyik kft. kap ilyen pénzt, a másik nem. Az övék speciel nem. Pedig nem kértek olyan sokat, nem 41 milliót, mint Orbánék, csak 10-et, de nekik bizony annyi se jutott.

Sőt, ha ott, Bátán átbballag a Fürst utcába, Fülöpék ott neki is előkeresik a papírt, ami pedig így szól: „*Értesítem, hogy a 2001. május 15-én kelt, a 15/2001. (III. 3.) FVM rendelet 219-220. §-ában meghatározott célra benyújtott kérelmét megvizsgáltam, és megállapítottam, hogy költségvetési támogatási kérelme nem teljesíthető. Az ültetvény-telepítésekre rendelkezésre álló megyei keretet jelentősen meghaladták a benyújtott pályázatok alapján igényelt támogatási összegek. A megyei Agrárfejlesztési Bizottság javaslata alapján a pályázatok sorolása történt meg. A sorolás alapjául az ültetés időpontja, a beérkezési*

sorrend, a telepítési kívánt faj szolgált. Az Ön pályázata a beérkezési sorrend alapján került a nem támogatható beruházások közé.” Nem lesz könnyű megvédeni, hogy egy teljesen normatív támogatásnál, amelyet „mindenki megkap, aki kér”, mi szükség van „sorolásra”, és a határidőn belül megérkezett pályázatok beérkezési sorrendjének mi a jelentősége. De Orbánnak bizonyára még ezt is sikerül. Ha megérteni nem is, legalább megmagyarázni. Bár én nem tudom, miként. De Fülöpék még azt is elmesélik neki, hogy a 2002-es választások után ugyan megkapták a támogatást, csak hogy addigra persze az oltvány-kereskedő mind eladta az összes oltványát, csak ősszel tudtak telepíteni, következő évben meg jött a nagy aszály, a szőlő fele elszáradt – ami nem következett volna be, ha ők is kapnak támogatást abban az évben, amikor Lévai Anikóék pályázata történetesen sikeres lett. Meg azt is, hogy amikor az elutasítás miatt 2001. júliusában Fülöpék a válaszevélben említett lehetőséggel élve Vónza miniszterhez fordultak, ő még csak válaszra sem méltatta őket.

Sőt, Fülöp úr készséggel átirányítaná Orbánt a hűgához, Renátához, aki szintén abban az évben nem kapott egy huncut fillért sem, amikor a Szárhegy Dűlősök 41 millió 475 ezret voltak szívesek fölmarkolni. És ha Orbán öelötte is azzal próbálna védekezni, hogy „most már belátja, a miniszterelnök családja kevesebbet engedhet meg magának, mint más”, akkor Renáta szépen el fogja neki magyarázni: bizony, a miniszterelnök családja nem annyit engedett meg magának, mint bárki más, hanem sokkal, de sokkal többet. Hiszen Orbán szövege akkor – de csak akkor! – lenne igaz, ha például Renáta is megkapta volna a telepítési támogatást. Így nem igaz.

Neszmélybe sem ártana elballagnia Orbán Vikornak, Lévai Anikónak, Kékessy Dezsónek, meg a többieknek. Meghallgathatnák ott a festőművész Barcsa Pált, aki igazából csak a borásznak tanuló kisfia számára szeretett volna valamicske kis pályakezdő szőlészetet teremteni. Elmesélné a művész úr Orbánnak is, milyen az, ha az ember nem miniszterelnök-feleség, és nem is kenyeres pajtása a miniszterelnöknek. Hogy bizony akkor még az is megesik, hogy az ember megkérdi a pályázat beadása előtt, jó-e az ügy, ha nem tizenöt, hanem csak tíz évre szól a föld haszonbérleti szerződése, és megnyugtató: persze, jó az ügy is, komám, add csak be nyugodtan! Aztán meg elutasítják a támogatási kérelmet, mondván, azt nem lehet ám, hogy csak tíz évre szól a szerződés, de mindegy is, mert úgyis elfogyott a keret, ha hosszabb időre szólna, pénz akkor se jutna. Pedig hát mekkorika pénz volt az, amit ő kért: 2 millió 250 ezer forint lett volna az egész, nem olyan rengeteg, mint amennyit Lévai Anikó kft.-je kapott.

Aztán valamelyik vidékezésén Orbán tán ejtse útba Paksot, és ismerje meg Orova Tiborné véleményét például arról, hogy amikor Orbánné Lévai Anikóék cége 41 millió 475 ezer forintot kapott a költségvetésből, Orováné pályázatát ’99-ben miért kellett keret-hiányra hivatkozva visszautasítani. Aki nemzeti konzultációt rendez, és akit érdekel az emberek véleménye, annak tudnia kell: ez is az...

Majd – ha már úgyis ott van Pakson – tán ugorjon át a Bástya utcába Csepreginé Keller Máriához, aki mindössze 4 millió forintot kért, de ezzel az Orbánékéhoz képest igazán szerény összeggel sem fért be a keretbe.

Ám még mindig ne fordítson hátat Paks városának; Keller Annához is kopogtasson be, neki is meséljen valamicskét a normatív támogatások mibenlétéről, arról, miként normatív az, amiből Kelleréknek forrás-hiány miatt nem jutott.

Tovább is maradhat a környéken, ha áruccan Kölesdre, ott Kovács József szívesen beszámol neki: jó volt az ő pályázata is, nem találtak abban kivetnivalót, csak éppen azt írták vissza: ő már létszám fölötti, sokan befértek a keretbe, de bizony ő már nem.

És hiába van jókora útra (nem autópályányira) Baja, Orbán Vikornak bizony kötelessége oda is elzarándokolnia, hogy megkövesse Pohánkóvics Jánost, aki hiába lakik a Puttonyos utcában, a szőlő-telepítési támogatásból jól kihagyták, mondván, elfogyott a keret – amivel tele is van a puttonya.

A Völgységvin részvénytársaság vezetői sem egészen értik, a „keret-hiány” miért lép fel ott, ahol egyesek számára ez nem létezik. Úgyhogy Kőbányára is kellene szaladni, ezt megmagyarázandó.

Alkalmasint aztán talán illenék Orbán Viktornak kézen fognia neje önegységát, maga mellé venni patricius Kékessy Dezsőt, postabankos Madarász Lászlót, és a két szupersztár-ügyvédet, Duda Attilát és Szász István Attilát, és így, testületileg elballagni Szóládra, a Kocka-családhoz. Kocka mama igazán kedves asszony, biztos illendően fogadná őket, pedig eléggé haragszik rájuk. Azt mondja: – Orbánék biztos jobban rászorultak, mint mi arra a kis pénzecskére. – Ők ugyanis 1,7 hektárra kértek 4 millió forint támogatást, de a válasz az volt: *„az összes támogatási igény többszörösen meghaladja a keretet. A költségvetési előirányzat forrás-hiánya esetén a már nem finanszírozható pályázatokat el kell utasítani. Az önök pályázata a rangsorolás alapján, figyelembe véve a keret-hiányt, elutasításra került.”* Bizony, Kocka mama úgy megsértődött, hogy soha többet nem kért állami pénzt.

Tanulságos lenne mindannyiuk számára az is, ha együtt ellátogatnának a gyönyörű Csókakőre is, bekopogtatnának Bognár Endre hegybíróhoz, és figyelmesen meghallgatnák az ő történetét. Arról, miként fordulhat elő, hogy valaki nyer ezen a telepítési támogatáson, ki is utalják neki a pénzt, majd hirtelen – ilyen-olyan személyes ellentétek miatt – visszavonják a már megítélt támogatást, és visszakövetelnek tőle majdnem ugyanannyit, amennyit a Lévai-Kékessy kft-nek juttattak.

De találnak ott Csókakőn olyat is, aki csupán azért nem kapott, mert nem jutott a keretből. Nekem nem engedi, hogy leírjam a nevét, nekik biztos bemutatkozik majd illendően.

Hát Tevelen jártak-e már a Szárhegy Dűlő-Sárazsádány Kft. tulajdonosai és elsőszámú pénzügyi tanácsadójuk? Még nem? Pedig eldiskurálhatnának ott Veres Róberttel, akit 2001. július 13-án kelt levelében arról tájékoztatott a megyei földművelésügyi hivatal: *az Ön pályázata a beérkezési sorrend alapján került a nem támogatható beruházások közé.* Együtt hátha sikerülne meggyőzniük Veres Róbertet, az rendjén van, ha a miniszterelnök feleségének cége esetében nem merült fel a beérkezési sorrend kérdése – bár kötve hiszem.

És ha már ilyen szépen együtt van a baráti kompánia, együtt átugorhatnának Balatonberénybe, Kristóf Ferenchez, akinek történetesen forrás-hiány miatt utasították el a pályázatát, pedig 4,6 hektárra 11 milliót kért csupán, nem olyan sokat, mint e díszes társaság – ugyanabban az évben, mint ők. – Bizonyára kellett másnak a pénz – dörmögi majd talán halkan nekik is Kristóf úr.

Elkanyarodhatnának onnan Sopronba is, érdemes lenne megkérdezniük Horváth Pétert, miféle személyes okok játszhattak közre abban, hogy ő nem részesülhetett ebből a rendkívül normatív állami támogatásból.

Visszaúton azonban nem kéne egyenest hazamenniük a Szabadság-hegyre, útba ejthetnék Óbudán a Lajos utcát. Helyénvaló lenne, ha a 82 éves Solti Bélánének együtt magyaráznák el, ő miért nem kaphatott abból a pénzből, amiből Orbánék igen. Még akkor is így illenék, ha Solti Béláné nem fog ezért kezét csókolni Orbán Viktornak.

Mindazonáltal maradt itt még egy izgalmas kérdés: mit is tekint a Büntető Törvénykönyv a hivatali visszaélés büncselekményi törvényi tényállásának?

Btk. 225. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

– No de hogy kerül ez ide? – dörren rám most sok olvasóm, s csizmát vél fölfedezni az asztalon. Pedig szerintem csak mi, magyarok nem vagyunk egyelőre hozzászokva ahhoz,

hogy politikusaink alkalmasint bíróság előtt feleljenek tetteikért. A világon ez úgyszólván mindennapos gyakorlat. Hadd soroljak elő csak néhány európai példát – hátha előbb-utóbb nemcsak ügyészeink, de politikusaink is okulnak azokból.

Franciaország egész tárházát kínálja az ilyen botrányoknak. Az afrikai és karib-tengeri ügyekkel foglalkozó Roussin a vádak szerint még a kilencvenes évek elején, Chirac párizsi polgármester kabinetfőnökeként szerepet játszott a Chirac vezette párt, az RPR törvénytelen finanszírozásában, kenőpénzeket fogadott el a szervezet javára. Tüstént, pusztán a vádak fölmerülése miatt le is kellett mondania, mint minden olyan francia köztisztviselőnek, aki ellen csak fölvetődtek korrupciós vádak – és senki nem emlegeti az ártatlanság vélelmét.

1995-ben Jean Bousquet, Nimes dél-franciaországi nagyváros polgármestere ellen indult büntetőeljárás, amiatt, hogy még 1987-ben fedezte egy, az önkormányzat megbízásából dolgozó építési vállalkozó hamis számlázását, aki cserében mintegy 800 ezer frank támogatást adott a helyi labdarúgó klubnak.

Ugyanebben az évben emeltek vádat Gérard Longuet volt ipari miniszter, a francia kormánykoalíció második legnagyobb pártjának, a Köztársasági Pártnak az elnöke ellen. Amiatt, hogy a híres dél-franciaországi üdülőhelyen, Saint-Tropez-ban építtetett villájáért jóval kevesebbet fizetett, mint amennyibe az a vállalkozónak került, s a maradványt – befolyásával élve – különböző közületi megrendelésekkel törlesztette; a másik vádpont szerint pedig magát a kifizetett, 2,8 millió frankos összeget is különböző cégek szabálytalan átutalásai révén fedezte. Longuet-ot melleleg még két másik ügyben is megvádolták: az egyik pártja gyanús finanszírozási ügyeire vonatkozott, a másik pedig saját vállalatának pénzügyi szabálytalanságait boncolgatta.

Szintén a Köztársasági Párt illegális finanszírozása mögött húzódó több gyanús, készpénzes befizetés és „különösen előnyös” ingatlanvásárlás miatt került bíróság elé a párt kincstárnoka, a nemzetgyűlési képviselő Jean-Pierre Thomas, valamint Francois Léotard és Alain Madelin, a Balladur-kormány két minisztere. Léotard 1982-től a Köztársasági Párt főtitkára, majd évekig elnöke és tiszteletbeli elnöke, illetve az UDF alelnöke, kulturális és távközlési, majd védelmi miniszter. Kétszer adtak ki ellene letartóztatási parancsot, végül 2004-ben a párizsi büntetőbíróság tízhavi felfüggesztett börtönre ítélte a később megszűnt Republikánus Párt illegális finanszírozásának bűncselekménye miatt. Madelin több miniszteri tisztséget is betöltött, a Republikánus Párt főtitkára volt, az Európai Parlament tagja, az Euro 92 Intézet elnöke.

Két polgármestert 15-15 hónapnyi felfüggesztett börtönre ítélték, és öt évre megfosztottak választhatósági jogától, mert Pierre Botton dúsgazdag üzletembertől fogadtak el luxusruháktól utazásaik fedezéséig, szállodaszámláik kiegyenlítéséig sok mindent. De ugyanígy az elítéltek közé került Michel Pezet parlamenti képviselővel együtt a francia szocialisták kincstárnoka, Henri Emmanuelli is, aki tizenöt évig képviselő, a tengerentúli területek államminisztere, 1992-93-ban a Szocialista Párt első titkára: tudtak azokról a törvénytelen módszerekről, amelyekkel 1973 és 1990 között az URBA nevű tervezőirodán keresztül pártjukat finanszírozták.

A lyoni bíróság Alain Carignon-t, 1993-1994-ben kommunikációs minisztert, majd Grenoble városának polgármesterét korrupció miatt öt évi börtönbüntetésre ítélte, mert a kelet-franciaországi város vízgazdálkodási vállalatát személyes anyagi előnyök fejében privatizálta: a cég új birtokosa ugyanis átvállalta annak a sajtócsoportnak az adósságait, amely a politikust támogatta a nyolcvanas évek végén tartott helyhatósági választás kampányában. A vádlistán szerepelt még egy párizsi luxuslakás, magánrepülőgép bérlése, sőt angolórák is – s egyiket sem Carignon fizette.

Michel Noir volt lyoni polgármester és miniszter 15 hónapot kapott, a korábbi szocialista miniszterek közül Bernard Tapie, az Olympique Marseille labdarúgó klub elnöke, volt városfejlesztési miniszter és Jacques Mellick is rács mögé került.

Mint ahogy első fokon elítélték hat hónapi letöltendő és másfél évi felfüggesztett elzárásra és egymillió frank (mintegy 35 millió forint) pénzbüntetésre Roland Dumas volt külügyminisztert, a néhai Francois Mitterrand elnök bizalmasát is, az Elf olaj-cégóriás kenőpénz-kifizetései, illegális pártfinanszírozása miatt. Ráadásul a volt szeretője buktatta őt le, *A köztársaság szajhája* című könyvében, és amikor azt vallotta a vizsgálóbírók előtt, hogy 1990-ben antik görög szobrocskákat ajándékozott Dumasnak 300 ezer frank értékben – s főleg, hogy ez a csinos summa (mintegy 12 millió forint) az Elftől származott. Mint ahogy a hölgy fiktív állása is az Elfnél. S másodfokon ugyan fölmentették Dumas-t, de a politikai karrierjének addigra rég lóttek. Mindehhez nem árt megjegyezni, hogy Dumas többek között az európai ügyek minisztere volt, majd külügyminiszter, az Alkotmányjogi Tanács elnöke

Alain Juppé volt miniszterelnök, majd Giraud megye nemzetgyűlési képviselője, Bordeaux főpolgármestere – e poszton Montaigne utóda! – és a fő kormányerővé vált pártszövetség elnöke, az ítéletig a 2007-es francia elnökválasztás potenciális jelöltje szintén 2004-ben 14 hónap felfüggesztett börtönbüntetést és a közügyektől egy évre eltiltást kapott. Amikor ugyanis 1983-1995 között Párizs főpolgármesterének pénzügyi helyettese volt, hét olyan embert alkalmazott a városházán, aki igazából annak a gaulle-ista pártnak dolgozott, amelynek akkoriban Juppé volt a főtitkára. Jacques Chirac csak azért nem került bele ebbe az ügybe vádlottként, mert az igazságszolgáltatás számonkérésétől védett államfő lett.

A magyar fül számára az is izgalmasan cseng, hogy 2005. októberében őrizetbe vették Jean-Bernard Mérimée-t, Franciaország volt ENSZ-nagykövetét az iraki „olajat élelmiszerért” ENSZ-program körüli korrupció vádjával, hogy még a Szaddam Husszein bagdadi rezsim közvetlenül juttatta olajának kereskedési jogához. (Király B. Izabella másfél millió hordó olajából 2000-ben, amikor kipattant annak híre, az Orbán-kormány nem kívánt ügyet csinálni.)

Olaszországban a szocialista volt miniszterelnök Bettino Craxi-t 18 évi börtönre ítélték, a büntetés elől Tunéziába menekült, s ott halt meg. Korrupciós ügyek miatt három volt kereszténydemokrata minisztert is letartóztattak: Antonio Gavát, Cirino Pomicinót és Calogero Manninót.

Giulio Andreotti-t, aki hét alkalommal töltötte be a miniszterelnöki posztot, egyik alkalommal nem kevesebbel vádolták, mint hogy huszonhárom évvel korábban ő adott utasítást Mino Pecorelli újságíró meggyilkolására. Másik perében pedig azzal: Andreotti és a Cosa Nostra között megállapodás kötött, s ennek köszönhetően a volt kereszténydemokrata párt támogatása fejében a szicíliai alvilág valóságos politikai és gazdasági hatalmat élvezett, állam lehetett az államban. Végül mindkét perben fölmentették, de hosszú évek hercehurcája után, korábbi huszonnégy évi börtönbüntetésre ítéltetését követően.

Arnaldo Forlani volt kereszténydemokrata miniszterelnököt 2 év 4 hónap, Giorgio La Malfát, a republikánus párt volt főtitkárát 6 hónap 20 nap, Umberto Bossit, az Északi Liga párt vezetőjét 8 hónap börtönbüntetésre ítélték. Mégpedig amiatt, hogy az ENI állami holding, valamint a Montedison-csoport vagy 150 milliárd lírányi kenőpénzt fizetett ki a különböző pártszínekben jelentkező politikusoknak, részint, hogy megtalálják saját külön számításukat, részint pedig azért, „mert abban az időben ez volt a szokás”.

Silvio Berlusconi, Orbán Viktor nagy haverja, jól tudjuk, csak azért lehet ma is miniszterelnök, mi több, azért van szabadlábon, mert a 2001-es választások megnyerése után nyomban olyan törvényeket fogadtatott el, amelyek értelmében a neki felrótt pénzügyi műveletek már nem számítanak bűncselekménynek. Az olasz kormányfő e vadonatúj szabályozás segítségével mentesült a felelősségre vonás alól a tulajdonában lévő AC Milan egy játékosvásárlási ügye miatt is 2002-ben, valamint a sokkal súlyosabb ügyében 2005-ben, amikor is Berlusconit és a tulajdonában lévő Fininvest cég két másik vezetőjét csalással vádolták, mert mérleghamisító üggyellett titkos pénzalapokat teremtettek, hogy legyen kenőpénzük. A vádirat szerint az All Iberian cégen keresztül csaknem egymilliárd eurónak

megfelelő lírával finanszírozta Berlusconi az egykori Olasz Szocialista Pártot, a Tunéziába menekült és ott elhunyt volt miniszterelnök, Bettino Craxi pártját.

Belgiumban sem komolytalankodnak korrupciós vádak esetén. 1998-ban háromtól harminchat hónapig terjedő felfüggesztett börtönbüntetéseket és közhivatali tilalmakat kaptak azok a volt miniszterek és párttagok, akiket állami tisztségviselőkként megvesztegettek. Bebizonyosodott, hogy az olasz Agusta helikoptergyár és a francia Dassault hadiipari cég úgy nyerte el a belga hadsereg helikopter- és radartendereit, hogy több tízezer dollár kenőpénzzel lefizették az akkori kormány illetékes tagjait, illetve azok pártjait. A vádlottak közül az egykori gazdasági miniszter, Willy Claes – később külügyminiszter, majd NATO-főtitkár – kapta a legsúlyosabb büntetést, három év börtönt öt évre felfüggesztve. Guy Spitaels volt vallon szocialista pártelnököt és Guy Coeme korabeli védelmi minisztert Dassault-hoz hasonlóan két év felfüggesztett börtönre ítélték.

S hogy maga az Európai Unió sem óhajt toleráns lenni a korrupcióval szemben, azt híven tükrözi Edith Cresson volt francia biztos esete. Minősített hanyagság és protekciórendszer működtetésének gyanújával indult ellene és nyolc uniós tisztviselő ellen nyomozás, mondván, hivatali tisztségükkel visszaélve előnyben részesítették a EU Leonardo nevű szakképzési programjának szerződéseinél az Agénor nevű céget. Cresson asszony ellen ezen kívül az is felmerült, hogy európai biztosként összesen 150 ezer euró honoráriumot utaltatott ki fiktív számlákkal nem létező munkákért fogorvosának. S ugyan a belga igazságszolgáltatás az eljárás beszüntetése mellett döntött – az Európai Bizottság nem nyugodott bele ebbe, így az Európai Közösségek luxembourgi Bíróságához utalta az ügyet.

Vagyis ebből a kétfacettás történetből nyugodtan vonjuk le a következtetést: nem példátlan ötlet egy miniszterelnök személyes felelősségét vizsgálni.

Ám miként áll e helyzet Magyarországon? Nem jól. A fideszes Várhegyi Attila jogerős elítélésén kívül hirtelen tán nem is tudunk elősorolni politikust, akit büntetőbíróság elé állítottak volna, pedig – édes jó istenem! – hányszor kellett volna már megtenni, s kétségkívül nem csak fideszesekkel!

S hogy vajon Orbán Viktor elítélhető lenne-e szülő-ügyben? Nos, ha ezt alaposan akarnók végiggondolni, nincs más választásunk, meg kell jelenítenünk ezt ahhoz, hogy tisztán lássunk. Játsszuk le hát – nem dokumentumfilm-szerűen, csupán a móka kedvéért, amolyan fikciós komédiaként!

Dr. Keiner Pál vezető ügyész ötvenes évei elején járó, víg kedélyű, közkedvelt ember – no, nem azok körében, akik ellen a vádat képviselte, mert őrájuk mindig szigorúan néz ki szemüvege mögül, és kérlelhetetlenül kemény. Ám kollégái, ismerősei jókat mulatnak ízes anekdotáin, tréfás megjegyzésein, valamint tisztelik alapos munkáját.

Irodájában pedáns rendet tart; most, a várhatóan nehéz beszélgetésre készülve sem hagyott az íróasztalán mást, mint néhány gépelt lapot. Az órájára pislantott, jó tíz perccel elmúlt már a megbeszélés időpontja, amikor kopogtattak. – Tessék! – szólt ki, és föltápászkodott. – Jó napot kívánok, üdvözlöm! – köszöntötte a szobájába lépő Orbán Viktort, Magyarország ex-miniszterelnökét.

– Jó napot kívánok! – Orbán sötétkék öltönyt viselt, fehér inggel, világoskék nyakkendővel, jelezve, hogy komolyan veszi az alkalmat. – Beszélni kívánt velem, parancsoljon.

– Miniszterelnök úr! Ön pontosan tudja, hogy az elmúlt két hónapban kiterjedt nyomozást folytattunk az Ön ellen hivatali visszaélés bűncselekményének vádjával hozzánk érkezett feljelentés alapján. – Orbán csak bólintott, nem szólt közbe. – Bizonyára föltűnt Önnek, hogy nem fordultunk az országgyűlés mentelmi és összeférhetlenségi bizottságához, nem kértük az Ön mentelmi jogának felfüggesztését.

– Megmondom őszintén, örülök is ennek, hiszen ez nyilván azt jelenti, önök sem veszik komolyan ezt a feljelentést. Mint ahogy én sem, mi több, egyenesen nevetségesnek tartom.

– No, erről szó nincs, miniszterelnök úr. Mint azzal bizonyára tisztában van, főnökünk, Polt Péter legfőbb ügyész úr mandátuma 2006. május 16-án lejár. Ha igazak a hírek, Sólyom köztársasági elnök úr olymódon írja ki a parlamenti választások időpontját, hogy még a most hivatalban lévő kormány javaslata alapján ez az országgyűlés válasszon egyszerű szótöbbséggel új legfőbb ügyészt. Ezt is figyelembe kellett vennünk az ön ügyében – de csupán mellékesen. Ennél azonban sokkalta fontosabb, hogy a legkitűnőbb büntető ügyszakban dolgozó kollégákkal együtt külön munkacsoportban tüzetes vizsgálat alá vettük a feljelentést, az a mögött fellelhető valamennyi dokumentumot, ideértve minden e tárgyban megjelent újságcikket, egyéb publikációt és iratot.

– No, ez derék dolog! – játszotta Orbán a könnyed politikust.

– Nem biztatnám önt fölöslegesen; önre nézve nem túlságosan kedvező eredményre jutottunk...

– Tessék? – vágott mégis közbe a volt miniszterelnök. – Csak nem akarja azt mondani, hogy megalapozottnak akarják nyilvánítani a feljelentést? Csak nem képzelik, hogy vádat emelhetnek ellenem? Azért, mert MSZP-s legfőbb ügyész lesz?

– Orbán úr! – az ügyész megőrizte higgadtságát. – Arra kérem szépen, ne heveskedjünk! Legelőbb van önhöz egy kérésem. Vagy inkább javaslatom. Mindannyian jól tudjuk, nem akármilyen feladattal állunk szemben. Ezért kivételesen körültekintően, rendkívül alaposan kívánunk eljárni. Utólagos engedelmevel a lehető legteljesebben végiggondoltuk, mi hogyan történhet egy esetleges büntetőperben, s én ezt le is írtam. Remélem, nem zavarja, hogy nem csupasz jogi szakszöveget írtam – jobban kedvelem az emberi momentumokra is figyelő írásokat. Nos, arra kérem, olvassa el figyelmesen ezt a néhány oldalt, és utána beszéljünk meg.

Keiner doktor fölemelte íróasztaláról a kinyomtatott lapokat, és átnyújtotta a hüledező Orbánnak. Aki mit tehetett mást, olvasni kezdett. Ezt.

2006. május 30-án, kedden, a Budakeszi úton hatalmas csődület fogadja az egykori miniszterelnököt. Kamerák, fotó-apparátok, újságírók, más érdeklődők tolonganak a folyosón, Orbán nehezen vergődik el a tárgyalóterem ajtajáig. Perceken belül beszólítanak mindenkit. A taláros bíró, jó ötvenes, alig őszülő, markáns arcú férfi – két oldalán a népi ülnökök: terebélyes negyven körüli asszony, és hatvanhoz közeledő nagyorru, bozontos szemöldökű férfi – legelőbb számba veszi a megjelenteket.

– Dr. Orbán Viktor vádlott és meghatalmazott védője jelen vannak. – A vádlott galambszürke Boss-öltönyben, hófehér Pierre Cardin ingben, mélybordó Armani selyemnyakkendőben áll a bíróság előtt, védője a közismert sztárügyvéd.

– A vád képviselőjében Dr. Keiner Pál szintén. Ügyész úr, szíveskedjék ismertetni a vádat!

– Tisztelt bíróság! – pattan föl a fekete talárján bordó szalagot viselő ügyész. – Vádlott a terhére rótt cselekmények elkövetésének időpontjában a Magyar Köztársaság miniszterelnöke volt. Amint az közismert, a Fővárosi Bíróság (19. P. 24.853/2005. számon) 2005. május 18-án hirdetett ítéletet a Szárhegy Dűlő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft. kontra Élet és Irodalom sajtó-helyreigazítási perben, elutasítva a kft. keresetét. Az ítélet kimondta, nem kérdőjeleződött meg, hogy a kft. tagjai több alkalommal olyan összejöveteleket tartottak, amelyeket maguk is taggyűlésnek tekintettek, és annak is neveztek. Ezt az ítéletet a Fővárosi Ítéletábrla megváltoztatta, és az Élet és Irodalmat közlemény közzétételére kötelezte, miszerint valótlanul állította, hogy a cikkében jelzett napokon a kft. taggyűléseket tartott, így azokon jegyzőkönyvek sem készülhettek.

Ugyanakkor azonban sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem kérdőjeleződött meg, hogy vádlott több alkalommal részt vett a Szárhegy Dűlő–Sárazsadány–Tokajhegyalja Kft. tagjainak megbeszélésein, és azokon a vád tárgyává tett kijelentéseket tette.

A csupán erkölcsileg mélyen elítélendő szavaival és tetteivel e helyütt most részletesen nem foglalkozunk, hiszen azok nem képezhetik a vád részét, mindazonáltal feltétlenül meg kell említenünk ezeket is, pusztán azért, hogy érthetővé váljon a büntetőjogilag is értékelendő szövegek valódi súlya.

A vádlott több arra utaló kijelentést tett, miniszterelnökként újjáválasztása esetén a felesége résztulajdonában álló cég számára esetleg privatizálhatóvá válnak az állami tulajdon részét képező Tokaj Kereskedőház egyes vagyonelemei. Említés nélkül hagyta, így jóváhagyólag tudomásul vette felesége üzlettársának bejelentését, miszerint az illető dolgozik a Hegyalja-törvényen, vagyis hogy illetéktelen beavatkozás zajlik az állami törvényhozási folyamatba a magáncég egyik tulajdonosa részéről. Ezek azonban valóban csupán felháborító, erkölcsileg teljes joggal kifogásolható jelenségek, különösebb jogi relevanciájuk nincs.

Más a helyzet azonban a vádlott következő – szintén bizonyítottan a magáncég megbeszélésén elhangzott – mondatával, a cég számára megszerezhető szőlő-telepítési állami támogatásról: „ne nyerjünk annyit, amennyit kértünk, ne mi kapjuk a legtöbbet!”

Nos, tisztelt bíróság, figyelembe véve, hogy a Szárhegy Dűlő–Sárazsadány–Tokajhegyalja Kft. közismert módon valóban megkapta ezt az állami támogatást, jogi álláspontunk szerint vádlott e kijelentésével önmaga ismerte be a hivatali visszaélés büntetékének elkövetését. Meg kell jegyezni: vádlott e mondat elhangzását soha nem cáfolta, sőt, több alkalommal, különböző tévé- és újság-nyilatkozataiban megerősítette, hogy ezt valóban ő mondta.

Az ügyészség álláspontja szerint vádlott, aki miniszterelnökként vitán felül hivatalos személy volt, azért, hogy családjának, illetve barátainak jogtalan előnyt szerezzen, hivatali helyzetével egyébként visszaélt, és ezzel büntettet követett el. Ezért indítványozom, hogy a bíróság sújtsa őt a törvényben előírt maximális, három év szabadságvesztés büntetéssel. Javaslom, hogy a büntetést – tekintettel az elkövetett bűncselekmény jellegére – ne fegyházban, és ne is börtönben, hanem a legenyhébb fokozatú fogházban kelljen letölteni, ugyanakkor nem indítványozom, hogy a bíróság zárja ki vádlottat a büntetés időtartamának bármilyen okból történő csökkentésének kedvezményéből. Javaslom, hogy mellékbüntetésül a bíróság vádlottat tizenöt évre tiltsa el a közügyek gyakorlásától, valamint sújtsa olyan összegű pénzmellékbüntetéssel is, mint amilyen összegben feleségének cége állami támogatásban részesült, akkor, amikor a vádlott volt a miniszterelnök. – Mondókája végeztével az ügyész visszahuppan kényelmetlen székére, és próbál rendet rakni az asztalán heverő papírok között.

A bíró abbahagyja a jegyzetelést, és a vele szemben lévő pad felé fordul: – Vádlott, szíveskedjen fölállni, és előre lépni!

A vádlott fölpattan, begombolja elegáns öltönyét, és a bíró kérdéseire fegyelmezetten válaszol: – 1963. május 31-én születtem, Székesfehérváron. Nős vagyok, öt gyermek eltartásáról gondoskodom. Foglalkozásom jelenleg: országgyűlési képviselő és pártelnök. Vagyontalan vagyok, mindössze felerészben vagyok tulajdonosa a XII. kerületi Cinege utcában lévő két társasházi lakásnak, valamint házastársi vagyon-közösség alapján 2.539 négyzetméteres felcsúti belterületi teleknek, lakóházzal, illetve 50 hektár felcsúti földterületnek és három hektár sárazsadányi fölnek. Havi jövedelmem – a képviselői tiszteletdíjam és a Fidesz-elnöki tiszteletdíjam együttesen havi bruttó 873.000 forint.

– Mennyi? – kérdez vissza a bíró.

– Havi 873.000 forint.

– Nos, igen, akkor mégis jól hallottam. Bűnösnek érzi magát?

– Nem, nem érzem magam bűnösnek. Nem követtem el bűncselekményt.

– Jó, köszönöm szépen – inti le a bíró a vádlottat, mielőtt az hosszú tirádába kezdene, inkább védőjéhez fordul: – Védelem?

– Tisztelt bíróság! A vádnak, mint teljességgel alaptalannak az elutasítását, a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozom. Nem is értjük, hogy kerülhettünk ide, megítélésünk szerint ez az eljárás semmi más, mint a nemzet miniszterelnöke elleni hitvány és galád áskálódás, amelyért természetesen a megfelelő fórumokon elégtételt fogunk kérni.

– Tisztelt ügyvéd úr! – szól közbe a bíró – Szabadjon megkérnem, ebben a tárgyalóteremben ne politikai, hanem jogi nyilatkozatot tegyen.

– Igen, bíró úr – jön rá a védő, hogy ezzel esetleg tényleg inkább árt védeence ügyének. – Jogi álláspontunk szerint a vád tárgyává tett cselekmény egyáltalán nem bűncselekmény, ép ésszel föl sem vetődhet, miképp lehetne az. Hadd vegyem sorra e bűncselekmény törvényi tényállásának elemeit, hogy rendre bebizonyíthassam, jelen esetben egyik sem áll fenn.

– Arra kérem, ügyvéd úr, ne egyszerre sorolja mindet, hanem egyenként, hogy a bíróság lehetővé tehesse, hogy az ügyész úr reagálhasson azokra.

– Kérem, bíró úr, így teszem – most már jobbnak látja idejében meghunyászkodni, mielőtt hangulatilag vesztésre kezdene állni. – A hivatali visszaélés büntetettét csak az követi el, aki hatáskörét azért, azzal a céllal lépi túl, avagy él vissza hivatali helyzetével, hogy jogtalan előnyt szerezzen. A törvény tehát e tényállás kimerítéséhez nem csupán az előny bekövetkeztét, de a jogtalan előny megszerzését követeli meg. Nos, kérdezem én, mi lenne jelen esetben a jogtalan előny? Nem lehetne az más, mint az állami támogatás. Csakhogy ehhez az állami támogatáshoz sok-sokszáz más állampolgár is hozzájutott! Lényegében mindenki megkapta ezt a támogatást, aki megfelelt a vonatkozó FVM-rendeletben előírt feltételeknek. Ha pedig ehhez hozzájutottak sokan mások is, akkor képtelenség azt állítani, hogy ez, a szóban forgó cégnek nyújtott támogatás jogtalan előny lett volna.

– Pillanat, ügyvéd úr! – szakítja félbe a bíró az okfejtést. – Hallgassuk meg erről az ügyész úr véleményét is!

– Tisztelt bíróság! A védelemnek várható volt ez a védekezés, készültünk rá. Ezért 1. számú bizonyítékként becsatolom dr. Kende Péter: A Viktor² című kötetét. E könyv 262-267. lapjain találja a tisztelt bíróság azt a felsorolást, hogy ki mindenki nem részesült ebből az állami támogatásból annak ellenére, hogy beadott pályázata mindenben megfelelt a vonatkozó FVM-rendelet előírásainak. A kötetben szereplők közül többeket megkerestünk, megtekintettük a birtokukban szereplő okiratokat, amelyek tanúsítják, hogy támogatásuk elutasításának egyetlen és kizárólagos oka „keret-hiány” vagy „forrás-hiány” volt. A listán szereplők közül vagy tucatnyival megállapodtunk abban is, hogy amennyiben a tisztelt bíróság szükségesnek tartja, készek tanúként megjelenni a bíróság színe előtt, bemutatni az iratokat, és személyesen tanúsítani, hogy ők kértek támogatást, pályázatukban semmiféle hiba nem mutatkozott, mégsem kaptak támogatást.

Ha pedig ez így van, akkor álláspontunk szerint az a támogatás, amelyben a Szárhegy Dülő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft. részesült, jogi értelemben feltétlenül jogtalan támogatásnak minősül. Jogtalan előny, mert mások – akik adott időpontban nem rendelkeztek miniszterelnöki vagy hasonló kapcsolattal – esetleges, hogy hozzájuthattak vagy sem.

– Ügyvéd úr, menjünk tovább! Melyek a további jogi kifogásai a váddal szemben?

– Tarthatatlan a vád, tisztelt bíróság, azért is, mert a hivatali visszaélés törvényi tényállása csak úgy meríthető ki, ha az elkövető hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, és így jut jogtalan előnyhöz. A vádlott a perbeli időpontban miniszterelnök volt. Föl kell tehát tenni a kérdést: túlléphette-e a vádlott a hatáskörét? A válasz e kérdésre nyilvánvalóan nem. Hiszen amint a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozik például az itt szereplő támogatások rendszerének, mechanizmusának szabályozása, úgy a miniszterelnök – aki e miniszternek is főnöke, hivatali előjárója – hatáskörébe természetes módon beletartozik a földművelésügyi miniszter hatáskörének egésze is. Tulajdonképpen azt

mondhatom, a miniszterelnök hatáskörében benne van minden, ami a kormány hatáskörében. Annak tehát föl sem vetődhet a túllépése.

– Mi a vád képviselőjének álláspontja erről? – kérdi a bíró.

– Tisztelt bíróság! A magyar alkotmány meglehetősen szűkszavúan nyilatkozik a miniszterelnök hatásköréről, azt mondja a 37. § (1) bekezdésében: „a miniszterelnök vezeti a Kormány üléseit, gondoskodik a Kormány rendeleteinek és határozatainak végrehajtásáról”. Többet nem. Mi következik ebből? Hogy a miniszterelnök igenis túllépi a hatáskörét, ha kisajátítja bármely miniszterének hatáskörét. Egyébként azonban a vád elsőrendűen nem ezt tekinti jelen bűncselekmény megvalósítási módjának, hanem a törvény másik fordulatát, miszerint az is hivatali visszaélést követ el, aki a jogtalan előny megszerzése érdekében hivatali helyzetével egyébként visszaél. Amely tényállási elem éppen azt jelenti: a büntető törvény büntetni rendeli a hivatali helyzettel való bármilyen más módon visszaélést, valamennyi olyan lehetséges esetet, amelyet tételelesen nem szabályozott, mert előre nem láthatott a törvényhozó.

Visszaél-e ugyanis hivatali helyzetével az a miniszterelnök, aki bármilyen módon beavatkozik az állami támogatások elosztásába, és ezzel azt éri el, hogy a felesége cége ugyan ne a legtöbbet kapja a pályázók közül, de – bocsánat a suta megfogalmazásért! – a nem legtöbbet, azt igenis kapja meg? Visszaél-e hivatali helyzetével az a miniszterelnök, aki a felesége cégének megbeszélésén azt mondja: „megállapodás a 80 %-os állami támogatásra”? Úgy vélem, egyetlen hiteles válasz létezik: igen, visszaél a hivatali helyzetével.

Konkrét jogeset, a BH 1996/185-ös egyébként rögzíti is, idézem: *a hivatali helyzettel visszaélés fogalma alá esik... a hivatali állásból, tekintélyből, vagy tevékenységből adódó ismeretségnek, függőségnek, befolyásnak személyes célokra való felhasználása, amelynél a hivatalos személy éppen ezt a sajátos helyzetéből fakadó lehetőséget aknázza ki azért, hogy jogtalan előnyhöz jusson.* Úgy vélem, ez pontosan illik a vádbeli cselekményre is.

A bíró erre fogja magát, és önállóan kérdez a vádlottól: – Ön kétségkívül különböző nyilatkozataiban elismerte, hogy azt mondta: *ne mi kapjuk a legtöbbet.* Kérem, Orbán úr, avasson be bennünket abba, hogy ez hogyan lehetséges? Ez hogyan implementálódik, hogyan hajtodik végre, hogy a miniszterelnök kifejezi azt az óhaját, hogy kevesebbet kapjunk, mint amennyit kértünk? Mire gondol ekkor a miniszterelnök? Hogy a cég bead egy pályázatot, kevesebbre, mint mások? De még ennél is valamivel kevesebbet kapjon, ez hogyan történik meg? Ezt szeretném megérteni.

A vádlott erre így felel: – *Nem gondoltam, hogy ennek így kell történnie. Azt gondoltam, hogy a lényeg az, hogy az az elv érvényesüljön, hogy a miniszterelnök felesége kevesebbet engedhet meg magának, mint amit a törvény mások számára... Ezt az állapotot kell előidézni. Ezért kértem. Hogy milyen eszközökkel idézik elő, kevesebbre pályáznak, vagy amikor, mint mindig, kevesebbet szoktak adni, akkor nem élnek újabb igényekkel. Nem is az én dolgom. Én csak azt az egyetlen dolgot kértem, és ezt egyébként mindig fogom kérni a jövőben is, ha erre egyáltalán valaha is okom lesz még, hogy mindig kevesebbet engedjen meg magának a miniszterelnök, mint amit más a törvény alapján megtehet. Ezt az elvet szerettem volna, hogy ha érvényesítik azok az emberek, akik egyébként velem kapcsolatban vannak, illetve a feleségem, aki ebben az adott cégben egyébként tulajdonrészrel rendelkezik. Hogy milyen formában érvényesítik, ahhoz nekem közöm sincsen, nem is jártam el ilyen ügyben. Soha hivatali időm alatt egyébként semmilyen alacsonyabb szintű államigazgatási szervnek semmilyen utasítást nem adtam, ilyen természetű óhaját nem fejeztem ki, soha hatáskört nem vontam el sem személyi, sem pedig tárgyi kérdésekben. Mindig rigorózan betartottam azokat a törvényeket, amelyeket egyébként a magyar alkotmány, illetve az alsóbb, alacsonyabb rendű jogszabályok előírnak a hivatalban lévő miniszterelnök számára. És ez idáig örülök, hogy ilyen szabálysértéssel, ilyenfajta törvényszegéssel még soha, senki nem vádolt meg.*

A bíró higgadt marad: – Tudomásul veszem ezt a választ. Bár fölhívom a figyelmét arra, hogy annak a mondatnak, hogy ne nyerjünk annyit, mint amennyit kértünk, tehát a „ne nyerjünk annyit” kívánságnak a címzettje az állam, és nem kaptunk választ arra, hogy ki, miként, hogyan teljesíthette a miniszterelnöknek ezt az óhaját. Ki szólt ez ügyben, és kinek szólt. Kinek állt módjában szólni – ha nem Önnek – és kinek állt módjában teljesíteni ezt az arculat-megőrző, taktikailag az összezszerű differenciájánál jóval többet érő miniszterelnöki igényt. Egy állam hogyan döntsön arról, hogy valamelyik pályázó kevesebbet kapjon, mert, mint mondja, polgári értéket vall.

– *Akkor megismétlem még egyszer* – replikázik a vádlott. – *Én nem vagyok az ellen, hogy egy kérdésről akár háromszor, négyszer is. Tehát még egyszer mondom: ilyen tartalmú mondatot, aminek az volt az értelme, hogy kevesebb történjen, mint amit a törvény mások számára lehetővé tesz, ilyen tartalmú mondatot mondtam. Hogy egyébként ezek a szavak, amiket Ön mond, az a mondat konkrétan, úgy ahogy van, így hangzott-e el, erre nem merném rátenni a fejem. Sőt, miután rámutat arra, hogy a mondat, az nem is tűnik teljesen értelmesnek, élek a gyanúperrel, hogy valószínűleg ilyen formában nem is hangzott el. De a dolog lényegét illetően azt tudom megmondani Önnek, hogy amikor beszéltem, akkor miről beszéltem.*⁸⁷ – (E párbeszéd valójában az Orbán-család vagyonosodását vizsgáló parlamenti bizottság ülésén hangzott el Eörsi Mátyás és Orbán Viktor között.)

– Bíró úr! – szól közbe az ügyész. – Szabadjon kérdezni valamit a vádlottól. – Megkapva az engedélyt, az ügyész Orbántól kérdez: – Szíveskedjék elárulni, akkor viszont a parlamenti vizsgálóbizottság előtt a szóban forgó kft. állami támogatásának arról a részéről, amelyet még az ön elődje, Horn Gyula kormányzása alatt kaptak, miért mondta a következőket. A jegyzőkönyvből idézem szó szerint: – *Isten éltesse az előző egyébként Horn Gyula miniszterelnököt, hogy láthatóan politikai szempontok nélkül úgy gondolta, miután a támogatást nem személyek kapják még egyszer, hanem tevékenység kapja, ezt minden gond nélkül folyósította.* (Ez a válasz szintén valójában a parlamenti vizsgálóbizottság ülésén hangzott el.)

Ha ön úgy gondolja, a miniszterelnöknek semmi köze ahhoz, ki kap, és ki nem kap állami támogatást, nem is adhat ki erre vonatkozóan semmiféle instrukciót, akkor miért dicsérte meg elődjét, amiért *úgy gondolta*, valamint *minden gond nélkül folyósította*?

– Azt én nem úgy gondoltam, hát... nyilván ő sem... mint ahogy én sem... – hebeg a vádlott.

A perben természetesen sorra kerülnek még különféle jogi flikk-flakkok, majd a vádlott az utolsó szó jogán szólhat:

– Tisztelt bíróság! Be kell ismernem: követtem el hibát. *Kétségkívül hibáztam abban az értelemben, hogy rosszul mértem fel a dolgot, tehát szerintem még ennyit sem engedhet meg, ez igaz, hogy amit a feleségem tett, az kevesebb, mint ami másnak jár, meg megengedhető, de a tanulság az, hogy szerintem még ennyit sem lehet megengedni, függetlenül attól, hogy egyébként minden törvényes és erkölcsileg vállalható, de ha az ember ezt a hivatalt és felelősséggel vállalja, amit én vállaltam, akkor úgy látom, hogy még ez se fér bele.* (E válasz valójában az MTV A szólás szabadsága című műsorának már idézett adásában hangzott el.)

– Köszönöm – szól a bíró, és szünetet rendel el, hogy ülnökeivel megtanácskozza a történeteket.

A folyosón rendkívül feszült hangulat uralkodik. Az egykori miniszterelnöknek most nincs kedve szerepelni, mi több, láthatóan rosszul tűri, hogy az összes kamera folyton folyvást az ő arcát pásztázza. Az írott sajtó munkatársai is tőlük szokatlan halksággal tippelgetnek. Telik-múlik az idő, ebből többen arra következtetnek, komoly vita folyhat a bíró és a népi ülnökök között, mások szerint békésen kávézgatnak, és csak a látszatát teremtik meg annak, hogy sokáig kell töprengeniük az ítéleten, azt valójában rég meghozta a bíróság elnöke, a két helyettesével és néhány főnökével. Erről persze senkinek nincs egzakt információja, de hát

azért értelmiségiek ők, hogy tudjanak ilyen szépeket mondani. És végre nyílik az ajtó, kikukkant a jegyzőkönyvvezető lány, és int, be lehet tódulni.

A fotósok a maguk keresetlen módján azonnal leülnek a bírói pulpitus elé, hogy szemből fotózhassák a vádlottat, a kameramannok beindítják gépeiket, az újságírók még egyet állítanak diktafonjukon – pattanásig feszült a hangulat.

– Tessék fölállni! – szól a markáns arcú bíró. A bíróság ítéletet hirdet a Magyar Köztársaság nevében. Orbán Viktor vádlott bűnös a Btk. 225. §-a szerinti hivatali visszaélés büntetében. Ezért őt a bíróság három évi szabadságvesztés büntetéssel sújtja. Az ítélet végrehajtását a bíróság három évi próbaidőre felfüggeszti. Mellékbüntetésül a vádlottat a közügyek gyakorlásától tíz évre eltiltja, valamint kötelezi a Szárhegy Dűlő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft. állami támogatásának mértékével megegyező, 68 millió 251 ezer forint pénzbüntetés megfizetésére. Az ítélet ellen tizenöt napon belül van helye fellebbezésnek. Tessék leülni!

Az ítélet rövid indoklása a következő – kezdene bele a kötelező kúrba a bíró, de olyan zsvajj tör ki, hogy nem hallani a szavát. – Győzött az igazság! – ujjong valaki fölállva, – Szemét mocskos komcsik! – szól más amonnan, – Nesze, Viktor, ezt végre megszívtad! – dörmög bele valaki.

– Csöndet kérek! – próbál a bíró úrrá lenni a hangzavaron, egyelőre sikertelenül. Mindenki hangosan beszélget a körülötte ülőkkel, újabb és újabb bekiabálások tarkítják a ricsajt. Zsibong, zsinatol a terem; nem csoda, ilyen, volt miniszterelnökkel szembeni ítélet Magyarországon Szálasi Ferenc, Bárdossy László és Nagy Imre óta nem született. – Azonnal kiürítetem a termet, ha nem lesz csönd! – emeli föl a szavát a bíró, és nagy nehezen elhalkul a láрма.

– A bíróság ítéletének meghozatala során tekintettel volt arra, hogy jelen ügynek óriási a jelentősége a magyar demokrácia fejlődése, a közélet tisztaságának további alakulása szempontjából. Ezért rendkívüli alaposággal vizsgálta meg a hivatali visszaélés törvényi tényállásának kimerítését vádlott részéről. Bármennyire is jogegyenlőség van az országban, az a tény, hogy a vádlott korábban, még hozzá éppen a vád tárgyává tett cselekmény elkövetésének időpontjában miniszterelnökként funkcionált, különös súlyt ad egyfelől mindazon történéseknek, amelyeket a vád tartalmazott, másfelől magának az ítéletnek. A bíróság természetesen nem térhetett ki e felelősség, a generális prevenció elvének érvényesítése elől, figyelembe kellett vennie a rendkívüli társadalmi jelentőséget, illetve azt, hogy a jelen perben kirajzolódó jogi álláspontnak iránymutató jellege lehet a politikai osztály egésze számára.

Az ítélet éppen ezért abból indul ki: a köz szolgálaira, a társadalom életét legnagyobb mértékben befolyásoló állami vezetőkre fokozott, az egyszerű állampolgárokénál sokkalta nagyobb felelősség hárul, s ezzel együtt sokkal szigorúbb erkölcsi és jogi kötelezettségek terhelik őket. Diplomás emberek manapság akár itthon, akár külföldön sok-sokféle más munkát találhatnak maguknak a politikai tevékenységen kívül. Aki azonban ennek ellenére közszolgának szegődik, annak tudnia kell: ezzel nemcsak a lehetőségei bővülnek, de a kötelességei is többszörösükre gyarapodnak. S aki visszaél kivételezett, előnyös helyzetével, az magától értetődően a legsúlyosabb megítélés alá esik, mind erkölcsileg és politikailag, mind jogilag.

A korábbi, sajtó-helyreigazítási per, valamint jelen eljárás alapján a bíróság tényként megállapította, hogy Orbán Viktor vádlott visszaélt hivatali helyzetével, felesége és barátai közös cégét olyan előnyhöz juttatta, amely sok más elől el volt zárva. A bíróság elfogadta a vád képviselőjének azon álláspontját, miszerint mihelyt bizonyított tényként kezelhetjük, hogy a szülő-telepítési támogatást nem kapta meg számos olyan állampolgár, akinek szabályos és teljes pályázatát pusztán pénzhiány miatt utasították el – ezzel jogilag a vádlott családi és baráti körének támogatásban részesítése önmagában jogtalan előnynek tekinthető.

Ugyanakkor a bíróság az események ismert menetének egyszerű logikai elemzésével hitelesnek tekinti azt is, hogy a vádlott azon kijelentésének, igényének, hogy „ne mi kapjuk a legtöbbet!” – nem létezik más megvalósítási módja, mint ha vádlott valamilyen módon értesítette a pályázatokkal foglalkozó állami szervek illetékeseit erről a kikötéséről. Ezzel azonban – pusztán miniszterelnöki pozíciójánál fogva – valójában bejelentette igényét arra, hogy ha nem is a legtöbb, de annál nem sokkal kevesebb állami támogatást utaljanak ki a családi érdekességébe tartozó cégnek. Annál is inkább, hogy a becsatolt bizonyító dokumentumokból megállapítható volt: vádlottnak ez az óhaja a tényleges gyakorlatban csakugyan meg is valósult, még akkor is, ha az adott évben csupán egyetlen cég kapott magasabb támogatást az övékéénél.

A bíróság nem foglalkozott azzal a – védelem által kétségbe vont – kérdéssel, hogy vádlott evvel túllépte-e hatáskörét. Azért nem, mert ennek nincs jelentősége, hiszen e törvényi tényállás kimerítéséhez elegendő a Btk.-nak a „hivatali helyzetével egyébként visszaél” fordulata is. Mindezek alapján a bíróság helyt adott a vádnak, és bűnösnek találta vádlottat.

Az ítélet kiszabása során a bíróság az indoklás bevezetőjében említett, a fokozott felelősségről szóló szempontokat vette figyelembe, és azért szabta ki a Btk. szerinti maximális büntetést, mert a cselekmény társadalomra veszélyességét kiemelkedően nagynak találta, illetve mert ítéletének szán olyan funkciót is, hogy a jövőben visszaretentse a politikai élet szereplőit a hasonló bűncselekmények elkövetésétől. A próbaidőre való felfüggesztést a vádlott büntetlen előélete, valamint megbánása indokolta. Ennek tükrében a közügyek gyakorlásától eltiltás elhagyása a bűnösnek talált vádlott esetében föl sem merülhet. Az állami támogatás összegével megegyező mértékű pénz-mellékbüntetés kiszabása pedig elsődlegesen szintén általános prevenció célját, másodlagosan az elkövetett bűncselekmény által az államnak okozott kár megtérítését szolgálja.

Nos, ennyi az ítélet rövid indoklása, a részletesebb indokolás az írott változatban lesz található. Köszönöm, el lehet távozni.

Orbán Viktor úgy helyezte vissza Keiner ügyész asztalára a papírlapokat, mintha azok mázsás súlyúak lennének. Arcáról leolvadt a magabiztosság, majdhogynem esdeklően nézett a szemüveges férfira: – Ennyire súlyos a helyzet? Önök tényleg erre jutottak?

– Igen, úgy látjuk, ha vádat emelünk ön ellen, nagy valószínűséggel a bíróság elmarasztaló ítéletet fog hozni.

– Ha? – csillant föl az egykori kormányfő szeme. – Ha vádat emelnek?

– Igen, uram, ha vádat emelünk. Ugyanis azt tervezzük, pontosabban látunk arra egy, de valóban mindössze egyetlen esélyt, hogy ezt elkerüljük.

– Mégpedig? – csapott le azonnal Orbán a kínálókozó lehetőségre. – Valamilyenfajta vádalkura gondol?

– Igen, pontosan arra – bólintott az ügyész. – Ám meg kell értenie, ez esetben nem lehet szó annak hétköznapi válfajáról.

– Mondja csak, ügyész úr, hallgatom – készségeskedett tüstént Orbán mohón. – De milyen bűncselekményt tudnék én cserébe föltárni maguknak?

– Az egyik legnagyobbat, az egyik legfontosabbat: az illegális pártfinanszírozás magyarországi gyakorlatát, valamint az ön kormányzása alatti nagy ügyek igazi történetét.

– Mire gondol konkrétan? – kezdett azonnal taktikázni az egykori kormányfő.

– Uram, mind a ketten pontosan tudjuk, mikre gondolok. Részint arra, miből és miként költenek önök négy-hatmilliárd forintot választási kampányonként kis és nagy plakátokra, sajtó-, tv-, rádió-hirdetésekre, DM-küldeményekre, telefonálásokra, SMS-ekre, plusz rendezvényekre, meg megymásra. Valamint, hogy valójában miként zajlott a Millenáris, a Happy End, az Ezüsthajó, a Széchenyi terv, a tizenkét állami gazdaság, az autópályák, az MFB, a Tetra, az Informatikai Kormánybiztosság és a többi ügy: ki kinek mennyit, hogyan.

- Nem akármit kér tőlem, ügyész úr...
- Viszont büntetlenséget adok érte cserébe. Az sem akármi. És megnyugtatom: nem azt kérem, hogy írja le mindezt, majd vállalja a nyilvánosság előtt; kitalálom egyedül is, hogy erről nem hagyná magát meggyőzni. Hajlandó volnék az ön által leírtakat ésszerű időre titkosítani – jó, nem annyi időre, mint ameddig Samuel Pepys Naplója maradt titokban...
- Bocsánat, kicsoda?
- Nem ismeri Samuel Pepys történetét és fantasztikus Naplóját? Amelyből pedig manapság működik az interneten olyan, rendkívül népszerű, a Guardian sikerlistájára is fölkerült „blog”, amely naponta közli a Pepys-napló egy-egy oldalát.
- Sajnos nem. De ha jól értem, most ez fontos, elárulja, ki volt az illető?
- Óh, boldogan – Keiner ügyész végre elemében volt, anekdotázhatott. – Több, mint 300 éve, 1703-ban halt meg a kiváló Pepys, aki – dacára származásának (apja szabó, anyja hentes nővére volt) – az angol birodalom legfontosabb politikusai közé emelkedett. Volt parlamenti képviselő; a Royal Society, a királyi tudományos társaság elnöke, s e poszton ő hagyta jóvá Sir Isaac Newton művének megjelenését; első irányítója volt annak a haditengerészeti minisztériumnak, az Admirálisnak, amelyet 240 évvel később Sir Winston Churchill vezetett, bizalmasa volt II. Károly és II. Jakab királynak. Nos, az ő naplója szólt arról: politikusként valójában micsoda őrült mennyiségben lopott, csalt, hazudott, mily mérhetetlenül volt korrupt, beleértve még a női bájok fejében tett szolgálatokat is. Ám ezt az irodalmi értékű naplót olyan titkosírással vezette, amelyet csak 150 évvel később sikerült megfejteni. Nos, 150 évre titkosítást nem ígérek önnek, Orbán úr, de mondjuk, tíz évet igen.
- Orbán Viktor hosszan töprengett az ajánlaton. Ám hogy végül mit felelt arra, egyelőre nem tudhatjuk...

ORBÁN POLITIKAI KACÉRSÁGA – ÉS AZ IGAZMONDÁS

Minden ellenkező híresztelést cáfolok: ki nem állhatom a durvaságot, a „vastagítást”, a rosszindulatú beállítást, csúsztatást. És az itt következő fejezet fő mondandójához bevezetőül eleve az olvasó kezébe adok egy vakcinát: tudom, hogy a lehető legbecsületesebb, tisztább, jó ügyet szolgáló politikusok is kényszerülnek hazudni, nem is ritkán. Én azonban itt nem ilyen taktikai (vagy akár stratégiai) kényszerekről beszélek. Nem arról, hogy államtitkokat néha nem lehet csupán hallgatással megőrizni – olykor nagyokat kell mondani, hazafias kötelesség a füllentés, lóditás, hamukálás, hanta. A történelem egyébként ismer nemzetet, népet, országot megmentő, nagy lélekjelenléttel tálalt kitalációkat. De nem csupán olyas hazugságokról eshet szó e körben, amilyeneket a világ összes politikusa kénytelen-kelletlen el-elkövet néhanapján. Forint-leértékelés előtt igenis titkolózni kell, ha éppen úgy hozza a peches sajtó-érdeklődés, akárcsak az ország valutája elleni támadás veszélye esetén. Bizonyos külpolitikai helyzetek, titkosszolgálati játszmák, bűnözőket megcélzó akciók kiválthatják a teljességgel indokolt mellébeszélést, netán a rendben lévőnek minősíthető, kifejezett hazugságot is. Még elősorolhatnók néhány esetet, amelyben reálisan ítélő embernek nem lehet különösebb ellenvetése az ellen, amit politikus hazudik.

Nem ilyenekről lesz szó az alábbiakban, bár elismerem: ha a politikusoknak mintegy megengedhetőnek tartjuk „bizonyos esetekben” a jó szándékú, nemes célú hantát, egy kicsit megkönnyítjük a linkelést más esetekben is.

Elismerem továbbá, hogy módfelett méltánytalan lenne úgy kezdenem e fejezetet: Orbán Viktor szeret hantázni – mivel szerintem ez így, ebben a formában nem is lenne igaz. Mindazonáltal szokott – ez viszont tény. És számos esetben akkor sem mondott igazat, amikor ennek nem volt védhető, elfogadható oka.

Az még csak-csak, hogy szerfölött kedvel nagyokat, bombasztikusakat mondani – ez viszont valóban személyiségének fontos vonása. Élvezi, ha meglepi hallgatóságát, ha valami olyat közöl, amire az fölkapja fejét, meghökken, jobb esetben csettint is: – Ejha, ez a Viktor már megint milyen ötletes! – Ezért gyűjti például a kiugróan „jó mondatokat” – és hol azt nyilatkozza, hogy kockás füzetbe gyűjti az ilyeneket, hol meg azt, cetlikre írja föl. Gyakran azonban nem előre megírt bon mot-ról van szó, hanem arról, hogy beszéd közben eszébe jut valami jó, bizarr, poénszerű, eredetinek érzett (nagyot)mondás, és azt különösebb meggondolás nélkül – puff! – kimondja.

Olykor ez apróságnak tűnik. Gyurcsány Ferenc meghívta kávéra együtt valamennyi korábbi miniszterelnököt, hogy beszélgessenek az ország EU-politikájáról. A találkozó végeztével Orbán megint szellemeset akart mondani a folyosón várakozó újságíróknak: – Jobb kávéra számítottam! – miközben kiderült: teát ivott.

Az ország érdekében azt remélhetjük, csupán ilyen félig tréfa lehetett, amikor 2005 kora őszen Kőszegen azt találta mondani: – *Először is, amit szabálytalanul privatizáltak, azt vissza kell venni. Másodszor: ha maga a privatizálási ügylet szabályos volt, de mögötte sikerül bizonyítani korrupciót, az hasson ki a privatizált vagyontárgyra, és azt is vissza kell venni. Abban az esetben, ha a privatizáció szabályos volt, mögötte nem volt, vagy nem bizonyítható a korrupció, de nemzetgazdasági érdekből egy bizonyos vagyontárgynak állami tulajdonban kellene lennie, (ilyen például a repülőtér) akkor azt kell mondani a tulajdonosnak, hogy*

*legyen kedves, adja vissza! És nem kell kishitűnek lenni, mert ha egy kormány valamire ezt mondja, akkor annak nyomatéka, súlya van...*⁸⁸

Ha ugyanis ezt nem „pillanatnyi elmezavarában” mondta, akkor tényleg nagy baj van. Akkor a törvényi feltételek megteremtését követő napon számíthatunk arra, hogy I. Orbán Viktor elrendeli (mondjuk) a tíznél több személyt foglalkoztató üzemek – kivéve talán a dolomitbányák? – államosítását, a termőföldek azonnali tsz-tulajdonba vételét, valamint a padlások lesöpítését. S az már igazán mellékes, hogy falrengető nyilatkozata annak a Budapest Airport Rt.-nek a privatizációja ürügyén hangzott el, amelynek az eladását az ő kormánya is tervezgette – legalábbis Orbán miniszterének beismerése szerint.

Szakadatlanul nagyot akar mondani, mindig meglepőt – érthető, hiszen minden politikus szerepelni vágyik, és magára irányítaná a figyelmet. A baj csak az, hogy Orbán Viktor megnyilatkozásai legfőképpen a dilettánsok köreiből aratnak sikert. Legviszhangosabb kiáltványtöredékeinek leltára azt bizonyítja, hogy a komoly szakemberek – szinte pártállásra való tekintet nélkül – hümmögve vagy szótlánul fogadták szavait.

Persze nem hiszem, hogy O. V. eldöntötte: csak a rajongóknak, meg a hangos, de avatatlan laikusoknak akar tetszeni. Ez csak a látszat. Voltaképpen fő ellenfelein kívül mindenkinek szeretne tetszeni.

Sikerszomja azonban a kontárok ujjongását váltja ki. Beleértve a politika pancsereit.

Ugyanebben a kőszegi beszédben – túl azon a profi ígéreten, hogy négy év múlva a magyar fociválogatott kijut a VB-re – meteorológusi és mezőgazdasági felkészültségét is fitogtatni akarta. – *Miután a globális felmelegedés a mi malmunkra hajtja a vizet, a mezőgazdaságba pénzt kell pumpálni*⁸⁹ – jelentette ki, mint aki tökéletesen megfeledezett a 2002-es és 2003-as aszályos évről, és azok pocsék terméseredményeiről. A rákövetkező árvizek sem bizonyították, hogy a globális felmelegedés *speciel* Magyarországnak előnyös.

Persze lehet, több időt kéne szánnia különféle új ismeretek megszerzésére, tanulásra – például az Interneten. Mert az azért a mai világban elég bizarr, hogy – mint ugyanebből a beszédből megtudtuk – Orbán Viktor „nem szokott internetezni, mert nem ért hozzá”.

Hogy a monumentális szavak ingeréből minduntalan nagy sületlenségek születnek, nem lenne olyan nagy baj, ha nem lenne „szervesen képtelen” beismerni, hogy bármiben is tévedett. Ha egyszer valamit kimondott – lett légyen bármennyire célszerű adott pillanatban (többnyire: mihamarább) visszavonnia –, se isten, se ember nem veszi rá, hogy kibökje: – Pardon, tévedtem.

Imád „tromfolni”, s körömszakadtáig ragaszkodik szónoki fordulataihoz, akkor is, ha az élet azonnal rájuk cáfol, s akkor is, ha az azokban rejlő tételekről kiderül, károsak az országra nézve – csak ne kelljen kimondania: valamiben nem volt igaza. A maximum, ameddig elmegy: a nyilvános másként-értelmezés, kifacsarás, átigazítás – minden esetben olyan képpel, mint aki azt állítja: én eleve ezt mondtam, nem is értem, mit magyaráztak bele mások.

Ennél ügyesebb és kevésbé vakmerő „megoldás”, ha a hamar idejét múlta kijelentésére, jövendölésére soha többé nem tér vissza: „pardon” helyett mélyen hallgat. Szép kis broszúrát lehetne összeválogatni rögtönzéseiből, amelyek a pillanatnak szóltak, politikai kacérságból születtek – az éppen adott közönségből kacagást, meghatódást, vastapsot kicsiholni akaró, népvézéri hiúságból.

Úgy tűnik, sajnos nem volt nehéz elhíttetni vele, hogy ő a csúcs, a tökéletes. Interjúhelyzetekben ugyan persze hajtogatja az üres szólamot, hogy mi sem csináltunk mindent tökéletesen, mi is követtünk el hibákat – de egyes szám első személyben ezt soha ki nem mondja.

Mindazonáltal ez a kisebb hiba. Súlyosabb, hogy messze túl a politikai pragmatizmus szükségletein – mintha nem igazán ismerné a valóság és képzelet határait. Családi körben erre azt mondják: hazudós a fiú. Pedig lehet, csak a pragmatikus filozófia titkos híve. (W. James, a

pragmatista filozófia jeles terjesztője mondta: igazság az, ami – mint hit – jónak bizonyul. Ebből a „nem-igaznak” is új meghatározását ötölhetnénk ki...)

A közvélemény egy része – sajnos, hitem szerint nagy tévedésben – azt még csak-csak elfogadja, hogy a választási kampányban Orbán rendre tódít – igen finoman fogalmaztam –, azaz nem hülyeségeket mond, hanem tudatosan, szisztematikusan nem mond igazat néhány olyan tárgykörben, amelyben pedig pontosan tudja, mi az igazság. Vegyük először a 2002-es választás előttiéket.

Olvasta a gazdasági elemzéseket, tehát tisztán látta, hogy az a hétszázalékos növekedés, amit ő lépten-nyomon emlegetett, legfeljebb Kínában valósul meg, Magyarországon még nagyon sokáig nem.

300 százalékos bérfejlesztést vállalt-fogadott a pedagógusoknak, és mert azért közben ismeri a feltételrendszerüket, nyilván esze ágában nem volt ígéretét betartani, és ezzel akkor is tisztában volt, amikor mondta. Akinek a leghalványabb fogalma volt arról, hogy hány pedagógus él, dolgozik Magyarországon, és milyen összeget jelentene ennek az ígéretnek a teljesítése, némán a fejéhez kapott.

400 százalékos béremelést ígért az egészségügyben dolgozóknak, miközben hajszálpontosan tudta, erről még kevésbé lehet szó.

600 kilométer autópályát ígért – az eredményt ismerjük, körülbelül a századrésze, értsd és mond: az egyszázada épült meg.

A kampányban azt ígérte, amint kormányra kerülnek, azonnal radikális adóreformot hajtanak végre. A kormányprogramban ezt már nem azonnalra, hanem 2000-re vállalta. 2000-ben 2001-re helyezte kilátásba, aztán akkor sem hajtotta végre.

Tehát Orbán Viktor hazudott. Erre mondják: „amit lovon fogad, gyalog meg nem állja”, noha ez esetünkben fordítva igaz: amit gyalogosan ígér, nyomban elfelejti, ha nyeregbe kerül.

Még hosszan sorolhatnók, mi mindent ígérgetett hatra-vakra a választási kampányban, amit egyetlen pillanatig nem vett komolyan. Vagy igen, de megrántotta a vállát, és ment tovább, még arra se méltatva az érintetteket, hogy elnézést kérjen tőlük, amiért becsapta őket.

Persze ezekre sokan azt felelik: hát, istenem, a kampány már csak ilyen, a pártok és vezetőik ígérnek fűt, fát, virágot – aztán meg teszik azt, amit a legerősebb lobbik engednek. Ez ugyan elfogadhatatlan, de nézzük akkor a kampányhoz nem kötődő humbugokat. Szakajtónyi akad.

Első a Fidesz–MDF székház, a Váci utcai Tiszti Kaszinó ügye. A történet unásig ismert. Az állami költségvetéstől az MDF és a Fidesz megkapta a luxusépületet, azt együtt eladták. A Fidesz az így „bejött” pénz egy részét átutalta a párt cégébe, a Fico Kft.-be, ahonnan különböző – immáron magán – cégekhez került, méghozzá úgy, hogy Orbánék a legszűkebb, beavatott körön kívül egész pártvezetésük és párttagságuk elől is eltitkolták, hová dugdostak pénzeket.

Az adófizetők pénzéből jutott az Orbán-család bányavállalatába is, ahová nem csak befolytak a forintok, de ott is maradtak. Nyilvánosságra került a történet, kitört a botrány, Orbán kénytelen volt nyilatkozni. Persze nem akárkinek. Kondor Katalinnak – aki a miniszterelnök „interjújának” álcázott nyilatkozataiban esetében csak riporter *fedőnevű* mikrofonállvány volt. Íme:

– *Az ügy, ami a tényeket illeti, abból a szempontból meglehetősen egyszerű, többször próbálkoznak azzal, hogy megrágalmazzanak ugyanezekkel az állításokkal, de szerencsére a Fővárosi Bíróság egyszer már jogerős döntés formájában elégtételt adott nekem, ahol – és most szó szerint fogom idézni az ítélet egy mondatát – arra kötelezte a lapot, amely alaptalanul megvádolt, hogy közölje azt a szöveget, amelyben ez a mondat is található:*

„Valótlanul állítottuk, hogy a Fidesz Magyar Polgári párt üzleti kapcsolatban állt a párt elnökének, Orbán Viktornak a családjával”. Nos, ennyit a tényekről.⁹⁰

Nos, annyit a tényekről, hogy amit mond, az nem csúsztatás és nem mellébeszélés, hanem egyértelműen hazugság. Az interjú 1999. augusztus 25-én hangzott el, s Kondor Katalin úgy is kezdett: – *Valamennyi újság szinte megszelleztette azt az ügyet, amit az egyik hetilap vett elő, ami az Ön édesapjának és rokonainak a bányájával kapcsolatos...*

A kérdés tehát természetesen nem vonatkozhatott másra, mint az ÉS 1999. augusztus 20-án megjelent számában közölt *Fiúk a bányában* című, *Az Orbán család vállalkozásai* alcímű cikkre, annál is inkább, mert a kérdésben elhangzott: „hetilap”. Amiről viszont Orbán beszélt, az a *Blikk napilap* majd’ egy évvel korábbi, 1998. szeptember 11-ei számának *Orbán apuka és a Fidesz üzlete* című cikke. Ezt perelte – persze szokásosan nem Orbán, hanem – a Fidesz, erről született jogerős helyreigazításra kötelező ítélet. Az ÉS-t az interjú időpontjában még senki nem perelte be, következésképpen se jogerős, se nem jogerős ítélet nem születhetett. Ráadásul, ami az ügy érdemi részét illeti, a Blikkel szembeni ítélet csupán arra vonatkozott, hogy nem állt fenn *közvetlen* kapcsolat a Fidesz és a papa-bánya között, az ÉS viszont arról írt, miként festett a *közvetett* kapcsolat.

Tehát amit Orbán Viktor mondott, az egyáltalán nem volt igaz. „Vize sincs, mégis borokról beszél.”

Majd ugyanezt a hazugságot adta elő a parlamentben is – ismételtén úgy hivatkozva az egy évvel korábbi bírósági ítéletre, mint ha az az aktuális ügyre vonatkozna –, ám most már kiegészítve újabbal is. Világosi Gábor SZDSZ-es képviselő azzal fejezte be ugyanis felszólalását: – ... *Orbán Viktorról kell számot adnia a magyar közvéleménynek, hogy a Fidesz hova tette 1993-ban és azóta azt a pénzt, amit az állami tulajdonú székházak eladásáért kapott.*

Amire a miniszterelnök válasza így hangzott: – ... *a dolgomat eléggé megkönnyítette a hozzászólása végén feltett kérdés. Arra a kérdésre megvan a válasz az Állami Számvevőszék mindenkorai jelentéseiben. Magyarországon minden politikai pártot... az ÁSZ teljes körűen ellenőriz. Ez a helyzet! Ezért, ha valaki arra kíváncsi, hogy hogyan és miképpen gazdálkodott egy párt, az, javaslom, üsse föl az ÁSZ idevonatkozó jelentéseit!*⁹¹

Arra, hogy *hogyan és miképpen gazdálkodott egy párt* – a kutya nem volt kíváncsi. Csupán arra: hová vándorolt a székház-pénz. Arról pedig az ÁSZ jelentése nem szólt – mert nem szólhatott. Hiszen a számvevőszéknek nem terjedt ki a hatásköre azokra az üzleti tranzakciókra, amelyek már nem a párt, és nem is a párt-vállalat Fico Kft. köreiben, hanem ezeken túl, például a Fico és a Quality Invest, valamint a Quality Invest és az Orbán-bánya kft.-je között zajlottak. És ezt persze Orbán nagyon jól tudta.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Nincs szerencséje az igazmondáshoz.”

Amikor „papa-bánya” ügyben megszületett az ÉS elleni egyik perben az elsőfokú ítélet, és az helyreigazításra kötelezte a hetilapot, a jobboldal – Orbánnal az élen – túlünnepelte a dolgot. *Orbán a bíróság döntéséből azt emelte ki, hogy bebizonyosodott: nem alakultak át magánvagyonná közpénzek, a Fideszből soha nem tűnt el pénz, ezt belső vizsgálatok, valamint a párt egyetlen cégénél, a Fico Kft.-nél folytatott APEH-revíziók is tanúsítják.*⁹²

Nos, a bíróság ítélete erre vonatkozóan pontosan így szólt: *A bíróság a per tárgyává nem tett cikkreszlettel éppen a kereseti kérelemhez kötöttség folytán nem foglalkozott, így nem feladata állást foglalni a cikkben leírt gazdasági-pénzügyi történések bekövetkezéséről, a bíróság ezekről semmilyen magállapítást nem tett.*⁹³

Nem tehetett, ugyanis a Fidesz nem perelte a cikkek sem azt az állítását, hogy közpénzek magánvagyonná alakultak, sem azt, hogy a Fideszből eltűnt pénz.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Elvetette a fabaltát.”

Az egész székház-históriának persze az volt az igazi pikantériája, hogy a miniszterelnök családja gazdagodott abból a pénzből, amely eredetileg a kincstárból indult el, gurulva.

Sajtóbeszélgetésen ez is szóba került: – *Miniszterelnök úr, Ön tehát egyértelműen kijelenti azt, hogy az Ön édesapja vállalkozásába soha, egyetlen székházeladásból származó fillér nem került?*

Amire Viktor válasza így szólt: – *Hogy a Fidesszel szabályszerű üzleti kapcsolatban lévő több tucat cég közül ki milyen tranzakciókat bonyolított le, abban én nem tudok nyilatkozni, én csak azt tudom megmondani, hogy milyen ellenőrzések és hányszor történtek akár a párton belüli ellenőrzések, akár az Állami Számvevőszék, akár az adóhivatal részéről.*⁹⁴

Ez a válasz pediglen nem másra, hanem arra a kérdésre hangzott el, hogy *egyértelműen kijelenti-e azt, hogy az Ön édesapja vállalkozásába soha, egyetlen székházeladásból származó fillér nem került.* A magyar nyelv értelmező szótárából a „hazudik” szónak az első értelmezése: „tudatosan valótlan mond” – erre a mellébeszélésre esetleg nem vonatkozik, hiszen Orbán ebben az esetben nem mondott tudatosan valótlan. Persze csak akkor, ha elhisszük neki, hogy tényleg nem volt tudomása róla, hogy a Quality Invest mennyi pénzt hogyan és miért pakolt be papája cégébe – ami azért, lássuk be, eléggé nehezen hihető. Ha azonban a „hazudik” szó második értelmét, a „színlel valamit” tekintjük – és összevetjük a kérdést a válasszal, megállapíthatjuk: ez már teljes mértékben igaz erre az esetre. Ha fölteszik nekem a kérdést: – Blicceltem-e tegnap a 6-os villamoson? – és én úgy felelek: – Bőven van nálam pénz mindig, egyébiránt számos ellenőr kolbászol nap, mint nap a 6-os villamoson – akkor nem mondom igazat.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Csütörtököt vetett a szája.”

Számos hasonló példát kínál az úgynevezett megfigyelési ügy, amelynek különös báját az adja, hogy Orbán egész kormányfői működését ezzel a bődületes hazugsággal kezdte.

– *Az előző kormány idején törvényellenesen, közpénzekből, titkosszolgálati módszereket felhasználva, információkat gyűjtöttek a Fidesz vezetőiről és családtagjaikról* – jelentette be 1998. augusztus 25-én. Majd sameszai villámgyorsan kiegészítették konkrétumokkal: a Horn-kormány alatt az Orbán, Kövér, Deutsch, Pokorni, Szájer, Salamon családok teljes egészéről, összesen 27 emberről közpénzből az állami titkosszolgálat terhelő adatokat gyűjtögetett – különös tekintettel Deutsch mamájára. Óriási hajcihő tört ki, tüstént megalakult a parlamenti vizsgálóbizottság – elvégre nem az ellenzék javasolta, hanem Orbánék maguk –, és ott, tehát az országgyűlés szerve előtt Orbán tovább gabalyította hazugságát.

Orbán Viktor a vizsgáló bizottság ülésére elvitt egy fekete dossziét, abból kiemelt vagy húsz lapot, és – elolvasni ugyan nem engedte az MSZP-s és SZDSZ-es képviselőknek, de – meglobogtatta. Többen furcsállva nézték némelyikén az emblémát: sas repül kiterjesztett szárnyakkal. A jelenlévők közül is csak kevesen és csupán később tudták meg: ez a Pinpoint címere.

Vagyis az történt, hogy az ország újdonsült miniszterelnöke – blöffre játszva – egyfelől letett az asztalra húsz oldalt, azt állítva, az arról szól, amiről valójában egyáltalán nem szólt. Másfelől a maga kavarta viharba belekeverte azt a fedőcéget, amelynek a megfigyelésekhez ugyan semmi köze nem volt – és ezt ők is tudták –, viszont éppen az amerikai titkosszolgálat kérését teljesítette. És Orbánék – persze, Földivel egyetemben – ezt is tudták...

A vizsgálódás során aztán nekiestek a Pinpoint számítógépeinek is, és hatalmas üdvrivalgással megállapították: ezekről a gépekről töröltek ezt-azt. Íme: itt a bizonyíték! Vagyis az a bizonyíték, hogy nincs bizonyíték, mert törölték, márpedig minek törölték volna, ha az nem az lett volna, amit mi keresünk, az Orbánékra vonatkozó megfigyelések anyagai. Hogy az amerikaiak kérésére elvégzett munka összes anyagát törölni kellett a gépekből? Ugyan kérem, ez link duma, a kitörölt állományok nyilvánvalóan mind a megfigyelési ügy dokumentumai voltak!

*És csak akkor hagyták abba ezt a bohóckodást, amikor maguk az amerikaiak kérték szépen: talán nem is olyan fontos ekkora csinnadrattát csapni a körül a cég körül, amely óriási szívességet tett nekik.*⁹⁵

És ugyanígy zajlott a megfigyelési „dráma” összes többi felvonása is, újra és újra csak cáfolva Orbán döbbenetes átverés-showját. A pitonos Kosztolányi bohózatának teljes bukása után átadták az ügyet – (ki másnak?) – Polt Péter legfőbb ügyésznek, de még neki sem sikerült többet kicsiholni abból, mint ami már ismert volt: nem 27 embert, hanem egyet, Pokornit; nem megfigyelt, csak megfigyeltetni szándékozott; nem a titkosszolgálat, hanem Czégé Zsuzsa; nem közpénzből, hanem a sajátjából. Ha a Pinpoint nem jött be, belekeverték az S-Komplex Rt.-t, Nagy Lajos első NBH-főnök cégét – ez se jött be, jogerős ítélet mondta ki, hogy rágalom volt. Legázolták Juszt Lászlót, végül erről is a bíróság mondta ki: amikor Juszt tevékenységét minősítette, Orbán nem mondott igazat.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Ha most igazat mondott, a légy is madár”.

Hazugságainak külön irdatlan fejezete a Kisgazdapárttal és Torgyánnal való liezonja.

Azt mindenki ismeri: a '98-as választások előtt Orbán számos alkalommal jelentette ki: márpedig a kisgazdákkal szó sem lehet koalícióról – ehhez képest amint a választási matematika alapján csak a kisgazdákkal közösen kerülhetett hatalomra, gondolkodás nélkül lefeküdt velük. Eddig rendben is volna, elvégre maga a Fidesz sem jutott volna kormányközelbe, ha Torgyán a két forduló között nem lépteti vissza 80-nál több képviselőjelöltjét a Fidesz javára – megágyazva a készülő frigy sezlónját.

S hamarost Orbán is gyönyörű szónoklatokat adott elő pártjaik értékeinek és programjának szinte teljes azonosságáról. Mondta pedig ezt arról a kisgazda programról, amelynek kiindulópontja a nyugati adósságtörlesztés megtagadása volt, s amelyben ilyen célkitűzések szerepeltek: tagadjuk a munkanélküliség szükségességét... a munkásságot tulajdonossá kell tenni, és gondmentes megélhetését biztosítani... az önkormányzatokat arra fogjuk kötelezni, hogy ingyen telkeket juttassanak a fiataloknak, és így tovább.

Az már azonban problémásabb, hogy legkésőbb '99. nyarán a miniszterelnök kénytelen volt szembesülni azzal, hogy agrárminisztere valószínűleg hamis adatokat tartalmazó önéletrajzzal került az ő kormányába. Ekkor kapott ugyanis kézhez egy levelet Orbán, amely tudatta vele: nem igaz, ami Torgyánról mindenütt, így az önéletrajzában is szerepel, miszerint '56-ban az Újpesti Forradalmi Bizottság Propaganda Bizottságának vezetője volt, s e minőségében hangosbeszélős autóval járta Újpest utcáit, a forradalom támogatására buzdítva az embereket. Ezt az újpesti események négy vezetője cáfolta, mondván: egyrészt Torgyánt egyikük sem látta sehol '56-ban, olyannyira, hogy nem is ismerték, másrészt Újpesten nem létezett propaganda bizottság. E levélnek, illetve ennek az információnak persze semmiféle következménye nem lett – szükség volt Torgyánra a parlamenti többség fenntartásához.

Amint annak sem, hogy mit művelt Torgyán – túl az agráriumon – családtagjai pozícióba helyezése terén. Idézzük csak föl, miként festett az a lista, amelyet Orbán is megkapott.

– Torgyánné Cseh Mária: országgyűlési képviselő, a parlament nemzetbiztonsági bizottságnak tagja;

– Schrötter Leó, Torgyán Józsefné Cseh Mária unokatestvére, Torgyán József keresztfia: az állami tulajdonú Concordia Rt. vezérigazgató-helyettese;

– Torgyán Attila, Torgyán József fia: az állami Magyar Távirati Iroda Rt. Tulajdonosi Tanácsadó Testületének alelnöke;

– Hingyi Beatrix, Torgyán Attila felesége, tehát Torgyán József menyecskéje: az állami tulajdonú Malév Rt. felügyelő-bizottságának tagja, mint „légügyi dinasztia sarja”, mondván, papája a Canada Air France belföldi igazgatója volt (ilyen nevű légitársaság nincs);

– Bencsikné Tóth Judit, Torgyán Attila barátja: az ÁPV Rt. felügyelő-bizottságának tagja;

- Torgyán Sándor, Torgyán József testvére: az állami ÁPV Rt. és az állami Postabank Rt. tulajdonolta ICN Magyarország Rt. gyógyszergyár aláírási joggal felruházott alkalmazottja;
- Hingyi Lászlóné, Torgyán József nászasszonya: az állami tulajdonú Szerencsejáték Rt. felügyelő-bizottságának tagja;
- Hingyi László, Torgyán József nászura: a Honvédelmi Minisztérium tanácsadója;
- Ortutay Mária, Torgyán József másod-unokatestvére: az állami Duna TV kuratóriumának tagja.

És Viktor egyugyanazon kérdésben is hol így, hol úgy viselkedett a kisgazdákkal.

Amikor – még békés időszakban, 2000. novemberében – Torgyán le akarta váltani Ligetvári Ferenc környezetvédelmi minisztert, Orbán ezt mondta: – *Ha a kisgazdapárt elnöke az általuk delegált... személyt, legyen szó politikai államtitkárról, vagy miniszterről, föl szeretné menteni... akkor a miniszterelnöknek nincs lehetősége arra, hogy a bizalmat elvesztett személyt ott tartsa.*

Amint azonban fordult a kocka, s változott Torgyánhoz fűződő viszonya, 2001. májusában a három minisztere leváltását kezdeményező kisgazda pártelnököt így oktatta ki: – *Én csak egy elvet tudnék elismételni most is: nem hozok olyan személyi döntést minisztercserére nézve, amely olyan miniszter felmentését eredményezné, akinek a szakmai munkájával egyébként meg vagyok elégedve.*

Csakhogy a kisgazdapárt társadalmi bázisa úgy olvadt el az első két évben, mint tűzforró kávéban a cukor – igaz, Orbán lögyölte is ezt a feketét derekasan. Az állandó korrupciós vádak, a chilei cseresznyétől a Fradi-elnök zöld-fehér sálján át a folytonos utazgatásokig tartó balhé-sorozat juttatta el Orbánt oda, hogy már nyűg volt számára a „testes úr, aki hülyeségeket beszél”, és beindította a nagyfűröt.

Talán ő maga vezényelte le a Székely Zoltán kisgazda képviselő elleni bepoloskázós, Gellért szálló előtt rajtaütéses akciót – később maga Torgyán tájékoztatta a közvéleményt a miniszterelnöki államtitok-sértés bűncselekményéről, vagyis arról, hogy neki Orbán előre elmondta, mi következik.⁹⁶

Átverte a T. Házon a kétéves költségvetést, amivel azt érte el, hogy akkor se kelljen lemondania, ha a kisgazdák kiugrásával megszűnik a parlamenti többsége. Majd tüstént megszavaztatta Torgyán ellen az összeférhetlenségi eljárást, és támogatta a vagyonzsgáló bizottság fölállítását a kisgazda elnök házépítése dolgában. Addig-addig, hogy végül Kövér a parlament üléstermében csak úgy foghegyről vetette oda Torgyánnak: momentán nem aktuális a korábban beígért választási együttműködési megállapodás aláírása.

Majd januárban – véletlenül éppen akkor, amikor Torgyán külföldön volt – Orbán nem titokban, hanem az odarendelt kamerák kereszttüzeiben fogadta Lányi Zsoltot, a Torgyán ellen lázadó kisgazdák fejét. Persze belehazudtak az ország képébe, mondván: a Balkán-szindróma nevű betegségről tárgyaltak. Orbán még azt is sietett hozzátenni: Lányi lojális ember, aki nem szokott barátainak vagy politikustársainak háta mögött kisztílú alkuba bocsátkozni. Ez a Balkán-szindróma valószínűleg kisgazdákat is megfertőzött, mert napokon belül valóban kiléptek a Torgyán-frakcióból, csak éppen rosszul számoltak, és kiszorultak – de onnan, szélről is a Fideszt támogatták. A többi kisgazda képviselőt, minisztert pedig szép lassan bedarálták a fideszesek, ezért-azért mindenkivel megegyeztek: Torgyán nélkül is maradnak a helyükön, és biztosítják szavazataikat.

Orbán ekkor nyilvánosságra hozta a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal jelentését a miniszterek és államtitkárok előző évi utazásairól – jól tudta, hogy abból botrány, mégpedig a kisgazdáknak kínos botrány tör ki. – például Torgyán rengeteg egzotikus kirándulása, Szabadi Béla négyszeri thaiföldi útja, örökös business class repülőjegye és egyebek miatt.

Majd – mit tesz isten! – valahogy nyilvánosságra került az a kazetta, amely azt tanúsította volna, amint Torgyán fiát pármillióval megkenik, hogy ne akárhová kerüljön az agrárminisztériumi támogatás. S már csak az volt hátra, hogy megértesse a kisgazda elnökkel:

– Jóska bátyám, vagy lemondasz, vagy lecsukatom a fiadat! – és már sínen is volt a vérbeli Orbán-projekt, a győztes miniszterelnök bejelentette az MTV Aktuális műsorában: – Torgyán József maga választotta ki lemondása időpontját. – És ez nyilván igaz is volt, Torgyán szabadon eldönthette, késődélután mond le, vagy koraeste.

Két éven át lebegett kettejük között a köztársasági elnöki stallum sorsa, hiszen Orbán a koalíciós szerződésben odaígérte a Kisgazdapártnak a jelöltállítás jogát, kristálytisztán tudva, hogy az Torgyán elnökségét jelentheti. S amikor eljött az idő az ígéret beváltására – máig tisztázatlan módon és eszközzel – rákényszerítette Torgyánt, hogy maga helyett Mádlt javasolja.

Hát ezt csinálta végig Orbán a koalíciós partnerével, szövetségesével, azzal, aki a visszaléptetéseivel tényleg a hátán vitte be őt a miniszterelnöki székbe. Akiről menetközben, '99. legvégén is így nyilatkozott a Népszabadságnak: – *Ha (Torgyán József) nem lenne alkalmas miniszternek, nem volna koalíció. Őt a koalíció kötésekor alkalmasnak ítéltük tisztségére, és az elmúlt másfél év ezt a feltételezést igazolta.*

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Nem úgy adta, amint árulta.”

Am bármennyire is megmentette az országot attól, hogy Torgyán nevű köztársasági elnöke legyen, az elnök-választásról is tódított kis idő elteltével. Négy hónap elteltével már így próbálta láttatni azt a bohóckodást, hogy megkérdezték „az embereket”, ki legyen az elnök: – *Ez év tavaszán sok százezer ember szavazott arról, hogy ki legyen Magyarország köztársasági elnöke, és végül az a jelölt lett Magyarország harmadik köztársasági elnöke, akit a legtöbben szerettek volna az emberek ebben a tisztségben látni.*⁹⁷

Ami egyáltalán nem igaz. Saját bizarr szavaztatásuk végeredménye ugyanis ez volt: Mádl Ferencre a voksok 38,6 százaléka, Sólyom Lászlóra viszont csak 33,8 százaléka esett.⁹⁸

Vagyis – bármennyire is komolytalan volt maga a szavazás erről a kizárólag a parlament által eldönthető kérdésről – éppenséggel nem az lett az elnök, *akit a legtöbben szerettek volna ebben a tisztségben látni.*

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Háryjánoskodott.”

Am az a sunyi átverés sem kismiska, amit az MDF-fel, illetve az abból kivált MDNP-vel művelt, még '96-ban. Az előzmény az volt, hogy a Szabó Iván vezette MDF-ben kiéleződött a vita a Fidesz-nek teljes lefekvéssel járó úgynevezett jobboldali egység dolgában. Szabó Iván ellenében elnökké választották az ezt preferáló Lezsák Sándort, mire Szabóék kiléptek a pártból és annak frakciójából, megalapítva a Magyar Demokrata Néppártot – Orbán biztatására.

Debreczeni József írja a következőket. ... *Orbán közli velünk: elnökségi döntés van arra vonatkozóan, hogy ha az új párt megalakul, együtt kell működni vele. Azt is elmondja, hogy beszélt Szabó Ivánnal, és ő csupán egy dolgot kért: a Fidesz ne kössön szövetséget Lezsákékkal úgy, hogy őket ebből kihagyja. Orbán – saját elmondása szerint – ezt megígéri neki, amit később Szabó Iván is megerősít. E nélkül nem szánnák rá magukat a reménytelen lépésre... Aztán két hónappal később, május 16-án – megfelelő előkészületek után – Orbán Viktor közös sajtótájékoztatót tart Lezsák Sándorral, ahol bejelentik, hogy a két párt a jövőben szoros szövetségben politizál, a harmadik partner pedig a Giczy-vezette KDNP lesz. – És a Néppárt? – kérdezik a sajtó képviselői is. – A néppárt egyelőre nem tekinthető komoly politikai erőnek – mondja Orbán –, őszre kiderül, lesz-e belőle valami, akkor majd meglátjuk.*⁹⁹

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Nem járt a vágásban egy kereke sem.”

Aztán persze a szőlő-ügy! Amelyben kereken letagadta, hogy miniszterelnöksége alatt felesége földet vett, majd Répássyval letagadtatta, hogy a Tokaj Kereskedőház vásárolt szőlőt

a Szárhegy Dűlő–Sárazsádány–Tokajhegyalja Kft.-től abban az évben, amikor a felvásárlásokra állami támogatást kapott.

Valamint nagy garral kijelentette a parlamenti vizsgálóbizottság előtt: – *Én Kékessy Dezsővel soha semmilyen üzleti kérdésben szót nem váltottam.* – Ehhez képest pár héttel később Stumpf Istvántól azt kérdezte Havas Henrik, tőle, mint tőgyökeres tokajitól, kért-e tanácsot Orbán ottani szőlővételéről. És Stumpf ezt felelte. – *Én biztosan nem beszéltem vele erről, Orbán Viktor Kékessy Dezsőtől kért tanácsot.*¹⁰⁰ – És a többi szőlő-ügyi hazugság, amelyeket az előző fejezetben megismerhetett az olvasó.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Elállott az igaztól”.

Meg ott ez az egész lakás- és vagyon-história, a maga stiklijeivel és kisebb-nagyobb hazugságaival.

Az Orbán-család lakás-története módfelett kalandosra sikeredett.

A Hócipő Fészekrakás Orbán-módra címmel próbálta kibogozni e história szálait,¹⁰¹ – s mivel cáfolatot nem láttunk, talán hitelesnek tekinthetjük. E szerint a tulajdonként legfeljebb másfél milliót érő, de akkor még önkormányzati Mester utcai lakásukat 100 ezer forintért a hányatott sorsú FIK elcserélte arra az akkor 5,87 millió forintot érő, belvárosi, négyszobás, 135 négyzetméteres Haris közire. Amelyre az akkori lakás-jogszabályok szerint egyáltalán nem voltak jogosultak, mivel még csak egy gyerekük volt, ekkora lakáshoz pedig hatfős család kellett volna. Ezt aztán 563.760 forintért tulajdonukba vehették, méghozzá úgy, hogy az IKV visszafizette nekik a felújítás teljes összegét, durván egymilliót, tehát kétszer annyit, mint amennyit ők fizettek az IKV-nak a lakás vételáraként.

A Haris közti lakást kilenc évre rá 63 millióért adták el, történetesen Kékessy Dezső leendő vejének. Bár ingatlanszakértők szerint ekkor a lakás tényleges piaci ára nem lehetett több 45-50 milliónál. (Csak a legmarconábban rosszindulatúaknak jutott eszébe erről a „Herceg”, Randy Cunningham kaliforniai képviselő. Aki egyebek mellett abba bukott bele, s néz hosszú börtönbüntetés elé, hogy házát a piacit jóval meghaladó áron vette meg az a hadiipari cég, amely állami támogatáshoz ugyan nem, de állami megrendeléshez hozzájutott.)

Akkoriban négyzetméterenként 369 ezer forint volt a Haris közti lakások átlagára, ők ezt az eladást 466 ezres négyzetméter-áron bonyolították. Hogy a vételár tényleg nem lehetett reális, azt jól mutatja, hogy Kékessyék ennél már alacsonyabb áron is kínálták – mivel ezek szerint egyáltalán nem kellett nekik –, de mindmáig nem sikerült eladniuk. Orbánék viszont így fölköltözhetnek a XII. kerületi Cinege utcába, szakértők szerint ma 120-140 milliót érő házukba.

A Hócipő ingatlan-szakértőkkel próbált utánaszámoltatni, s az jött ki: a Haris közti lakás eladása pillanatában, azaz 2002 nyarán egy kb. 50 m²-es Mester utcai ingatlan hozzávetőlegesen 12 millió forintot ért, azaz 51 millióval kevesebbet az érte kapott Haris közti lakásnál. Azaz a Haris közti lakás értéke 8 év alatt az eladó önkormányzat által 1994 márciusában megállapított 5 millió 872 ezer 500 forintról 63 millióra emelkedett, ami jó tízszeres emelkedés. Tehát a Mester utca – Haris köz cserével az Orbán házaspár vagyona körülbelül 44 millió forinttal emelkedett – méghozzá állami pénzből, hiszen önkormányzatról önkormányzatra cseréltek.

A volt miniszterelnök úr az Urániában 91 millióra becsülte a budai ház és telek értékét, ehhez jön a 17 milliós felcsúti vályogház, a 10 milliót érő 52 hektáros felcsúti legelők és szántók, a 2 milliót érő tokaji szőlő, s a kétmilliós autó. A 122 millióból lejön a 25 milliós bankhitel, s a 63 millióért eladott, hozományból vásárolt Haris közti lakás, azaz házasságuk 19 éve alatt 36 milliót, évente 1,9 milliót kellett megtakarítaniuk. A kétmilliós összeadási hibától most tekintsünk el.

Mi ezzel szemben azt állítjuk, hogy vagyonuk ezen időszak alatt a 36 milliónak több mint a duplájával, 80 millióval növekedett. S ennek többsége az államtól származik, a 63 millióért

eladott Haris köz lakást ugyanis nem hozományból vették - ha csak nem számítjuk annak az érte fizetett 563.760 forintot -, hanem a jelentős vagyonnövekményhez a Mester utca – Haris köz cserével jutottak hozzá, melynek jogossága, finoman fogalmazva, erősen vitatható.

Emlékeztetnék a volt miniszterelnök urat egy nemrég tett kijelentésére: amikor nem volt szabálytalan a privatizáció és nem volt korrupció sem, de nemzetgazdasági érdek, hogy az adott vagyontárgy állami tulajdonban legyen, azt kell mondani a tulajdonosnak: legyen kedves, adja vissza. Mert nem kell kishitűnek lenni, ha egy kormány valakinek azt mondja, hogy legyen szíves, adja vissza, annak nyomatéka van. Szavaiból kiindulva az a legkevesebb, ha lenne olyan kedves, és a Haris köz lakást visszaadná, pontosabban megpróbálná elcserélni egy Mester utcaira, s a mintegy 40-50 milliós különbözetet jótékony célra fordítaná, mondjuk egy hattagú családhoz juttatva ezzel. Ígérjük, minden segítséget megadunk ahhoz, hogy a csere mielőbb megtörténjék. Ha mégsem tenné, legalább annyit ismerjen el, mindez, amit eddig megírtunk, rendkívüli dolog volt. Hiszen a bizottság előtt azt mondta júliusban: – Ha úgy látják, hogy valamilyen rendkívüli dolog történt, hát akkor kíváncsi vagyok a véleményükre. De soha senki ezt a kérdést fel sem vetette, úgyhogy meg is mondom őszintén, meg is lepett ezzel. – Akkor vegye úgy az egészet, mint egy Kinder-tojás felbontását – fejezte be a Hócipő.

Nem kevésbé furcsán alakult – még miniszterelnöksége alatt, – Orbán felcsúti földvásárlása sem. Az Orbán-család vagyonosodását vizsgáló parlamenti bizottság a következőképpen összegezte az erről szóló tényeket.

Orbánék 54 hektárnyit vettek meg – ismét strómannak nyilván nem nevezhető közvetítővel. Nevezzük nevén. A közvetítő Bognár Sándor volt, a herceghalmi állami gazdaság Orbánék alatt kinevezett vezérigazgatója, majd annak privatizátora, a Felcsút Sportegylet hűséges segítője. Ezúttal nem is igen leplezték ezt: Bognár tulajdonjog-fenntartással szerezte meg a földeket – ám nem akármilyen áron. Bognárhoz öt és fél, Orbánékhoz hatmillió forintért került az 54 hektár, tehát négyzetméterenként 11 forintért. Miközben e földek egyik eladója röpké egy hónappal később, szinte ugyanott 3 hektárját az önkormányzatnak 10 millióért, vagyis négyzetméterenként a 11 helyett már 330 forintért adhatta el. Vagy más mértékegységben számolva: aranykoronánként 7.864 forintért vásárolt az Orbán-család, amikor a Felcsút környéki földek átlagára – az ottani illetékhivatal adatai szerint – 16.000 forint volt.

Igaz, közben történt két apróság. Az első, hogy Bognár Sándor cége kedvezményesen megvehette a Herceghalmi Állami Gazdaságot (ama sokat emlegetett 12 állami gazdaság egyikét) tokkal-vonóval – s tizenkét nappal ez után volt szíves eladni Orbánéknak ezt a felcsúti földcskét.

A másik pedig, hogy az Orbán-család földvétele után 40 nappal, 2001. decemberében az Orbán vezette kormány előterjesztésére a parlament 2,7 milliárd forint állami támogatást szavazott meg a Felcsút környéki, Váli-völgyi felszíni vízelvezetésre. 2.700.000.000-t. Az összes, abban az évben ilyen célra nyújtott állami támogatás 90 százalékát. Mellesleg ugyanakkor egyúttal elutasították 38, a belvízveszély elhárítását célzó önkormányzat pályázatát, köztük olyan településeket – mint Mályi, Mátrakeresztes –, ahol az árvíz miatt abban az évben több száz épület veszett oda.

Mi több, Alcsútdoboz, Felcsút és a környező négy település akkora sebbel-lobbal kapta meg ezt a bődületesen nagy pénzt – még a jogszabályt is módosították hirtelen ennek érdekében –, hogy olyan pályázattal nyertek, amelyet még be sem nyújtottak.

A parlament döntése előtt néhány nappal választották Orbán Viktort Felcsút díszpolgárává. Szögezzük le: okkal-joggal.

S az nyilván csak a rosszindulatúak epés kötözködése, hogy a víz-rendezés szépen fölértékelt Orbánék földjét. Ma 34 millióra becsülik. Az viszont tény, hogy a vízárkok

betonelemeit mindenesetre Gántról, Orbán Győző bányájából vették. Meg az is, hogy az állami támogatás negyven százalékát a vízelvezető árkok kapubejáróinak dolomitból készült burkolatára költötték, amelynek költsége végül pontosan ötszöröse volt a tervezettnél, valamint, hogy az ehhez szükséges burkoló követ szállító céget a fővállalkozó nem volt hajlandó megnevezni. S hogy a dolomit szóról Magyarországon kinek mi és ki jut eszébe, az olyas egybeesés, amely – akár silány cikkecskében – csupán a véletlen műve.¹⁰²

Aztán ott vannak a konkrét, önmagukban talán nem olyan nagyon fontos más esetek.

Például 2001. július 17-én, Kálócán Orbán új hadjáratot hirdetett. Rájött, a magyar mezőgazdaságnak mi a legeslegfőbb rákfenéje: a zsebszerződések sokasága. Az, hogy gaz külföldiek, főként osztrákok, megkerülve a magyar jogszabályokat, mindenféle fondorlatos jogi csűrös-csavarással megszerezték a magyar paraszt termőföldjét, és most aztán majd leigázzák, jobbágysorba taszítják a gazdákat. – *Véget kell vetni az osztrák vircsaftnak, a zsebszerződések kora lejárt... örüljenek, hogy ép bőrrel megússzák!* – fogalmazott pirinyót karcosan a kálócfai csata vezére. És az adófizetők pénzéből 1,9 milliárd forintot sikerült eltapsolniuk erre a feladatra – például 114 terepjáró autó vételével és 400 millió forint személyi kifizetéssel –, míg méltó eredményre jutottak: Vörös Károly babosdöbrétei nyugdíjas beperelte azt az osztrákot, akinek haszonélvezeti jogát bejegyezték az ő földjére. Valamicskét ugyan levon a siker értékéből, hogy a jogerős ítélet szerint a babosdöbrétei kontraktus nem volt zsebszerződés. Több per nem indult – az 1,9 milliárdon túl –, a zsebszerződések dolgában ez volt az egyetlen említésre méltó siker.

Pedig kötötték ám zsebszerződés, csak hogy nem a Horn-, hanem éppenséggel az Orbán-kormány idején, méghozzá államilag, az ÁPV Rt. által. A privatizációs kormány-szerv a privatizációs törvényt megkerülve ugyanis azzal az Eperjes-Agrár Kft.-vel írt alá – persze versenyeztetés, pályáztatás nélkül – egyszersmind elővásárlási jogot biztosító földhaszonbérleti szerződést, gyöngye ezer hektár termőföldre, Eperjes község határában, amelynek böcsületes magyar paraszt tulajdonosait így hívják: Jean-Paul Georges Ferry, Jacques Ferry, Gerald Dominique Choné és Henry Alain Marechal. Több magyar paraszt nem szerepel a kft. tulajdonosai között.

Tehát Orbán Viktor hazudott. Nem tudom, ma még érti-e valaki e mondást: „budai vékával mért”.

Most pedig, hogy időnek előtte kampányol ő is, más is – jönnek csöstül a választásokra kacsingató szövegek. Orbán sportot űz a kormány tevékenységének minősítéséből olymódon, hogy tényeket hamisít.

Hirtelen csak két példa e körből. – *2004-ben 3 millió ember élt a minimálbér felénél kisebb összegből* – közölte évértékelő beszédének hálás publikumával, a figyelmes Philip és a kedves Kudlik Juli érdeklődésére. Az igaz szám: 1,5 millió – a KSH, valamint a Szociális Szakmai Szövetség szerint is.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Egy szava sem igaz.”

Ugyanebben a beszédében adta elő azt is, hogy – *tavaly a nyugdíjemelés mértékét visszavette a gyógyszer-áremelés.* – Mondta ezt arról az évről, amelyben kormányzati intézkedésre 15 százalékkal csökkentek a gyógyszer-árak.

Tehát Orbán Viktor hazudott. „Hidegen verte a vasat.”

Mint ahogy képes volt Washingtonban, a Nemzetközi Demokrata Unió pártvezetői értekezletén ezt mondani a mai, 2005-ös Magyarországról: – *A gazdaság a túladóztatás miatt bénult állapotban van, a növekedési ütem vészesen lassul. Az eladósodás lassan elviselhetetlen méreteket ölt, a bürokrácia kiterjedt, nem átlátható, lassú és drága; a legfájdóbb, hogy a munkanélküliség is nő.*¹⁰³

Mondta ezt arról az országról, amely a versenyképességi rangsorban öt hellyel került előbbre, ahol a tíz százalékot meghaladó ipari termelés-növekedés Európában a második, a beruházások növekedése csaknem hét százalékos, s az adóztatás mértéke semmivel sem magasabb, mint az európai átlag, az infláció négy százalék alatt van. Ahol a tőzsde éppen szárnyal, körülbelül azon a napon lépi át történetében először a 21.000 pontot (szemben a pont egy évvel korábbi 13.000-rel), amelyen Orbán benuitnak, vészesen lassulónak, elviselhetetlennek minősíti gazdasági állapotát. Ahol a 2005. szeptember 27-i lapok ezt rögzítették: „Nálunk az évi egy főre jutó direkt befektetés összege 5.000 dollár, Csehországban ez az adat 4.200, az agyondicsért Szlovákiában 2.200, a lengyeleknél 1.200 dollár.”

Orbán Viktor tehát hazája gazdasági állapotáról is hazudott. „Csente a szót.”

És amint erősödik a kampány-hangulat, még rátesz majd jó néhány lapáttal. S csupán reménykedhetünk, hogy jobbára magyar közönség előtt teszi majd ezt, nem uniós és más nemzetközi partnereknek, mint legutóbb, Barroso Európai Bizottság elnöknek mászerolva a magyar kormányt, kérve: bár a kormány rendre hazudik, kettejük személyes jó barátságára tekintettel ne bánjanak szigorúan szegény magyar néppel.

Orbán korábban így csevegett arról, valójában milyenek a jobboldaliak: – *Mi igyekszünk derék magyar emberek lenni, a haza fontos nekünk, a nemzet fontos nekünk, az a legfontosabb, és egyébként hajlandóak vagyunk mindenkivel együttműködni, hogyha a haza dolgáról van szó.*¹⁰⁴

Most akkor ki a derék jobboldali ember? Az, aki amint külföldre ér, még nagyobb garral ócsárolja saját hazáját?

Aki mellesleg – amikor éppen ő volt hatalmon – szégyen-listát készíttetett azokról, akik szerinte úgymond, lejáratták az országot? Vánca Istváné az érdem, hogy ennek olvastán előbányászta a szégyenszemre Demokrata címet viselő lapnak azt a számát, amelyben a közismerten toleráns Schmidt Mária annak idején, e lajstromról így nyilatkozott: – *Külön kategóriába tartoznak azok, akik a szabad vélemény-nyilvánítás jogával visszaélve politikai ellenfeleik lejárattása érdekében tudatosan dezinformálnak, rágalmaznak, és valótlanságot terjesztenek. Ha valaki ok nélkül rossz híret kelti hazájának, vagy tudatosan valótlanságokat állít külföldön, az bizony ne csodálkozzon, ha nemzetárulónak nevezik.*

Türelmesen várom, mikor nevezi Schmidt Mária Orbán Viktort nagy nyilvánosság előtt nemzetárulónak. Orbán kénytelen lesz elismerni, hogy Schmidt Mária toleráns és igazságos.

Tulajdonképpen persze érthető Orbán Viktor fölháborodása azon, ha ellenzékiek csoportosan járatták le az országot – ő ezt egyedül is tökéletesen elvégzi. Megtette már miniszterelnökként is. Sikerült magára haragítani az USA-t azzal, hogy többszöri kérésre sem volt hajlandó elhatárolódni Csurka sötét – a 2001. szeptember 11-ei terror-támadás után elhangzott – szövegétől. Meg akkor, amikor az afganisztáni hadművelethez két ország nem járult hozzá: Magyarország és Izland – de hát utóbbinak egyáltalán nincs hadserege. Miniszterelnökként Orbán Viktornak nem sikerült elfogadható kapcsolatot kiépítenie a német, a francia, a brit vezetőkkel; de az Európai Unióval is sértetten durcáskodott, kötözködött, hol ezt, hol azt bántott meg. Oroszországgal és Kínával – mint két teljesen jelentéktelen országgal – szóba sem állt, úgy viselkedett, mintha ezek nem is léteznének. Egyébként az Élet és Irodalom egyik 2005. szeptemberi számában kolumnás írás bizonyítja: Orbán a hazai közönséget az ő amerikai elismertsége hamisított híreivel igyekszik megtéveszteni.

Viszont addig-addig hergelte a határokon túli magyarokat, míg végletesen meg nem osztotta politikailag szervezeteiket és vezetőiket is, hogy aztán csak azokkal álljon szóba, akik hódoltak neki.

Az igazán természetes, hogy ha a nagy dakotafőnök gyakran hazudik, az emberei sem tesznek másként. Ki mástól lehetne a minta?

Elegendő most csak két példa.

2005. márciusában zajlott a nagy gazda-tüntetés, tele kifejezetten kormány-ellenes tartalommal, jelszóval, követeléssel. Föl is vetődött tüstént: mennyi az akcióban a tényleges elégedetlenség, és mennyi a politikai megfontolás. A Népszava egyértelműnek látta a direkt párt-hátteret, mondván: a demonstrációt szervező Magosz több vezetőségi tagja egyszerűen a Fidesz gazda tagozatának is vezetője.

Faludi Sándor, a Fidesz gazda tagozatának elnöke menten tiltakozott: *Felháborító és szemenszedett hazugság a Magosz és az Agrárdemonstrációs Bizottság vezetőit összemოსni a Fidesz Gazda Tagozatának Elnökségével, mivel sem Bagi Béla, sem Obreczán Ferenc, sem Székely Gábor nem tagjai az általam vezetett Gazda Tagozat Elnökségének, ahogyan azt a médiák egy részében – főleg a Népszava című szocialista pártlapban fényképekkel is illusztráltak – állítják a hazudozás, a félrevezetés és népámítás nagymesterei.*¹⁰⁵

Nos, arról, ki a hazudozás, a félrevezetés és a népámítás nagymestere – módfelett egyszerű meggyőződni. Lehívja az ember a www.fidesz.hu-n a Szövetséget, onnan a tagozatokat, majd a tisztségviselők linkre kattintva többek között ezt látja – a mai napig: a Gazda Tagozat Elnöksége: Baranya megye: Székely Gábor, Bács-Kiskun megye: Bagi Béla, Pest megye: Obreczán Ferenc. S talán arra is emlékezhet az ember – a temérdek, a Magosz teljes függetlenségét hangoztató nyilatkozat mellett –, hogy a polgári körök, valamint az Orbán-féle Professzorok Batthyányi Köre tüstént a demonstráció körül serteptertelt, valamint hogy a Magosz jogi képviselője nem más, mint az ORTT-be a Fidesz által delegált Budai Gyula.

Tehát Orbánék hazudtak. „Görbén beszéltek.”

S – második példaként – akkor sem sokkal jobb a helyzet, ha napi politikai kérdésekről van szó. Kóka János gazdasági miniszter 2005. nyarán négypárti egyeztetést kezdeményezett az ország gazdasági helyzetéről, annak érdekében, hogy végül közösen elfogadjanak valaminő koncepciót a több cikluson átívelő feladatokról.

A Fidesz képviselője, Domokos László – nyilvánvalóan főnökeinek tudtával és jóváhagyásával – az első négypárti egyeztető tárgyaláson kifejtette: *a Kóka által előterjesztett nyilatkozattervezet aláírhatatlan, amíg abba nem épülnek be a Fidesz munkahely-teremtő javaslatai. Ő magával is hozta a Fidesz erre vonatkozó javaslatait, amelyeket papírdobozban át is nyújt a miniszternek.*

És átadta a papírdobozt: teljes magasságának negyede telt meg anyagaikkal, összesen 187 darab indítvánnyal. A 187-ből mindösszesen 14 (vagyis 7,5 százaléknyi) valóban a munkahely-teremtéssel volt kapcsolatos, a textil-, bőr-, ruha- és cipőipar helyzetének javításától a tej- és baromfi-ágazat támogatásáig. Ám ez is mind olyan, ami kivétel nélkül szerepelt a kormány napirendjén, amiről a képviselők kaptak is tájékoztatást; vagy éppen olyan, amiről már született is korábban országgyűlési határozati javaslat, mint a textilipar helyzete. Új munkahely-teremtő javaslat a dobozban nem volt.

Volt viszont 32 olyan, aminek valamelyes közvetett hatása éppenséggel lehet a foglalkoztatás növelésére. Például, hogy korlátozzák, vagy egyenesen tiltsák is meg a külföldi teherautók Magyarországon áthaladását, addig is fizessenek napidíjat a külföldi fuvarozók, legyen leírható a helyi iparüzési adó, állítsák vissza a balatoni menetrend szerinti személyszállítás fogyasztói árkiegészítését.

A 187 javaslat háromnegyedének, 141-nek azonban az égadta világon semmi köze nem volt a munkahely-teremtéshez. Szerepelt ezek között indítvány arra, hogy nyilvánítsák nemzeti kinccsé a védett őshonos állatfajtákat; az Igyál tejet! programban támogatott tejmennyiséget 2 deciliterről emeljék föl 2,5-re; tegyék büntethetővé a falfirkalást és a dopping-használatot; ne egy, hanem két város pályázatát továbbítsa Brüsszelbe a kormány az Európa Kulturális Fővárosa címre; készüljön bélyeg-sorozat a magyar kultúrában kiemelkedő roma személyiségekről; valamint adjanak TB-támogatást a temetésekhez.

És a Fidesz illetékes embere – a parlament költségvetési bizottságának alelnöke – az átadásukkor kijelentette: ezeknek a javaslatoknak mentén lehet tárgyalni bármiféle gazdaságpolitikáról.

Tehát Orbánék hazudtak. „Elhibázta a szájuk.”

S ott van az a Magyar Demokrata című szennylap, amelynek előfizetésére maga Orbán buzdította híveit, amelynek születésnapját Orbán pártbeli helyettese ünnepli. S amely – most függetlenül a közölt cikkek tartalmától – minimum annyiszor hazudik, ahányszor megjelenik. Tüstént kétszer. Címsora alatt ugyanis hét mint hét ezt közli magáról: „Magyarország vezető hetilapja – hetente negyedmillióan kíváncsiak rá”.

Nos, a MATESZ, a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség jelentése szerint a Magyar Demokrata című hetilapot 2005. második negyedévében 46.250 példányban nyomták hetente, és ebből az összes értékesített példány 36.161 darab volt, a terjesztett pedig 36.866. Ha tehát nem is az értékesített, hanem a terjesztett (az ingyenesen küldözgetett, osztogatott példányokat is magában foglaló) számot szorozzuk meg a hetilapoknál maximálisnak elfogadott négyel (hogy egy példányt négyen is olvasnának), akkor is még mindig csak 147 ezer olvasót feltételezhetünk – a létező legnagyobb jóindulattal. Ami meglehetősen messze van a negyedmilliótól.

S ezzel a számmal sok mindennek nevezhető ez az egyébként is minősíthetetlen újság, csak „Magyarország vezető hetilapjának” nem. Hiszen ugyanezen számítási módszerrel például a 92.820 példányban terjesztett HVG-nek 371 ezer olvasója lehet.¹⁰⁶

Tehát Orbánék hazudtak. „Füst árán szelet adtak.”

KÓDOLTAN ÉS NYÍLTAN – GYŰLÖLKÖDNEK

Orbán nem csak harsányan tódít, de gyűlölködik, ócsárol is. Legtöbbször szószólói útján: úgy használja őket, mint valami harci trombitákat. Hogy mit művelnek, s művel velük – arról ide írok néhány hozzávetőleges, rokon értelmű szót, lehet válogatni: gyaláz, ócsárol, szapul, mocskolódik. Nem gyakran – legtöbbször rábízta ezt a teendőt legvadabb csahosaira, s ő aztán egy árva hanggal sem hajlandó nemhogy elhatárolódni, de reagálni sem. Mondom, a teendőt rábízta legvadabb csahosaira, de egy árva hanggal sem hajlandó nemhogy elhatárolódni, de reagálni sem.

Finom kis, ravasz, de átlátszó a munkamegosztás: maga Orbán, ha csak lehet, mézes-mázos, olykor kegyes, szószéki szövegeket „nyom”, míg harcostársai – Kövér, Áder, Szíjjártó, Répássy, Semjén, Bayer, Lovas és a többiek – pedig keményen „megmondják a frankót”. Ha viszont emiatt kitör a botrány, a nagyvezér hallgat: szava sincs hozzá, még csak meg se csóválja – rosszallóan! – a fejét. Ha pedig semmi módon nem bújhat ki az alól, hogy reflektáljon – megvédi azt, akinek a száját vagy tollát elhagyták a hamis, kirekesztő, uszító mondatok.

Ám ha érteni véljük, ha valamicskét is hihetőnek érezzük e munkamegosztást, akkor értenünk kell azt is, amit ez valójában jelent: ha Kövér, Áder, Szíjjártó, Répássy, Semjén, Bayer, Lovas szövegeit halljuk-olvassuk, rögvest értenünk-tudnunk kell – ez Orbán szava.

Bodor Pál így írt erről: *Focicsapat. Kemény, durva csatárok, lusta védelem és kapus, zászlószentelő, papos, bűgőhangú, szelíd Orbán. Van botrányhős, szóbeli merénylő: Adrenalin-Áder, aki nyilvánosan soha semmit sem ért meg; van a mosoly-máz Máriusz, aki viszketegen szeretne szellemes lenni; van a ritkán bombázó Kövér Berta (az I. világháború nagyagyúja), s Rogán, a talán legfortélyosabb és találékonyabb – és van a töltelék.*

Tökéletesen párhuzamosan működnek, trombita, üstdob, pikkolo (utóbbi a kis fuvola neve). Még sosem fordult elő, hogy Orbán, aki hol tiszteletbeli elnökként, hol Ajatollahként lép föl (a perzsa szó azt jelenti: Isten jele) – azt mondta volna, hogy a frakcióvezető kissé ingerülten hangolta a pártjuk véleményét. Vagy azt, hogy aki kikezdi Gyurcsány vagyonát, az mit mond Demján, Csányi és a többiek milliárdjairól.

A többszólamúság azért bizarr, mert nemcsak másként dudálnak, de mást is. Rettenetes, ha egy nagy zenekar egyszerre játszik klasszikusokat, lakodalmas rockot, magyar nótát, Bartókot és székely himnuszt. A Fidesz most ezt teszi, mert ezeknek is, azoknak is tetszeni akar. Keveri a csokit a halászlével. S nem képes közölni: milyen párt a Fidesz, mi a programja, stratégiája. Csak taktika: az nem párt.¹⁰⁷

Nos, ne legyünk sültbolondok, vegyük észre: ez tényleg munkamegosztás! Valójában egyetértenek ők abban is, hogy az SZDSZ buzi zsidók gyülekezőhelye, abban is, hogy legjobb lenne, ha fölkötné magát mindenki, aki nem rájuk szavaz, – s ha e logikát a végletekig visszük, tán még – abban is, hogy a nyilasok Európa hősei voltak. De a sameszok egymagukban is elvégzik a piszkos munkát, megvédik Orbánt attól, hogy ezeket neki kelljen kimondania. Pedig miket írnak-mondanak az ő hű barátai!

Az MSZP most hányt bele a nagyszekrényünkbe... KISZ-führernek lenni, apát megtagadni... lopott pénzen privatizálni, a lopott pénz többszörösét visszalopni... ezt csak nézni lehet, állva

*a nyitott nagyszekrényénél – aztán hoz az ember egy rongyot, amikor nem bírja tovább... Türelem. Józanság. És figyelem. Kézbe a rongyokat. A bosszú hidegen jó...*¹⁰⁸

Ez Bayer Zsolt. Az a Bayer Zsolt, aki 2005-ben még mindig, ahányszor kinyitja vagy becsukja az autóját, elgyönyörködhet, elandalodhat kulcsosomója fityegőjének fémbe vésett feliratán: D-209. A Népszabadság egykori újságírója. Tudjuk, ez rövid intermezzo volt csupán, szó sincs arról, hogy őt a Népszabadság nevelte volna. (Mindenben fondorlatot gyanító, öreg újságíró rókák még arról is fantáziáltak, hogy a korábban Fidesz-szóvivő Bayer egyenesen kémkedni fészkelte be magát rövid időre a valamikor szocialista szerkesztőségbe.) De nem ott szedte föl mai szótárának nagyobb hányadát.

Kénytelen voltam beperelni, mert írásban sértegetett. Még védekezésében is hazudott: azt állította, hogy első Viktor-könyvem bemutatóján jelen volt Kuncze Gábor, az SZDSZ–Liberális Párt elnöke is. Nem volt jelen. Sokan mások igen, ő nem. A jogerősen megítélt kártérítést Bayer máig nem fizette ki. Mostanában megy hozzá a végrehajtó – hátha a kulcstartót is lefoglalja.

Bayer Zsolt 2002-ben így biztatja híveit: *Nyomorult kufárok ülnek templomainkban, iskoláinkban, cenzúrázott, öncenzúrázott lelkeinkben – ott ülnek az egész életünkön. Korbácsot ide! S ha a polgári körök radikalizálódnak? Nagyon helyes! Csak tegyék már végre! S eszükbe ne jusson állandóan a „vezért” várni, mert a gerillaharchoz nem szükséges mindig a vezér.*

Pedig ő maga is tisztában van vele, hogy nem könnyű „ezekkel”. Hiszen ugyanezt a cikkét így indítja: *Mondok NÉP-szerűtlent: őfelsége a NÉP olykor iszonytató. NÉP őfelségét igenis le kellene váltani néha. Elzavarni. Leültetni valahová és kötelezni: nézze, sokáig nézze saját magát, addig nézze, míg bele nem pirul. NÉP nélkül lenne jó néha.*¹⁰⁹

Tóth Gy. László, Orbán Viktor volt főtanácsadója viszont a rendkívüli felkészültségéből adódóan elméletileg közelíti meg a helyzetet, s kifejezetten tudományos következtetést von le. *Aki ma Magyarországon baloldali, az vagy naiv, vagy képmutató, vagy tudatlan. Politikatörténeti kuriózum, hogy... ismételten legyőzheték Magyarország jobbik felét... a magyar nemzetet.*¹¹⁰ Tehát aki a Fidesz-szel van, az a Nemzet, aki baloldali, az eleve nem a Nemzet.

Tóth Gy. elfogadta a vezér pongyola szóképét: a magyar nemzet az, amelyiknek jobboldalon dobog a szíve. S aki 2002-ben megnyerte a választásokat, az naiv, képmutató, vagy tudatlan, és nem tagja a nemzetnek.

Kövér László a Fidesz kongresszusán nyilván elvi éllel szögezte le, hogy milyenek is a fideszesek: – *Nem csak szebbek, okosabbak is vagytok, s az igazság is a ti oldalatokon áll.*

És Kövér doktor a Medgyessy-kormány két évéről szólva is megerősítette a főtanácsadót: – *Ma már azt nézik az emberek a térképen, hogy melyik állam fővárosában székelő titkosszolgálatok mozgatják a szálakat a magyar kormányon keresztül. – Avagy: – Jelenleg maffiotikus politikai garnitúra bitorolja a kormányzati pozíciókat. – Valamint – Ami itt két éve zajlik, az nem dilettantizmus, hozzá nem értés eredménye, hanem az egy tudatos, szándékos, országrontó stratégiának a hibátlan végrehajtása.*¹¹¹

Illetve egy évvel később: – *A Medgyessy-Gyurcsány-kormány politikája hideg fejjel végiggondolt nemzetellenes koncepció. Gyurcsány akkora pusztítást végzett, amit száz év alatt nem tudott senki véghezvinni.*

Schmitt Pál – bocskaiiban – a biztonság kedvéért ezt kiegészítette azzal, hogy a kormány nemzetáruló politikát folytat.

Tehát eddig ott tartunk, hogy a naiv, képmutató, tudatlan baloldaliak végrehajtják tudatos nemzetellenes és nemzetáruló, országrontó stratégiájukat, akkora kárt okozva, mint száz éve senki. Mégpedig hibátlanul.

Tovább is van – mondjam még?

Kövér tud ám még jobbat. Azt is levezeti, miért győztek a szocialisták 2002. tavaszán. Egyrészt mert – ezt a higgadt, tárgyilagos, jól nevelt Áder Jánostól tudjuk – a bűnözők mind az MSZP-re szavaztak: határozottan állította, hogy a Venyige és a Kozma utcai börtönben az előzetes letartóztatottak 95 százaléka a szocialista jelöltre szavazott. Másrészt – folytatja Kövér –, azért, mert *sikerrel építettek a proli irigység és a nacionalista düh ötvözésével a prehumán ösztönökre.*¹¹²

Mégpedig kik is? – *A globális pióca elit, valamint az emberszabásúakra megtevesztésig hasonlatos lények*¹¹³ – fogalmaz a baloldal vezetőiről a politikus széplélek a parlamentben. Ahol aztán négy párti tárgyalásra érkezve nem fogadja el Újhelyi István feléje nyújtott kezét, nem hajlandó vele kezét fogni. Ami kétségkívül szokás hadban álló felek között, valamint járvány- és fertőzésveszély esetén.

És Kövér doktor azt is pontosan tudja, milyen veszély fenyeget 2006-ban: – *Ha ezek újra nyernek, unokáinkkal együtt végérvényesen arra leszünk ítélve, hogy zselléreként éljünk saját hazánkban. És akkor igaza lesz édesanyámnak, aki még tizenhét éves koromban mondta nekem, hogy a legjobb, ha itt hagyom ezt az országot.*¹¹⁴

Úgyhogy ezeket a „lényeket” 2006-ban úgy kell eltakarítani, hogy a mi életünkben esélyük se legyen visszajönni.

Kaptak erre receptet is, közeli haverjaiktól, Balás-Piri Lászlótól (a Schmidt Mária-féle intézeteket működtető közalapítvány elnöke, az Orbán-kormány javaslatára Arany Érdemkereszttel kitüntetett '56-os) és Vanek Bélától (akiről tudni kell, hogy nem azonos Vanek Béla Eduárd egykori nizzai gyakorló levelezővel és elmebeteggel, később Gorcsev Iván megbecsült titkárával, hiszen ez a Vanek szintén '56-os). Ők közleményben tudatták Medgyessy 2002-es árok-betemetési szándékára: *ha ritkán is, de most egyetértünk az elvtársakkal; mert valóban szükség lenne az árkokat betemetni... Ha a szociálliberális elvtársak tényleg csak a nemzet üdvét tartják szem előtt, akkor látunk kiutat ebből a dilemmából. Mégpedig fekiüdjenek bele az árokba, és húzzák magukra a földet. Ekkor, hogy lássák a jóindulatunkat, valamint a segítőkészségünket, vállaljuk a terep elsimítását, úgy, hogy ne is lássuk többé, hol volt az árok. A nemzet üdvére így legyen!*¹¹⁵

Lovas István a tőle megszokott bájjal köszönti a hazánkban dolgozó külföldi tudósítókat: *Tisztelt gazemberek! Mi van, megbukott Medgyessyjük? Mi a fenének vannak itt? Azért, hogy erőt gyűjtsenek az MSZP–SZDSZ koalíció bukása utáni aljasságukhoz?*

Lovasról nem más, mint Solymosi Frigyes, az Orbán-féle Nemzeti Kör tagja írta ezt: *Aligha tagadható, hogy a jobboldalon ma Lovas István a hangadó újságíró: domináló szerepet játszik a Magyar Nemzetben, a Demokratában, a rádió Vasárnapi Újságjában és a Budapest TV-n hetente jelentkező Sajtóklubban. Szereplője volt a Fidesz utazó kampánystábjának, annak ellenére, hogy a népszavazás előtt hevesen ellenezte hazánk EU-tagságát. Nehéz föltételezni, hogy a jobboldal szócsövéné válhatott volna a politika rábólintása, támogatása nélkül.*

S maga Solymosi Frigyes állította össze Lovas István szótárát is, azzal a költői kérdéssel: – *Mit szól ehhez Orbán Viktor? – Aki persze ehhez a Lovas-gyűjteményhez sem szólt semmit: hazug, gyáva szörnyeteg, velejéig rothadt és hazug, pofátlan, posztkommunista yuppie, leviharzott, dagadt, testileg és agyilag lepusztult, mocskos, beszari, lelki nyomorék, az emberiség salakjai, félkegyelmű, büdös disznó, kacsacsőrű emlős, trotty, félkretén, totál gonosz, súlyos fertőző beteg és undort keltő rovar, gyógyíthatatlanul visszataszító.*

Lovas utóbbi kilenc szava egyébiránt szerénységre vonatkozott, kiegészítve a szintúgy behízelt AIDS-es jelzővel. A bíróság által megítélt kártérítés persze nála is sokáig végrehajtóra várt, magától ő sem hajtja végre a jogerős ítéletet.

És Solymosi kommentált is. *Engem, mivel nehezményeztem, hogy a Magyar Nemzet túlságosan nagy teret szentel a Lovas bírósági tárgyalásain történeteknek, a baloldallal egy*

gyékényen árulónak, szélsőséges kollaboránsnak, az *Élet és Irodalomban* megjelent egyik cikkem után „szuperkollaboránsnak” titulált. Vajon minek titulált volna akkor, ha az általa oly sűrűn használt jelzők valamelyikével bélyegeztem volna meg? Mindkét esetben „kihagyásos technikával” meghamisított idézetekkel operált, és valótlán állításokat halmozott egymásra. Betett egy kuratóriumba, amelynek nem voltam tagja, ezért nem is részesülhettem „évi 2-3 milliót kitevő” díjazásban. Szerinte életemben nem tanítottam „egy órát sem” – mintha ezt bárhol megtehetné egy egyetemi tanár, legyen az akár (egy amerikai fölmérés szerint) a nagyvilágban legtöbbet idézett magyar kémikus, akit a magyar kémikusok közül elsőként választott tagjai közé az Európai Akadémia. És ha a többi cikkének is ennyi az igazságtartalma? Hiszen az olvasónak se ereje, se ideje nincs, hogy ellenőrizze az eredeti forrásokat.¹¹⁶

Csermely Péter, a Magyar Nemzet főszerkesztő-helyettese sem szokott viccelni. *Nem lesz csend, nem lesz maszatalás, nem lesz fellélegzés. Naponta lépünk egyet előre. Át az utcán, be a kapun, fel a lépcsőn, rá a vörös szőnyegre. Kopogtatunk azon a díszes, faragott ajtón. Be is megyünk, egészen az íróasztalig. Ül ott egy köztisztviselő, akit le lehet váltani legitim eszközökkel is. Ő a miniszterelnök. Medgyessy Péter. Még nincs vége.*¹¹⁷

Ő volt kedves leírni ezt a szépen cizellált magyar mondatot is: *Gyurcsány Ferenc egy hülye.*¹¹⁸

S hogy ne lehessünk bizonytalanságban, mi vár ránk, ha ők kerülnek hatalomra, közli velünk. *A jobboldal meg fogja nyerni a legközelebbi választást, legyen az bármikor. Ott már nem lesz elég a szavazatszámálók kegye. Ugye nem gondolják ott a baloldalon, hogy azok után, amit velünk most művelnek, lesz számukra hely a narancsszínű nap alatt? Ha így vélik, tévednek. Ugye nem gondolják, hogy lesz egy semleges sarok, ahová elbújhatnak? Nem lesz. Ugye nem gondolják, hogy a jobboldal harmadszor is felhúzza a fehér kesztyűt? Nem húzza fel. Ugye nem gondolják, hogy újra és újra odatartjuk a másik orcánkat is? Nem. Többé nem. Nagyon gyorsan kerti törpe lesz abból a vörös törpéből. És szándékosan nem mondom, hogy még nem késő.*¹¹⁹

Nem mintha Bencsik András véka alá rejtene terveiket. *Az emberek egyszer csak elindulnak az utcákon egy tér felé. Talán bejelentett tüntetés lesz ott, talán semmi sem, csak egy hír fut végig a városon. Talán engedélyezett lesz a gyűlés, talán nem... Talán utasítást ad egy moslék lelkű belügyminiszter a tüntetés feloszlatására, talán nem. Talán elindulnak a rendőrök a tömeg ellen, talán tétováznak. De az emberek nem futnak majd el a rendőrök elől, hanem szembefordulnak velük. És a rendőrök visszavonulnak. És tagadhatatlan, hogy ezt követően elindul a nép, hogy a betegség fertőző gócait kitakarítsa. Elfoglalja a legkártékonyabb médiumokat és kiűzi onnan a ragály terjesztőit, a történelmi pornográfia bűzös leheletű, sunyi tekintetű iparosait. És elkergeti a pénzvilág foltos lelkű hiénáit, amint elűzi majd azokat a hazaárulókat is, akik az ő nevében egy álszent és gonosz áldemokrácia hamis és még így is kijátszott szabályaira hivatkozva rombolják önbecsülését.*

Ez az a Bencsik András, akinek a cikkeiben pedig ilyen ékes magyar szavak szerepelnek: *szellemi bélférges, morális ganajtúrók.* Akinek Magyar Demokrata álnéven megjelenő „lapjában” ilyen szövegek látnak napvilágot. *Az egykori koncentrációs táborokban talált gázkamrák egyike sem eredeti építmény, valamennyit a háború után építették a győztesek, nyilvánvaló propagandacélból. Vagy ennek bővített változata. Alig volt nap, hogy valahol lefogásokat ne kellett volna végezni... nem kevésbé a munkaszolgálatból megszökött zsidókat, akik a hungarista párt hamisított igazolványaival követtek el gyilkosságokat, főleg a hungarista párt tagjai ellen.*¹²⁰

Ez az a Bencsik András, aki *a liberálisok címeréül egy szürke patkányt ajánl, amely a mai Magyarország közepébe egy nagy lyukat rág.*

Ez pedig az a lap, amely közli az egykori hadügyminiszter, Für Lajos örökbecsű sorait: *Ha meg akarunk maradni, nincs más választásunk, fel kell ébreszteni, újra kell indítani a határrevíziós mozgalmat.* Ez az a lap, amelyben rendszeresen publikál a saját magát a nemzeti avantgarde géniuszaként meghatározó zenész, Pozsonyi Ádám, a méltán népszerű Gecizők nevű punk-zenekar dobos-énekes-szövegírója, aki legalább önbizalomból is példát mutat elvbarátainak. Amikor Petri György halála kapcsán azt írta: *nem kár érte,* s Fiala János ezt *Kelj fel Jancsi!* című műsorában szövé tette, így reagált: *A morális dörgeelem büszke robaja mögül a tehetségtelen ember szorongó vinnyogása hallik. Mert míg ez a forma nálam a korlátokat nem ismerő géniusz vad lobogása, addig ott a pofátlan kis senkik dühödt köpködése.*¹²¹

Ez az a lap, amelynek előfizetésére maga Orbán Viktor buzdította az ő népét; amelynek szerkesztőségében miniszterelnöki minőségében tett látogatást; amelynek ugyancsak az ő miniszterelnöki ténykedésekor juttattak ingyen állami ingatlant. Amelynek jubileumán Pokorni Zoltán, Pálincás József és Szijjártó Péter mondott köszöntőt, amelytől Bayer Zsolt és Orbán Viktor egyként megkapta, átvette, és nem küldte vissza az Aranyszablya Díjat (az vajon mi?). Amely ünnepi számban köszöntötte Budapest nyilas védőit, ezzel a címmel: *Európa hősei.* Amely kiadó melleleg a leghevesebb-durvább antiszemita, fasiszta uszító könyvek terjesztője.

Ám híveiben Orbánnak nem kell csalatkoznia – azok megvédik őt handabandázásai után is. Amikor például volt szíves előadni, hogy a baloldal, ha csak teheti, ráront nemzetére – a hü jobboldali, Szűrös Mátyás kelt tüstént védelmére. Előadta, hogy – *A nemzetietlenek fejében megfordult a gondolat, miszerint Magyarországon ritkítani vagy fel kellene számolni a magyar fajtaállatokat, például a szilaj marhát, a komondort, a magyar juhajtát.* Kérem szépen, ez nem lehet véletlen.¹²² Bizony, ez nem lehet véletlen.

Foglaljuk hát össze. A globális pióca elit, az emberszabásúakra megtévesztésig hasonlatos szörnyarcú lények, a naiv, képmutató, tudatlan baloldaliak, a totál gonosz, súlyos fertőző beteg és undort keltő rovarok, gyógyíthatatlanul visszataszító, dagadt, testileg és agyilag lepusztult, mocskos, beszarik, szellemi bélférgek, az emberiség salakjai, félkegyelmű lelki nyomorékok – miközben behánynak a nagyszekrénybe – végrehajtják tudatos nemzetellenes és nemzetáruló, országrontó stratégiájukat, akkora kárt okozva, mint száz éve senki. Mégpedig hibátlanul. És közben fölszámolják a szilaj marhát, meg a komondort, valamint zsellérré teszik a népet. Ezért nincs más hátra, nem lehet egy semleges sarok, ahová elbújhatnak, elő a korbácsot, el kell takarítani „ezeket”, a foltos lelkű hiénákat konkrétan úgy, hogy árokba fektetni őket, és rájuk húzni a földet.

Nos, ez Orbán Viktor baráti körének, elvtársainak álláspontja, pontosabban hitvallása a keresztény, konzervatív értékrend jegyében. Ilyen mélyen hisznek a szeretet erejében.

És szinte végül: egy nehéz kérdés. Rasszista-e, antiszemita-e ez a politikai és hatalmi társaság, élén Orbán Viktorral? Hiszen közösen hoznak olyan döntéseket, amelyek híven tükrözik igazi mentalitásukat e téren is, amelyek bizonyító erejű jelek gondolkodásmódjukról – mindenekelőtt Orbán Viktoréról.

Nézzünk egy példát: Grosics Gyula esetét. A mi Gyulánkat, a „fekete párducot”, minden idők legnagyobb magyar kapusát még azok is ismerik, akik egyébként „nem értenek a focihoz”.

S az utóbbi években a csodakapus ott üldögél és tapsol az ő Viktorának minden fideszes nagyrendezvényen, az elnökségben, a repi-páholyban Gyarmati Dezső, Kárpáti György és persze Schmitt Pál mellett – alapfokú marketing-tankönyvek szerint a színészek, zenészek, tudósok oldalán jól mutatnak az élsportolók is.

Grosics Gyula életrajzából, valamint a róla megjelent könyvből egyként hiányzik valami: tevékenysége a háború alatt. 1944. februárjában betöltötte tizennyolcadik évét, nem kerülhette el, hogy részesévé váljon a háborúnak. Ám ő nem a normál magyar hadseregbe vonult be, hanem önként jelentkezett a Hunyadi Páncélgránátos Hadosztályba.

Amelynek teljes neve így hangzott: 25. SS Hunyadi Páncélgránátos Hadosztály, ugyanis ez volt az egyik első magyar önkéntes SS-alakulat. 1944 végén, a Szálasi féle nyilas kormány hozta létre, parancsnokává – az újvidéki vérengzésekben felelős, s az emiatti hadbírószági eljárás elől Németországba szökött Grassy József személyében – SS-Gruppenführert nevezve ki. Nem is a magyar hadsereg, hanem egyenesen a német Waffen SS – a legkegyetlenebb gyilkoló gépezet – irányítása alatt állt. Nos, ide vonult be önként Grosics '45 elején.

Emiatt nem vették föl aztán a pártba. A nyolcvanas években a sportállása szerinti „munkahelyén” jelentkezett az MSZMP-be, s a kerületi pártbizottság a szokott rutin szerint papírját beadta a BM-be priorálásra. Ahonnan mindenkit megdöbentő válasz érkezett: a Belügy nem javasolja Grosics párttag-felvételét, mivel az SS Hunyadi Páncélos Hadosztályba önként jelentkezés, illetve az ottani szolgálat – a párizsi békeszerződés előírásai alapján – azt jelentette: voltaképpen háborús bűnös alakulat tagja volt.¹²³

Óriási rumli lett, a kerületi pártbizottság nem akarta annyiban hagyni ezt – micsoda dolog, megakadályozni, hogy a mi Gyulánk a párt tagja lehessen! –, megbeszélést hívott össze az érintett szervek képviselőinek. Ahol bemutatták Grosics önként jelentkező lapját, valamint az egyik illetékes elvtárs elmesélte: jól hangzik ugyan, hogy „a párduc” a muskátlis ablakok fájó hiánya miatt jött haza Nyugatról, ahová '56-ban dobbantott, valójában azonban ott közölték vele, hogy ismerik a múltját, és nem tűrik meg az országban, és focizni pláne nem engedik.

A grimbusz először csak Aczél Györgyig, aztán már a párt KB Titkárságáig tekeredett föl. Végül közölték Kádár elvtárs személyes üzenetét: – A mi Gyulánk támogassa csak a szocializmus és a párt ügyét pártonkívüli bolshevikként, elvégre hogyan nézünk a szovjet elvtársak szemébe, ha fölveszünk a pártba egy SS-alakulatban szolgált embert! – Kárpótlásul két helyről kapott fizetést, a sporthivaltól is, meg az üzemigazgatói beosztású sportállásából is. És nem bántották a hadseregben sem, ahol – sokáig Honvéd-játékos lévén – „fölszerelt” hivatásos katonatiszt volt. Igaz, a Magyar Néphadsereg tisztjeként egyetlen önéletrajzában sem szerepel Hunyadis múltja.¹²⁴

Nos, ezt az embert ülteti ki Orbán és vezérkara nagygyűléseik elnökségébe, díszpáholyába, abba a seregletbe, ahová azokat hívják, akiket példaként állítanak az „egyszerű emberek” elé. Akiknek követendőnek vélik a múltját és jelenét.

No jó, de hát lehet, hogy nem tudnak Grosics múltjáról? Amiként általában az ország népe soha nem hallott arról, hogy a nagy kapus tizennyolc-tizenkilenc éves korában pont az SS Hunyadi Hadosztály tagja volt – ugyanúgy sose értesültek erről a Fidesz vezetői sem? Mely esetben egyáltalán nem hibáztathatók azért, ha „használják” Grosicsot.

Nos, ez nem így van. Tudnak róla.

Szóltak nekik emiatt. – Hát, fene tudja, sok ilyen ügy van – hangzott a válasz. Olyanoktól, akik nem tehetik meg, hogy (tüstént a következő valamelyik alkalommal) ne hozzák szóba a dolgot. De még annak előtte Orbán Viktort ne tájékoztassák a hallottakról.

Viszont – hónapokkal ezt követően – Orbán Vígadóbeli évvértékelő beszédén a második sorban ismét ott ült Grosics Gyula, Mészöly Kálmán mellett.

Az ember először azt gondolná, ez viszont csak úgy lehetséges, ha Orbánék valakit beküldtek a honvédségi – majd megtapasztalva, hogy ott e múltra semmiféle nyom nem található –, az állambiztonsági levéltárba, megbízottjuk végigkutatatta az összes, Grosiccsal kapcsolatos iratot, s vagy arra jutott, hogy nem is igaz az egész, vagy arra, hogy igaz ugyan, de nincs benne semmi különösebben kínos.

Nos, ez sem így történt. Még csak azt a fáradságot sem vették, hogy utánanézzenek. Az állambiztonsági levéltárban ugyan megtalálhatók az erre vonatkozó iratok, ám azokat

fideszesek nem keresték meg. Más sem. Amikor Grosics Gyula története után szaladoztam, én voltam az első kutató, aki kikérte ezt a dossziét. Benne Kövendi István kihallgatási jegyzőkönyve,¹²⁵ amelyben elhangzik, hogy ő Grosicccsal együtt jelentkezett önként a Hunyadiba, valamint Grosics Gyula tanú-kihallgatási jegyzőkönyve, ennek beismerésével.¹²⁶

Lehet, hogy Grosics semmi különösebbet nem követett el az SS Hunyadi Páncélgránátos Hadosztály tagjaként, a Waffen SS közvetlen irányításával. De hogy ezt meg sem próbálták kideríteni, csak megvonták a vállukat, és ugyanúgy használják zászlóvivőként, PR-eszközként – az sokatmondó és jellemző Orbánra és csapatára.

Orbán 2002. novemberében megkapta a Kommunizmus Áldozatai Emlékalapítvány Truman–Reagan díját.

A díjat az ő nevében, tudtával és megbízásából Németh Zsolt vette át. A díszvacsorán – holtbiztosan Orbán előzetes tudomásával – a díjazott laudációját Pásztor László tartotta.

Az a Pásztor László, aki 1939-től a Nyilaskeresztes Párt tagja, '42-től a párt ifjúsági szervezetének területi vezetője, így közel ötven ifjúsági nyilas csoport főnöke volt. Aki Szálasiék '44. októberi hatalomátvétele után a nyilasok és a németek közti összekötő volt, majd a berlini magyar követségen spicli: a nyilasok számára munkatársai után kémkedett, hogy kik az esetleg szökni akarók, illetve az orosz- és angolbarát elemek. Mindezért a népbíróság el is ítélte.

Amerikában az ismertén fasisztabarát, demokrácia-ellenes, fajvédő, antiszemita Republikánus Örökség Csoportok Tanácsának (Republican Heritage Groups Council) egyik alapítója, vezetője, díszelnöke lett. Az után is, hogy az idősebb Bush kampánystábjából '88-ban páros lábbal rúgták ki, amint kiderült a múltja.

Orbán nem rúgta ki, nem kérte ki magának, hogy éppen egy magyar náci méltassa az ő érdemeit.

Amikor kitört a botrány, mert a Fradi Várszegi Gáboré lett, és Dávid Ibolya nem foglalt állást, mondván, hogy nem ért a focihoz – holott persze nem edzőt kerestek, hanem politikus nyilatkozót – Orbán Viktor, aki ugye ért a focihoz, és éppen miniszterelnök volt, mélyen hallgatott.

Nem hallgatott viszont bizonyos Bognár László, akkor még a MIÉP alelnöke. Ő kifejtette: *– Az FTC-t privatizálta az MTK, ez pedig nem sportügy, hanem valamilyen nemzetellenes sötét ügy, a társadalomszerkezeti jelenségekbe való beleturkálás. A Ferencvárost és a mindenkor a tehetős zsidósághoz kapcsolt MTK-t ugyanaz a cég, a Békesi László által, tehát az úgynevezett reformkommunizmus és az SZDSZ-liberalizmus által létrehozott és több szálon tulajdonolt FOTEX Rt birtokolja. Az FTC-t megszerezte az a mohó, gátlástalan üzletcsoport, amelynek semmi köze sincs a Ferencvároshoz és a magyarsághoz. Az önmagát magyarnak érző kispolgár, rendes magyar ember identitása áll szemben az MTK-t pártoló, üzleties szellemű, idegengyökerű nagypolgárral. A fradisták mindig is úgy érezték, hogy míg ők a nép egyszerű gyermekei, addig a társadalmi ranglétrán fölöttük állók a zsidó fogalomba tömöríthetők. – Az elhangzottakat követően Bognár azzal a megjegyzéssel zárta a sajtótájékoztatót, hogy nem csodálkozna, ha holnapután Németh László műve Konrád György neve alatt jelenne meg.*¹²⁷

Nos, ezt a Bognár Lászlót a Fidesszel választási szövetséget kötött Semjén Zsolt vezette KDNP kereste meg azzal, hogy a 2006-ban a Fidesz támogatásával induljon Gödön polgármester-jelöltként. És megint ne legyünk naivak: erről nyilvánvalóan meg kellett kérdezni Orbán Viktort, s csak az ő jóváhagyásával lehetett fölvetni. Ezt igazolja, hogy ellene Orbán utólag sem szólalt meg.

A Demokrata című hetilap e téren is kiemelkedően, következetesen penetráns. Kár belekezdeni az idézetekbe, mertelne velük még egy ekkora kötet. A Demokrata nemcsak nyíltan, de hihetetlenül élesen, durván, mondhatni: nyilas mód' zsidóz – s e fenekedően uszító lapot propagálta Orbán Viktor, híveit ennek előfizetésére buzdította, és nyilvánosan soha nem foglalt állást a lap rasszizmusa, sovinizmusa, szélsőséges gyűlölködése ellenében.

Ifjabb Hegedűs Lóránt uszító, „Rekeszd ki őket, mert különben ők rekesztenek ki téged!” fölszólítású írásai, parlamenti és egyéb beszédei soha nem váltották ki Orbán kritikái észrevételeit, ezek ellen Orbán soha nem szólalt meg.

Bayer Zsolt a magyar nemzet hasábjain ezeket a kedves sorokat intézte a Magyar Rádió kuratóriumának elnökéhez: *Nagyon figyeljen rám, maga, Gellért Kis! Maga alapvetően elrontotta az egész életet. Most, hogy bejártam a fél orosz távol-keletet, továbbá Szibéria felét, rájöttem, hogy magának és a maga összes elvtársának itt a helye... Itt a helyük. Válasszák, mondjuk Csitát. De Birobidzsán még inkább javallom... Annyira el tudom magát itt képzelni, Gellért Kis, meg a haverját, a jelentésírogató Agárdit. A maguk helye Birobidzsán, Gellért Kis... Archan is ide valók maguk.*¹²⁸

Ha valaki nem tudná: Birobidzsán nem más, mint a Zsidó Autonóm terület, amelyet Sztálin hozott létre, hogy a Szovjetunió más részeiről oda telepítse a zsidókat. Aki tehát azt írja: *a maguk helye Birobidzsán*, az Gellért Kis Gábort, Agárdi Pétert, és mindazokat, akiket vele egyivásúaknak vél, nyíltan lezsidózza, valamint kifejtí elvi álláspontját, mely szerint ki kéne őket telepíteni – hogy marhavagonban, vagy más módon, azt nem részletezi –, amiként tette ezt a reálpolitikus jó Sztálin, aki nem gatyázott annyit, mint manapság sajnos némely jobboldali politikus.

Akkora felhördülés fogadta Bayer e mocskos írását, hogy a www.fidesz.hu, a Fidesz hivatalos honlapja (felelős kiadó: a Fidesz Magyar Polgári Szövetség) tüstént át is vette a Magyar Nemzettől – nyilván nem pusztán vállalják, de büszkék is rá, hogy az ő fiuk ilyen szépet írt.

És Orbán Viktor nem szólalt meg.

Amint voltaképpen az ő fiuk az Erzsébet-hídi csata hőse, Budaházy György is, aki a balatoni és a veszprémi polgári körök vezetőivel közösen tartott nagygyűlésen tökéletesen egyetértett Bayer Zsolt álláspontjával: – *A zsidók kezdhetik a kivonulást Magyarországról... ezek ellen nem csak Magyarországon, hanem az egész világon harcolni kell.*¹²⁹

És Orbán Viktor nem szólalt meg.

Mit jelent mindez így együtt? A magyar sajtó döntő hányada ugyanazt mondogatja, mintegy önmegnyugtatóul: maga Orbán természetesen nem rasszista, nem antiszemita, csupán gesztusokat tesz szélsőjobboldali szavazóinak, amikor engedi gyűlölködni néhány haverját és néhány lapját. Istenem, kell játszani a B-középnek is, szükség van azokra a szavazatokra is, nem olyan borzasztó ez, a praktikus politikus már csak így működik.

Nos, attól tartok, ez nem így van.

Kutattam az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában, és a következőt találtam 1987. szeptember 22-én kelt jelentésben. *Orbánnak és Ráder (helyesen: Áder) Jánosnak – az anyagok tanulsága szerint – súlyos problémái vannak Varga Tamással, akit mindenki jellemtelen alaknak tart, a Fellegivel kapcsolatos ügye miatt. Orbán gyűlöli, mert zsidó a származása és a viselkedése egyaránt. Igaz – mondja Orbán –, hogy Fellegi is zsidó, kikeresztelkedett, de tartja a zsidó identitást. Fellegi átengedte valamilyen kiadvány első és második számának szerkesztését Gyurgyáknak és Vargának, azzal a céllal, hogy a háttérből ők ketten, Orbán és Fellegi irányítja a lapot. Fellegi vitt is ki Amerikába ezekből, de szerinte a harmadik számnak, a történetiségen túl, a jelenlegi magyar társadalom problémáit kell*

*tükröznie, nyitni kell a világ felé. Varga nem nyugszik bele ebbe, bojkottálni próbálja a lapot.*¹³⁰

Meghökkenve olvastam ezt a szöveget, nem vágott egybe korábbi, Orbánra vonatkozó ismereteimmel. Aztán 2005 nyarán a Népszava kiemelte ezt a szöveget a www.orbanviktor.hu-ról, és címlapon közölte.

Tamás Gáspár Miklós rögvest reagált. Elképesztő gyakorlat az, hogy a történészkedő amatőrök százai kritikátlanul használják az ávós-szekus-kágébés irattárak állításait. Nem értik meg azt az alapvető tényt, hogy az 1989 előtti diktatúra ellenfeleiről az iratokat AZ ELLENSEGEINK állították össze, az elvárható tárgyilagossággal, elfogulatlansággal, részrehajlatlansággal...

Én – mint köztudomású – nem vagyok Orbán képviselő politikai híve, viszont ragaszkodom a tisztességes küzdelemhez, a párbajkódex és az illemszabályok betartásához. Ráadásul, mint Orbán képviselő egykori jó ismerőse, nem hallgathatok. Egyszerűen nem igaz az, hogy a fiatal Orbán Viktor antiszemita lett volna. A kérdéses időszakban sokszor találkoztam vele és barátaival. Tanúsíthatom, hogy azokban a körökben, ahol – persze meglehetősen bizonytalanul és zavarosan – a rendszerváltás készülődött, az ellenzéki szimpátiájú miliőben, ahol természetesen sok zsidó, zsidós értelmiségi fordult meg és játszott (olykor) vezető szerepet, Orbán Viktor otthon volt, úszott ebben a közegben, mint hal a vízben...

Magyarországról lévén szó, a zsidókérdés soha nem lehetett távol a beszélgetések középpontjától, és itt világossá vált, hogy Orbán Viktor és barátai, a későbbi Fidesz alapítói a legcsekélyebb türelmet vagy megértést sem mutatták a hagyományos honi zsidózás iránt. Mi több, úgy látszott, elszánták magukat arra, hogy a hazánkra nehezedő átkok egyikének – a zsidókkal kapcsolatos, változatos természetű megszállottságok uralmának – véget szeretnének vetni...

Orbán Viktort a zsidókkal kapcsolatban a mohó érdeklődés és a heves rokonszenv jellemezte. Ez az igazság. Ameddig (önálló liberálisként) ez ügyben elfogulatlanul megnyilatkozhatott, nem hogy nem volt antiszemita (mert, ismétlem, nem volt), hanem a zsidóság iránt – minden fölösleges szentimentális túlzás nélkül, szabad emberként – föltűnő rokonszenvet és érdeklődést mutatott. Biztosan lesznek emberek, akiknek akadnak majd ellenkező irányú kitalált emlékeik. De az én tanúságtételem mellett szól a Fidesz első éveinek politikája. A Fidesz még az SZDSZ-nél is határozottabban utasított el mindenfajta sovinizmust és rasszizmust, elsősorban pedig az antiszemitizmust. Ezt fiatalos hetykeséggel és fölnőttes keménységgel tette, megalkuvások és óvatoskodások nélkül.

*Orbán Viktor nem volt „idegenszívű”, és csöppet se röstellte, hogy nyíltan zsidóbarát és anti-antiszemita. Így volt ez addig, amíg ismertem. Most? ... Most nem tudom. Mindenesetre eltűr a környezetében dolgokat, amelyektől akkor okádott volna. Az emberek változnak.*¹³¹

Több ponton nem értek egyet Tamás Gáspár Miklóssal. Azt hiszem, helytelen sommás-éles általánosítással kimondani, hogy a rendszerváltás előtti állambiztonsági anyagokra egyáltalán és soha nem lehet támaszkodni. A történészek jól tudják: az Ohrana meg a Gestapo és a KGB irattári anyagai is gyakran fontos anyag- és adathordozók. Van, amire lehet – és van, amire nem lehet támaszkodni. Történetesen ezt a jelentést nem spicli írta. 1987. augusztus 23.-tól szeptember 7-ig lehallgatták Lévai Anikó lakását – az idézett szöveg a lehallgatás tapasztalatait summázta hat oldalon. Az elemző tiszt végighallgatta a kazettákat, és összegezte, amit Lévai Anikó és Orbán Viktor szájából hallott: a nézeteikről, véleményükről, kapcsolataikról. A szövegben semmi sincs, amit ne vállalhatnának ma is.¹³²

Idézek egyetlen példát. A rendszabály (értsd: a lehallgatás) alkalmazásának időszakában a reformfolyamatról, a demokratikus ellenzékről kialakított véleménye a következő. Felhasználva a lengyel tapasztalatokat, megállapíthatjuk, nem lehet egy államot diktatorikus eszközökkel vezetni. Csak a politikai pluralizmus az, amely célra vezethet, ezért a demokratikus ellenzéknek partnerként kell kezelni, nem elnyomni a hatalom eszközeivel.

Csinálja meg a párt, a kormány a saját programját, a demokratikus ellenzék ne vállaljon benne aktív szerepet. Hiszen nem akarunk párttá válni – mert akkor rögtön felszámolnának bennünket. Miután ezek a programok nyilvánosságra kerültek, majd alulról kontrolláljuk őket, méghozzá úgy, hogy megtámadjuk, blokádn alá vesszük azokat.

Nem hiszem, hogy bárki kétségbe vonná: teljesen hiteles az összefoglaló, ez volt az 1987-es Orbán Viktor.

Attól tartok, TGM nagyon is jóhiszeműen ítélte meg a politikus Orbán alkatát, pszichológiáját, jellemét. Viktor agresszív lázadó volt, de mégis igen gyakorlatias; intelligensen alkalmazkodott pillanatnyi felismeréseihez és érdekeihez: vérbeli politikus lett, és sok tekintetben már akkor is az volt.

Akit Tamás Gáspár Miklós annak idején megismert, az a huszonöt évi körüli, a liberalizmusba éppen beleszerelmesedett politikus-palánta, aki egyszer csak ott sertevertélhetett a hozzá képest elképesztően óriási felkészültségű, tudású Kis János, Pető Iván, Fellegi Tamás, Bence György, Tamás Gáspár Miklós körül – sok zsidó származású, de zsidó identitását hol kevésbé, hol egyáltalán nem érző, viszont egyértelműen liberális, tehát mindenfajta rasszizmust eleve elutasító ember körül. Akiktől – ezt azonnal felismerte – rengeteget tanulhatott, aminek legott neki is fogott. Ezekkel a gondolkodókkal a liberális fideszes fiúcskák akkor még szinte mindenben egyetértettek. Az csak természetes, ha ebben a körben senki nem hallhatott tőle antiszemita megjegyzést, sőt, ő is fújta azt, amit éppen eltanult, hogy a rasszizmus csúnya dolog, a másság viszont szép.

Persze, legfeljebb Orbán Viktor írhatná meg időskori emlékezéseiben, ha lesz hozzá bátorsága és memóriája, hogy melyik feltételezés helytálló. Vajon liberális korszakában jól elrejtette lappangó zsidó-ellenes érzelmeit? Vagy amint szakított a liberalizmussal, és átvándorolt vagy sodródott a nemzeti jobbszélre, megnyerte őt magának a hagyományos magyar konzervativizmus szokott antiszemitizmusa? Vagy az SZDSZ-szel szakításának lett érzelmi háttére, utólagos mélylélektani magyarázata, hogy íme, milyen messze távolodik ettől a sok zsidótól? Esetleg: amint belehergelte magát a vallási megtérésbe, az ájtatos manó szerepkörbe, a keresztény értékrend szajkózásába – a katolikus egyház jól begyakorolt, és a magyar egyházi vezetők körében ma is masszív antiszemitizmusát is magába olvasztotta?

Nem tudom. Azt viszont igen, hogy Orbán Viktor sok éve újra és újra elszólja magát, és olyankor az sejtik föl: ez az ember mégis antiszemita.

Végighallgattam egy zsidó származású, egyébként minimális zsidó identitással élő asszony történetét. Úgy értem ezt, hogy sosem tagadja zsidó származását, de ha ezt soha nem firtatná senki, minden fenntartás nélkül érezné magát magyarnak. Felnőtt fejjel ismerkedett meg a már szintén nem fiatal férjével, az erdélyi magyar férfival. Aki gyerekkorában erősen kötődött vallásos zsidó szomszédaihoz, áttelepülése után jórészt zsidó barátok, kollégák közé került, ezt a zsidó asszonyt vette feleségül – soha egyetlen rossz szó zsidókról el nem hagyta a száját. Mígnem bekerült Orbán Viktor közvetlen környezetébe – és ma rendszeresen vadul zsidózik, megvetően, lenézően beszél minden zsidóról. Asszimilálódott baráti köre – például Orbán Viktor – gondolkodásmódjához.

Az állandó összekacsintás a szélsőjobbal olyan hangulatot teremtett, amelyben nincs elhatárolódás, nincsenek egyértelmű igenek és nemek, viszont visszatért az elmékbe és a lelkekbe a félelem. A Fidesz – avagy Orbán – összeborulása a MIÉP-pel a Terror Háza előtt, majd a Hősök terén újra sokakban előhívta a – hiába talán indokolatlan, ha létező – rettegést a nácizmustól.

A MIÉP-pel és más szélsőjobbaldali alakulatokkal való együttműködésnek Orbán lelkében láthatóan nincsenek sem morális, sem ideológiai, csupán praktikus nemzetközi politikai akadályai. Korlát a Nyugat, az Európai Unió, s még nagyobb fék, hogy a szavazóbázis

centrista része talán ide már nem követné, és feltehetőleg úgy véli, az ügyis baloldali és liberális sajtó szétszedné a MIÉP miatt. Bár a 2002-es választások közeledtével már ez is kevésbé érdekelte. Ismét alárendelődött minden elvi kérdés a pusztai politikai taktikának, a választási matematika szeszélyeinek. Feljövőben a MIÉP? Akkor szó nem lehet elhatárolódásról, Csurka elítéléséről!

Orbán politikája legalábbis többféleképpen érthető, értelmezhető e téren (is). Viszont – a ma sokkal veszélyesebb cigány-ügyben is – belefér a hallgatás, a mellébeszélés, az üres vádaskodás titkosszolgálatok, külső és belső összeesküvők ellen, a politikai blöff, a szörnyű újjgazdag lenézés, mi több, a nem cigány szavazók előítéletességének állandó bekalkulálása.

Az, hogy Orbán Viktor nem határolja el magát, nem ítéli el a Csurka-, Franka-, Hegedüs-félék újabb és újabb antiszemita és cigány-ellenes kirohanásait, minimum azt jelzi: nem érzi ezek szörnyű súlyát. Ha nemcsak politikai ügyességgel, de bölcsességgel is megáldotta volna a sors, sejtené, érezné, tudná: ezek a szövegek végül cselekvésre buzdítanak. Auschwitz is ilyen éles, gyűlölködő szavakkal kezdődött.

Riasztó, ha egy magát centristának beállító, nem csekély politikai erő élén álló ember nem tartja szükségesnek időben, egyértelműen, mondhatni: tüntetően elítélni a nemzeti, faji, politikai csoportgyűlöletet. Ez a jelenség így nemcsak riasztó, de veszedelmes is. Bayer Zsolt birodidszánózó röpirata a Fidesz-honlapon: ezerszer fertőzőbb lehet az emberre is terjedő madárinfluenzájánál. Ha valami kompromittálja a magyarságot a világ színe előtt – hát mindezek súlyosan...

Nem, nem azt mondtam, hogy Orbán náci – csak azt, hogy felel a toborzó szándékú kétértelműségért. A praktikus pártpolitikai célokból olykor még Kövér-plágiumokból is építkező pártelnök stílusa a tömegtalálkozókon – nem a közszolgálati televízióban, hanem hívei körében, meg a jobbról hozzá közel álló rádiós és televíziós műsorokban – indulatot szít és zülleszt a közéletet. A tusnádfürdői kumbélázása, a mai szocialisták Rákosi Mátyáshoz hasonlítása természetesen nem a Parlamentben hangzik el, ott a volt miniszterelnök jobbára hallgat. Nem is a Gyurcsány Ferencsel az országos nyilvánosság előtt lezajlott vitájában fakad ki ajkán a rágalom – *a baloldal, amikor csak teheti, ráront saját nemzetére, így tesz a mostani magyarországi baloldal is* –, mert ott méltó választ kaphatna.

A 95 éves Fejtő Ferenc alaposan megválaszolta ezt a kitélt. Mondhatni: méltán buktatta meg Orbánt magyar történelemismeretből. Hiszen aki nem látja, hogy a magyar jobboldal műve volt az elhúzódozó jobbagyság, Trianon, a második világháború összes szörnyűsége, az ordas eszmék terjesztésével és az újabb ország-csonkítással együtt, aki elfelejti, hogy Batsányi, Martinovics, Rákóczi, Petőfi, Kossuth, '56 nagyobbik része, mind-mind baloldali volt – annak tényleg egyetlen válasz létezik: – Történelemből egyes, fiam, leülhetsz! – Csak hát a Fidesz elnöke nem történelemórán törekszik jelesre, hanem a történelemben vágyik főszerepre – akár az ország megosztása árán.

Hogy is szólt az a nevezetes tusnádfürdői szöveg, azokról, akik ha csak tehetik, rárontanak nemzetükre? – *Mindezek ellenére a baloldalra s ezen belül is egy nemzeti baloldalra szüksége van Magyarországnak. Sokan a végletekig szkeptikusak, mondván, hogy különböző, hát genetikainak talán túlzás lenne mondani, inkább fogalmazzunk úgy, történeti meghatározottság miatt ennek az esélyei csekélyek.*

Nem azt mondja: persze, a genetikai meghatározottság szóba sem jöhet. És nem mondja azt sem, hogy ezek a szkeptikusak olyasmire hivatkoznak, ami helytelen, ami megvetendő gondolkodásmódra vall. Mindössze úgy fogalmaz: – *talán túlzás lenne mondani.* Talán túlzás. Az pedig már „késő bánat: eb gondolat”, hogy pört akaszt azok nyakába, akik e szövegét kódolt zsidózásnak minősítik – még ha netán meg is nyeri.

S amikor a tusnádfürdői botrány közepette Friderikusz megkérdi tőle: – Lehet, hogy ön antiszemita? – Orbán ezen eltöpreng, majd azt feleli:

– Nem hinném. – És azt mondja Friderikusznak, hogy demokrata nem lehet antiszemita. Ez igaz. Csakhogy Orbán már régóta nem demokrata.

AZ IGAZI ORBÁN VIKTOR

Orbán alapvető személyiségjegyei több – Veér András Kövér-ügyi eltiltása óta ilyesmihez nevét aligha adó – szakember egybehangzó véleménye szerint aggasztóak. Ám ezeket – mint ebben a tragikusan megosztott országban szinte mindent – egészen másként látják Orbán hívei, illetve ellenfelei.

Az érte rajongók szemében impulzív, érzékeny, éles eszű személyiség. Szemükben éppen Orbán személyes varázsának része, hogy a lecsillapodott, bölcs államférfi mögött érződik a kisfiús vagy kamaszos hév; hogy középkorúként is ifjonti lendület jellemzi. Politikai szexepiljének fő elemét pedig az érzelmektől fűtött, lobogó nemzeti elkötelezettségben vélik megtalálni; ezt mély érzelemnek értelmezik, fogják fel. Ami, tudjuk jól, igen széles, tágas platform – nem igényel érvet és magyarázatot, mindenki úgy érzi, hogy erről mindent tud, és azt hiszi, aki csatlakozik, az mind egyetért vele. Kitűnő stratégia-, program- és pártfilozófia-helyettesítő, vagy inkább -pótlék.

Mások ugyanezt így látják: feszült, agresszív, konfliktusos, mindig támadó, föl-fölcsattanó, időnként dühkitörésekbe robbanó személyiség; az érzelem-zsúfoltság azonban még nem érzelmgazdagság. Nagyon intuitív politikus, minden széljárásra érzékenyen reagál, a megérzései jobbak, mint az elgondolásai, amelyekkel alig rendelkezik. Az intuícióját és a hiúságát ütközteti tanácsadóinak álláspontjával, így születnek a döntései.

Nyilvános szereplésre jól felkészíthető, de ha elfogy a szövege, azonnal pánikba esik, és számárságokat beszél, néha dakota indiánokról, néha a gazdaság kérdéseiről, néha csak frázisokat ont. Kevésbé okos ember, mint amennyire ezt a benyomást tudja kelteni. Annál is inkább, mert a honi közvélemény nehezen hiszi el egy magas pozícióba került emberről, hogy nincs hozzá elég esze. Humán műveltségbeli hiányosságai mindmáig ordítóan hatalmasak.

Orbán Viktor és pártja logikátlan, következetlen, cikázó és színváltó – s ezt csak látszólag sikerül tompítania azzal, hogy sem a Fidesz, sem első embere soha nem elemezte nyilvánosan és markánsan saját tévedéseit, botlásait. Néha egy-egy halk megjegyzés, miszerint persze mi sem voltunk, vagyunk tökéletesek, mi is követünk el hibákat, de soha-soha annak elemző föltárása, hogy miben és miként. Mint némely egyház: majd évszázadok múltán teszi meg, amikor áldozatai, tanúja, sebzettje nem él már egy sem.

Annyit azonban már ma is lát néhány millió magyar, hogy a Fidesz egyetlen tekintetben viszont vaskövetkezetességgel jár el: a hatalomszerzésért szinte minden, Machiavelli óta ismert eszközt bevet: busásan jutalmaz, kegyetlenül büntet, megfélemlít, és ellehetetlenít. Érdekeinek kemény érvényesítése szemszögéből a rengeteg önellentmondás, a politikusi szavak és a kormányzati tettek közötti szakadékok elhalványulnak, és mert ezekről saját tábora előtt sem Orbán, sem szűk csapata soha nem beszél, el is felejtődnek. Hiszen a rajongók csakis a rajongásra hallgatnak. A lelkes hívek kikapcsolták életükből mindazt és mindazokat, akik nem lelkesednek. És gyűlölik azokat. Ellenérvek, fenntartások, megfontolások tehát többségükhöz el sem jutnak.

Róla szóló első kötetem megjelenése óta mit sem változott a tárgyilagosságra törekvők diagnózisa: Orbán Viktor már-már a pszichopátia határát súrolóan szténikus, vagyis túlságosan merev gondolkodású személyiség, abban a határállapotban, amelyben a legnehezebb megkülönböztetni a kórosat a normálistól. Persze, a szó köznapi értelmében mindebből kevés tűnik fel. Mondjuk annyi, amennyi egy hajdan hiperaktív gyerekből – aki előbb a fociban tombolta ki lekötetlen energiáit, majd a mozgalmárkodásban és vezérekedésben – a hatalom csúcsán még érzékelhető.

Az ilyen alkatokra gyakrabban jellemző az érzelmi, indulati labilitás, a túlzott magabiztosság, az önteltség, a nárcizmus, a hajlam a többségitől eltérő szexualitásra, olykor a teljes szenvtelenség, az érzelmi kiürültség, a belső diszharmónia.

Egyes – politikailag valószínűleg elfogult – szakemberek billegő határesetnek vélik a pszichopata (újabb keletű nevén: szociopata) és a normális személyiség mezsgyéjén. Melyek az ilyen emberek jellemzői? Dr. Hervey Cleckley,¹³³ majd Robert Hare¹³⁴ alapján a következők. Kora gyermekkorban jelentkező viselkedési problémák, fiatal korban antiszociális viselkedés; simulékonyság, felületes kedvesség, báj. Jó intellektus; kóros énközpontúság, nagyzásos önértékelés. Impulzivitás, hajlam az unalomra, ingerlés szükséglete. Ragyogó szerepformálók, amíg meg nem unják szerepüket, és nem néznek új szerep, új közönség után. Mert embertársaik nekik csak díszletek vagy közönség életük változó színpadjai körül. Nincs lámpalázuk. Szavahihetetlen, őszintétlen, olykor csaló, manipulatív magatartás: hibátlanul viselik a maszkot, ők a házasságszédelgők, a fantomcégek és pilótajátékok ködbe vesző szervezői, fel nem épült otthonok építési vállalkozói és a politikusok. lelkiismeret-furdalás, büntudat és szégyenérzés hiánya. Sivár érzelmi élet, érzéketlenség, szeretetképtelenség; nem szeretnek senkit, csak önmagukat és a sikert; empátiahiány; promiskuitás a szexualitás terén. Parazita életstílus; gyenge viselkedéskontroll; nem tanul a tapasztalatokból, felelőtlenség, tetteiért nem vállalja a felelősséget. Hogy ezek jellemzők vagy sem Orbánra – ítélje meg az olvasó maga.

Orbán esetében az alkati merevséget majdhogynem tökéletesen kompenzálja a meghökkentően rugalmas és hajlékony taktikai készség. Elsősorban cselekvő és szereplő ember: igazi terápiaja az akció, a nyilvánosság, a személyes, erélyes beavatkozás a valóságba.

Ami problematikus az alkatában, az főként viszonyulásaiban, beilleszkedési nehézségeiben jelenik meg. A szakkönyvek szerint erre a típusra jellemzőek még a primitíven aránytalan reakciók; a fegyelmezetlenség, gátlástalanság, agresszivitás, ingerlékenység; az antiszociális és aszociális cselekmények. Gyenge alkalmazkodási képességük miatt általában képtelenek harmonikus kapcsolatokat kialakítani, fenntartani. A másokhoz való viszonyulás számukra legelviselhetőbb módja a kemény hierarchia, amelynek ők az urai.

Vagyis, aki nehezen alkalmazkodik másokhoz, és impulzív, az megköveteli, hogy mások alkalmazkodjanak hozzá. S ennek megfelelő helyzeteket teremt.

Pszichiáterek szerint egyébként sokkal labilisabb személyiség, mint amennyi ebből érzékelhető. A nagyon határozott, kombattáns megjelenés mögött ugyanis erős bizonytalanság is munkál, illetve annak túlkompensálása. Minduntalan hallani a bizonytalan forrású pletykát, miszerint időnként „ki kell vonni őt a forgalomból”, hogy lenyugtassák, mert indokolatlan dühkitörések fogják el, és ilyenkor képtelen uralkodni magán. A kudarc pánikba kergetheti, ám igazi vészhelyzetben – mint volt a 2002-es választások első fordulójának eredménye – képes felülemelkedni önmagán, és elodázni a lelki összeomlást.

Amikor újra és újra a hataloméért küzd, egyúttal a saját pszichés épségéért is harcol. Most már valószínűleg (lelkileg is) összeomlana még egy vereségben. Konzulenseim attól tartanak, hogy annyi tartása, erő tartaléka már nincs, hogy a sorozatos, kisebb-nagyobb bukás után elviseljen még egy választási vereséget, ami a hiú hataloméhség szempontjából is pártpolitikai katasztrófa lenne.

Tehát egyszerre igen akaratos – és bizonytalan. Szakemberek feltételezik, hogy leginkább saját kríziseitől retteg – talán túlságosan őrzi magáról az ilyen emlékeket, élményeket. Nem ő az első expanzív, erélyes, a hatalomgyakorlást fölöttébb élvező egyéniség, akit meg-megkísért a bizonytalanság. Ezt jelzik gyakori szó- és félmondat-ismétlései, erőltetett, túl határozott hangereje és hangszíne, feltűnően őszintétlen mimikája, gyakran zavarát leplező, ironikusnak szánt kínos mosolya. Szinte uralkodó, leggyakrabban visszatérő arcjátéka a mesterkelt, kiáltóan művi, kétkedő-cáfoló csodálkozás, ami inkább az „ugyan, kérem!” védekező-elhárító kifejezése akar lenni. S ki ne látta volna mosolyt, nevetést pótló, erőltetett vigyorgását.

A Gyurcsány–Orbán vita legegyszerűsebb metakommunikációs eleme éppen az volt, hogy Gyurcsány természetes, őszinte szenvedélyével Orbán csupa maszkot, szerepjátszást, maníros gesztust és mimikát állított szembe.

Úgy tűnik, mindig vonzotta a maga-nyugtató, neki biztonságot nyújtó apa- és anyaszerep. (Az anya-szereppel nem foglalkozunk – mondják, hogy vonzalma az idősebb nőkhöz ezzel is magyarázható; de könyvünk mondandója erre nem terjed ki.) Várta másoktól, s olykor maga is a politikai apa-szerepet célozta meg. Élete kifaggyatott tanúi szerint politikai eszmélése hosszú kezdeti emelkedőjén főként ez magyarázza közeledését a liberális filozófushoz, markáns gondolkodóhoz, Kis Jánoshoz. Azok értik ezt igazán, akik látták annak idején a joghallgató Orbánt Kis Jánosra nézni – a szamizdat-író, kérlelhetetlen illegális harcos iránti csodálat, a végre-valahára meglett szellemi atya iránti hódolat pillantásával –, akik látták a rendőri gumibotoktól Kis Jánost önnön testével védő Orbánt. S ők mondhatják értően: Orbán örökre tette magát apa-hiányban szenvedővé, amikor éppen Kis Jánosékat tagadta meg a puszta politikai praktikum, a jobboldalra átállás kedvéért. A liberalizmustól eltávolodással nemcsak saját szellemi gyökereit tépte ki tövestől, de mindörökre magányossá, apa-hiányossá tette önmagát.

Szenved is ettől, próbálta pótolni később a méltóságot sugárzó konzervatív Antall Józsefhez, illetve a neves európai liberálishoz, Otto Lambsdorffhoz kötődéssel, ám ezek sikertelenek maradtak.

Némelyek ezen a nyomvonalon vélik föllelni későn megmutatott, részben taktikai okokkal is magyarázható vonzódását az egyházakhoz, mint évezredek apai hatalomhoz. Az egyházak felismerték, mekkora szüksége van Orbánnak – talán érzelmileg is – egy apa-szerű morális erő tekintélyes támogatására, s egyik-másik ezt ügyesen ki is használja. Messziről úgy fest, mintha játszanának vele. Hiszen kinőve kissé elhúzódó kamaszkorából, biztonság-vágya átalakult örök vonzódássá az erőhöz. Bármibe, mindenbe, amiben érzi az erőt. És ezt az erőt kapja meg a korábban csuhásokat szidalmazó, kálvinista-református fiatalember a római katolikus anyaszentegyháztól.

Az erőterben egyesül igazán híveivel: a tömeg – az együtt lélegző sokaság – is az erőt vágyja, s ezt az érzetet már sokaságuk puszta léte, önmagában az együttlétük is megteremti. Mise-szerű, (gonoszabbak szerint inkább szekta-szerű), legalábbis szertartásosságra, szuggesztivitásra törekvő nagygyűlései éppen ettől sikeresek, amikor sikeresek, hogy személyes vágyát híveivel éli meg: íme, együtt vagyunk, s így erősek, hatalmasok, már-már mindenhatók. Követőinek – Viktor! Viktor! – kórusa úgy érezheti, mindenre képes. Ő pedig rá is játszik erre: – *Ma is megtapasztalhattuk, milyen sokan vagyunk, és milyen erősek. Akár arra is gondolhatnánk, egyszerűen felemeljük ezt az épületet itt a hátunk mögött, de nem adunk ki ilyen jelszót, mert nem szeretjük a lökdösődést, és nem vagyunk úgy öltözve.*¹³⁵ – Ismerjük el, sokkal személyesebb, játékosabb ez az ironikusan nagyzó, de azért a csodával, a csodatétellel is kacérkodó, diáktábori szöveg, mint amit a szószékekről megszoktak az emberek. És nem mellékesen: program-kifejtéseknél, bonyolult elemzések, közgazdasági érvek helyett könnyebben érthető.

Ellenzői, túlzó ellenfelei és ellenségei szerint olykor megjelennek nála már-már paranoid jelek: kétségbeesett, elszánt, hősies magatartás a mindent elsőprő többséggel szemben, amely

eltipor mindent és mindenkit. Ebben ő Kövér László legjobb magyar tanítványa; emlékezzünk csak: '92 és '94 között kicsináltak minket, mindenki ellenünk fordult, nekünk rontott az egész értelmiség és a sajtó, hogy szívességet tegyen a balliberális haverjainak; átszáguldott rajtunk a varsói gyors, az SZDSZ és az MSZP összeesküdött ellenünk; 2002-ben hibásak voltak a kiszagzók, elvitt szavazókat az MDF, csaltak a szocik...

Vagyis arról szó sincs, hogy a Fidesz – vagy vezére – bármiben hibázott volna, rosszul mért fel erő-arányokat, célokat, hatásokat. Mindig csak arról eshet szó, hogy a másik oldal (és mindenki más): utolsó briganti, áruló és összeesküvő. Orbán örökösen sértett, megbántott, ezért aztán gyűlölettel hibáztat – másokat.

Hiszen önmagát még soha nem hibáztatta – mert nem is érezte hibásnak – semmiben. Ez egyszerre mutatja, egyrészt, hogy személyiségéből hiányoznak a morális fékek, gátak, másrészt, hogy csak tenyérnyi tereumon működik az önkontrollja. És ezzel a vezér a csapata nagy részét is megfertőzte. Csak a nagy részét – mert aki nem viselte el ezt a mentalitást, az elmenekült. Mint régebben Fodor Gábor, Hegedűs István, Molnár Péter, Szelényi Zsuzsa és Ungár Klára, később Hortobágyi Krisztina parlamenti képviselő, mostanában Malgot István, Szécsi Gábor kecskeméti polgármester, Debreczeni József és még néhányan.

A Fidesz-elit jellemét a hatalom és a pénz irtózatossága erővel és tempóban torzította el. Van ma jó nevű politológus, aki egyszerűen így fogalmaz: ezek bűnözők, sokukról ki fog derülni, hogy sima köztörvényes bűnelkövetők. Úgy is kell hozzájuk közelíteni, értelmezni a reakcióikat, hogy ez egy okos kis maffia.

Ebben az értelmezésben a vezér teljes elfogadása egyben a felelősség teljes áthárítása is öreá. Ez sajnos azt is jelenti, hogy számos követője megszűnik mérlegelni szavait és tetteit, mert azokért nem ő, hanem a vezér felel.

Meglehetősen érthető tehát az iszonyodás a hatalmi kommandósoktól – de a tárgyyszerűség egy-két megjegyzést kikényszerít belőlünk.

Nem minden aktív fideszes – politikai maffiózó. Aki a jobboldali, nemzeti, keresztény kurzus győzelmének esélyeit csakis a Fideszben látja, az nemigen állhat más erőgóc mellé, akkor sem, ha számot vetett annak gyakori színváltozásaival; az MDF lehetőségeit a Fidesz eléggé szétcincálta – többek között a kivonulók segítségével. Tehát aki politikai beteljesülést innen vár, az – még ha nem is szerelmes Áderbe, Kövérbe, Répássyba, sőt, esetleg Orbánba sem – azt mondja: előbb győzzünk, aztán tisztogassunk. Hogy ennek milyen esélyei vannak, azt ne fesszessük.

Talán nem érti félre senki, ha azt írom: a Csapody-típusú, fölívelő MDF esetleg megváltoztathatná a valódi politikai jobbközép magyar szerepét. A MIÉP és a Jobbik összefogása a másik irányból ugyancsak a közép megerősítését teszi szükségessé.

Ne legyünk se politikai puristák, se álszentek. A szocialistáknak és a liberálisoknak is vannak olyan szavazói, akik „jobb híján” adják le pártjukra voksukat, bár nem ájult rajongók, ellenkezőleg, sok mindent kifogásolnak „saját oldalukon”.

Honnan ered az erőkultusz, mely persze, politikatörténetileg nem merőben új? Ugyanonnan, mint a gyűlölködés. A családi indíttatásból is, az egyéni élettörténetből is, meg persze a komplexusokból. Orbánt mindmáig állandó frusztráció gyötri, a hihetetlen önbizalom kisebbségi érzést takar – mondja, állítja nem egy ismerője, szakértője, miként állították számos más, nagy karriert befutott, túlhatalmat szerzett közszereplőről. Azt a félelmet, hogy mások még miniszterelnökként sem tekintik szellemi, intellektuális partnernek – persze akceptálják, de valójában lenézik. Ő pedig – mondják, de nekem is ez a véleményem – leginkább attól fél, hogy kinevetik. Azért próbál poénkodni, hogy ne az ő rovására kuncogjanak.

Gyerekkorától kezdve folyton, mindenütt vetélkedésbe, ütközésbe, összecsapásokba kényszerült. Megalázta ezerszer az apja, aztán megalázták százszor a hadseregben, az

egyetemen, a pesti értelmiségi társaságban? Nőttön nőtt hát benne a kiszolgáltatottság, a megalázottság érzete, tudata – és ez ellen elemi erővel lázadt. Mindez önismereti zavarokhoz vezetett. Hol túl-, hol alulértékelt magát. Félelmeit leplezni akarta, akarja –megmutatja hát a világnak, hogy őt soha senki nem tiporja el. Inkább ő tipor el mindenki mást.

Vagyis görcseit így véli föloldhatóknak: ha ő osztja a hatalmat, a rangot, posztot és a pénzt, vagyis ha övé a hatalom, a vagyon, tőle függ a világ – hogy soha többet ne ő függjön a világtól. Biztonságérzetének a szüntelen rivalizálás, konfliktus-keresés, egész pályás letámadás, minden bekebelezése, elfoglalása kell – ez az a stílus, amelyben ő biztonságban érzi magát.

Orbánt olykor eltakarják a róla alakuló vélemények, írások, elképzelések. A furtonfurt hadakozó Viktor képlete pedig, azt hiszem, teljesen világos. Szüksége van kisebb-nagyobb csaták győztes sorozatára, mintegy visszaigazolásként, a terápia részeként. A nagy szerelemnek alárendelt, diadalmas kalandokra.

Mindig azok az emberek ilyen rettenetesen agresszívek, akik belül valójában szoronganak, félnek. Azok válnak a legkegyetlenebb terminátorokká, akik igazából bizonytalanok, s ezt kell ellensúlyozniuk. Akik azért hajlamosak minduntalan roppant határozottan s támadólag fellépni, mert nem kellően stabilak, nem elég nyugodtak maguk felől: nekem mindenféleképpen megvan a helyem a társadalomban, az életben, megvan a biztonságom magamban, a tudásomban, a kulturáltságomban, s a nyugodt hitemben saját magam iránt.

Oly sok mindenbe szorították bele, hogy addig nőtt benne az indulat, míg eljutott oda: elszakad mindenkitől, s csak akkor nem lesz kiszolgáltatott senkinek, akkor nem lesz semmi módon elnyomott, ha az ő kezében van a hatalom. Ezért olyan fontos erősnek lennie: csak akkor a maga ura, ha ő van fönt. Kisebbrendűségi érzését Orbán terminátor viselkedésével, agresszióval – megmutatom, hogy erős vagyok! –, és azzal próbálja föloldani, elhárítani, hogy kiaknázza az egykori kollégiumi társak hatalmas csoportkohézióját, azt, hogy együtt erősekké válnak. Ám ők közösen ezt a végletekig viszik, a galerikhoz, gengszterbandákhoz, maffia-csoportokhoz hasonlóan: addig ilyen erősek, félelmetesek és hatalmasok, amíg együtt vannak. Együtt bármit meg mernek tenni, amit egyéenként nem; hiszen elsősorban nem egyéni énerők munkálnak bennük, hanem a csoport kollektív ereje. Valamint erőt mutatnak a világnak, de főképpen saját maguknak: folyton támadnak. E mögött is a félelem van. Amit azzal akarnak leküzdeni, hogy majd ők megmutatják nekünk. Bármilyen áron.

Ez vitte gőzerővel oda a Fideszt, ahol most tart: a bármilyen áron. Nincs korlát, nincs határ, nincs fék, nincs ellensúly. Semmilyen emberi, ideológiai vagy politikai érték nem válhat akadályává annak, hogy bizonyítsanak. Az ördöggel is cimborálva megmutatják a világnak: mi csak azért is meg tudjuk csinálni!

Miért? Mi végre? Ilyen kérdést még soha nem tettek föl maguknak.

Egész fiatalon Orbán elementárisan, zsigerből lázadozott – lázadt minden ellen, ami hatalmat, öföle rendeltséget jelentett: az apja, a tanára, az őrmestere ellen, s kicsiny áttétellel az igazgatók, a tanácselnökök, a miniszterek, a fennálló rend ellen is, ledöntve, elpusztítva maga körül a korlátokat, az akadályokat. – Engem fékezni? – kérdezte a világtól hetykén kiáltva. – Azt hiszik, megfélemlíthetnek? Engem? Minket? Miért kéne nekünk félni? Miért lennének mi beszarva? Mitől? Mi hozzuk rá a frászt az elvtárs-urakra! Az első kemény lépésünkre összecsinálják magukat!

És sokáig így is viselkedett, a maga túlenergetizált, túl impulzív módján. Ahol a legkisebb ellenállást érezte, ott nem taktikázni próbált, ott rohamozott, nekirontott: – Kőkemény vagyok, nekimehetek a falnak! – A körülötte lévők döntő többsége sokkal kevésbé volt képes figyelmen kívül hagyni a környezetet, az adott történelmi és politikai helyzetet, mint ő, aki – zsigerből, ösztönből – minden akadály, korlát láttán nem meghátrál, nem utat keres, hanem

szembefordul, és nekiront. Ahol a legkisebb ellenállást érzi, arra – zsutty! – ráveti magát, és harcolni kezd. Ma is. Akkor is puszkaporszagot érez, amikor éppen nem mondja ki.

A kivételes történelmi helyzet, a kínáló szerep és az eltökélt személyiség megtalálták egymást. Legalábbis annak idején, a pártállam ellenzékeként. Amikor azonban elmúlt a nagy társadalmi-politikai átalakulás, a rendszerváltozás időszaka, már nem a pártállammal szemben kellett politizálnia, hanem demokráciában, és pláne kormányzás során – akkor hiába módosult a terep és a szerep, ő nem változott. Hiányzott a hajlékonyság, a változtatásra képesség – ez a merev személyiség átka –, bezárkózott régi önmagába, és csupán a maszkokat váltogatta arca előtt.

Az akarat kultusza gyakorló államvezetőként persze etatizmust hozott: a kormány, amelyet vezetnek: omnipotens és omnikompetens – mindenható, mindenre képes és mindenben szakavatott, illetékes. Majd ellenzéki vezetőként is viselkedhetek és cselekedhetnek úgy, mintha éppen kormányon lennének.

Kettős személyiségű emberré tette a történelmi helyzetben vállalt pozíciója. Van egy énje, amit hozott magával, s amelyen nem képes változtatni, amely tehát minduntalan kibújik belőle. S van egy másik, a pozíció érdekében és szorításában fölvetett, fokozatosan megtanult énje, amely nagymértékben ellentmond az elsőnek, ám teljesen nem képes azt elfedni. S a teljes zavarhoz az vezet, hogy szerepeit, maszkjait is túl gyakran váltogatja.

Így aztán ma már szinte egyáltalán nincsenek őszinte érzelmi, emberi megnyilvánulásai, teljes mértékben szerepei foglyává vált. Ebből lett a fölvetett, betanított, nem természetes, lefojtott stílus – minden megnyilvánulásában érzékelhető, hogy próbál semmit ki nem engedni, föl nem fedni igazi önmagából, ami természetes módon, belülről fakadóan jönne. Külső PR-os erők rátelepedtek, bedresszírozták a helyesnek tartott beszéd- és viselkedésmódra – leszoktatták a hadarásról, fölvetették vele a megfontolt bölcselkedő pózát, szájába adták a jól hangzó nagyotmondásokat –, s kordában tartják, csak a meghatározott sávon engedik mozogni.

Alávetette volna magát tréneri szabályainak, ám ez – élete első maga által vállalt alávetettsége – ismét kiszolgáltatottá tette, s tovább frusztrálja. Hihetetlenül magányos, magára maradt ember. Néha, amikor „elszáll” a fölvetett póz, és nem kontrollálja magát teljesen – megjelenik tekintetén, egész beszédmódján és viselkedésén, hogy mennyire szeretne valakikhez tartozni, de nincs kikhez.

Nem felejt, de nem is bocsát meg. Soha semmiért. Nem felejt el egyetlen sérelmet sem. Számon tartja, melengeti, mert vissza akar vágni; megbosszul minden bántást, ami valaha érte.

S az állandó támadásnak, folytonos harcnak nem ismeri nemhogy morális, de jogi, demokráciabeli akadályait sem. Gátlástalanul használ bármely, tehát minden eszközt akarata végrehajtására. A közvélemény pedig riadtan szűkülve reagál – valószínűleg éppen úgy, ahogy ő szeretné.

Hú tükre az általa elért jelenlegi helyzetnek saját elmúlt néhány évem. 2001-2002-ben is, ma is, hallva, mit írok, számtalanszor szegeznek nekem a kérdést: – Meg vagy örülve? Ezek nem viccelnek! Le fognak löni! – Hogy a felvetés jogos-e, megint csak sok hónappal e követ megjelenése után válaszolható meg. Ám azt a kérdést komolyan fölveti: hát hová jutottunk tizenöt évvel a rendszerváltás után, hogy ez egyáltalán eszébe juthasson bárkinek?

Húsz év alatt sem csökkent semmit kórosan nagy dominanciavágya: – Én, én, én! Én vagyok az okos, a bölcs, az erős, az ügyes, nekem kell, hogy dominanciám legyen! – Elemi hatalomvágy mozgatja. Nem valamiért, valami elérése érdekében akarja a hatalmat, hanem önmagáért, a hataloméért.

Ami fölötte áll, amit nem gyűrhet maga alá – lett legyen az az Európai Unió, az USA, a természet vagy a társadalom öntörvényű mozgásai, no pláne másik politikai erőhatalom –

azzal automatikusan szembefordul, s addig nem nyugszik, amíg le nem gyűri. Ha ez képtelenség, akkor is. Ha nem sikerülhet, akkor is. Mert a szembeszállás eleve jó, hiszen erőt mutat.

Nem tököl finom megfontolásokkal, pláne nem ideológiai tételekkel – ezeket egyszerűen hülyeségeknek tartja. Sosem hallunk tőle filozófiai, államelméleti, szociológiai, közgazdaságtudományi érveket, és nemcsak azért, mert – némi joggal – úgy véli, ezek nem populáris, nem közérthető argumentumok. S mivel ő örökké kellően populáris akar lenni – ez még nem feltétlenül jelenti a populistát –, sok éve már elméletileg meglepően igénytelen. Tételei, kinyilatkoztatásai mögött rég nincs elméleti megalapozottság, tudományos igényesség – s ez rányomja bélyegét politizálása egészére. Nem azt mondja, amit tudós tanácsadók véleményéből leszűr, hanem azt, amit szerinte az emberek hallani akarnak. Nem foglalkozik árrendszerrel, csak gázárakkal; nem babrál adóreformmal, csak bevágja: legyen családi adókedvezmény, és így tovább.

Minden nyilvános szereplését, el kell ismernünk, a lehető legfunkcionálisabbra tervezi. Megteremti a megfelelő hangulatot, befogadó készséget, és a szerint mondja a beszédet. A különös azonban az, hogy ez a – valamikor erős elméleti érdeklődésű – fiatalember a Fidesz különféle testületi ülésein – beleértve a választmány vitáit, avagy a párt kongresszusát – sem szólal meg ideologikusan.

Mint ahogy ökörségnek vél minden olyasmit, mint kímélet, humánus – ezek nem a politika színterére, az elemi érdekek mezőjébe való kategóriák. A nyers erővel, az „ami belefér!”, a „minden a miénk, amit megszerzünk, kitaposunk!” mentalitással nyomul állandóan.

Sok éve már az apró ügyekben sem tűri a leghaloványabb ellentmondást sem, pedig régen nem ilyen volt: a '80-as években néha még maga volt a megértés, a segítőkészség. Természetesen – hiába próbálja szinte görcsösen elhithetni magával az ellenkezőjét – semmivel nem kevésbé befolyásolható, mint mi, emberek általában. Nem is ezzel van a baj. Hanem azzal: kik befolyásolják. Ha végérvényesen úgy marad, amint van az utóbbi sok-sok évben – hogy a legnagyobb erővel Kövér László, Simicska Lajos és Balog Zoltán lelkész hat rá –, akkor csekély az esély arra, hogy ez az eredetileg fantasztikusan tehetséges ember legalább olyan fontosnak tartsa az ország érdekében kibontakoztatni képességeit, mint egyéb célok szolgálatába állítani.

Hiszen élő ember el nem vitathatja: egyébiránt az ország egyik legtehetségesebb politikusa. Pengeéles és gyors az észjárása, kiváló felfogóképességű intellektus, kitűnő a lényeglátása; hatalmas a terhelhetősége, szükség esetén fáradhatatlanná válik; ragyogóak a kommunikációs képességei, jó szónok, megnyerő, tömegeket fanatizálni képes debatter. Sokakat integrálni alkalmas vezéregyéniség. Megvan benne az az izzó becsvágy, amely elengedhetetlen a vezető politikussá váláshoz; nem hiányzik belőle a hatalomszomj. Ám egyrészt nem volt hajlandó szembefordulni saját személyiségének adottságaival, és leküzdeni azokból eredő jellemhibáit, másrészt foglya lett szerepeinek – arcára ránőtt a maszk.

Egyetlen szabályt ismer: mindig az van, amit én akarok. Ismétlem: nem a győztes pártnak van kormánya, hanem Orbán Viktornak van kormánya és pártja, amely utóbbinak mintha csak feje lenne, teste nincs. Ehelyett pszeudo-szerveket és szervezeteket hozott létre, a polgári köröktől a nemzeti konzultálásokig.

És politizálása taktikájaként azt az igazi terminátori magatartást tartja egyedül üdvözítőnek, hogy erőből mindig zsaroló pozíciót szerezzen, és abból tárgyaljon, intézkedjék, politizáljon. Minden maga elé tűzött feladat elvégzésének első lépése számára az, hogy elfoglalja ezt a bizonyos pozíciót, amelyből kényszeríteni tudja az ellenfelet. A második lépés pedig: a maximumot, többet követelni, mint amennyi ésszerűen kihozható a helyzetből. Hiszen ha lényegesen nagyobb igényekkel indul, akkor is ő nyer, ha annál ugyan kevesebbet

ér el, még mindig sokkal többet, mint amennyit azok szereztek volna meg, akik nem a maximumból, hanem a reálisan elérhetőből indulnak ki. S folytonos kiegészítő technikaként alkalmazza az ellenfél kész helyzetek elé állítását. 2005. decemberében – az előző évi népszavazási kudarc emlékére – a parlament tagjainak fölállítására, egy perces talpra kényszerítése hű példa volt: az se baj, ha bohóctréfa, aljas csíny színhelyévé teszem a T. Házat: én diktálok.

A végtelenségig kihasznál mindenkit és minden adódó helyzetet. Kihasználta Soros Györgyöt – akinek hosszú ideig kedvence volt –, amíg érdemes volt, Princz Gábort, aztán Demján Sándort, Csányi Sándort, más vonalon Dávid Ibolyát, Torgyánt, Csurkát, Lezsákot, bárkit, akitől hasznot remélt. Mert mindent a szerint – de csak a szerint – ítél meg: használható-e számára valamire vagy sem? Ha igen, megszerzi; ha nem, nem törődik vele, meg se látja. Vérbeli politikusként pedig úgy érzi: ami egy-egy helyzetben benne van, azt mind ki kell hozni belőle. Nincs olyan, hogy na, jó, kicsit engedek neki, hadd nyerjen ő is valamicskét. Nem, erről szó sem lehet. Minden az enyém, amit meg tudok szerezni!

Abban hitt és abban hisz: az a tisztességtelen – hiszen szerinte hülye – politikus, aki nem használ ki minden lehetséges eszközt, aki nem kap azonnal, gondolkodás nélkül minden olyan alkalmon, amellyel pártját, híveit sikerre vezetheti. Hogy ez a hatékony? Persze, az. Így megy gyorsabban, könnyebben? Igen, így. Csakhogy ami aljasság – az a politikában is az. Ami embertelenség – az attól nem válik sem humánussá, sem elfogadhatóvá, hogy éppen politikai mezőben alkalmazzák. Ami elfogadandó általában az emberek között – az adott szó becsülete, a megállapodások, ígéretek, szerződések betartása, a gyöngék, a rászorulóknak segítése –, az a politikában is követendő kell(lene) hogy legyen.

Onnan lenne valóban művészet is a politika, ha az örök emberi értékeket is szem előtt tartaná, magára nézve kötelezőnek érezné. Hazudni, csalni, másokat becsapni mindenki tud, az nem nagy kunszt. Persze, sokkal fáradtságosabb valamiről meggyőzni az embereket, mint simán átverni őket.

Aki úgy érzi, másoknál alkalmasabb egyes feladatok elvégzésére, éppenséggel a többiek vezetésére, annak azonban ezt – ezt is – vállalnia kellene. Ha viszont valaki – akár kampányidőszakban is – nyugodt lélekkel hazudik, felelőtlenül ígérget, becsapja a népet, az arról tesz tanúbizonyságot, hogy határtalanul lenézi, lebecsüli, nem veszi komolyan azt. Persze – gondolja –, majd ha hatalmon leszünk, adunk nekik ezt-azt, jót teszünk nekik és velük, de hát nincs mese, ahhoz előbb hatalomra kell jutnunk! Ha pedig valaki legalább annyit hazudik, amennyi például e kötet Az igazmondó című fejezetébe belefért – az valójában primitív bunkók tömegének gondolja a népet, akit tehát szabadon átverhet.

S miként működik az igazi terminátor? Legelőbb erősnek mutatja magát, s a nyers erővel igyekszik megfélemlíteni ellenfeleit.

– *Kell-e félni az önök ellenzékének?* – tette föl a kérdést még 2001 őszén Popper Péter, és így felelt rá: – *Panaszolják, hogy az orbánizmus félelmet gerjeszt. Válgék egészségére! A politikában ez nem nagy tudomány. Nálunk ezt a módszert a tatárok, a törökök, az osztrákok, a németek, az oroszok, a fasiszták és a bolsevikok is szakszerűen alkalmazták. Orbán is megtanulta: akitől félnek, az erős, aki erős, azt tisztelik az emberek, és a biztonságuk érdekében csatlakoznak hozzá. A lélektanban ezt a mindennapos jelenséget azonosulás az agresszorral néven ismerik. (Legelőször a koncentrációs táborok kápoinak viselkedése hívta fel rá a szaktudomány figyelmét.) Többek között ez az oka, hogy az agresszív viselkedés nemcsak elutasító, hanem elfogadó, sőt, utánozó magatartást is kiválthat. Az erőszak lehetőségének felvillantása tehát nem vehető rossz néven semmiféle hatalomtól, Orbánéktól sem. A gyakorló politikus átlátja, hogy a demokrácia és a diktatúra fogalmával a lelkiükben kiskorú politikai dilettánsok játszanak, igaz, sokszor halálos végű drámát önmaguknak és naiv közönségüknek. A profi tudja, hogy csak kétféle hatalom létezik: az intelligens és az*

*unintelligens. Az intelligens hatalom békében hagyja a polgárokat, életükbe és sorsukba csak abban a minimális mértékben avatkozik bele, amennyi saját stabilitása érdekében elengedhetetlen. Az unintelligens hatalom állandóan attól reszket, hogy kiderül inkompetenciája, ezért bemegey a lakásokba, belenéz a lábasokba és az ágyakba, ha már a lelkekbe nem tud beelátni. Feltételezi, hogy a sokszorosán ismételt propagandaszöveg, a goebbelsi papagájeffektus végül is hitelességben felér az Úr szavával.*¹³⁶

Akaratvezérelt ember, aki túlfejtett önérvényesítő szándékával akár eszét veszve is hisz az akarat mindenhatóságában. Gyakorta képzelet magát Münchhausen bárónak, aki saját hajánál fogva húzza ki magát a posványból: amit nagyon akar, azt pusztán akarata erejénél fogva el is éri. Világéletében mindenben és mindenkin kíméletlenül átgázolt, csak hogy „megcsinálja magát”.

Rajongói úgy vélekednek nagy változásairól: lám, fölismeri a helyzet fordulásait, s intelligensen alkalmazkodik azokhoz. Szerintük ő „meghaladta” fiatalkori liberalizmusát; szerves fejlődéssel jutott el a nemzeti konzervativizmusig; majd bölcsen belátta, hogy megértőnek kell lennie a Kádár-korban nevelődöttekkel.

Popper Péter már Orbán fiatalkori, polgárpukkasztó maszkjának hitelességét is megkérdőjelezte. – *A későbbiek* – folytatja előző gondolatmenetét – *ebben meg is erősítettek: az, hogy ő milyen könnyedén tud maszkot, jelmezt, politikai nézetet és stílust váltani. Amiben nem az a baj, hogy vált, hanem az, hogy könnyedén vált. Nagyon sok önszuggesztív lehetőség van benne, hajlandó beugrani saját magának és saját szerepeinek; ha belekezd valamibe, amiről az elején még tudja, hogy hazugság, tíz-húsz óra múlva már elhiszi magának, hogy az igaz. Ennek legékesebb példáját Otto Lambsdorffal való viszonyában látom: az ő cserbenhagyása azt mutatja, hogy ez az ember senkihez és semmihez sem hűséges. Évekig úgy tetszett, érzelmileg is nagyon sokat jelent számára a Liberális Internacionálé, és mintha Lambsdorf lett volna egyik fő tanácsadója – és milyen könnyen vált le róla, hagyta el. Szóval szerintem érzelmileg is felszínes. Ami érzelmi megnyilvánulást valaha láttam tőle, az vagy negatív volt – éppen ez, hogy könnyedén hagyott el másokat, számolt le egyesekkel –, vagy azt éreztem belőle, hogy most mutatni akar magáról valami pozitívat. Ilyenkor viszont – lásd a családszeretet fölmutogatását – ez nagyon sablonos, vagy inkább rossz giccs: karomban a csecsemővel éppen elhagyom a kórházat és a többi. A pletykák is folyton ezt támasztják alá, hogy nem harmonikus a magánélete, nagy, késhegyig menő konfliktusai vannak a házasságában, a párkapcsolataiban, amelyeket persze lefog, eltüntető a pozíciója.*

Miként lett az emberi jogi harcosból, a már-már bal-liberális fiatalemberből új jobboldali, nemzeti, ideológiailag radikális meggyőződésű politikussá? Aki ezt depolitizált stílussal, nemzetiegység-szöveggel, atyáskodó PR-szósszal palástolja. Mi van e mögött?

Orbán politikai anamnézise és láttelele kényszerűen tárgya minden lélektani megközelítésnek. Immár közel két évtizede feltáruuló sorsát, tevékenységét mindinkább a hatalmi ambíció, a győzni akarás tölti be – nemcsak a pszichiáter, de a portréján töprengő publicista sem kerülheti meg e páratlanul domináns, soha meg nem érvelt-magyarázott változékonyságot.

Igaz, például a német liberálisok a szövetségkötést ugyancsak szabad vegyértékként kezelték; hol a szociáldemokratákkal, hol a „keresztény” pártokkal álltak össze. Csakhogy ebben Orbán gyökeresen különbözött és különbözik tőlük. Úgy tetszik, a szociáldemokratákkal és a liberálisokkal soha nem lép koalícióra – de távolról sem valaminő elvi fenntartásból. Egyszerűen: nyilvánvaló (számára is), hogy őket a Fidesz nem falhatja fel. Ő csak a lehetséges áldozatot fogja karon. Jaj annak, akire rámosolyog!

A kiscgazdák, a kereszténydemokraták, a demokrata fórumosok – noha önmeghatározásuk bizonytalanabb, képlékenyebb volt – hagyományaikban, s az újraindulások napjaiban, hónapjaiban mutatott politikai alaphangjuk, intonációjuk szerint sokkal távolabb álltak a

Fidesztől, mint az akkori SZDSZ, s a reformkörök szocialistái. A Fidesz későbbi szövetség-keresését tehát nem a politikai platformok összehangolhatóságának, az együttműködés lehetőségeinek esélyei határozták meg, nem is a Fidesz pillanatnyi színe, színárnyalata. Hanem csakis az, hogy az új-szocialisták és az SZDSZ-liberálisok orbáni fogyasztásra teljesen alkalmatlanok voltak, és ezerszer inkább vállalták akár a választási vereséget, mint az osztozást Orbánnal.

Orbán fő szólamai csak azért keverednek olykor némi liberális és a szocialistákéra emlékeztető (például szociálpolitikai) felhangokkal, balra-kacérkodással, hogy némely bizonytalant átcsábítson erről a két térfélről. (Nem e könyv feladata jelezni, hogy mind a liberálisok, mind a szocialisták programjukban itt-ott valójában éppen egymástól különböznek éleesebben, mint némely parlamenti ellenfelüktől; mégis képesek együttműködni, mert mentesek a politikai kannibalizmustól, ami a Fidesznek viszont fő sajátja.)

A szakkollégista Orbán Viktor – miközben elementárisan lázadt a rendszer ellen – elkötelezett, radikális emberi jogi harcosként, street-fighterként képes volt öltre menni azért, hogy embereket ne bántsanak, hogy senkivel ne bánjanak méltánytalanul, ne legyen szegénység, megalázottság, politikai lekezelés. Akkor úgy festett, hogy talán nem is köthetett ki másutt, mint a liberalizmusnál. (Hacsak nem valamilyen, a múlttól szűz, forradalmi baloldalon!) Egész egyetemi, szakkollégiumi léte arról szólt, hogy liberális demokráciát akarnak teremteni; Michnik, Geremek voltak az eszményi példaképei.

Majd a miniszterelnök Orbán a szolidaritás helyett „az esélyeseknek adjunk esélyt!” elvet érvényesítette – a gazdagoknak is járó családi pótlékkal, a magas jövedelműeket támogató személyi jövedelemadó-kedvezményekkel, a némelyek szerint „főleg”, mások szerint szinte kizárólag a jómódúakat segítő lakástámogatási rendszerrel –, felmondta a szolidaritás elvét. Az állam még egyet rúgott a szerencsétlenekbe – ami legföljebb a megvetésüket, nem pedig a velük való együttérzést növelte.

Vajon ez a fantasztikus jobbra váltás – sima, egyszerű pragmatizmus volt, ahogy a liberális sajtó emlegeti? Csupán annak fölismerése, hogy a meggyöngyült MDF helyén betölthető új kínálatot? Vagy Orbán ezt az új helyet nagyon is megfelelőnek érezte? Keveredik ebben az identitásváltás, (az önfejlődés?), a gyakorlatias, haszonelvű gondolkodásmód, és a sokáig titokban tartott valódi irányultság, az igazi politikai érzelmek? Amikor Orbán '98-ban összeállt az MDF-fel és a kisgazdapárttal – tulajdonképpen hazatalált? Kisgazda önmagához, akibe valahol mélyen – elsősorban nem a saját családja, hanem felesége szüleinek hatására – korán beleivódott egyfajta kisgazda-mentalitás is?

Egy fenét!

Mindhiába bizonygatják hívei, hogy úgy esett át a liberalizmuson, mint más a bárányművelő, a Pöttyös Panni-kiütések elmúltával immunitást is szerezve a betegséggel szemben – ma már világosan látható: az éles irány-váltás mögött csak a haszonelvűség működött. Hiszen 2005-ben aztán lekanyarodott erről az útról is, kádárista, baloldali és liberális húrokat pengetett, mert akkor úgy érezte, a közhangulat arra vevő.

A többéves liberális kezdet után – a küzdelmes személyiség-fejlődés helyett – döbbenetesen könnyedén jutott el oda, hogy végül új, nemzeti jobboldali éneke uralkodjék politikájában. És közbe-közbe, taktikai szükség szerint, megint más.

Hogy az SZDSZ-szel, a sajtóval való konfliktusokban és eredményeként tolodott korábban egyre jobbra és jobbra? Sérelmei kiábrándították a liberális értelmiségből, értékrendből, majd egyre inkább szembe is fordult vele? Persze, valamicske igazság biztosan van ebben is, de a lényeg mindig csupán a pillanatnyi politikai haszon volt – és föltehetően marad.

Jobbra húzásakor úgy viselkedett, mint aki komolyan fölfedezte magában a konzervatív vonásokat, az első generációs jelleget, egyes konzervatívok elitellenességét. „Föltámadt benne” a népi keresztény gondolat, meg a tradicionalizmus. Ha korábban is szerette a pacalt, akkor ez újabban már-már az identitását is jelenti: lám, ő részt vesz a kolbásztöltő versenyen.

A felületes szemlélő számára már a korai Orbán is egyre nagyobb súlyt helyezett a nemzeti eszmére, amire aztán csupasz taktikából is építeni lehetett. Döntő szerepe volt ennek elhatárolódásában az SZDSZ-től, s így kapcsolódhatott könnyen az úgynevezett nemzeti oldalhoz. És egyre több hasonló hangütésű, színezetű mondat (tétel, értelmezés, megnyilatkozás) hagyta el a száját, minek következtében egyre inkább azokhoz hasonló módon gondolkodott is. (Ez nem tréfás abszurd. Orbán Viktor személyiségének fontos sajátja, hogy minél többször mond valamit, annál inkább el is hiszi.)

Mi erre a bizonyíték?

Hát éppen az, hogy később aztán félig-meddig odahagyta ezt is. Állítja az ellenkezőjét, de megtette. Megérezte, hogy – bedarálva mindenkit a jobboldalon – immáron nem a jobbközépen van, hanem csúszik ki a jobbszélre; megindult tehát középre. Ami ebben az esetben gyakorlatilag (és viszonylag) balra-mozdulást jelentett. Fölvette a kádári pózt, udvarolni kezdett a Kádár-kort nosztalgizálóknak, azoknak, akiket korábban Orbán és a Fidesz panelproliknak nevezett, a nyugdíjasoknak, bárkinek, akit megnyerhetőnek vélt.

Ha a korábbi szakaszok nem volt igazán komolyak, miből gondolhatnánk, hogy az új az? Ilyen könnyen csak az juthat el egyik végtől a másikig, amonnan meg megint másfelé, akiben egyik sem igazán mély, aki számára csak a hatalom a fontos, tehát mindent eme egyetlen törekvésének rendel alá.

És ha tovább folytatódik 2005 őszének nagy meglepetése, a MIÉP és a Jobbik összefogásával a szélsőjobb egységesülése, ha tényleg pártot alakít az '56-os Rácz Sándor – akkor Orbán és a Fidesz várhatóan többé ki sem mozdulhat jelenlegi helyéről, a viszonylagos, némelyek szemében látszólagos középről. Balról is, de szélsőjobbról is nyomják, azzal tartósítják pozícióját középen; nem lesz módja megint kihúzódni jobbra, mert az a hely már foglalt.

S ezzel tesz ő maga bizonyosságot arról, hogy korábbi és mostani elfordulásaiban egyként szélkakasként viselkedik: arra fordul, amerre éppen fúj a szél. Vagy inkább, hogy szüntelen hatalomvágya miatt bármilyen maskarába, jelmezbe bebújik, amelyet éppen megkíván pillanatnyi szerepe a politikai show-business-ben. Hiszen átalakulásaiban semmi más nem jellemző, csak a tiszta pragmatizmus. S még azt a páratlan bravúrt is véghez viszi, hogy e metamorfózisban leváltja a pártját, lecseréli tagságának irányultságát – miközben posztján marad ő maga. Akik kiesnek e rostán – azok számára megszűnnek létezni. A Fidesz minden március végi születésnapjára egyre kevesebben kapnak meghívót – amint egykor a Lenin- és Sztálin-fotókról retusálták ki Trockijt, majd egyre többeket.

Ez a változékonyság pedig éppen a legfontosabb komponensre, összetevő elemre világít rá: Orbán Viktor személyiségében nincsenek morális és ideológiai korlátok. Egyszerűen nem rendelkezik elvekkkel, amint Anouilh: Beckett, vagy az Isten becsülete című darabjában fogalmazott: – *Felség, nagy szerencse, hogy nekünk nincs meggyőződésünk. Ez a manőverezés végtelen lehetőségeit biztosítja a számunkra.*

Neki aztán nincsenek gondjai önmagával. Pedig éppen neki lehetnének. Hiszen az ennyire könnyed váltás valójában azt tükrözi: sem az nem volt igaz, amitől eltávolodott, sem az, amihez közeledett.

Ő nem tartozik sehova. S hogy össze-vissza keverednek politikájában a jobb- és baloldali eszmék? Persze, hiszen ő is megértette a fasisztáknak azt a felismerését, hogy az európai világban két tömeget megmozdító erő van: a „szegények igazsága”, vagyis a szociális kérdés, és a „nemzet érdeke”, vagyis a nacionalizmus. Ezt a kettőt összekapcsolták és lett Nemzeti Szocialista Párt. Azóta minden jobboldali párt jelszava: „aki minket bánt, a nemzetet bántja”. Sajnos a baloldaliak nem találják ennek az ellenszerét.

Voltaképpen akkor szíve mélyén bal- vagy jobboldali politikus? Egyik sem. A lelke mélyén eshet jól neki, ahol éppen van, de pragmatikus, haszonelvű politikai megfontolásból kerül hol ide, hol oda: a jobboldalra, a kitérőnek nevezhető liberális kaland után, a jobbszélre

a választási csatározásban, középre, balra, bárhová. Így lett radikális és akcionista politikus. Ezen belül aztán lehet liberális, nemzeti keresztény, jobbközép, balközép – szinte bármi, talán csak kommunista nem –, a lényeg az, hogy radikális lehessen és akcionista.

Mindig támad, mindig háborút vív. Megelőző hadműveleteket indít, megtévesztő és bekerítő hadmozdulatokat végez, válaszcsepásokkal ellentámadásba megy át, gyűrűbe fog, térdre kényszerít, foglyokat ejt, kapitulációra bír. Egyfolytában háborúzik – egy végrevalahára nyugalomra vágyó országban.

A parlamenti csoportosulások, tömbök kialakulását azonban még egy döntő, Orbán által mesterien kiaknázott tényező határozta meg: a „nemzeti hang”. A hajdani történelmi küldetéstudat, a (nagy- vagy közép?) hatalmi tudat természetesen erősebben jelenik meg, amikor az orbáni „töporodás” a fő mumus. Mögöttünk az időben hatalmas nosztalgia égne, és a valamikori (mondjuk korvinmátyási) nagyság és erő emléke.

Jóformán nincs a világon nemzeti azonosságtudattal élő közeg, amelyben a nemzeti érzésvilágra apelláló politika ne lenne jó kommunikációs palló. A mátrixok mindannyiunkban élnek, a szimbólumok erősek, mint ahogyan minden nemzetben közérthető a nagyság, az erő, a félelem, a fenyegetettség, a diadalvágy minden jelrendszeri motívuma. A kommunikáció gyorsítása, a mozgósítás egyszerűsítése (nem kell sokat magyarázni, létező elemekre lehet építeni) kincset ér a politikának. (Most ne bajlódjunk az egyén kisebbségi komplexusa és a nagynemzeti, sovén tudat összefüggéseivel.)

Amiben – mint minden hadvezér – tökéletes: az „oszd meg és uralkodj!” politizálási taktikájának következetes alkalmazása. Még hozzá nemcsak az ellenségként kezelt ellenfelekkel, de saját elvárásaival szemben is. Szakadatlan, irgalmatlan háborút vív ellenfeleivel – ez, ha fölösleges is, még csak-csak érthető –, de szövetségeseivel is. Ha végiggondoljuk a 2005-ös köztársasági elnök-választást a vakondokkal, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Békejobb, a Kisgazdapárt, végül a Demokrata Fórum megosztását, majd ledarálását; ha végignézzük a parlamentben a fideszes padosorokon, s látjuk Lezsáktól Turi Kovácson át Harrachig és Semjénig a más pártokból átszipkázottakat – éppen e fogás következetes alkalmazását, és kétségtelen sikerét, hatékonyságát látjuk. Nem engedni összefogni senkit senkivel, megakadályozni minden horizontális együttműködést, majd – amikor az aktuális – jól fejbe vágni az elszigetelt, tehát sokkal erőtlenebb ellenfeleket. Mindet.

És a társadalom ebbe talán lassan beletörődik, azt hiszi, ez így van rendjén. Pedig nincsen. Az nem tekinthető természetesnek, rendjén valónak, hogy a Fidesz kizárólag azokkal képes egyezséget kötni, akik az égvilágon mindenben, feltétel nélkül elfogadják az álláspontját, s úgy fekszenek le neki, hogy még pihegnek is a meghatottságtól: íme, ki kegyeskedik elvenni a lányságukat – ha van nekik.

Am szó nincs róla, hogy ezt a taktikát kizárólag pártokkal, szakszervezetekkel, más politikai erőkkel szemben gyakorolná. Jól jön ez a Fideszen belül, kicsiben, az egyes emberek „kezelésében” is. A kis pártoknak – márpedig a Fidesz a mai napig (mint párt): kicsi, ugyanúgy, mint a többi – aminek megvan az az előnye, hogy mindenki ismer mindenkit, mindenki mindent tud mindenkiről. Ráadásul Kövér fölállította a maga figyelő, belső titkosszolgálati rendszerét. Tehát amiről esetleg nem értesülnének a szokásos, normálisnak nevezhető úton, arról is hamar tudomást szereznek. Bevezették a katonai típusú belső rendet: szigorú alá-fölérendeltség, az előjárók teljhatalma, kemény fegyelem, minden függelemsértés azonnali kíméletlen megtorlása.

Orbán amúgy is nagyon fogékony a katonai nyelvezetre és gondolkodásmódra – nemcsak kifejezésként szereti az „összetartás”, „kötelékben repülni” típusú szövegeket, de a gyakorlatban is. – Eljött a D-nap! – jelentette ki például Kövérnek 2001. februárjában, Torgyán József végleges kinyírásának megkezdésekor. – 125 nap van hátra a választásokig.

Én érzem a puskapor szagát – közli 2005. december elején, huszári lendülettel. Miközben rémes élményeket szerzett a katonaságnál, mégiscsak az volt az egyetlen működő szervezet, amelyet a politikán, a parlamenten kívül közelről látott, megtapasztalt életében. Ha vannak gyakorlati szervezetszociológiai ismeretei, azok a seregből származnak. Természetesnek tartja, hogy az előljáró mindenben parancsol. Márpedig ő az előljáró mindenütt, és – mint Illetékes Elvtárs – mindenben. Hogy ettől a katonáskodástól aztán a társadalom úgy is érzi: mintha folyton háború lenne? Hát aztán! Úgyhogy a Fideszben – a kétségkívül legkatonásabb pártban – nincs is „kipofázás”. Mindenki számára világos, hogy a döntések mikor, hol és hogyan születnek – és punktum.

Követői szerint ez így is van jól, rendnek kell lenni, az a helyes, ha az erőskezű vezető kordában tartja a dolgokat és az embereket. Nem akarják látni: ez nem rend, ez drill, ez a fajta rend durva és embertelen.

Orbán vérbeli politikus, még hozzá a szónak nemcsak a jó, de abban a legrosszabb értelmében is, hogy a politikában alapvetően és elsődlegesen – mi több, szinte kizárólag – a politikai (hatalomszerző) szempontot tartja fontosnak. Talán semmi mást. Ha vita merül föl bármiről, ő először soha nem azzal foglalkozik, amiről a vita szól, hanem csak azzal: nekünk melyik erő támogatása és melyiknek a támadása miként szolgálja az érdekeinket. Minden konkrét ügyet a szerint ítél meg tehát: mikor abban a direkt politikai, vagyis elsősorban hatalmi érdekek. Nem az érdeklő, az ügyben magában mi a helyes, mi az érték. Nem alkot, nem épít, hanem párt-politizál.

Hívei ezt helyeslik is: a politika nem széplelkek világa, ott igenis érdekek diktálnak, aki ezt nem érti, az menjen Teréz anyának. Hiányzik logikájukból az a gondolat, hogy a politikának nemcsak érdekek, de értékek mentén is kell működnie. A hatalom nem magáért és magának való, hanem arra, hogy eszközként szolgáljon – például az ország jobbulására.

Orbán személyiségére viszont az jellemző – világéletében ilyen volt, s ilyen ma is, az elmúlt tíz éve bőven szolgált bizonyítékkal erre –, hogy sokkal, de sokkal jobban ért a romboláshoz, az akadályozáshoz, mint az építéshez, teremtéshez. És nemcsak az Erzsébet téri Gödör, nemcsak az elhalasztott 4-es metró és sok minden egyéb bizonyítja ezt. Jellemző, hogy a fővárost a Fidesz minden erővel (például a közel egymillió példányban megjelenő Théma összes kerületi változatában) főként azokért a lemaradásokért támadja, amelyeket a kormányzati pénzmegvonás okozott a négy Orbán-évben.

S ugyanígy viszonyul a hatalom szerkezetéhez is. Amint kormányra került, nekiindult gyöngíteni, korlátozni mindazon intézményeket, amelyek a végrehajtó hatalom alkotmányos ellensúlyát, kontrollját adhatják. Igyekezett kismimmizni a parlamentet: csak háromhetente ülésezett, és egyébként is bohócot csinált belőle: egyetlen ellenzéki kezdeményezésű vizsgálóbizottságot sem engedett létrehozni, saját képviselőivel interpelláltatott, persze főként a tévéközvetítések idején. Támadta a Nemzeti Bank függetlenségét, nem engedte a helyén maradni Surányi Györgyöt, s le is cserélte a számára megnyugtatóbb Járai Zsigmondra; majd kikerülve a hatalomból, nyilvánvalóvá tette, hogy Járai az ellenzék hű embere.

Évtizedekre megingatta a bizalmat az igazságszolgáltatásban, amelynek számos szegmensében a politikai elfogultság immár rutinszerű lett – lásd a Kulcsár Attila ügy. Lemondásra készítette a legfőbb ügyészt; és Járaihoz hasonlóan Polt Pétert is az ellenzék fegyvereként üzemeltette. Politikai és költségvetési nyomás alá helyezte a bíróságokat (a metróperben ki is jelentette: nem fogadja el a jogerős ítéletet); lehetségesnek tartotta, hogy a kormány ne tartson be jogszabályokat, például a versenyeztetés, pályáztatás terén. Sok-sok éve botrányról botrányra bukácsol a közvélemény, egyik még véget sem ér, már jön is a másik – hovatovább mindenki érintett ilyen-olyan kabátlopási ügyben –, s mindnek ugyanaz a vége: semmi. Így hát egyre többen azt tapasztalják: a dolgoknak nincs következményük. Ha pedig így van, az persze azt jelenti: bármi (azaz jóformán minden) megtehető büntetlenül.

Egyetlen feltétel: abba a körbe kell tartozni, amely ezeket a lehetőségeket kivívta magának, tehát bármit művel, teljes büntetlenséget élvez.. És éppen ez volt a cél! Ha lényegileg megszűnik a jogba, az igazságszolgáltatásba vetett hit, akkor tényleg semmi más nem marad, csak a nyers erő, a csupasz uralom.

Kormányzása alatt a minisztériumi és más állami szakapparátusokban a mindenkori kormányhoz lojális igazgatási szakember-gárda helyébe álló zsoldosai létrehozták a politikailag kiszolgáltatott és a politikailag beszervezett kategóriákat, s ezeket irgalom nélkül használták-használják napi pártpolitikai összecsapásaik, támadásaik eszközeiként. Hiszen Orbánéknak ahelyett, hogy hatékonyan működtetni akarták volna a közigazgatást, éppen az volt a céljuk, hogy szétverjék, mindenkit lecséréljenek, és saját apparátusukat hozzák létre, valamennyi folyamatot megváltoztassanak, az égadta világon mindent másmilyenné formáljanak – majdnem mindegy, milyenre, csak másmilyenre. Hamar megmutatták az apparátusnak: nem viccelnek.

Orbán – ahogy a fociban sem – kormányzati vezetőként sem volt éppen csapatjátékos. Soha életében nem volt alkalmá kipróbálnia magát munkahelyi vezetőként, s ez bizony meglátszott a miniszterelnöki munkáján. Ráadásul a személyisége eleve olyan, hogy nála minden ugyanarról szól: – Én, én, én! –, ez pedig életveszélyes vezetői pozícióban. Valamint döbbenetesen bizalmatlan, ezért nem bíz rá senkire semmit.

Miniszterelnök korában így gyakorlatilag minden ügy „föltekeredett” hozzá. Aki látott már működő szervezetet – lett légyen az akár vállalat, akár minisztérium vagy más –, jól tudja: a beosztott apparátus egyetlen alapvető törekvése mindig az, hogy megfeleljen a nagyfőnök kívánságainak, akár ki sem mondott elvárásainak. A hivatali előterjesztések örök legelső kérdése ez: vajon mit akar a nagyfőnök? Minden más csak ebből vezethető le az apparátus számára. Amely ugyanis – mindaddig, amíg ennek van értelme – lojális mindenkori főnökeihez, például a megválasztott kormányhoz. A köztisztviselő olyan fajta, hogy tudomásul vette: ő az üzleti életben nem boldogul, szakterülete a közigazgatás, csak abból akar és tud megélni, tehát intelligensen alkalmazkodik, tálcán nyújtja lojalitását. Annak, aki elfogadja. Orbán nem fogadta el, mert bizalmatlan.

A mai apparátusok ráadásul megfélemlítettek, megaláztak, agyonfrusztráltak. Kormányok jönnek-mennek, s össze-vissza randalíroznak a közigazgatásban. Ahány miniszter, jóformán annyi vadonatúj koncepció, irányítási szisztéma. Senkinek nem biztos a széke, emberek olykor csak azért veszítik el állásukat, mert a helyüket hirtelen megirigyelte valaki bennfentes. '98-ban a durván 120 fős felső közigazgatási apparátusban Orbán olyan tisztogatást rendezett, hogy vagy hárman maradtak meg a régiek közül. A köztisztviselői kar döntő többsége lecsérélődött, bejöttek a nagyon fiatal – igaz, több nyelvet beszélő, számítógépen, interneten dolgozó, koruknál fogva nagyobb munkabírású – apparatcsikok, akik azonban életükben nem láttak még közigazgatást, pedig az külön szakma. Hisztérikus hangulat uralkodott az államéletben, mindenki személyesen a miniszterelnöktől várta az instrukciót, hozzá viszont mintegy óriási kegy volt bejutni.

Egyetlen hatásos ellenszere létezik ennek: a nagyon erős második vonal. No, erről azonban náluk szó nincs. Nem is igen lehet, hiszen koalíciós viszonyok közepette a vezetői kiválasztás szempontjait keresztbe metszi, már-már ellehetetleníti a partnerpárt másfajta akarata. Ha az MDF vagy a kisgazdapárt X-et és Y-t adja miniszternek, akkor a fideszes miniszterelnök nemigen távolíthatta el bársonyszékéből csupán azon az alapon, hogy tökéletesen alkalmatlan a posztjára – amint erre számos példát láthattunk is. Hiszen X és Y egyébiránt fegyelmezett pártkatona, lojális pártelnökéhez – következésképpen jó miniszter, és punktum. Mit lehetett ilyenkor tenni? Engedni az ügyeket föltekerni a miniszterelnökig, és ott aztán eldönteni.

Orbának szerencséjére óriási a munkabírása, igazi döntésgép volt. E megközelítésben éppen hogy túl nagy munkabírású. Ő aztán valóban nemhogy engedett mindent följutni

magához, de folyamatosan inspirálta is ezt a teljességgel diszfunkcionális, egyszerre természetellenes és káros gyakorlatot. Azzal maga is tisztában volt, hogy ez a döntési szisztéma azzal jár, hogy eltűnik, megszűnik minisztereinek, államtitkárainak önálló, saját felelőssége, de ez csöppet sem zavarta, nem is érdekelte. Attól ő még bárkit bármikor felelősségre vonhatott.

Klasszikus vezetői hiba, ha az ember hajlandó dönteni olyan kérdésekben is, amelyekben nem neki kéne. Ha számon kéri rajta, netán azzal védekezik: – persze, persze, nem helyes ez, én is jól tudom, csak éppen nézd meg, kikkel vagyok körülvéve; hát nem vagyok kénytelen megtenni? – S csupán arról feledkezik meg ilyenkor: az az ő hibája, ha ilyenekkel vette körül magát, akikben nem bízhat meg, akikre nem bízhat rá mindent, ami egyébként az ő hatáskörükbe tartozna.

Mert nem bízott meg az apparátusban. Semmi nem működhetett tehát alulról fölfelé, minden csak fölülről lefelé.

Ezzel hozta létre Orbán a köztisztviselői kar hármasszorítását: a referatúrák, a tanácsadók és a főtitisztviselők tartották markukban, teljes kontroll alatt, az egész végrehajtó apparátust, a fegyveres testületeket. S ők, a „központi tisztek” mind-mind: személyesen az első ember lekötelezettjei.

S még így is semmi, de semmi nem volt végleges addig, amíg Orbán Viktor miniszterelnök elé nem került. Viszont amit ő eldöntött, azon már a Jóisten sem változtathatott. Mert egyébként makacs, a rosszabbik fajtájából, aki nem képes és hajlandó belátni, ha tévedett, hibázott.

Orbán Viktor miniszterelnök rendet, fegyelmet követelt – ami azonban az ő értelmezésében csupán azt jelentette: személyes akaratának feltétlen végrehajtását és kiszolgálását. Szemben egykori liberalizmusával, miniszterelnöksége idejére már módfelett megszerette az államot, mindent centralizált. A törvényességre, a rendre hivatkozva az erősen központosított állam híve lett.

Am nem bízott meg a régi szisztémában, létrehozott újat, majd azzal szemben is bizalmatlan lett, megfejlte hát még újabbal. Csak hogy ettől a közigazgatás szétesett, szinte működésképtelenné vált. Korábban az átlagos előterjesztések a minisztériumi főosztálytól két nap alatt megjárták a kormányt, és visszaérkeztek, immáron miniszterelnöki aláírással, 99 százalékban ugyanazzal a tartalommal, majdhogynem változatlanul. 1998 és 2002 között másfél-két hónapig keringtek anyagok, majd visszajutottak – egészen más tartalommal, mint amivel elindultak. De sima, csupán aláírásra váró iratokat is gyakran egyszerűen félretolt, és nem volt hajlandó foglalkozni velük. Államtitkárok kinevezése csúszott heteket csak azért, mert a miniszterelnök nem írta alá a postakönyvébe betett kinevezési okmányt. Hiába könyörgött Bahtelt Mária, titkárságának vezetője; legfeljebb néha megkérhette a hűgát, Nagy Andor kabinetfőnök titkárnőjét, próbálja az ő főnöke kicibálni Orbánból ezt vagy azt a papírt. Átláthatatlanná váltak a folyamatok, kiismerhetetlenné a menetrendek, az ügyintézési módok. Mígnem az apparátus rájött: nem is az a cél, hogy rendben folyjék a munka, az állam időben és adekvát módon reagáljon az élet dolgaira, most csak túlélni kellene. Hiszen Orbánéknak ahelyett, hogy hatékonyan működtetni akarták volna a közigazgatást, éppen az volt a céljuk, hogy szétverjék, mindenkit lecseréljenek, és saját apparátusukat hozzák létre, minden folyamatot megváltoztassanak: másmilyenre.

Hű tükre Orbánék kormányzati tevékenységének, amit a titkosszolgálatoknál műveltek. Előző kötetemben a titkosszolgálatok életét kutattam, hadd idézzek föl abból néhány adalékot Orbánék államvezetési stílusáról. Legelőbb megindultak a nagyfűróval az előző négy évben szolgált vezetőkkal szemben. Kővér hívatta Vajda Józsefet, a Nemzetbiztonsági Hivatal főigazgató-helyettesét, és közölte vele, ki van rúgva; de, hogy ez a bejelentés ne legyen ily szikár, búcsúzóul hozzátette: – Egyébként börtönbe foglak csukatni! – Ám bármennyit kerestetett, kutattatott, vele szemben koholni sem volt képes semmilyen vádat.

Viszont Hevesi Tóth Ferenc, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat addigi főigazgatója és helyettese, Farkas György dandártábornok ellen büntetőeljárást indított: több tízmillió forint készpénz, személygépkocsik, műszaki berendezések eltüntetését írták a számlájukra, különösen nagy kárt okozó csalással, sikkasztással, hűtlen kezeléssel és a számviteli fejelem megsértésével vádolva őket a följelentésben. Addig-addig nyüstölték az ügyet, míg az ügyészség – immáron Polt Péter vezetésével – vádat is emelt ellenük. A titkosszolgálati tisztek esetében is illetékes katonai ügyészség vezetője 2000. januárjában határozottan kijelentette: a bűncselekmények elkövetését bizonyítottan találták. A bíróság viszont aztán – első és másodfokon egyaránt – nem is bizonyíték hiányában, hanem bűncselekmény hiányában mentette föl őket. Az ítélet indoklása ráadásul megállapította: a sikkasztás vádpontjában firtatott milliók tényleg nincsenek meg, csakhogya azok eltűnése Hevesi Tóthékhöz egyáltalán nem köthető. Viszont a valódi tettesek ellen nem indult nyomozás – ha a rohadék bolsikat nem sikerül lecsukni, kit érdekel pármillió!

Somogyi Tamás államtitkárt pedig államtitok-sértéssel vádolták meg Kövérék, a Nádor-ügyre, valamint arra hivatkozva, hogy amikor már üzletemberként megbízást kapott a mobiltelefonokat lehallgató izraeli készülékek megvételére, akkor izraeli Moszad-tiszttel tárgyalt, tehát kémkedett. A följelentés azt nem tartalmazta, hogy inkább palesztinokkal vagy jemeniekkel kellett volna-e izraeli berendezésekről értekeznie.

A rendszerváltozás utáni szolgálatok tizedik születésnapján Kövér az egyik, általa fölmentett főigazgatónak ki is mondta: – Addig nem nyugszom, amíg Nikolitsot és Somogyi Tamást börtönbe nem juttatom! – Elegánsan fölajánlotta: ha a volt nagyfőnök hajlandó ehhez segédkezet nyújtani, ő miniszterként természetesen nem lesz hálátlan.

A Fidesz tudniillik még a titkosszolgálatoknál is alkalmazta az egészpályás letámadás taktikáját. A vezetői állomány több mint hetven százalékát leváltották a szolgálatoknál, lecserélték a társaságot a saját embereikkel, pontosabban zömmel a Boross Péter által „előmelegítettekre”. A három polgári szolgálatnál összesen talán több száz embert nyugdíjaztak, rúgtak ki. Csak a Szakszolgálatnál 115 operatív tisztet, főtisztet, alosztályvezetőt, osztályvezetőt és magasabb rangút vágtak ki '98. nyarától '99. februárig. Úgyhogy mindmáig működik a SZESZ, a Szakszolgálatnál Elüldözöttek Szövetsége, s hogy nevükhöz méltók maradjanak, Ivó napján minden évben találkoznak. És kiket, milyen embereket küldtek el!

Mert nem elégedtek meg a felső vezetés lefejezésével, főosztályvezetőket és osztályvezetőket ugyanúgy kirúgdaltak, mint osztályvezető-helyetteseket. A helyükbe ültetett embereket pedig a kinevezésükkel húsz évre bebetonozták.

Évek óta ott dolgozó alsószintű vezetőket hátrébb soroltak – egyébként rendre teljesen jogellenesen – a hírszerzésnél is, az NBH-nál is. Ami még csak-csak elmegy sok más helyen, de az elvileg mindig hosszútávra dolgozó, sok-sok évre építkező titkosszolgálatoknál életveszélyes. Nem csupán politikailag – azzal, hogy erősíti a szolgálatok átpolitizáltságát, ezáltal mindenkori kiszolgáltatottságát, pillanatnyi politikai erőktől és érdekektől függését –, de szakmailag is, hiszen arra int: gondolkozz rövidtávon. Amikor pedig a kirúgottak egyike megkérdezte nagyfőnökét, mi végre történik ez, ezt a választ kapta: – Mert te az előző vezetés embere voltál!

– És te, az istenedet, te nem? Te igazgató voltál, én csak igazgatói tanácsadó!

– Na, viszontlátásra! – fejezte be úri módon a társalgást a főigazgató.

Az apparátus-irányításnak amúgy is a menedzser-tankönyvekben leírt legdurvább módszereit alkalmazták. Megsokszorozták a vezetői posztokat – egy-egy igazgatóság alá immár nem két, hanem három-négy főosztályt hoztak létre, ugyanannyi főosztályvezetői hellyel. Hirtelen komolyan fölemelték a fizetéseket, radikálisan megnövelték a Cég költségvetését; ömlött a pénz, az új autók, bútorok, technika, beruházások, fejlesztések – mindenki azt érezhette: no, végre valakik igazán magukénak érzik a szolgálatokat. Behoztak

sok-sok egészen fiatal, úgymond nemzeti érzelmű, csak Magyar Nemzetet olvasó középvezetőt, az se baj, ha szabálytalanul – az Információs Hivatalnak nevezett hírszerzésnél olyat neveztek ki műveleti igazgatónak, akinek semmiféle szakmai végzettsége nem volt –, s ezzel háttérbe szorították a negyven-ötvenéveseket – mit sem törődve azzal, hogy kiszorítják a tapasztalt profikat.

A kipróbált középvezető kieselése persze a szakmai színvonal rohamos hanyatlásával járt. Ezt tanúsítja, hogy egyre több anyagot vásároltak külső szakértőktől, vagy egyszerűen az Internetről dolgoztak. Volt olyan év, hogy a műveleti akciókra, operatív tevékenységre fordítható pénz 40 százalékát nem használták föl – jól szétosztották maguk között. A jövedelmek, jutalmak úgysem a végzett munka színvonalától függtek már, hanem kizárólag a Fideszhez és a fideszes főnökökhöz való lojalitástól.

Ráadásul a Fidesz behozta a szolgálatokhoz – is – az embertelen, durva stílust, a NINCS IRGALOM! szörnyű elvét. Korábban arra soha nem volt példa, ami ekkor szinte természetessé vált, mint hogy az igazgató a folyosón elmegy a főosztályvezető mellett, és foghegyről odaveti: – Holnaptól ki vagy rúgva! – és tovább sétál. Addig az nem volt módi, ami osztályvezetővel esett meg. Behívatta a főnöke. – Mondj le!

– Nem mondok le – felelte.

– Akkor kicsinálunk!

– Akkor lemondok – és kész, itt befejeződött a beszélgetés, valamint egy harminckét éves pályafutás.

Azt a stílust ők vezették be, hogy például Kövér az első olyan titkosszolgálati állománygyűlésen, ahol miniszterként vett részt, szinte köszönés előtt közölte: – Hát, én egyelőre nem tudom, megbízhatom-e magukban! –, majd kihirdette: – Mostantól új közlekedési szabályok érvényesek! – Kategorikusan megtiltotta a kapcsolattartás minden formáját az ellenzéki pártok képviselőivel. S ezt olyannyira komolyan gondolta, hogy engedte beírni a tiszti gyűlés írásos emlékeztetőjébe is. Következő héten pedig szétspriccelt a hír: – Vigyázzatok, az összes telefonunkat lehallgatják! – Pillanatok alatt sikerült megteremteniük a bizalmatlanság, a gyanakvás és a félelem légkörét. Aki a Horn-kormány alatt is vezetőként dolgozott, az már eleve gyanús volt. Akiről köztudott volt, hogy inkább balra húz, magánemberként szimpatikusabb neki a liberális, baloldali gondolkodásmód – készülhetett arra, hogy előbb-utóbb háttérbe tolják, kiszorítják, végül kinyírják, kirúgják. Elvégre volt igazgató a hírszerzésnél, az Információs Hivatalban, aki kertelés nélkül közölte beosztottaival: – Akinek nem tetszik a Fidesz, annak le is út, fel is út, menjen isten hírével, de mielőbb!

A választási bukás ezt megakasztotta – ám ha valaha ismét győz Orbán és csoportja, ugyanitt folytatja. Ellenzékből erőteljes kísérleteket tesz a párhuzamos állam kiépítésére, nemcsak a kormányt támadja, az állam egészségét igyekszik minden áron lehetetlen helyzetekbe hozni. Beépített emberekkel minduntalan kihozat információkat az ellenfél, a kormány környezetéből, ott tesz keresztbe, ahol tud.

Követői mindehhez hangosan tapsolnak, valamennyi ilyen lépését sikerként könyvelik el – mit sem törődve azzal az óriási kárral, amelyet ez a magatartás okoz a társadalmi mentalitásban, bizalomban.

Mint ahogy legnagyobb erényei között tartják számon, hogy keménykezű politikus, fölöslegesen nem áll le alkudozni, huzakodni, nem megy bele gyöngé kompromisszumokba. Ugyanez a „másik partról” szemlélve egészen más képet mutat: Orbán a politikát nem kompromisszumok sorozatából épülő történetnek, nem újabb és újabb vitákban kialakuló megegyezések eredményének tekinti. A hajlamot vagy hajlandóságot a kompromisszumra ugyanis a gyöngeség jelének tartja: aki egyezkedik, alkudozik, az kiadja magát, beismeri, hogy nincs elegendő ereje, fölkészültsége vagy büszkesége dönteni. Számára a politika nem folytonos társalgás, nem az ellenfél meggyőzése, vagy legalább olyan helyzetek megteremtése, amelyekben a másik – az érvek hatására – beadja a derekát, és megegyezik

velünk. Ezeket maradi technikáknak véli, amelyeket csak a nem elég erélyes, határozott politikusok alkalmaznak.

Hogy örökösen egyezkedni kéne a különböző érdekcsoportokkal? Nem, Orbán számára a politika hosszú időn át, egészen 2002-ig: bokszeccs volt. Két sarok van – ugyan nem piros-kék, hanem piros és narancssárga –, és ki kell ütni az ellenfelet! Eltáncolt az ütések elől, szurkált; pofákat vágott és nyelvet öltött, hogy kiborítsa a másikat; ütötte, pofozta, sorozta, ha csak lehetett, öv alatt is eltalálta. S ha a másik megroggyant, akkor kellett bevinni a nagy ütest – nincs kegyelem! Sokáig így működött.

Ám az utóbbi évek sorozatos csatavesztései – a 2002-es parlamenti, majd önkormányzati választások, a kormánybuktatási kísérletek, a népszavazások kudarcai – valójában lelkileg igen megviselték Orbánt.

Kimenekült hát a valós politikai térből, a korábban olyannyira kedvelt ökölvívó szorítóból – onnan, ahol folytonosan veszített – és egy virtuális ország virtuális miniszterelnöke lett. Ez a virtuális ország azokból, de csak azokból áll, akik csodálják, körülrajongják őt: a polgári körök, az általa létrehozott pseudo-szervezetek, a neki szervezett gyűlések közönsége, a Vigadóbeli publikum. Szinte kizárólag híveinek nyilatkozik meg, akik ájult gyönyörrel isszák a szavait – mindegy, mit mond. Akik tán még azt is elhiszik neki, hogy ebben az országban tényleg mindenki szenved. Akik nem veszik észre, hogy szektavezéruk valójában árnyékbokszol: megszorozza, majd remekül kiüti ellenfelét – annak távollétében.

Csakhogyminderről az egyébként fideszes Tölgyessy Péter állapította meg, hogy mákonyként hat: nemcsak a fájdalmat enyhíti, de kábít is: *ami az elmúlt években a jobboldalon történt, az nem egy nagyformátumú politikai stratégia átgondolt lépéssorozata, hanem egy válságba jutott, megzavarodott lélek ösztönös – és mindeddig sikertelen – öngyógyítási kísérlete* – írta. Ismételjük meg: az öngyógyítási kísérlet nem sikerült.

Megmaradt tehát változatlanul a fideszes, az Orbán-féle politizálás „örök és megbonthatatlan” eleme, legfőbb alapelve: NINCS IRGALOM! Ezt Orbán – és Kövér – mindig is így érezte, így vélte helyesnek, a kezdetektől így gondolkozott. Szó nincs róla, hogy erre menet közben jött volna rá, eltanulta volna másoktól. Nem, ő mindig ilyen volt – fiatal ellenzékiként is, kormányfőként, meg újra ellenzékben. Tehát ilyen is marad. A nyomában járók pedig természetesen ugyanezt teszik: minduntalan bunyóznak a politikai arénában, az számít menőnek, aki nagyobbat rúg az ellenfélbe, mindegy, hogy szabályosan, vagy sem, igazat mond, vagy lódít – lásd a függetlenített pitbullok, a Répássy, Szijjártók karrierjét. Hiszen e durva, kíméletlen politizálás persze – főképpen az imádni-, csodálnivaló Viktor ikonjának védelmében – finom munkamegosztásban valósul meg. Orbán többnyire mondja a szépeket, a mindenki számára elfogadhatót; Kövér, Áder, Répássy és a hasonlók a keményeket, „a frankót”, amit persze mind-mind maga Orbán hagy jóvá.

A „nincs irgalom” elve és gyakorlata mindinkább szétsugárzik a magyar társadalom egészében, az élet mind több területére. A humánus, a segítőkészség, a szolidaritás sokak szemében hovatovább egyenesen nevetséges gyöngeség. Az ő gátlástalanul mohó pénz- és hatalom-zsákmányolásuk rengeteg emberrel elhitette, hogy a politikusok mind ilyenek, ez a politika. A szüntelen konfrontáció politikája újra halálosan elfárasztja a magyar társadalmat.

Ez a mentalitás pedig – ami Orbán idején eluralkodott az államélet egészében, a civil szférában, az üzleti világban, s egyre inkább az utcai közlekedésben, sokak magánéletében is – erkölcsileg száz évre „hazavágja” Magyarországot. Igen, nem tíz, nem harminc, de száz évre. Hiszen akik ezt elsajátítják – és persze sikeresnek, mert hatékonynak találják, megerősítetnek az elv eredményességének hitében –, továbbadják környezetüknek, gyerekeiknek: csak így szabad, mert csak így lehet. Ez az érvényesülés útja. És élvezik is!

Orbán (és haverjai) stílusa, elvei, gyakorlata így változtathatja meg milliók habitusát, alaphangulatát, életvitelét – következményeiben így lesz a harcias, kakasviadalokon

nevelkedett politikusok bűne: megbocsáthatatlan. Ha általuk eluralkodik az engesztelhetetlenség, akkor hatása szinte fölér genetikai sérülésekkel. Mert nem értékrendet választottak maguknak, hanem éppen hogy értékrend-nélküliséget, nem programot követnek, hanem programnélküliséget. Nyerni, győzni akarnak, mert nyerni, győzni jó. Hatalmat akarnak, mert hatalmon lenni jó. Vagyont akarnak, mert gazdagnak lenni sokkal jobb, mint szegénynek. Csak azt a kérdést nem teszik fel soha maguknak: mi végre? Nem azért tipornak el mindent és mindenkit, nyomulnak be mindenhová, mert tudják, hová érkeznek és mit érnek el vele, hanem csupán sportból, zsigerből, önmagáért.

Hiszen mit képvisel Orbán erkölcsileg? A legrimitivebb szintet: az erkölcsi heteronómiát. Vagyis: az erkölcsi parancs felülről érkezik, egy vezértől; jó az, ha valaki engedelmeskedik a felső utasításoknak, rossz, ha nem tartja be őket, ezzel bűnt követ el; az is bűn, ha vitatja a felső vezetés, a vezér alkalmasságát; önmagáért nincs erkölcsi felelőssége, a „parancsra tettem” vezérli.

Az autonóm erkölcs létezéséről szemelláthatóan még nem szerzett tudomást. Egy biztos: minden keresztényi megbocsátás, megértés idegen tőle. Azt a számárságot is mondta (a Frei Tamás-ügyre), hogy ő megbocsát, de nem felejt. Tehát nem tudja, hogy a megbocsátás csakis elfelejtést jelenthet, mi egyebet? Azt, hogy mindennap újramagolja a sérelmeit, de ráparancsol a lelkére, hogy ne haragudjon? Olvasnia kellene Avilai Szent Terézt: *boldog az, kinek bűne megbocsáttatott, vétké elfedeztetett.*

Rákosi Mátyás jelszava és politikai alapelve az volt: „aki nincs velünk, az ellenünk van”; majd jött Kádár, s mérsékelt sikerrel bár, de megpróbálta bevezetni az ellenkezőjét: „aki nincs ellenünk, az velünk van”. (Ma már tudjuk: Méray Tibor végezte el ezt az összevetést a párizsi Irodalmi Újságban, s Kádár fürgén tanulékonyan bizonyult: nyomban fölcsipte az ellene felhozott szlogent és a magáévá tette.) Antall József a kamikáze-kormány felfogásával valamelyest visszahozta Rákosi jelszavát, majd Horn a Kádárét.

Az 1998-2002 közötti Orbán Viktor pedig – a történelem ciklikusságának fintoraként – voltaképpen ismét Rákosihoz nyúlt vissza, hiszen kormányzása alatt egyre többen érezték úgy, hogy ő is az „aki nincs velünk, az ellenünk van” elvét érvényesíti: vagy mi, vagy ők. Illetve inkább ennek továbbfejlesztett változatát: „aki nincs velünk, az nincs is!” – Mindenki dobja el a régi telefonkönyvét, újra lesz szükség! – hangzott nyomban szájából a kinyilatkoztatás miniszterelnökké válásakor, jelezve: csak a mi hű szövetségeseink és csatlósaink játszhatnak ezen a pályán, mindenki másnak coki! Egyszeriben visszaérkezett a politikába, a közigazgatásba is az, amiről azt hittük, csak a Rákosi- és Kádár-kor terméke volt: a politikai megbízhatóság követelménye. Csak az szolgálhat nekünk, aki megbízható. Nincs békés egymás mellett élés, állandó háború van, a tét az életben maradás, s „az élet célja e küzdelem maga”.

S 2004-2005-ben ugyan éles fordulattal megkísérli elhitetni a közvéleménnyel, hogy immáron átállt az „aki nincs ellenünk, az velünk van!” gondolkodásmód követőinek táborába – ám aki hajlandó belegondolni az erről korábban írottakba, talán pontosan látja: ebből egy szó sem igaz, üres taktika, csupán gesztusokat tesz a középre húzóknak. A lelke mélyén ugyanolyan megosztó, bizalmatlan, mindenkiben ellenséget látó, mint volt.

A mindig bölcsen középre húzó, a szélsőségektől óvakodó társadalmat végletesen kettéhasította: vagy ők, vagy mi. Tömegekkel hitette el azt az eszelős tételt, hogy nincs közép. Jobb vagy bal; polgár vagy nem; magyar vagy globalista multi; vidék vagy Budapest; mi vagy ők – állandó, örökös *vagy-vagy* az egyedül helyes és helyett.

Ráadásul erőszakos térítésével bevitte a maga megosztó, mindent *vagy-vagy*-ra leszűkítő gondolkodásmódját a családokba, a rokonságba, a barátságokba, és ezzel szörnyű veszekedésekbe, balga vádaskodásokba zavarta az ország javarészét. Ez visszhangzik a vasárnapi ebédlőasztalok mellett, kávéházakban és kiskocsmákban. Szerelmek mentek tönkre,

mert az egyik nem akart a Millenáris Parkban Viktornak csápolni, családi viszonyok sínylették meg a szétszakítottságot, barátságok szűntek meg azon a főbenjáró kérdésen, hogy Viktor jó ember-e...

Ez a – „mindenki ellenség, aki nem minket preferál”, valamint az Orbánra ugyanennyire jellemző „megtehetek bármit, elvégre enyém a hatalom!” – mentalitás pedig, ugye, ismerős. Ez az igazi bolsevik stílus. Az, amelybe Orbán Viktor KISZ agit. prop. titkárként, alapszervezeti titkárként, iskolai KISZ-bizottsági tagként, aktivista kör hallgatóként, Killián-kör vezetőként, politikai vitaköri előadóként belenevelődött – s amit a jobboldali politikus mai napig nem adott fel.

De – hiába hangzik túlzottan keményen, ki kell mondani – egyszersmind ez az igazi fasiszta politika is. A fasizmus törekszik fizikailag is, de egzisztenciálisan mindenképpen likvidálni ellenfeleit. A politikát nem foglalkozásnak, hanem szent küldetésnek, karizmának tekinti, ezért nincsenek ellenfelei, csak ellenségei; akik rosszak, azok nemcsak rosszak, hanem gonoszok is, nemcsak gonoszok, hanem sátániak, hazaárulók, nemzetrontók, vagyis pusztulásra érdemesek. Ha a fasizmus ráül egy kapitalista országra, náciizmus, ha egy szocialistára, sztálinizmus lesz belőle.

Közismert jele ennek a Fidesz kemény, a demokratikus centralizmuson alapuló pártfegyelme. Eltanulta legrosszabb elődeitől azt is, hogy nyugodtan hülyének lehet nézni egy teljes országot. Ezt teszi nap, mint nap. A bolsevizmustól (is) vette át a gondolati bukfcencet, hogy „tetteinket az hitelesíti, hogy mi cselekedjük azokat”; ez persze hangozhat gögösen úgy is, hogy „mi vagyunk a polgári értékrend letéteményesei”. Ebből egyenesen következik: tehát mi azt teszünk, amit akarunk.

S nem legalábbis bolsevik mentalitást tükröznek-e az Orbán politizálásának alapelemeit magukon viselő-hordozó, mélységesen antidemokratikus intézkedések? Számára a demokrácia csak arra jó, hogy megszerezze a hatalmat, a hatalom viszont arra, hogy korlátozza a demokráciát. A parlamentet folyamatosan lekezeli, semmibe veszi. S ezt – amikor éppen könnyeden akar nyilatkozni – különösebben még csak nem is tagadja. Az Indexnek például ezt az elképesztő választ adta: – „*Nekem nincs arra szükségem, hogy színpadként használjam a parlamentet, és csak azért mondjam el ott az álláspontomat, mert akkor esetleg többen hallják. Mert el tudom mondani így is, hogy többen hallják. Ha az embereknek akarom elmondani az álláspontomat, akkor nem alacsonyítom le egy ócska ripacskodó színházzá a parlamentet.*”¹³⁷ – Amely állításának értékéből azért valamicskét levon, hogy korábban, fungáló miniszterelnökként éppen ő tette „ócska ripacskodó színházzá a parlamentet” sokszor emlegetett intézkedéseivel. Mindezt tetézte hírheft megjegyzésével: „*a T. Ház az ellenzék nélkül is működik*”; majd a hatalomból kikerülve azzal, hogy jobbára egyszerűen be se jár a munkahelyére, a parlamentbe.

És közben – amint a bolsevikoknál is, a fasisztáknál is a parlamenti helyett a pártpolitika volt a mindenható és mindenek fölött álló – Orbán is módszeresen igyekszik elhíttetni a közvéleménnyel, hogy az igazi, a fontosabbik: a parlamenten kívüli politika; „*a parlamenti demokráciából én a demokráciára helyezem a hangsúlyt*” – mondja. Nem ott beszél – mondjuk, a Tisztelt Házban –, ahol visszaszólhatnak neki, vitatkozhatnak állításaival, nézeteivel, hanem csak ott, ahol kizárólag ájult hívei hallgatják: a Vigadóban, népgyűléseken, saját szervezésű faluparlamenteken és hasonlókon; ahol Kudlik Juli és dj. Philip a vita-partner. Showmanként viselkedik, kívánságműsorokat rendez. Minduntalan azt próbálja megjátszani, hogy fölötte áll a kisszerű párt-perpatvaroknak, ő a nemzet ifjonti atyja, aki gondját viseli népének. Amolyan mai Kádár János. Már látni véljük, valamelyik következő népgyűlésén kissé megemeli egyszerre két vállát, csippent a szemével, és kimosolyog oldalra – be szép is lesz!

Ha pedig három és fél év után mégis rászánja magát, hogy szólásra emelkedjék a parlamentben – akkor nem telik ki tőle több, mint pitiáner szurka-piszka, és a tervek,

programok hiányát pótolni szánt fellengzős „nemzeti garancia program” abszurd lufija mögötti sületlenségek. Mint annak követelése, hogy a visszaigényelhető áfát fizesse is ki az állam, a luxusbaloldal és a luxusprofit emlegetése (amit Kuncze Gábor a kevéssé visszafogott luxushülyék jelzővel illetett). Vagy például annak fölemlítése, hogy de hát Ausztriában olcsóbb az áram, mint nálunk, itt 2002 óta negyven százalékkal emelkedtek. Amikor pedig erre azt a választ kapja, hogy Ausztriában éppenséggel majd’ ötven százalékkal többbe kerül az áram, mint itt, valamint nálunk nem negyven, hanem 17 százalékkal nőttek – akkor megvonja a vállát, és azt feleli: – Nem baj. – S megoldásképp elővezeti azon ötletét, hogy a Magyar Köztársaság kétharmados törvényben szabályozza a világpiacon kialakuló gáz- és áram-árakat – amit még Varga Mihály is rém nehezen bír komoly arccal védeni. (Kötetem lelegején említett angol barátomnak meséltem: nagy esemény történt nálunk, a fél ország fölkapta a fejét, az ellenzék vezére fölszólt a parlamentben. Az angol úgy bámult rám, mint városi ember a kerge birkára.)

A pártját is úgy formálta át – a hitleri-sztálini szisztémát lekoppintva –, ahogy minden rendes fasiszta és bolsevik párt működik: a Fidesz ma már teljességgel a vezérelv szerint működik: csak az ő akaratából kerülhet valaki felelős tisztségre, semmiféle döntés nincsen, ha ő rá nem bólint. A párt egyetlen összetartó ereje a lojalitás a nagyfőnökhöz – nem csoda, ha 99,93 százalékkal választják meg pártelnökké; ilyen arányt még a Hazafias Népfront jelöltjei se láttak. Képviselőjelölt, esetleg tehát képviselő, a frakció tagja csak az lehet, akit a párt, azaz Orbán Viktor kijelöl. Tehát a Fidesz minden országgyűlési képviselője a vezér személyes kegyence lesz. És amelyik helyi pártszervezet ehhez nem paríroz eléggé, s mosolyogva, netán azt képzelet, hogy ebben a helyieké az első, ha nem is az utolsó szó, azt az Orbán-választmány egyszerűen fölözlatja.

Hívei meghatottan figyelik újabbkori vallásos buzgalmát – ki-ki saját hite szerint. Olyik elismeréssel és tisztelettel adózik a gyakori templomba járás, a főpapokkal tartott bensőséges viszony, mi több, a katolikus és a református egyház gátlástalanul nyíltan vállalt Fidesz-szimpatizáló politizálása előtt. Egyesek még azt is helyeslik, hogy a Fidesz elsőszámú szövetségese, a KDNP – a Csongrád megyében például a hétből négy fideszes jelöltmandátumot megszerző párt – hirdet egyház-politikai programot. Méghozzá olyat, amely a polgárosodás – no nem az Orbán-féle, hanem a reformkori polgárosodás – előtti időket idézi.

Különös olykor az egyház szerepe. Emlékezzünk csak rá: két (fideszes) parlamenti képviselő, Harrach Péter és Semjén Zsolt egyre hevesebb szópárbaja addig tartott, amíg közösen föl nem ruccantak a Várba, az érseki palotába, s akkor azonmód abbamaradt.¹³⁸

Valamint lehet, sokan drukkolnak annak is, hogy az egyház viszont átveszi Orbán furtonfurt bajvívó-harcoló stílusát, s lassan állandó háborúskodásba keveredik a szociálliberális kormánnyal, szeretet helyett ellenségeskedést keltve.

E hívek rálegyintenek, mint lényegtelen epizódra, hogy annak idején, a nyolcvanas években Orbánék nemhogy nem voltak vallásosak, de tulajdonképpen nem is materialisták vagy ateisták voltak, inkább pogányok. A papokat mindig csak „csuhásokként” emlegették, ami persze formailag a protestáns lelkészeket nem érintette, de az összes egyházzól és vallásról kizárólag pejoratív jelzők vagy inkább igen durva szavak kíséretében nyilatkoztak. – Rég volt, tán igaz se volt –, mondják ezek.

Ellenfelei szerint viszont Orbánék álszentek. Kormányra kerülve nem pusztán jó viszony szövésébe fogtak az egyházi vezetőkkel – ami teljesen rendjén való –, de úgy jelentek meg valamennyi egyházi rendezvényen, mint mélyen hívő, vallásos emberek, akikből csak úgy süt az áhítat. Valóban, ez álszentségre vall.

Orbán Viktor a szíve mélyén – ahol az egyetlen vezérlő elv az erő – se nem kancellár, se nem pártelnök, hanem vezér és kancellár, egyszemélyi ura törvényhozásnak, végrehajtásnak, igazságszolgáltatásnak, valamint népe lelkének.

Mindinkább amolyan főpapi szerepkörre is törekszik: megmutatni, az ő népe lelkének merre és miként kell rezdülnie, hogyan kell éreznie; elválasztani a jót a rossztól, megmutatni az egyedül üdvözítő utat. A Fidesz szövetségi gyűlésén már úgy köszönt el ájtatos híveitől, mint Jézus az utolsó vacsorán: – *Kérlek benneteket, juttassuk el a nemzeti petíciót minél több emberhez. Én is veletek leszek majd. Menjetek, csináljátok! Legyetek okosak és szelídek!* – Azt ugyan még nem magyarázta meg senki, hogy a dühödten ateista egyház-ellenesből református létére miként lett bigott katolikus, de végül is a zsidó Jézuson sem illendő számon kérni a katolikus egyház összes – például antiszemita – bűnét.

Csakhogy ő nem a klasszikus jézusi tanokat valósítaná meg, azokat legfeljebb hirdeti, hátha sokan elhiszik, hogy valóban azok vezérlik. Pedig ő igazán csak az erőben és az akaratban hisz. Amint abbahagyja az ájtatoskodást, semmi másra nem gondol, csak a harci győzelemre. Ma is inkább tűnik megkeresztelt pogánynak, mint kereszténynek, hisz' agresszivitása, bosszúvágya, ellenfeleivel való irgalomtalan leszámolósa mind jobbra ezt bizonyítják. S ha esetleg tényleg megtért, akkor is álszent. Igaz, az álszent embert is egy vonatkozásban tisztelni kell: megpróbál úgy tenni, mintha ő is tisztességes lenne, s ez egyfajta meghajlás a morális értékek előtt. Ám abban a pillanatban, hogy ez befuccsol, azonnal átvált a szintiszta erőszakra. A dolgok végső elintézési módja nála mégiscsak az erőszak. A gazdasági, a politikai, az emberi, a rendőri, a fizikai erőszak – teljesen mindegy. Talán tesz először egy kísérletet a látszólag tisztességes eljárásra, s ha az nem jön be, azonnal következik az erőszak. A rágalom, a letámadás, fenyegetés, a zsarolás, a megveretés, a bilincsbe verés.

És ha győz, az: Az akarat diadala. (Ez volt Leni Riefenstahl -- Hitler tömeggyűléseiről készített – filmjének a címe.) Az akarat kultusza pedig a diktátorok, a fasiszta rendszerek sajátja. Az az erő pedig, amiben ő hisz – „aki erős, azt tisztelik az emberek, és saját biztonságuk érdekében csatlakoznak hozzá” – az a félelem ereje, az azonosulás az agresszonnal.

Ne csodálkozzunk hát, ha mindazok, akik nem veszítették el józanságukat, riadtan menekülnének a megszállott szektavezértől. A Felvételi Információs Szolgálat több mint kétezer (pontosabban: 2.268) középiskolai tanárral készített felmérése azt mutatja, hogy szemükben a legelutasítottabb magyar politikus Orbán Viktor. Őt három százalékkal lemaradva követi Szálasi Ferenc, négygyel Rákosi Mátyás, hattal Adolf Hitler.¹³⁹

Sulyok Mária mondogatta gyakran: – A színész züllöttsége átjön a rivaldán! Bármilyen nagy színész valaki, ha jellemhibás, a közönség előbb-utóbb megérzi, hogy ezzel a palival valami nincs rendben. – Nos, az emberek egyre nagyobb hányada érzi, hogy ezekkel a palikkal valami nincs rendben, „a züllöttségük átjön a rivaldán”.

Hogy Orbán Viktor „megtérése” valódi-e, vagy hazugság – csak sejtéseink lehetnek. Életútja e téren nem sok jóval biztatja a felületes szemlélőt.

Orbánék első és második gyereket, Ráhelt és Gáspárt eszük ágában sem volt bejegyeztetni bármely egyházba. Aztán pár év múlva mégis úgy vélték szerencsésebbnek, ha Iványi Gábor (akkoriban SZDSZ-es parlamenti képviselő) lelkész megkereszteli őket – a metodista egyházba. A harmadikat, Sárát Balog Zoltán (Orbán egyházi tanácsadója) a református vallás szabályai szerint keresztelte meg. Majd a negyedik és az ötödik gyereket, Rózát és Flórát – immáron miniszterelnök papája előtt – a római katolikus egyház szenteltvíze alá tartották.

Ugyanúgy történt ez, mint ahogy házasságkötésük is: eredetileg egyházi közreműködés nélkül, majd amúgy félig-meddig – Iványi Gábor a keresztelőkön egyúttal megáldotta a házasságukat is –, aztán '96-ban katolikus szertartás szerint harmadszorra is megesküdtek, bár közben nem váltak el. A rosszindulatú megközelítés ugyanazt a hamis szerepjátszó haszonlesést érzi e mögött, mint amit már inkább csak kuncogva hallgat az isteni eleve elrendeltetés csalhatatlan jeléről Orbán szájából: – *István királyunk Esztergomból Székesfehérvárra tartva megpihent Alcsútdoboz határában, és Magyarországot felajánlotta Szűz Máriának.*¹⁴⁰

Az viszont mindenképpen aggasztó, hogy kinyilatkoztatásai kezdenek a megszállott, a vallásos küldetéstudattól fűtött emberére hasonlítani. Olyanokat mond, amiket a jezsuiták, meg az Opus Dei tagjai szoktak. (Az Opus Dei, latinul: Isten Alkotása 1928-ban alapított, '47-ben pápai jóváhagyást nyert, '82 óta a katolikus világegyházat szolgáló ultrakonzervatív, a nyilvánosság szinte teljes kizárásával működő szervezet, amely tagjaitól teljes szellemi-anyagi függőséget követel meg, miközben előírja, hogy a „láthatatlan egyházmegye” tagjai milyen közéleti-gazdasági kulcspozíciókban dolgozzanak.)

Nézzük csak Orbán egyik nyilatkozatát, előrebocsátva két megjegyzést. A Nagy Szent Gergely Rend Nagykeresztjét, amelyet II. János Pál pápa adományozott Orbánnak 2004-ben, korábban református vallású nem kaphatta meg; s 1945 óta egyetlen „magyar” nyerte el: az a Habsburg Ottó, akiről viszont köztudott, hogy az Opus Dei tagja.

– *A Nagy Szent Gergely Lovagrend Nagykeresztje, amelyet tavaly adományozott önnek a pápa, s amely kitüntetés a ma élő magyarok közül csak Habsburg Ottónak és önnek adatott meg, mire kötelezi?*

– *Ez, hogy úgy mondjam, a saját elszámolnivalóm a Szentatyával. Az a dokumentum, amelyben ezt a kitüntetést átadták nekem, nem az érdemeim elismeréséről szól – bár udvarias papiros volt –, hanem a jövőre szóló figyelmeztetés és fölhívás.*

– *Ha jól tudom, úgy fogalmaztak benne, hogy az egyházat és a kereszténységet mindenhol, minden körülmények között védje, és minden esetben a jó oldalára kell álljon. Isten országának építésében kell közreműködjön.*

– *Ezért mondtam, hogy személyes elszámolnivalóm is van még a Szentatyával.*¹⁴¹

Vajon tényleg azt jelentené mindez, hogy Orbán nem szabadkőműves, hanem az Opus Dei tagja? Nincs erről semmi ismeretünk. Legföljebb annyi, hogy ez lehet református is. Abban azonban biztosak vagyunk: nem mindenki szeretne olyan országban élni, amelyet valójában az amúgy – nem kevés szakértő szerint – éppen konzervatív fordulatot végrehajtó Vatikánból irányítanak.

2006 tavaszán Magyarország ismét választ. Nem élet és halál, nem menny és pokol, nem angyal és ördög között, mégis fontos lesz. A kampányban majd sokan emlegetik, hogy ez a kötet ismét elfogult – nekik igazuk lesz. Persze hajtogatják majd azt is, hogy az MSZP vagy az SZDSZ megbízására írtam – ez csak a szokásos hazugság.

Nem teljesen elvakult olvasóimtól most, a vége felé, hadd kérjem, gondolják végig, amit eddig olvastak. Tudniuk kell: A Millenáristól a Széchenyi-blöffön át a Tetráig című fejezet minden sora dokumentumokra épül. Az ügyészség blokkol... rész olyan tényeket ír le, amelyeket iratok tanúsítanak. A hordószónok, valamint A bukott politikus fejezetek kizárólag olyan szövegek kommentárjai, amelyek visszakereshetők a lapokban. A Fidesz és ügynökei, illetve A Tóth Ilona-ügy és a Fidesz cinizmusa mögött sok hónap kutatása és több kilónyi iratanyag rejlik. A bányától a szőlőig rész csak azt foglalja össze, ami bírósági és más jegyzőkönyvekben szerepel, vagy amit saját „nyomozásom” során kiderítettem, s amit okmányokkal igazolhatok. Az igazmondóban tetemre hívott összes tétel (enyhén szólva) megkérdőjelezhetősége igazolt és hiteles. A Gyűlölködnek, mocskolódnak fejezethez viszont hadd fűzzek külön kérést: tessék összehasonlítani ennek a kétségkívül részrehajló könyvnek összes sorát azokkal a borzalmas, embertelen jelzőkkel és állításokkal, amiket ebben a részben olvashattak Bayer, Lovas és a többiek tollából – és ez után tessék ítélni. Az igazi Orbán Viktor fejezet viszont kétségkívül sok szubjektív véleményt és tételt közöl – vállaltan. Elvégre valóban ez a véleményem: Orbán Viktor politikai tevékenysége káros az országra, a magyarságra. Így hát szerintem ne csak az szavazzon nyugodtan a Fideszre, aki – amint ezt következő, záró fejezetem mondja – azt szeretné, ha kisleány első szexuális élményét egy bácsitól szerezne meg, hanem az is, aki segítő kezet kíván nyújtani e kártevéshez.

VALÓJÁBAN KIRE SZAVAZZON – AKI AZT SZERETNÉ, HOGY KISFIA ELSŐ SZEXUÁLIS ÉLMÉNYÉT EGY BÁCSITÓL SZEREZZE MEG?

Semjén Zsolt nem akárki: eredeti szakmáját tekintve hivatalsegéd a budapesti Kisipari Termeltető Vállalatnál, ám ma a Fidesz parlamenti képviselője; a Fidesszel választási szövetséget kötött Kereszténydemokrata Néppárt elnöke, Orbán kormányzása idején annak egyházügyi főhalljakendje; jelenleg szégyenszemre a parlament emberi jogi bizottságának alelnöke.

Kereszténydemokrataként bőszen ellenzője például az abortusznak, beleértve annak tablettás változatát is. Ennek vitájában már nehéznek szánt kérdést kapott: mi legyen, ha egy tizenéves éves kislányt megerőszakolnak (előfordult már, egyik hírhedt esetben pap volt a tettes), és a lány teherbe esik? Semjén Zsolt nem esett gondolkodóba, slágfertig válaszolt: – *Az élethez való jogát senkinek sem érintheti az a tény, hogy ki az apja* –, és ugyanolyan hévvel tartotta kizártnak ekkor is az abortusz-tabletta használatát.

Ám még ennek előtte, 2005. február 19-én, a Fidesz tagszervezeteként működő Magyar Kereszténydemokrata Szövetség országos küldöttgyűlésén kijelentette: – *Aki azt szeretné, hogy a tizenéves fia első szexuális tapasztalatait egy szakállas bácsitól szerezzze, szavazzon nyugodtan az SZDSZ-re!*

Pár nap múlva meg a TV2 reggeli műsorában tudakolták Orbán Viktor véleményét erről, hátha végre mégis elhatárolódik ettől a bődületes és mocskos marhaságtól. Ő azonban így felelt: – *Én nem Semjén Zsolt magatartásában látok kivetnivalót, én az SZDSZ kampányában látok (...) Ezek kemény mondatok, amiket Semjén Zsolt mondott, harcos mondatoknak is minősíthetjük őket, de egyébként a tartalmukban nem látok kivetnivalót.*¹⁴²

Hihetetlen. Talán a pápától kapott kitüntetés...?

Kunszentmiklós kilencezer fős város a Kiskunság északi részén, Kunpeszér, Kunadacs és Szabadszállás között. Jobbára őshonosok lakják, nemigen jön ide „betelepülő”, mindenki ismeri hát mindenkit.

Odavalósi a Fidesz oszlopos tagja, Malinák Árpád. Nem valami kiemelkedő történelmi személyiség; a nyolc általánosnál nem jutott tovább, sokáig jobbára alkalmi munkákból élt, mígnem igazi szakképzettséget szerzett: személy- és vagyónőrit.

'98-ban képviselőnek választották a város önkormányzatába, majd 2002-ben ismét. Felelős poszt ez, ám kétségkívül együtt jár kisebb-nagyobb kísértésekkel, s ezeknek bizony nem mindenki képes ellenállni. Malinák első botlása épp ehhez a megtisztelő bizalomhoz kapcsolódott: 2000-ben fölvert pénzt a polgármesteri hivatal pénztárából elszámolásra, majd hamis számlával próbálta azt elboronálni. A bíróság szerint ez: csalás és közokirat-hamisítás. De hát ugye, egy képviselőt csak nem hurcolnak meg ilyen apróságért – próbára bocsátás (vagyis ejnye-bejnye) lett a büntetés.

Csakhogy pár hónap múlva megint vádlottként állt a bíróság előtt: ezúttal rágalalmazás miatt. Szörnyű szigorral lesújtott rá az igazságszolgáltatás lángpallosa: két év próbára bocsátás volt az ítélet.

A harmadik botlás hivatalos neve – 2002 szeptemberében – így szólt: sajtórendészeti vétség. A Kunszentmiklósi Városi Ügyészség nem óhajtotta fölfújni a dolgot: elintézték megrovással, ne kelljen ismét bíróság elé mennie. Fél év múlva szerzői jogok megsértése miatt sújtotta ugyanez az ügyészség a képviselő urat újólag megrovással: ez volt tehát a negyedik ballépés.

Ötödik húzása azonban már „combosabb” volt. Akkoriban még létezett a kötelező sorkatonai szolgálat, ám azt már ki lehetett váltani az úgynevezett polgári szolgálattal. Kicsivel tán hosszabb ideig tartott, de elég volt azt mondani az ember fiának, hogy mondjuk, ő jehovista, illetéknéppen megengedhetetlen számára, hogy fegyvert fogjon a kezébe – már mehetett is kórházba, önkormányzathoz, vagy éppen közhasznú civil szervezethez, egyesülethez dolgozni. Kis pénzt is kapott, otthon is maradhatott, csak kellemesebb ez, mint a laktanyában. Nos, a Malinák vezette KIKE (Kiskunsági Ifjúsági és Kulturális Egyesület) – az interneten ma is Malinák titkár-főszervezőt szerepelteti – kivívta a jogot, hogy ilyen polgári szolgálatosokat foglalkoztasson, a megyei Munkaügyi Központ adta hozzá a fiataloknak járó pénzt.

Jó Malinák egyetlen aprócska változtatást hajtott végre e szolgálat módján: megegyezett az imígyen „katonáskodókkal”, hogy bejárniuk ugyan nem kell, viszont az illetményüket sem kapják meg.

Magyarán: egyszerre lopta meg az államot és a polgári szolgálatos fiatalokat. Nem létező feladatra igénybe vette a munkaügyi központ pénzét, majd mivel a kölykök tényleg nem dolgoztak nála, teljes joggal nem adta oda nekik a pénzt: zsebrevágta. Ez már védhetetlen volt, a képviselőség sem nyújthatott menlevelet – letartóztatták, perbe fogták.

A büntetőeljárás során aztán kiderült: két ilyen „kiskatonát” azzal a feltétellel vett volna be Malinák a polgári szolgálatos csapatba, ha orálishan kielégítheti őket. Ám az ügyész, a bíró erre a kis nemi stiklire rálegyintett, annak dacára is, hogy az egyik érintett fiú mamája a városonál dolgozott közalkalmazottként.

Pedig volt már ennek valamicske előzménye. Pár héttel Malinák letartóztatása előtt a polgármesternél bejelentést tett az iskola igazgatója, hogy Malinák megkörnyékezte egyik tanítványát, egy fiúcskát. A hír a helyi rendőrséghez is eljutott, de ott elaludt.

A város népének jobboldali fele azonban háborgott képviselőjük letartóztatásán, elvitelén: ez politikai ármány! 2002. őszén zajlott ugyanis mindez, pillanatokkal az önkormányzati választások előtt, kézenfekvő volt hát a gondolatmenet: a pizok komcsik ki akarják csinálni a mi Árpádunkat, ezt a böcsületes fideszes magyar képviselőt, az MSZP meghurcolja ezt a szerencsétlen ártatlan jóembert. Nyilvánvaló az időbeli egybeesés – hörgött az egész jobboldal –, alig pár nappal a szavazás előtt vitték be a rendőrök Malinákot, és helyeztették előzetes letartóztatásba.

Az Alföldi Lapok így tudósított a helyi közvéleményről: *Elsőként a város polgármesterét kerestük meg, aki a mai napig is meggyőződéssel hisz Malinák ártatlanságában...– Egy nagyon jól szervezett kampányban agilisan, ügyesen szerepelt Malinák Árpád, ami már önmagában is dacreakciót váltott ki a baloldali körökben – állapította meg Bödi Szabolcs. – A nagyon is politikai színezetű letartóztatás viszont csak tovább növelte népszerűségét. Amióta benn van, nagyon sokan érdeklődnek utána, csomagokat kap, tartják benne a lelket... Végül elmondanám, hogy Malinák Árpádot a kunszentmiklósiak többsége hazavárja... Senki sem hiszi el, hogy elkövette, amivel vádolják... Horváth Tibor, a helyi ÁMK igazgatója: – Bár nem láttam a vádemelési javaslatot, mégis úgy vélem, hogy túl szigorúan kezelik az ügyet. Úgy tűnik, az 1848-as eszme valahol elveszett, nincs meg a törvény előtti egyenlőség. Magyarországon ma túl nagyot kell lopni ahhoz, hogy valaki ártatlan maradjon.*

A város persze hümmögött: a fene tudja, mi lehet az igazság. Malinák kapta a városban a legtöbb szavazatot, ő lett a legeslegmagasabb támogatottságú képviselő. S valami olyasmi

zajlott, mint ebben a kedélyes országban oly gyakran: a baloldali érzelműek hisznek a vádak igazában, a jobboldaliak koncepciókért, politikai üldöztetést kiáltanak. A kunok pedig ismertén makacs emberek. Ha ők egyszer hisznek valamit, attól se isten, se ember el nem tántorítja őket.

Nos, a választások végeztével megalakult az új, Fidesz-többségű képviselőtestület, ám annak egy tagja, a „meghurcolt” Malinák előzetes letartóztatásban csücsült. Kérvényezte is tüstént, hogy a büntetés-végrehajtási intézet telefonján folyamatosan kapcsolatot tarthasson a polgármesterrel, meg tudjanak beszélni minden fontos ügyet. A bíróság – kissé nyilván megkukulva, nemigen találkozott eddig ilyen helyzettel – meg is adta az engedélyt, kikötve ugyan, hogy a kapcsolattartás csak a foglárók felügyelete mellett folyhat.

Ezen felbuzdulva hamarost új levél érkezett a bíróságra. Balogh József, a körzet fideszes parlamenti képviselője és Bódi Szabolcs, a város fideszes polgármestere indítványozta: helyezze a bíróság szabadlábra Malinákot, hogy részt vehessen a képviselőtestület ülésén, és letehesse az esküt, folytathassa négy éve megkezdett, sikeres képviselői tevékenységét.

A bíróság ugyan a beadvány tartalmának vizsgálata nélkül, pusztán azon formai okból volt köteles elutasítani a kérvényt, hogy az nem a jogosulttól származik, nem lévén a két fideszes úr alanya Malinák büntetőperének – ám a dilemma ettől még fennállt. Amíg jogerős ítélet nem mondja ki Malinák bűnösségét, addig ugyebár ártatlannak kell tekinteni, a választásokon kétségkívül nyert – akkor most mi a fityfene lehet a teendő? Ha ott ül az előzetesben, nem lehet ott a testületi ülésen, mindazonáltal ha momentán ártatlannak tekintendő, szabad-e megakadályozni abban, hogy letegye a képviselői esküjét?

Próbált szegény bíróság kibújni: levélben kérdezte meg Malinákot, óhajt-e részt venni a testületi ülésen, hátha nemmel válaszol. Nem lett szerencséje, Malinák naná, hogy óhajtott. Pontosabban azt felelte, a január 16-án nem, de a január 30-án feltétlenül ott akar lenni, hogy megesküdhessen mindenre, ami szent, hogy nagyon rendes képviselő lesz. Ami ugyan egyes akadémikusok számára talán kissé furcsának tűnik egy állami pénzek lopkodása miatt előzetes letartóztatásban lévő terhelttől, de a jog, az komolyabb dolog az ilyen léha bakafántoskodásnál.

Nos, a bíróságnak valamit lépnie kellett, nem vállalhatta annak terhét, hogy a jó Malinák ne tehesse le esküjét. Meg is született a végzés: a bíróság engedélyezi, hogy Kunszentmiklós város képviselőtestülete 2003. január 30-án 15 órakor a Bács-Kiskun megyei Büntetés-végrehajtási Intézet II. számú Objektumának Kecskemét, Wéber Ede utcai hivatalos helyiségében tartson ülést, és azon Malinák Árpád letehesse a képviselői esküt. Ott a tömlőben.

Egyre azonban nem számítottak: ennek híre kiszivárgott. Emberemlékezet óta ilyen még nem volt: a nemrég megválasztott testület majd bevonul a dutyiba, és ott, az áristom kultúrtermében tart ülést. Úgyhogy január 29-én a börtön-parancsnok levélben jelezte a bíróságnak: ő ezt az egész hercehurcát nem vállalja. Annyi rádió, tévé és újság jelentkezett be ugyanis a bv. intézethez, hogy tudósítani kíván a nem mindennapos eseményről, a kóterben tartandó testületi ülésről, hogy ő nem tudja garantálni „az intézet rendjét”.

A bíróság kénytelen volt visszakozni, és új végzést hozni: akkor mégse vonuljon a sítire az összes képviselő, ott egye meg a fene, inkább vigyék ki Malinákot. Bilincsben.

Január 30-án délután Kunszentmiklós városában így valódi népnépzés zajlott. A rabomobilból kiszálló, immár bilincs nélküli Malinák Árpádot a hozsannázó tömeg kitörő ovációval fogadta – talán mint Jézust Jeruzsálemben, igaz, pálmák és virágszirmok nélkül, de azzal az azonossággal, hogy sokan éppen csak megérinteni akarták őt. Bódi polgármester az ujjongó nép előtt ölelte magához és csókolta meg mindkét orcáján szegény bemószerolt kollégáját. Két smasszer kísérte be Malinákot a zsúfolásig megtelt díszterembe.

Elsőként a polgármester szólt, dörgedelmes hangon, a médiát, a baloldalt szapulva – Itt teszi le esküjét Malinák Árpád, Kunszentmiklós 1955 szavazattal megválasztott képviselője, szabadon, bilincs nélkül!

És Malinák valóban annak rendje és módja szerint letette az esküt, többek között így: – Az alkotmányos jogszabályokat megtartom... minden igyekezettel Kunszentmiklós város javát szolgálom.

Majd szózatot intézett az ő népéhez: – 108 nap után lehetek újra itthon, de nemsokára végleg és szabadon jöhetek haza. Az ellenem emelt vádakból egyetlen szó sem igaz, ez személyem elleni aljas politikai támadás. Egy fillért sem tettem el. Még szexuális zaklatással is megvádoltak, megmondom azt is, kik jelentettek fel: Gyura Géza és Hepp István. Aljas rágalom az egész, most mindenki erről beszél, így akarják egy 35 éves fiatalember közéleti karrierjét tönkretenni, és vele együtt az egész családjáét. Életem árán is bebizonyítom az igazságot! – dörögte könnyekkel küszködve a Fidesz-képviselő. Végül köszönetet mondott mindazoknak, akik anyagilag és erkölcsileg támogatták, sőt, még Tüske János ezredesnek, a büntetés-végrehajtás parancsnokának is: – Köszönöm, hogy az én cellámban szép fehérek a falak.

Az üdvrivalgással fogadott beszédet követően a polgármester szünetet rendelt el, Malinákot – két fegyörével együtt – saját szobájába invitálta, hogy néhány szót válthassanak. Majd Malinák – a jelenlévők „Vissza! Vissza!” szavakat skandáló sorfala között – kivonult az épületből, visszaült a rabomobilba, s megérdemelt helyére, a kóterbe távozott.

A bíróság azonban bizonyítottan találta a vádat, az ítéletben 14 rendbeli, társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által üzletszerűen, folytatólagosan elkövetett vesztegetés, nagyobb kárt okozó csalás, okirat-hamisítás szerepelt, ezeknek 2 év 3 hónap letöltendő börtönbüntetés lett az ára, valamint 3 év közügyektől eltiltás. S nem túl valószínű, hogy az ítéletben túl sok támadható pont lett volna, Malinák fellebbezését ugyanis a másodfokú bíróság később elutasította, és ezt az ítéletet teljes egészében jóváhagyta.¹⁴³

Az a 2 év, 3 hónap viszont nem számít olyan soknak, úgyhogy a bíróság az ítélet kiszabásakor egyúttal szabadon engedte Malinákot – az utóbbi évtizedek magyar jogszolgáltatási gyakorlatának megfelelően –, mondván: most szépen haza lehet menni, aztán majd meg tetszik kapni a behívót, amikor lesz szabad hely a dutyiban, hogy tessék visszajönni, és leülni a büntetés hátralévő részét.

Ám nem sokat volt szabadon, mindössze négy hónapot. Amiért viszont ekkor újfent bekerült – immáron hatodik esetként –, az már csöppet sem nevetséges, sőt.

Félreértések elkerülése végett idézzük szó szerint a jogerős bírósági ítéletet.

*2003. szeptember 19-én 15 óra körül a vádlott felszólította az iffúsági házban gyk. (gyermekkorú) sértettet, hogy menjen el hozzá a Pék utcai ingatlanba. A sértett azt feltételezte, hogy a vádlottnak valamit segítenie kell, ezért felkereste a vádlottat a Pék utcai házban. Megérkezésekor a vádlott a kaput s az épület bejárati ajtaját bezárta, majd a házba, a saját szobájába mentek, ahol a vádlott egy pornófilmet vetített a sértett részére. A vádlott e közben maszturbálni kezdett, és felszólította gyk.-t, hogy vetközzön le. A gyk. sértett fiú a cipőjét és a nadrágját levette, majd a vádlott felhívására az ágyra feküdt. A vádlott felszólította, hogy csukja be a szemét, majd az ágyon mellé ülve a sértett ölébe hajolva nemi szervét a szájába vette, és őt orálisan kielégítette.*¹⁴⁴

A kisfiú 13 éves volt ekkor. Tizenhárom.

Amint az a másik kisfiú is, akivel szó szerint ugyanezt tette, valamint az is, akinek följánlotta ilyenén „szolgáltatását”, ígért is ötezer forintot, ha a fiúcska hajlandó erre, ám ő köszönte szépen, nem kérte ezt a borzalmat. Igaz, Malinák nem mindig volt ilyen gáláns, olykor arra hivatkozva próbálta rávenni a kisfiúkat, hogy leszophassa őket: neki ez jár,

elvégre ő hozta létre a KIKE nevű egyesületet, ezzel az ifjúsági házat, ahová a fiúk szórakozni járhatnak.

A per során még számos ilyen esetről számoltak be a gyerekek és szüleik, végül két esetben bizonyították a megrontás, magyarul a homoszexuális pedofília megtörténtét, egyben annak kísérletét, a többit félretolta a bíróság, mondván, elég ennyi is.

Malinák persze fennen hangoztatta ártatlanságát, azt, hogy ő nem követett el semmi ilyesmit. Elmondta, a letartóztatása napján pedig kapott telefont K. M. képviselőtársától, hogy tűnjön el, mert megint valami eljárás van ellene, de íme, ő nem menekült el. Próbált visszatámadni is, mondván: – *És a szülők tudnak-e arról, hogy a ... 13 éves kora óta dohányzik, a ... meg a 14. születésnapján berúgott?*

Megszólt benne a politikus is, így érvelt: – *Kunszentmiklósnak nyugalomra van szüksége, és ezt a bíróság úgy érheti el, ha engem felment, és azonnal szabadon bocsát.* – Amikor pedig a pszichológusi szakvélemény került szóba, miszerint ő emberi dolgokkal szemben érzéketlen, így védekezett: – *Ezt elutasítom, mert én mindenkinek, még az utolsó büdös cigánynak is próbáltam segíteni!*

Sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem hallgatott rá, 4 év 2 hónapos börtönbüntetést szabott ki, amit aztán „összbüntetésbe foglalt” az előző, 2 év 3 hónappal, és 5 évre ítélte. Ma (még) ül.

Én pedig 2005. július 16-án 19:33:37-kor a következő e-mailt küldtem – érthetően nem a saját nevemről – a Fidesz.hu szerkesztőségéhez:

Feladó: „keiner béla” <keiner123@freemail.hu>

Címzett: webszerk@fidesz.hu

Tárgy: kérdés

Tisztelt szerkesztőség!

Olvastam valamelyik internetes portálon Malinák Árpád kunszentmiklósi önkormányzati Fidesz-képviselő – elég rémes – történetét. Azt szeretném megtudni, azóta kizárták-e Malinákot a Fidesz-ből. Ha igen, kérem, közöljék az erről szóló határozat számát és szövegét.

Köszönöm szépen:

Keiner Béla

A levélre mindmáig nem válaszoltak. Így talán joggal feltételezhetem, hogy Malinák Árpádot nem zárták ki a Fidesz-ből. Különösen, ha figyelembe veszem Várhegyi Attila egykori Fidesz választmányi elnök esetét is, akit a bíróság – az ügyészség kétszeri vádenyhitése dacára – jogerősen egy év felfüggesztett börtön-büntetésre ítelt, amihez képest ma is a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség Központi Hivatalának igazgatója.

Nos, tehát idézzük föl akkor ismét, mit volt szíves közölni Semjén Zsolt, a Fidesz parlamenti képviselője, a Fidesz kormányzása idején annak egyházügyi főhalljakendje, jelenleg szégyenszemre a parlament emberi jogi bizottságának alelnöke: – *Aki azt szeretné, hogy a tizenéves fia első szexuális tapasztalatait egy szakállas bácsitól szerezze, szavazzon nyugodtan az SZDSZ-re!*

Amire pedig Orbán Viktor a következőt találta reagálni: – *Én nem Semjén Zsolt magatartásában látok kivetnivalót, én az SZDSZ kampányában látok (...) Ezek kemény mondatok, amiket Semjén Zsolt mondott, harcos mondatoknak is minősíthetjük őket, de egyébként a tartalmukban nem látok kivetnivalót.*

Nos, akkor talán pontosítsuk a dolgot!

Tekintettel arra, hogy 1. a Semjén és Orbán által megnevezett SZDSZ berkeiből eleddig egyetlen olyan esetről sem tudunk, amikor a szövegben szereplő homoszexuális pedofília vádjával valóban okkal-joggal illethettek volna valakit; 2. ellenben tényként megállapítható,

hogy a Fidesz képviselője ezt többször is megtette, amikor 13 éves kislányokat megrontott; 3. semmilyen legálisan elérhető forrás nem található fel arra, hogy a Fidesz azóta kizárta volna tagjai sorából Malinák Árpádot; 4. tekintsünk el most a szakálltól, mint a zsidózás ide nem tartozó finom megfogalmazásától – rögzítsük az idézett mondandó helyes megfogalmazását!

Ha tehát a tények szem előtt tartásával óhajtunk szövegezni, legfeljebb a következőt mondhatjuk. Aki azt szeretné, hogy tizenéves kislány első szexuális élményét egy bácsitól szerezzze meg, az szavazzon nyugodtan Semjén Zsoltra, valamint arra a pártra, amelyre Semjén Zsolt szavaz!

És okkal-joggal remélem, Orbán Viktor erre majd a következőképpen reagál: – Én nem Kende Péter magatartásában látok kivétlenül, én a Fidesz gyakorlatában látok (...) Ezek kemény mondatok, amiket Kende Péter írt, harcos mondatoknak is minősíthetjük őket, de egyébként a tartalmukban nem látok kivétlenül.

Mivel így lesz korrekt.

(A kézirat lezárva: 2005. december 8-án.)

JEGYZETEK

-
- ¹ Népszabadság, 2002. április 2. és 3., illetve Jó estét Magyarország, TV2 2002. április 2.
- ² Debreczeni József: Orbán Viktor. Osiris Kiadó, 2002. 531-532. oldal
- ³ Debreczeni József: idézett mű, 453. oldal
- ⁴ Dr. Kende Péter: A Viktor. Kendeart Kiadó, 2002.
- ⁵ Debreczeni József: idézett mű, 19. oldal
- ⁶ Orbán Viktor-interjú. Fekete Doboz Archívum, 89/34. szám
- ⁷ Debreczeni József: idézett mű, 246. oldal
- ⁸ Élet és Irodalom, 2002. december 8.
- ⁹ Index, 2004. március 26.
- ¹⁰ HVG, 200. május 6.
- ¹¹ HVG, 2000. november 11.
- ¹² Index, 2005. október 18.
- ¹³ A Békés Megyei Bíróság P 20.246/2004/14 számú végzése alapján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16. Pk. 175.393/2005/5. számú végzése
- ¹⁴ Kontúrok. A Veres Pálné Gimnázium híradója, 1973.
- ¹⁵ A Veres Pálné Gimnázium évkönyve 1971-72. Tankönyvkiadó, Budapest, 1972.
- ¹⁶ 168 óra, 2002. április 11.
- ¹⁷ Magyar Narancs, 2002. április 11.
- ¹⁸ Beszéd a Testnevelési egyetemen, 2002. április 9. www.orbanviktor.hu
- ¹⁹ Márai Sándor: Napló 1984-89. Helikon Kiadó, 1999.
- ²⁰ Király Gábor: Újbeszél. Bolt Informatikai Kft. 2002.
- ²¹ Eörsi István: Képtelen szubjektivizmus. Élet és Irodalom, 2004. február 29.
- ²² Bugyinszki György: Lécci, lécci, léci. Magyar Narancs, 2005. február 3.
- ²³ www.fidesz.hu
- ²⁴ Király Gábor: Újszövetség. Bolt Informatika Kft. 2003.
- ²⁵ www.gondola.hu, 2005. március 20.
- ²⁶ Solymosi Frigyes: Kritika és fogadtatás. Népszabadság, 2005. február 8.
- ²⁷ Heti Válasz, 2005. október 13.
- ²⁸ dr. Kende Péter: Titkos magyar szolgálatok. Hibiszkusz Könyvkiadó, 2004.
- ²⁹ www.orbanviktor.hu, 2004. május 17.
- ³⁰ Info Rádió, 2002. november 11.
- ³¹ Nemzeti petíció. www.polgarikor.hu
- ³² A Velencei Bizottság iratai, 2001. augusztus 21.
- ³³ Magyar Demokrata, 2004. augusztus 12.
- ³⁴ MUOSZ Hírlevél, 2005. november 2.
- ³⁵ Népszabadság, 2005. október 5.
- ³⁶ Lengyel László: A kezdet vége, vagy a vég kezdete. Népszabadság, 2005. június 11.
- ³⁷ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2.7.1.
- ³⁸ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 3.1.5 O-19895.
- ³⁹ Kenedi János: A diktatúrák folytonossága helyreáll. Élet és Irodalom, 2001. március 23.
- ⁴⁰ <http://forum.index.hu/Topic>
- ⁴¹ Szita Károly sajtótájékoztatója és közleménye az országos Sajtószolgálatnak, 2005. január 21.
- ⁴² MTV Az este, 2005. február 11.
- ⁴³ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 3.1.2. M-42141 Krakus Péter munkadosszié
- ⁴⁴ Ungváry Krisztián: Nem javított kiadás. Népszabadság, 2005. július 4.
- ⁴⁵ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára V-142 621
- ⁴⁶ Jobbágyi Gábor: A néma talp (Tóth Ilona, az orvosi kar mártírja). Püski Kiadó, 2002., valamint több újság- és folyóiratcikkben
- ⁴⁷ Rozgics Mária: Drótozott kézzel, arccal lefelé. Magyar Demokrata, 2001/45.
- ⁴⁸ Magyar Fórum, 1992. évi 39. szám, szerkesztőségi cikk
- ⁴⁹ Pardi Anna: Fehér lobogó októberi balladán. Magyar Fórum, 1992. évi 43. szám
- ⁵⁰ Népszabadság, 2002. április 4.

-
- ⁵¹ Fővárosi Bíróság B. VII. 164/1957-46.
- ⁵² Legfelsőbb Bíróság Bf. 1.21.831/1990.
- ⁵³ Népszabadság, 2002. április 22.
- ⁵⁴ Magyar Nemzet, 2002. április 26.
- ⁵⁵ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 3.1.9. V-142621 (eredeti vizsgálati szám: 14-51220/57, V-150384, V-150385, V-14229, 3.1.5 O-10986 (Hungaricus dosszié), 3.1.9 V-150384 (egyetemi sajtó), 3.1.9 V-143660 és 143660/1, 2, 3, 4 (Angyal István-dossziék)
- ⁵⁶ Mátéffy Csaba-interjú. Készítette: Gyenes Pál, 1991-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 314. sz.
- ⁵⁷ Homola László-interjú. Készítette: Nagy Gyula 1989-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 211. sz.
- ⁵⁸ Dr. Missura Tibor-interjú. Készítette: Gyenes Pál 1991-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 346. sz.
- ⁵⁹ Dr. Oláh Vilmos-interjú. Készítette: Gyenes Pál 1991-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 6. sz.
- ⁶⁰ Obersovszky Gyula-interjú. Készítette Havas Gábor 1986-87-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 96. sz.
- ⁶¹ Obersovszky Gyula: Tóth Ilonka, a magyar Jeanne d' Arc. Codex Print Kiadó, 1999.
- ⁶² Lichtenstein Sándor-interjú. Készítette: Krassó György 1980-ban. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 121. sz.
- ⁶³ Bagó Gyula-interjú. Készítette: Gyenes Pál 1992-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 375. sz.
- ⁶⁴ Molnár József-interjú. Készítette: Gyenes Pál 1992-ben. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 429. sz.
- ⁶⁵ Krassó György-interjú. Készítette: Pallai Péter. 1956-os Intézet Oral History Archívuma, 651. sz.
- ⁶⁶ A parlamenti ülésekről való dőlt betűs idézetek végig szó szerint a Parlamenti Naplóból valók
- ⁶⁷ Élet és Irodalom, 2005. március 11.
- ⁶⁸ Az idézetek végig az Élet és Irodalom Fiúk a szőlőben című sorozatából valók
- ⁶⁹ A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium hivatalos adatai alapján
- ⁷⁰ Élet és Irodalom, 2005. április 1.
- ⁷¹ Index, 2005. március 18.
- ⁷² Nap-kele, 2005. március 22.
- ⁷³ Élet és Irodalom, 2005. április 15.
- ⁷⁴ A szólás szabadsága. MTV, 2005. április 17.
- ⁷⁵ Egyenes beszéd. Magyar ATV, 2005. május 6.
- ⁷⁶ Népszabadság, 2005. május 13.
- ⁷⁷ Élet és Irodalom, 2005. június 3.
- ⁷⁸ Élet és Irodalom, 2005. május 27.
- ⁷⁹ Mayer Aranka archívumából
- ⁸⁰ Az Alkotmánybíróság 42/2004. (XI. 9.) számú határozata
- ⁸¹ Népszava, 2005. június 15.
- ⁸² Stop.hu 2005. június 1.
- ⁸³ A dőlt betűs részek a parlamenti vizsgálóbizottság szó szerinti jegyzőkönyvéből valók
- ⁸⁴ Magyar Demokrata, 2005. április 14.
- ⁸⁵ Magyar Demokrata, 2005. április 21.
- ⁸⁶ www.fidesz.hu
- ⁸⁷ E párbeszéd valójában a parlamentnek az Orbán-család vagyonsodását vizsgáló bizottság ülésén hangzott el, Eörsi Mátyás és Orbán Viktor között
- ⁸⁸ www.fidesz.hu
- ⁸⁹ Index, 2005. augusztus 28.
- ⁹⁰ Reggeli Krónika. Magyar Rádió, 1999. augusztus 25.
- ⁹¹ Parlamenti Napló. 1999. szeptember 29-ei ülés jegyzőkönyve
- ⁹² Napi Magyarország, 1999. október 9.
- ⁹³ Pesti Központi kerületi Bíróság, Dr. Pataki Árpád bíró ítélete 29.P.90.410/1999/5.
- ⁹⁴ RTL Klub Híradó, 1999. október 10.
- ⁹⁵ Dr. Kende Péter: Titkos magyar szolgálatok. Hibiszkusz Kiadó 2004.
- ⁹⁶ HVG, 2000. október 21.
- ⁹⁷ Magyar Nemzet, 2005. október 18.
- ⁹⁸ Magyar Nemzet, 2005. május 23.
- ⁹⁹ Debreczeni József: idézett mű, 305. oldal
- ¹⁰⁰ TV2, Mokka, 2005. augusztus 15.
- ¹⁰¹ Hócipő 2005/14, 15 és 19.
- ¹⁰² Az adatok forrása: „az Orbán család állami forrásból történő gazdagodása, különös tekintettel a szőlőbirtokokra” nevű parlamenti vizsgálóbizottság iratai
- ¹⁰³ Index, 2005. július 19.

-
- ¹⁰⁴ www.nemzetikonkultacio.hu, 2005. július 8.
- ¹⁰⁵ Népszava, 2005. március 11.
- ¹⁰⁶ MÚOSZ Hírlevél, 2005. november 2.
- ¹⁰⁷ Diurnus naplója. www.klubhalo.hu, a Közéleti Társaságok Szabad Hálózata, 2005. november 10.
- ¹⁰⁸ Bayer Zsolt: Új moralisták, farizeusok. Magyar Nemzet, 2004. szeptember 27.
- ¹⁰⁹ Magyar Nemzet, 2002. augusztus 16.
- ¹¹⁰ Tóth Gy. László: A kettészakadt ország. Kairosz Kiadó, 2003.
- ¹¹¹ Népszabadság, 2005. október 8., illetve Magyar Nemzet, 2004. május 26.
- ¹¹² Magyar Nemzet, 2002. július 25.
- ¹¹³ Felszólalás a parlament 2002. július 9-ei ülésén. Parlamenti Napló
- ¹¹⁴ Magyar Hírlap, 2005. szeptember 29.
- ¹¹⁵ Népszabadság, 2002. április 30.
- ¹¹⁶ Népszabadság, 2004. augusztus 26.
- ¹¹⁷ Magyar Nemzet, 2003. szeptember 3.
- ¹¹⁸ Magyar Nemzet, 2005. május 4.
- ¹¹⁹ Magyar Nemzet, 2003. november 6.
- ¹²⁰ Magyar Demokrata, 2003/29, illetve 2004/5.
- ¹²¹ Magyar Demokrata, 2005. november 10.
- ¹²² TV2, Mokka, 2005. augusztus 15.
- ¹²³ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára A-942
- ¹²⁴ Honvédségi Személyi Okmánygyűjtő 11627. sz. Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Levéltára
- ¹²⁵ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 3.1.9. V-36119, eredeti vizsgálati szám: 31-5244/51.
- ¹²⁶ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára V 129144/1, valamint 4.1 A-924.
- ¹²⁷ A Központi Ügyészségi Nyomozó Hivatal tényállás-leírása a nyomozást megtagadó 101/2001. számú határozatában, 2001. augusztus 17.
- ¹²⁸ Nyílt levél Gellért Kis Gábornak. Magyar Nemzet, 2005. augusztus 6.
- ¹²⁹ Blikk, 2002. július 15.
- ¹³⁰ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára „Bojtár” dosszié, O-19-410
- ¹³¹ Tamás Gáspár Miklós: A párbajkodex szellemében. Népszava, 2005. augusztus 1.
- ¹³² Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára „Bojtár” dosszié, O-19-410
- ¹³³ Dr. Hervey Cleckley The Mask of Sanity (Az épelmejjűség mint álarc). The C. V. Mosby Co. Saint Louis. Id. Kulcsár Zs. Pszichopátia. Akadémiai Kiadó, Bp. 1991.
- ¹³⁴ Robert D. Hare: Kímélet nélkül. Háttér Kiadó, 2004.
- ¹³⁵ Orbán-beszéd a Magyar Televízió előtti tüntetésen. www.gondola.hu, 2002. augusztus 31.
- ¹³⁶ Popper Péter: Az intelligens politizálás nehézségei. Népszava 2001. szeptember 6.
- ¹³⁷ Index, 2005. október 21.
- ¹³⁸ KDNP-s franchise-ra épít a Fidesz. Index, 2005. november 30.
- ¹³⁹ Magyar Nemzet, 2005. április 11.
- ¹⁴⁰ Kossuth Rádió, Reggeli krónika, 2000. augusztus 14.
- ¹⁴¹ Van mit megköszönni – Orbán Viktor II. János Pál pápa örökségéről. Magyar Demokrata, 2005, április 20.
- ¹⁴² TV2 Mokka, 2005. március 10.
- ¹⁴³ Kecskeméti Városi Bíróság B. 44/2003.
- ¹⁴⁴ Kunszentmiklós Városi Bíróság B. 230/2003.